

RAPORTUL PUBLIC

AL CURȚII DE CONTURI PE ANUL 2023

NOTĂ

Reproducerea textului este permisă numai cu indicarea sursei.

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Strada Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1,
BUCUREȘTI, cod 011948

Tel.: (+4) 021 3078731

Fax: (+4) 021 3078875

Website: www.curteadeconturi.ro

ROMÂNIA, București

© Curtea de Conturi

ISSN 2821-4560 (versiune tipărită)

ISSN 2821-4854 (versiune online)

ISSN-L 2821-4560

RAPORTUL PUBLIC AL CURȚII DE CONTURI pe anul 2023

analizat și aprobat de Plenul Curții de Conturi

Membrii Curții de Conturi:

Președinte: **MIHAI BUSUIOC**

Vicepreședinte: **LUCIAN OVIDIU HEIUȘ** *Vicepreședinte:* **ION MOCIOALCĂ**

Consilieri de conturi: **ENIKŐ KATALIN LACZIKÓ, AUREL DUMITRU,
ȘTEFANIA GABRIELLA FERENCZ, CLAUDIA BOGHICEVICI,
AURELIAN BĂDULESCU, SORIN LAZĂR, CSONGOR-ATTILA DEZSÖ,
CARMEN DORINA DRĂGAN, ION CĂLIN, ADRIAN POPA,
BOGDAN NICOLAE STAN, MIRELA CĂLUGĂREANU**

Autoritatea de Audit

Președinte: **LUCIAN DAN VLĂDESCU**

Vicepreședinte: **CAMELIA PRICOPIE** *Vicepreședinte:* **FLORIN TUNARU**

CUPRINS

INTRODUCERE	11
1. CONTEXT MACROECONOMIC	17
2. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ	25
FINANȚE PUBLICE ȘI BĂNCI	27
SĂNĂTATE	64
EDUCAȚIE ȘI CERCETARE	76
CULTURĂ ȘI RECREERE	82
MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ	92
AGRICULTURĂ ȘI SIGURANȚA ALIMENTELOR	99
MEDIU	107
ECONOMIE, DIGITALIZARE ȘI MEDIU DE AFACERI	114
ENERGIE	125
TRANSPORTURI ȘI INFRASTRUCTURĂ	135
DEZVOLTARE ȘI INVESTIȚII	141
APĂRARE, ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ, AFACERI EXTERNE, JUSTIȚIE	153
AUTORITĂȚI PUBLICE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	172
3. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ	178
4. EVALUAREA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL	209
5. ACTIVITATEA DE FOLLOW-UP	213

ACRONIME

AAAS	Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului
AASNACP	Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național Antigridină și de Creștere a Precipitațiilor
ABA	Administrația Bazinală de Apă
ADR	Autoritatea pentru Digitalizarea României
ADS	Agencia Domeniilor Statului
AEP	Autoritatea Electorală Permanentă
AFCN	Administrația Fondului Cultural Național
AFIR	Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale
ANAF	Agencia Națională de Administrare Fiscală
ANAP	Agencia Națională pentru Achiziții Publice
ANDPDCA	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție
ANES	Agencia Națională pentru Egalitate de Șanse pentru Femei și Bărbați
ANL	Agencia Națională pentru Locuințe
ANOFM	Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPA	Agencia Națională pentru Pescuit și Acvacultură
ANPC	Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor
ANRE	Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei
ANRSC	Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice
ANS	Agencia Națională pentru Sport
ANSVSA	Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
AOSR	Academia Oamenilor de Știință din România
APIA	Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură
AR	Academia Română
ARICE	Agencia Română pentru Investiții și Comerț Exterior
ASAS	Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu Șişești”
ATI	Specialitatea Anestezie și Terapie Intensivă
ATIMMT	Agencia teritoriale pentru întreprinderi mici și mijlocii și turism
AVR	Autoritatea Vamală Română
BAR	Biblioteca Academiei Române
BAS	Bugetul Asigurărilor pentru Șomaj
BASS	Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat
BDCE	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
BEI	Banca Europeană de Investiții
BGC	Bugetul general centralizat
BGCUAT	Bugetul general centralizat al unităților administrativ-teritoriale
BIRD	Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
BNR	Banca Națională a României
BS	Buget de stat
CASMB	Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București
CCGTS	Contul Curent General al Trezoreriei Statului
CCR	Curtea de Conturi a României
CE	Comisia Europeană
CERONAV	Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale
CN	Companie Națională
CNA	Consiliul Național al Audiovizualului
CNAS	Casa Națională de Asigurări de Sănătate
CNLR	CN Loteria Română SA
CNPP	Casa Națională de Pensii Publice
CNSC	Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor
CNTEE	Compania Națională de Transport al Energiei Electrice
CPV	Common Procurement Vocabulary
CSA	Clubul Sportiv al Armatei
CSM	Consiliul Superior al Magistraturii
DDI	Direcția Domenii și Infrastructuri
DGAF	Direcția Generală Antifraudă Fiscală
DGAMC	Direcția Generală de Administrare a Marilor Contribuabili
DGASPC	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
DGRFP	Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice
DRAF	Direcția Regională Antifraudă Fiscală
DJS	Direcția Județeană pentru Sport
DJS	Direcția Județeană de Statistică
DSU	Departamentul pentru Situații de Urgență
DSVSA	Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor
ELI-NP	Extreme Light Infrastructure – Nuclear Physics
EUROSTAT	Oficiul de statistică al UE

FEN	Fonduri externe nerambursabile
FNGCMM	Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii SA-IFN
FNUASS	Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate
FRB	Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului
HG	Hotărârea Guvernului
ICR	Institutul Cultural Român
IGSU	Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
IMM	Întreprinderile mici și mijlocii
INA	Institutul Național de Administrație
INTOSAI	Organizația Internațională a Instituțiilor Supreme de Audit
ISCTR	Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier
ISJ	Inspectoratul Școlar Județean
ISSAI	The International Standards of Supreme Audit Institutions
ÎCCJ	Înalta Curte de Casație și Justiție
MADR	Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale
MAE	Ministerul Afacerilor Externe
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MApN	Ministerul Apărării Naționale
MAT	Ministerul Antreprenoriatului și Turismului
MC	Ministerul Culturii
MCID	Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării
MDLPA	Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației
ME	Ministerul Energiei
MEAT	Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului
MEd	Ministerul Educației
MF	Ministerul Finanțelor
MFTES	Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse
MIPE	Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene
MJ	Ministerul Justiției
MMAP	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor
MMSS	Ministerul Muncii și Solidarității Sociale
MP	Ministerul Public
MS	Ministerul Sănătății
MTI	Ministerul Transporturilor și Infrastructurii
NCS	Numele și Contul Statului
OG	Ordonanța Guvernului
OIR	Organism Intermediar Regional
ONJN	Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc
ONRC	Oficiul Național al Registrului Comerțului
ONU	Organizația Națiunilor Unite
OPC	Ordonator principal de credite
OSIM	Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci
OUG	Ordonanța de urgență a Guvernului
PAAP	Programului anual al achizițiilor publice
PIB	Produsul intern brut
PNCCF	Programul național de cadastru și carte funciară
PNDL	Programul Național de Dezvoltare Locală
PNRR	Planul Național de Redresare și Reziliență al României
POR	Programul Operațional Regional
PVCSC	Procese-verbale de constatare și sancționare contravenționale
RA	Regie Autonomă
REI	Registrul Educațional Integrat
RMUR	Registrul Matricol Unic al Universităților din România
RNP	Regia Națională a Pădurilor
RUNIDAS	Registrul unic național integrat al diplomelor și actelor de studii
SA	Societate pe acțiuni
SAI	Instituție Supremă de Audit
SC	Societate comercială
SCIM	Sistem de Control Intern Managerial
SCUB	Spitalul Clinic de Urgență București
SEAP	Sistemul Electronic de Achiziții Publice
SEE	Spațiul Economic European
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SIE	Serviciul de Informații Externe
SN	Societate Națională
SNACP	Sistemul Național Antigriindină și pentru Creșterea Precipitațiilor
SNR	Sistemul Național de Raportare
SNTFM	Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă

SPP	Serviciul de Protecție și Pază
SRI	Serviciul Român de Informații
SRL	Societate cu răspundere limitată
SRR	Societatea Română de Radiodifuziune
SRTv	Societatea Română de Televiziune
STS	Serviciul de Telecomunicații Speciale
SUUB	Spitalul Universitar de Urgență București
TESA	Tehnic, Economic, Social și Administrativ
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UE	Uniunea Europeană
UEFISCDI	Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării
UM	Unitate Militară
UPU	Unități de Primire Urgențe
USAMV	Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară

INTRODUCERE

Prezentare

Curtea de Conturi – instituția supremă de audit a României – are misiunea esențială de a veghea la modul în care sunt cheltuite fondurile publice. Prin activitatea sa, contribuie direct la o bună guvernare, oferind Parlamentului și cetățenilor siguranța că resursele financiare ale statului sunt folosite corect, eficient și responsabil.

În misiunile specifice pe care le desfășoară, Curtea fructifică rolul auditului într-o societate democratică și modernă: nu doar verifică, ci ajută la construirea unei administrații mai eficiente și mai apropiate de nevoile cetățeanului. Valorile definitorii ale Curții – transparența, independența, profesionalismul, responsabilitatea și integritatea – conturează profilul unei instituții moderne, conectate la realitatea socioeconomică actuală. În plus, Curtea și-a asumat noul angajament, devenind o instituție supremă de audit adaptată contextelor, în care comunicarea clară, colaborarea interinstituțională și digitalizarea constituie instrumente-cheie pentru consolidarea încrederii publice.

Unul dintre elementele distinctive ale Curții este autonomia în stabilirea propriului Program anual de activitate. Această libertate strategică nu este doar o responsabilitate, ci și o oportunitate de a răspunde provocărilor complexe ale prezentului. În acest sens, Curtea elaborează, implementează și monitorizează anual un Program de audit construit pe baze legale solide, în concordanță cu *Legea nr. 94/1992*, dar și pe o viziune clară asupra nevoii de reformă, digitalizare și eficientizare a administrației publice. Parlamentul și Guvernul, parteneri ai Curții în triumful responsabilității sociale, instituțiile publice și chiar cetățenii sunt invitați să contribuie, prin propuneri de teme de audit, la conturarea unei agende care să reflecte realitatea din teren. Această practică evidențiază caracterul participativ al instituției și întărește legătura dintre Curte și societate, făcând din auditul public un instrument util, actual și relevant pentru toți beneficiarii banului public.

Activitatea Curții de Conturi este fundamentată pe standarde internaționale de audit public și pe standardele proprii elaborate în conformitate cu cadrul ISSAI. Metodologiile sunt alinate celor mai bune practici la nivel global, asigurând o auditare coerentă, comparabilă și relevantă. Pe lângă evaluarea legalității și a performanței utilizării fondurilor publice, auditul vizează și propunerea unor soluții, formularea de recomandări și consolidarea capacității administrative a instituțiilor verificate.

Pornind de la obiectivele sale strategice, Curtea și-a stabilit o agendă ambițioasă, centrată pe consolidarea rolului de partener activ și de actor-cheie în transformarea administrației publice. Această agendă vizează următoarele aspecte: îmbunătățirea calității și a impactului activității de audit prin consolidarea cadrului metodologic, prin standardizare și prin creșterea valorii adăugate a constatărilor; creșterea relevanței externe a Curții printr-un dialog susținut cu instituțiile auditate, cu Parlamentul și cu societatea civilă; orientarea către performanță și rezultate, nu doar către conformitate; dezvoltarea competențelor profesionale prin formare continuă, adaptată cerințelor moderne ale auditului public; extinderea utilizării tehnologiilor digitale pentru eficiență, transparență și viteză în analiză și raportare.

Prin toate aceste transformări – strategice, instituționale și digitale – Curtea de Conturi își consolidează atât rolul de apărător al banului public, cât și pe cel de partener în procesul de reformă al administrației publice. Instituția acționează nu doar pentru a controla, ci și pentru a construi încredere, eficiență și rezultate. Într-o societate democratică matură, auditul public extern nu este doar un exercițiu tehnic, ci un proces vital prin care cetățenii pot avea garanția că instituțiile lucrează în interesul lor.

Pentru a asigura o înțelegere clară și unitară a activității Curții și a documentelor rezultate în urma procesului de audit public extern, considerăm oportună descrierea unor termeni de referință utilizați frecvent în cadrul instituției și în rapoartele noastre de audit. Aceste definiții, explicate în cele ce urmează, facilitează înțelegerea și oferă un cadru comun de interpretare pentru toți beneficiarii acestui raport.

Opinia de audit – AUDITUL FINANCIAR

Opinie de audit¹ (definiție)

Opinia nemodificată

Opinia nemodificată

Curtea exprimă o opinie nemodificată atunci când situațiile financiare sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil, astfel:

„În opinia noastră, situațiile financiare, luate în ansamblul lor, au fost întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil la data efectuării auditului”.

Opinia modificată, cu următoarele tipuri:

Opinia cu rezerve

Opinia cu rezerve

Curtea exprimă o opinie cu rezerve, cu paragraf atunci când în situațiile financiare au fost identificate denaturări semnificative, care nu au un caracter generalizat, astfel:

„În opinia noastră, cu excepția efectelor aspectelor descrise în secțiunea Baza pentru opinia cu rezerve din Raportul de audit, situațiile financiare ale entității prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine reală și fidelă, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil.”

Opinia de audit (pe înțelesul tuturor)

Opinia nemodificată este o **opinie favorabilă**, ceea ce înseamnă că:

- ➡ În urma auditului nu au fost identificate erori semnificative, iar entitatea și-a desfășurat activitatea cu respectarea cerințelor legale aplicabile.
- ➡ Situațiile financiare, inclusiv contul de execuție bugetară prezintă un grad înalt de acuratețe.
- ➡ Există un nivel ridicat de disciplină în gestionarea bugetului.

Opinia nemodificată poate fi echivalată cu un **certificat de bună gestiune**, atât din perspectiva utilizării fondurilor publice alocate în bugetul entității publice, cât și a reflectării operațiunilor economice în contabilitate.

Opinia cu rezerve este o opinie cu un **nivel rezonabil de corectitudine și acuratețe**, deși au fost identificate **unele erori/abateri punctuale, semnificative** prin valoare sau prin natura acestora, ceea ce înseamnă că:

- ➡ Cea mai mare parte a operațiunilor economice au fost corect gestionate de entitatea publică.
- ➡ Există unele erori, fie de natură contabilă, fie de altă natură, cu sau fără afectarea execuției bugetului propriu, însă aceste erori sunt indicate explicit în paragraful care însoțește opinia exprimată de CCR.

Așadar, exceptând aspectele punctuale prezentate în paragraf, situațiile financiare, inclusiv contul de execuție bugetară reflectă un nivel satisfăcător de acuratețe.

În unele cazuri, **opinia cu rezerve** poate surveni ca urmare a **imposibilității de a obține suficiente probe de audit** pe anumite domenii punctuale.

În concluzie, această opinie poate echivala cu un **grad de favorabilitate ridicat**, însă în contextul unor erori punctuale semnificative prezentate în paragraf.

Opinia contrară

Opinia contrară

Curtea exprimă o opinie contrară atunci când situațiile financiare, în ansamblul lor, prezintă denaturări individuale sau cumulate, cu efecte semnificative și generalizate, astfel:

„În opinia noastră, din cauza importanței aspectului descris în secțiunea Baza pentru opinie contrară din raportul nostru, situațiile financiare consolidate anexate nu oferă o imagine fidelă cu privire la... în conformitate cu cadrul general de raportare financiară aplicabil.”

Opinia contrară este o **opinie negativă**, întrucât:

- ➡ Au fost identificate unele erori/abateri semnificative și generalizate, cu impact major asupra situațiilor financiare.
- ➡ Erorile pot avea doar caracter contabil, cu efect generalizat în evidența contabilă sau, în unele cazuri, pot fi determinate de utilizarea defectuoasă a fondurilor publice alocate din bugetul entității publice conducând la prejudicierea acestuia.
- ➡ Situațiile financiare nu pot fi folosite pentru analiza activității entității publice și pentru luarea unor decizii manageriale, întrucât au fost afectate de erori substanțiale, cu caracter generalizat.

Este necesar ca cititorul să analizeze **Baza opiniei contrare** pentru a înțelege corect dacă opinia a fost exprimată ca urmare a unor erori generalizate în contabilitate sau, într-un scenariu și mai grav, a unei gestiuni defectuoase a patrimoniului entității publice și prejudicierea acestuia.

În concluzie, **opinia contrară** indică un **nivel ridicat de eroare**, precum și o lipsă de încredere în modul în care operațiunile economice ale entității publice sunt reflectate în contabilitate și/sau în gestionarea fondurilor publice alocate prin buget.

Indiferent de tipul de opinie exprimat, auditorul poate să ofere o **asigurare rezonabilă**, adică un nivel ridicat de asigurare, dar **nu o asigurare absolută**.

¹ Definiția opiniei de audit conform noului Manual de audit financiar al CCR elaborat în conformitate cu standardele internaționale de audit pentru sectorul public

Concluzia de audit – AUDITUL DE CONFORMITATE

Concluzie de audit² (definiție)

Concluzia nemodificată

Concluzia nemodificată

Curtea exprimă o concluzie nemodificată atunci când nu are de raportat situații de neconformitate semnificativă, astfel:

- *în cazul unei misiuni de asigurare rezonabilă*: informațiile despre subiectul analizat sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu criteriile aplicabile;
- *în cazul unei misiuni de asigurare limitată*: pe baza procedurilor aplicate și a probelor obținute, nu a sesizat nimic de natură să o determine să considere că informațiile despre subiectul analizat nu sunt întocmite, sub toate aspectele semnificative, în conformitate cu criteriile aplicabile.

Concluzie modificată, cu următoarele tipuri:

Concluzia cu rezerve

Concluzia cu rezerve

Curtea exprimă o concluzie cu rezerve atunci când efectele sau posibilele efecte ale unei probleme identificate nu sunt atât de semnificative încât să justifice o concluzie contrară sau imposibilitatea emiterii unei concluzii, astfel:

- *abaterile de conformitate sunt semnificative, însă nu sunt generalizate, „Pe baza activității de audit întreprinse, am constatat că, cu excepția [.....], echipa de audit nu a putut să obțină probe de audit suficiente și adecvate și efectele posibile sunt semnificative, dar nu generalizate”*

sau

- *auditorul nu este în măsură să obțină probe de audit suficiente și adecvate, iar posibilele efecte sunt semnificative, dar nu sunt generalizate*

Concluzia contrară

Concluzia contrară

Curtea exprimă o concluzie contrară atunci când, pe baza unor probe de audit suficiente și adecvate, constată abateri de conformitate care, luate individual sau cumulat, sunt deopotrivă semnificative și generalizate, astfel:

„Pe baza activității de audit întreprinse, am constatat că subiectul auditat nu este conform, sub toate aspectele semnificative (cu criteriile aplicate...), iar neconformitatea este generalizată”.

Concluzia de audit (pe înțelesul tuturor)

Concluzia nemodificată este o **concluzie favorabilă**, ceea ce înseamnă că:

În urma auditului nu au fost identificate erori semnificative, iar activitatea și operațiunile supuse auditului au fost desfășurate cu respectarea cerințelor legale aplicabile.

Există un nivel ridicat de disciplină în legătura cu operațiunile și domeniul auditat.

În cazul unei misiuni de asigurare rezonabilă, **concluzia nemodificată** certifică faptul că **activitatea domeniului auditat a fost realizată conform cerințelor legale**.

În cazul unei misiuni de asigurare limitată, **concluzia nemodificată** certifică faptul că în urma verificării anumitor operațiuni și tranzacții (în mod limitativ, fără a se raporta la întreaga categorie de operațiuni) **nu au fost identificate aspecte de nerespectare a legislației aplicabile**.

Concluzia cu rezerve este o concluzie ce indică **un nivel rezonabil de corectitudine și acuratețe**, deși au fost identificate unele erori/abateri punctuale, semnificative prin valoarea sau prin natura acestora:

Cea mai mare parte a operațiunilor sunt corect gestionate și realizate.

Există unele deficiențe importante, însă nu au caracter generalizat, iar acestea sunt indicate explicit în paragraful care însoțește concluzia.

Așadar, exceptând aspectele punctuale prezentate în paragraf, domeniul și operațiunile auditate au **un nivel satisfăcător de acuratețe**.

În unele cazuri, **concluzia cu rezerve** poate surveni ca urmare a **imposibilității de a obține suficiente probe de audit** pe anumite domenii/tranzacții punctuale. Astfel, Curtea nu poate certifica acuratețea anumitor categorii de operațiuni, iar natura și valoarea acestora vor fi prezentate explicit în paragraf.

Astfel, această concluzie poate echivala cu un **grad de favorabilitate ridicat**, însă în contextul unor neconformități punctuale semnificative prezentate în paragraf.

Concluzia contrară este o **concluzie negativă**, întrucât:

Au fost identificate aspecte semnificative de nerespectare a cadrului legal aplicabil, cu impact major asupra domeniului și operațiunilor auditate.

Deficiențele identificate pot reflecta o conduită greșită și aplicarea eronată a cadrului legal aplicabil (de cele mai multe ori fără impact direct patrimonial) sau, în unele cazuri, pot semnifica utilizarea defectuoasă a bugetului entității publice și chiar prejudicierea acestuia.

Este necesar ca cititorul să analizeze **Baza concluziei contrare**, pentru a înțelege corect dacă concluzia exprimată a fost argumentată ca urmare a unor erori generalizate în contabilitate sau, într-un scenariu și mai grav, a unei gestiuni defectuoase a patrimoniului entității publice și prejudicierea acestuia.

Astfel, concluzia contrară reflectă **încalcări grave ale cadrului legal aplicabil** și, totodată, **dezacordul ferm al Curții față de conduita instituției** cu privire la domeniul/operațiunile auditate.

² Definiția opiniei de audit conform noului Manual de audit de conformitate al CCR elaborat în conformitate cu standardele internaționale de audit pentru sectorul public

Recomandările - AUDITUL PERFORMANȚEI

Recomandări³ (definiție)

Recomandări

Soluții prezentate entității auditate de către Curte cu privire la aspectele punctuale consemnate în *Raportul de audit al performanței* referitoare la modul de respectare a principiilor economicității, eficienței și eficacității, precum și a celor mai bune practici în domeniul auditat.

Economicitate – Principiul economicității înseamnă minimizarea costului asociat resurselor. Resursele folosite trebuie să fie disponibile în timp util, în cantitatea și calitatea corespunzătoare și la cel mai bun preț.

Eficiență – Principiul eficienței înseamnă să se obțină maximumul din resursele disponibile. Aceasta se referă la relația dintre resursele folosite și rezultatele obținute în termeni de cantitate, calitate și timp.

Eficacitate – Principiul eficacității se referă la îndeplinirea obiectivelor stabilite și la obținerea rezultatelor scontate.

Recomandările (pe înțelesul tuturor)

Recomandările formulate în urma unui audit al performanței constituie **propuneri de soluții** cu privire la domeniul auditat, ceea ce înseamnă că:

- ➡ Programul/proiectul/activitatea auditată are nevoie de îmbunătățiri care să aducă valoare adăugată entității publice, politicii publice guvernamentale.
- ➡ Recomandările sunt relevante și aduc beneficii pentru entitatea auditată.
- ➡ Entitatea auditată și-a însușit recomandările auditului și a elaborat un plan de implementare a recomandărilor cu termene clare și responsabili.
- ➡ Entitatea auditată își monitorizează stadiul de implementare a recomandărilor.

Raportarea stadiului de implementare a recomandărilor oferă un indiciu cu privire la valoarea misiunilor de audit al performanței.

Ce înțelegem prin abateri financiar-contabile, prejudicii, venituri suplimentare?

- ✓ **Abaterile financiar-contabile** constatate de Curte în activitatea entităților publice auditate, reprezintă devieri de la respectarea unor prevederi legale, reglementări financiar-contabile, cu caracter obligatoriu, care au consecințe asupra activității entităților auditate. Acestea pot fi generatoare sau nu de prejudicii aduse bugetelor publice și/sau patrimoniului public și privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale.
- ✓ **Prejudiciul** înseamnă dauna, pierderea produsă bugetului entității publice auditate de conducătorii și/sau angajații acestora prin efectuarea de cheltuieli nelegale sau nejustificate din buget sau prin neîncasarea de venituri cuvenite bugetului entității auditate. Obligația recuperării prejudiciului revine entității auditate.
- ✓ **Veniturile suplimentare** constatate de Curte reprezintă potențiale venituri cuvenite bugetelor publice ca urmare a îndeplinirii defectuoase a activităților specifice de constituire, evidențiere și de urmărire a încasării acestora de către entitățile auditate.

Structura Raportului public pe anul 2023

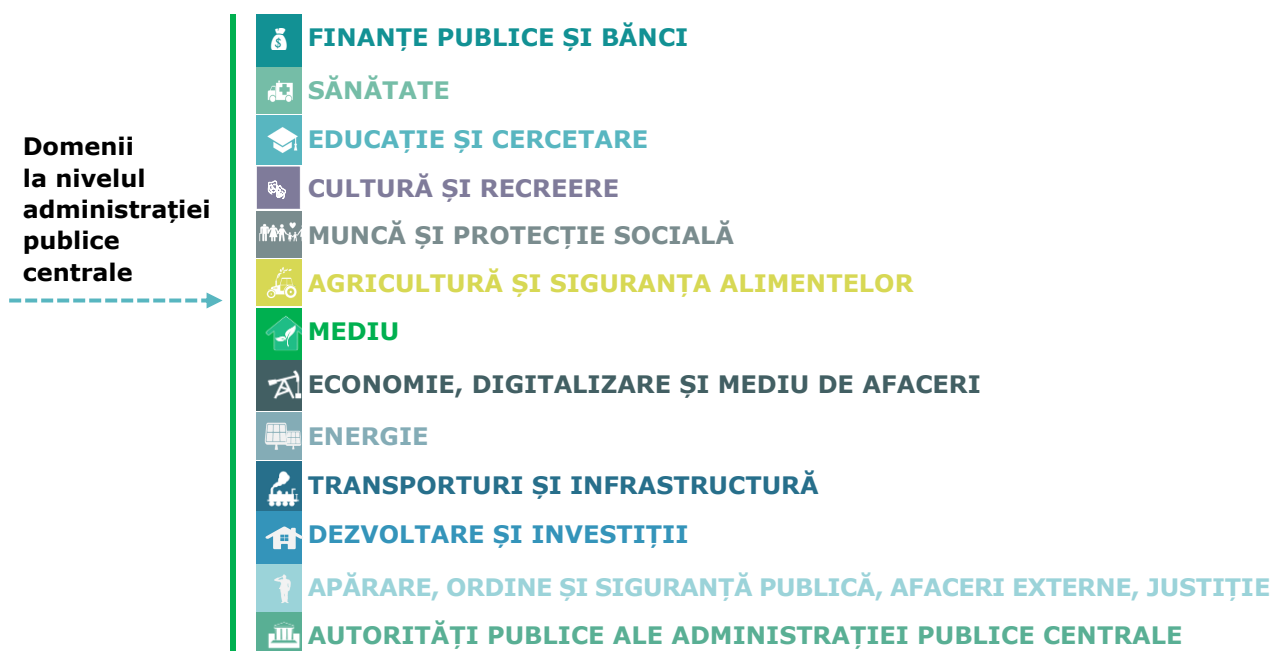

Raportul public pe anul 2023 prezintă principalele rezultate ale misiunilor de audit public extern efectuate pe parcursul anului 2024 și conține elemente de structură și abordare sintetizate. Documentul este structurat în cinci capitole.

Primul capitol oferă o analiză a **contextului macroeconomic** intern, evidențiind principalele tendințe și evoluții economice la nivel național, în corelație cu dinamica economiei globale în anul 2023.

³ Definiția termenului „recomandare” conform noului Regulament privind activitatea de audit public extern și noului Manual de audit al performanței al CCR elaborat în conformitate cu standardele internaționale de audit pentru sectorul public

Al doilea capitol prezintă principalele observații de audit și concluzii rezultate din misiunile desfășurate la **entitățile de la nivelul administrației publice centrale**. Aceste entități au fost tratate în cadrul domeniilor de activitate a căror expunere urmează, în linii mari, configurația stabilită de unitatea de coordonare a strategiilor din cadrul Executivului. La nivelul administrației publice centrale, principalele observații de audit sunt structurate pe 13 domenii de activitate, astfel:

În cel de-al treilea capitol sunt sintetizate rezultatele misiunilor de audit public extern efectuate la **entitățile de la nivelul administrației publice locale**. Principalele observații de audit sunt structurate pe domenii de activitate stabilite pe baza clasificăției funcționale a execuției bugetare a cheltuielilor, pe capitole de cheltuieli, astfel: *Autorități publice, Învățământ, Sănătate, Cultură, recreere și religie, Asistență socială, Locuințe, servicii și dezvoltare publică, Protecția mediului și Transporturi*.

Capitolul patru conține o **evaluare a sistemului de control intern managerial**, cuprinzând deficiențele identificate în proiectarea și funcționarea acestuia, alături de un set de recomandări pe care Curtea le formulează în scopul reducerii riscurilor și îmbunătățirii sistemului respectiv.

Capitolul cinci expune **rezultatele activității de follow-up** desfășurate de către Curtea de Conturi în anul 2024. Activitatea de follow-up constă în realizarea de misiuni de verificare a modului de implementare a recomandărilor formulate în urma auditului.

Raportul public pe anul 2023 conține principalele concluzii și constatări ale rapoartelor de audit aprobate până la data elaborării acestuia. Rapoartele de audit aprobate ulterior vor fi publicate pe site-ul Curții, conform procedurii aprobate de către Plenul Curții de Conturi. De menționat este faptul că rapoartele de audit care conțin informații clasificate nu au caracter public, în conformitate cu legislația specifică în domeniu și cu reglementările Curții de Conturi.

Având în vedere că abordarea informațiilor din prezentul raport este una sintetică, textul integral al rapoartelor de audit aprobate de Plenul Curții poate fi accesat pe site-ul web al instituției <https://www.curteadeconturi.ro/rapoarte-misiuni-proprii>.

Activitatea în cifre în anul 2024

	535	Misiuni de audit financiar
Misiuni de audit de conformitate	1.060	
	5	Teme de audit al performanței
Acțiuni de documentare	23	
	1.361	Entități verificate
Acțiuni de follow-up	2.473	
	519	Opinii de audit
Certificate de conformitate	15	
	1.008	Concluzii de audit
Venituri suplimentare	779 mil. lei	
	758 mil. lei	Prejudicii
Abateri financiar-contabile	82.703 mil. lei	
	52	Sesizări penale pentru neîndeplinirea măsurilor dispuse
Sesizări pentru existența unor indicii de săvârșire a unor fapte de natură penală	27	

Notă: Valorile totale ale prejudiciilor, ale abaterilor financiar-contabile și ale veniturilor suplimentare, determinate ca urmare a desfășurării misiunilor de audit din anul 2024, prezentate în Raportul public pe anul 2023, sunt aferente misiunilor ale căror rapoarte de audit au fost aprobate până la data întocmirii prezentului raport.

1. CONTEXT MACROECONOMIC

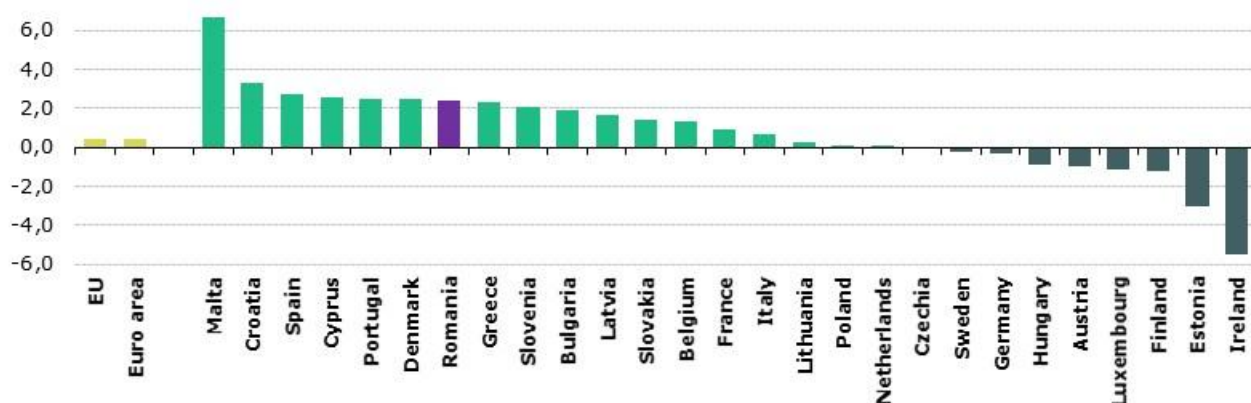

În anul 2023, economia globală a înregistrat o creștere economică de 3,1%, ușor mai lentă decât în 2022 (3,3%), în pofida înăsprii condițiilor monetare și a unei încetiniri semnificative a comerțului global cu bunuri. Creșterea a fost susținută de accelerarea economiilor din SUA, China și Japonia, dar și de performanțele unor economii emergente, precum India. Volumul comerțului cu bunuri a scăzut cu 1,7% pe fondul cererii reduse pentru prelucrarea produselor, al diminuării stocurilor în economiile avansate și al restricțiilor comerciale ridicate. Comerțul cu servicii a crescut cu 3,3%, impulsionat de turism, dar a rămas sub nivelurile pre-pandemice, în special în Asia. Incertitudinile geopolitice, inflația și politicile restrictive au continuat să limiteze redresarea economică globală⁴.

PIB-ul real al zonei euro, precum și cel al UE au înregistrat o creștere de doar 0,4% în anul 2023, în scădere față de nivelul înregistrat în anul precedent. La nivelul UE, cele mai mari creșteri economice au fost raportate de Malta (6,7%), Croația (3,3%) și Spania (2,7%). Pe

de altă parte, cele mai mari rate negative de creștere economică au înregistrat Irlanda (-5,5%), Estonia (-3,0%) și Finlanda (-1,2%). În acest context, PIB-ul real al României a avut o creștere cu 2,4%, situându-se cu 2 puncte procentuale peste media UE⁵.

Figura 1: Rata de creștere reală a PIB-ului în anul 2023 la nivelul UE (%)

Sursa: Eurostat

În România, la fel ca în multe alte țări, contextul geoeconomic și geopolitic global a generat presiuni suplimentare asupra politicilor economice, influențând negativ ritmul de creștere economică. Economia s-a confruntat cu scăderea cererii externe, inflația ridicată și creșterea costurilor de finanțare. Creșterea economică internă a fost susținută în principal de consumul privat și de investițiile publice⁶. La nivel sectorial, serviciile, construcțiile, tehnologia informației și comunicațiile, alături de agricultură, silvicultură și pescuit, au înregistrat contribuții pozitive la creșterea PIB-ului real. În schimb, industria a avut un impact negativ, reflectând provocările întâmpinate de lanțurile de aprovizionare și de scăderea cererii externe. Astfel, structura PIB-ului a fost dominată de contribuția serviciilor (59,8%), urmată de industrie (19,6%), de construcții (8,0%) și de agricultură (3,9%)⁷.

Inflația la nivel global a fost de 6,8% în anul 2023, cu rate mai scăzute în economiile avansate comparativ cu economiile de piață emergente⁸. În luna decembrie 2023, la nivelul UE, inflația a scăzut la 2,9%, față de nivelul

⁴ Comisia Europeană, *Proгноza economică europeană – Primăvara anului 2024*

⁵ Eurostat, raportări la data de 26.02.2025

⁶ Comisia Europeană, *Raportul de țară din 2024 privind România*

⁷ Institutul Național de Statistică, *România în cifre – 2024*

⁸ Fondul Monetar Internațional – *World Economic Outlook*, aprilie 2024

înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent (9,2%). **România a înregistrat o diminuare a inflației, de la 14,1% în luna decembrie 2022 la 7,0% în luna decembrie 2023, însă a continuat să aibă una dintre cele mai mari rate din UE, cu mult peste media de 3,4%, fiind depășită doar de Cehia (7,6%).** La polul opus, Danemarca, Belgia și Italia au înregistrat rate minime de 0,4% și 0,5%⁹.

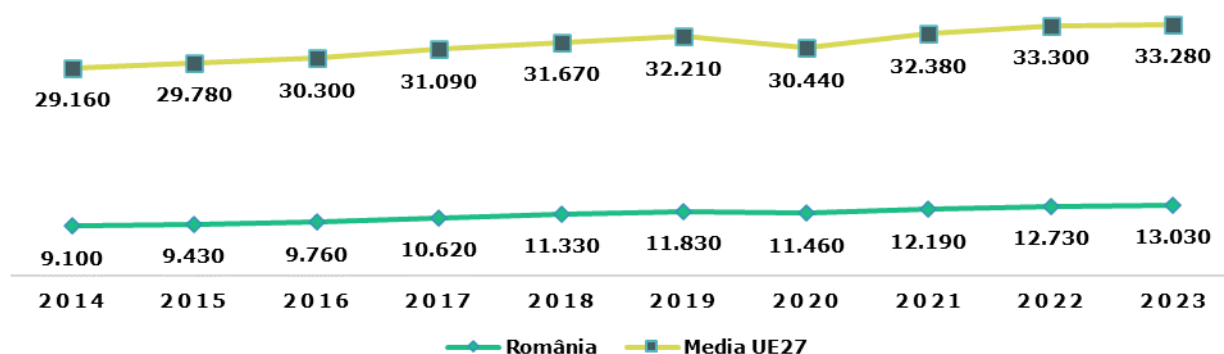
În anul 2023, piața muncii din România a înregistrat o evoluție stabilă, caracterizată prin rate de ocupare și de șomaj care au reflectat atât provocările, cât și oportunitățile economiei naționale. **Rata de ocupare pentru populația între 15 și 64 de ani a fost de 63,0%, în timp ce, pentru grupa de vârstă 20-64 de ani, aceasta a atins 68,7%, cea mai scăzută comparativ cu media UE, care a fost de 75,3%**¹⁰. În ceea ce privește **rata șomajului**, România a înregistrat un nivel de 5,6%, fiind sub media UE de 6,1%. Această performanță plasează România într-o poziție mai bună față de Spania (12,2%) și Grecia (11,1%), dar mai slabă decât state precum Polonia (2,8%) și Cehia (2,6%)¹¹. Datele statistice au indicat o scădere semnificativă a ratei șomajului odată cu creșterea nivelului educațional. În România, rata șomajului pentru persoanele cu studii superioare a fost de doar 1,2%, una dintre cele mai mici din UE. La polul opus, șomajul a fost considerabil mai ridicat în rândul persoanelor fără studii superioare¹².

Piața muncii din România nu a fost influențată doar de dinamica economică, ci și de factori demografici și sociali. În anul 2023, **populația** României a fost de 19,05 milioane, reprezentând circa 4% din totalul UE (448,8 milioane)¹³. Ponderea populației tinere, de 15,8%, a fost sub media UE, de 16,2%. **Din perspectivă socială, ponderea persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială în România a fost de 32% din populație, semnificativ mai mare decât media UE, de 21,3%.** Ponderi ridicate au fost înregistrate și în Bulgaria (30%), Spania (26,5%) și Grecia (26,1%). Pe de altă parte, cele mai mici cote au fost observate în Cehia (12%), Slovenia (13,7%), Țările de Jos și Finlanda (ambele cu 15,8%)¹⁴.

Analiza **PIB-ului pe cap de locuitor**, la nivelul UE, exprimat în funcție de puterea de cumpărare, oferă o imagine a nivelului de dezvoltare economică și a diferențelor în ceea ce privește standardele de viață între statele membre. Astfel, Luxemburg și Irlanda s-au remarcat prin cele mai ridicate valori ale PIB-ului pe cap de locuitor la prețuri curente (euro, UE=100), depășind media UE cu 140%, respectiv 112%. Alte state cu economii puternice au completat topul statelor cu cele mai ridicate valori ale acestui indicator: Țările de Jos (+30%), Danemarca (+28%) și Austria (+23%). La polul opus, cele mai scăzute niveluri ale PIB-ului pe cap de locuitor s-au înregistrat în Bulgaria (-36%), Grecia (-33%) și Letonia (-29%). **În România, PIB-ul pe cap de locuitor a fost cu 22% sub media europeană.**¹⁵

În perioada 2014-2023, PIB-ul pe cap de locuitor în România a avut, în general, un trend ascendent, cu o ușoară scădere în anul 2020. Astfel, în anul 2023, PIB-ul pe cap de locuitor în România a fost de 13.030 de euro, în creștere față de 2014 (9.100 de euro), dar mult sub media UE, de 33.280 de euro. Decalajul față de media UE a rămas semnificativ.

Figura 2: Evoluția PIB/cap de locuitor în România comparativ cu media UE în perioada 2014-2023 (euro)

Sursa: Eurostat

⁹ Eurostat, raportări la data de 17.01.2024

¹⁰ Eurostat, raportări la data de 12.12.2024

¹¹ Eurostat, raportări la data de 12.12.2024

¹² Eurostat, raportări în septembrie 2024

¹³ Eurostat, raportări la data de 09.01.2025

¹⁴ Eurostat, raportări la data de 14.02.2025

¹⁵ Eurostat, raportări la data de 26.03.2024

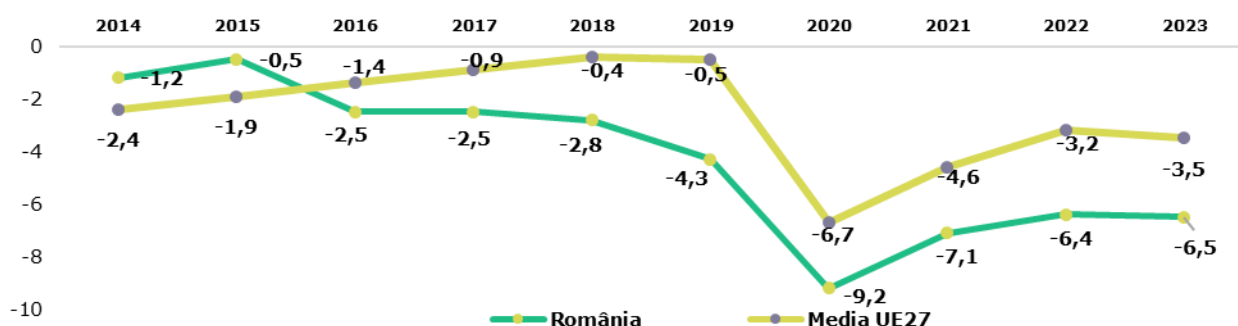
În condițiile *Pactului de stabilitate și creștere* adoptat în 1997, statele UE s-au angajat să își mențină deficitele și datoria sub anumite limite: **deficitul bugetar al unui stat membru nu ar trebui să depășească 3% din PIB, iar nivelul datoriei publice a acestuia nu ar trebui să depășească 60% din PIB**. Dacă un stat membru nu respectă aceste limite, se declanșează procedura de deficit excesiv.

România este în procedură de deficit excesiv din anul 2020, însă nu a luat măsuri eficiente pentru corectarea deficitului și, prin urmare, procedura a rămas deschisă.

În 2023, toate statele membre UE, cu excepția Danemarcei (+3,3%), a Ciprului (+2,0%), a Irlandei (+1,5%) și a Portugaliei (+1,2%), au raportat *deficit guvernamental în PIB*. În total, 10 state membre au avut deficite mai mari de 3% din PIB: Italia, Ungaria, România, Franța, Polonia, Slovacia, Malta, Belgia, Cehia și Spania. **Media deficitului în UE a fost de -3,5%**, iar cele mai mari valori au fost înregistrate în Italia (-7,2%), Ungaria (-6,7%) și **România (-6,5%)**¹⁶.

În perioada 2014-2023, România a înregistrat deficit bugetar, nivelul maxim fiind atins în 2020 (-9,2%). Cu excepția perioadei 2014-2015, acest indicator s-a situat peste media UE.

Figura 3: Evoluția deficitului bugetar al României comparativ cu media UE în perioada 2014-2023 (procent în PIB)

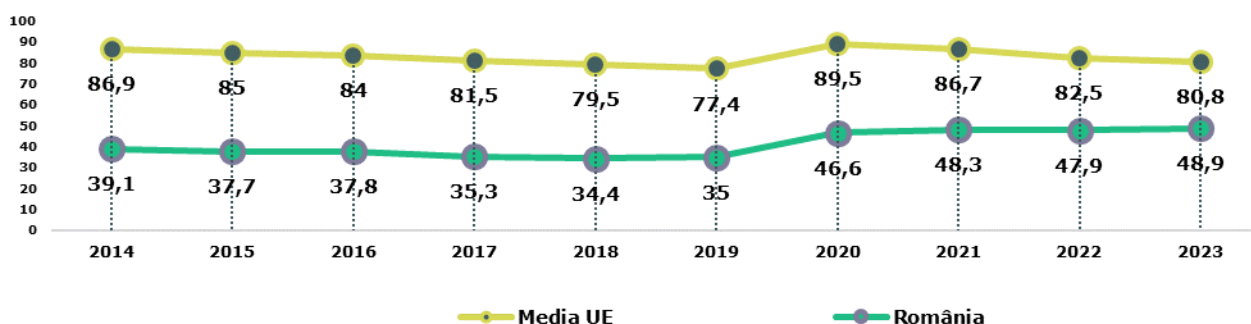
Sursa: Eurostat

La sfârșitul anului 2023, 13 state membre UE au avut rate ale *datoriei publice* mai mari de 60% din PIB, cele mai mari fiind înregistrate în Grecia (163,9%), Italia (134,8%) și Franța (109,9%). Cele mai scăzute ponderi ale datoriei publice în PIB au raportat Estonia (20,2%), Bulgaria (22,9%) și Luxemburg (25,5%)¹⁷.

În anul 2023, România a raportat, conform metodologiei UE, o pondere a datoriei guvernamentale în PIB de **48,9%**. Astfel, gradul de îndatorare a rămas **sub pragul de 60%** stabilit de criteriile de convergență din Tratatul de la Maastricht, precum și **sub media UE din acel an (80,8%)**.

Între 2014 și 2023, datoria guvernamentală a României a avut o evoluție anuală comparabilă cu media UE, rămânând sub nivelul acesteia pe toată perioada menționată. Indicatorul a scăzut între 2014 și 2018, de la 39,1% la 34,4%, pentru ca apoi să crească, atingând 48,9% în 2023.

Figura 4: Evoluția datoriei guvernamentale a României comparativ cu media UE în perioada 2014-2023 (procent în PIB)

Sursa: Eurostat

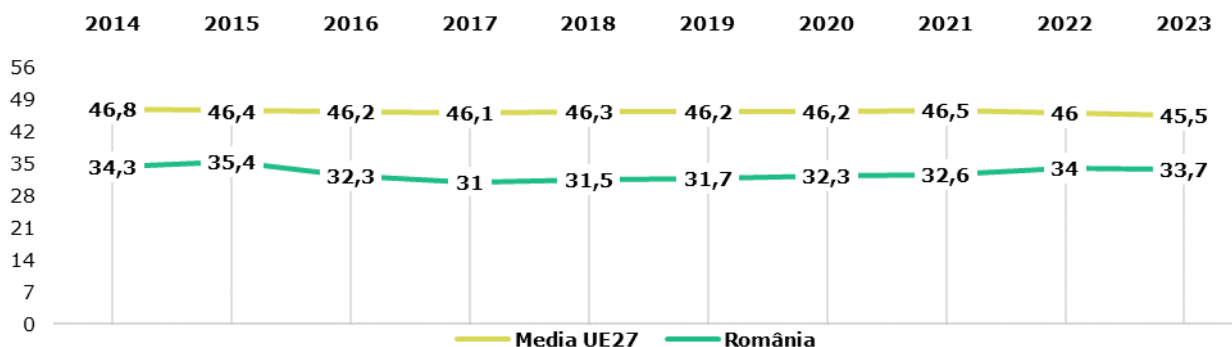
¹⁶ Eurostat, raportări la data de 22.10.2024

¹⁷ Eurostat, raportări la data de 22.10.2024

Nivelul cheltuielilor și al veniturilor publice variază considerabil între statele membre ale UE. În anul 2023, statele membre UE cu cele mai ridicate niveluri ale **veniturilor publice** ca procent din PIB au fost Finlanda (52,8%), Franța (51,6%) și Danemarca (50,1%). Cele mai scăzute rate s-au înregistrat în Irlanda (24,2%), Malta (31,8%) și **România (33,7%), sub media UE de 45,5%.**¹⁸

În perioada 2014-2023, în România, veniturile bugetare ca procent din PIB au avut o evoluție ușor fluctuantă, sub media UE în toată perioada analizată, cel mai ridicat nivel înregistrându-se în anul 2015 (35,4% din PIB).

Figura 5: Evoluția veniturilor bugetare în România comparativ cu media UE în perioada 2014-2023 (procent în PIB)

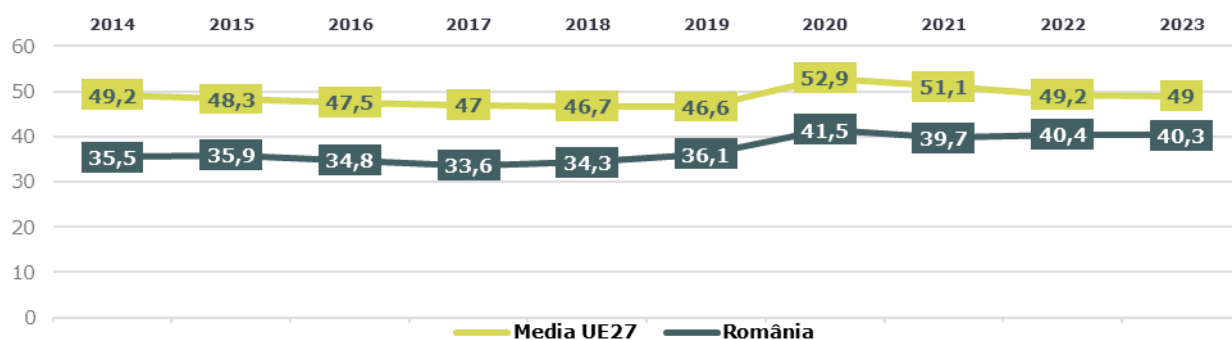

Sursa: Eurostat

În anul 2023, statele membre UE cu cele mai ridicate niveluri ale **cheltuielilor publice** ca procent din PIB au fost Franța (57,0%), Finlanda (55,8%) și Italia (53,8%), iar cele mai scăzute s-au înregistrat în Lituania (37,4%), Malta (36,3%) și Irlanda (22,7%). Cheltuielile bugetare ale României au fost de **40,3% din PIB, sub media UE de 49,0%.**¹⁹

În perioada 2014-2023, în România, cheltuielile bugetare ca procent din PIB au avut o traiectorie fluctuantă, sub media UE în toată perioada analizată, cel mai ridicat nivel înregistrându-se în anul 2020 ca urmare a pandemiei (41,5% din PIB).

Figura 6: Evoluția cheltuielilor bugetare în România comparativ cu media UE în perioada 2014-2023 (procent în PIB)

Sursa: Eurostat

Evoluția României pe plan internațional și, în mod special, în cadrul european la care este parte, precum și gestionarea fondurilor publice aprobate în bugetul național trebuie analizate în contextul noilor realități determinate de tensiunile geopolitice, de criza energetică, de inflație și de schimbările structurale din economie.

În perioada 2020-2023, consumul de fonduri publice din **bugetul public național** a înregistrat o creștere de la an la an, pe seama majorării cheltuielilor efectuate din bugetele publice, cu excepția celor efectuate din bugetul asigurărilor pentru șomaj care au înregistrat o scădere pe fondul reducerii cheltuielilor intrinseci legate de prevenirea și combaterea pandemiei de COVID-19.

¹⁸ Eurostat, raportări la data de 22.01.2025

¹⁹ Eurostat, raportări la data de 22.01.2025

Dinamica cheltuielilor bugetului public național pentru perioada 2020-2023 indică o creștere cu 36,6% în exercițiul financiar 2023 față de cel din 2020. De-a lungul întregii perioade analizate, aceste cheltuieli au urmat o traiectorie ascendentă.

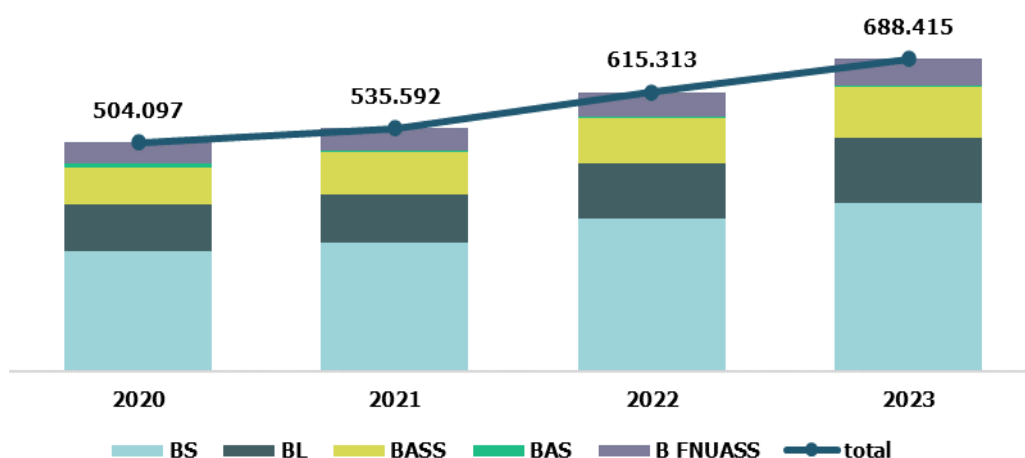
Tabel 1: Evoluția cheltuielilor publice pe tipuri de bugete în perioada 2020-2023 (milioane lei)

Componente	Valoare cheltuieli publice			
	2020	2021	2022	2023
Buget public național				
Buget de stat	267.276	284.333	336.993	371.004
Bugete locale	100.497	107.118	121.989	143.527
Buget asigurări sociale de stat	82.360	90.658	99.276	112.065
Buget asigurări pentru șomaj	8.745	3.670	2.195	2.103
Buget FNUASS	45.219	49.813	54.860	59.716
Total	504.097	535.592	615.313	688.415

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul general anual de execuție a bugetului de stat, Conturile anuale de execuție a bugetelor locale, Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat, Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj, Contul de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pentru perioada 2020-2023

Deși cheltuielile efectuate de la bugetul de stat au deținut cea mai mare pondere în totalul cheltuielilor bugetului public național, în perioada 2020-2023, cele mai mari creșteri au fost înregistrate de cheltuielile de la bugetele locale, cu 42,8% în 2023 față de 2020. Acestea au fost urmate de creșterile cheltuielilor de la bugetul de stat (38,8%), bugetul asigurărilor sociale de stat (36,1%) și bugetul FNUASS (32,1%). În schimb, bugetul asigurărilor pentru șomaj a scăzut considerabil în anii 2021 și 2022, pe fondul revenirii treptate a pieței muncii după criza sanitară.

Figura 7: Evoluția cheltuielilor bugetului public național pe tipuri de bugete, în perioada 2020-2023 (milioane lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor din tabelul 1

În intervalul 2020-2023, ponderea cheltuielilor bugetului public național în PIB a scăzut cu 4,7 puncte procentuale, de la 47,6% la 42,9%. Această diminuare s-a produs în contextul în care cheltuielile publice au crescut în termeni nominali cu 36,6%, însă într-un ritm mai lent comparativ cu avansul PIB-ului, care a înregistrat o creștere de 51,5% în aceeași perioadă.

Tabel 2: Evoluția cheltuielilor publice ca procent în PIB în perioada 2020-2023 (milioane lei)

	Valoare cheltuieli publice	PIB*	% în PIB
2020	504.097	1.058.926,1	47,6%
2021	535.592	1.187.402,4	45,1%
2022	615.313	1.401.345,4	43,9%
2023	688.415	1.604.554,0	42,9%

* Date finale raportate de MF în anexa 2 la notele privind execuția bugetului general consolidat la 31 decembrie

Sursa: Prelucrare CCR

Având în vedere interesul legitim și preocupările părților implicate referitoare la utilizarea resurselor financiare ale statului, Curtea de Conturi a realizat, în prezentul raport, o evaluare a modului în care au fost cheltuiți banii publici în exercițiul bugetar 2023. În acest context, analiza s-a concentrat pe prezentarea cheltuielilor înregistrate în cadrul conturilor de execuție aferente bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului asigurărilor pentru șomaj, bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și bugetelor locale.

Cât a cheltuit administrația publică din România pentru îndeplinirea funcțiilor conferite de lege în exercițiul financiar 2023?

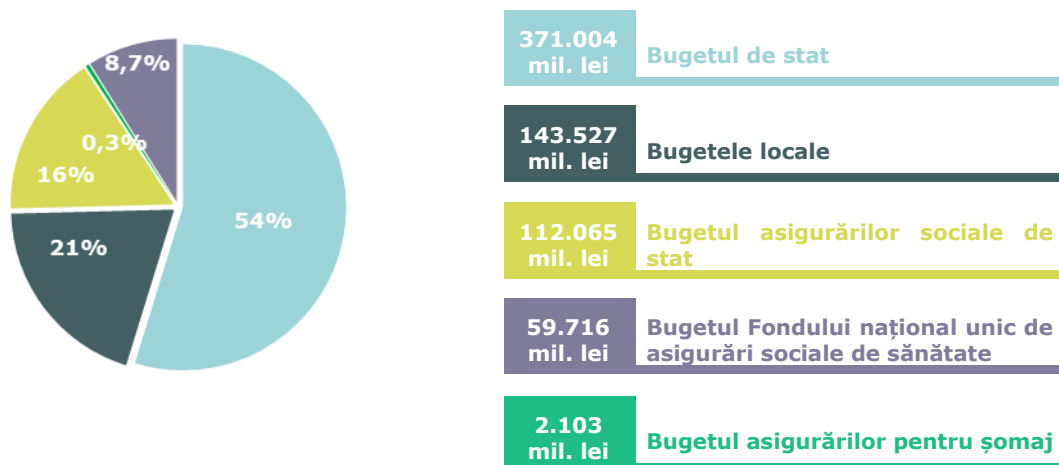
Cheltuielile bugetului public în exercițiul financiar 2023
688.415 milioane lei

În anul 2023, administrațiile publice centrale și locale au utilizat fonduri publice din bugetul național în valoare de 688.415 milioane lei, ceea ce reprezintă o creștere de 11,9% față de anul anterior.

Evoluția comparativă cu exercițiul financiar 2022 a evidențiat că cea mai mare creștere a cheltuielilor a fost înregistrată în cazul celor efectuate de la bugetele locale, cu 17,7%, urmate de cele de la bugetul asigurărilor sociale de stat (12,9%), bugetul de stat (10,1%) și bugetul FNUASS (8,9%).

Care a fost distribuția, pe structura bugetului național, a cheltuielilor efectuate în anul 2023?

Figura 8: Cheltuielile bugetului public național pe tipuri de bugete în exercițiul financiar 2023

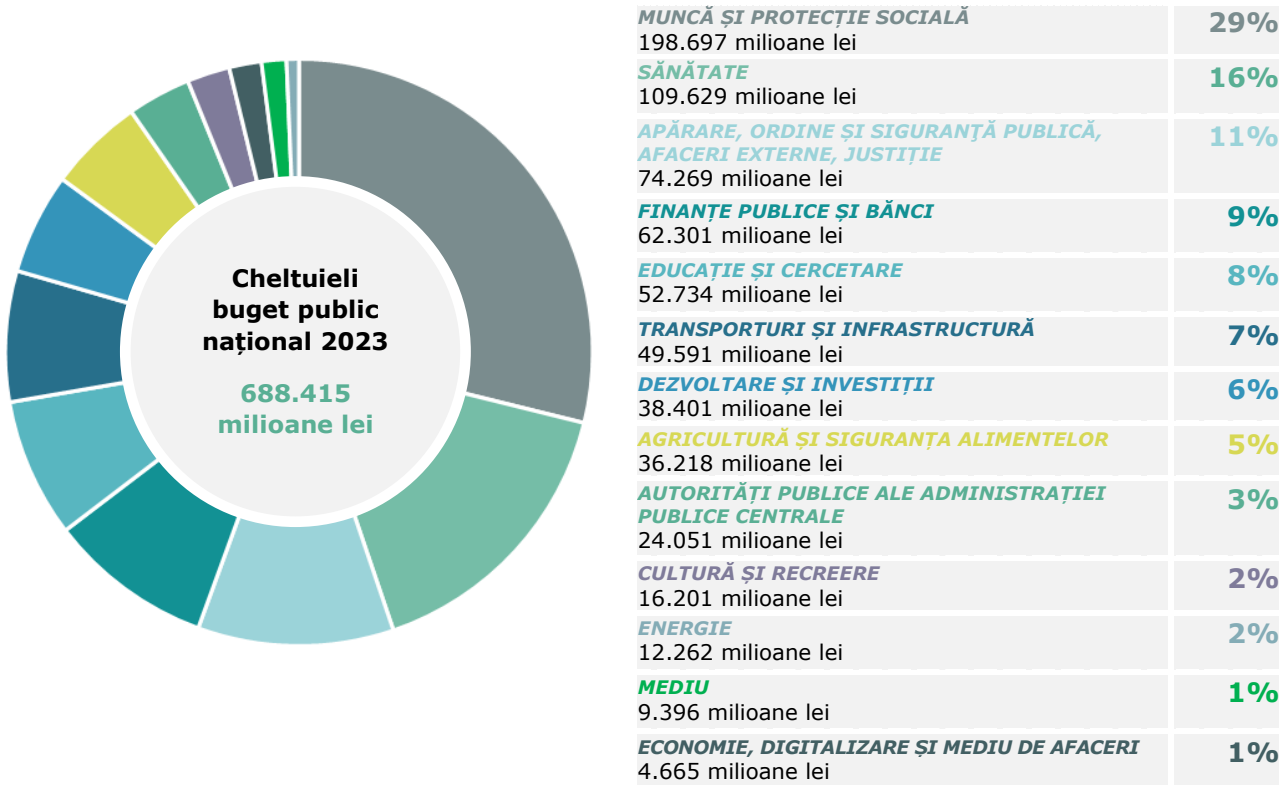

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023, Conturile anuale de execuție a bugetelor locale pe anul 2023, Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023, Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2023, Contul de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2023

Având în vedere rolul esențial al administrației publice centrale în gestionarea economiei naționale, implementarea politicilor publice și susținerea proiectelor majore de infrastructură, cheltuielile din bugetul de stat dețin cea mai mare pondere în cadrul bugetului public național.

Cât au cheltuit autoritățile administrației publice în exercițiul bugetar 2023 pentru finanțarea domeniilor de activitate?

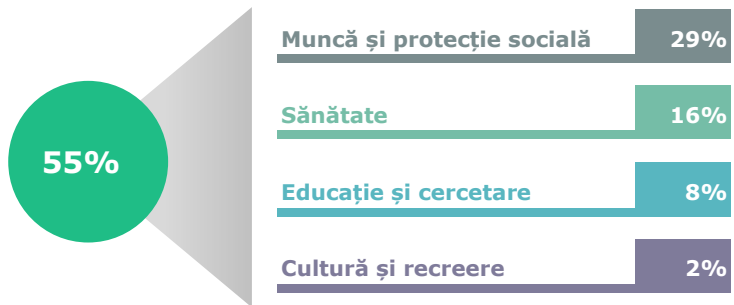
Figura 9: Cheltuielile bugetului public național pe domenii de activitate în exercițiul financiar 2023

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023, Conturile anuale de execuție a bugetelor locale pe anul 2023, Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023, Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2023, Contul de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2023

Analiza cheltuielilor efectuate din bugetul public național în exercițiul financiar 2023 a evidențiat că, **mai mult de jumătate** (55%) din total a fost alocat pentru susținerea unor domenii precum **protecția socială, programe de interes național din domeniul muncii, al familiei, tineretului, sănătății, educației, cercetării, culturii și recreerii**.

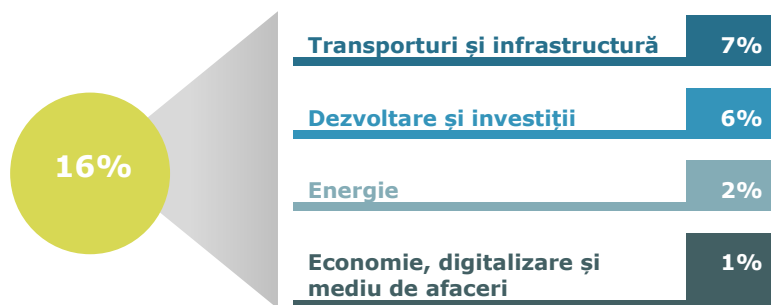
Figura 10: Ponderea cheltuielilor publice aferente domeniilor sociale în totalul cheltuielilor în anul 2023

Sursa: Prelucrare CCR

În același timp, sectoare esențiale pentru creșterea economică sustenabilă și pentru îmbunătățirea competitivității economiei naționale pe termen lung, precum **dezvoltarea și investițiile, transporturile și infrastructura, economia și energia**, au consumat **16%** din totalul cheltuielilor bugetului public național, o alocare semnificativ mai mică față de domeniile sociale. **Deși este important să se răspundă nevoilor sociale imediate, investițiile în transporturi, infrastructură și energie sunt fundamentale pentru asigurarea unei economii competitive și pentru creșterea calității vieții cetățenilor.**

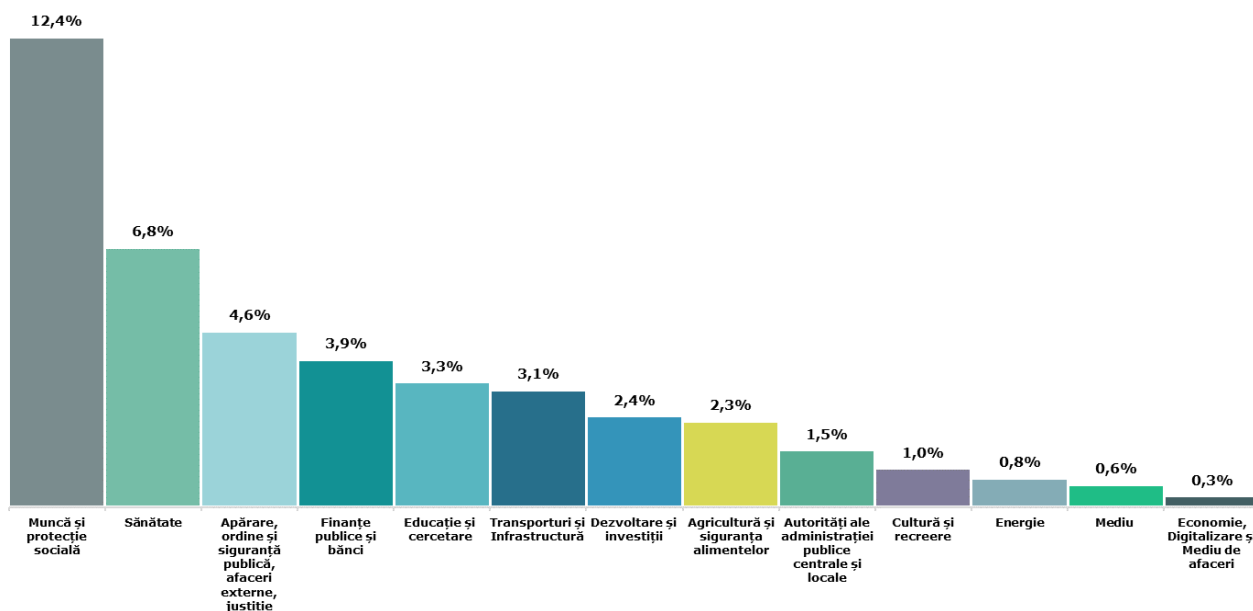
Figura 11: Ponderea cheltuielilor publice aferente domeniilor economice în totalul cheltuielilor în anul 2023

Sursa: Prelucrare CCR

Cât au reprezentat cheltuielile publice ca pondere în PIB-ul României, pe domenii de activitate?

Figura 12: Ponderea în PIB a cheltuielilor aferente domeniilor de activitate în anul 2023

Sursa: Prelucrare CCR

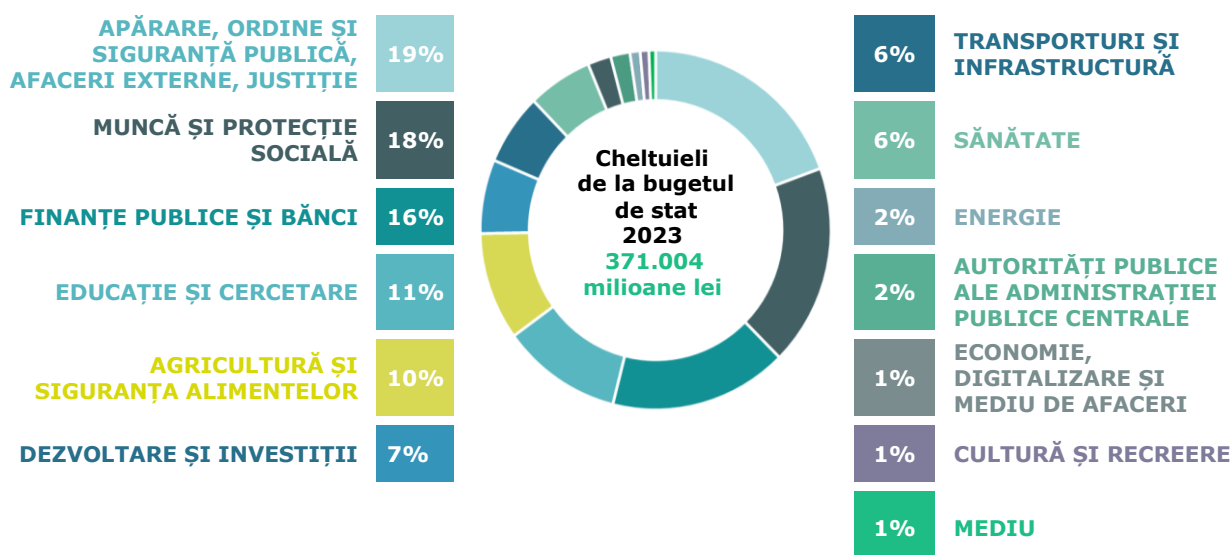
Cheltuielile efectuate în 2023 din bugetul public național, care au înregistrat ponderea cea mai ridicată în PIB, au fost cele aferente domeniului *Muncă și protecție socială*, urmate de domeniile *Sănătate* și *Apărare, ordine și siguranță publică, afaceri externe, justiție*. Se constată că domenii ca *Energie*, *Mediu*, *Economie, Digitalizare și Mediu de afaceri* au înregistrat cheltuieli reprezentând sub 1% în PIB.

2. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ CENTRALĂ

Cât a cheltuit statul român de la bugetul de stat, în exercițiul financiar 2023, pentru fiecare domeniu?

Cheltuielile administrației publice centrale în exercițiul financiar 2023, raportate în *Contul general anual de execuție a bugetului de stat* pe domenii de activitate finanțate din fonduri publice, au fost în valoare de 371.004 milioane lei, în creștere cu 10,1% față de anul precedent.

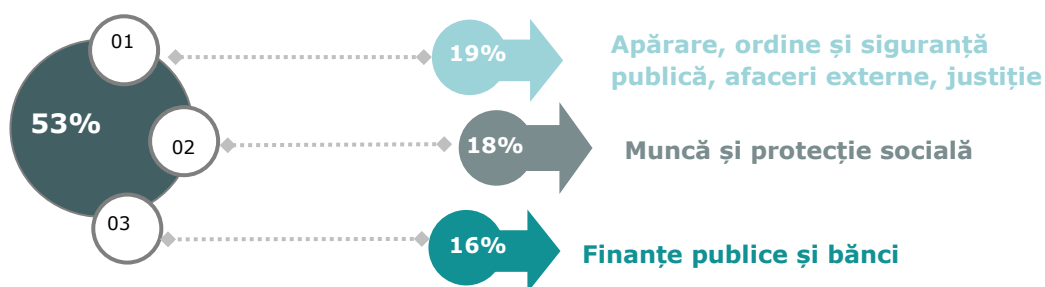
Figura 1: Cheltuielile administrației publice centrale pe domenii, în exercițiul financiar 2023

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în *Contul general anual de execuție a bugetului de stat* pe anul 2023

Analiza datelor de mai sus relevă faptul că cele mai mari cheltuieli efectuate de la bugetul de stat în anul 2023 au fost alocate pentru susținerea unor domenii precum Apărare, ordine și siguranță publică, afaceri externe, justiție, Muncă și protecție socială și Finanțe publice și bănci, acestea reprezentând **53%** din totalul cheltuielilor bugetare.

Figura 2: Domenii cu cele mai mari cheltuieli efectuate de la bugetul de stat în anul 2023

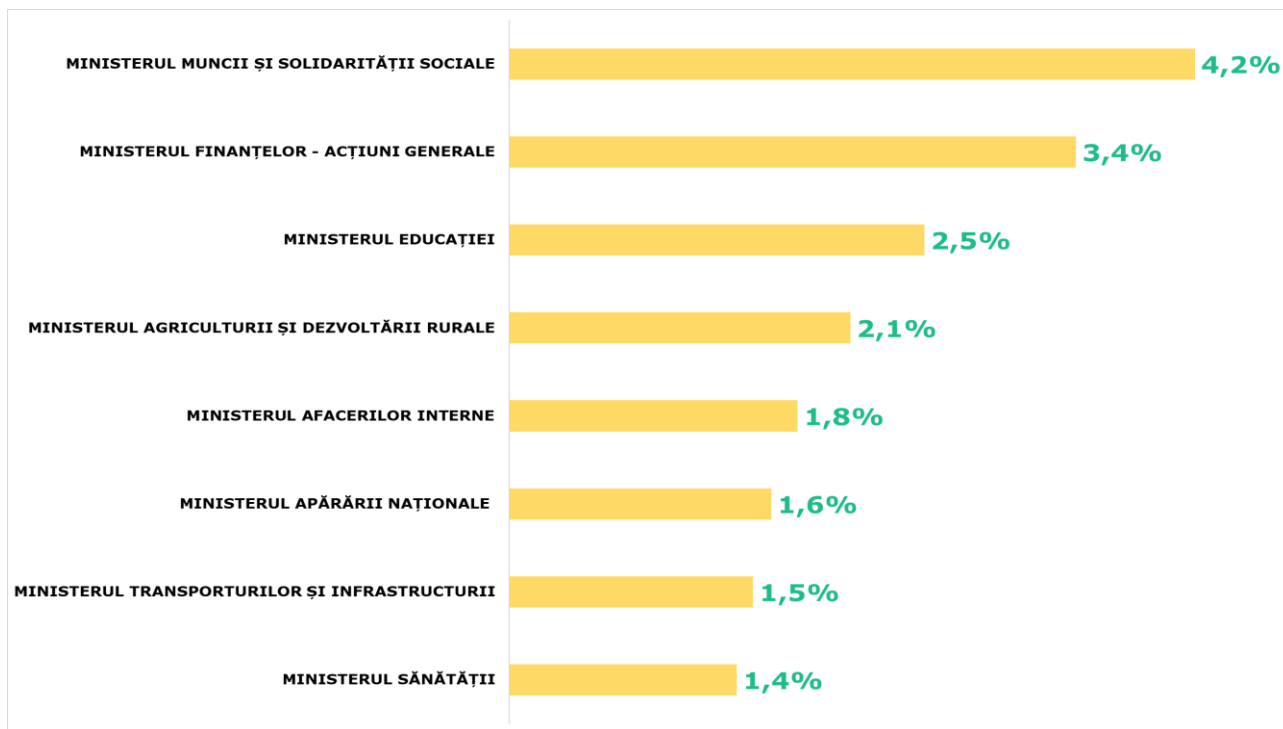

Sursa: Prelucrare CCR

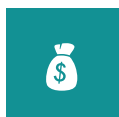
Alocarea a 53% din cheltuielile bugetului de stat pentru aceste domenii reflectă priorități pentru securitatea și stabilitatea națională, dar și pentru protecția cetățenilor. O gestionare eficientă a resurselor și o reevaluare constantă a priorităților bugetare asigură un echilibru financiar sustenabil în vederea dezvoltării naționale.

Care au fost ordonatorii principali de credite din administrația publică centrală care au deținut, în anul 2023, o pondere în PIB a cheltuielilor de la bugetul de stat mai mare de 1%?

Figura 3: Ordonatorii principali de credite din administrația publică centrală, cu o pondere în PIB a cheltuielilor de la bugetul de stat mai mare de 1%, în anul 2023

Sursa: Prelucrare CCR

FINANȚE PUBLICE

Execuția bugetului general consolidat pe anul 2023 s-a încheiat cu un deficit de 90,1 miliarde lei, în creștere cu 11,5% față de anul precedent, când acesta a înregistrat un nivel de 80,8 miliarde lei.

Veniturile BGC au crescut cu 13,1% în anul 2023 față de 2022, de la 460,2 miliarde lei la 520,6 miliarde lei. Ca pondere în PIB, acestea s-au redus cu 0,4%, de la 32,8% din PIB în 2022 la 32,4% din PIB în 2023.

Cauzele diminuării ponderii veniturilor BGC în PIB cu 0,4% în anul 2023 față de anul precedent

- ▶ reducerea ponderii veniturilor fiscale cu 0,8% din PIB pe fondul scăderii încasărilor aferente impozitelor și taxelor pe bunuri și servicii, respectiv TVA, accize, alte impozite și taxe pe bunuri și servicii;
- ▶ scăderea ponderii veniturilor nefiscale cu 0,2% din PIB și a contribuțiilor de asigurări cu 0,1% din PIB.

Cheltuielile BGC au crescut cu 12,9% în anul 2023 față de 2022, de la 541 miliarde lei la 610,7 miliarde lei. Ca pondere în PIB, acestea s-au diminuat cu 0,5%, de la 38,6% din PIB în 2022 la 38,1% din PIB în 2023.

Cauzele reducerii ponderii cheltuielilor BGC în PIB cu 0,5% în anul 2023 față de anul precedent

- ▶ scăderea ponderii cheltuielilor curente cu 0,1% din PIB pe seama reducerii cheltuielilor de personal cu 0,1% din PIB, a celor cu bunuri și servicii cu 0,4% din PIB, a cheltuielilor cu dobânzile cu 0,2% din PIB, a subvențiilor cu 0,2% din PIB, a cheltuielilor cu asistența socială cu 0,5% din PIB;
- ▶ diminuarea ponderii cheltuielilor de capital cu 0,4% din PIB, însă acestea dețin doar 6% în totalul cheltuielilor BGC.

Ca efect al reducerii ponderii veniturilor BGC cu 0,4% din PIB și a scăderii ponderii cheltuielilor BGC cu 0,5% din PIB față de 2022, **deficitul BGC exprimat ca pondere în PIB a scăzut cu 0,2% în 2023 față de 2022**, de la 5,8% din PIB în 2022 la 5,6% din PIB în 2023. Scăderea deficitului bugetar exprimat ca procent din PIB este în mare parte un efect tehnic al reducerii ponderii cheltuielilor în PIB, mai accentuată decât cea a veniturilor.

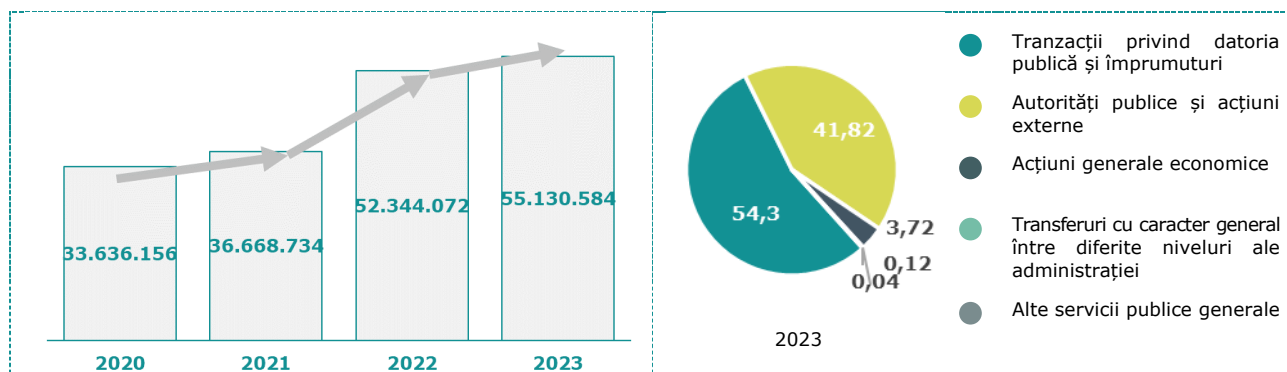
Cu toate că, în valori absolute, atât veniturile BGC, cât și cheltuielile BGC au crescut, diferența mică dintre cele două ritmuri de creștere nu a fost suficientă pentru a contribui la menținerea deficitului bugetar la un nivel apropiat celui din anul precedent.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile aferente domeniului *Finanțe publice* au urmat un trend ascendent**, atingând valoarea de 55.751.275 mii lei în exercițiul financiar 2023, ceea ce reprezintă o creștere cu 65,0% față de anul 2020. Raportat la anii 2021 și 2022, cheltuielile efectuate de Ministerul Finanțelor – Acțiuni Generale (MF-AG) în exercițiul financiar 2023 au înregistrat o creștere cu 51,6% față de 2021 și cu 5,9% față de 2022.

Din totalul de 55.751.275 mii lei, reprezentând plăți/cheltuieli efectuate de către MF-AG prin Trezoreria Statului în exercițiul financiar 2023, suma de 55.130.584 mii lei (98,9%) a fost finanțată de la bugetul de stat, iar suma de 620.691 mii lei (1,1%) a fost finanțată din bugetul Trezoreriei Statului.

Cheltuielile de la bugetul de stat efectuate de MF – AG în exercițiul financiar 2023, prin raportare la exercițiile financiare precedente, au înregistrat o creștere cu 64,0% față de 2020, cu 50,3% față de 2021 și cu 5,3% față de 2022.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor de la BS, aferente domeniului Finanțe publice, în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor MF-AG în anul 2023 (%)

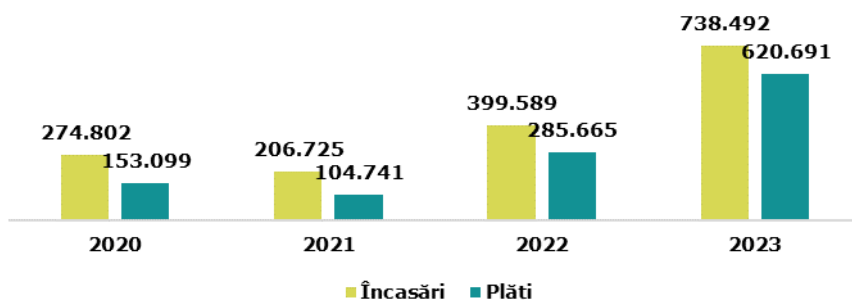

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetului MF-AG 2020-2023

În exercițiul financiar 2023, cheltuielile finanțate de la bugetul de stat, în valoare de 55.130.584 mii lei, au fost destinate preponderent *tranzacțiilor privind datoria publică și împrumuturilor și autorităților publice și acțiunilor externe* (96,1%).

În perioada 2020-2023, **încasările și plățile Trezoreriei Statului au avut o evoluție ascendentă**, în special în ultimii doi ani. Astfel, în anul 2023, încasările au crescut de 2,7 ori, iar plățile s-au majorat de patru ori comparativ cu 2020, pe întreaga perioadă analizată încasările fiind constant mai mari decât plățile.

Figura 2: Evoluția veniturilor/încasărilor și cheltuielilor/plăților din bugetul Trezoreriei Statului în perioada 2020-2023 (mii lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor din rapoartele de execuție bugetară COFOG3 agregat la MF-AG 2020-2023

Cheltuielile finanțate din bugetul Trezoreriei Statului în anul 2023 au fost în valoare de 620.691 mii lei și au reprezentat plăți aferente dobânzilor bonificate pentru depozitele și disponibilitățile păstrate în contul Trezoreriei Statului, în valoare de 599.828 mii lei, și plăți pentru materiale și prestări servicii cu caracter funcțional, în valoare de 20.863 mii lei.

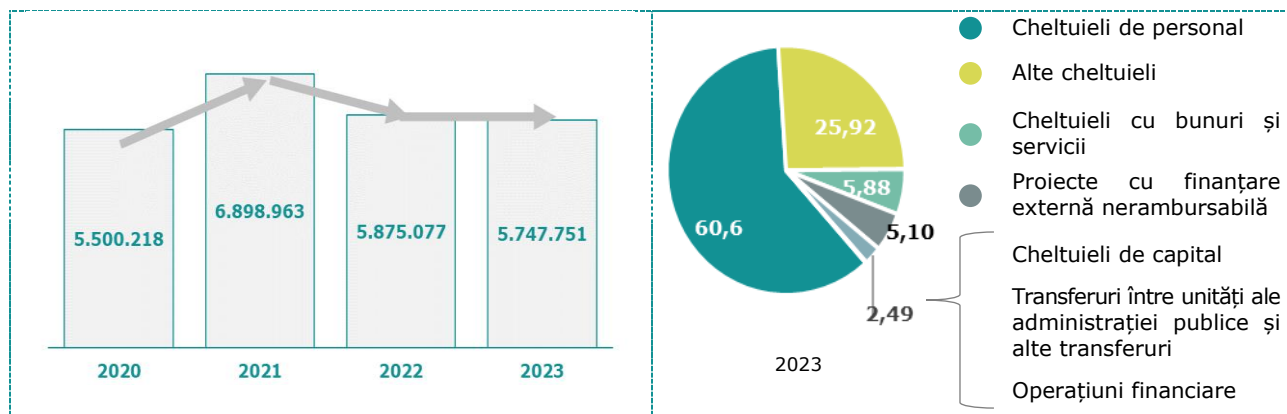
Veniturile bugetului Trezoreriei Statului au fost în cuantum de 738.492 mii lei, reprezentând, în principal, venituri din dobânzi aferente Trezoreriei Statului de la alte bugete (707.075 mii lei).

• Ministerul Finanțelor - Activitate proprie

În perioada 2020-2023, **cheltuielile realizate de MF pentru activitatea proprie (MF-AP) au avut o evoluție fluctuantă** la nivel agregat. Acestea au crescut cu 4,5% în exercițiul financiar 2023 față de 2020, însă, începând cu anul 2021, s-au redus de la an la an, respectiv cu 16,7% față de 2021 și cu 2,17% față de 2022.

În exercițiul financiar 2023, MF a efectuat cheltuieli în valoare de 5.747.751 mii lei, din care **99,8% au fost finanțate de la bugetul de stat**, iar 0,2% din fonduri externe nerambursabile, activități finanțate integral din venituri proprii și venituri proprii și subvenții.

Figura 3: Evoluția cheltuielilor MF-AP în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor MF-AP în anul 2023 (%)

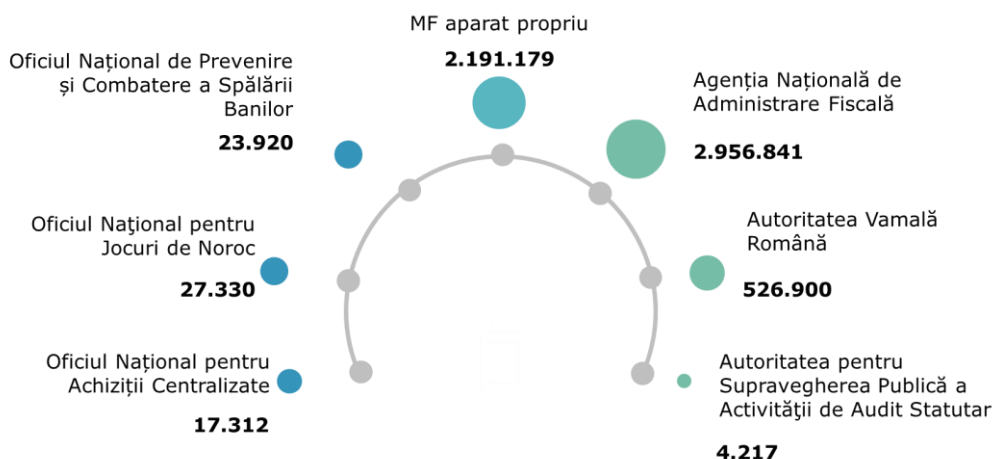

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetului MF-AP 2020-2023

Analiza a relevat faptul că 98% din cheltuielile/plățile efectuate în exercițiul financiar 2023 au fost *Cheltuieli curente* (5.635.892 mii lei), din care 88,3% au reprezentat cheltuieli de personal (3.499.638 mii lei) și despăgubiri civile (1.475.522 mii lei).

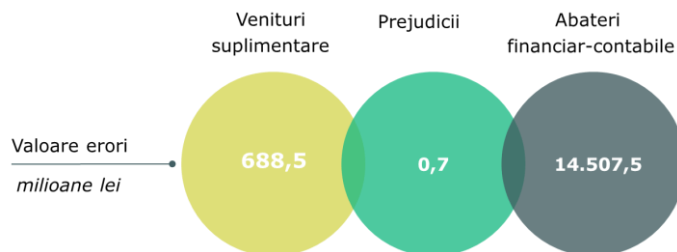
Cheltuielile/plățile derulate prin Trezoreria Statului la nivelul ordonatorilor secundari și terțieri de credite ai MF în exercițiul financiar 2023 au fost în cuantum de 5.747.699 mii lei.

Figura 4: Cheltuielile MF-AP la nivelul ordonatorilor secundari și terțieri de credite în anul 2023 (mii lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MF-AP pe anul 2023

Figura 5: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Finanțe publice și bănci**

Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Execuția bugetului general consolidat în anul 2023 s-a desfășurat într-un context marcat de înregistrarea unui nivel ridicat al deficitului bugetar (5,6% din PIB), în pofida creșterii veniturilor cu 13,1% și a cheltuielilor cu 12,9% față de anul precedent. Utilizarea Fondului de rezervă bugetară a atins un nivel record (33,1 miliarde lei), fiind utilizat frecvent pentru redistribuirea resurselor între ordonatori, deși legislația limitează utilizarea sa la situații urgente și imprevizibile. În anul 2023 nu a fost adoptată nicio rectificare bugetară.
- Contul general anual de execuție nu a reflectat integral sumele încasate și plătite din toate sursele de finanțare (venituri proprii, activități din privatizare, Fondul pentru Mediu, Trezoreria Statului), ceea ce a afectat acuratețea raportării, fiind înregistrate omisiuni în cuantum de 26,9 miliarde lei la încasări și 26,7 miliarde lei la plăți. Deși aceste operațiuni au fost raportate de ordonatorii principali de credite în sistemul FOREXBUG, ele nu au fost incluse în Contul general anual. Totodată, execuția instituțiilor finanțate integral din venituri proprii nu a fost tratată unitar, afectând comparabilitatea și transparența execuției consolidate.
- În cadrul MF, persistă utilizarea a două sisteme informatice de raportare financiară – DARSAM și FOREXBUG – în paralel, în pofida termenelor legale stabilite pentru integrarea acestora. Această situație a condus la raportări necorelate, proces manual de validare și riscuri de erori. În acest context, prin Ordonanța nr. 10/2025 au fost stabilite termene unitare de raportare în Sistemul Național de Raportare – FOREXBUG, aplicabile tuturor instituțiilor publice.
- Datoria publică a crescut la 957 miliarde lei (48,8% din PIB), fără ca MF să elaboreze raportul privind sustenabilitatea acesteia, conform *Legii responsabilității fiscal-bugetare*. În același timp, împrumuturile contractate (750 miliarde lei) au fost direcționate majoritar către refinanțare și către acoperirea deficitelor curente.
- La ANAF au fost identificate deficiențe în planificarea strategică, în guvernanță și în coordonarea operațională. Neaprobarea Strategiei digitale 2021-2025, lipsa activității Comitetului de Management pe parcursul întregului an și nefinalizarea activităților esențiale în domeniul riscurilor fiscale evidențiază disfuncționalități în conducerea strategică și în planificarea unitară a activității.
- La nivelul structurilor teritoriale ale ANAF au fost constatate 733 de abateri de la legalitate și regularitate, cu implicații financiare semnificative. Impactul financiar al acestora a fost semnificativ, constând în venituri suplimentare de 572.458 mii lei și abateri financiar-contabile și fiscale în valoare cumulată de 2.762.819 mii lei. Printre cauzele identificate se numără: raportări eronate ale arieratelor, întârzieri la soluționarea rambursărilor de TVA, aplicarea deficitară a măsurilor de executare silită și lipsa analizelor de risc în cazul contribuabililor cu risc ridicat de neconformare fiscală.
- DGAF a prezentat deficiențe majore în ceea ce privește reacția instituțională la riscurile fiscale, finalizarea controalelor și la valorificarea rezultatelor acestora. Au fost identificate mii de petiții nesoluționate, întârzieri sistematice în verificările documentare. De asemenea, instanțele de judecată au anulat numeroase procese-verbale de constatare și sancționare contravenționale ca urmare a unor erori de fond și de procedură. Limitările sistemelor informatice și menținerea evidenței acțiunilor de control în paralel, atât manual, cât și informatic, au afectat capacitatea instituției de a monitoriza și valorifica eficient activitățile de control. Sesizarea cu întârziere a organelor de urmărire penală și lipsa valorificării unor prejudicii majore au contribuit la diminuarea eficienței activității de combatere a evaziunii fiscale.
- Auditul de conformitate efectuat la ONJN a evidențiat neconformități semnificative în activitatea de autorizare și monitorizare a jocurilor de noroc la distanță, inclusiv în ceea ce privește condițiile de licențiere, verificarea declarațiilor fiscale și protecția persoanelor vulnerabile. Totodată, au fost identificate diferențe de tratament fiscal între jucătorii online și cei ai jocurilor de tip clasic.
- La FNGCIMM s-au constatat vulnerabilități în administrarea programelor de garantare derulate din fonduri publice, în special în ceea ce privește monitorizarea utilizării creditelor, evaluarea riscurilor și respectarea procedurilor interne. Lipsa unor măsuri asigurătorii adecvate a condus la punerea în plată a garanțiilor aferente unor beneficiari care au intrat ulterior în insolvență sau faliment.
- Auditul realizat la CEC Bank SA a relevat abateri semnificative și generalizate privind gestionarea activelor și relațiile contractuale cu terți. Neconformitățile s-au manifestat în procesul de vânzare și închiriere a activelor, precum și în procesul de recuperare a creanțelor băncii, inclusiv prin lipsa documentației justificative, omisiunea aprobărilor statutare și neaplicarea penalităților contractuale, ceea ce a generat un impact negativ asupra patrimoniului băncii.
- În cazul Exim Banca Românească SA au fost constatate deficiențe în administrarea fondurilor publice gestionate în numele statului român, precum lipsa executării garanțiilor colaterale, acordarea de garanții pentru investiții în bunuri ale altor entități și acceptarea unor creanțe incerte ca garanție, afectând eficiența utilizării fondurilor gestionate în numele statului.

Ministerul Finanțelor

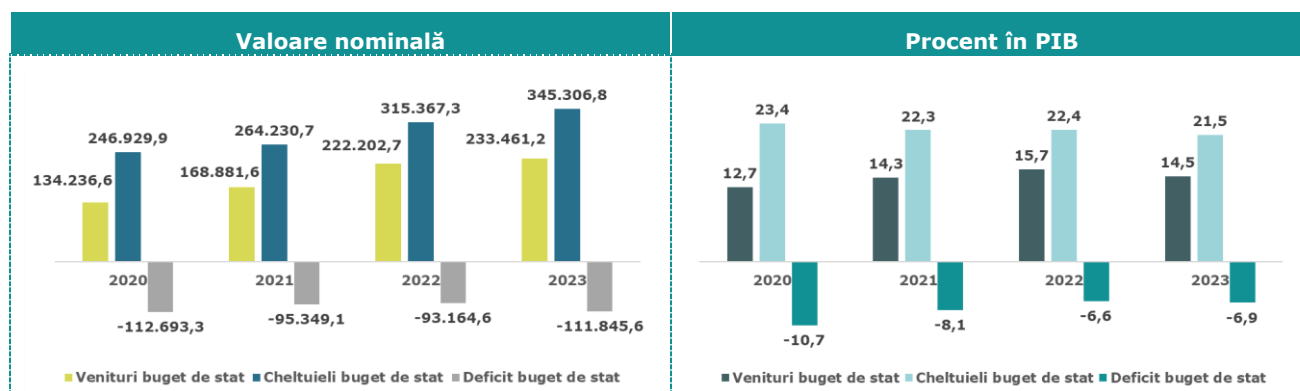
Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023 a fost întocmit în conformitate cu prevederile art. 56 și art. 57 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare, pe baza situațiilor financiare anuale prezentate de ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat, în structura bugetului aprobat prin *Legea nr. 368/2022 a bugetului de stat pe anul 2023*. În urma misiunii de audit financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023 s-a constatat că acesta nu prezintă erori ale indicatorilor bugetari și nu necesită corecții.

În acest context, Curtea a emis o **opinie nemodificată** asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023.

Auditul a vizat Contul general anual de execuție a bugetului de stat și indicatorii raportați în situațiile financiare întocmite **la nivelul celor 57 de ordonatori principali de credite**, centralizate la nivel național, potrivit contabilității de angajamente. Contul general anual de execuție a bugetului de stat are ca anexe conturile anuale de execuție ale ordonatorilor principali de credite.

În anul 2023 nu au fost efectuate rectificări bugetare pe parcursul execuției bugetare, ceea ce reprezintă o situație atipică în comparație cu anii anteriori.

Figura 6: Evoluția veniturilor și cheltuielilor BS în perioada 2020-2023 (milioane lei, % PIB)

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2023 este de 1.605.591,1 milioane lei.

Sursa: CCR

În perioada 2020-2023, deficitul BS a înregistrat o diminuare cu 847,7 milioane lei în anul 2023 față de anul pandemic 2020, în contextul în care atât veniturile BS, cât și cheltuielile BS au înregistrat o creștere în perioada analizată, respectiv cu 73,9% veniturile și cu 39,8% cheltuielile. Ca pondere în PIB, în perioada 2020-2023, deficitul BS s-a redus cu 3,8% pe fondul majorării veniturilor BS cu 1,8% și al reducerii cheltuielilor BS cu 1,9%.

Veniturile au înregistrat o creștere semnificativă în perioada 2020-2022, urmată de o ușoară scădere ca pondere în PIB în anul 2023. Totuși, veniturile din 2023 au rămas considerabil mai ridicate comparativ cu cele din 2020.

Deși cheltuielile au crescut în termeni absoluți de-a lungul celor patru ani, ca pondere în PIB, acestea au scăzut de la 23,4% în 2020 la 21,5% în 2023. Această evoluție sugerează că economia a crescut, iar cheltuielile bugetare au crescut într-un ritm mai lent decât PIB-ul.

Deficitul a scăzut în termeni procentuali până în 2022, dar a crescut din nou în 2023 în termeni nominali, ceea ce sugerează o creștere relativă a cheltuielilor în comparație cu veniturile, în pofida unei creșteri economice generale.

Astfel, deși România a înregistrat o creștere economică în perioada analizată, gestionarea deficitului bugetar a rămas o provocare majoră. Cheltuielile bugetare au continuat să depășească veniturile, menținând un dezechilibru fiscal persistent, care riscă să afecteze sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung.

MF a emis Scrisoarea-cadru pentru întocmirea bugetului anului 2023 la data de 30 septembrie 2022, astfel, fiind depășit termenul-limită de 1 august 2022, prevăzut de art. 33 din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*.

După parcurgerea etapelor de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2023 și a proiectului de lege a bugetului de stat pentru anul 2023 de către MF, forma finală a bugetului de stat pe anul 2023 a fost adoptată de Parlament prin *Legea nr. 368 din 19 decembrie 2022*.

Ordonatorii principali de credite aveau obligația ca, până la data de 19 februarie 2024, să depună la MF situațiile financiare anuale centralizate întocmite la 31 decembrie 2023. Curtea a constatat că unii ordonatori principali de credite nu au respectat termenul legal de depunere a situațiilor financiare centralizate, exemple în acest sens fiind Ministerul Culturii și Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.

România, în calitate de membru al UE, are obligația de a transmite date privind conturile naționale, la Eurostat, context în care depășirea termenului legal de depunere a situațiilor financiare centralizate de către ordonatorii principali de credite poate avea drept consecință aplicarea unor sancțiuni din partea Comisiei Europene, cu efecte negative asupra finanțării României din fonduri europene nerambursabile.

Tabel 1: Execuția bugetară aferentă anului 2023 (milioane lei)

	Credite bugetare aprobate prin <i>Legea nr. 368/2022</i>	Credite bugetare definitive	Încasări realizate/Plăți efectuate	%
Venituri	275.364,5	274.578,8	233.461,2	85,0
Cheltuieli	353.314,4	363.191,3	345.306,8	95,0
Deficit	-77.949,9	-88.612,5	-111.845,6	126,2
Deficit în PIB %	-4,9	-5,5	-6,9	-

* Produsul intern brut luat în calcul pentru anul 2023 este de 1.605.591,1 milioane lei.

Sursa: CCR

La nivelul exercițiului bugetar 2023, cei 57 de ordonatori principali de credite au înregistrat un grad de realizare a veniturilor de 85% și un grad de execuție a cheltuielilor de 95%, ceea ce a condus la majorarea deficitului bugetar cu 26,2% raportat la prevederile bugetare definitive. Ținta de deficit a fost depășită cu 33.895,7 milioane lei raportat la valoarea previzionată inițial prin legea bugetului de stat și cu 23.233,1 milioane lei față de valoarea previzionată definitiv pentru exercițiul bugetar 2023. Contextul în care ținta de deficit bugetar pentru 2023 a fost depășită, a fost intrinsec legat de colectarea defectuoasă a veniturilor cuvenite bugetului de stat.

În cazul a mai mult de jumătate (29) dintre ordonatorii principali de credite, abaterea procentuală dintre prevederile inițiale și plățile efective a depășit 10%, ceea ce indică un nivel scăzut al acurateței programării bugetare.

O analiză în structură a evidențiat faptul că, în exercițiul bugetar 2023, au existat ordonatori principali de credite pentru care necesarul de credite bugetare a fost supraestimat semnificativ și ordonatori principali de credite pentru care necesarul de credite bugetare a fost subestimat semnificativ.

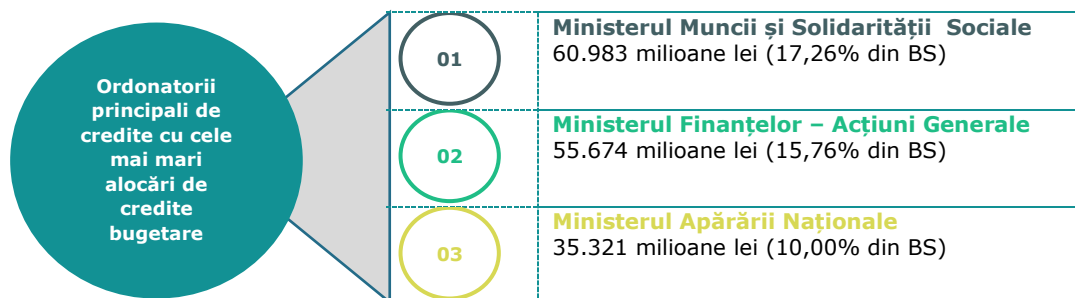
Figura 7: Ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat pentru care s-au supraestimat/subestimat creditele bugetare

Sursa: CCR

Aceste subevaluări ale necesarului de credite bugetare la momentul inițial al întocmirii proiectelor de buget conduc la exercitarea de presiuni, în cursul exercițiului bugetar, asupra resurselor bugetului de stat, concretizate în efectuarea de rectificări bugetare sau alocări din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

Figura 8: Ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat cu cele mai mari alocări de credite bugetare în anul 2023

Sursa: Prelucrare CCR

Cele mai ridicate ponderi ale alocărilor de credite bugetare aferente celor trei ordonatori principali de credite au fost justificate prin:

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale	► includerea în bugetul acestuia a transferurilor bugetului de stat către bugetul asigurărilor sociale de stat și către bugetul asigurărilor pentru șomaj
Ministerul Finanțelor – Acțiuni Generale	► includerea creditelor bugetare necesare plății dobânzilor aferente datoriei publice, a transferurilor interne ce includ alocările pentru schemele de ajutor de stat, alocările pentru plata valorii de executare a garanției în contul finanțatorilor în cadrul Programului <i>Prima Casă</i> , alocările pentru fondul de premiere pentru <i>Loteria bonurilor fiscale</i> și a contribuției României la bugetul UE
Ministerul Apărării Naționale	► asigurarea finanțării cheltuielilor de capital

La nivelul anului 2023, Curtea a constatat, ca și în anii anteriori, un nivel scăzut al reîntregirii sumelor bugetului de stat din care au fost efectuate plăți în contul programelor și proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020. În susținerea acestei afirmații exemplificăm Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, care a suportat, din bugetul propriu, corecții financiare în valoare de 98.611,43 mii lei.

Valoarea ajutorului de stat acordat nelegal sau utilizat abuziv, care a rămas de recuperat la sfârșitul exercițiului financiar 2023, a fost de 2.964.421,13 mii lei, din care valoarea debitelor a fost 2.149.082 mii lei, iar valoarea dobânzilor a fost 815.339,13 mii lei. Din această valoare rămasă de recuperat, suma de 2.743.283,12 mii lei reprezintă ajutor de stat de recuperat în baza a două decizii ale Comisiei Europene, respectiv a Deciziei C (2020)/1115 final, de la Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR Marfă” SA și a Deciziei C(2015)/2112 final, de la debitorul principal SC European Food SA.

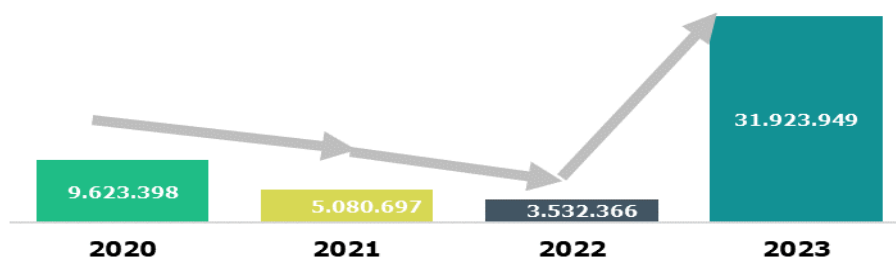
FONDUL DE REZERVĂ BUGETARĂ LA DISPOZIȚIA GUVERNULUI

Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului se include în bugetul de stat și se repartizează unor ordonatori principali de credite ai bugetului de stat și ai bugetelor locale pe bază de hotărâri ale Guvernului pentru finanțarea unor cheltuieli urgente sau neprevăzute²⁰ apărute în timpul exercițiului bugetar.

În perioada 2020-2023, suma alocată din FRB a înregistrat o evoluție fluctuantă, caracterizată de specificul fiecărui exercițiu bugetar, înregistrându-se un „vârf” în anul pandemic 2020 și un „record” în anul supus prezentei analize, 2023.

²⁰ Acele cheltuieli generate de situații deosebite nou apărute în timpul exercițiului bugetar, care necesită finanțare imediată și pentru care fondurile existente în bugetele ordonatorilor principali de credite sunt insuficiente în raport cu destinația acestora, din motive independente de voința ordonatorilor de credite.

Figura 9: Evoluția sumelor alocate din FRB în perioada 2020-2023 (mii lei)

Sursa: CCR

Raportat la cheltuielile BGC efectuate în 2023, suma alocată din FRB pentru finanțarea cheltuielilor statului a reprezentat 5,2% din totalul acestora și 2% din PIB.

În anul 2023, FRB a fost în sumă totală de 33.117.032,01 mii lei, din care suma de 685.694 mii lei a fost prevăzută în bugetul de stat pe anul 2023²¹, iar suma de 32.499.907 mii lei a reprezentat valoarea cu care a fost majorat acest fond pe parcursul exercițiului bugetar 2023.

Din suma totală de 33.117.032,01 mii lei, cu care a fost alimentat FRB în anul 2023, Guvernul a emis hotărâri privind **alocarea de fonduri din FRB** pentru suma totală de **31.923.949 mii lei**, astfel:

- finanțarea acțiunilor bugetului de stat în cuantum de 29.050.499 mii lei;
- finanțarea acțiunilor bugetelor locale în cuantum de 2.800.732 mii lei;
- majorarea *Fondului de intervenție la dispoziția Guvernului* în cuantum de 72.718 mii lei.

Au fost aprobate 119 hotărâri ale Guvernului privind utilizarea sumelor din FRB, din care trei au avut ca destinație majorarea *Fondului de intervenție la dispoziția Guvernului* pentru asigurarea sumelor necesare înlăturării calamităților naturale.

Volumul sumelor alocate lunar a înregistrat valori ridicate în lunile noiembrie și decembrie, respectiv 15.749.876 mii lei și 10.932.129 mii lei.

Suma repartizată din FRB la dispoziția ordonatorilor principali de credite a fost de 31.918.935 mii lei din totalul sumei alocate de 31.923.949 mii lei. Diferența de 5.014 mii lei a rămas nerepartizată, deși și această sumă a fost aprobată de către Guvern, astfel:

- suma de 1.899 mii lei a rămas nerepartizată, întrucât MEAT nu a solicitat această sumă care avea ca destinație acordarea despăgubirilor aferente imobilelor proprietate privată, ce constituiau coridorul de expropriere pentru efectuarea lucrărilor de interes național în vederea dezvoltării transportului de energie electrică, realizate de compania națională Transelectrica SA;
- suma de 3.115 mii lei a rămas nerepartizată, deoarece aceasta a fost aprobată în 29 decembrie 2023, ultima zi lucrătoare a exercițiului bugetar 2023, ceea ce a făcut imposibilă punerea în aplicare a prevederilor hotărârii Guvernului, potrivit cărora această sumă alocată²² avea ca destinație finanțarea burselor acordate elevilor din învățământul particular și confesional, acreditat în 25 de județe ale țării.

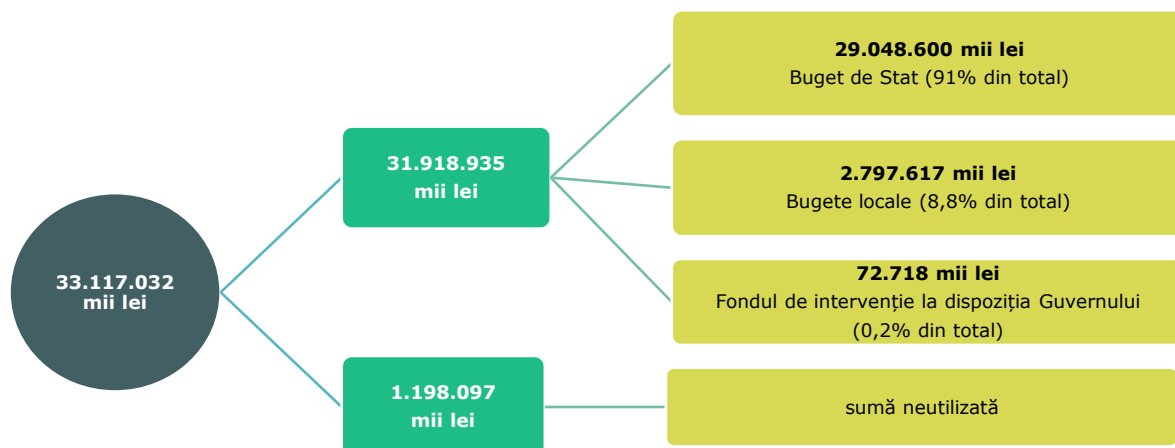
În anul 2023, FRB a fost utilizat pentru:

- finanțarea cheltuielilor ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat în cuantum de 29.048.600 mii lei, ceea ce reprezintă 99,99% din totalul sumelor alocate;
- finanțarea cheltuielilor ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale în cuantum de 2.797.617 mii lei, ceea ce reprezintă 99,89% din totalul sumelor alocate;
- suplimentarea *Fondului de intervenție* din FRB în cuantum de 72.718 mii lei, din care pentru ordonatorii principali de credite ai bugetului de stat cu 1.300 mii lei, iar pentru ordonatorii principali de credite ai bugetelor locale cu 71.418 mii lei.

²¹ Aprobat prin *Legea nr. 368/2022 a bugetului de stat pe anul 2023*

²² *HG nr. 1331/2023 privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2023, pentru finanțarea unor cheltuieli din învățământul preuniversitar*

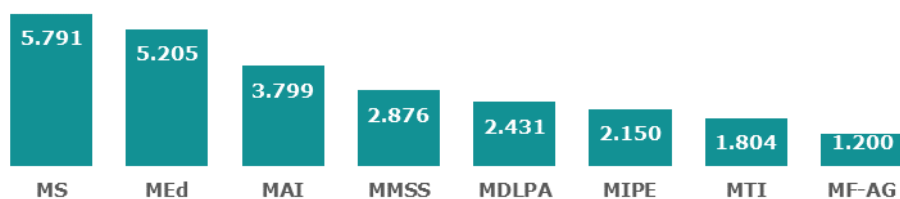
Figura 10: Sume utilizate din FRB repartizat în anul 2023 (mii lei)

Sursa: CCR

În contextul în care suma alocată, repartizată și utilizată din FRB în 2023 a atins un record prin raportare la exercițiile bugetare precedente, iar destinația FRB a fost prioritară pentru asigurarea finanțării cheltuielilor ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat, Curtea a constatat că 87% din FRB a fost utilizat pentru finanțarea cheltuielilor a opt ministere.

Figura 11: OPC ai BS care au utilizat 87% din FRB repartizat în anul 2023 (milioane lei)

Sursa: CCR

La finele exercițiului bugetar 2023, din FRB a rămas **neutilizată suma de 1.198.097,01 mii lei**, sumă anulată de drept în baza prevederilor legale privind finanțele publice.

FONDUL DE INTERVENȚIE LA DISPOZIȚIA GUVERNULUI

Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului a fost constituit pe parcursul exercițiului bugetar 2023, prin repartizarea sumei de 72.718 mii lei din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului.

În 22 februarie 2023, din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2023, Guvernul a aprobat alocarea sumei de 51.477 mii lei²³ bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale din județul Gorj în vederea asigurării finanțării lucrărilor necesare înlăturării efectelor produse de cutremurele din 13-14 februarie 2023 la unele unități de învățământ.

Fondurile necesare finanțării lucrărilor de consolidare, reabilitare, refacere și amenajare la obiective de investiții derulate la nivelul unității administrativ-teritoriale a municipiului Târgu Jiu, județul Gorj, au fost asigurate de Guvern, care a aprobat, la 1 martie 2023, alocarea sumei de 19.941 mii lei²⁴ din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2023.

Bugetul MMAP pe anul 2023 a fost suplimentat cu suma de 1.300 mii lei²⁵ din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului la data de 20 octombrie 2023, în vederea realizării în regim de urgență a unor lucrări

²³ HG nr. 141 din 22 februarie 2023 privind alocarea unei sume din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2023, pentru unele unități administrativ-teritoriale din județul Gorj afectate de cutremurele din 13-14 februarie 2023

²⁴ HG nr. 163 din 1 martie 2023 privind alocarea unei sume din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2023, pentru municipiul Târgu Jiu, județul Gorj

²⁵ HG nr. 989 din 20 octombrie 2023 privind suplimentarea bugetului Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului, pentru realizarea în regim de urgență a unor lucrări de investiții pentru prevenirea efectelor calamităților produse prin cedarea infrastructurii de apărare existente, datorată fenomenelor erozionale înregistrate și accentuate în cursul anului 2023 în zona localității Bozânta Mică, județul Maramureș

de investiții pentru prevenirea efectelor calamităților produse prin cedarea infrastructurii de apărare existente, datorată fenomenelor erozionale înregistrate și accentuate în cursul anului 2023, în zona localității Bozânta Mică, județul Maramureș.

La propunerea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor și a ordonatorilor principali de credite ai bugetelor locale ale unităților administrativ-teritoriale din județul Gorj, MF a introdus modificările corespunzătoare în structura bugetelor acestora, astfel ca sumele alocate și repartizate din *Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului* să poată fi utilizate în întregime, conform destinației aprobate de Guvern.

În contextul anterior menționat, la finele exercițiului bugetar 2023, sumele alocate și repartizate din *Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului* au fost integral utilizate de MMAP și de unitățile administrativ-teritoriale din județul Gorj.

Concluzii referitoare la utilizarea FRB în anul 2023:

- **Suma de 31.923.949 mii lei alocată în anul 2023 prin hotărâri ale Guvernului reprezintă cea mai mare suma distribuită din FRB în comparație cu toate exercițiile financiare precedente.**
- **Cea mai mare parte a finanțărilor din FRB realizate în anul 2023 s-au făcut cu derogări de la prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice.**
- **Nu există criterii clare de clasificare a cheltuielilor care pot fi finanțate din Fondul de rezervă bugetară, exclusiv pentru destinații care țin de imprevizibilitatea și urgența unor situații care nu pot fi prevăzute în procesul bugetar de stabilire a alocărilor bugetare.**
- **În anul 2023, FRB a fost utilizat drept instrument prin care s-au redistribuit resursele necheltuite ale ordonatorilor principali de credite către domenii care solicitau finanțare, fără a se apela la rectificări bugetare, fiind ignorată esența modului de funcționare a FRB, aceea de a fi o resursă de rezervă reală, folosită exclusiv în cazul perioadelor dificile, doar în ultimă instanță și numai în condițiile în care au fost epuizate toate celelalte căi de finanțare ale unui/unei program/obiectiv/acțiuni.**

Auditul financiar asupra Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023 a evidențiat o serie de aspecte privind reflectarea execuției bugetare pe surse de finanțare. Situația este similară celei din exercițiile bugetare precedente.

În urma analizei realizate de Curtea de Conturi asupra sumelor raportate în *Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023*, comparativ cu execuția de casă din Sistemul Național de Raportare Forexbug, s-a constatat că acest cont nu reflectă integral încasările și plățile provenite din toate sursele de finanțare, respectiv operațiunile aferente surselor de finanțare F, H, I și J.

Execuția instituțiilor finanțate integral din venituri proprii din subordinea ordonatorilor principali de credite ai bugetului de stat nu este tratată în mod unitar din punct de vedere al transparenței. Astfel, prin legile bugetare anuale, prin prevederi excepționale, a fost permis ca execuția unor instituții finanțate integral din venituri proprii subordonate MEd și MAPN, să fie cuprinsă în execuția activităților finanțate integral din venituri proprii.

Ca urmare, veniturile și cheltuielile acestor instituții au fost reflectate în *Contul general anual de execuție a bugetului de stat*. În schimb, execuția bugetară a altor instituții de învățământ, finanțate tot din venituri proprii, dar aflate în subordinea altor ordonatori principali de credite, nu a fost inclusă în acest cont.

În actuala structură de prezentare a Contului general anual de execuție a bugetului de stat, execuția bugetară a unor instituții publice finanțate integral din venituri proprii, care desfășoară activități similare în același domeniu și funcționează în mod identic, a fost inclusă în acest cont, în timp ce execuția altor instituții cu același profil nu a fost reflectată.

În contextul de mai sus, Curtea apreciază că nu sunt clare criteriile potrivit cărora, de exemplu, Academia de Poliție „Ioan Cuza”, aflată în subordinea MAI, nu a fost inclusă în execuție în sinteza *Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023*, în timp ce Universitatea Națională de Apărare „Carol I” a fost inclusă. Un alt exemplu îl constituie spitalele din subordinea MS, a căror execuție bugetară nu a fost cuprinsă în sinteza *Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023*, iar instituțiile din domeniul sănătății ale MAPN au fost cuprinse, iar exemplele pot continua.

La nivelul exercițiului bugetar 2023, în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023 nu au fost cuprinse încasări în valoare de 26.964.986 mii lei și plăți în valoare de 26.787.363 mii lei, în condițiile în care acestea au fost înregistrate de către ordonatorii principali de credite în execuția de casă din Sistemul Național de Raportare Forexbug.

Situația detaliată a încasărilor și plăților efectuate în exercițiul bugetar 2023 prin Trezoreria Statului, care nu au fost cuprinse în *Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023*, se prezintă astfel:

► **Sursa de finanțare F – Integral din venituri proprii – instituții publice finanțate integral din venituri proprii aflate în subordinea unor ordonatori principali de credite**

Tabel 2: Încasări și plăți aferente sursei de finanțare F, ale instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii (mii lei)

Sursa de finanțare F	Sume care nu au fost cuprinse în	
<i>Integral din venituri proprii – instituții publice finanțate integral din venituri proprii aflate în subordinea unor ordonatori principali de credite</i>	<i>Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023</i>	
Ordonator principal de credite	Încasări	Plăți
Ministerul Sănătății	12.028.439	11.832.246
Ministerul Educației*	6.677.846	6.563.202
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	2.429.381	2.134.959
Ministerul Transporturilor și Infrastructurii	1.031.661	959.736
Academia Română	522.163	516.572
Ministerul Afacerilor Interne	424.091	407.743
Serviciul Român de Informații	293.555	287.857
Ministerul Justiției	216.812	216.812
Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	361.196	135.604
Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului	104.126	52.738
Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	69.068	49.441
Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării	9.076	9.244
Ministerul Culturii	64.084	64.084
Academia Oamenilor de Știință din România	52	157
Total	24.231.549	23.230.396

Sursa: CCR

* Ministerul Educației: valoarea totală a plăților, rezultată din execuția de casă 2023 la nivelul OPC a fost de 10.238.867 mii lei, din care 3.675.665 mii lei au fost bugetate în baza prevederilor din legea bugetului de stat; valoarea totală a încasărilor pe 2023, rezultată din execuția de casă la nivelul OPC, a fost de 9.987.543 mii lei, din care 3.309.697 mii lei au fost bugetate în baza prevederilor din *Legea bugetului de stat*.

► **Sursa de finanțare F – Integral din venituri proprii – instituții autonome ale statului**

Tabel 3: Încasări și plăți aferente sursei de finanțare F, ale instituțiilor autonome ale statului (mii lei)

Sursa de finanțare F	Sume care nu au fost cuprinse în	
<i>Integral din venituri proprii – instituții autonome ale statului</i>	<i>Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023</i>	
Instituții autonome ale statului	Încasări	Plăți
Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații	375.817	275.431
Agencia Națională pentru Locuințe	253.881	221.776
Autoritatea de Supraveghere Financiară	212.269	203.515
Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei	240.193	132.507
Agencia Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior	21.468	20.618
Registrul Urbaniștilor din România	2.452	2.084
Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României	168	104
Academia de Științe ale Securității Naționale	23	23
Total	1.106.270	856.058

Sursa: CCR

► **Sursa de finanțare H – Bugetul activităților din privatizare**

Tabel 4: Încasări și plăți aferente sursei de finanțare H, ale ordonatorilor principali de credite (mii lei)

Sursa de finanțare H	Sume care nu au fost cuprinse în	
<i>Bugetul activităților din privatizare</i>	<i>Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023</i>	
Ordonator principal de credite	Încasări	Plăți
Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului	0	195
Ministerul Energiei	0	1.013
Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului	14.324	12.225
Total	14.324	13.433

Sursa: CCR

► Sursa de finanțare I – Bugetul Fondului pentru mediu

Tabel 5: Încasări și plăți aferente sursei de finanțare I, ale ordonatorilor principali de credite (mii lei)

Sursa de finanțare I Bugetul Fondului pentru mediu	Sume care nu au fost cuprinse în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023	
Ordonator principal de credite	Încasări	Plăți
Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	874.349	2.066.786
Total	874.349	2.066.786

Sursa: CCR

► Sursa de finanțare J – Trezoreria Statului

Tabel 6: Încasări și plăți aferente sursei de finanțare J, ale ordonatorilor principali de credite (mii lei)

Sursa de finanțare J Trezoreria Statului	Sume care nu au fost cuprinse în Contul general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023	
Ordonator principal de credite	Încasări	Plăți
Ministerul Finanțelor – Acțiuni generale	738.492	620.691
Total	738.492	620.691

Sursa: CCR

Având în vedere aspectele prezentate mai sus, Curtea recomandă MF efectuarea demersurilor necesare pentru inițierea și adoptarea unui act normativ care să reglementeze cuprinderea în **Legea bugetară anuală** a tuturor surselor de finanțare, care să asigure includerea în structura **Legii bugetului de stat**, ca anexe distincte, a bugetelor instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, a bugetelor instituțiilor autonome, precum și a celorlalte surse de finanțare care nu se regăsesc, respectiv bugetul veniturilor din privatizare, bugetul Fondului pentru mediu și bugetul Trezoreriei Statului. Astfel, **Legea bugetară anuală** va conține toată structura bugetară a componentelor bugetelor și, implicit, conturile generale anuale de execuție vor reflecta bugetul și execuția bugetară aferentă tuturor surselor de finanțare.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului general anual al datoriei publice

Ministerul Finanțelor

Datoria publică a României la data de 31 decembrie 2023 a fost în sumă de 957.060,9 milioane lei, echivalentul a 192.389,5 milioane euro, în creștere cu 133.402,7 milioane lei față de anul 2022.

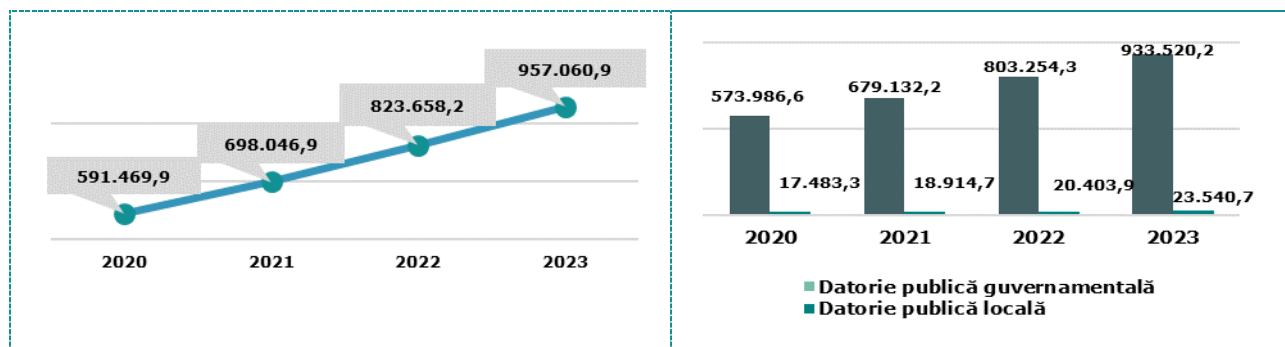
La sfârșitul anului 2023, datoria publică guvernamentală a avut cea mai mare pondere, atingând 97,5% din totalul datoriei publice a României, în timp ce datoria publică locală a constituit 2,5%.

În perioada 2020-2023, evoluția datoriei publice a României reflectă o creștere semnificativă, **majorându-se cu 61,8% în 2023 față de finalul anului 2020**. Această traiectorie ascendentă este rezultatul, în principal, al expansiunii **datoriei publice guvernamentale (62,6%)** și a **datoriei publice locale (34,6%)**.

În funcție de tipologia datoriei publice aferente perioadei 2020-2023, evoluția ascendentă a datoriei publice a fost determinată, în principal, de modificările elementelor structurale, respectiv:

- majorarea **datoriei publice guvernamentale directe** cu **60,4%** în anul 2023 față de anul 2020, din cauza nivelului ridicat al necesarului brut de finanțare, generat de creșterea deficitului bugetar și a volumului refinanțării datoriei publice guvernamentale ajunse la scadență și de majorarea **datoriei publice guvernamentale garantate** cu **99,3%**, pe fondul creșterii numărului de garanții acordate atât persoanelor juridice, cât și persoanelor fizice;
- majorarea **datoriei publice locale directe** cu **36,4%** în anul 2023 față de anul 2020, în mare parte ca urmare a accesării de către autoritățile publice locale a creditelor pentru finanțarea și/sau cofinanțarea proiectelor de investiții, concomitent cu creșterea raportului de schimb dintre leu și euro și diminuarea cu **17,7%** a **datoriei publice locale garantate**.

Figura 12: Evoluția datoriei publice în perioada 2020-2023 (milioane lei)

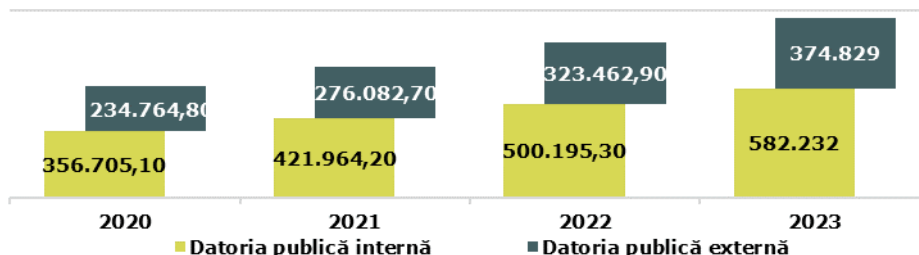
Sursa: CCR

În ansamblu, evoluția datoriei publice a României între 2020 și 2023 indică o dependență tot mai mare de îndatorare, cu un impact semnificativ asupra finanțelor publice. Creșterea datoriei guvernamentale subliniază nevoia de a susține măsurile de stimulare economică și cheltuielile publice în contextul unor provocări economice externe, iar cea a datoriei publice locale reflectă necesitatea de a finanța dezvoltarea infrastructurii și alte proiecte regionale. Această tendință ar putea afecta sustenabilitatea pe termen lung a datoriei publice, având în vedere riscurile asociate cu o îndatorare tot mai mare.

Din punct de vedere al rezidenței creditorului, portofoliul datoriei publice a înregistrat valori în creștere în perioada 2020-2023, respectiv:

- ▶ **datoria publică internă** a reprezentat 60,8% în totalul datoriei publice, înregistrând o creștere cu 63,2% în anul 2023 față de 2020;
- ▶ **datoria publică externă** a avut o pondere de 39,2% în totalul datoriei publice, înregistrând o creștere cu 59,7% în anul 2023 față de 2020.

Figura 13: Evoluția datoriei publice după criteriul rezidenței creditorului, în perioada 2020-2023 (milioane lei)

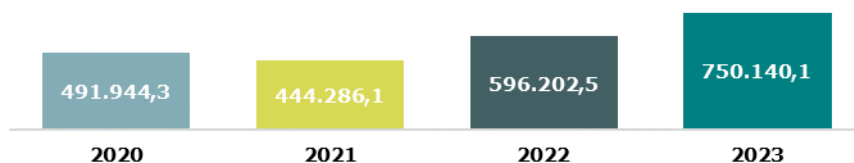

Sursa: CCR

Nivelul datoriei suverane pe cap de locuitor în valoare absolută a cunoscut un trend ascendent în perioada de referință, ajungând la o valoare de 43.841,5 lei/locuitor, cu 42,2% mai mare față de anul 2020²⁶.

Datoria publică nou contractată în anul 2023 a fost în sumă de 750.140,1 milioane lei, cu 25,8% mai mult față de anul 2022 când necesarul de finanțare a fost de 596.202,5 milioane lei, cu 68,8% față de anul 2021, când sumele nou atrase au fost de 444.286,1 milioane lei, și cu 52,4% față de anul 2020, când datoria nou contractată a fost de 491.944,3 milioane lei, necesare asigurării preponderente a lichidităților zilnice ale bugetului de stat.

Figura 14: Evoluția datoriei publice nou contractate în perioada 2020-2023 (milioane lei)

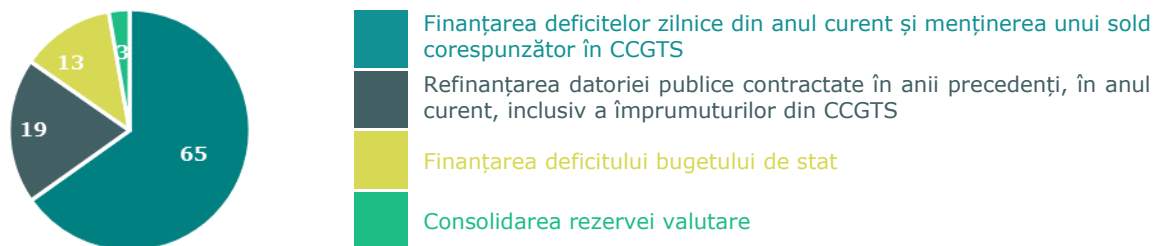

Sursa: CCR

²⁶ Valoarea datoriei publice pe cap de locuitor în anul 2020 a fost de 30.828,2 lei.

Destinația datoriei publice nou contractate în anul 2023 a fost, în proporție de 65%, pentru finanțarea deficitelor zilnice ale anului și pentru asigurarea necesității de echilibrare a soldului Contului curent general al Trezoreriei Statului.

Figura 15: Destinația datoriei publice nou contractate în anul 2023 (%)

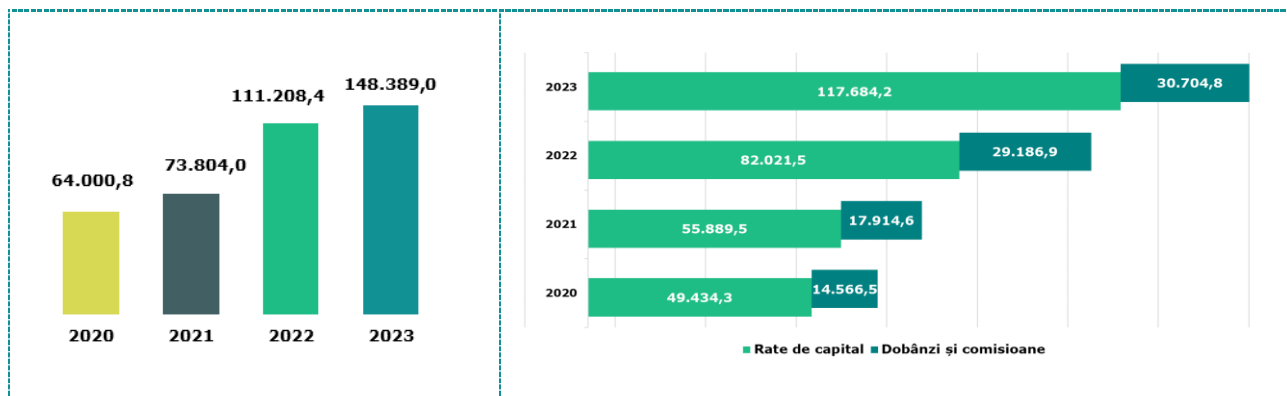
Sursa: CCR

În anul 2023, deficitul bugetar a fost acoperit prin contractarea de împrumuturi de stat de pe piața internă și externă și din împrumuturi temporare din CCGTS, tendința fiind aceea de asigurare a nevoii de finanțare de pe piața internă și împrumuturi temporare din CCGTS în detrimentul celei externe, respectiv:

- ▶ împrumuturile contractate de pe piața internă și cele temporare din CCGTS pentru finanțarea deficitului bugetar au fost în cuantum de 197.927,6 milioane lei, de 2,7 ori mai mari față de anul 2021 și de 4,5 ori mai mari față de anul 2022;
- ▶ finanțarea de pe piața externă a fost de 19.052,4 milioane lei, de 1,2 ori mai mică față de anul 2021 și de 5,8 ori mai mică față de 2022.

În perioada 2020-2023, **serviciul datoriei publice** a înregistrat o creștere cu 131,8% în anul 2023 față de anul 2020, pe seama creșterii ratelor de capital cu 138% și a dobânzilor și comisioanelor cu 110,8%.

Figura 16: Evoluția valorii și a structurii serviciului datoriei publice în perioada 2020-2023 (milioane lei)

Sursa: CCR

Ratele de capital plătite în cursul anului 2023 (în sumă de 117.684,2 milioane lei) au reprezentat 24,1% din totalul împrumuturilor utilizate, în sumă de 489.052,9 milioane lei, și **34,1% din totalul cheltuielilor bugetului de stat**, în sumă de 345.306,8 milioane lei.

În anul 2023, necesarul de finanțare a ratelor de capital a fost asigurat în proporție de 87,3% prin contractarea de către MF a unor instrumente de datorie publică (disponibilități din CCGTS în proporție de 52,2% și titluri de stat, împrumuturi, alte instrumente în proporție de 35,1%).

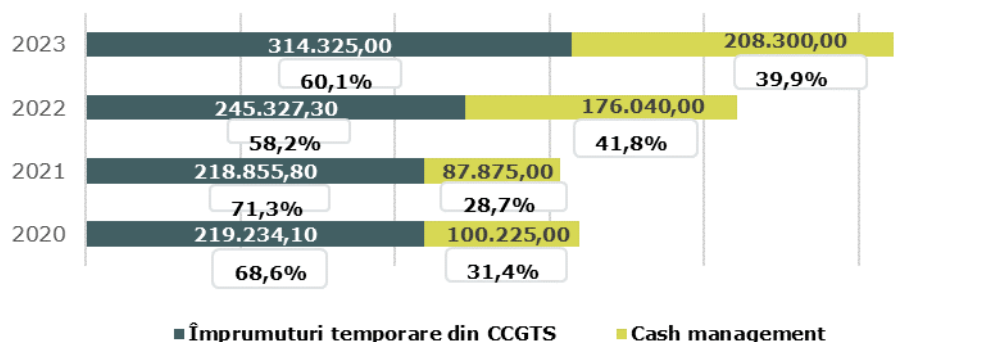
Suplimentar, în anul 2023 au fost asigurate surse de finanțare pentru rambursarea instrumentului *Cash management* în valoare de 208.300,0 milioane lei, precum și a instrumentului *Împrumuturi temporare din CCGTS*, în sumă de 314.325,0 milioane lei, efortul financiar fiind în valoare de 522.625,0 milioane lei.

În acest context, efortul financiar înregistrat de statul român în anul 2023 pentru plata rambursării instrumentelor de datorie publică, reprezentând Împrumuturi temporare din CCGTS și Cash management, a înregistrat o creștere cu 63,6% față de anul 2020, cu 70,4% față de anul 2021 și cu 24,0% față de anul 2022.

Trendul crescător a fost înregistrat, în perioada 2020-2023, pe fondul majorării valorii rambursărilor aferente împrumuturilor temporare din CCGTS cu 43,4%, precum și a celor aferente instrumentului *Cash management* cu 107,9%, dar și al menținerii structurii efortului financiar în următoarele intervale valorice:

- ▶ pentru instrumentul *Împrumuturi temporare din CCGTS*, în intervalul 60-70% în totalul instrumentelor de datorie publică;
- ▶ pentru instrumentul *Cash management*, în intervalul 30-40% în totalul instrumentelor de datorie publică.

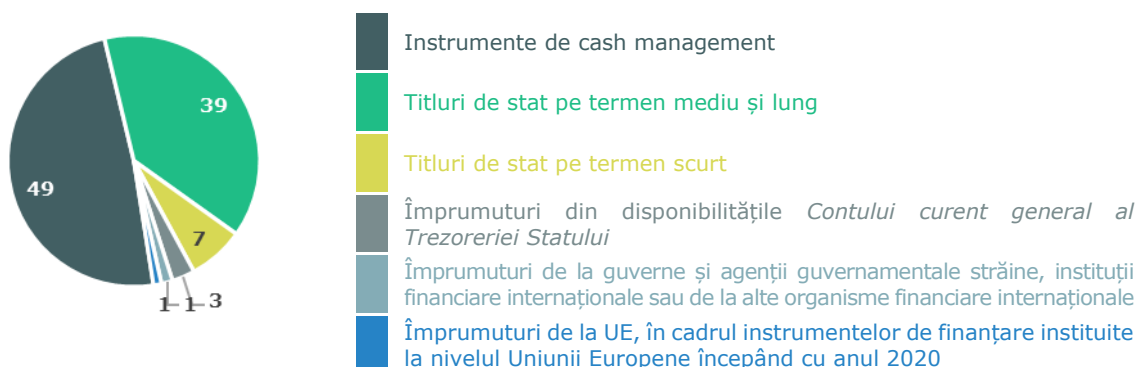
Figura 17: Evoluția și structura rambursării instrumentelor de datorie publică în perioada 2020-2023 (milioane lei)

Sursa: CCR

Datoria publică guvernamentală directă raportată de MF în *Contul general anual al datoriei publice la 31 decembrie 2023* a fost în valoare de 867.927,7 milioane lei și a reprezentat **90,7%** din datoria publică a României.

Figura 18: Structura instrumentelor de datorie publică guvernamentală directă la 31 decembrie 2023 (%)

Sursa: CCR

Valoarea tragerilor/angajamentelor nou contractate în anul 2023 prin intermediul instrumentelor de datorie publică și evidențiate în *Contul general anual al datoriei publice guvernamentale directe* a fost de 435.815,1 milioane lei.

În *Contul general anual al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2023* a fost evidențiat un număr de 84 de împrumuturi contractate de la instituții financiare internaționale (IFI), aflate în diferite stadii de derulare, pentru care a fost înregistrat un rulaj al tragerilor/angajamentelor noi în valoare de 6.324,8 milioane lei și rambursări în valoare de 5.564,5 milioane lei.

De asemenea, pentru *Împrumuturile de la UE, în cadrul instrumentelor de finanțare instituite la nivelul Uniunii Europene începând cu anul 2020* a fost evidențiată suma de 893,35 milioane euro (echivalentul a 4.418,96 milioane lei), reprezentând a doua tragere efectuată în anul 2023 din împrumutul de la Comisia Europeană, în cadrul Mecanismului de Redresare și Reziliență (PNRR), în valoare de 14.942,15 milioane euro (echivalentul a 74.331,22 milioane lei), contractat și ratificat prin *OUG nr. 134/2021*²⁷.

²⁷ OUG nr. 134/2021 pentru aprobarea Acordului de împrumut (Mecanismul de redresare și reziliență) dintre Comisia Europeană și România, semnat la București la 26 noiembrie 2021 și la Bruxelles la 15 decembrie 2021

Instrumentele de cash management și Titlurile de stat pe termen mediu și lung, a căror rambursare se realizează într-o singură tranșă (tip bullet), au fost cele mai frecvent utilizate și au deținut împreună o pondere de 94,5% în structura datoriei publice guvernamentale directe, din care Instrumente de cash management – 48,7%, iar Titluri de stat pe termen mediu și lung – 45,86%.

Împrumuturile nou contractate de MF de la instituții financiare internaționale în anul 2023 au fost în valoare totală de 1.604,5 milioane euro și au avut ca scop finanțarea a șapte proiecte, respectiv:

Tabel 7: Împrumuturi nou contractate de la instituții financiare internaționale în anul 2023 (milioane euro)

BIRD 9564	Politici de dezvoltare pentru creștere verde și incluzivă	591,9
BIRD 9505	Prevenirea și reducerea poluării din spațiul rural	60,0
BIRD 9529	Îmbunătățirea managementului riscurilor de dezastre	92,0
BEI 93107	Investiții prioritare în domeniul siguranței rutiere în România	50,0
BEI 92756	Răspunsul sectorului public din România la COVID-19 I	87,0
BEI 93971	Răspunsul sectorului public din România la COVID-19 II	123,6
BEI 96057	Autostrada A7	600,0
TOTAL		1.604,5

Sursa: CCR

Pentru trei din cele șapte împrumuturi nou contractate în anul 2023 au fost efectuate trageri în sumă de 651,9 milioane euro (echivalentul a 3.224,6 milioane lei), reprezentând 40,6% din valoarea nou contractată, sumă care a fost alocată pentru finanțarea deficitului bugetului de stat și pentru refinanțarea datoriei publice guvernamentale, precum și pentru consolidarea rezervei valutare.

Totodată, alte cinci împrumuturi (BIRD 9253, BEI 92624, BEI 93118, BEI 93119, BDCE 2097) contractate și aprobate **în perioada 2021-2022** au fost destinate finanțării proiectelor de investiții privind reforma sectorului sanitar, construcția de spitale regionale de urgență, reabilitarea patrimoniului construit și a clădirilor cu destinație culturală. **Valoarea totală a acestor împrumuturi a fost de 1.289 milioane euro, din care, până la finele anului 2023, nu au fost efectuate trageri de către beneficiarii proiectelor.**

Pentru împrumutul BIRD 9253 a fost achitat un comision inițial de 0,25% din suma împrumutată și un comision de angajament la soldul netras al împrumutului.

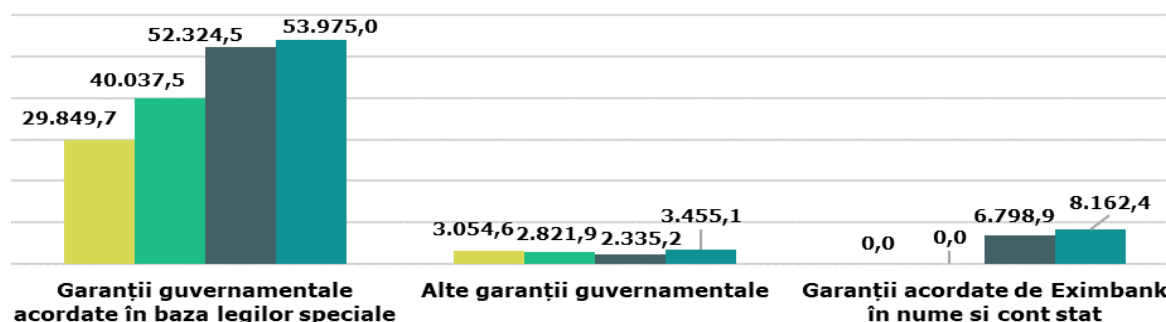
De asemenea, există situații în care, potrivit acordurilor de finanțare încheiate, rambursarea sumei împrumutate urmează a fi efectuată integral, într-o singură tranșă, la data stabilită prin acord. Pentru acestea au fost efectuate plăți reprezentând comisionul inițial de 0,25% din suma împrumutată.

Astfel, deși împrumuturile au fost contractate pentru finanțarea unor proiecte/programe sau a altor necesități prioritare pentru economia României, acestea nu au fost accesate sau au fost accesate parțial, fiind generatoare de alte cheltuieli și vânfuri de plată atât la momentul contractării, cât și la data rambursării.

În consecință, finanțarea de proiecte de investiții se situează în continuare la un nivel foarte scăzut, în raport cu datoria publică guvernamentală contractată pentru asigurarea necesităților de echilibrare a soldului CCGTS și a deficitelor zilnice, finanțarea deficitului bugetar, refinanțarea datoriei publice și consolidarea rezervei valutare.

Datoria publică guvernamentală garantată, raportată în *Situația garanțiilor guvernamentale la 31 decembrie 2023*, a fost de 65.592,5 milioane lei, înregistrând o creștere semnificativă față de anii anteriori. Comparativ cu anul 2020, aceasta a crescut cu 99,3%, față de 2021 cu 53,0%, iar față de 2022 cu 20,0%.

Figura 19: Evoluția datoriei publice guvernamentale garantate în funcție de tipul instrumentului de datorie în perioada 2020-2023 (milioane lei)

Sursa: CCR

Majorarea soldului datoriei publice guvernamentale garantate a fost generată, în principal, de creșterea volumului instrumentului de garantare *Alte garanții guvernamentale* (48,0%), ca urmare a emiterii a două noi garanții, respectiv:

- ▶ Garanția de 100% a obligațiilor aferente Acordului de împrumut dintre Fondul de garantare a depozitelor bancare și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, în valoare de 406 milioane euro;
- ▶ Garanția privind participarea României la garanțiile acordate de statele membre pentru asistența macrofinanciară excepțională din partea Uniunii Europene, în valoare de 60,45 milioane euro.

Valoarea instrumentului de garantare *Garanții acordate de EximBank în nume și cont stat* a înregistrat o creștere cu 20,1% față de anul anterior, ca urmare a emiterii de noi garanții în cadrul programelor implementate în anii anteriori, aflate în desfășurare și accesate de beneficiari. În consecință, garanțiile acordate de EximBank SA în numele și contul statului au fost de 3.780,6 milioane lei și au reprezentat 16,8% din datoria publică guvernamentală garantată contractată în anul 2023. Garanțiile acordate în condiții de piață au deținut o pondere de 52,1% în totalul garanțiilor acordate de instituția de credit, în numele și contul statului.

Instrumentul de garantare *Garanții guvernamentale acordate în baza legilor speciale* a înregistrat o creștere cu 3,2% față de anul 2022. Valoarea totală a garanțiilor emise în cadrul programelor guvernamentale a fost de 14.377,8 milioane lei și a reprezentat 63,9% din datoria publică guvernamentală garantată contractată în anul 2023, iar cele acordate în cadrul schemei de ajutor de stat IMM INVEST PLUS și al componentelor acesteia – IMM INVEST ROMÂNIA, AGRO IMM INVEST, IMM PROD, GARANT CONSTRUCT, INNOVATION și RURAL INVEST au reprezentat 95,6% din totalul garanțiilor emise în cadrul programelor guvernamentale în anul 2023.

Datoria publică locală raportată în *Contul general anual al datoriei publice la data de 31 decembrie 2023* a fost în sumă de 23.540,7 milioane lei (4.732,2 milioane euro), înregistrând o creștere cu 15,4% față de soldul anului precedent și cu 24,5% față de soldul anului 2021. În totalul datoriei publice, o pondere de 2,5% a fost deținută de datoria publică locală, valoare procentuală identică cu cea din anul 2022.

În perioada 2020-2023, ponderea datoriei publice locale în totalul datoriei publice a înregistrat un trend descrescător pe fondul diminuării datoriei publice locale directe.

Datoria publică locală nou contractată în anul 2023, în valoare de 6.739,4 milioane lei, a reprezentat 28,6% din totalul datoriei publice locale și a fost necesară atât pentru asigurarea necesarului de finanțare pentru investiții publice de interes local, cât și pentru refinanțarea datoriei publice locale, astfel:

- ▶ finanțarea investițiilor publice de interes local în domenii precum eficientizarea energetică, modernizarea și dotarea grădinițelor, construirea de săli de sport și de piste de biciclete, extinderea și reabilitarea spațiilor culturale, înființarea și extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, dezvoltarea Proiectului *Sistemul de management integrat al deșeurilor*, reabilitarea și modernizarea drumurilor etc. pentru care a fost alocată suma de 4.519,7 milioane lei;
- ▶ refinanțarea datoriei publice locale, inclusiv contracte cesionate, pentru care necesarul de finanțare a fost de 1275,5 milioane lei;
- ▶ alte destinații prevăzute de normele legale în vigoare, respectiv împrumuturi din venituri din privatizare pentru asigurarea cofinanțării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile de la Uniunea Europeană și de la donatori europeni în cadrul programelor interguvernamentale, pentru cofinanțarea proiectelor finanțate prin PNRR și POR și pentru asigurarea mijloacelor necesare achiziției de combustibil necesar furnizării energiei termice în sezonul rece 2023-2024, pentru care a fost alocată suma de 944,2 milioane lei.

Datoria publică locală contractată pentru finanțarea investițiilor publice de interes local a reprezentat 67,1% din totalul datoriei publice locale nou contractate, cu o evoluție ascendentă în intervalul analizat, înregistrând o creștere cu 43,5% comparativ cu anul 2021, respectiv cu 42,4% față de anul 2022.

Tabel 8: Datoria publică locală, pe tipuri de instrumente, la 31 decembrie 2023 (milioane lei)

Tipul instrumentului de datorie publică locală	Sold la 31.12.2023		%
Total datorie publică locală	23.540,60	4.732,20	100,00
Total datorie publică locală directă, din care:	23.051,40	4.633,90	97,92
A. Titluri de valoare – obligațiuni municipale	2.893,70	581,70	12,29
B. Împrumuturi de la bănci	20.130,00	4.046,60	85,51

C. Alte tipuri de finanțare (credit furnizor/leasing financiar)	27,70	5,60	0,12
Total datorie publică locală garantată, din care:	489,20	98,30	2,08
A. Împrumuturi garantate	489,20	98,30	2,08
B. Bilete la ordin avalizate	0,00	0,00	0,00

Sursa: CCR

Împrumuturile de la bănci, care reprezintă cel mai utilizat instrument de datorie publică locală, au constituit **85,5% în totalul datoriei publice locale** și 80,2% în totalul datoriei publice nou contractată.

Față de anul 2022, utilizarea la nivelul administrației locale a împrumuturilor de la bănci și a titlurilor de valoare a înregistrat o creștere cu 45,6% și, respectiv, cu 83,24% în anul 2023, în detrimentul creditului furnizor/leasing-ului financiar care a înregistrat o scădere cu 99,9%.

Serviciul datoriei publice locale în anul 2023 s-a majorat cu 19,9% față de anul precedent, în valori absolute înregistrând o evoluție ascendentă de la 4.021,7 milioane lei la 4.822,6 milioane lei.

Tabel 9: Evoluția structurii serviciului datoriei publice locale în perioada 2022-2023 (milioane lei)

Datoria publică	Serviciul datoriei publice locale		Pondere %	Variație 2023/2022 %
	2022	2023		
Total datorie publică locală, din care	4.021,70	4.822,60	100,00	19,91
Datorie publică locală directă	3.881,30	4.571,00	94,80	17,77
Datorie publică locală garantată	140,40	251,60	5,20	79,20

Sursa: CCR

La data de 31 decembrie 2023, **datoria publică locală contractată direct** de către autoritățile administrației publice locale a fost în sumă de 23.051,5 milioane lei (4.633,8 milioane euro), înregistrând cea mai mare pondere în totalul datoriei publice locale (97,9%), în creștere cu 15,4% față de soldul anului precedent.

O pondere semnificativă în totalul datoriei publice locale directe a fost deținută de Municipiul București (17,1%) și de Sectorul 3 (6,4%), iar, la nivelul unităților administrativ-teritoriale ale județelor, cea mai mare pondere (5,3%) a fost înregistrată de județul Ilfov.

În *Situația garanțiilor locale la 31 decembrie 2023*, MF a prezentat datoria publică locală garantată structurată pe județe și în cadrul acestora pe tipuri de instrumente, în valoare de 489,2 milioane lei (98,3 milioane euro), în creștere cu 12,5% față de soldul anului precedent.

Ca urmare a misiunii de **audit financiar asupra Contului general anual al datoriei publice pe anul 2023, anexă a Contului general anual de execuție a bugetului de stat pe anul 2023**, Curtea a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- La data de 31 decembrie 2023, ponderea datoriei publice în PIB a depășit pragul de 45%, însă MF nu a elaborat și nu a prezentat Guvernului României *Raportul privind justificarea creșterii datoriei publice și măsurile pentru menținerea acestui indicator la un nivel sustenabil*, conform prevederilor art. 13 din *Legea nr. 69/2010 a responsabilității fiscal-bugetare*.
- Nivelul realizat al deficitului bugetar calculat după metodologia ESA și al celui calculat pe baza metodologiei *cash* depășește nivelul prognozat pentru anul 2023. Datoria guvernamentală calculată conform metodologiei UE (procent în PIB), realizată în 2023, s-a încadrat în nivelul prognozat.

Tabel 10: Nivelul deficitului și al datoriei publice (calculate după metodologia UE) în anul 2023 (% PIB)

Indicatori	Prognozat 2023	Realizat 2023
Deficit ESA	4,40	6,60
Deficit CASH	4,37	5,68
Datoria guvernamentală ESA	50,3	48,8

Sursa: CCR

La sfârșitul anului 2023, datoria guvernamentală brută, conform metodologiei UE, s-a situat la un nivel sustenabil de 48,8% din PIB, sub plafonul de 60% stabilit prin Tratatul de la Maastricht, iar, dacă se au în vedere activele financiare lichide, nivelul datoriei guvernamentale nete a fost de 36,9% din PIB.

- Valoarea a patru emisiuni de titluri de stat contractate în anul 2023 a fost eronat înregistrată în Subregistrul datoriei publice guvernamentale directe ca urmare a utilizării unui curs de schimb valutar diferit față de cel comunicat de BNR în ziua precedentă contractării instrumentelor de datorie publică.
- În *Contul datoriei publice guvernamentale directe pentru anul 2023* a fost înscris împrumutul pentru importul de bumbac fibre acordat de Guvernul Statelor Unite ale Americii, reprezentând rate de capital neachitate în valoare de 4,27 milioane USD, cu perioada de valabilitate expirată în anul 2022. Obligațiile restante de plată ale României, aferente acestui împrumut se aflau în sarcina Ministerului Economiei, Antreprenoriatului și Turismului, iar din documentele transmise de acesta a rezultat că valoarea ratelor de capital neachitate pentru acest împrumut a fost de 4,89 milioane USD, valoare mai mare cu 0,62 milioane USD față de valoarea înscrisă în *Contul general al datoriei publice guvernamentale directe la data de 31 decembrie 2023*.
- Pentru trei împrumuturi contractate de la instituțiile financiare internaționale, obligațiile de plată înregistrate în evidența contabilă au fost mai mari decât valoarea plăților efectuate, acestea având influență asupra rulajului anual al conturilor contabile. Această situație a necesitat regularizări la sfârșitul anului în vederea reflectării corecte a operațiunilor contabile efectuate în cursul anului.
- Instrumentul de datorie publică cu caracter preventiv contractat de la instituții financiare internaționale nu a fost reflectat corect în *Contul general al datoriei publice guvernamentale* și nici în evidența contabilă a operațiunilor din cadrul Acordului de garantare încheiat între MF și BIRD, ratificat prin *Legea nr. 135/2023*, și al Convenției de garantare încheiate între MF și Fondul de Garantare a Depozitelor Bancare. De asemenea, au fost identificate inadvertențe privind cadrul legislativ aferent datoriei publice privind garanția aferentă acestui împrumut.
- Au fost identificate neconcordanțe între datele înscrise în *Contul datoriei publice locale la 31 decembrie 2023* și informațiile transmise de către unitățile administrativ-teritoriale, cu impact asupra soldului datoriei publice locale directe. Astfel, la finalul anului 2023, soldul datoriei publice locale directe a fost de 23.540,7 milioane lei, acesta fiind majorat eronat cu 155,8 milioane lei.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Finanțelor

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către **Ministerul Finanțelor** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- La nivelul contabilității veniturilor bugetului de stat administrate de Agenția Națională de Administrare Fiscală – ordonator secundar de credite și Autoritatea Vamală Română – ordonator terțiar de credite au fost constatate o serie de erori, respectiv:
 - înregistrarea multiplă a sumelor rezultate din punerea în aplicare a sentințelor penale în cazul răspunderii solidare, atât în evidența analitică pe plătitori, precum și în evidența contabilă a creanțelor bugetare, ceea ce a condus la majorarea artificială a soldului contului *Creanțe ale bugetului de stat* de la nivelul centralizat al ANAF;
 - menținerea nejustificată și înregistrarea eronată în soldul contului *Decontări din operațiuni în curs de clarificare* a sumei de 8.731 mii lei, care prin natură, conținut și mod de constituire, trebuia evidențiată în conturi de venituri, respectiv creditori ai bugetului de stat; valoarea extrapolată a erorii a fost de 2.473.174 mii lei;
 - menținerea nejustificată în evidența contabilă a AVR a unor debite aparținând unor societăți care au fost radiate din baza de date a Oficiului Național al Registrului Comerțului, respectiv a unor debite pentru care a intervenit prescripția, astfel că soldul contului *Creanțe ale bugetului de stat* nu reflectă realitatea la data de 31 decembrie 2023;
 - neînregistrarea în evidența contabilă a AVR la data de 31 decembrie 2023 a unor imobile reprezentând terenuri și clădiri trecute în proprietatea publică a statului, în sumă totală de 67.725 mii lei.

- Provizioanele pentru litigii nu au fost constituite la nivelul AVR, deoarece în cadrul entității nu au fost proiectate controale-cheie care să asigure înregistrarea corectă din punct de vedere al reglementărilor contabile a tuturor informațiilor referitoare la obligații și nu a fost elaborată o procedură care să reglementeze fluxul documentelor între structura juridică și structura economico-financiară din cadrul ANAF și AVR.
- AVR nu a respectat cadrul legal cu privire la organizarea și efectuarea inventarierii elementelor patrimoniale de activ și de pasiv, în sensul că nu au fost inventariate creanțele vamale la momentul transferului din contabilitatea ANAF, nu au fost efectuate punctaje cu organele fiscale în vederea clarificării soldurilor conturilor reprezentând creanțe vamale, nu au fost inventariate elementele de natura activelor, capitalurilor proprii deținute (clădiri și terenuri) și nu au fost evidențiate minusurile la inventar într-o situație distinctă în vederea identificării persoanelor care au adus pagube imputabile patrimoniului și de stabilire a valorii acestora.

Audit de conformitate

Respectarea prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat, administrate de ANAF

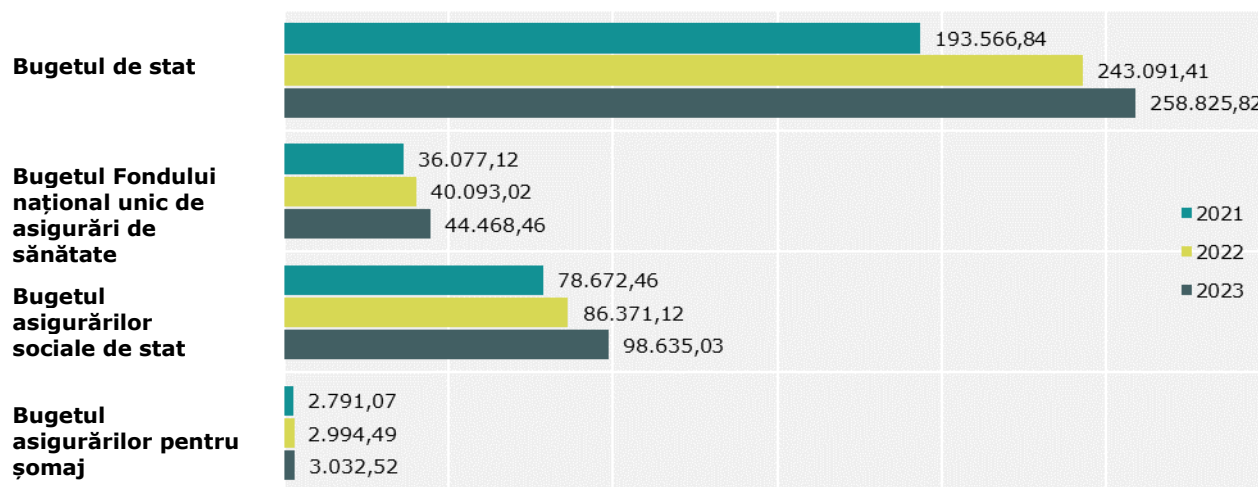
Agencia Națională de Administrare Fiscală

• Venituri colectate de ANAF în anul 2023

În anul 2023, ANAF și AVR au colectat la BGC venituri în valoare de 404.962 mii lei, reprezentând **25,22% din PIB**, în scădere cu 1,37% față de 2022.

Încasările realizate de ANAF și AVR reprezintă principala sursă de finanțare pentru cele mai importante bugete publice.

Figura 20: Veniturile realizate de ANAF în perioada 2021-2023 (milioane lei)

* Veniturile cuprind și încasările Autorității Vamale Române, care, începând cu anul 2022, s-a desprins de ANAF, fiind ordonator terțiar de credite în cadrul MF;

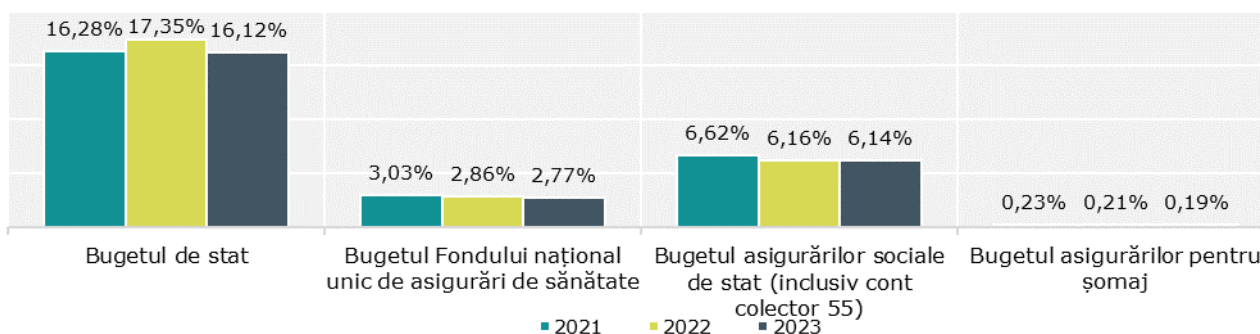
* Veniturile nu cuprind subvențiile, donațiile, sumele primite de la UE, operațiunile financiare;

* Veniturile la bugetul FNUASS nu includ taxa clawback; PIB conform prognozei Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză

Sursa: CCR

Din analiza comparativă a încasărilor ANAF și AVR în perioada 2021-2023 se observă că **veniturile colectate au avut un trend ascendent de încasări**, afirmație susținută prin plusul de 61,44 miliarde lei în cifre absolute, respectiv 119,75% indice nominal al creșterii valorii veniturilor bugetare colectate suplimentar în anul 2022 față de anul 2021 și 32,4 miliarde lei, respectiv 108,70% în anul 2023 față de 2022.

Figura 21: Veniturile realizate de ANAF în perioada 2021-2023 (procent în PIB)

Notă: Conform prognozei de primăvară a Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză, PIB-ul în 2021 a fost de 1.189,09 miliarde lei, în 2022 a fost de 1.401,3 miliarde lei, iar în 2023 a fost de 1.605,6 miliarde lei.

Sursa: CCR

Reducerea ponderii în PIB a veniturilor colectate de ANAF și AVR în anul 2023 față de 2022 a fost influențată de măsurile legislative aferente instituirii contribuției la Fondul de Tranziție Energetică²⁸ și a contribuției de solidaritate²⁹, în sensul că acestea au fost evidențiate într-un cont de disponibil pe care ANAF nu le-a reflectat în totalul veniturilor bugetare colectate.

Contribuția cea mai importantă la formarea veniturilor bugetului de stat a avut-o TVA, cu o pondere de 25,8% în totalul veniturilor colectate, urmată de impozitul pe venit (9,9%), accize (9,20%) și impozitul pe profit (7,2%).

• Activitatea de executare silită în anul 2023

Pe parcursul anului 2023 a fost încasată suma de 15.780,2 milioane lei din activitatea de executare silită, **în creștere cu 10,8% față de anul 2022**. Cele mai mari valori s-au înregistrat în cazul încasărilor din popri asupra terților, care au crescut cu 72,99% față de anul precedent.

Tabel 11: Creanțe fiscale încasate prin executare silită în perioada 2022-2023 (milioane lei)

Modalități de executare silită	Creanțe fiscale încasate în 2022	Creanțe fiscale încasate în 2023	Pondere 2023/2022 %
Total	14.236,09	15.780,16	110,85
- încasări din plăți după comunicarea somației	10.986,59	11.473,42	104,43
- încasări prin popri asupra disponibilităților din conturi bancare	3.010,65	3.909,68	129,86
- încasări prin popri pe venituri (la terț)	206,14	356,60	172,99
- valorificări bunuri mobile sechestrate	10,78	15,75	146,10
- valorificări bunuri imobile sechestrate	21,93	24,71	112,68

Sursa: CCR

• Gradul de realizare a programului de încasări venituri bugetare în anul 2023

Gradul de încasare a veniturilor bugetare în anul 2023 a fost de 94,7%, respectiv:

- ▶ 95,7% la nivelul veniturilor administrate fiscal de ANAF;
- ▶ 78,2% la nivelul veniturilor administrate fiscal de AVR.

²⁸ Prin aplicarea prevederilor OUG nr. 119 din 1 septembrie 2022 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei

²⁹ Instituită prin OUG nr. 186 din 28 decembrie 2022 privind unele măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2022/1.854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie

Tabel 12: Gradul de realizare a programului de încasări ANAF pe tipuri de bugete pentru anul 2023 (milioane lei)

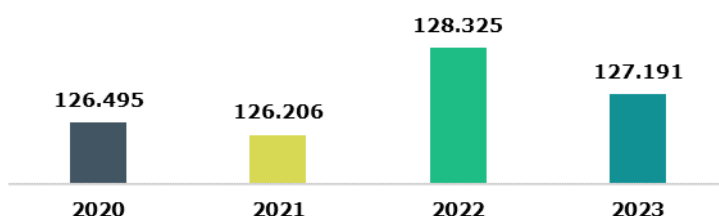
2023	Programat	Realizat	Grad de realizare (%)
TOTAL Buget general consolidat	427.510,05	404.961,83	94,73
Buget de stat total, din care:	277.642,49	258.825,82	93,22
Autoritatea Vamală Română	23.117,91	18.081,75	78,22
ANAF (Buget de stat)	254.524,58	240.744,07	94,59
Bugete asigurări sociale total, din care:	149.867,56	146.136,01	97,51
Buget Fondului național unic de asigurări de sănătate	45.644,89	44.468,46	97,42
Buget asigurări sociale de stat	100.763,90	98.635,03	97,89
Buget asigurări pentru șomaj	3.458,77	3.032,52	87,68

Sursa: CCR

• Evoluția arieratelor totale ale BGC în perioada 2020-2023

În perioada 2020-2023, arieratele totale ale BGC, înregistrate atât de persoanele juridice, cât și de persoanele fizice, au avut o traiectorie fluctuantă, vârful maxim fiind atins în anul 2022. Comparativ cu anul precedent, acestea au înregistrat o scădere cu 0,8% în 2023.

Figura 22: Evoluția arieratelor totale în BGC în perioada 2020-2023 (milioane lei)

Sursa: CCR

Pe tipuri de bugete, în perioada 2020-2023, arieratele bugetului de stat au avut cea mai mare pondere în total, între 74% și 76,5%.

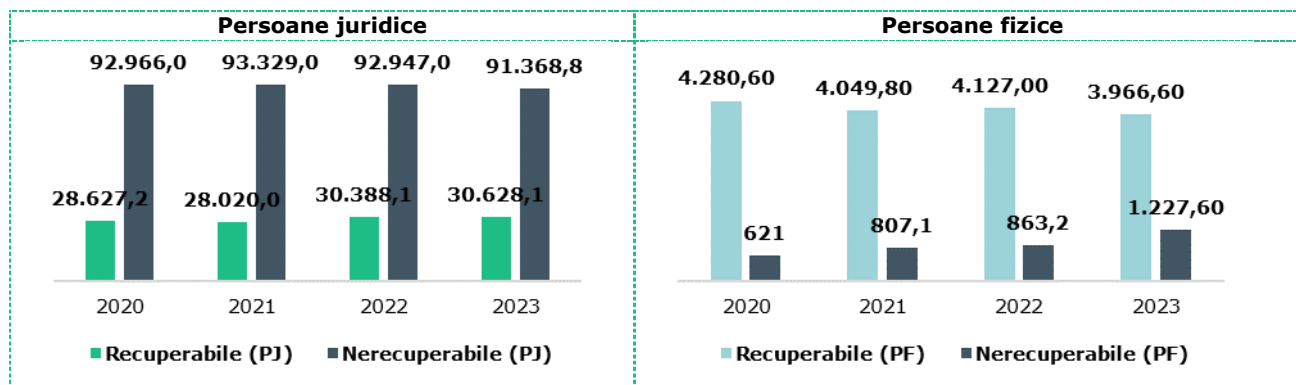
Tabel 13: Evoluția arieratelor BGC în perioada 2020-2023 pe tipuri de bugete (milioane lei)

Arierate	2020	2021	2022	2023
Buget de stat	93.978,7	94.391,2	98.219,1	96.826,9
Bugetul asigurărilor sociale de stat	23.371,3	22.970,7	21.896,6	22.021,8
Bugetul asigurărilor sociale de sănătate	8.151,7	7.875,5	7.312,0	7.514,8
Bugetul asigurărilor pentru șomaj	993,2	968,5	897,5	827,7
Buget general consolidat	126.494,8	126.205,9	128.325,2	127.191,2

Sursa: CCR

În perioada 2020-2023, evoluția arieratelor persoanelor juridice a avut o traiectorie fluctuantă. Arieratele recuperabile au înregistrat o diminuare cu 2,12% în anul 2021 comparativ cu anul 2020 și o creștere cu 0,79% în anul 2023 față de 2022. Arieratele nerecuperabile au crescut în anul 2021 față de anul 2020 cu 0,39% și au înregistrat o diminuare cu 1,7% în anul 2023 comparativ cu anul 2022. În aceeași situație sunt și tendințele arieratelor persoanelor fizice. Acestea înregistrează un **trend crescător la arieratele nerecuperabile** și un **trend descrescător la arieratele recuperabile**.

Figura 23: Evoluția arieratelor BGC, înregistrate de persoanele juridice și fizice, în perioada 2020-2023 (milioane lei)

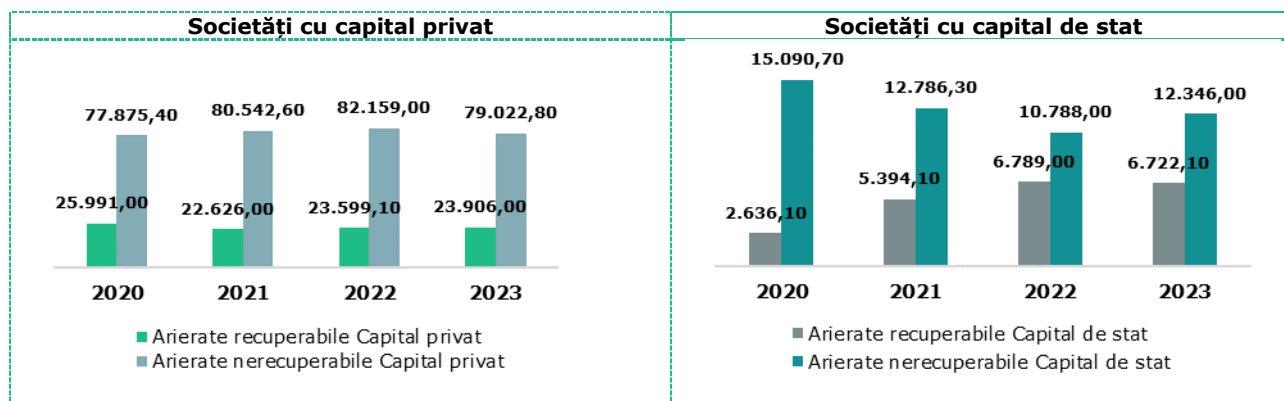

Sursa: CCR

În funcție de forma capitalului social, arieratele societăților cu capital privat au fost în scădere, spre deosebire de cele ale societăților cu capital de stat, care au înregistrat o creștere. În anul 2023, comparativ cu anul 2022, s-a înregistrat o diminuare cu 2,68% a arieratelor societăților cu capital privat, iar arieratele societăților cu capital de stat au înregistrat o creștere cu 8,48%.

Arieratele nerecuperabile reprezintă majoritatea arieratelor înregistrate de către operatorii economici cu capital privat sau de stat. Față de anul precedent, în anul 2023, **arieratele nerecuperabile ale societăților cu capital privat au fost în scădere, în timp ce arieratele nerecuperabile ale societăților cu capital de stat au fost în creștere.**

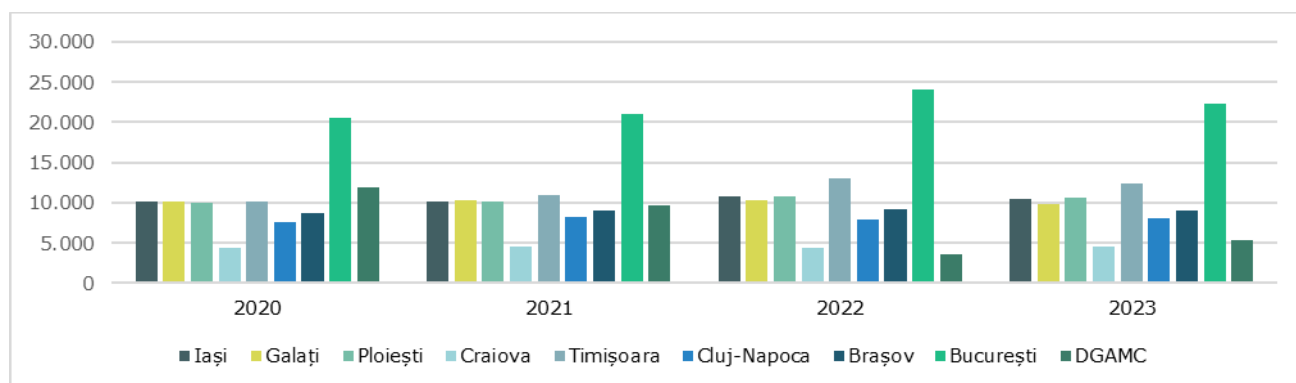
Figura 24: Evoluția arieratelor înregistrate de societăți în funcție de forma capitalului social în perioada 2020-2023 (milioane lei)

Sursa: CCR

În ceea ce privește arieratele nerecuperabile pe regiuni, municipiul București a deținut aproape un sfert din totalul arieratelor nerecuperabile la nivel național în perioada analizată, cel mai ridicat nivel înregistrându-se în anul 2022.

Figura 25: Situația arieratelor totale nerecuperabile repartizate pe regiuni în perioada 2020-2023 (milioane lei)

Sursa: CCR

Ca urmare a efectuării misiunii de audit de conformitate, Curtea a exprimat o **concluzie cu rezerve** cu privire la modul în care au fost respectate prevederile legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat administrate de ANAF în anul 2023.

Neconformitățile constatate de Curte au fost, în principal, următoarele:

ANAF – aparat central

- **Strategia digitală a ANAF 2021-2025 nu a fost aprobată**, în contextul în care Direcția Generală Unitatea de Management al Informației, în calitate de direcție inițitoare a acestei strategii, nu a înaintat conducerii ANAF ordinul/nota de inițiere a proiectului privind strategia sectorială și nu a elaborat ordinul/nota de aprobare în vederea avizării/aprobării.
- În anul 2023 **nu au fost organizate întâlniri ale Comitetului de Management, al cărui rol era de a lua decizii cu privire la aspecte-cheie legate de strategiile și operațiunile ANAF**, la nivel național și regional:
 - De la nivelul membrilor Comitetului de Management nu a existat nicio solicitare de întrunire în anul 2023, în contextul în care se aflau în derulare *Strategia ANAF 2021-2024*, alte patru strategii sectoriale, precum și o serie de documente programatice³⁰, iar în machetele de monitorizare a acestora s-au regăsit o serie de probleme pe care structurile responsabile le-au întâmpinat în procesul de implementare.
 - Niciuna dintre strategiile sectoriale elaborate la nivelul ANAF³¹ nu a fost pusă pe ordinea de zi a Comitetului de Management, așa cum a fost prevăzut în procedura de sistem privind aprobarea strategiilor sectoriale.
 - Singura strategie prezentată în cadrul Comitetului de Management a fost Strategia ANAF 2021-2024, în data de 20 mai 2021, aceasta fiind și ultima dată când a fost întrunit Comitetul de Management.
- **Nu au fost realizate o serie de activități prevăzute în programul de activitate aferent anului 2023 al Direcției Generale de Management al Riscului**, respectiv:
 - analiza contribuabililor mijlocii administrați de DGRFP București, analiza contribuabililor care au solicitat la rambursare soldul sumei negative de TVA pentru anul 2020;
 - analiza de risc pentru identificarea contribuabililor care prezintă risc fiscal;
 - elaborarea *Strategiei de management a riscurilor de neconformare* la nivelul ANAF;
 - **neanalizarea/neinvestigarea, de către structurile ANAF cu atribuții în analiza riscului fiscal, a situației contribuabililor care își au sediile fiscale înregistrate la aceeași adresă și care înregistrează datorii importante la bugetul de stat.**
 - În România sunt 2440 de adrese ce însumează peste 1 milion lei datorii/adresă către bugetul statului la data de 31.12.2023, la care sunt înregistrări multiple de societăți comerciale. Numărul total de firme care își au sediul social declarat la aceste adrese identificate este de 47.513 companii, cu datorii totale cumulate de 29.666.938 mii lei.
 - Au fost identificate 361 de adrese la care funcționează mai mult de 10 firme, dintre care 72 de adrese la care funcționează mai mult de 100 de firme pe aceeași locație.

Deși organele de control fiscal au efectuat în anul 2023 diverse verificări la unele dintre aceste adrese, **nu au fost valorificate sau măcar analizate riscurile fiscale ce țin de împrejurarea desfășurării activității într-un sediu la care funcționează un număr foarte mare de firme.** În cea mai mare parte, verificările au fost finalizate fără nicio constatare și fără a se semnală de către echipele de inspecție antifraudă această situație ce ar trebui investigată suplimentar.

Riscul fiscal determinat de funcționarea într-un sediu social situat la aceeași adresă cu alte zeci, sute sau chiar mii de firme ar trebui evaluat de organele fiscale cu atribuții în domeniul stabilirii riscului fiscal.

³⁰ Planul de reformă al ANAF 2022-2025, Planul de implementare al PNRR și Programul ariate 2024

³¹ Strategia digitală 2021-2025, Strategia de formare profesională a ANAF pentru perioada 2021-2024, Strategia de resurse umane pentru perioada 2021-2024, Strategia de creștere a conformării voluntare în domeniul impozitului pe veniturile persoanelor fizice în România pentru perioada 2023-2025

Analiza riscului fiscal existent în cazul unui mare număr de firme cu sediul social declarat la aceeași adresă va permite **ANAF să identifice acele grupuri formate din juriști, contabili, consultanți fiscali, specializate în asigurarea transferului firmelor cu datorii mari la bugetul statului către alți acționari și administratori decât cei care au beneficiat de neplata impozitelor și taxelor** în scopul vădit de a „îngropa” acele firme cu datorii mari către bugetul statului, lipsind astfel de orice eficiență măsurile de recuperare ale organelor fiscale.

Identificarea și cunoașterea acestor adevărate „cuiburi” sau „incubatoare” de firme ce își au sediul înregistrat la aceeași adresă, precum și a persoanelor care oferă aceste servicii de găzduire și transfer al acțiunilor/părților sociale către alte persoane fizice greu identificabile vor permite organelor fiscale să întreprindă măsuri legale cu eficiență sporită pe linia luptei împotriva evaziunii fiscale și a recuperării creanțelor bugetare.

Cele mai multe dintre aceste societăți comerciale, care au o existență ce ar trebui să ridice semne de întrebare organelor fiscale prin riscul determinat de funcționarea „la grămadă” de ordinul zecilor, sutelor sau chiar miilor de firme la o adresă unică, **dețin un cod valabil de TVA și fac parte din circuitele de deductibilitate a TVA, având o influență semnificativă în economia TVA.**

- În situațiile financiare aferente anului 2023 ale ANAF au fost raportate unele venituri încasate care nu au fost înregistrate în conturile corespunzătoare de venituri.
- La nivelul *Serviciului executare silită cazuri speciale* din cadrul DGRFP București **nu există o procedură operațională cu privire la înregistrarea debitelor provenite din sentințe penale în evidența analitică pe plătitori persoane fizice și în evidența contabilă a creanțelor bugetare provenite din sentințe penale.** De asemenea, aplicația informatică nu este complet operațională, astfel încât să permită centralizarea debitelor din sentințe penale, a încasărilor și sumelor rămase de recuperat la bugetul de stat.
- Din analiza activității de estimare a gap-ului de TVA³² la nivelul ANAF a rezultat **necesitatea dezvoltării de către ANAF/MF a activității de estimare a decalajelor fiscale și de realizare a prognozelor privind veniturile fiscale pentru asigurarea capacității administrației fiscale din România de reducere a gap-ului de TVA** prin identificarea cu acuratețe a activităților vulnerabile, prin luarea măsurilor administrative în scopul creșterii gradului de conformare fiscală a contribuabililor, precum și prin identificarea măsurilor de politică fiscală ce pot fi ajustate.

Dezvoltarea de către ANAF/MF a activității de estimare a decalajelor fiscale și de realizare a prognozelor privind veniturile fiscale va permite asigurarea capacității instituționale a ministerului de a susține o **colaborare eficientă cu structurile din cadrul CE care sunt implicate în evaluarea decalajului de conformitate cu TVA al statelor membre.**

Metodologiile utilizate de CE și de Fondul Monetar Internațional relevă, totodată, **importanța componentei de politică fiscală ce afectează semnificativ gap-ul de TVA în România**, date fiind facilitățile existente în legislația TVA, ce determină decalaje TVA rezultate din utilizarea unor scutiri de taxă sau a unor cote reduse de TVA, aplicarea scutirilor de taxă etc.

Raportul privind decalajele de conformitate cu TVA publicat de CE în decembrie 2024 relevă faptul că **România a înregistrat o îmbunătățire a indicatorului pentru anul 2022, acesta coborând la 30,6% față de 34,8%, cât a înregistrat în anul 2021.**

ANAF – structuri teritoriale

În urma auditurilor efectuate la structurile teritoriale ale ANAF (41 de administrații județene ale finanțelor publice, administrațiile sectoarelor 1-6, Administrația Contribuabili Mijlocii din cadrul DGRFP București, Direcția Generală a Marilor Contribuabili) au rezultat 733 de neconformități, fiind identificate venituri suplimentare în valoare de 572.458 mii lei și erori de înregistrare în evidențele contabile și fiscale totalizând 2.762.819 mii lei.

³² Gap-ul de TVA (decalajul de TVA) este o estimare a taxei neplătite în economie, calculată ca diferență între obligația teoretică de taxă pe valoarea adăugată și taxa efectiv plătită la bugetul de stat. Valoarea mare a acestui indicator poate evidenția probleme legate de evaziunea fiscală și ineficiența sistemului fiscal.

Tabel 14: Neconformitățile constatate la nivelul structurilor teritoriale ale ANAF pentru anul 2023 (mii lei)

Structuri teritoriale ale ANAF	Număr neconformități	Valoare venituri suplimentare	Valoare erori financiar-contabile
DGRFP Brașov	84	9.458	98.793
DGRFP București	52	91.213	617.767
DGRFP Cluj-Napoca	96	98.215	223.848
DGRFP Craiova	100	5.894	132.698
DGRFP Galați	83	21.550	103.062
DGRFP Iași	116	121	120.363
DGRFP Ploiești	136	14.512	494.046
DGRFP Timișoara	56	9.818	188.756
DGAMC	10	321.677	783.486
Total	733	572.458	2.762.819

Sursa: CCR

Pe obiective de audit, situația privind neconformitățile constatate de Curte în urma auditurilor efectuate la structurile teritoriale ale ANAF se prezintă astfel:

Tabel 15: Neconformitățile constatate la nivelul structurilor teritoriale ale ANAF pentru anul 2023, pe obiective de audit (mii lei)

Obiectiv de audit	Număr neconformități	Valoare venituri suplimentare	Valoare erori financiar-contabile
Analiza evoluției veniturilor și arieratelor bugetare reprezentând TVA și impozit pe profit	24	87.694	214.667
Analiza activităților de evidență contabilă și analitică pe plătitori a veniturilor statului	134	10.168	975.395
Analiza activității de administrare fiscală a veniturilor bugetului general consolidat al statului	104	79.568	338.180
Analiza de risc a contribuabililor – stabilire risc fiscal, selectare, efectuare și valorificare inspecție fiscală	271	365.300	875.503
Analiza activității de administrare fiscală a optimizărilor fiscale în domeniul prețurilor de transfer	45	1.943	0
Analiza activității de administrare fiscală a soluționării cererilor de rambursare TVA	53	27.485	1.662
Analiza activității de administrare fiscală a colectării creanțelor bugetare din TVA și impozit pe profit	102	299	357.411
Total	733	572.458	2.762.819

Sursa: CCR

- **Analiza evoluției încasărilor bugetare, realizarea planului de încasări și evoluția arieratelor** au condus la identificarea a 24 de abateri de la legalitate și regularitate reprezentând venituri suplimentare în valoare de 87.694 mii lei și abateri de natură financiar-contabilă în valoare de 214.667 mii lei, erori generate de:
 - raportarea eronată a arieratelor bugetare ca urmare a nerespectării metodologiei de clasificare a acestora, precum și menținerea nejustificată a unor arierate în raportarea privind capacitatea de colectare peste nivelul obligațiilor fiscale datorate de contribuabili;
 - soluționarea cu întârziere a deconturilor negative de TVA cu opțiuni de rambursare;
 - nerealizarea programului de încasări pentru TVA, impozit pe profit, contribuții cuvenite bugetului asigurărilor sociale pentru șomaj.
- **Analiza activităților de evidență contabilă analitică pe plătitori a veniturilor statului** a condus la identificarea a 134 de abateri de la legalitate și regularitate reprezentând venituri suplimentare în valoare de 10.168 mii lei și abateri de natură financiar-contabilă în valoare de 975.395 mii lei. Acestea au condus la denaturarea situației patrimoniale raportate în situațiile financiare încheiate la 31 decembrie 2023 și la evidențierea eronată a creanțelor bugetare cuvenite bugetului de stat.
- **Analiza activității de colectare a veniturilor bugetului general consolidat, de formare și de evidențiere a veniturilor bugetului de stat** a condus la identificarea a 104 abateri de la legalitate și regularitate reprezentând venituri suplimentare în valoare de 79.568 mii lei și abateri de natură financiar-contabilă și fiscală în valoare de 338.180 mii lei. Abaterile identificate s-au produs pe fondul unei eficiențe scăzute a activității ANAF de depistare a cazurilor de neconformare la declararea și plata obligațiilor fiscale de către contribuabili, ca urmare a neanalizării riscului fiscal al acestora în baza informațiilor existente în baza de date a ANAF.

- **Analiza îndeplinirii atribuțiilor privind stabilirea riscului fiscal, selectarea pentru inspecție fiscală, efectuarea inspecției fiscale, analiza rezultatelor obținute după efectuarea inspecției fiscale** au condus la identificarea a 271 de abateri de la legalitate și regularitate reprezentând venituri suplimentare în valoare de 365.300 mii lei și abateri de natură financiar-contabilă și fiscală în valoare de 875.503 mii lei. Abaterile au fost identificate pe fondul neefectuării analizelor de risc pentru contribuabilii care au derulat activități de comerț online, care au înregistrat un volum ridicat al cifrei de afaceri și care au avut neconcordanțe în raportările depuse la ANAF, pentru contribuabilii care au aplicat cotă redusă de TVA, de 5% pentru operațiuni de vânzări de locuințe, pentru contribuabilii care au declarat livrări de bunuri taxabile cu TVA de 5% în condițiile în care, începând cu anul 2023, cota de TVA a fost majorată la 9%, pentru contribuabilii persoane fizice care au realizat venituri din activități independente din valorificare deșeuri peste plafonul de scutire TVA și care nu au fost înregistrate în scopuri de TVA etc.
- **Analiza îndeplinirii atribuțiilor de administrare fiscală în cazul optimizărilor fiscale în domeniul prețurilor de transfer – activitățile de analiză de risc și inspecție fiscală impozit pe profit** au condus la identificarea a 45 de abateri de la legalitate și regularitate reprezentând venituri suplimentare în valoare de 1.943 mii lei. Abaterile au fost identificate pe fondul neanalizării și nevalorificării riscurilor asociate prețurilor de transfer în cazul relațiilor de afiliere, al tranzacțiilor efectuate între persoanele afiliate, cu impact asupra stabilirii de obligații fiscale suplimentare, respectiv de TVA și impozit pe profit.
- **Evaluarea îndeplinirii atribuțiilor de administrare fiscală în cazul activității de soluționare a cererilor de rambursare a TVA – persoane fizice și persoane juridice înregistrate** a condus la identificarea a 53 de abateri de la legalitate și regularitate reprezentând venituri suplimentare în valoare de 27.485 mii lei și abateri de natură financiar-contabilă în valoare de 1.662 mii lei. Abaterile au fost identificate pe fondul nerespectării termenului legal de soluționare a deconturilor de TVA cu opțiune de rambursare atât în cazul contribuabililor care au beneficiat de rambursări de TVA cu control anticipat, cât și în cazul unor contribuabili care au beneficiat de rambursări de TVA cu control ulterior.
- **Analiza îndeplinirii atribuțiilor de administrare fiscală în cazul activității de colectare a creanțelor bugetare din TVA și impozit pe profit** a condus la identificarea a 102 abateri de la legalitate și regularitate reprezentând venituri suplimentare în valoare de 299 mii lei și abateri de natură financiar-contabilă și fiscală în valoare de 357.411 mii lei. Abaterile au fost identificate pe fondul neînscriserii la masa credală a unor creanțe fiscale generatoare de prejudicii pentru bugetul de stat, în cazul unor contribuabili care au intrat în insolvență, al neaplicării tuturor măsurilor de executare silită, al neevaluării bunurilor mobile sechestrate în vederea valorificării acestora și a stingerii debitelor restante etc.

Audit de conformitate

Respectarea prevederilor legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului consolidat, la nivelul activității antifraudă fiscală din cadrul ANAF

Direcția Generală Antifraudă Fiscală

Cu ocazia misiunii de audit, Curtea a evaluat modul în care Direcția Generală Antifraudă Fiscală din cadrul ANAF și-a îndeplinit, în anul 2023, atribuțiile conferite de lege în colectarea veniturilor bugetului general consolidat, respectiv modul în care au fost respectate prevederile legale privind formarea, evidențierea, urmărirea și încasarea veniturilor bugetului general consolidat pe care le administrează.

Pe baza activității de audit efectuate de Curte, a fost emisă o **concluzie cu rezerve** ca urmare a neconformităților constatate, aferente modului de formare, evidențiere, urmărire și încasare a veniturilor bugetului general consolidat la nivelul activității de antifraudă fiscală pentru anul 2023 din cadrul ANAF.

Observațiile de audit au fost, în principal, următoarele:

Activitatea de control antifraudă

- **Tratarea cu superficialitate a unor solicitări de verificare transmise de Curtea de Conturi în cazul unor contribuabili cu risc fiscal ridicat, ce fac parte dintr-o grupare de peste 30 de firme care cumulează o valoare a datoriilor neachitate la bugetul de stat de peste 150 milioane euro.**
- **Neanalizarea și neinvestigarea riscului fiscal existent în cazul contribuabililor care își au sediul fiscal înregistrat la adrese la care se regăsesc foarte multe alte societăți comerciale și care înregistrează datorii importante la bugetul de stat.**

- **Nevalorificarea unor procese-verbale prin nicio modalitate prevăzută de procedura operațională aplicabilă sau prin dispoziție a directorului general antifraudă, respectiv prin transmiterea unei sesizări penale sau inițierea unui control documentar și prin emiterea deciziei de impunere**
 - În cazul misiunii de control antifraudă la o societate comercială, procesul-verbal încheiat în 2 septembrie 2022, prin care a fost stabilit un prejudiciu adus statului român în sumă totală de 9.775,4 mii lei, reprezentând TVA, nu a fost valorificat prin nicio modalitate prevăzută de procedura operațională de valorificare a controlului antifraudă, respectiv prin transmiterea sesizării penale sau inițierea unui control documentar și prin emiterea deciziei de impunere. Dispoziția de instituire a măsurilor asiguratorii emisă la societatea respectivă nu a fost valorificată prin nicio modalitate reglementată pentru monitorizarea stadiului și a modului de valorificare a deciziilor de instituire a măsurilor asiguratorii, respectiv prin sesizarea organelor de cercetare penală sau prin emiterea unui titlu de creanță fiscală.
- **Programarea, declanșarea controlului și instituirea tardivă a măsurilor asiguratorii**
 - În cazul misiunii de control antifraudă efectuate la o companie auto, aplicarea măsurilor asiguratorii a avut loc la mult timp după momentul analizei de risc efectuate la nivelul structurii centrale. Organele antifraudă nu au exercitat în mod operativ controlul, nu au luat măsurile asiguratorii în timp util și nu au sesizat organele de urmărire penală.
- **Durata foarte mare a unor controale antifraudă, de peste 180 de zile**
 - S-a constatat faptul că 165 de acțiuni de control din cele 242 de acțiuni de control începute până în luna noiembrie 2023 erau nefinalizate în luna mai 2024.

Instituirea de măsuri asiguratorii

- Titlul de creanță nu a fost emis și comunicat unor contribuabili în termen de cel mult șase luni de la data la care au fost dispuse măsurile asiguratorii.
- Organele antifraudă nu au procedat la identificarea bunurilor aflate în proprietatea unui debitor și nu au obținut informații cu privire la activele patrimoniale ale acestuia în scopul înscrierii acestora în referatul justificativ și în decizia de instituire a măsurilor asiguratorii.

Activitatea de verificare documentară

- **Durata mare de timp între data de introducere a unor acțiuni de verificare documentară în Lista de acțiuni de verificare documentară și data de finalizare a acțiunilor de verificare documentară, situație ce afectează semnificativ eficiența acțiunilor de control antifraudă.**
 - La finele anului 2023 erau 1.093 de acțiuni de verificare documentară nefinalizate, dintre care cele mai multe se regăsesc în cazul structurilor regionale ale DGAF din București, Oradea, Suceava și Alexandria.
 - În funcție de domeniile vizate de analiza de risc, cele mai mari restanțe se regăsesc în cazul verificării:
 - veniturilor obținute din comerț online (753 de entități);
 - TVA (57 de entități);
 - tranzacțiilor cu criptomonede (48 de entități);
 - Fondului de Tranziție Energetică (19 entități);
 - comerțului electronic care se referă la tranzacții ale firmelor de curierat (17 entități);
 - serviciilor de livrare prin platforma Glovo (17 entități) etc.
- **Efectuarea unor misiuni de verificare documentară cu încălcarea normelor aplicabile (DRAF Deva)**
 - Prin procesul-verbal întocmit la un contribuabil, echipa de inspecție antifraudă a dispus confiscarea sumei de 457,9 mii lei, reprezentând contravaloarea în numerar încasată de societatea comercială, fără emiterea unui document justificativ, precum și suspendarea activității de comercializare. A fost recomandată încetarea procedurii de verificare documentară, fără să fi fost emis vreun titlu de creanță.
 - Echipa de inspectori antifraudă, care a avut ca principal obiectiv verificarea stocurilor de materii prime ale unor contribuabili care activau în producția de mobilă, a dispus efectuarea

inventarierii de către agentul economic, fără a participa fizic la inventarierea dispusă. După aproximativ o lună, aceasta a consemnat în actul de control faptul că operatorul economic a efectuat inventarierea solicitată, neconstatând diferențe.

- În cazul unui contribuabil s-a constatat nerespectarea procedurii de verificare documentară, în sensul de refacere a actului administrativ fiscal ulterior anulării acestuia de către Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor. Motivul anulării Deciziei de impunere privind obligațiile fiscale a fost acela că nu au fost respectate prevederile din Codul de procedură fiscală, referitoare la necuprinderea în decizia de impunere a motivelor de fapt și a temeiului de drept.
- Efectuarea la nivelul DRAF București a unor verificări documentare cu nerespectarea obligației de a analiza în mod temeinic toate documentele relevante puse la dispoziție de contribuabilul verificat, cu consecința desființării deciziei de impunere de către organele de soluționare a contestațiilor.
- Nefinalizarea verificărilor documentare în termenul legal de prescripție, ceea ce a afectat dreptul de a stabili obligații fiscale.
- Finalizarea acțiunii de verificare documentară la o societate cu o mare întârziere față de data inițierii acțiunii de verificare documentară (17 decembrie 2021) menționată în DEVD, data emiterii deciziei de impunere fiind 23 februarie 2023.
- Transmiterea cu întârziere a deciziei de impunere către organul fiscal competent.

Activitatea de soluționare a petițiilor

- **S-a constatat existența unui număr semnificativ de petiții nesoluționate, unele dintre acestea având vechime de până la 10 ani:**
 - Pentru anul 2023, o treime dintre petițiile primite au rămas nesoluționate, iar, dintre acestea, pentru cea mai mare parte nu au fost întocmite documentele de analiză. Cel mai mare număr de petiții nesoluționate s-au înregistrat la DRAF București, DRAF Oradea, DRAF Suceava și DRAF Alexandria;
 - Pentru anul 2022 au rămas nesoluționate 651 de petiții, cea mai mare parte a acestora fiind la DRAF București;
 - Pentru anul 2021 au rămas nesoluționate 321 de petiții, majoritatea acestora fiind la DRAF București;
 - Pentru perioada 2013-2020 s-a constatat existența unui număr de 4390 de petiții nesoluționate la DRAF București, dintre care 1723 de petiții nu au fost abordate.
- Din analiza conținutului Registrului petițiilor pentru perioada 2013-2020 a rezultat faptul că, pentru numeroase situații în care au fost înregistrate sesizări cu privire la săvârșirea unor fapte de evaziune fiscală de către diverse societăți comerciale, nominalizate în cuprinsul sesizării, organele de inspecție antifraudă nu au dat curs nici măcar unei verificări formale a aspectelor sesizate. Trecerea unei perioade atât de mari de timp de la momentul sesizării face practic inoportună și lipsită de eficiență inițierea verificărilor în prezent.

Cu privire la Procesele-verbale de constatare și sancționare contravențională, contestate și anulate de instanțele de judecată

- **La nivelul anului 2023 au fost anulate de către instanțele de judecată o serie de PVCSC întocmite de către inspectorii antifraudă, care au fost contestate de contribuabilii sancționați.** Motivele pentru care au fost anulate în instanță PVCSC-urile întocmite de inspectorii antifraudă au fost următoarele:
 - Agentul constator nu a indicat corect actul normativ care prevedea obligația agenților economici de a utiliza aparate de marcat electronice;
 - Fapta a fost încadrată eronat în cuprinsul PVCSC întocmit de inspectorii antifraudă;
 - Deși instanța a solicitat lămurirea temeiului de drept în baza căruia reprezentanții DGAF au dispus sancțiunea contravențională a unui contribuabil, reprezentanții ANAF nu au dat curs solicitărilor instanței;
 - Nu au fost precizate, în mod clar, documentele pe care contribuabilul trebuia să le prezinte, în vederea clarificării stării de fapt fiscale cu privire la patrimoniul deținut de către societate;

- Probarea efectuată de către inspectorii antifraudă a situației de fapt, ce a generat aplicarea sancțiunii contravenției, a fost insuficientă;
- A fost acordat un timp prea scurt contribuabililor supuși controlului antifraudă pentru prezentarea unui volum mare de documente aferente unei perioade mari de timp;
- Au existat erori în modul de calcul al cuantumului diferenței de numerar între disponibilul din casierie și încasările înregistrate de aparatele de marcat electronice fiscale.

Indicatorii activității DGAF pentru anul 2023

- **Evidența rezultatelor acțiunilor de control a fost realizată atât manual, cât și prin intermediul sistemului informatic ACVILA, utilizat de structura antifraudă pentru înregistrarea acțiunilor și a documentelor aferente.** Această abordare prezintă dificultăți, cum ar fi riscul apariției erorilor de introducere a datelor, dar și capacitatea limitată de a genera rapoarte de activitate conform criteriilor solicitate de conducerea executivă a ANAF și DGAF.
- Având în vedere necesitatea îmbunătățirii aplicației informatice, ANAF, prin DGAF, a solicitat Centrului Național pentru Informații Financiare **implementarea unor module noi, care să permită: înregistrarea activității zilnice a inspectorilor din structurile de control, stabilirea unor termene de finalizare pentru lucrările profesionale, furnizarea de alerte pentru lucrările cu termen în luna curentă sau cu termen depășit, precum și generarea unor rapoarte de informare a conducerii DGAF.**

Sesizarea organelor de urmărire penală

- În ceea ce privește exprimarea punctelor de vedere referitoare la formularea plângerii împotriva soluțiilor de clasare cu privire la sesizarea organelor de urmărire penală, Curtea a constatat că, în majoritatea cazurilor, adresele de răspuns au fost transmise cu o întârziere mai mare de 10 zile.

Audit de conformitate

Respectarea prevederilor legale privind activitatea de autorizare, monitorizare și control al jocurilor de noroc, desfășurată de Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc

Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc

Misiunea de audit de conformitate realizată la **Oficiul Național pentru Jocuri de Noroc** a fost finalizată cu emiterea unei **concluzii contrare**, ca urmare a constatării unor abateri de conformitate care, luate individual sau cumulativ, sunt semnificative și generalizate. Aceste abateri au fost constatate în domeniul autorizării, monitorizării și controlului jocurilor de noroc pentru anul 2023.

Neconformitățile identificate au constat, în principal, în următoarele:

- Procedurile operaționale elaborate în cadrul ONJN pentru activitatea de autorizare a jocurilor de noroc nu au fost actualizate, rămânând în vigoare cele stabilite în 2018. Această situație influențează negativ capacitatea de autorizare a jocurilor de noroc.
- **ONJN a permis licențierea operatorilor de jocuri de noroc la distanță și desfășurarea activității acestora fără ca aceștia să fi îndeplinit condiția legală de a furniza ONJN un terminal** (sistem electronic compus din hardware și/sau software) cu acces securizat, situat la ONJN, care să permită accesul neîntrerupt și securizat de la distanță la serverul în oglindă și la serverul de siguranță, aflate pe teritoriul României, inclusiv la baza de date de pe serverul central. Acest terminal ar fi trebuit să furnizeze informații despre jocurile de noroc și participanții care se supun reglementărilor legale. **Aceasta reprezenta o condiție esențială pentru acordarea licenței de organizare și exploatare a jocurilor de noroc, iar nerespectarea acesteia ar fi dus la revocarea licenței operatorilor respectivi.**
- **ONJN nu a monitorizat și nu a controlat niciodată activitatea organizatorilor de jocuri de noroc la distanță.** Astfel, atribuțiile ONJN referitoare la monitorizarea și controlul acestor organizatori nu au fost îndeplinite. În consecință, **nu au fost analizate datele stocate de aceștia în serverele în oglindă și în serverele de siguranță, nu se știe dacă au fost efectuate modificări software după autorizare**, iar realitatea și exactitatea raportărilor periodice (lunare) ale organizatorilor de jocuri de noroc la distanță nu au fost verificate.

- Din analiza declarațiilor lunare aferente perioadei 2019-2023 depuse de organizatorii de jocuri de noroc la distanță, la ONJN, Curtea a constatat că **nu a fost asigurată o verificare minimă a declarațiilor lunare de către reprezentanții ONJN** cu atribuții în monitorizarea nivelului taxelor de autorizare declarate de acești organizatori de jocuri de noroc la distanță;
- În urma aplicării procentului legal al taxei de autorizare asupra veniturilor declarate de organizatorii de jocuri de noroc la distanță și a comparării rezultatului obținut cu taxele de autorizare declarate lunar, **Curtea a constatat diferențe de taxă de autorizare care nu au fost declarate și achitate la bugetul statului (venituri suplimentare), în valoare totală de 78.863 mii lei.** Din această sumă, 66.267 mii lei sunt aferente anului 2022, iar 12.596 mii lei sunt aferente anului 2023. **La acestea se adaugă accesorii calculate până la data de 20 decembrie 2024, în valoare totală de 37.182 mii lei** (dobânzi de întârziere în sumă de 7.436 mii lei și penalitate de nedeclarare în sumă totală de 29.746 mii lei), conform *Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare.*
- Din analiza realizată de Curte asupra datelor din declarațiile lunare au rezultat o serie de neconcordanțe care, conform atribuțiilor legale, ar fi trebuit investigate de structurile de specialitate ale ONJN. Riscurile care ar fi trebuit analizate de ONJN sunt, în principal, legate de faptul că **majoritatea operatorilor de jocuri online sunt înregistrați în Malta, care, începând din aprilie 2021, impune un nivel minim al RTP³³ de 85%,** în scădere de la 92% în perioada anterioară. De asemenea, organizatorii de jocuri de noroc la distanță au posibilitatea de a ajusta procentul premiilor acordate jucătorilor prin setarea RTP-ului jocurilor la diferite niveluri. **Riscul fiscal neinvestigat/neanalizat de ONJN se poate materializa într-o diferență de taxă de autorizare lunară, în cazul în care venitul real al organizatorului de jocuri de noroc nu este de 4% din totalul mizelor jucate, ci unul mai mare, de peste 8% din totalul mizelor jucate (adică aproximativ dublu).** Riscul de setare a unor valori mai mici ale RTP-ului decât cele declarate în declarațiile lunare depuse de operatori poate duce la o **diferență de taxă de autorizare nedeclarată de până la 1,8 miliarde lei în anul 2023, de până la 1,2 miliarde lei în anul 2022 și de până la 0,1-0,6 miliarde lei anual în perioada 2019-2021.**
- ONJN nu s-a asigurat că serverele în oglindă păstrează datele pe o perioadă de șase ani, iar, din cauza faptului că nu a descărcat aceste date, **a pierdut accesul la informațiile operatorilor ale căror licențe au expirat, au încetat sau au fost revocate.** Această situație face practic imposibilă verificarea de către ONJN a realității și conformității indicatorilor financiari declarați, precum și a taxelor de autorizare declarate și achitate de operatorii de jocuri de noroc la distanță, în cazul în care aceștia își încetează activitatea și nu mai dețin o licență valabilă de exploatare a jocurilor de noroc. În acest context, menționăm cazul celor opt operatori de jocuri de noroc la distanță, ale căror licențe de operare au încetat sau au fost revocate în anul 2024. Dintre aceștia, cinci operatori au solicitat încetarea voluntară, deoarece nu au dorit să îndeplinească obligația de a înființa un sediu permanent în România. De asemenea, la solicitarea ONJN de a comunica parametrii de acces la servere, aceștia nu au transmis informațiile cerute.
- **Un operator de jocuri de noroc la distanță din ultimii ani, care în 2023 deținea aproximativ 44,4% din piața online a jocurilor de noroc din România,** cu încasări de 9.221.701,7 mii lei din totalul de 20.756.683,2 mii lei al pieței online, a solicitat voluntar încetarea valabilității licenței sale din 1 aprilie 2024, invocând imposibilitatea de a asigura un sediu permanent în România. **Accesul ONJN la datele stocate pe serverele acestui operator, care a funcționat până la 1 aprilie 2024, este practic imposibil în prezent, neexistând vreo posibilitate reală de verificare ulterioară a datelor pentru perioada anterioară încetării licenței, deoarece serverele nu sunt localizate pe teritoriul României.** Totuși, platforma și domeniul web ale acestui operator sunt utilizate și operate în prezent de un alt operator economic, care deține licență de organizare de jocuri de noroc la distanță și autorizare pentru exploatarea acestora. Datele de pe serverele acestui operator sunt aferente perioadei 1.04.2024-prezent.
- **În anul 2023, nu au fost efectuate acțiuni de control la operatorii economici care desfășoară activități de jocuri de noroc la distanță,** în ceea ce privește verificarea evidențierii,

³³ Abrevierea RTP provine de la sintagma din engleză „Return To Player”, care în limba română se traduce „rată de întoarcere la jucător”.

declarării și virării la buget a taxelor specifice acestor jocuri, precum și a cuantumului garanției pentru acoperirea riscului de neplată a obligațiilor față de bugetul consolidat al statului. Deși această deficiență se perpetuează an de an, conducerea ONJN nu a luat măsuri pentru efectuarea acestor acțiuni de control.

- La nivelul ONJN **nu au fost realizate activități de prevenire a dependenței de jocuri de noroc, nici programe de protecție a minorilor sau a altor grupuri vulnerabile din punct de vedere social și economic, față de riscurile jocurilor de noroc.** De asemenea, nu au fost derulate acțiuni de reclamă și publicitate privind prevenirea dependenței de jocurile de noroc. În anul 2023, **nu au fost întreprinse demersuri pentru realizarea infrastructurii IT (hardware și software) necesare pentru baza de date națională destinată combaterii și prevenirii dependenței de jocuri de noroc pentru persoanele autoexcluse și indezirabile și nici pentru implementarea unei linii de comunicare tip telverde.**
- **Au fost identificate diferențe de tratament fiscal între jucători, în funcție de tipul de joc de noroc accesat – „la distanță sau online” vs „clasic”.** În primul caz, jucătorul nu este obligat să declare și să plătească impozitul, chiar dacă a obținut un premiu în sesiunea/ziaua respectivă, decât în cazul în care își retrace fondul acumulat din contul de jucător în contul bancar. În al doilea caz, jucătorul este obligat să declare și să plătească impozitul pe venitul brut obținut, conform baremului din Codul fiscal.

Audit de conformitate

Regularitatea și corectitudinea activității specifice de garantare

Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii – FNGCMM SA - IFN București

În urma misiunii de audit de conformitate desfășurate la **Fondul Național de Garantare a Creditelor pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii SA - IFN**, cu excepția deficiențelor identificate cu privire la regularitatea și corectitudinea activității specifice de garantare, s-a constatat că subiectul auditat este în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile de audit aplicate. Curtea a emis o **concluzie cu rezerve**.

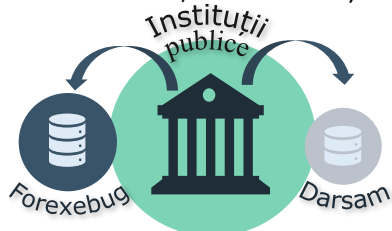
Observațiile de audit au fost, în principal, următoarele:

- La nivelul FNGCMM, s-a constatat lipsa unor mecanisme eficiente de monitorizare și control al modului de utilizare a creditelor pe întreaga perioadă de derulare a acestora, precum și insuficiența verificărilor efectuate de finanțatori. Acest fapt a determinat nerespectarea destinației legale a creditelor garantate și, implicit, punerea în plată a garanției de către FNGCMM SA. În timpul acțiunii de audit de conformitate, entitatea a emis Decizia de recuperare a ajutorului de stat în valoare de 191 mii lei și a dobânzii calculate până la data de 27.09.2024, în sumă de 49 mii lei.
- FNGCMM a acordat/prelungit garanțiile pe baza analizei situațiilor financiare încheiate cu doi ani în urmă și nu pe cea a situațiilor din anul anterior, iar prelungirea acestora a fost succesivă și fără inițierea unor măsuri asiguratorii. De asemenea, actualizările frecvente ale modelului de *scoring*, de două până la șapte ori pe parcursul unui an, au constituit o altă cauză care a determinat acordarea/prelungiri de garanție pentru finanțarea activității unor IMM-uri cu o situație financiară slabă, respectiv cu un risc ridicat, care, ulterior, au intrat în procedură de insolvență sau faliment.
- Procedurile și normele interne elaborate în baza prevederilor statutare ale FNGCMM SA – IFN aplicate în activitatea de garantare, specifice programelor IMM INVEST România și IMM INVEST PLUS și produsului financiar *Plafon de garantare*, nu au fost respectate în toate cazurile și nu au inclus măsuri asiguratorii suficiente pentru gestionarea fondurilor. În timpul acțiunii de audit de conformitate, FNGCMM a transmis MF necesitatea modificării sau a adăugării convențiilor de garantare încheiate cu finanțatorii înscrși în Programul IMM INVEST ROMÂNIA și NOUA CASĂ. De asemenea, a fost identificată o soluție informatică pentru îmbunătățirea modului de calcul privind regularizarea comisioanelor aferente contractelor de garantare cu cerere de plată a garanțiilor pentru toate sursele de acordare.
- *Convențiile-cadru plafon de garantare* încheiate de FNGCMM cu băncile partenere în vederea asigurării finanțărilor nu au fost actualizate și nu conțin prevederi asiguratorii pentru acesta.

Ministerul Finanțelor

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Auditul a evaluat procesul de raportare a situațiilor financiare de către entitățile publice în două sisteme informatice ale MF, care au funcționat în paralel, timp de opt ani.

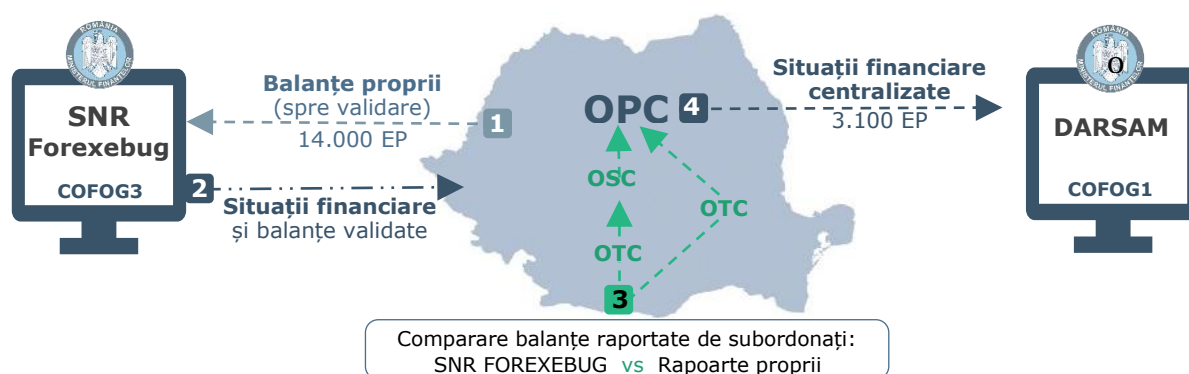

MF a încercat încă din anul 2016, fără succes, ca prin Sistemul Național de Raportare Forexbug să instituie un sistem unic de raportare a situațiilor financiare ale entităților publice și, astfel, să contribuie la întărirea disciplinei financiare în România. Din cauze diferite, noul sistem de raportare Forexbug (SNR Forexbug) nu este complet funcțional nici în prezent, iar instituțiile publice sunt nevoite să raporteze situațiile financiare și în vechiul sistem, denumit Darsam³⁴, dezvoltat în urmă cu 20

de ani și care are funcționalități mai limitate. Această dublă raportare a îngreunat procesul de raportare și a permis apariția unor diferențe între indicatorii din situațiile financiare, punând la îndoială acuratețea datelor centralizate și gestionate de MF.

În perioada 2022-2023, în aplicația Darsam au raportat în medie un număr de 3.294 de ordonatori principali de credite, iar în SNR Forexbug au raportat toți cei 14.056 de ordonatori de credite (principali, secundari și terțiari).

Figura 26: Modul de raportare a situațiilor financiare la 31 decembrie 2023

Sursa: CCR

În anul 2013, legislația a prevăzut inițial funcționarea în paralel a aplicației Darsam și a SNR Forexbug, iar, începând cu 30 iunie 2015, a prevăzut scoaterea din uz a aplicației Darsam și menținerea SNR Forexbug ca sistem unic de raportare. **Având în vedere că termenul stabilit de legiuitor pentru scoaterea din uz a aplicației Darsam nu a putut fi respectat de MF, deoarece noul sistem nu era încă funcțional, termenele au fost prorogate succesiv, iar, ulterior, MF nu a stabilit, prin legislația specifică, un nou termen de renunțare la această aplicație.**

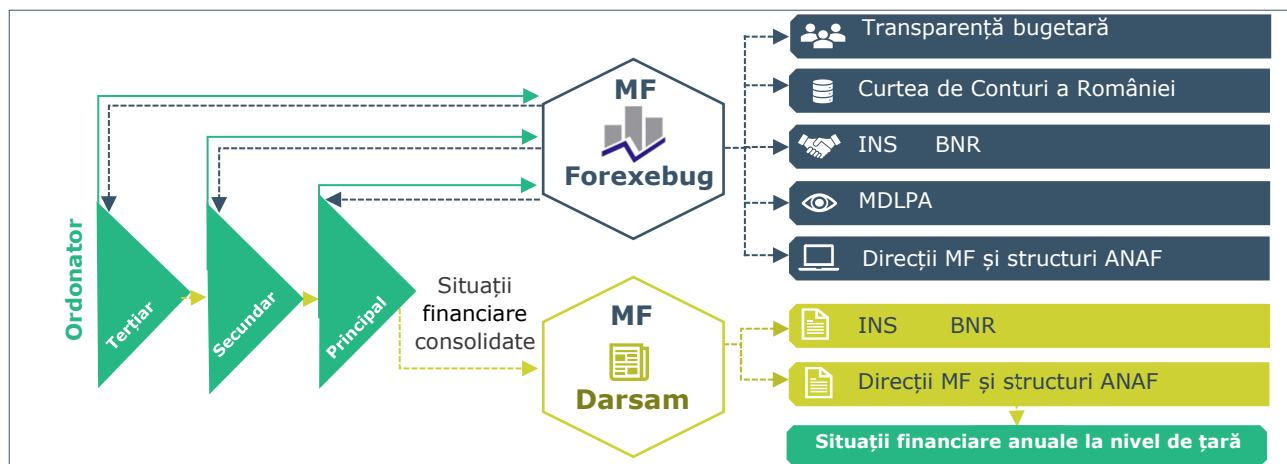
În acest context, entitățile publice au fost și sunt încă în situația de a realiza situațiile financiare prin compilarea rapoartelor generate din sistemul Forexbug și a formularelor din Darsam, întocmite și transmise la termene diferite, activitate care presupune și corelarea prevederilor din peste 10 acte normative emise în perioada 2009-2024, modificate/actualizate.

Deși în ultimii trei ani au fost migrate 15 anexe din aplicația Darsam în sistemul Forexbug, setul de situații financiare anuale recunoscut de MF încă se compune din douăzeci și trei de anexe transmise pe suport de hârtie (Darsam) și 22 de rapoarte generate în sistemul Forexbug. Curtea a constatat astfel un progres lent al procesului de transfer al anexelor la situațiile financiare din aplicația Darsam către sistemul Forexbug.

³⁴ Dări de seamă

Eliminarea dublei raportări este esențială pentru a optimiza procesele de raportare financiară din cadrul contabilității publice. MF are responsabilitatea de a lua măsurile necesare pentru a consolida SNR Forexebug ca singur sistem de raportare, pentru a asigura o abordare eficientă, transparentă și cu riscuri reduse.

Figura 27: Furnizori și beneficiari ai datelor din SNR Forexebug și Darsam

Sursa: CCR

Ce a urmărit Curtea?

- ✓ Gradul de utilizare a datelor din SNR Forexebug pentru îndeplinirea obligațiilor de raportare ale MF către alte instituții;
- ✓ Modul de implementare a setului de situații financiare în SNR Forexebug;
- ✓ Identificarea cauzelor generării din SNR Forexebug a unor formulare cu date diferite decât cele raportate în Darsam.

Ce a constatat Curtea?

- În primul trimestru al anului 2024, în SNR Forexebug nu a fost disponibil setul complet de situații financiare în structura precizată de legislație și nu a fost definit un calendar cert pentru eliminarea dublei raportări.
- Procesul de raportare a situațiilor financiare de către instituțiile publice a fost reglementat de un cadru legal complex și vast, iar MF a fost inconsecvent în menținerea și asumarea termenelor de utilizare în paralel a SNR Forexebug și Darsam. Mai mult, **termenele de depunere în SNR Forexebug a balanței de verificare nu au fost armonizate cu termenele de depunere a situațiilor financiare stipulate de Legea contabilității.**
- Termenele de generare din SNR Forexebug a pachetelor de situații financiare nu au fost clar reglementate, ceea ce a permis generarea acestora în exercițiul financiar 2023 după termenele de raportare în Darsam, aspect care a îngreunat activitatea de raportare curentă a instituțiilor publice.
- MF a utilizat mai multe sisteme informatice pentru a colecta același tip de informații și nu a valorificat eficient volumul mare de date obținut prin SNR Forexebug.
- **Utilizarea simultană a SNR Forexebug și Darsam și lipsa validării automate a datelor dintre acestea au necesitat verificări manuale, la nivelul MF, prin comparație vizuală. Acest proces a generat o ineficiență a consumului de resurse și a crescut incidența erorilor umane.**
- Activitățile de dezvoltare, testare și implementare a modificărilor în SNR Forexebug nu au respectat întotdeauna prevederile Politicii de securitate a sistemelor informatice.

Inconsecvență în stabilirea, menținerea și asumarea termenelor

Absența unei decizii ferme a MF privind implementarea completă a situațiilor financiare în SNR Forexebug, conduce la utilizarea simultană a două sisteme de raportare distincte.

În lipsa unor mecanisme automate de validare a datelor între cele două sisteme, verificarea corectitudinii datelor se realizează manual – un proces anacronic, cronofag, predispus la erori și ineficiență, într-o societate tehnologizată.

Recunoașterea oficială a situațiilor financiare Darsam

În contextul în care legislația specifică recunoaște ca oficiale situațiile financiare raportate în Darsam, volumul semnificativ de date colectat prin SNR Forexebug nu este valorificat eficient de către structurile MF.

Exploatare deficitară a datelor disponibile

Exploatarea oportunității de utilizare eficientă a datelor disponibile în SNR Forexebug este afectată și de **deficitul de comunicare și de cooperare dintre structurile interne ale MF.**

Ce a recomandat Curtea?

- Elaborarea și implementarea unui calendar pentru generarea din SNR Forexebug a setului complet de situații financiare și scoaterea din uz a aplicației Darsam.
- Corelarea cu *Legea contabilității* a termenelor de depunere a bilanțelor de verificare în SNR Forexebug, precum și introducerea unor termene exacte pentru generarea pachetelor de situații financiare.
- Dezvoltarea unor noi rapoarte în SNR Forexebug pentru a se asigura o utilizare mai eficientă a datelor disponibile.
- Implementarea unui sistem de control al versiunilor pentru codul sursă, asigurând astfel trasabilitatea modificărilor.

În contextul de mai sus, în baza prevederilor *Ordonanței nr. 10 din 1 februarie 2025 pentru modificarea și completarea unor acte normative*, art. 36 din *Legea contabilității nr. 82/1991* a fost modificat în sensul că instituțiile publice, ai căror conducători au calitatea de ordonatori terțiari de credite, ordonatori secundari de credite și ordonatori principali de credite, transmit formularele individuale din sfera raportării situațiilor financiare în Sistemul național de raportare până la data de 20 inclusiv a lunii următoare celei de raportare pentru raportările lunare și trimestriale, respectiv până la data de 30 inclusiv a lunii următoare celei de raportare pentru raportările anuale privind încheierea exercițiului financiar.

BĂNCI

Audit de conformitate

Vânzarea/concesionarea/închirierea de active la și de la terți, recuperarea creanțelor de orice natură ale entității și achizițiile de produse/servicii/lucrări în perioada 2021-2022

CEC Bank SA

În urma auditului efectuat la **CEC Bank SA**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind vânzarea/concesionarea/închirierea de active la și de la terți, recuperarea creanțelor de orice natură ale băncii și achizițiile de produse/servicii/lucrări în perioada 2021-2022 nu este conform, sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Principalele deficiențe constatate au fost următoarele:

Vânzarea de active la terți

- nerespectarea reglementărilor interne în ceea ce privește termenul maxim privind semnarea contractului de vânzare și de efectuare a plății (în cazul procedurii de vânzare a spațiilor excedentare ale fostei agenții CEC Bank Costinești, complex, vilă, 12 căsuțe);
- acceptarea unei garanții de participare constituite în echivalent lei la un alt curs al BNR decât cel valabil în ziua depunerii garanției, sau, în alt caz, garanția avea menționate, la detaliile plății, alte specificații decât cele aferente scopului constituirii acesteia;
- acceptarea de către bancă a ofertelor după ora-limită de depunere a acestora;
- demararea procedurii de vânzare a unui imobil în lipsa confirmării existenței originalelor documentelor de proprietate de către structura internă a băncii abilitate în acest sens (în cazul vânzării imobilului/spațiului agenției CEC Bank Corund);
- nesolicitarea, în dosarul de prezentare, a garanțiilor de participare (în cazul vânzării imobilului/spațiului agenției CEC Bank Corund și al agenției CEC Bank Piața Centrală Galați).

Închirierea de active la terți

- lipsa unui mecanism de monitorizare activă a valorii garanțiilor de bună execuție stabilite în monedă euro și constituite în echivalent lei, în cazul următoarelor spații excedentare ale CEC Bank: Agenția Pietroasele, Agenția Gheorgheni, spațiu excedentar Găiceana, Sucursala Târgu Jiu – sediul vechi – Agenția 4, Sucursala Târgu Jiu – Corp A sediu nou și Agenția Victoria Ploiești;
- nerespectarea componenței membrilor la numirea comisiei de licitație/negociere și neasigurarea nivelului de reprezentare a tuturor structurilor implicate în cazul procedurii de închiriere a spațiului Agenției CEC Bank Găiceana;
- pentru sumele datorate de chiriaș rămase neachitate la scadență nu au fost percepute penalitățile de întârziere conform clauzelor contractuale în cazul contractului de închiriere a spațiului excedentar al Agenției CEC Bank Gheorgheni;
- închirierea de imobile aflate în patrimoniul CEC Bank SA fără ca această acțiune să fie aprobată și de Adunarea Generală Ordinară a Acționarilor, factor decizional competent.

Închirierea de active de la terți

- neînscrierea contractelor de închiriere în cărțile funciare ale imobilelor la Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară, în cazul procedurilor de închiriere a următoarelor spații CEC Bank SA: Agenția Făgăraș, Agenția Popești-Leordeni, Agenția Vicovu de Sus, Agenția Odorheiu Secuiesc, Agenția Miroslava, Agenția Bucium, Agenția Brazda lui Novac, Agenția Borșa și Agenția Delfinariu, precum și în cazul spațiului destinat funcționării Centralei CEC Bank SA din sediul Ana Tower București;
- nepublicarea intenției de închiriere a spațiilor pe website-ul băncii sau pe site-uri de specialitate/imobiliare în cazul procedurilor de închiriere a următoarelor spații CEC Bank SA: Agenția Făgăraș, Agenția Popești-Leordeni, Agenția Vicovu de Sus, Agenția Odorheiu Secuiesc, Agenția Brazda lui Novac, Agenția Borșa, Agenția Expo, Agenția Radovanu, Agenția Delfinariu, Agenția Borhanci și Agenția Cristuru Secuiesc;
- încheierea contractelor de închiriere în lipsa aprobării Comitetului de Achiziții și Vânzări a propunerilor/documentațiilor de închiriere;
- contractele de închiriere au fost încheiate cu indicarea și asumarea de către CEC Bank SA și a altor taxe și costuri ce nu au făcut obiectul aprobării Comitetului de Direcție al băncii, în cazul procedurilor de închiriere a spațiilor CEC Bank Agenția Miroslava și Agenția Bucium;
- încheierea actului adițional de majorare a suprafeței închiriate și a numărului de locuri de parcare a fost efectuată prin nerespectarea costurilor aprobate de Comitetul de Direcție al băncii, în cazul procedurii de închiriere a spațiului necesar funcționării Centralei CEC Bank SA în sediul Ana Tower.

Recuperarea creanțelor de orice natură ale entității

- În cazul unor clienți, nu au fost inițiate procedurile de executare silită prevăzute de lege, în vederea recuperării unor creanțe provenite din credite neperformante, cu consecința prejudicierii patrimoniului CEC Bank SA cu suma totală de 2.641,3 mii lei.

Exim Banca Românească SA

În urma auditului efectuat la **Exim Banca Românească SA**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind respectarea prevederilor și procedurilor legale ce reglementează administrarea și derularea fondurilor primite de la stat pentru susținerea mediului de afaceri românesc și a tranzacțiilor internaționale în perioada 2021-2022 nu este conform, sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

În perioada auditată au fost acordate următoarele tipuri principale de produse în numele și contul statului român (NCS): finanțări, garanții, asigurări, finanțări în cadrul schemei de ajutor de stat pentru COVID-19, garanții în cadrul schemei de ajutor de stat pentru COVID-19.

Principalele deficiențe constatate au fost următoarele:

- La nivelul Exim Banca Românească SA au fost constatate deficiențe privind executarea silită a garanțiilor colaterale. Astfel, ulterior comunicării somației, banca nu a procedat la continuarea măsurilor de executare silită, ceea ce a condus la nerecuperarea debitului datorat de împrumutat.
- Banca nu a exercitat toate demersurile în vederea executării garanțiilor constând în ipotecă de rang I asupra creanțelor împrumutatului. Insuficienta reglementare prin procedurile interne de lucru a determinat apariția unui risc de nerecuperare a creanțelor rezultate în urma activității desfășurate în numele și contul statului.
- Nu au fost luate măsurile prevăzute de norma internă privind respectarea de către împrumutat a graficului de rambursare. Procedând astfel, fondurile statului administrate de bancă nu au fost reîntregite ca urmare a nerambursării creditului acordat societății comerciale.
- La nivelul Exim Banca Românească SA nu există reglementări referitoare la condițiile de acordare a produsului de garantare NCS în cazul persoanelor juridice de drept public, respectiv nu pot fi verificate toate criteriile de eligibilitate la acordarea acestui produs. Acest aspect poate genera creșterea riscului de garantare.
- S-au constatat deficiențe privind modul de constituire a garanțiilor colaterale luate în calcul la analiza gradului de acoperire cu garanții colaterale a produsului de finanțare ce beneficiază de garanție NCS. Astfel, garanțiile colaterale acceptate de beneficiarul garanției în numele și contul statului nu au fost verificate de către bancă în etapa de analiză. Această deficiență determină apariția riscului ca, în cazul exigibilizării și declarării scadenței anticipate a contractului de credit, garanția colaterală să nu poată fi valorificată.
- Ca urmare a nereglementării de către bancă a condițiilor de acordare a produsului de Garantare NCS în cazul persoanelor juridice de drept public, a fost acordată o garanție NCS pentru finanțarea unor obiective de investiții care se aflau în proprietatea altei entități decât cea a titularului finanțării.
- Exim Banca Românească SA nu a luat măsurile necesare suplimentării de către finanțator a mixului de garanții colaterale, în condițiile nerespectării de către acesta a obligațiilor contractuale, aspect determinat de lipsa unei monitorizări active și adecvate a contractului de finanțare.
- Banca a acceptat, în mixul de garanții colaterale, ipoteca asupra unor creanțe viitoare, valoarea acestor creanțe fiind stabilită pe baza unor previziuni, fără a avea la bază o creanță certă și lichidă (contract/comandă). Această deficiență determină apariția riscului ca, în cazul declarării exigibilității anticipate a creanțelor aferente contractului de credit, garanția colaterală aferentă finanțării NCS să nu poată fi valorificată.
- Nu au fost luate măsuri de completare a mixului de garanții de către împrumutat în vederea asigurării gradului minim obligatoriu de acoperire cu garanții colaterale a creditului acordat.

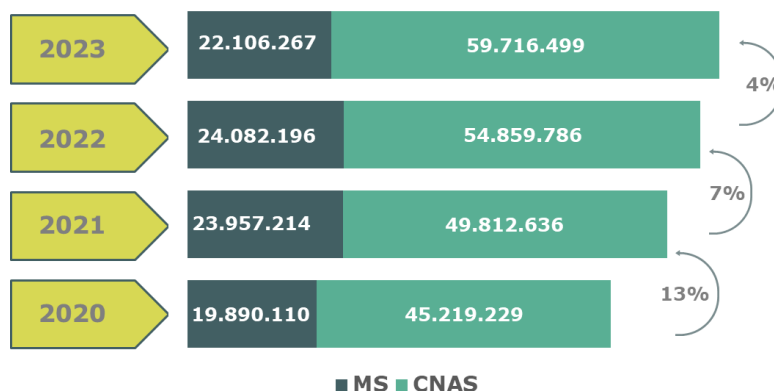

SĂNĂTATE

Domeniul **Sănătate** cuprinde Casa Națională de Asigurări de Sănătate, entitate publică clasificată în sectorul bugetar 05 *Bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate*, și Ministerul Sănătății, entitate publică clasificată în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*.

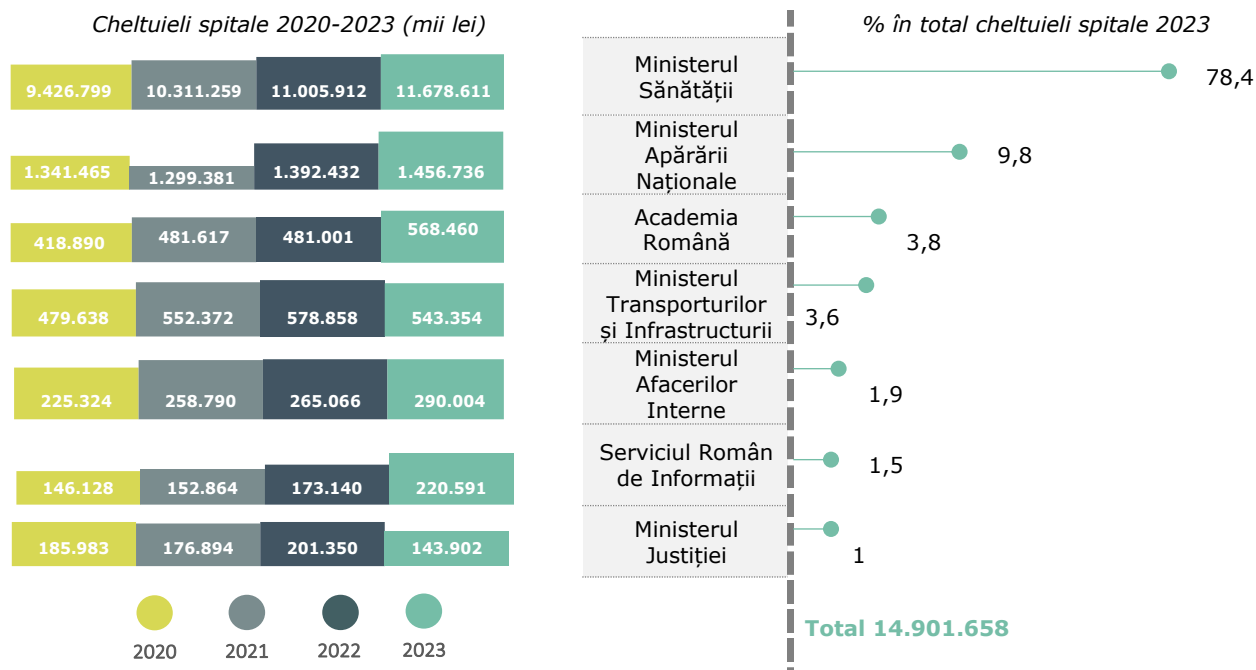
În perioada 2020-2023, **cheltuielile pentru domeniul Sănătate au înregistrat o creștere constantă**, atingând valoarea de 81.822.766 mii lei în exercițiul financiar 2023, ceea ce reprezintă o creștere cu 3,6% față de 2022, cu 10,9% față de 2021 și cu 25,7% comparativ cu anul 2020.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Sănătate în perioada 2020-2023 (mii lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetului MS 2020-2023 și Conturile de execuție a bugetului FNUASS 2020-2023

Figura 2: Evoluția cheltuielilor spitalelor finanțate prin bugetele OPC în perioada 2020-2023 și ponderea în total a celor aferente fiecărui OPC în anul 2023

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetelor MS, MAPN, AR, MTI, MAI, SRI, MJ 2020-2023

Cheltuielile spitalelor finanțate prin bugetele ordonatorilor principali de credite din administrația publică centrală au avut o traiectorie ascendentă în perioada 2020-2023. Astfel, în exercițiul financiar 2023, aceste cheltuieli au crescut cu 5,7% față de 2022, cu 12,6% comparativ cu 2021 și cu 21,9% față de 2020.

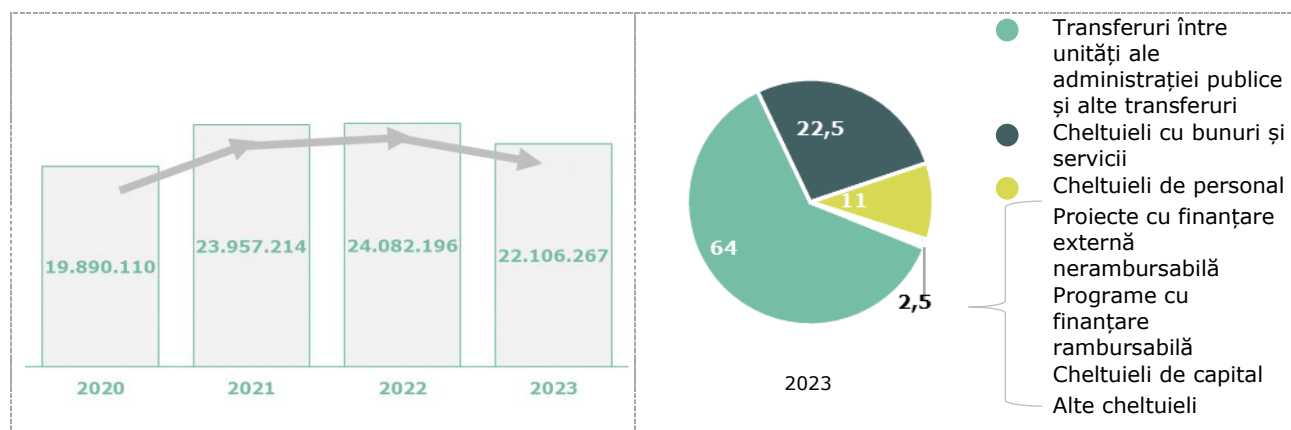
La nivelul anului 2023, similar cu anii anteriori, **cheltuielile spitalelor finanțate de la bugetul MS au înregistrat cea mai mare pondere, de 78,4%** în totalul cheltuielilor în valoare de 14.901.658 mii lei.

• Ministerul Sănătății

Pe ansamblul perioadei 2020-2023, **cheltuielile MS au evoluat într-un mod fluctuant**. Raportat la anul 2020, cheltuielile MS au înregistrat un trend ascendent, astfel că, în 2023, creșterea cheltuielilor a fost cu 11,1% mai mare față de exercițiul financiar 2020. Comparativ cu anul 2022, cheltuielile MS au scăzut cu 8,2%, iar, față de 2021, acestea s-au redus cu 7,7%.

În exercițiul financiar 2023, MS a efectuat cheltuieli în valoare de 22.106.267 mii lei, care au fost finanțate în proporție de **98,1% de la bugetul de stat** și de 1,9% din fonduri externe nerambursabile, activități finanțate integral din venituri proprii, venituri proprii și subvenții.

Figura 3: Evoluția cheltuielilor MS în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor MS în anul 2023 (%)

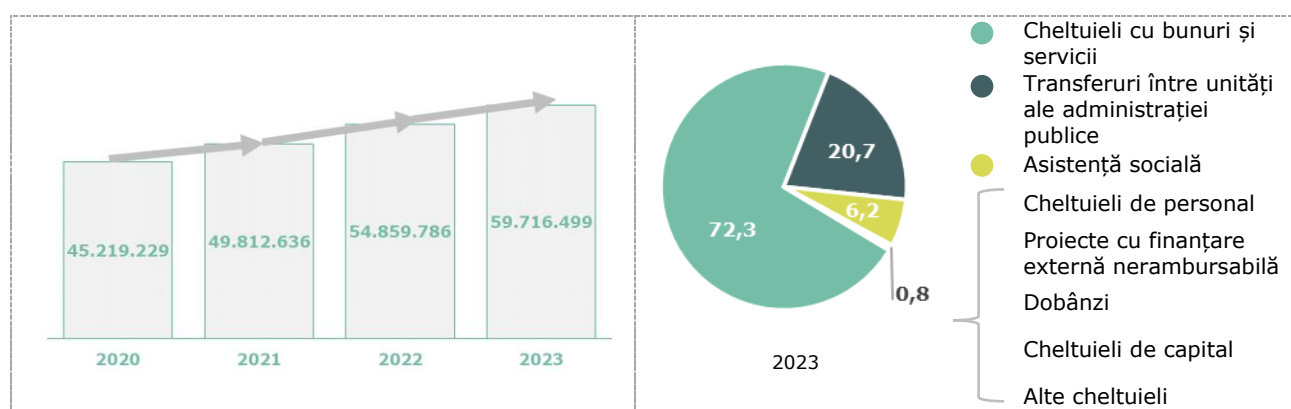
Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetului MS 2020-2023

• Casa Națională de Asigurări de Sănătate

Pe întreaga perioadă 2020-2023, **cheltuielile efectuate de către CNAS din bugetul FNUASS au avut o traiectorie ascendentă**, înregistrând o creștere cu 32% în exercițiul financiar 2023 față de cel din 2020.

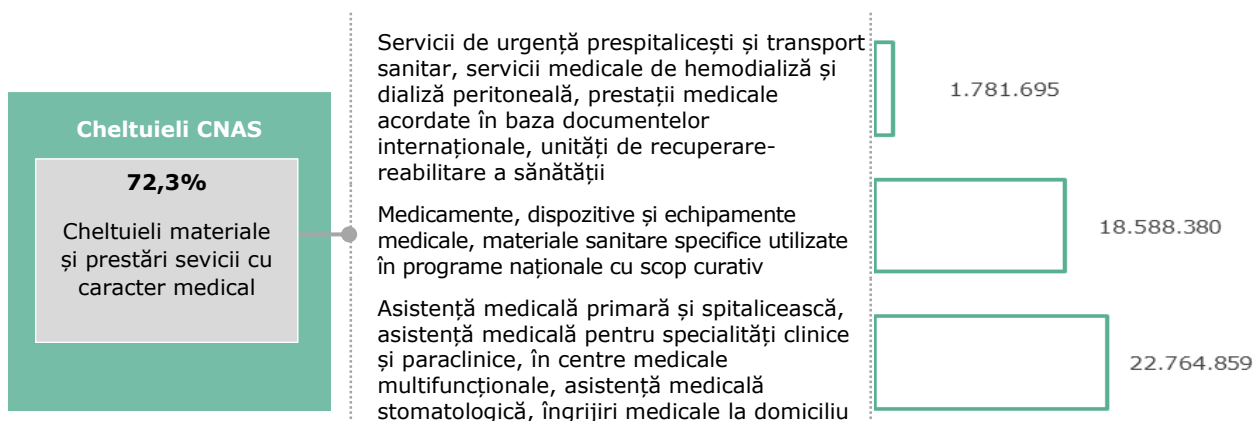
Cheltuielile CNAS, raportate în contul de execuție a bugetului FNUASS pe anul 2023, au fost de 59.716.499 mii lei.

Figura 4: Evoluția cheltuielilor CNAS în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor CNAS în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetului FNUASS 2020-2023

Figura 5: Cheltuieli materiale și prestări servicii cu caracter medical pe destinații în anul 2023 (mii lei)

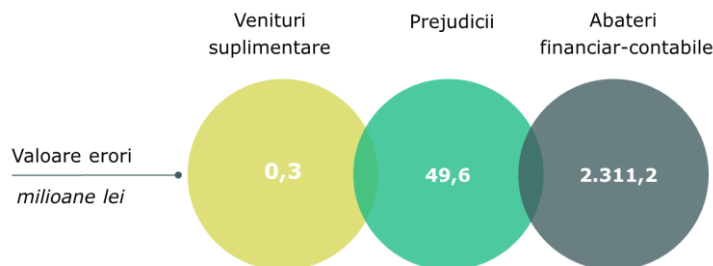
Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului FNUASS pe anul 2023

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Auditul realizat la principalele instituții din domeniul Sănătății, precum MS, CNAS și spitalele clinice de urgență din municipiul București, a evidențiat disfuncționalități recurente de natură să afecteze gestionarea resurselor publice, acuratețea raportărilor financiar-contabile și legalitatea utilizării fondurilor.
- Una dintre cele mai frecvente deficiențe a fost reprezentată de neconcordanțele dintre evidențele contabile și gestiunea tehnico-operativă, în special în ceea ce privește stocurile de medicamente, materiale sanitare, sânge și produse biologice. Aceste neconcordanțe au fost cauzate de lipsa inventarierii anuale, de evidențe de gestiune incomplete ori gestionate în mod neunitar.
- S-au constatat numeroase cazuri de neînregistrare sau de înregistrare eronată a activelor (terenuri, donații, sponsorizări, clădiri), ceea ce a afectat corectitudinea și exhaustivitatea situațiilor financiare. De asemenea, nu au fost reflectate în contabilitate cheltuielile cu amortizarea activelor, creanțele provenite din hotărâri judecătorești sau sumele de recuperat de la bugetul FNUASS.
- Au fost identificate situații de plată pentru servicii neprestate sau dublu decontate, inclusiv din venituri proprii, deși cheltuielile respective fuseseră deja acoperite din bugetul de stat. În unele cazuri, serviciile au fost prestate de furnizori fără documentație completă. De asemenea, au fost semnalate abateri de la legislația privind achizițiile publice, nefacturarea utilităților pentru spațiile utilizate de terți și neîncasarea penalităților contractuale.
- La nivelul CNAS, neconformitățile identificate au vizat atât lipsa unei evidențe unitare și informatizate a concediilor medicale, cât și decontarea unor servicii medicale pentru persoane decedate sau internate simultan în sistemul de spitalizare continuă, indicând curențe în controlul de legalitate și eligibilitate a cheltuielilor suportate din bugetul FNUASS.
- În cadrul programelor naționale (transplant, acțiuni prioritare, testări RT-PCR) au fost evidențiate necorelări între indicatorii raportați și serviciile efectiv prestate, lipsa coordonării și neactualizarea planificării achizițiilor. Aceste disfuncționalități afectează eficiența utilizării fondurilor și capacitatea instituțională de monitorizare a rezultatelor programelor.

Figura 6: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul Sănătate

Sursa: CCR

Rezultatele auditurilor efectuate în anul 2024

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Sănătății

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către **Ministerul Sănătății** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit au constatat, în principal, în următoarele:

- Activele curente au fost supraevaluate cu suma de 207.097 mii lei, în principal din cauza supraevaluării activelor la nivelul MS - aparat propriu cu 201.044 mii lei, ca urmare a neconcordanței între soldul contului *Medicamente și materiale sanitare* din balanța de verificare la data de 31.12.2023 și soldul faptic rezultat cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului.
- În evidența financiar-contabilă nu a fost înregistrată donația de echipamente IT și piese de schimb primite de minister de la Republica Coreea, în valoare de 5.797 mii lei. De asemenea, s-a constatat majorarea eronată cu suma de 2.519 mii lei a valorii acestor bunuri primite prin donație, ca urmare a reevaluării bunurilor de către un expert evaluator la solicitarea MS. Ministerul avea obligația îndeplinirii formalităților privind predarea-primirea cu reprezentanții Republicii Coreea în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prevederilor legale³⁵.
- MS a finanțat și raportat eronat, în situațiile financiare centralizate, drepturi salariale în sumă de 52 mii lei, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 36.603 mii lei, acordate de către entitățile subordonate fără respectarea prevederilor legale.
- Au fost finanțate și raportate de către MS, prin situațiile financiare centralizate, plăți din fonduri externe nerambursabile, în sumă de 66 mii lei, efectuate de unele entități subordonate fără respectarea strictă a prevederilor legale, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 792 mii lei.
- Au fost finanțate de la bugetul de stat cheltuieli de capital în sumă de 17 mii lei, care au fost utilizate de către entitățile subordonate fără respectarea strictă a prevederilor legale, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 121 mii lei.
- Valoarea activelor necurente a fost supraevaluată cu 3.592 mii lei, reprezentând creanțe neurmărite în termenul de prescripție sau înregistrate eronat în conturile contabile.
- Valoarea activelor curente a fost supraevaluată cu 6.633 mii lei, reprezentând creditori diverși, pentru care termenul de prescripție era depășit sau care au fost înregistrați eronat.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului de execuție a bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate

Casa Națională de Asigurări de Sănătate

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către **Casa Națională de Asigurări de Sănătate** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

³⁵ HG nr. 565/7.07.2023 privind aprobarea acceptării unei donații de echipamente medicale, aparatură medicală, echipamente IT și autovehicule de către statul român, prin Ministerul Sănătății, și darea acestora în administrare Ministerului Sănătății

- Activele curente au fost supraevaluate cu suma de 1.800.187 mii lei, reprezentând concediile medicale solicitate de angajatori, care au fost verificate și clarificate, dar menținute nejustificat în contul *Decontări din operații în curs de clarificare*. În acest mod a fost denaturat rezultatul patrimonial al anului 2023, eroarea fiind identificată la 40 de case județene și la Casa de Asigurări de Sănătate a Municipiului București.
- Datoriile curente raportate în bilanțul centralizat încheiat de CNAS pentru anul 2023 au fost supraevaluate cu suma de 111.731 mii lei, reprezentând prestațiile de boală și maternitate acordate asiguraților români pe teritoriul altui stat membru UE/SEE/Confederația Elvețiană/Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord sau în alte state cu care România a încheiat un acord cu prevederi în domeniul sănătății. Totodată, CNAS nu a finalizat organizarea unei evidențe a datoriei din prestațiile medicale acordate asiguraților români în aceste state, detaliate pe case teritoriale de sănătate.
- Prevederile legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii suportate din bugetul FNUASS nu au fost respectate. Au fost decontate necorespunzător cheltuieli de 155 mii lei, aferente contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de servicii medicale și produse farmaceutice, valoarea extrapolată a erorilor fiind de 1.626 mii lei.
- Modalitatea de înregistrare, utilizată de casele de asigurări de sănătate în anul 2023, a cererilor de restituire a concediilor medicale plătite de angajatori care nu întruneau condițiile de plată, în sumă de 111.195 mii lei, nu a afectat rezultatul patrimonial, însă nu au fost respectate prevederile legale referitoare la termenele de respingere definitivă și de neevidențiere a acestora ca obligații de plată. Astfel, la un număr de 17 case de asigurări de sănătate teritoriale au fost menținute în evidențe 38.205 cereri de restituire a concediilor medicale plătite de angajatori, care trebuiau restituite de la bugetul FNUASS, respinse la plată, cu vechimi mari, din perioada 2011-2023, pentru care, potrivit normelor legale, nu se efectuau înregistrări în evidențele contabile ale casei de asigurări de sănătate ca obligații de plată.
- Curtea a reținut și neomogenitatea aplicațiilor informatice de gestionare a cererilor de restituire a concediilor medicale, fiind întâlnite și cazuri de evidențe ținute manual de către casele teritoriale de asigurări de sănătate.
- Activele necurente au fost supraevaluate cu valoarea de 1.109,7 mii lei ca urmare a necalculării și a neînregistrării amortizării activelor necurente, precum și a înregistrării eronate a unor bunuri de natura activelor necorporale.
- Activele curente au fost supraevaluate cu valoarea de 2.462 mii lei, prin:
 - înregistrarea eronată în contabilitate a cererilor de restituire a concediilor medicale, aflate în curs de clarificare, cu sume mai mari decât cele înscrise în documentele aferente operațiunilor, fiind constatate erori în sumă de 154 mii lei (valoarea extrapolată fiind de 1.063 mii lei);
 - menținerea nejustificată a sumei de 1.150,6 mii lei ca operațiune în curs de clarificare, în condițiile în care Comisia de Arbitraj a emis hotărâri de soluționare a creanțelor contestate;
 - menținerea eronată a sumei de 248 mii lei în contul *Debitori sub 1 an – creanțe comerciale*, în condițiile în care acestea reprezentau creanțe peste 1 an.
- Datoriile curente au fost majorate nejustificat, concomitent cu majorarea activelor curente, cu 7.680 mii lei, reprezentând cereri de restituire a concediilor medicale depuse de angajatori, înregistrate eronat, fără a influența rezultatul exercițiului la finele anului 2023.
- Cheltuielile cu asistența socială au fost supraevaluate, fiind constatate erori în valoare extrapolată de 1.952 mii lei ca urmare a efectuării unor plăți necuvenite în sumă de 0,44 mii lei, reprezentând indemnizații aferente certificatelor de concediu medical care urmează a fi recuperate de la bugetul FNUASS.
- Veniturile au fost subevaluate cu suma de 43,3 mii lei ca urmare a nerealizării unor venituri ale CNAS, respectiv *Sume primite de la UE/alți donatori în contul plăților efectuate și prefinanțări aferente cadrului financiar 2014-2020*, prin nerambursarea/respingerea la rambursare a sumei de către Autoritatea de Management.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate

În urma auditului efectuat la **Casa Națională de Asigurări de Sănătate**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind modul de decontare din FNUASS a serviciilor medicale pe tipuri de asistență medicală pentru anul 2023 nu este conform sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Aspectele de neconformitate au vizat prevederile legale privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor cu bunuri și servicii suportate din bugetul FNUASS, care nu au fost respectate în cadrul contractelor încheiate de casele de asigurări de sănătate cu furnizorii de servicii medicale și dispozitive/echipamente medicale. Aceste aspecte au condus la determinarea valorii unei neconformități în sumă de 57,2 mii lei și a unei valori extrapolate a erorilor de 774,2 mii lei.

Astfel, s-a constatat decontarea dispozitivelor și a echipamentelor medicale destinate recuperării unor deficiențe organice sau funcționale în ambulatoriu, care au fost eliberate de către furnizori pe numele unor persoane decedate. Au fost identificate nereguli în decontarea serviciilor medicale pentru specialități clinice și paraclinice, a serviciilor de recuperare furnizate în centre medicale multifuncționale, a unor servicii de îngrijiri medicale la domiciliu, precum și a serviciilor de asistență medicală stomatologică, unele dintre acestea fiind decontate pe numele unor persoane decedate sau pe numele unor pacienți care figurau internați, în aceeași perioadă, în regim de spitalizare continuă.

În timpul misiunii de audit a fost recuperată suma de 18 mii lei, inclusiv dobânzi și penalități de întârziere, însă conducerea CNAS are obligația de a continua demersurile pentru stabilirea întinderii prejudiciului și dispunerea măsurilor pentru recuperarea acestuia.

Spitalul Clinic de Urgență București

În urma misiunii de audit de conformitate cu privire la modul de derulare a unor programe naționale de sănătate publică în perioada 2022-2023, la **Spitalul Clinic de Urgență București**, Curtea a constatat o serie de neconformități față de legile și reglementările în vigoare, cu caracter generalizat. Astfel, Curtea a emis o **concluzie contrară**, bazată pe neconformitățile identificate în gestionarea celor două programe auditate, respectiv *Programul național de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană* și *Programul național de supraveghere și control al bolilor transmisibile prioritare*.

Prin normele tehnice de realizare a programelor naționale de sănătate publică, Spitalul Clinic de Urgență București, prin Secția de chirurgie cardiovasculară – transplant cord, Secția clinică ATI și Clinica de ortopedie – traumatologie – transplant os-tendon, a fost desemnat să implementeze *Programul național de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană – Subprogramul de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană*, fiind unitate sanitară acreditată pentru desfășurarea activităților de transplant în cadrul specialităților nominalizate.

În acest context, Curtea a constatat că, la nivelul spitalului, a fost efectuată plata sumei de 668 mii lei fără respectarea prevederilor normelor tehnice privind cheltuielile eligibile. Astfel, activitățile și numărul de ore lucrate zilnic nu au fost cuantificate de către prestatorii de servicii medicale, respectiv: prestarea activităților în calitate de medici responsabili cu identificarea și declararea potențialilor donatori de organe și a activităților de identificare a donatorilor aflați în moarte cerebrală, aplicarea protocolului de declarare a morții cerebrale și confirmarea diagnosticului de moarte cerebrală, menținerea în condiții fiziologice a potențialului donator până la finalizarea procedurii de prelevare de organe, anunțarea coordonatorului de transplant și a Agenției Naționale de Transplant în vederea finalizării procedurii de prelevare de organe sau țesuturi.

În perioada 2022-2023, spitalul nu a respectat normele tehnice pentru *Programul național de supraveghere și control al bolilor transmisibile prioritare – Subprogramul național de testare NAAT/RT-PCR* și nu a asigurat finanțarea programului de la bugetul de stat, suportând suma de 1.288 mii lei din veniturile proprii. În această perioadă au fost efectuate raportări eronate ale numărului de testări efectuate, în sensul raportării unui număr mai mic de testări decât cel înregistrat în sistemul informatic.

De asemenea, deși au fost efectuate testări în fiecare lună în perioada 2022-2023, spitalul a depus doar 11 cereri de finanțare în cadrul *Programului național de supraveghere și control al bolilor transmisibile prioritare-Subprogramul național de testare NAAT/RT-PCR*, fără a cuantifica sumele necesare pe baza tarifului prevăzut de norme, aplicat la numărul de testări efectuate și raportate.

Curtea a constatat, de asemenea, o serie de neconformități semnificative în gestionarea celor două programe naționale de sănătate publică cu privire la:

- înregistrarea eronată a unor cheltuieli cu amortizarea în contabilitatea analitică a programelor naționale de sănătate publică;
- efectuarea unor înregistrări eronate ale plăților în contabilitatea analitică a programelor naționale de sănătate publică;
- efectuarea de plăți pentru bunuri și servicii în cadrul *Programului național de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană* din sursele de finanțare destinate altor programe;
- existența unor deficiențe în evidențele analitice ale stocurilor din cadrul *Programului național de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană*;
- necorelarea informațiilor din evidența tehnic-operativă și de gestiune cu cele din evidența contabilă analitică aferentă programelor naționale de sănătate publică;
- neajustarea valorii stocurilor de materiale consumabile din cadrul *Programului național de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană*, fiind efectuate diminuări ale prețurilor unitare ale materialelor consumabile;
- necuprinderea în programul anual al achizițiilor publice a unor servicii achiziționate în cadrul *Programului național de transplant de organe, țesuturi și celule de origine umană*.

Audit de conformitate

Modul de derulare a unor programe naționale de sănătate publică la unitățile spitalicești

Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon” București

În urma auditului efectuat la **Spitalul Clinic de Urgență „Sf. Pantelimon” București**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind modul de derulare al unor programe naționale de sănătate publică în perioada 2022-2023 nu este conform sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Această concluzie s-a bazat pe neconformitățile cu caracter generalizat constatate în gestionarea programelor derulate de spital, astfel:

- La nivelul spitalului, indicatorii specifici (fizici și de eficiență) au fost raportați în mod eronat, nu a fost desemnat un coordonator și nu au fost întocmite rapoarte de activitate centralizate (trimestriale, respectiv anuale) în cadrul acțiunilor prioritare pentru tratamentul pacienților critici cu leziuni traumatice acute (AP-TRAUMA).
- Nu a fost asigurată concordanța dintre datele înregistrate în evidența tehnico-operativă și cele din evidența contabilă, ceea ce a condus la diferențe în plus, în sumă de 77 mii lei, între valoarea stocurilor înregistrate în contabilitate și stocurile farmaciei, referitoare la medicamentele și materialele sanitare din gestiunea acțiunilor prioritare pentru monitorizarea, tratamentul și îngrijirea pacienților critici din secțiile ATI adulți/copii și terapie intensivă nou-născuți.
- Nu a fost realizată corelarea dintre datele înregistrate în evidența tehnico-operativă și cele din evidența contabilă, ceea ce a determinat majorarea cheltuielilor cu suma de 2.580 mii lei la data de 31.12.2023, reprezentând contravaloarea medicamentelor și a materialelor sanitare existente în stoc (acțiuni prioritare) la nivelul secțiilor din cadrul spitalului, înregistrate direct în conturile de cheltuieli.

- Valoarea stocurilor de materiale consumabile din cadrul acțiunilor prioritare pentru monitorizarea, tratamentul și îngrijirea pacienților critici din secțiile ATI adulți/copii și terapie intensivă nou-născuți nu a fost ajustată corespunzător, fiind efectuate diminuări ale prețurilor unitare.
- Achiziționarea de materiale sanitare și dezinfectanți, în sumă de 140 mii lei, s-a efectuat fără respectarea prevederilor legale referitoare la activitățile specifice desfășurate în cadrul acțiunilor prioritare pentru monitorizarea, tratamentul și îngrijirea pacienților critici din secțiile ATI adulți/copii și terapie intensivă nou-născuți (AP-ATI).
- Au fost achiziționate materiale sanitare în sumă de 225 mii lei, fără respectarea prevederilor legale referitoare la activitățile specifice desfășurate în cadrul acțiunilor prioritare pentru tratamentul pacienților critici cu leziuni traumatice acute (AP-TRAUMA).

Audit de conformitate

Modul de derulare a unor programe naționale de sănătate publică la unitățile spitalicești

Spitalul Universitar de Urgență București

Ca urmare a misiunii de audit de conformitate efectuate la **Spitalul Universitar de Urgență București** (SUUB), Curtea a constatat că subiectul de audit privind modul de derulare a unor Programe Naționale de Sănătate Publică/Acțiuni prioritare, pentru perioada 2022-2023, nu este conform, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile de audit aplicabile, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Aspectele de neconformitate au fost, în principal, următoarele:

- La nivelul spitalului, o parte dintre indicatorii specifici programelor naționale de sănătate publică/acțiuni prioritare și ai acțiunilor prioritare (fizici și de eficiență) au fost raportați eronat. Acest aspect poate conduce la evaluarea, fundamentarea și alocarea necesarului de resurse pe baza unor date care nu reflectă realitatea.
- S-a constatat că nu au fost întocmite rapoartele de activitate prevăzute de legislația în vigoare referitoare la activitățile desfășurate în cadrul acțiunilor prioritare și al programelor naționale de sănătate publică auditate, pentru perioada 2022-2023.
- Cererile de finanțare nu au fost întocmite detaliat pe tipuri de cheltuieli prevăzute de reglementările aplicabile acțiunilor prioritare, acțiune care a condus la neefectuarea detalierei facturilor rămase de plată, prezentarea după vechime a sumelor rămase neachitate la furnizori, luna din care provin, data scadenței facturilor, natura cheltuielii etc.
- Entitatea nu a restituit la bugetul de stat, la finele anului 2023, transferurile primite pentru derularea acțiunilor prioritare ATI, rămase neconsumate, în sumă de 81 mii lei, bugetul de stat nefiind reîntregit cu sumele primite din transferuri pe care SUUB nu le-a consumat pentru derularea AP-ATI.
- Au fost majorate nejustificat plățile efectuate de SUUB în cadrul acțiunilor prioritare derulate în anul 2023, prin decontarea nejustificată a sumei de 51 mii lei, reprezentând taxă pe valoarea adăugată, achitată nejustificat din bugetul MS.

Audit de conformitate

Modul de gestionare a patrimoniului public și privat al statului și utilizarea resurselor bugetelor componente ale bugetului general consolidat pentru perioada 2022-2023

Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri București

În urma auditului efectuat la **Spitalul Clinic de Urgență Chirurgie Plastică Reparatrice și Arsuri**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind modul de gestionare a patrimoniului public și privat al statului și utilizarea resurselor bugetelor componente ale bugetului general consolidat pentru perioada 2022-2023 nu este conform, sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Principalele neconformități au fost următoarele:

- Reevaluarea terenurilor și a clădirilor deținute în administrare nu a fost efectuată conform prevederilor legale, astfel încât acestea să fie prezentate în contabilitate la valoarea justă. De asemenea, dreptul de administrare nu a fost înscris în evidența de cadastru și publicitate imobiliară.
- Nu au fost calculate, înregistrate și virate la buget contribuții sociale datorate de angajat și angajator, în sumă de 45 mii lei, aferente drepturilor salariale plătite prin sentințe civile definitive.
- Cheltuielile aferente contractelor de prestări servicii informatice au fost angajate, lichidate, ordonanțate și plătite fără ca serviciile respective să fie efectiv prestate (administrarea și găzduirea site-ului entității) sau, în anumite cazuri, fără ca acestea să fie prestate pentru bunuri care nu erau înregistrate în patrimoniul entității.
- În situațiile financiare anuale au fost raportate creanțe în sumă de 6.564 mii lei, fără ca entitatea să fi întreprins demersurile necesare pentru clarificarea sau recuperarea acestora în termenul legal de prescripție.
- În evidența financiar-contabilă nu au fost înregistrate și nu au fost raportate în situațiile financiare, pentru perioada 2022-2023, creanțe în valoare de 1.620 mii lei, pentru care existau pronunțate hotărâri judecătorești definitive.
- Entitatea nu a înregistrat în evidența financiar-contabilă suma de 480 mii lei, reprezentând indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă plătite angajaților în anul 2023, de recuperat din FNUASS și pentru care au fost depuse cereri de restituire la CASMB.
- Sume reprezentând indemnizații pentru concedii medicale suportate de la bugetul FNUASS, aferente perioadei 2016-2017, în valoare totală de 129 mii lei, nu au fost restituite din cauza nedeplinirii cererilor la casa de asigurări de sănătate.
- Nu a fost efectuată contabilitatea de gestiune pentru sângele și componentele sanguine deținute la nivelul Unității de Transfuzii Sanguine din cadrul spitalului.
- Nu au fost calculate și evidențiate în contabilitate, pentru perioada 2022-2023, cheltuieli cu amortizarea activelor fixe corporale recepționate și puse în funcțiune în perioada ianuarie 2020-august 2023, în valoare de 2.632 mii lei.
- Bunurile primite cu titlu gratuit prin donație și sponsorizare, în valoare de 15 mii lei, nu au fost înregistrate în evidența contabilă a spitalului, iar bunurile primite în baza contractelor de sponsorizare, în sumă de 12,6 mii lei, au fost înregistrate eronat în evidența contabilă.
- Nu a fost asigurată concordanța între datele înregistrate în evidența tehnico-operativă și cele din evidența contabilă la data de 31 decembrie 2023. Astfel, pentru medicamentele provenite din donații s-a constatat o diferență în plus de 32,9 mii lei între valoarea stocurilor înregistrate în contabilitate și stocurile farmaciei.

Audit de conformitate

Modul de gestionare a patrimoniului public și privat al statului și utilizarea resurselor bugetelor componente ale bugetului general consolidat pentru perioada 2022-2023

Spitalul Clinic de Urgență „Sfântul Ioan” București

În urma auditului efectuat la **Spitalul Clinic de Urgență „Sfântul Ioan”**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind modul de gestionare a patrimoniului public și privat al statului și utilizarea resurselor bugetelor componente ale bugetului general consolidat, pentru perioada 2022-2023, nu este conform, sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Aspectele de neconformitate au fost, în principal, următoarele:

- Programul de achiziții publice pentru anii 2022 și 2023 nu a fost întocmit pe fiecare sursă de finanțare și nu a fost actualizat în funcție de fondurile aprobate.

- Contabilitatea de gestiune pentru sânge, componente sanguine și rebuturile aferente, vaccinurile împotriva COVID-19 și oxigenul medical lichefiat nu a fost organizată nici cantitativ, nici valoric. Aceste produse nu au fost reflectate în evidența contabilă a entității, nefiind posibilă astfel determinarea exactă a stocurilor necesare pentru asigurarea continuității activității medicale. În plus, din cauza neefectuării inventarierii anuale a patrimoniului în anii 2022 și 2023 nu pot fi identificate eventualele diferențe între stocurile scriptice și cele faptice de sânge, componente sanguine, rebuturi, vaccinuri anti-COVID-19 și oxigen medical lichefiat. Valoarea neconformității identificate a fost de 207 mii lei.
- Nu au fost înregistrate în evidența contabilă în afara bilanțului materiale de natura obiectelor de inventar și a mijloacelor fixe în sumă de 4.603 mii lei, puse la dispoziția spitalului în baza contractelor de prestări servicii și a unor contracte de comodat.
- Au fost efectuate servicii de mentenanță pentru aparate de aer condiționat în sumă de 5 mii lei, care au fost casate în perioada 2013-2021, dar care figurau în evidența extracontabilă a spitalului. De asemenea, au fost scoase din evidența contabilă, în perioada 2022-2023, unele bunuri materiale în sumă de 1.647 mii lei, reprezentând active fixe și obiecte de inventar, propuse la casare, fără ca acestea să fie casate efectiv.
- Procedura de licitație publică pentru închirierea spațiilor din cadrul spitalului nu a fost organizată, iar pentru unele spații cedate de spital cu titlu gratuit unor asociații nonprofit nu a fost calculată, facturată și recuperată contravaloarea utilităților aferente acestora.
- Veniturile cuvenite spitalului din închirierea spațiilor și din contravaloarea utilităților aferente acestor spații nu au fost urmărite în vederea încasării acestora la scadență și, implicit, nu au fost percepute penalități conform clauzelor contractuale. Astfel, la nivelul spitalului, penalitățile care nu au fost calculate, facturate și încasate au fost în sumă de 118 mii lei.
- Prevederile legale privind modul de întocmire a decontului pe pacient în perioada 2022-2023 nu au fost respectate, ceea ce a condus la deficiențe în contabilitatea spitalului prin neînregistrarea sumei de 10.778 mii lei și prin evidențierea eronată a sumei de 918,3 mii lei, reprezentând investigații medicale efectuate de spital pentru pacienți internați în regim de spitalizare continuă și servicii medicale acordate acestora în UPU și camera de gardă.
- Disfuncționalitățile sistemului informatic medical Hipocrate, generate de absența unui mecanism complex de avertizare capabil să identifice în timp real situațiile susceptibile de a conduce la iregularități, precum înregistrarea multiplă, eronată, a cererilor pentru investigații medicale de către diferiți medici pentru același pacient, nu au fost remediate. Totodată, alterarea bazelor de date a condus la reflectarea eronată a valorii serviciilor paraclinice în decontul individual al pacientului.
- Inventarierea activelor, datoriilor și capitalurilor proprii a fost efectuată fără respectarea prevederilor legale. Astfel, nu au fost evidențiate separat medicamentele expirate pentru distrugere, iar stocurile de oxigen din rezervoarele de stocare, sânge și derivate, medicamente și materiale sanitare din secții nu au fost inventariate în perioada 2022-2023.

Audit de conformitate

Modul de gestionare a patrimoniului public și privat al statului și utilizarea resurselor bugetelor componente ale bugetului general consolidat pentru perioada 2022-2023

Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”

În urma auditului efectuat la **Spitalul Clinic de Urgență „Bagdasar Arseni”**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind modul de gestionare a patrimoniului public și privat al statului și utilizarea resurselor bugetelor componente ale bugetului general consolidat pentru perioada 2022-2023, nu este conform, sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Aspectele de neconformitate au fost, în principal, următoarele:

- Au fost identificate nereguli în raportarea clădirilor aflate în folosința spitalului în situațiile financiare, precum și neînregistrarea în evidența financiar-contabilă a terenului aferent acestora, astfel:

- terenul în suprafață de 34.380 mp aflat în folosința spitalului nu a fost înregistrat în evidența financiar-contabilă, iar diferența de 4.944 mp dintre suprafața rezultată din documentele de proveniență și cea determinată prin măsurători nu a fost clarificată;
- activele fixe au fost supraevaluate cu suma de 2.383 mii lei, ca urmare a înregistrării eronate a unor studii de fezabilitate în valoare de 2.379 mii lei, precum și a unor lucrări de amenajare a terenurilor (garduri din beton, gard din sârmă, împrejmuire din panouri de beton, drumuri pentru neurochirurgie) în valoare de 4 mii lei;
- situația juridică a Paraclisului Sfinții Constantin și Elena, construit în curtea spitalului, nu a fost clarificată, deși construcția a fost înregistrată la Oficiul pentru Cadastru și Publicitate Imobiliară, iar cheltuielile cu utilitățile aferente clădirii sunt suportate de către spital;
- terenurile și clădirile deținute în folosință nu au fost reevaluate conform prevederilor legale, astfel încât acestea să fie prezentate în contabilitate la valoarea justă;
- în evidența financiar-contabilă au fost efectuate operațiuni privind *Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public al unităților administrativ-teritoriale*, fără a exista documente justificative care să susțină aceste înregistrări.
- Entitatea a efectuat plăți nejustificate în sumă estimativă de 60 mii lei, reprezentând valoarea accizelor incluse în facturile emise de furnizor pentru consumul de gaze naturale utilizate pentru încălzire.
- Spitalul nu a solicitat furnizorilor emiterea de facturi storno și a plătit nejustificat taxa pe valoarea adăugată înscrisă în facturile fiscale, deși operațiunile, conform prevederilor legale incidente, erau scutite la plata TVA.
- Contribuția reprezentând vărsămintele datorate pentru persoanele cu handicap neîncadrate la nivelul spitalului nu a fost virată integral la bugetul de stat, iar obligațiile de plată au fost declarate eronat.
- Au fost efectuate plăți nejustificate din venituri proprii ale spitalului, pentru teste RT-PCR, în condițiile în care, furnizorul de servicii recuperase contravaloarea lor de la bugetul de stat, în cadrul *Programului național de supraveghere și control al bolilor transmisibile prioritare*.
- În perioada 2022-2023, au fost angajate, lichidate, ordonanțate și plătite servicii de dietetică și nutriție, deși furnizorul acestor servicii nu deținea toate certificările și avizele necesare pentru exercitarea profesiei, conform prevederilor legale.
- Au fost constatate nereguli în derularea unei investiții finanțate de la bugetul de stat prin MS, referitoare la achiziția a două sisteme de scanare 3D destinate procedurilor de neurochirurgie la nivelul entității.
- Au fost efectuate plăți nejustificate către furnizori, fie în absența unor facturi înregistrate în evidența financiar-contabilă, fie pentru facturi deja achitate, fără ca spitalul să întreprindă demersurile necesare pentru recuperarea acestor sume în termenul legal de prescripție.
- Au fost înregistrate eronat în contul *Debitori* creanțe în sumă de 2.183 mii lei, reprezentând debite aferente victimelor accidentelor, în lipsa unor titluri executorii, fiind înregistrate în baza unor sentințe care nu erau definitive la momentul constituirii debitelor. Totodată, s-a constatat faptul că pentru debite în sumă de 601 mii lei, constituite în perioada 2013-2019, entitatea nu a întreprins toate demersurile prevăzute de legislația în vigoare în vederea recuperării efective a acestora în termenul legal de prescripție.
- Nu au fost respectate prevederile legale privind darea în folosință a spațiilor din domeniul public. De asemenea, nu s-a efectuat facturarea, înregistrarea și încasarea veniturilor aferente cheltuielilor cu utilitățile pentru spațiile date în folosință gratuită unor asociații și fundații, în baza contractelor de comodat.
- Entitatea a plătit nejustificat suma estimată de 206 mii lei pentru servicii de curățenie, igienizare și dezinfecție spații interioare (ATI și bloc operator), unde furnizorul trebuia să asigure doar produsele și logistica necesară și pentru care nu au fost identificate, la nivelul entității, documente justificative în acest sens.
- La nivelul spitalului nu există organizată contabilitatea de gestiune pe fiecare tip de sânge și componente sanguine (valoric), iar aceste produse nu se regăsesc în evidența contabilă a entității.

- Au fost constatate nereguli în evidențierea, gestionarea și inventarierea stocurilor de materiale sanitare, medicamente și alte produse specifice domeniului medical, după cum urmează:
 - nu a fost asigurată concordanța datelor înregistrate în evidența tehnico-operativă cu cele din evidența contabilă, la data de 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2023, ceea ce a determinat diferențe în minus, în sumă de 15.510 mii lei, în contabilitatea de gestiune față de evidența financiar-contabilă, în ceea ce privește medicamentele și materialele sanitare;
 - nu au fost înregistrate în evidența financiar-contabilă stocurile de natura reactivilor, rămase neutilizate la data de 31 decembrie 2022 și 31 decembrie 2023 la nivelul structurilor de specialitate, acestea fiind înregistrate eronat direct pe cheltuielile entității.
- În evidența contabilă a spitalului nu au fost înregistrate bunuri primite fără plată de la alte instituții publice, în valoare de 196 mii lei. De asemenea, nu au fost înregistrate sponsorizări în valoare de 11 mii lei.

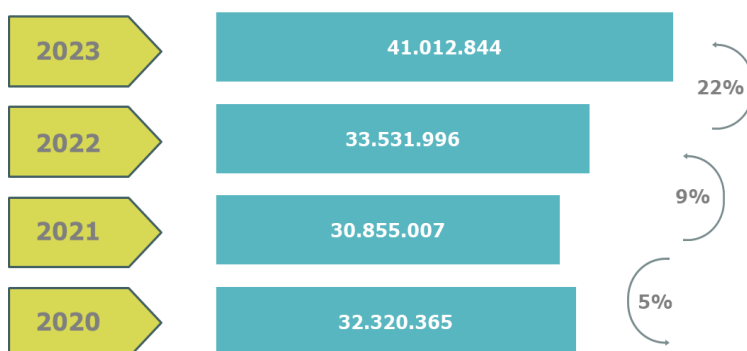

EDUCAȚIE ȘI CERCETARE

Domeniul **Educație și Cercetare** cuprinde Ministerul Educației, Academia Română și Academia Oamenilor de Știință din România, entități publice clasificate în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*.

În perioada 2020-2023, cheltuielile pentru domeniul Educație și Cercetare au avut un trend fluctuant, atingând valoarea cea mai mică în exercițiul financiar 2021. Cheltuielile acestui domeniu au înregistrat o creștere cu 27% ca urmare a majorării cheltuielilor MEd cu 27% în exercițiul financiar 2023 față de cel din 2020, dar și a majorării cheltuielilor AR cu 14,6% în perioada analizată.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Educație și Cercetare în perioada 2020-2023 (mii lei)

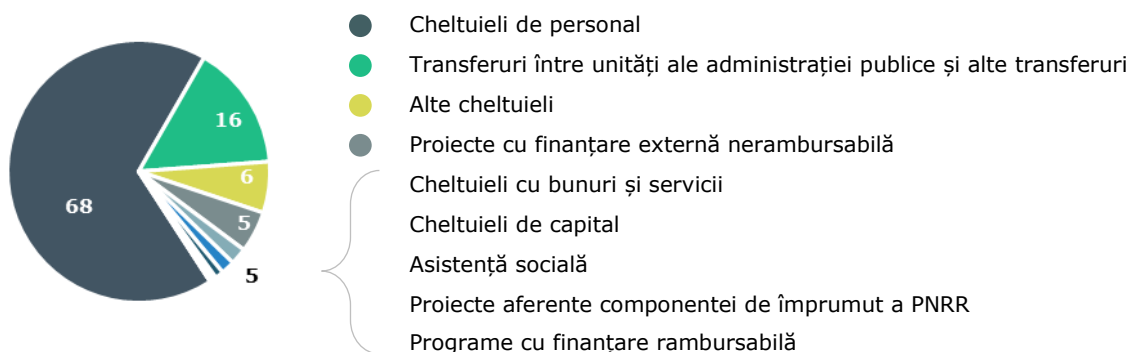

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetelor MEd, AR și AOSR 2020-2023

• Ministerul Educației

În exercițiul financiar 2023, MEd a efectuat cheltuieli în valoare de 40.462.542 mii lei, finanțate în proporție de **97,2% de la bugetul de stat** și de 2,8% din fonduri externe nerambursabile, activități finanțate integral din venituri proprii, venituri proprii și subvenții, precum și integral din venituri proprii.

Figura 2: Structura cheltuielilor MEd în anul 2023 (%)

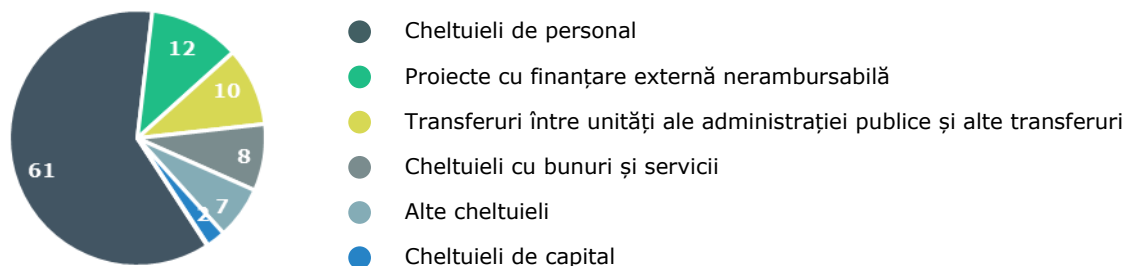

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MEd 2023

• Academia Română

În exercițiul financiar 2023, Academia Română a efectuat cheltuieli în valoare de 539.647 mii lei, care au fost finanțate în proporție de **86,4% de la bugetul de stat** și de 13,6% din fonduri externe nerambursabile, activități finanțate integral din venituri proprii, venituri proprii și subvenții, precum și integral din venituri proprii.

Figura 3: Structura cheltuielilor Academiei Române în anul 2023 (%)

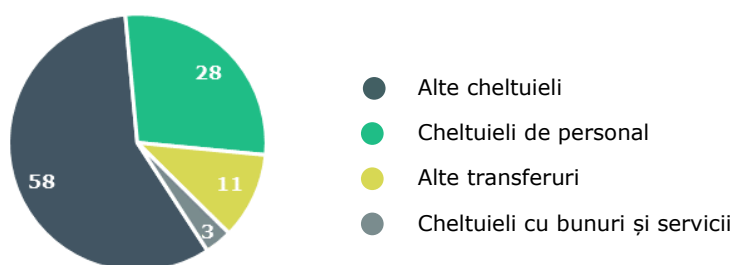

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului AR pe anul 2023

• Academia Oamenilor de Știință din România

În exercițiul financiar 2023, AOSR a efectuat cheltuieli în valoare de 10.655 mii lei, care au fost **finanțate integral de la bugetul de stat**.

Figura 4: Structura cheltuielilor AOSR în anul 2023 (%)

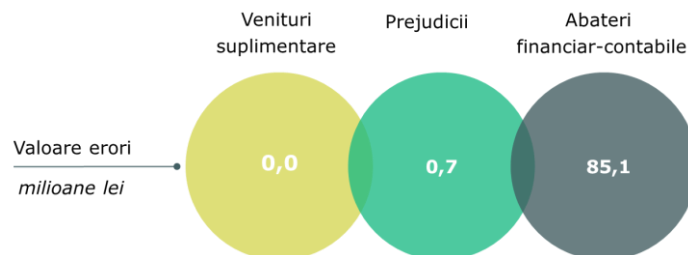
Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului AOSR pe anul 2023

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Una dintre cele mai frecvente deficiențe constatate a fost legată de înregistrarea eronată sau omisiunea înregistrării unor active (terenuri, clădiri, echipamente, licențe software), ceea ce a condus la denaturarea informațiilor din bilanț și la înregistrarea de cheltuieli nejustificate cu amortizarea. De asemenea, au fost identificate situații în care lucrările de investiții au fost clasificate și finanțate incorect ca reparații curente, iar în unele cazuri s-au efectuat plăți pentru lucrări nerecepționate, contrar prevederilor legale.
- În privința fondurilor externe nerambursabile, au fost constatate diferențe semnificative între sumele evidențiate în contabilitate și cele efectiv rambursate de autoritățile de management, pe fondul lipsei documentelor justificative, al înregistrărilor contabile eronate sau al neclarificării plăților. La nivelul Ministerului Educației au fost identificate, totodată, plăți necuvenite privind drepturile salariale, lucrările nerecepționate și cheltuielile neeligibile în cadrul unor proiecte finanțate din fonduri europene.
- La AR și la AOSR au fost identificate erori în evidența contabilă privind transferul și înregistrarea unor bunuri din domeniul public. De asemenea, au fost identificate neconcordanțe în reflectarea valorii unor imobile și licențe în evidența patrimonială. În unele cazuri, echipamentele au fost considerate ca fiind puse în funcțiune, deși nu au fost montate sau testate, ceea ce a generat cheltuieli nejustificate cu amortizarea.
- Sistemul informatic de evidență a studenților – RMUR, administrat de UEFISCDI, funcționează în absența unei strategii IT aprobate, a politicilor formalizate de securitate informatică și a planurilor de continuitate și recuperare în caz de incident major. Aceste aspecte sunt relevante în contextul migrării sistemului către Registrul unic național integrat al diplomelor și actelor de studii (RUNIDAS). Totodată, au fost semnalate deficiențe privind interoperabilitatea cu alte instituții publice, trasabilitatea parcursului educațional și accesul la date statistice relevante.

Figura 5: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Educație și cercetare**

Sursa: CCR

Rezultatele auditurilor efectuate în anul 2024

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Educației

Ca urmare a efectuării misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Educației** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

Ministerul a supraevaluat o serie de indicatori, astfel:

- *Cheltuieli de personal*, cu suma de 183 mii lei, ca urmare a majorării în mod nejustificat a drepturilor salariale, constând în plata necuvenită a sporului pentru munca de noapte, a sporului pentru practică pedagogică, a normei de hrană, precum și a altor drepturi de personal achitate necuvenit. În timpul misiunii de audit, debitele au fost recuperate parțial;
- *Transferuri interne*, prin efectuarea unor plăți nelegale în sumă de 163 mii lei, reprezentând lucrări care nu au fost recepționate (suma transferată de la ISJ Călărași către Primăria Ciocănești);
- *Cheltuieli cu activele nefinanciare*, ca urmare a efectuării unor plăți nelegale în sumă de 61 mii lei, prin majorarea cheltuielilor indirecte și a profitului pentru un contract de investiții. În timpul misiunii, entitatea a recuperat prejudiciul;
- *Cheltuieli cu asistența socială*, prin stabilirea eronată a cuantumului sumelor acordate cu titlu de diurnă. Suma a fost recuperată în timpul misiunii;
- *Cheltuieli cu proiecte FEN și Alte programe comunitare/Fondul Social European* prin efectuarea unor plăți necuvenite, reprezentând drepturi salariale.

Ministerul a prezentat denaturat informațiile cuprinse în postul bilanțier *Capitaluri proprii* cu suma de 7.375 mii lei, provenind din următoarele aspecte:

- Supraevaluarea indicatorului *Rezerve din reevaluare* cu suma de 4.071 mii lei, aferentă unor active fixe complet amortizate, înregistrată la ISJ Alba și ISJ Bistrița-Năsăud. Abaterea a fost remediată în timpul auditului;
- Diminuarea valorii fondurilor aparținând domeniului public al statului cu suma de 133 mii lei la ISJ Bacău. Abaterea a fost corectată în timpul auditului;
- Neefectuarea reevaluărilor bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului în ultimii trei ani, generând o denaturare de 292.527 mii lei la nivelul MED și ISJ Argeș. La nivelul MED – aparat central, abaterea a fost remediată în timpul auditului, iar la ISJ Argeș, abaterea a fost de 2.643 mii lei;
- Supraevaluarea soldului contului contabil *Rezerve din reevaluare* cu suma de 32 mii lei ca urmare a înregistrării în evidența contabilă fără documente justificative (ISJ Botoșani). Abaterea a fost corectată;

- Supraevaluarea clădirilor și terenurilor din evidența contabilă a ISJ Botoșani cu suma de 240 mii lei, prin reflectarea eronată a unor bunuri aparținând domeniului public/privat al UAT Botoșani. Abaterea a fost remediată;
- Neconcordanțe între *Inventarul centralizat al bunurilor din proprietatea publică a statului* și evidența contabilă, rezultând o diferență de 268.895 mii lei la nivelul ISJ Brașov, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj și Universitatea din Oradea. La USAMV Cluj, abaterea a fost remediată în timpul auditului. La Universitatea din Oradea, abaterea a fost de 4.732 mii lei, iar la ISJ Brașov, suma înregistrată a fost de 5.791 mii lei.

Postul bilanțier *Creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile* a fost denaturat cu suma de 23.142 mii lei, având în vedere următoarele cauze:

- La nivelul Organismului Intermediar pentru Programul Operațional Capital Uman a fost efectuată o corecție financiar-contabilă de 649 mii lei pentru proiectul SMIS 121068, ca urmare a unor înregistrări eronate privind cererile de rambursare din anii anteriori. În timpul auditului s-au efectuat corecții contabile, iar potrivit informațiilor prezentate de către MEd la conciliere, se va efectua o misiune de audit intern pentru verificarea aspectelor menționate.
- La nivelul Unității de Management al Proiectelor cu Finanțare Externă, valoarea plăților aferente proiectului ID 151628 a fost de 11.857 mii lei, iar valoarea înregistrată în contabilitatea proiectului a fost de 29.362 mii lei. Pentru diferența de 17.505 mii lei nu au fost prezentate documentele justificative care ar fi trebuit să stea la baza recunoașterii sumei în contabilitate. La nivelul Med, abaterea a fost remediată în timpul auditului, în sensul punerii de acord a evidenței contabile cu documentele justificative ale proiectului.
- La nivelul ISJ Harghita, plățile evidențiate în contabilitate au fost mai mari decât sumele pe care Autoritatea de Management le-a rambursat. Diferența de 4.988 mii lei nu a fost clarificată până la finalizarea misiunii de audit.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Academia Română

Ca urmare a efectuării misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Academia Română** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Au fost denaturate atât situațiile financiare ale AR aparat propriu, cât și cele ale Institutului de Chimie Fizică „Ilie Murgulescu” cu suma de 18.531 mii lei, prin transferul unui imobil fără respectarea prevederilor legale privind darea în administrare a bunurilor aflate în proprietatea statului.
- În evidența Bibliotecii Academiei Române au fost înregistrate eronat ca fiind echipamente puse în funcțiune, unele recepții parțiale, în valoare de 7.951 mii lei. Aceste echipamente aferente componentelor sistemului de stingere cu gaz inert și echipamente de stingere, detecție și alarmare incendiu mai necesitau montaj și probe tehnologice, iar înregistrarea lor în evidența contabilă, fără a îndeplini condițiile, a condus la acumularea unor cheltuieli nejustificate cu amortizarea.
- BAR a fundamentat și a efectuat lucrări pentru îmbunătățirea parametrilor tehnico-economici ai imobilului aflat în administrarea Academiei Române și în folosința BAR, prin realizarea de izolație termică suplimentară și de anvelopare a construcției în vederea creșterii eficienței energetice a acesteia, în valoare de 1.315 mii lei. În mod eronat, fundamentarea, angajarea și implicit plata lucrărilor efectuate a fost suportată din cheltuieli cu reparații curente și nu din categoria cheltuielilor cu investițiile.
- Entitatea nu a înregistrat în evidența contabilă debitorii proveniți din constatările anterioare ale Curții de Conturi, reprezentând plăți nelegale efectuate de entitate, pentru care s-a dispus de către instanțe recuperarea sumelor.

Academia Oamenilor de Știință

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către **Academia Oamenilor de Știință** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări cu influențe semnificative, dar nu generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Achiziția unor active necorporale reprezentând licențe antivirus necesare reînnoirii acestora pentru cele 40 de stații de lucru nu a fost înregistrată în patrimoniul. Abaterea a fost remediată în timpul misiunii de audit.
- Activele de natura terenurilor și clădirilor aflate în administrare, compuse din construcție edificată cu subsol, parter, etaj 1, împreună cu terenul aferent în suprafață de 489 mp, au fost înregistrate eronat în contabilitate la întreaga valoare în contul *Construcții*, cu valoarea totală de 8.518 mii lei. Abaterea a fost remediată în timpul misiunii de audit financiar prin defalcarea valorii totale (între construcție și teren), respectiv suma de 5.856 mii lei, reprezentând *Construcții*, și suma de 2.662 mii lei, corespunzătoare contului *Terenuri*.

Ministerul Educației

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Registrul Matricol Unic al Universităților din România este o bază de date electronică definită drept registru de bază, administrată de Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, Cercetării, Dezvoltării și Inovării, în care sunt înregistrați toți studenții din România.

RMUR are un rol activ în dezvoltarea managementului universitar și creșterea nivelului de transparență a informațiilor privind studenții. O condiție esențială pentru funcționarea sa este îmbunătățirea calității informațiilor oferite și a securității bazei de date.

Potrivit noii legislații, RMUR urmează să fie înlocuit de Registrul unic național integrat al diplomelor și actelor de studii. Acesta va prelua datele și informațiile existente în RMUR, urmând să fie completat cu toate actele de studii (începând cu finalizarea învățământului liceal) obținute de elevi, studenți, studenți-doctoranzi și cursanți. Până la operaționalizarea RUNIDAS, va continua să funcționeze RMUR, fără să fie stabilit un termen-limită pentru tranziția la RUNIDAS. În scopul furnizării serviciilor publice, RMUR a fost definit ca registru de bază și, alături de alte registre similare, reprezintă fundamentul asigurării interoperabilității sistemelor informatice ale autorităților și instituțiilor publice.

Având în vedere că datele și informațiile existente în RMUR urmează să migreze în *cloud*-ul guvernamental, este necesară o evaluare a modului în care acesta este administrat pentru a îndeplini scopurile pentru care a fost înființat. Evaluarea sistemului informatic a vizat domeniile guvernanta IT și securitatea informațiilor. Obiectivul auditului a fost formularea de recomandări pentru evitarea perpetuării eventualelor deficiențe ale RMUR în cadrul RUNIDAS.

Ce a constatat Curtea?

- ▶ Lipsa unei strategii IT aprobate a condus la implementarea cu unele dificultăți, de către UEFISCDI, a obiectivelor RMUR prevăzute în lege și în Regulamentul RMUR.
- ▶ Activitățile și operațiunile IT ale UEFISCDI nu au avut la bază politici și proceduri elaborate formalizat, aprobate și implementate, care să răspundă nevoilor formulate de Ministerul Educației.

**Care au fost
recomandările
Curtii?**

- ▶ Nu a fost efectuată periodic o analiză a riscurilor de securitate a rețelei și a sistemului informatic, însă UEFISCDI a luat măsuri pentru asigurarea securității.
 - ▶ Planul de continuitate a activității și Planul de recuperare în caz de dezastre nu au fost implementate, iar măsurile tehnice și organizatorice pentru protecția datelor cu caracter personal nu au fost complete.
 - ▶ RMUR are nevoie de îmbunătățiri și în ceea ce privește vizualizarea traseului educațional, identificarea situațiilor de dublă finanțare, interoperabilitatea cu operatorii de transport feroviar, furnizarea de date statistice și istorice, accesul la date pentru alte instituții publice și arhivarea datelor.
-
- ✓ Dezvoltarea unei strategii IT care să contribuie la alinierea activității IT cu obiectivele privind trecerea de la RMUR la RUNIDAS și migrarea datelor în *cloud*-ul guvernamental.
 - ✓ Creșterea gradului de securitate a bazei de date, prin efectuarea periodică a unor analize ale riscurilor de securitate și luarea de măsuri suplimentare de securitate, precum și implementarea unor măsuri specifice pentru protecția datelor cu caracter personal.
 - ✓ Îmbunătățirea gradului de folosire a informațiilor stocate în baza de date și definirea unor proceduri de interconectare a acestora cu cele deținute de alți actori îndreptățiți să utilizeze aceste date.

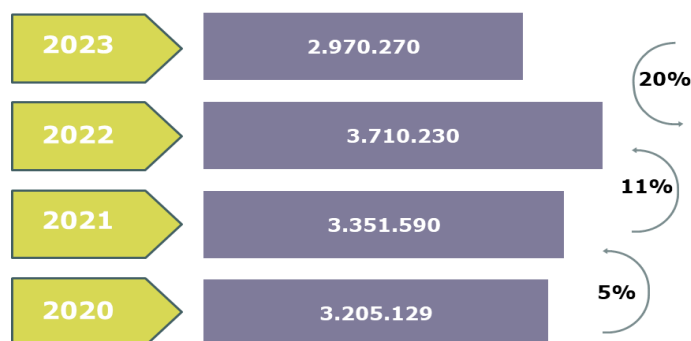

CULTURĂ ȘI RECREERE

Domeniul **Cultură și Recreere** cuprinde Ministerul Culturii, Societatea Română de Televiziune, Societatea Română de Radiodifuziune, Institutul Cultural Român, Agenția Națională de Presă AGERPRES, Consiliul Național al Audiovizualului, entități publice clasificate în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile pentru domeniul Cultură și Recreere au avut un trend fluctuant**, atingând valoarea cea mai mică în exercițiul financiar 2023. Cheltuielile domeniului au înregistrat o scădere cu 7,3% în condițiile majorării cheltuielilor MC cu 27,9% în exercițiul financiar 2023 față de cel din 2020, precum și a creșterii cheltuielilor aferente celorlalte entități din acest domeniu, în medie cu 19,2%. Scăderea a fost generată atât de preluarea subdomeniului *Tineret* la Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse începând cu anul 2022, ca urmare a reorganizării prin divizare parțială a Ministerului Tineretului și Sportului³⁶, cât și de desființarea Ministerului Sportului în anul 2023 și de înființarea Agenției Naționale pentru Sport³⁷ prin reorganizarea prin transformare a Ministerului Sportului³⁸.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Cultură și Recreere în perioada 2020-2023 (mii lei)

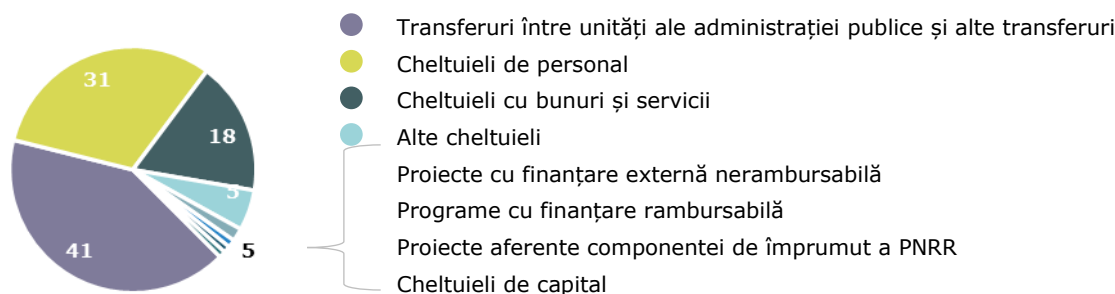

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetelor MC, SRT, SRR, ICR, AGERPRES, CNA 2020-2023

• Ministerul Culturii

În exercițiul financiar 2023, MC a efectuat cheltuieli în valoare de 2.023.516 mii lei, care au fost finanțate în proporție de **51,5% de la bugetul de stat**, 46,0% din venituri proprii și subvenții, 2,2% din activități finanțate integral din venituri proprii și 0,3% din fonduri externe nerambursabile.

Figura 2: Structura cheltuielilor MC în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MC pe anul 2023

³⁶ OUG nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative

³⁷ Agenția Națională pentru Sport este entitate publică clasificată în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*, finanțată prin bugetul Secretariatului General al Guvernului.

³⁸ OUG nr. 59/2023 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale

- **Societatea Română de Televiziune**

În exercițiul financiar 2023, SRTv a înregistrat cheltuieli în valoare de 444.815 mii lei, **finanțate integral de la bugetul de stat**, în creștere cu 9,6% față de anul precedent.

- **Societatea Română de Radiodifuziune**

În anul 2023, cheltuielile SRR au însumat 417.386 mii lei, fiind acoperite **integral din fonduri alocate de la bugetul de stat**, ceea ce reprezintă o creștere de 12,2% comparativ cu anul 2022.

- **Institutul Cultural Român**

ICR a raportat, în 2023, cheltuieli în valoare de 38.438 mii lei, **finanțate integral de la bugetul de stat**, în creștere cu 32,8% comparativ cu anul anterior.

- **Agencia Națională de Presă AGERPRES**

În exercițiul financiar 2023, AGERPRES a înregistrat cheltuieli în valoare de 29.446 mii lei, **finanțate de la bugetul de stat în proporție de 91%** și din activități finanțate integral din venituri proprii în proporție de 9%, în creștere cu 9% față de anul precedent.

- **Consiliul Național al Audiovizualului**

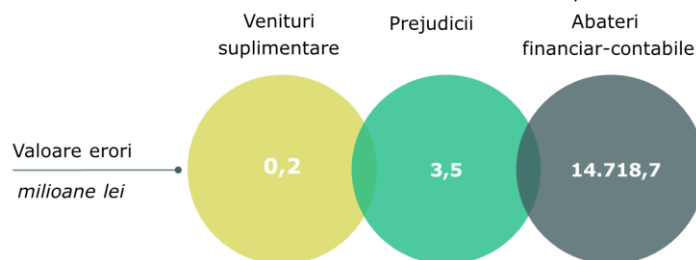
CNA a avut, în anul 2023, cheltuieli totale de 16.669 mii lei, **finanțate integral de la bugetul de stat**, în creștere cu 12,9% față de anul precedent.

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- O deficiență recurentă a fost legată de evaluarea incorectă sau neînregistrarea activelor precum terenuri, clădiri, platforme informatice și bunuri culturale, aspecte ce au condus la denaturarea valorii activelor înscrise în bilanț și la raportarea eronată a amortizării. De asemenea, bunuri din categoria *Tezaur* au fost transmise spre administrare unor muzee, fără a fi însoțite de documente ale dreptului de proprietate.
- S-au evidențiat situații de efectuare a unor plăți nelegale și cheltuieli nejustificate, indemnizații acordate unor persoane decedate, despăgubiri anuale aferente unor imobile retrocedate, dar neutilizabile, precum și decontări în absența unor documente justificative în cadrul finanțărilor culturale.
- În domeniul finanțărilor culturale nerambursabile, derulate de Administrația Fondului Cultural Național, s-au constatat lipsa transparenței în atribuirea fondurilor, neaplicarea sancțiunilor contractuale, precum și utilizarea unor proceduri neactualizate sau care nu au fost făcute publice. În numeroase cazuri, au fost acceptate la decont cheltuieli neeligibile, fără documente justificative, sau situații în care fondurile au fost alocate unor entități care nu întruneau condițiile legale.
- La nivelul unor instituții subordonate Ministerului Culturii, inventarierea patrimoniului s-a efectuat formal sau incomplet, iar rezultatele acesteia nu au fost valorificate integral, în special bunurile culturale mobile. O situație similară a fost constatată și la nivelul Agenției Naționale pentru Sport în sensul că *Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului* nu a fost actualizat, iar bunuri de natura terenurilor și clădirilor aflate în patrimoniul ANS și al entităților subordonate nu au fost înscrise în Cartea funciară. Mai mult, reevaluarea activelor necurente nu a fost efectuată conform legii și nici reflectată în contabilitate, astfel că unele bunuri au fost menținute la valori simbolice. Reevaluările recente au indicat diminuări semnificative ale valorii unor bunuri, precum cazul terenului Stadionului „Farul Constanța” (-98,18%), al terenului COSR (-13,79%) sau al celor 10 terenuri de tenis din București (-100%), eroare corectată în timpul auditului prin care terenurile au fost reevaluate la valoarea de 883 mii lei.
- Au fost identificate neconcordanțe între datele contabile raportate în aplicațiile informatice, precum și între evidențele financiare și cele salariale, în special la nivelul direcțiilor județene și al cluburilor sportive din subordinea ANS. Totodată, ANS nu a urmărit încasarea creanțelor sau a veniturilor contractuale prevăzute în parteneriate.

Figura 3: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Cultură și Recreere**

Sursa: CCR

Rezultatele auditurilor efectuate în anul 2024

CULTURĂ

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Culturii

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către **Ministerul Culturii** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- **Diminuarea activelor necurente reflectate în bilanț cu suma de 8.000.876 mii lei**, astfel:
 - Erorile identificate de Curte în auditurile anterioare s-au propagat ca urmare a menținerii în evidența contabilă a unor imobile (16.997 mii lei – Centrul de Cultură Arcuș) și a neefectuării reevaluării bunurilor culturale mobile (8.007.580 mii lei – Muzeul Național Brukenthal).
 - Nu au fost înregistrate în evidența contabilă terenuri aparținând domeniului public al statului în valoare de 7.331 mii lei.
 - Conturile de active au fost denaturate prin includerea unor valori aferente studiilor de fezabilitate și a activelor necorporale de tip evenimente sportive, în sumă de 908 mii lei, pentru care nu există certitudinea că mai pot fi utilizate, precum și prin menținerea nejustificată, ca investiții în curs, a unor lucrări deja recepționate, în valoare de 2.434 mii lei.
 - În situațiile financiare nu a fost reflectat sistemul informatic „Platforma e-ORDA” în valoare de 4.772 mii lei, fiind înregistrat eronat ca prestare de servicii. Totodată, recunoașterea în conturile contabile a licențelor aferente funcționării platformei și a echipamentelor informatice s-a realizat în mod eronat.
 - Nu au fost recunoscute active financiare reprezentând titluri de participare în valoare de 279 mii lei (valoarea din anul dobândirii – 2014), cele mai multe acțiuni fiind deținute de Fondul Proprietatea SA (293.898 de acțiuni la valoarea istorică de 0,95 lei).
 - Au fost majorate activele necurente cu valoarea totală de 336 mii lei ca urmare a neevidențierii cheltuielilor cu amortizarea activelor fixe.
- **Diminuarea activelor curente și a datoriilor reflectate în bilanț cu suma de 45.861 mii lei**, generată de:
 - Sumele rezultate din litigii privind drepturi salariale câștigate în instanță și drepturile stabilite exclusiv prin acte administrative emise de conducătorii instituțiilor publice, în valoare totală de 51.837 mii lei, nu au fost recunoscute drept cheltuieli în avans și datorii cu personalul.
 - Nu a fost înregistrată în evidența contabilă suma de 266 mii lei, reprezentând drepturi salariale stabilite prin sentințe definitive ale instanțelor judecătorești.
 - În evidența contabilă nu au fost înregistrate, ca *alte valori*, bilete pentru spectacole în sumă de 3.401 mii lei, reprezentând seturi de serii fiscalizate, deținute de o instituție de spectacole.

- Au fost menținute în sold creanțe în sumă de 9.643 mii lei, aferente fondurilor europene nerambursabile, creanțe care au fost încasate la data de 31 decembrie 2023.
- **Diminuarea capitalurilor proprii reflectate în bilanț cu suma de 2.588 mii lei**, astfel:
 - Au fost identificate erori de prezentare a capitalurilor ca urmare a recunoașterii unor cheltuieli nelegale la nivelul unei instituții subordonate, în sumă de 2.588 mii lei, fără documente justificative și cu nerespectarea reglementărilor specifice.
- **MC plătește anual din fonduri publice, în mod nejustificat, despăgubiri de aproximativ 383 mii lei** pentru lipsa folosinței unui teren situat în Sinaia, județul Prahova, retrocedat în anul 1997, pe care sunt edificate construcții din domeniul public al statului și aflate în administrarea unei entități subordonate ministerului. Acestea au fost expertizate în anul 2024, propunându-se desființarea acestora din cauza stării avansate de degradare și a încadrării în clasa I de risc seismic. Cu toate acestea, nu s-au luat măsuri pentru stoparea utilizării nejustificate a fondurilor publice.
- Alte aspecte constatate se referă la **evidențierea eronată în contabilitate a unor operațiuni economice derulate de MC**, respectiv cele aferente unor imobile care sunt bunuri din domeniul public al statului și nu din domeniul privat (două apartamente), cele aferente contravalorii unor monede *Lysimach* înregistrate drept creanțe necurente în loc de creanțe curente, utilizarea eronată a unor conturi de venituri pentru regularizare subvenții, înregistrare avansuri și donații de bunuri culturale mobile etc.
- **Contribuțiile datorate de operatorii economici la Fondul Cultural Național nu au fost evidențiate ca urmare a nedeclarării obligațiilor**, fiind înregistrate doar încasările aferente acestui fond (712 mii lei), fără reflectarea corespunzătoare a sumelor datorate.
- **La nivelul ministerului, inventarierea s-a efectuat cu deficiențe, iar rezultatele acestea nu au fost integral valorificate** fapt care denotă că acesta nu gestionează ca un bun administrator bunuri din proprietatea publică a statului. Astfel:
 - Cinci instituții subordonate au evidențiat în contabilitate bunuri în valoare totală de 25.917 mii lei, care nu se regăsesc în inventarul centralizat; în cazul altor cinci instituții, valoarea bunurilor înscrisă în inventarul centralizat este cu 27.310 mii lei mai mare decât cea evidențiată în contabilitate, iar în cazul a 45 de instituții, valoarea bunurilor înscrisă în inventarul centralizat este cu 6.029.875 mii lei mai mică decât cea înregistrată în evidența contabilă.
 - Nu au fost gestionate corespunzător bunuri culturale mobile, conform legislației specifice, în funcție de importanța și valoarea lor, ca de exemplu: MC a dat în administrarea unor muzee bunuri din categoria Tezaur (Tablou „Bretonă lucrând” de Nicolae Grigorescu, în valoare de 371 mii lei, „Jurnal intim cu scoarțe verzi al Reginei Maria a României”, în valoare de 242 mii lei), fără a fi însoțite de documentele de proprietate.
- Au fost efectuate plăți nelegale din fonduri publice, în sumă totală de 95 mii lei, către prestatori care nu erau autorizați să presteze servicii de contabilitate sau să încheie și să semneze situațiile financiare.
- Ministerul nu a calculat și, implicit, nu a încasat venituri financiare (majorări și penalități) în sumă de 162 mii lei, aferente unui debit de 672 mii lei, sumă aflată la dispoziția unui producător de film pentru o perioadă de peste doi ani.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Agencia Națională de Presă AGERPRES

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Agencia Națională de Presă AGERPRES** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Nu au fost înregistrate distinct în evidența contabilă datoriile în legătură cu personalul, reprezentând contravaloarea indemnizațiilor pentru concediile de odihnă neefectuate până la închiderea exercițiului financiar, în sumă de 178 mii lei.
- AGERPRES a prezentat eronat în situațiile financiare aferente anului 2023 datoria către furnizori în sumă de 78 mii lei, prin înregistrarea în evidența contabilă a unor facturi de prestări servicii aferente anului 2022, nefiind respectat astfel principiul contabilității de angajamente.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Institutul Cultural Român

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Institutul Cultural Român** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Inventarierea patrimoniului ICR pentru anul 2023 a fost efectuată fără respectarea în totalitate a prevederilor legale. Astfel, la inventarierea casieriei nu au fost avute în vedere registrele de casă aferente ultimei zile lucrătoare din an, iar sumele existente în contul *Disponibil al activităților finanțate din venituri proprii* și combustibilul nu au fost inventariate.
- Activele fixe necorporale de natura mărcilor înregistrate la OSIM nu au fost înregistrate în evidența contabilă a ICR în anul 2023. Deficiența a fost remediată în timpul misiunii de audit financiar.
- În evidența contabilă și, implicit, în situațiile financiare încheiate la 31 decembrie 2023 nu au fost reflectate în mod distinct creanțele mai vechi de un an și cele sub un an. Deși s-a constatat existența unor sume incerte legate de aprobarea la decontare a unor cereri transmise CNAS pentru recuperarea sumelor aferente concediilor medicale, entitatea nu a înregistrat în contabilitate creanțe în valoare de 145 mii lei, în funcție de vechimea acestora. Această deficiență a fost corectată în timpul misiunii de audit financiar.
- Fundamentarea proiectului bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul 2023 nu a fost realizată în baza unei analize riguroase a necesarului de fonduri, ținând cont și de disponibilul existent rezultat din activitatea autofinanțată din venituri proprii, în sumă de 338 mii lei, menținut fără operațiuni din anul 2018 și până în prezent.
- În cadrul unui contract încheiat pentru reparații curente la sediul ICR au fost acceptate la plată și decontate nejustificat, cheltuieli cu transportul rutier pentru o cantitate de 168,68 tone de materiale, în valoare de 29 mii lei, care nu au fost regăsite în lucrările executate. Valoarea acestora a fost recuperată în timpul misiunii de audit.
- ICR nu a luat măsuri pentru recuperarea unui avans în valoare de 80 mii lei, acordat nejustificat pentru realizarea unui proiect în cadrul *Programului Cantemir*. Deficiența a fost remediată în timpul misiunii de audit financiar, în sensul că ICR a înregistrat, la Judecătoria Sectorului 1 București, cererea de chemare în judecată prin care a solicitat recuperarea avansului.

Audit de conformitate

Audit de conformitate privind administrarea Fondului Cultural Național în perioada 2021-2023

Administrația Fondului Cultural Național

În urma auditului efectuat la **Administrația Fondului Cultural Național**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind administrarea Fondului Cultural Național în perioada 2021-2023 nu este conform sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Neconformitățile constatate au fost, în principal, următoarele:

- La nivelul AFCN nu au fost calculate și înregistrate în evidența financiar-contabilă majorări/dobânzi

și penalități de întârziere cauzate de nerespectarea de către contribuabili a termenului legal de plată a contribuțiilor la Fondul Cultural Național.

- **Drepturile reprezentând contribuții datorate de către operatorii economici la Fondul Cultural Național au fost înregistrate cu întârziere în evidența financiar-contabilă a instituției.**
 - Declarațiile depuse de un operator economic în perioada 2016-2017 au fost reflectate în evidența contabilă abia în anul 2023, generând neconcordanțe între evidența contabilă și plățile efectuate. Operatorul figura drept creditor la finalul anului 2023. Valorile aferente contribuțiilor neînregistrate la timp au fost de 57 mii lei în anul 2021, de 898 mii lei în anul 2022 și de 712 mii lei în anul 2023.
- Curtea a identificat **deficiențe privind conținutul contractelor de finanțare nerambursabilă aferente proiectelor culturale și conținutul dosarelor de decont.**
 - posibilitatea de modificare a bugetului proiectului aprobat inițial fără întocmirea unui act adițional;
 - neclarități în descrierea activităților ce urmează a fi realizate în derularea contractelor de finanțare a proiectelor culturale;
 - înscrierea unei clauze contractuale ce este în contradicție cu legislația care reglementează lichidarea cheltuielilor din fonduri publice;
 - necorelarea informațiilor cuprinse în contractul de finanțare cu cele din graficul de finanțare, precum și necorelarea anexelor la contract, respectiv graficul de finanțare cu bugetul de venituri și cheltuieli, în ceea ce privește valoarea contribuției beneficiarului;
 - necuprinderea în contractele pentru finanțare din Fondul pentru nevoi culturale de urgență, întocmite în perioada 2021-2022, a cuantumului și/sau a eșalonării tranșelor, respectiv a graficului de finanțare, în cadrul acestora făcându-se doar precizări generale.
- **AFCN a atribuit, în mod netransparent, proiectele finanțate din fondul pentru nevoi culturale de urgență și a acceptat unele cereri de finanțare nerambursabilă incomplete.**
 - În perioada 2021-2023, finanțarea acordată de AFCN pentru proiectele atribuite direct din Fondul pentru nevoi culturale de urgență a fost de 1.689 mii lei. În această perioadă, prin decizii anuale, AFCN a stabilit condițiile necesare pentru acordarea de finanțări nerambursabile din Fondul pentru nevoi culturale de urgență, însă acestea nu au fost corelate cu prevederile procedurii operaționale de acordare a finanțării proiectelor culturale de urgență, aprobată în anul 2019. Astfel, deciziile anuale conțineau mai puține condiții de eligibilitate și nu cuprindeau prevederi referitoare la numărul minim de condiții care trebuiau îndeplinite, pentru ca proiectul să fie declarat eligibil. **Proiectele finanțate din fondul pentru nevoi culturale de urgență au fost declarate eligibile, deși nu îndeplineau toate condițiile stabilite prin deciziile anuale ale AFCN.** Evaluarea s-a realizat doar în baza prevederilor procedurii operaționale de acordare a finanțării proiectelor culturale de urgență (valabilă începând cu anul 2019, neactualizată cu prevederile legale incidente).
 - Reglementările privind condițiile și evaluarea proiectelor finanțate din Fondul pentru nevoi culturale de urgență, aprobate la nivelul AFCN, nu au fost publice. Astfel, **potențialii beneficiari ai acestor finanțări nu au avut acces la informațiile referitoare la aplicarea procedurii de finanțare nerambursabilă.**
- **AFCN a acordat finanțări nerambursabile fără ca beneficiarii să facă dovada contribuției proprii pe parcursul derulării proiectelor, precum și decontarea unor cheltuieli nejustificate/neeligibile în acest context.**
 - Deși, la momentul aprobării decontului, un beneficiar **nu a depus documentele justificative din care să rezulte contribuția proprie în cadrul proiectului cultural**, AFCN a acordat integral finanțarea.
 - În cazul mai multor contracte de finanțare a proiectelor culturale, **valoarea contribuției proprii, declarată inițial de beneficiar la selecția proiectelor, a fost diminuată pe parcursul derulării acestora**, constatându-se și situații în care au fost modificate categoriile de cheltuieli finanțate din această contribuție. Astfel, evaluarea și aprobarea proiectelor s-a realizat pe baza unor date care au fost modificate ulterior, pe parcursul derulării proiectelor.

- Ghidurile deconturilor de cheltuieli, aplicabile în cadrul derulării proiectelor finanțate la nivelul AFCN au fost incomplete, nefiind corelate cu legislația incidentă.
- AFCN nu a aplicat sancțiuni în cazul nerespectării de către beneficiari a prevederilor contractuale referitoare la termenele de depunere a documentației de decont.
- **În cadrul unor proiecte culturale finanțate din Fondul Cultural Național au fost decontate cheltuieli nejustificate/neeligibile:**
 - suma de 78 mii lei, aferentă unor contracte de prestări servicii și închiriere echipamente pentru care nu a fost prezentată dovada recepției serviciilor prestate în cadrul proiectului;
 - suma de 44 mii lei, aferentă achiziției unor mijloace fixe (inclusiv ambalare, transport și montaj echipamente), în condițiile în care achiziționarea acestora nu era eligibilă pentru finanțarea de la AFCN.
 - suma de 169 mii lei, reprezentând contravaloarea unor contracte de drepturi de autor și prestări de servicii, fără ca documentele justificative să evidențieze faptul că serviciile respective au fost prestate exclusiv în cadrul proiectului finanțat de AFCN.
- **Au fost efectuate cheltuieli pentru finanțarea unui proiect cultural care nu a fost realizat conform contractului de finanțare și cererii de finanțare asumate de beneficiarul finanțării.**
 - **Proiectele culturale, evaluate, aprobate și finanțate de AFCN, au suferit pe parcursul derulării acestora multiple modificări**, în condițiile în care la nivelul AFCN aprobarea acestora nu a fost reglementată printr-o prevedere care să stipuleze încheierea unui act adițional la contractul de finanțare. Astfel, **beneficiarii au utilizat finanțările pentru alte scopuri decât cele declarate și aprobate prin evaluarea inițială.**
- **Administrația nu a monitorizat modul de utilizare a sumelor acordate sub formă de finanțări nerambursabile din Fondul Cultural Național.**
 - Utilizarea sumelor acordate sub forma finanțărilor nerambursabile nu a fost verificată de AFCN pe parcursul derulării proiectelor, controlul fiind limitat doar la documentele justificative prezentate de beneficiar la finalizarea contractului
- **AFCN nu a prezentat documentele justificative aferente unui număr de 21 de proiecte culturale derulate în perioada 2021-2023, pentru care au fost efectuate plăți din fonduri publice, în sumă totală de 1.805.000 lei.**
 - În scopul auditării cheltuielilor efectuate din Fondul Cultural Național a fost selectat un eșantion format din 50 de elemente (proiecte și documentația aferentă acestora), din care reprezentanții AFCN au pus la dispoziție doar documentația aferentă unui număr de 29 de proiecte. Astfel, **plăți în sumă de 1.805 mii lei, efectuate din Fondul Cultural Național, au fost efectuate fără a exista documente care să justifice efectuarea unor operațiuni economice.**

RECREERE

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Agencia Națională pentru Sport

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către **Agencia Națională pentru Sport** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- **Au fost constatate deficiențe în evaluarea și înregistrarea terenurilor și clădirilor aflate în patrimoniul ANS și al entităților subordonate. De asemenea, Inventarul centralizat al bunurilor aparținând domeniului public al statului nu a fost actualizat, iar aceste bunuri nu au fost înscrise în Cartea funciară, după cum urmează:**

În cadrul Direcției Județene pentru Sport Vaslui:

- Nu au fost respectate prevederile privind trecerea din domeniul public al statului în domeniul privat al acestuia a unor construcții aflate în administrarea Autorității Naționale pentru Tineret. Au fost identificate 28 de active fixe corporale de natura construcțiilor (barăci, căsuțe tip camping, magazine), cu valori contabile mult subevaluate (între 0,50 lei și 31 lei), aprobate pentru trecerea în domeniul privat al statului în vederea casării prin HG nr. 1359/2008. Cu toate acestea, demersurile de scoatere din funcțiune nu au fost finalizate, construcțiile figurând încă în evidențele contabile, deși sunt în stare avansată de degradare și improprie desfășurării activităților specifice taberelor școlare (Poiana Căprioarei, Centrul dezafectat de la Tălășmani).
- Nu a fost actualizat Inventarul bunurilor din domeniul public al statului aflat în administrarea ANS prin DJS Vaslui, ultima actualizare fiind publicată în anul 2010. În prezent, în lista bunurilor din domeniul public figurează active fixe cu valori subevaluate (Cabana Luminița – 1 leu, Casa Euro – 20 lei și Casa Ghiocel – 1 leu), în timp ce, potrivit evidenței contabile a entității, aceleași active fixe au următoarele valori: Cabana Luminița – 125 mii lei, Casa Euro – 67 mii lei și Casa Ghiocel – 16 mii lei.
- Situația juridică a două terenuri aflate în administrarea Direcției Județene pentru Sport Vaslui nu a fost clarificată. Terenul de 1.957,57 mp, pe care sunt amplasate sediul Direcției și Baza Turistică pentru Tineret, se află în proprietatea municipiului Vaslui, fără ca regimul de folosință să fie stabilit. Terenul de 29.464 mp, situat în vecinătatea satului Chitoc, comuna Lipovăț, pe care este amplasată Baza de Agreement Poiana Căprioarei, are, de asemenea, o situație juridică neclară.

În cadrul Clubului Sportiv Municipal Baia Mare:

- CSM Baia Mare a solicitat reevaluarea clădirii „Poligon de tragere, magazie armament și anexe” de un evaluator autorizat, acțiune prin care a fost reevaluat activul la suma de 547 mii lei. Cu toate acestea, în evidența contabilă activul era înregistrat la valoarea de 2.245 mii lei. Eroarea a fost corectată în timpul auditului, prin diminuarea valorii activului la 1.697 mii lei.
 - Clubul nu deține documente care să ateste dreptul de administrare sau de proprietate asupra terenului pe care este amplasată clădirea în care își desfășoară activitatea. Clădirea a fost edificată fără autorizație de construire, pe un teren aflat în proprietatea privată a comunei Dumbrăvița, înscris în CF Baia Sprie. În lipsa unui contract de cesiune sau a unui act administrativ care să reglementeze utilizarea legală a amplasamentului, clădirea nu a fost intabulată, deși figura în Lista bunurilor din domeniul privat al statului.
 - Nu a fost înregistrată în evidența contabilă a CSM Baia Mare valoarea spațiului de birouri din sediul administrativ în care își desfășoară activitatea Clubul, dat în administrare în anul 1994, în Inventarul centralizat figurând cu valoare „zero”. În timpul misiunii de audit financiar a fost întocmit un raport de evaluare, stabilindu-se valoarea justă a spațiului ca fiind de 100 mii lei, demers necesar pentru corectarea celor două evidențe.
- **Operațiunea de reevaluare a tuturor activelor necurente nu a fost efectuată cel puțin o dată la trei ani** și, prin urmare, nici înregistrarea în evidența contabilă a rezultatelor acestora:
 - ANS – aparat propriu pentru suma de 538.204 mii lei.

În anul 2023, pentru aparatul propriu, ANS a efectuat reevaluarea activelor necurente cu un evaluator autorizat care a întocmit raportul de evaluare, fără ca rezultatele acestei operațiuni să fie înregistrate în evidența contabilă în cursul exercițiului financiar 2023. În cazul unor imobile și terenuri supuse reevaluării, s-a constatat diminuarea considerabilă a valorii acestora, iar alte bunuri figurează cu valoare zero, astfel că există riscul ca valorile prezentate în situațiile financiare la data de 31.12.2023 să nu reflecte realitatea. În raportul de evaluare întocmit nu există nicio fișă de calcul care să justifice aceste diminuări de valori. Exemplificăm în acest sens următoarele:

- Valoarea terenului Stadion Rugby „Farul Constanța” (aflat în domeniul public al statului), în urma reevaluării, a scăzut de la 538.708 mii lei la 9.751 mii lei, reprezentând o diminuare de 528.957 mii lei (98,18%), fără justificare tehnică detaliată.
- Valoarea terenului aferent Comitetului Olimpic și Sportiv Român, aflat în domeniul privat al statului, a scăzut de la 36.681 mii lei la 31.621 mii lei în urma reevaluării,

reprezentând o diminuare de 5.060 mii lei (13,79%). Eroarea a fost corectată în timpul auditului prin întocmirea Raportului de reevaluare a patrimoniului aflat în inventarul domeniului public aparținând Agenției Naționale pentru Sport, în vederea raportării financiare. Prin acest raport, terenul a fost reevaluat la 37.370 mii lei.

- Nu a fost evidențiată valoarea reevaluată a unor terenuri și construcții situate în șoseaua Pipera, sectorul 1, București (aflate în domeniul public al statului), diferența rezultată din reevaluare având o valoare negativă.
- Valoarea totală a 10 terenuri de tenis situate în bd. Pierre de Coubertin nr. 11, sectorul 2, București (aflate în domeniul public al statului) a scăzut de la 842 mii lei la valoarea zero (diminuat 100%). Eroarea a fost corectată în timpul auditului prin întocmirea raportului de evaluare a patrimoniului aflat în inventarul domeniului public aparținând ANS, prin care terenurile au fost reevaluate la valoarea justă de 883 mii lei.
- Tribuna oficială a SC Farul Constanța, în valoare de 211 mii lei, nu figura în evidențele contabile ale ANS, cu toate că în Cartea funciară aceasta este înregistrată ca aparținând statului, în administrarea ANS. În urma raportului de evaluare, conducerea ANS a aprobat înregistrarea în contabilitate a valorii reevaluate a imobilului, operațiunea fiind efectuată în timpul auditului.
- În urma reevaluării bunurilor aparținând domeniului public și privat al statului, efectuată de Clubul Sportiv Municipal Arad au fost identificate deficiențe estimate în sumă de 61 mii lei. În *Raportul de evaluare spații nerezidențiale* nu a fost cuprins terenul aferent sălii de sport.
- La nivelul Direcției Județene pentru Sport Timiș, al Clubului Sportiv Unirea Focșani și al Direcției Județene pentru Sport Galați nu a fost efectuată reevaluarea, cel puțin o dată la trei ani, a bunurilor din domeniul public și privat al statului. Aceeași situație s-a constatat și în cazul a 10 ordonatori terțiari de credite identificați la nivelul ANS, cu impact asupra situațiilor financiare consolidate anuale (DJS: Brăila, Brașov, Caraș-Severin, Harghita, Ialomița, Iași, Baia Mare, CS „Muscelul” Câmpulung, CSM Brașov, C Athletic Roman).
- **Agentia Națională pentru Sport și structurile subordonate nu au stabilit, înregistrat și urmărit drepturile de creanță în vederea încasării acestora, în sumă de 581 mii lei, existând riscul prescrierii dreptului de încasare, astfel:**
 - ANS – aparat propriu nu a întreprins toate demersurile legale pentru recuperarea sumei de 475 mii lei, reprezentând indemnizații de merit și rente viagere acordate necuvenit unor beneficiari.
 - DJS Satu Mare nu a calculat și înregistrat în evidența contabilă ajustări pentru deprecierea creanțelor în valoare de 80 mii lei.
 - DJS Vaslui nu a reflectat în contabilitate suma de 26 mii lei, reprezentând ajustări pentru deprecierea creanțelor. Eroarea a fost remediată în timpul auditului.
- La nivelul ANS – aparat propriu au fost plătite în mod necuvenit **indemnizații de merit unor persoane decedate**, în sumă de 62 mii lei, în anul 2023. Deși instituția avea acces la bazele de date privind evidența populației, nu a întreprins măsurile necesare pentru verificarea situației beneficiarilor și evitarea plăților eronate.
- La nivelul Sport Club Municipal Bacău, DJS Neamț, DJS Galați și DJS Constanța au fost identificate deficiențe privind modul de stabilire, înregistrare și plată a drepturilor salariale, cu un impact financiar de **2.059 mii lei**. Principalele probleme au constat în neconcordanțe între evidențele salariale și situațiile financiare (SCM Bacău - 1.863 mii lei, DJS Neamț – 52 mii lei), neînregistrarea drepturilor aferente lunii decembrie 2023 (SCM Bacău – 61 mii lei), evidențierea eronată a garanțiilor gestionari (DJS Galați – 44 mii lei) și întârzierea în punerea în aplicare a unei hotărâri judecătorești, generând obligații fiscale accesorii (DJS Constanța – 39 mii lei). O parte dintre aceste erori au fost remediate în timpul misiunii de audit.
- La nivelul a trei ordonatori terțiari de credite din subordinea ANS (Sport Club Municipal Bacău, Sport Club Miercurea-Ciuc și Club Sportiv Municipal Giurgiu) au fost identificate neconcordanțe între datele prezentate în situațiile financiare centralizate (bilanț și contul de rezultat patrimonial), raportate în sistemul FOREXEBUG și cele transmise prin aplicația SEGRA-Finanțare.org, utilizată pentru listarea situațiilor financiare la data de 31.12.2023.

- La Direcția Județeană de Sport Constanța s-au regăsit deficiențe identificate în cadrul indicatorului *Venituri din activități economice*, constând în:
 - Contravaloarea drepturilor rezultate din contractele de prestări servicii încheiate cu diverși clienți nu a fost urmărită și încasată. DJS Constanța a pus la dispoziția acestora spații administrate de instituție, fără a efectua o analiză pentru stabilirea debitelor de încasat și înregistrarea corespunzătoare a acestora.
 - Nu a fost urmărită încasarea cotei de 30% din impozitul pe spectacole sportive, obligație stipulată în contractul încheiat între DJS Constanța și CSM Constanța, având ca obiect accesul în Complexul Sportiv Tomis și folosirea Sălii Sporturilor din Constanța, pe durata anului 2023.

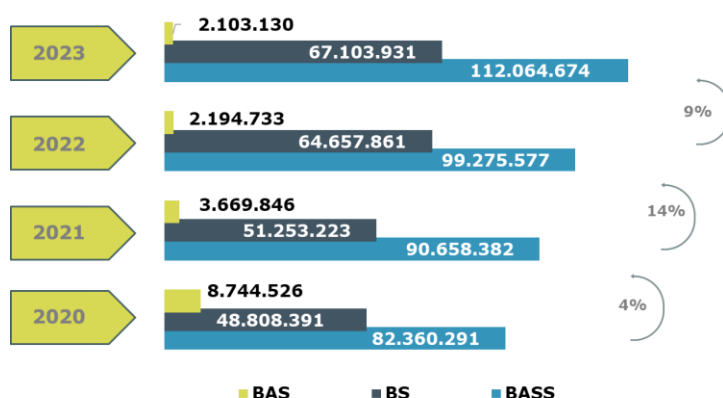
MUNCĂ ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

Domeniul **Muncă și Protecție Socială** cuprinde Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, entități publice clasificate în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*. Acest domeniu este completat de Casa Națională de Pensii Publice, entitate publică clasificată în sectorul bugetar 03 *Bugetul asigurărilor sociale de stat* și Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, entitate publică clasificată în sectorul bugetar 04 *Bugetul asigurărilor pentru șomaj*.

În perioada 2020-2023, cheltuielile din Bugetul de stat și cheltuielile din Bugetul asigurărilor sociale de stat au avut un trend crescător pe întreaga perioadă analizată, în timp ce cheltuielile din Bugetul asigurărilor pentru șomaj au avut o traiectorie descrescătoare.

Acest domeniu a consumat fonduri publice în valoare de 181.271.735 mii lei în exercițiul financiar 2023, în creștere cu 9,1% față de cel anterior, cu 24,5% față de 2021 și cu 29,6% comparativ cu 2020.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Muncă și Protecție Socială în perioada 2020-2023 (mii lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetelor MMSS, MFTES 2020-2023, Conturile de execuție a BASS 2020-2023 și Conturile de execuție a BAS 2020-2023

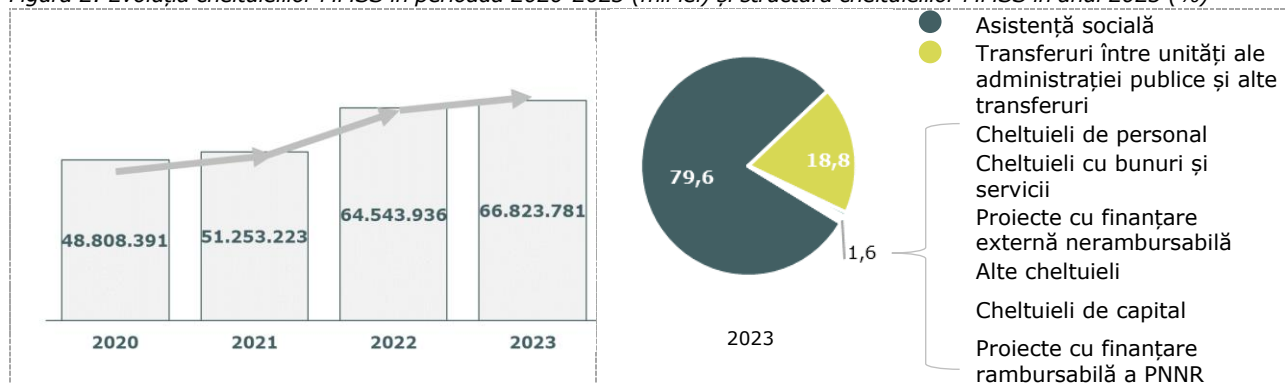
În perioada analizată, în totalul fondurilor publice aferente domeniului *Muncă și Protecție Socială*, **cea mai mare pondere a fost deținută de cheltuielile din BASS, care au reprezentat 60,7%**, urmate de fondurile utilizate din BS, cu 36,6%, și de cheltuielile din BAS, care au constituit 2,6%.

• Ministerul Muncii și Solidarității Sociale

În perioada 2020-2023, **cheltuielile MMSS au avut un trend crescător**, astfel că, în exercițiul financiar 2023, acestea au crescut cu 3,5% față de anul precedent, cu 30,4% față de 2021 și cu 36,9% comparativ cu 2020.

Cheltuielile MMSS au fost finanțate în proporție de **99,9% de la bugetul de stat** și de 0,1% din fonduri externe nerambursabile, venituri proprii și subvenții la nivelul exercițiului financiar 2023.

Figura 2: Evoluția cheltuielilor MMSS în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor MMSS în anul 2023 (%)

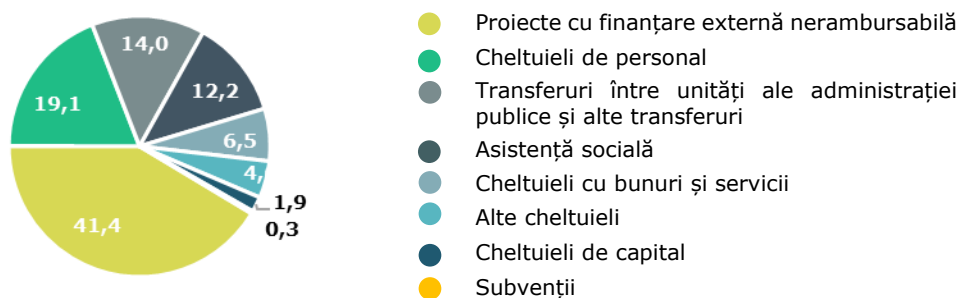
Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetului MMSS 2020-2023

În anul 2023, **cheltuielile cu asistența socială au înregistrat cea mai mare pondere (79,6%)**, urmate de transferurile de la bugetul de stat, prin bugetul MMSS, cu o pondere de 18,8% în totalul cheltuielilor înregistrate la nivelul MMSS.

• Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse

În exercițiul financiar 2023, MFTES a efectuat cheltuieli în valoare de 280.150 mii lei, care au fost finanțate în proporție de **82,6% de la bugetul de stat** și de 17,4% din fonduri externe nerambursabile, venituri proprii și subvenții.

Figura 3: Structura cheltuielilor MFTES în anul 2023 (%)

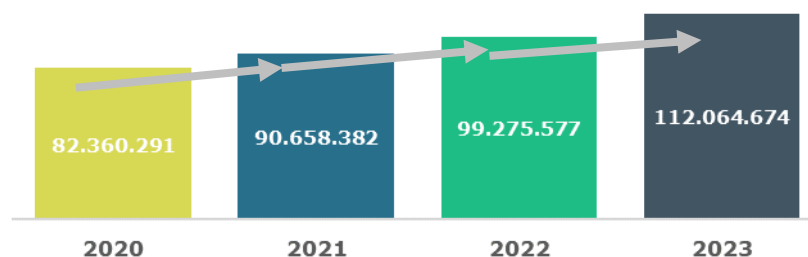
Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MFTES pe anul 2023

Din totalul cheltuielilor efectuate în exercițiul financiar 2023, 52.336 mii lei au fost destinați acțiunilor cu caracter științific și social-cultural (10.602 mii lei), transferurilor către instituții publice (38.904 mii lei), programelor pentru tineret (1.974 mii lei) și acordării de subvenții pentru dobânzi la credite bancare (856 mii lei).

• Bugetul Asigurărilor Sociale de Stat

În perioada 2020-2023, **cheltuielile din BASS au avut un trend ascendent**, astfel că, în exercițiul financiar 2023, acestea au crescut cu 36% față de anul 2020. Raportat la exercițiul financiar 2022, acestea au înregistrat o majorare cu 12,9%, iar, comparativ cu 2021, cheltuielile din BASS au crescut cu 23,6%.

Figura 4: Evoluția cheltuielilor BASS în perioada 2020-2023 (mii lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a BASS 2020-2023

În exercițiul financiar 2023, din BASS au fost efectuate cheltuieli în valoare de 112.064.674 mii lei, raportate în *Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023*.

Ponderea cheltuielilor cu asistența socială reprezintă 98,9% în totalul cheltuielilor efectuate din BASS, acestea fiind destinate plății pensiilor și ajutoarelor pentru bătrânețe, asistenței acordate persoanelor în vârstă sub formă de ajutoare sociale, ajutoare pentru urmași, asistență socială în caz de boli și invaliditate.

Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2023 a fost încheiat cu **deficit în valoare de 1.999.059 mii lei, în creștere cu 130,9% comparativ cu anul 2022**, pe fondul majorării deficitului sistemului de pensii publice cu 126,3% și al majorării excedentului înregistrat de sistemul de accidente de muncă și boli profesionale cu 43,9%, astfel:

Tabel 1: Execuția BASS în perioada 2022-2023 (mii lei,%)

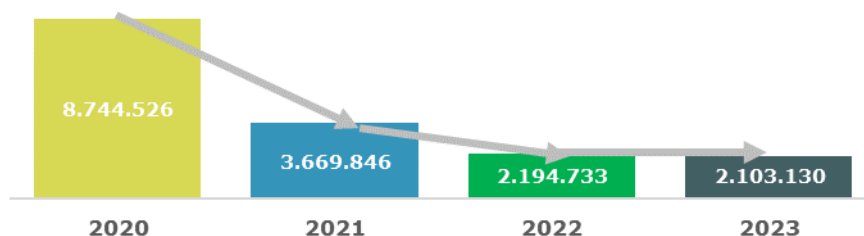
Execuția Bugetului Asigurărilor Sociale de Stat	Exercițiul financiar 2022 (mii lei)	Exercițiul financiar 2023 (mii lei)	Pondere 2023/2022 (%)
Deficit BASS din care:	-865.518	-1.999.059	230,97
Deficit sistem public de pensii	-914.151	-2.069.083	226,34
Excedent sistem accidente de muncă și boli profesionale	+48.633	+70.024	143,98

Sursa: Prelucrare CCR

• Bugetul Asigurărilor pentru Șomaj

În perioada 2020-2023, **cheltuielile efectuate din BAS au avut un trend descrescător**, astfel că, în exercițiul financiar 2023, cheltuielile au scăzut cu 76% față de 2020, această scădere fiind corelată cu diminuarea cheltuielilor asociate măsurilor luate în contextul pandemiei de COVID-19.

Figura 5: Evoluția cheltuielilor BAS în perioada 2020-2023 (mii lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a BAS 2020-2023

În *Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2023* au fost raportate cheltuieli totale în valoare de 2.103.130 mii lei.

Ponderea cheltuielilor cu asistența socială reprezintă 61,4% în totalul cheltuielilor efectuate din BAS, acestea fiind destinate plăților pentru asigurări pentru șomaj și asigurări pentru plata creanțelor salariale, plăților pentru indemnizațiile acordate salariaților pe perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă din inițiativa angajatorului, plății sumelor acordate angajatorilor pentru decontarea unei părți a salariului brut al angajaților menținuți în muncă, plății sumelor acordate angajatorilor pentru încadrarea în muncă a unor categorii de persoane și plăților pentru ajutoare sociale.

Contul general anual de execuție a bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2023 a fost încheiat cu **excedent în valoare de 1.693.078 mii lei, în creștere cu 11% comparativ cu anul 2022**, pe fondul înregistrării unui excedent al sistemului asigurărilor pentru șomaj, dar și al scăderii cu 18% a excedentului sumelor aferente Fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale, astfel:

Tabel 2: Execuția BAS în perioada 2022-2023 (mii lei)

Execuția Bugetului asigurărilor pentru șomaj	Exercițiul financiar 2022 (mii lei)	Exercițiul financiar 2023 (mii lei)	Pondere 2023/2022 (%)
Excedent BA Șomaj din care:	1.524.707	1.693.078	111,04%
Excedent sistem asigurări pentru șomaj	0	444.012	-
Excedent fond de garantare pentru plata creanțelor salariale	1.524.707	1.249.066	81,92%

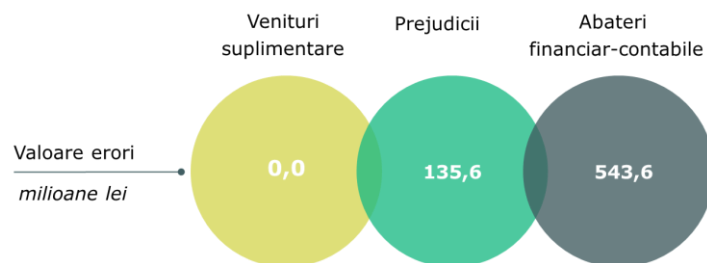
Sursa: Prelucrare CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Printre deficiențele frecvent constatate se numără efectuarea de plăți nejustificate către beneficiari neeligibili, în absența documentelor justificative sau ca urmare a nerespectării prevederilor legale aplicabile. Au fost semnalate cazuri de plată a alocațiilor, a indemnizațiilor și a ajutoarelor sociale către persoane decedate, cu venituri care depășeau plafonul legal de acordare, aflate în detenție sau care nu au declarat integral bunurile deținute.
- Gestionarea pensiilor de serviciu și a indemnizațiilor a fost afectată de erori precum acordarea dublă de drepturi pentru același beneficiar, necorelarea cuantumului pensiilor cu punctajul contributiv și nerespectarea prevederilor privind trecerea la pensia pentru limită de vârstă. De asemenea, au fost acordate ajutoare financiare fără respectarea condițiilor legale de eligibilitate.
- MMSS a acordat subvenții către furnizori de servicii sociale pentru beneficiari neeligibili, inclusiv pentru persoane decedate sau înregistrate simultan la mai mulți furnizori, fără o verificare prealabilă a eligibilității.
- Situațiile financiare întocmite de MMSS au prezentat denaturări semnificative în evaluarea și raportarea activelor și datoriilor. Printre cauzele principale se regăsesc neînregistrarea compensațiilor pentru energie și a avansurilor către furnizori, neevidențierea unor drepturi salariale stabilite prin hotărâri judecătorești, precum și înregistrarea incorectă a unor active achiziționate din fonduri externe, inclusiv licențe IT care nu au putut fi utilizate.
- La nivelul MFTES și al entităților din subordine (ANES, ANDPDCA, Casa de Cultură a Studenților București) au fost constatate erori în înregistrarea cheltuielilor prin nerespectarea principiului contabilității de angajamente, prin stabilirea incorectă a unor drepturi salariale și prin clasificarea eronată a unor cheltuieli cu investițiile și serviciile.

Figura 6: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Muncă și protecție socială**

Sursa: CCR

Rezultatele misiunilor de audit efectuate în anul 2024

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Muncii și Solidarității Sociale

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de **Ministerul Muncii și Solidarității Sociale** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- **Majorarea nejustificată a cheltuielilor cu asistența socială**

La nivelul unor agenții județene pentru plăți și inspecție socială s-au constatat deficiențe care se referă la efectuarea de plăți nejustificate pentru:

- alocații și indemnizații în valoare estimativă de 1.822 mii lei, către beneficiari care nu îndeplineau condițiile legale de acordare. Acestea includ *alocații de plasament* pentru tineri care au împlinit 18 ani, *indemnizații de creștere a copilului* pentru persoane care realizau venituri peste limita legală și *alocații pentru susținerea familiilor*;
- stimulente *de inserție* în valoare estimativă de 16.798 mii lei, fără respectarea prevederilor legale, unor persoane care nu au realizat venituri impozabile în perioada de referință;
- *drepturi de asistență socială a persoanelor cu dizabilități*, în sumă estimativă de 460 mii lei, către persoane care figurau ca fiind decedate sau condamnate la pedepse privative de libertate;
- *indemnizații acordate persoanelor încadrate în grad de handicap vizual grav*, în sumă de 10.214 mii lei, pentru care există suspiciuni privind corelarea gradului de invaliditate stabilit prin certificatul de invaliditate cu situația medico-psihosocială a persoanei, având în vedere că persoanele dețineau permise de conducere valabile;
- *ajutorul lunar nerambursabil acordat refugiaților*, în sumă estimată de 16 mii lei, deși beneficiarii realizau venituri din salarii peste limita legală;
- *ajutoare sociale* fără respectarea condițiilor legale, în valoare estimativă de 2.281 mii lei, către persoane care dețineau depozite bancare, realizau venituri din jocuri de noroc sau care nu au declarat toate bunurile mobile deținute.

La nivelul unor case județene de pensii s-au constatat deficiențe care se referă la efectuarea de plăți nejustificate pentru:

- *indemnizații lunare către persoanele persecutate din motive politice de dictatura instaurată cu începere de la 6 martie 1945, precum și a celor deportate în străinătate ori constituite în prizonieri*, în valoare estimativă de 4.839 mii lei; erorile identificate includ necorelarea cuantumului indemnizației cu categoria beneficiarului, tipul și perioada pedepsei, acordarea simultană, pentru același CNP, atât titularului, cât și soției supraviețuitoare;
- *indemnizații acordate persoanelor persecutate din motive etnice*, în sumă estimativă de 2.719 mii lei; sumele au fost stabilite incorect, fie prin acordarea în cuantum mai mare/mai mic raportat la perioada de persecuție, fie prin acordarea unor mandatarai ai beneficiarilor în baza unor procuri al căror termen de valabilitate a expirat;
- *pensii de serviciu acordate magistraților*, în valoare estimativă de 84.987 mii lei, necorelate cu punctajul obținut din contributivitate sau ca urmare a netrecerii din oficiu la pensia de limită de vârstă la momentul îndeplinirii condițiilor legale, contrar dispozițiilor legale incidente;
- *pensii de serviciu acordate magistraților*, în valoare estimativă de 395 mii lei, al căror cuantum nu a fost diminuat cu 85% pe perioada reintegrării acestora în funcția de magistrat;
- *pensii de serviciu acordate magistraților*, în sumă estimativă de 76 mii lei, acordate ulterior lunii decesului acestora;
- *drepturi acordate agricultorilor*, în sumă estimativă de 221 mii lei, menținute eronat în plată, reprezentând pensii anticipate, anticipate parțial și de invaliditate încasate de beneficiarii care îndeplineau condițiile de trecere la pensia pentru limită de vârstă;
- *indemnizații sociale* acordate unor beneficiari, în sumă estimativă de 232 mii lei, întrucât acestea au fost acordate unor pensionari care nu figurează cu domiciliul în România sau unor mandatarai ai beneficiarilor în baza unor procuri al căror termen a expirat;
- *indemnizații de însoțitor*, în sumă estimativă de 23 mii lei, acordate într-un cuantum neactualizat cu valoarea punctului de pensie;
- *ajutoare financiare*, în sumă estimativă de 10.218 mii lei, acordate unor pensionari ai sistemului public și beneficiarilor de drepturi speciale fără respectarea condițiilor legale de eligibilitate.

- **Majorarea nejustificată a cheltuielilor cu finanțarea asociațiilor și fundațiilor**
 - Au fost constatate plăți eronate în valoare estimativă de 513 mii lei, reprezentând *subvenții acordate unor asociații și fundații* pentru beneficiari neeligibili, inclusiv pentru persoane decedate sau beneficiari înregistrați simultan la mai mulți furnizori de servicii sociale.
- **Supraevaluarea activelor curente**
 - A fost supraevaluat contul de rezultat patrimonial cu 229.735 mii lei, prin neînregistrarea în evidența financiar-contabilă a Agenției Naționale de Plăți și Inspecție Socială a sumelor transmise spre decontare pentru compensația consumului de energie electrică și gaze naturale.
 - Activele curente au fost supraevaluate cu 104.347 mii lei ca urmare a neefectuării operațiunilor de regularizare a avansurilor plătite furnizorilor de energie electrică și gaze naturale, contrar cadrului legal.
- **Subevaluarea/supraevaluarea activelor curente și necurente achiziționate de minister/entități subordonate acestuia în cadrul proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile**
 - Au fost constatate neconformități financiare în valoare de 42.153 mii lei, generate de includerea eronată a costurilor de instalare a activelor în cheltuieli, transferul nejustificat al bunurilor către alte entități publice și menținerea în conservare a unor active fără documente justificative.
 - Au fost înregistrate eronat unele cheltuieli cu amortizarea, în sumă de 5.747 mii lei, pentru active care nu erau puse în funcțiune.
 - Activele necorporale au fost supraevaluate cu 42.998 mii lei, prin înregistrarea unor licențe ca fiind funcționale, deși acestea nu erau puse în funcțiune.
 - S-au constatat deficiențe în cererile de rambursare pentru fonduri externe, în valoare de 55.426 mii lei, cauzate de înregistrări eronate sau de neînregistrarea unor cereri aferente anului 2023.
- **Subevaluarea activelor curente și necurente**
 - Activele curente au fost subevaluate cu suma estimată de 178 mii lei în cadrul unor inspectorate teritoriale de muncă și la nivelul aparatului propriu al ministerului, prin neînregistrarea contribuțiilor datorate de angajator și a dobânzii legale remuneratorii aferente drepturilor salariale și asimilate acestora câștigate în instanță.
 - Activele necurente și capitalurile proprii ale ministerului au fost subevaluate cu suma de 298 mii lei. De asemenea, conturile de active fixe corporale și necorporale au fost denaturate cu suma de 226 mii lei, întrucât serviciile de proiectare și lucrările de investiții efectuate în anul 2023, la unele imobile din patrimoniul ministerului-aparat propriu și din patrimoniul unor inspectorate teritoriale de muncă, nu au fost reflectate în valoarea imobilului, în momentul recepției, la terminarea lucrărilor.
 - Activele fixe corporale și capitalurile proprii ale entității au fost subevaluate cu suma de 2.058 mii lei ca urmare a neefectuării, de către unele agenții județene pentru plăți și inspecție socială, a reevaluării tuturor elementelor patrimoniale la termenul prevăzut de lege.
- **Supraevaluarea datoriilor curente și necurente**
 - Datoriile curente au fost supraevaluate cu suma estimativă de 31.945 mii lei ca urmare a raportării eronate prin situațiile financiare centralizate, de către unele agenții județene pentru plăți și inspecție socială, sume care trebuiau virate la bugetul de stat și înregistrate în datorii necurente sau drepturi aferente unor perioade ulterioare lunii decesului beneficiarului.
 - Datoriile necurente au fost denaturate cu suma estimativă de 363 mii lei, de către unele agenții județene pentru plăți și inspecție socială, ca urmare a menținerii eronate în sold a unor diferențe de curs valutar și cheltuieli bancare, a menținerii nejustificate a unor drepturi aferente unor perioade ulterioare lunii decesului beneficiarului sau a lipsei evidenței analitice.

Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- La nivelul ministerului au fost constatate erori în situațiile financiare ale anului auditat, în sumă de 3.243 mii lei, reprezentând servicii aferente lunii decembrie 2023, care au fost evidențiate și decontate în luna ianuarie 2024. Evidențierea obligației de plată și a cheltuielilor corespunzătoare trebuia efectuată pe seama exercițiului financiar 2023 și nu pe seama exercițiului 2024.
- Cu privire la modul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor de personal s-a constatat stabilirea eronată a unor drepturi de natură salarială, respectiv indemnizația de concediu de odihnă, precum și sporul pentru condiții vătămătoare (MFTES aparat propriu, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse pentru Femei și Bărbați).
- La nivelul Casei de Cultură a Studenților București s-a constatat înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor cheltuieli de natura investițiilor, în sumă de 315 mii lei.
- La Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați unele cheltuieli cu serviciile de mentenanță a infrastructurii IT și asistență utilizatori intranet/extranet, în sumă de 96 mii lei, au fost înregistrate în mod eronat în evidența contabilă.
- Cheltuielile cu serviciile de închiriere aferente lunii decembrie 2022, angajate de către MFTES, în sumă de 64 mii lei, au fost raportate, în mod eronat, în exercițiul financiar 2023.

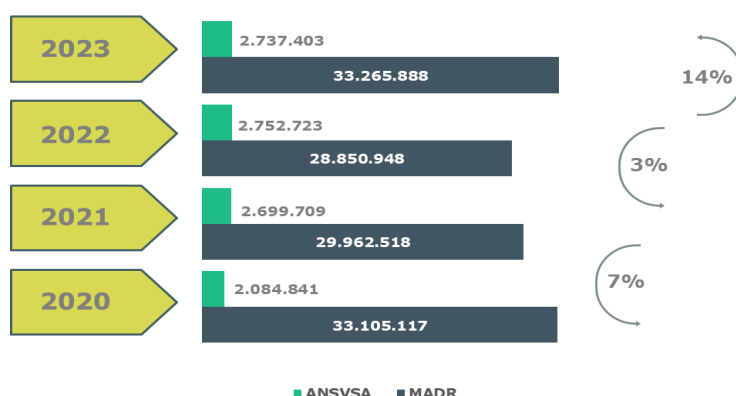

AGRICULTURĂ ȘI SIGURANȚA ALIMENTELOR

Domeniul **Agricultură și siguranța alimentelor** cuprinde Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, entități publice clasificate în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile pentru domeniul Agricultură și siguranța alimentelor au avut un trend fluctuant**, atingând valoarea de 36.003.291 mii lei în exercițiul financiar 2023, în creștere cu 13,9% față de 2022, cu 10,2% față de 2021 și cu 2,3% comparativ cu 2020.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Agricultură și siguranța alimentelor în perioada 2020-2023 (mii lei)

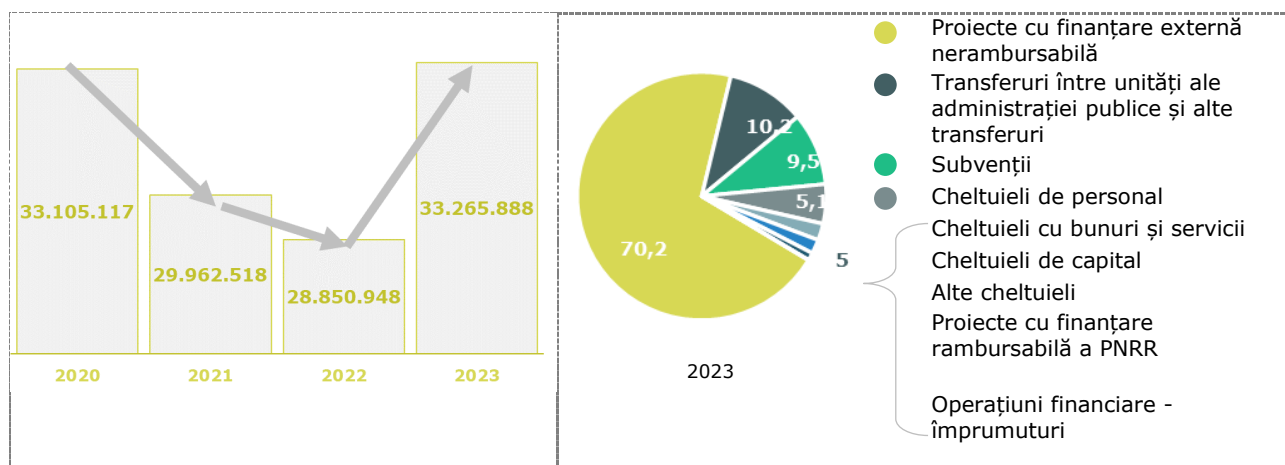
Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MADR și în Contul de execuție a bugetului ANSVSA 2020-2023

• Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

În perioada 2020-2023, **cheltuielile MADR au avut o evoluție fluctuantă**, astfel că, în exercițiul financiar 2023, acestea au avut o creștere semnificativă, cu 15,3% față de 2022 și cu 11% comparativ cu 2021. Față de anul 2020, s-a înregistrat o ușoară creștere, de 0,5%.

Cheltuielile în valoare de 33.265.888 mii lei, raportate în contul de execuție a bugetului MADR pe anul 2023, au fost finanțate în proporție de **67% de la bugetul de stat**, 32,8% din venituri proprii și subvenții și 0,2% din fonduri externe nerambursabile și activități finanțate integral din venituri proprii.

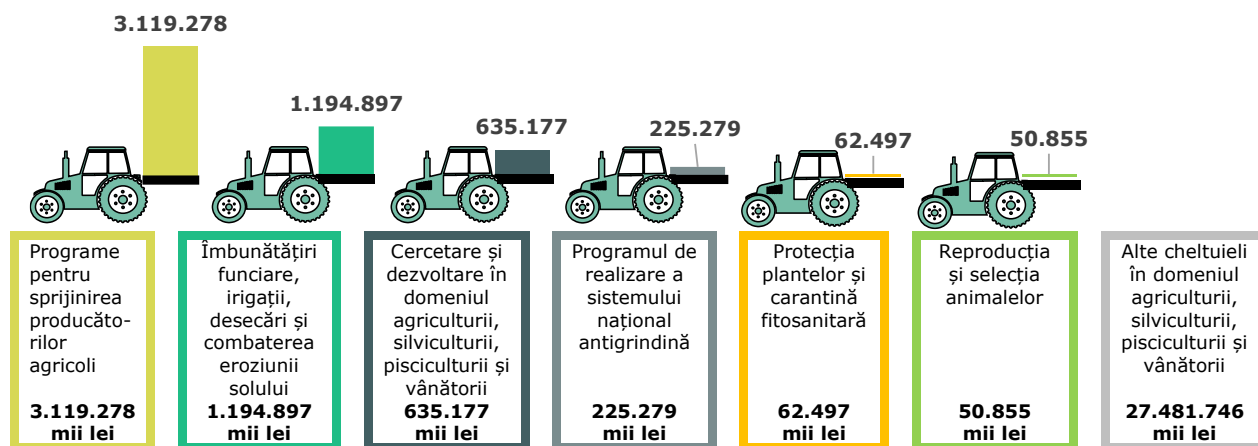
Figura 2: Evoluția cheltuielilor MADR în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor MADR în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MADR 2020-2023

Din totalul cheltuielilor înregistrate de MADR, **70,2% au reprezentat cheltuieli destinate derulării proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă**, iar 19,7% au reprezentat subvenții și transferuri între unități ale administrației publice.

Figura 3: Destinația cheltuielilor MADR pentru susținerea activităților specifice domeniului în anul 2023

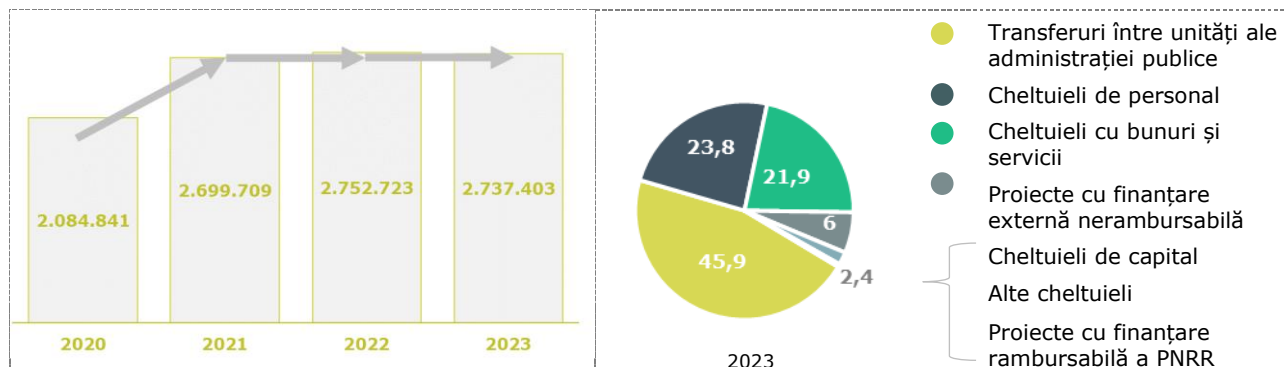
Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MADR pe anul 2023

• Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

În perioada 2020-2023, **cheltuielile ANSVSA au avut o traiectorie relativ ascendentă**, astfel că, în exercițiul financiar 2023, cheltuielile au crescut cu 31,3% comparativ cu 2020 și cu 1,4% față de 2021, însă acestea au înregistrat o ușoară scădere față de anul anterior, respectiv cu 0,6%.

Cheltuielile în valoare de 2.737.403 mii lei, raportate în contul de execuție a bugetului ANSVSA pe anul 2023, au fost finanțate în proporție de **46,9% de la bugetul de stat**, de 52,1% din venituri proprii și subvenții și de 1% din fonduri externe nerambursabile.

Figura 4: Evoluția cheltuielilor ANSVSA în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor ANSVSA în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului ANSVSA 2020-2023

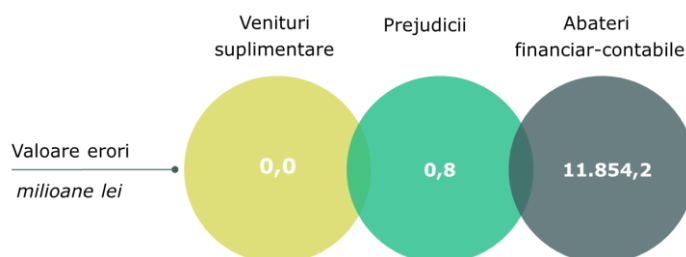
În anul 2023, **transferurile între unități ale administrației publice au înregistrat cea mai mare pondere (45,9%)**, urmate de cheltuielile de personal, cu o pondere de 23,8% în totalul cheltuielilor înregistrate la nivelul ANSVSA.

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- În cadrul MADR și al agențiilor din subordine au fost constatate denaturări ale situațiilor financiare, cauzate de raportarea eronată a creanțelor și datoriei aferente fondurilor externe și bugetului de stat. Aceste disfuncționalități au avut la bază erori sistemice de raportare, menținerea în evidență a unor sume încasate anterior sau nerecuperabile, precum și utilizarea unor aplicații informatice neintegrate. Totodată, au fost semnalate necorelări între bilanțurile contabile, balanțele de verificare și datele raportate în sistemul FOREXEBUG, comparativ cu cele transmise MF. În unele cazuri, bunurile din domeniul public și privat al statului nu au fost înregistrate în evidențele contabile, iar inventarierea patrimoniului nu a fost efectuată anterior întocmirii situațiilor financiare.
- ASAS nu a respectat prevederile legale privind scoaterea din funcțiune și din evidență a mijloacelor fixe, iar patrimoniul instituției nu a fost valorificat în mod corespunzător. Spații și terenuri au fost cedate cu titlu gratuit unor entități private sau administrate, prin convenții, de o fundație constituită sub egida ASAS, fără existența unui temei legal. Veniturile obținute din arendarea terenurilor nu au fost încasate de ASAS, ci de fundație, iar unele unități de cercetare au suportat cheltuieli suplimentare pentru utilizarea acestor terenuri. Schimbarea destinației unor bunuri destinate exclusiv cercetării-dezvoltării a afectat capacitatea unităților de cercetare de a-și desfășura activitatea în mod sustenabil.
- ANSVSA nu a înregistrat în evidența contabilă creanțele aferente programelor sanitar-veterinare cofinanțate din fonduri externe nerambursabile. De asemenea, au fost constatate deficiențe privind evidențierea distinctă a programelor, absența unor proceduri formalizate pentru gestionarea fluxurilor financiare și necorelări între sumele solicitate la decontare și cele reflectate în execuția bugetară. Întârzierea aprobării granturilor a afectat suplimentar acuratețea raportărilor și eficiența utilizării fondurilor.
- La AASNACP, activitățile și obiectivele prevăzute în Programul de realizare a SNACP nu au fost realizate integral. Deși programul viza protecția împotriva fenomenelor meteorologice extreme prin însămânțarea norilor cu iodură de argint, capacitatea efectivă de intervenție nu a atins nivelul planificat. La nivel operațional, absența unei proceduri formalizate pentru repartizarea sumelor bugetare a condus la o gestiune ineficientă a resurselor financiare. Totodată, structurile suport prevăzute legal, consiliile consultative și centrele zonale de coordonare, nu au fost organizate. Autoritatea nu și-a exercitat funcția de reglementare, menținând un cadru normativ învechit, neadaptat la evoluțiile tehnologice și climatice. De la aprobarea programului, nu au fost operate actualizări ale legislației specifice. Evaluarea eficienței economice și sociale a intervențiilor în atmosferă nu a fost realizată pentru perioada 2022–2023, iar analiza elaborată în 2021 de o organizație neguvernamentală nu a fost valorificată. Această omisiune a limitat fundamentarea impactului programului și justificarea finanțării. În anul 2024, operarea Grupului de Combatere Prahova a fost suspendată din lipsă de fonduri, infrastructura fiind trecută în pază și conservare. Situația reflectă vulnerabilitatea programului în fața discontinuităților bugetare și absența unui mecanism de finanțare predictibil care să asigure continuitatea funcționării sistemului antigrindină.

Figura 5: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Agricultură și siguranța alimentelor**

Sursa: CCR

AGRICULTURĂ

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ca urmare a efectuării misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

Capitalurile proprii din bilanțul consolidat au fost supraevaluate cu 11.611.094 mii lei ca urmare a raportării eronate, în situațiile financiare individuale ale MADR, APIA și AFIR, a creanțelor și datoriilor aferente fondurilor externe nerambursabile și fondurilor provenite de la bugetul de stat.

- **Creanțele au fost majorate cu 11.946.660 mii lei**, prin menținerea în evidență a unor sume, astfel:
 - MADR a perpetuat menținerea eronată a sumei de 153.867 mii lei în contul *Sume de primit de la bugetul de stat*, deși această valoare ar fi trebuit contabilizată încă din anul 2016 ca o reducere a sumelor de restituit. Eroarea a fost corectată în timpul auditului.
 - APIA a raportat 11.838.264 mii lei ca sume de primit de la MADR și AFIR, deși acestea fuseseră deja încasate în perioada 2011-2017. Eroarea a fost corectată în timpul auditului.
 - În cazul AFIR s-au constatat erori de raportare care au condus la o subevaluare a creanțelor cu 45.471 mii lei, determinată de o subevaluare de 100.031 mii lei a sumelor de primit de la MADR și a unei supraestimări de 54.560 mii lei în ceea ce privește sumele de recuperat de la beneficiari.
- **Datoriile au fost supraevaluate cu 335.566 mii lei** prin menținerea în evidență a unor sume deja achitate și prin înregistrarea incorectă a unor obligații de plată:
 - MADR a diminuat datoriile cu 104.715 mii lei, prin înregistrarea sumelor solicitate de AFIR, aferente operațiunilor finanțate din fonduri externe nerambursabile, la momentul primirii acestora, și nu la data plății, contrar principiului contabilității de angajamente. Acest aspect a fost constatat și în cazul sumelor recuperate de AFIR de la beneficiarii formelor de sprijin. Eroarea a fost corectată în timpul auditului.
 - APIA a supraevaluat datoriile cu 735.388 mii lei, păstrând în sold sume deja recuperate prin încasare sau compensare de la beneficiarii formelor de sprijin finanțate din fonduri externe nerambursabile. Eroarea a fost corectată în timpul auditului.
 - În cazul AFIR, o subevaluare netă a datoriilor, în valoare de 295.107 mii lei, a fost determinată de raportarea incorectă a obligațiilor față de MADR (176.367 mii lei) și față de beneficiari (118.740 mii lei).

Valoarea indicatorului bilanțier privind Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public și/sau privat al statului a fost diminuată cu suma de 109.131 mii lei.

- Valoarea bunurilor aferente domeniului public și/sau privat al statului a fost diminuată cu 109.131 mii lei, deoarece anumite clădiri și terenuri nu au fost înregistrate și raportate corespunzător în evidențele contabile.
- Diferențele identificate au fost generate de MADR (6.266 mii lei), AASNACP (85.141 mii lei) și ANPA (17.723 mii lei). În cazul ANPA, această deficiență fusese semnalată și în auditul anterior, însă nu a fost corectată până la data de 31.12.2023.

Au fost constatate neconcordanțe în sumă de 16.546 mii lei, cu influență asupra capitalurilor proprii, între datele raportate în bilanțul consolidat generat de sistemul de raportare Forexbug și cele raportate în bilanțul consolidat depus de MADR la MF.

- Analiza comparativă a evidențiat diferențe semnificative între active, în valoare de 802.702 mii lei, și datorii, în valoare de 786.156 mii lei, generând un impact asupra capitalurilor proprii de 16.546 mii lei. Cele mai mari discrepanțe au fost identificate la ANPA, cu o diferență de 15.079 mii lei, și ASAS, cu 28 mii lei.

La nivelul ANPA, operațiunea de inventariere a patrimoniului nu a fost realizată înainte de întocmirea și depunerea situațiilor financiare aferente anului 2023.

- Această deficiență fusese constatată și în anul anterior. De asemenea, s-au identificat nereguli în respectarea funcțiunii unor conturi contabile, iar soldurile nu au fost analizate și corectate pentru a reflecta fidel situația patrimonială. Impactul acestor erori asupra capitalurilor proprii a fost de 33.001 mii lei.

Activele necurente au fost diminuate cu suma de 14.718 mii lei ca urmare a neînregistrării și neraportării în situațiile financiare ale MADR a valorii unui teren din domeniul public al statului aflat în administrarea ministerului.

- Un teren aparținând domeniului public al statului, aflat în administrarea MADR, evaluat în anul 2019 la 14.718 mii lei, nu a fost înregistrat în evidențele contabile la data de 31.12.2023. Acesta a fost evidențiat doar extracontabil și reevaluat ulterior de comisia de inventariere la o valoare inferioară, fiind înregistrat în contul *Terenuri* abia în exercițiul financiar 2024, după depunerea situațiilor financiare pentru anul 2023.
- Terenul a fost transferat de la Agenția Domeniilor Statului către MADR, conform *OUG nr. 64/2012*, iar ministerul a demarat procedurile pentru înscrierea acestuia în Cartea funciară și includerea în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* și în administrarea MADR. Proiectul de hotărâre se află pe circuitul de avizare.

Creanțele raportate în bilanțul MADR au fost majorate prin menținerea în evidența contabilă a sumei de 2.034 mii lei, datorată de o persoană fizică pentru care organul fiscal competent a constatat starea de insolvabilitate încă din 2020.

- Conform reglementărilor contabile, suma trebuia transferată în evidența extracontabilă la momentul constatării insolvabilității, însă această operațiune s-a efectuat abia în anul 2024, după depunerea situațiilor financiare individuale pentru 2023.

Datoriile raportate în situațiile financiare au fost subevaluate cu suma de 315 mii lei ca urmare a stabilirii și înregistrării eronate a sumelor cuvenite unor beneficiari prin utilizarea unui curs valutar eronat.

- DAJ Vâlcea a înregistrat eronat sumele cuvenite unor beneficiari ai ajutorului de stat acordat prin *OUG nr. 154/2022*, utilizând un curs valutar inferior celui prevăzut de legislație. Pentru eșantionul selectat, erorile au totalizat 315 mii lei, însă, la nivelul întregii entități subordonate, suma a fost de 961 mii lei.

Datele raportate în Contul de execuție cheltuieli și în Contul de rezultat patrimonial la nivelul DAJ Călărași au fost denaturate prin diminuarea cheltuielilor raportate ca urmare a neînregistrării unor obligații de plată.

- DAJ Călărași a diminuat cheltuielile raportate cu 112 mii lei, prin neînregistrarea unor obligații de plată aferente articolului bugetar *Încălzit, iluminat și forță motrice*.

AFIR a raportat prin situațiile financiare anuale suma de 435 mii lei în contul *Sume în curs de clarificare*, fără a întreprinde demersuri de clarificare a acestora în termenul legal.

- Suma a rezultat dintr-o cerere de plată aferentă unui contract de finanțare FEADR, inițial respinsă din cauza unor nereguli. Decizia de respingere a fost anulată definitiv de Tribunalul Brașov, obligând AFIR la efectuarea plății către beneficiar.

ASAS a efectuat plata sumei de 237 mii lei, în baza unor decizii ale instanțelor de judecată, fără efectuarea unei analize pentru identificarea cauzelor și a împrejurărilor care au generat această situație.

- Suma reprezintă contravaloarea drepturilor salariale neachitate de către Stațiunea de Cercetare Pomicolă Sălaj, cuvenite directorului stațiunii.

Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu Șişești”

În urma auditului efectuat la **Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu Șişești”**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor, nu este conform, sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Principalele deficiențe constatate au fost următoarele:

- Entitatea nu a respectat prevederile legale privind scoaterea din funcțiune și din evidența contabilă a mijloacelor fixe și a obiectelor de inventar în sumă totală de 333 mii lei. Bunurile au fost scoase din evidența contabilă fără a se efectua operațiunea de casare propriu-zisă.
- **ASAS nu a realizat venituri proprii din administrarea patrimoniului privat al academiei**, constând în clădirea administrativă în care funcționează sediul entității. Pe de o parte, ASAS **a cedat cu titlu gratuit folosința unor spații cu destinația de birouri din clădirea administrativă unor persoane juridice de drept privat** în baza unor contracte de comodat, iar, pe de altă parte, **a perceput un tarif de 8,5 euro/mp pe lună în baza unor contracte de închiriere cu persoane juridice de drept public și privat**. În timpul auditului au fost estimate venituri proprii potențiale de 9.235,81 lei/lună, pentru trei persoane juridice de drept privat incluse în eșantionul verificat.
- **Entitatea a atribuit în mod nelegal, prin convenție, dreptul de administrare asupra unor terenuri agricole și clădiri din patrimoniul privat al Academiei către o entitate juridică nepatrimonială**, înființată de aceasta, respectiv Fundația Patrimoniul ASAS. Fundația a realizat venituri din contractele de arendă și închiriere, contrar prevederilor legale, care stipulează că astfel de bunuri trebuie administrate exclusiv de instituțiile și unitățile de cercetare-dezvoltare de drept public. Această situație a generat costuri nejustificate pentru unitățile de cercetare, diminuând fondurile destinate activităților de cercetare și afectând utilizarea terenurilor agricole cu destinație specială.
- **ASAS a schimbat destinația terenurilor și a clădirilor din cadrul fostelor unități de cercetare Rușețu și Dulbanu, transformându-le din bunuri destinate exclusiv cercetării-dezvoltării și multiplicării materialului biologic în terenuri agricole**. Astfel, terenurile au fost arendate unor societăți private fără activitate de cercetare. Totodată, ASAS nu a încasat veniturile proprii obținute din administrarea patrimoniului privat dat în administrare Fundației Patrimoniul ASAS, iar **unitățile de cercetare-dezvoltare au fost obligate să plătească arendă pentru terenurile care le fuseseră alocate gratuit, diminuând astfel fondurile destinate cercetării**.

Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național Antigrindină și pentru Creșterea Precipitațiilor

Ca urmare a efectuării misiunii de audit la **Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național Antigrindină și pentru Creșterea Precipitațiilor**, Curtea a constatat faptul că subiectul auditat este în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu reglementările legale care vizează regularitatea și corectitudinea activității entității, cu excepția aspectelor prezentate, motiv pentru care Curtea a formulat o **concluzie cu rezerve**.

Neconformitățile identificate de către Curte au fost, în principal, următoarele:

- **Activitățile și obiectivele prevăzute în Programul de realizare a Sistemului Național Antigrindină și pentru Creșterea Precipitațiilor**, aprobat prin HG nr. 256/2010, **nu au fost realizate integral**. Nu au fost elaborate strategia financiară pe termen mediu și lung și nici documentele de planificare strategică aferente implementării Programului.

- **Activitățile de omologare și punere în funcțiune a Unităților de Combatere a Căderilor de Grindină** care compun SNACP **nu au fost realizate integral** și în perioada prevăzută în programul aprobat. SNACP a fost conceput ca un sistem coerent, național, interconectat regional, având în componența sa unități de combatere a căderilor de grindină ce utilizează metoda de „însămânțare” a norilor cu iodură de argint.
- La nivelul AASNACP nu a fost elaborată o procedură formalizată prin care să se stabilească modul concret, criteriile, sarcinile, competențele și responsabilitățile specifice activității de repartizare a sumelor aprobate în buget pentru finanțarea obiectivelor cuprinse în etapele anuale de implementare a programului de realizare a SNACP. Evidența programului și a indicatorilor aferenți acestora a fost organizată necorespunzător.
- **Consiliile consultative pe lângă AASNACP, precum și centrele zonale de coordonare nu au fost organizate și nu au funcționat conform prevederilor legale.** Potrivit reglementărilor legale, Consiliul consultativ de la nivelul autorității este format din reprezentanți ai mediului academic și universitar, ai Ministerului Mediului, Institutului de Cercetare pentru Pedologie și Agrochimie, Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu Șisești”, Organizației Naționale Interprofesionale Vitivinicole, Administrației Naționale de Meteorologie, proiectantului general, din reprezentanți ai beneficiarilor sistemului și din cei ai organizațiilor neguvernamentale cu rol de monitorizare a activității.
- **Autoritatea nu și-a exercitat funcția de reglementare în sensul actualizării și completării cadrului legal de reglementare a domeniului de intervenții active în atmosferă.** Acesta prezintă unele curențe, inadvertențe și imperfecțiuni ca urmare a necompletării și/sau neactualizării acestuia de la aprobare și până în prezent. Lipsa unor prevederi clare și a unor criterii definite precis în ceea ce privește selecția, licențierea și monitorizarea operatorilor de sistem a condus la **dependența autorității de un singur operator licențiat pentru fiecare unitate de combatere**, ceea ce generează riscuri în asigurarea continuității serviciilor.
- AASNACP nu a efectuat o analiză privind valorile componentei economice și a celei sociale, determinată pentru unitățile de combatere din cadrul SNACP de către o organizație neguvernamentală independentă în anul 2021. Eficiența economică a intervențiilor active în atmosferă presupune calcularea a două componente – economică și socială. Auditul a evidențiat faptul că valorile acestor componente nu au mai fost calculate pentru perioada 2022-2023, întrucât nu au fost contractate servicii de monitorizare, deși fuseseră prevăzute inițial în programele anuale de achiziții publice. Ulterior, prevederile au fost eliminate în urma revizuirii bugetare, ceea ce a condus la lipsa unei evaluări independente și continue a eficienței economice a intervențiilor active în atmosferă.
- La nivelul autorității s-a dispus **suspendarea exploatării și a funcționării operaționale a Grupului de Combatere Prahova începând cu data de 26.07.2024.** Cu aceeași dată, **infrastructura operațională de combatere a căderilor de grindină de pe raza județului Prahova a intrat în pază și conservare.** Ulterior, prin adresa din data de 30.08.2024, MADR a transmis conducerii autorității că nu există resursele financiare necesare suplimentării bugetului AASNACP pentru asigurarea activității de operare a sistemului în perioada septembrie-decembrie 2024, solicitând, totodată, dimensionarea lunară a creditelor de angajament și a celor bugetare având ca destinație activitatea de conservare și pază a infrastructurii dezvoltate în cadrul programului.

SIGURANȚA ALIMENTELOR

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Situațiile financiare consolidate au fost denaturate, prin încălcarea principiului contabilității de angajamente, cu suma de 18.359 mii lei (din care suma de 4.381 mii lei la nivelul DSVSA Călărași și suma de 13.978 mii lei la nivelul DSVSA Timiș), reprezentând obligații de plată privind despăgubirile pentru animalele sacrificate ca urmare a confirmării diagnosticului de pestă porcină africană. Sumele de plată cuvenite deținătorilor de animale au fost aferente anului 2022, însă au fost înregistrate și achitate în anul 2023.
- ANSVSA nu a evidențiat în situațiile financiare consolidate suma de 1.551 mii lei, reprezentând obligațiile de plată și cheltuielile cu salariile personalului aferente lunii decembrie 2023 (Institutul pentru Controlul Produselor Biologice și Medicamentelor de Uz Veterinar – 815 mii lei și DSVSA Sălaj – 736 mii lei), încălcându-se principiul contabilității de angajamente. Abaterile au fost remediate în timpul misiunii de audit financiar.
- În evidența contabilă nu au fost înregistrate creanțele autorității reprezentând sumele solicitate CE în vederea decontării, din fonduri externe nerambursabile, a cheltuielilor efectuate în cadrul programelor sanitar-veterinare cofinanțate. Astfel, deși ANSVSA a solicitat, în baza cererilor de rambursare, suma de 8.305 mii euro (echivalentul a 41.525 mii lei), suma nu a fost evidențiată în contabilitate și nici în situațiile financiare consolidate ale instituției publice.

Curtea a evidențiat anumite **aspecte cu privire la derularea programelor cofinanțate din fondurile externe nerambursabile**:

- ANSVSA nu a elaborat și aprobat proceduri formalizate privind fluxurile economico-financiare aferente operațiunilor derulate în cadrul programelor cofinanțate de către direcțiile de specialitate din cadrul ANSVSA și a celor derulate de instituțiile subordonate implicate în implementarea acestora.
- La întocmirea proiectului de buget pentru anul 2023, ANSVSA și instituțiile din subordine nu au procedat la fundamentarea riguroasă a creditelor bugetare prevăzute la articolul bugetar *Alte facilități și instrumente postaderare*.
- Autoritatea **nu a organizat pentru fiecare program în parte o evidență contabilă distinctă**, prin utilizarea unor conturi analitice specifice, aferente operațiunilor derulate de ANSVSA și entitățile din subordine în cadrul programelor cofinanțate. Astfel, plățile și cheltuielile nu au putut fi urmărite în corelație cu sumele solicitate și decontate din fonduri externe nerambursabile, conform acordurilor de finanțare (granturi) încheiate cu CE.
- Datele raportate în situațiile financiare consolidate, cu privire la situația plăților efectuate și a sumelor declarate pentru cota-parte aferentă cheltuielilor finanțate din FEN postaderare, nu reflectă realitatea, întrucât informațiile cu privire la sumele solicitate și cele rambursate de CE în anul 2023 au fost incomplete sau inexistente.
- Aprobarea cu întârziere de către CE a acordurilor/granturilor de finanțare a condus la înregistrarea cheltuielilor/plăților în cadrul programelor cofinanțate, în lipsa acestor documente aprobate pentru exercițiul financiar 2023. De exemplu, plățile efectuate în perioada 2021-2022 pentru *Programul de combatere a pestei porcine africane – măsuri de urgență* au fost raportate fără un grant aprobat, acesta fiind validat abia în anul 2024. Suma declarată la CE în cadrul acestui program are cea mai mare pondere (79,75%) în totalul sumelor solicitate pentru decontare din fonduri externe nerambursabile.

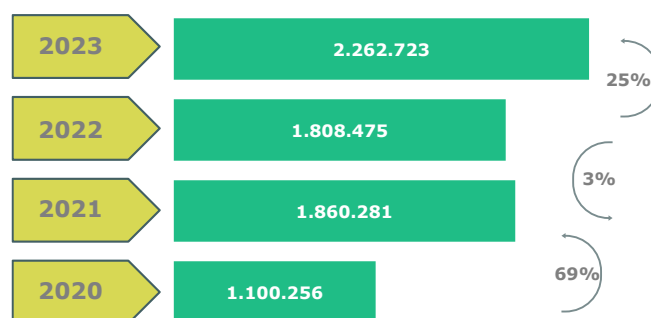

MEDIU

Domeniul **Mediu** cuprinde Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, entitate publică clasificată în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile acestui domeniu au avut o traiectorie fluctuantă**, înregistrând o creștere cu 105,6% comparativ cu 2020, cu 21,63% față de 2021 și cu 25,12% față de 2022.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Mediu în perioada 2020-2023 (mii lei)

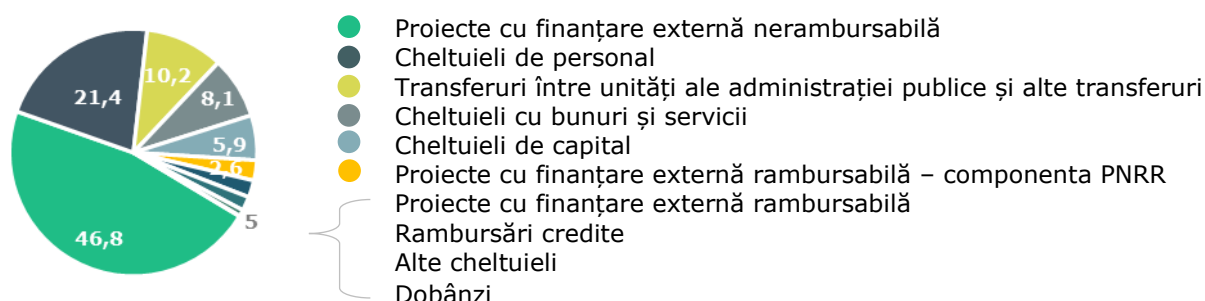

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MMAP 2020-2023

• Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

În exercițiul financiar 2023, MMAP a utilizat fonduri publice în valoare de 2.262.723 mii lei, finanțate în proporție de **97,75% de la bugetul de stat** și de 2,25% din celelalte surse de finanțare, respectiv activități finanțate integral din venituri proprii, precum și din venituri proprii și subvenții.

Figura 2: Structura cheltuielilor MMAP în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MMAP pe anul 2023

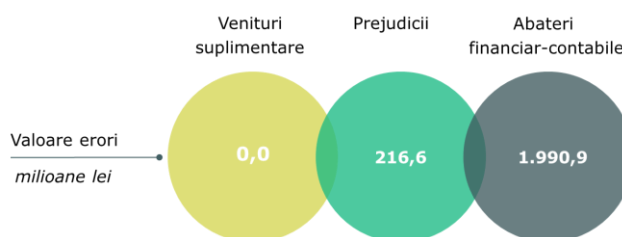
Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Auditul realizat la nivelul MMAP și al structurilor subordonate a evidențiat denaturări generalizate în raportările financiare aferente anului 2023, generate de disfuncționalități sistemice în evidența și evaluarea activelor, înregistrarea obligațiilor și utilizarea fondurilor alocate. Printre cele mai frecvente nereguli s-au regăsit supraevaluarea activelor, neînregistrarea reevaluărilor, evidențierea incorectă a drepturilor de administrare, lipsa evaluării la valoarea justă a unor suprafețe extinse din Fondul Forestier Național, precum și menținerea în contabilitate a unor bunuri pentru care dreptul de administrare fusese revocat prin hotărâri judecătorești.
- Au fost constatate carențe semnificative în gestionarea proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, concretizate în acordarea de avansuri fără documente justificative, în lipsa stabilirii

destinației și a termenelor de justificare, precum și în neînregistrarea avansurilor și a garanțiilor de returnare în contabilitate. În unele cazuri, nivelul de deducere al avansurilor era scăzut, existând riscul ca suma să nu fie justificată înainte de închiderea proiectului.

- Alte deficiențe au vizat supraevaluarea activelor necorporale, subevaluarea drepturilor salariale stabilite prin hotărâri judecătorești, menținerea eronată în contabilitate a unor garanții, deși erau îndeplinite condițiile legale pentru reținerea definitivă a acestora (1.328 mii lei), precum și diferențe între evidențele contabile și tehnico-operative privind creanțele, inclusiv sume nerecuperabile aferente unor debitori radiați sau aflați în insolvență.
- În ceea ce privește guvernanta corporativă, la Romsilva s-a constatat aplicarea necorespunzătoare a principiilor specifice. MMAP nu a numit un consiliu de administrație permanent și nu a inclus criteriile și indicatorii de performanță în contractele de mandat. De asemenea, nu s-a făcut distincție între administratorii executivi și neexecutivi, iar cumulul funcțiilor de membru CA și director a contravenit principiilor de separare a atribuțiilor de conducere și supraveghere. Componenta Comitetului de Audit nu a respectat cerințele legale, inclusiv absența unui membru cu calificare în audit financiar.
- Cheltuielile de personal ale Romsilva în perioada 2021-2023 au depășit limitele bugetare pentru cheltuielile salariale, fiind acordate premii fără fundamentare și sporuri maxime nejustificate în valoare totală de 216.569 mii lei. Lipsa criteriilor unitare de salarizare a condus la situații în care angajații de execuție au înregistrat venituri salariale superioare celor de conducere. Au fost constatate cazuri de conflict de interese în trei direcții silvice, unde salariați ai Regiei dețineau calitatea de asociați în societăți comerciale contractante.
- În gestionarea fondului forestier, Romsilva nu a respectat prevederile Codului silvic în cazul ocupărilor temporare, neefectuând evaluări pentru lipsa de folosință și fără readucerea terenurilor în circuitul silvic. Fondul de Conservare și Regenerare a fost subdimensionat cu 155 mii lei, iar unele suprafețe au fost ocupate de obiective petroliere aparținând OMV Petrom SA, fără aprobări emise în conformitate cu prevederile legale. Obiectivele, în mare parte istorice, există dinainte de 1990, iar Romsilva nu deține o evidență completă și actualizată a acestora.
- Activitatea de valorificare a masei lemnoase a fost marcată de întârzieri la reprimirea parchetelor, lipsa penalităților contractuale, acceptarea de bilete la ordin neavalizate (negarantate) și participarea neconformă a unor operatori economici la licitații. Fondul de Accesibilizare a fost diminuat prin neconstituire (493 mii lei) și nevire (1.998 mii lei), iar pentru lucrările de investiții nu au fost constituite garanții de bună execuție. Au fost efectuate plăți nelegale în valoare de 194 mii lei ca urmare a nerespectării clauzelor contractuale și a legislației privind ajustarea prețurilor.
- În privința realizării perdelelor forestiere, procesul a fost afectat de nerespectarea prevederilor legale. Doar 281,02 ha din cele 328,74 ha expropriate au fost intabulate, nu au fost atrase toate sursele de finanțare și nu s-au monitorizat sumele destinate despăgubirilor.
- Direcțiile silvice nu au întreprins măsuri suficiente pentru recuperarea creanțelor, totalizând 3.213 mii lei, reprezentând masă lemnoasă și penalități, și 5.088 mii lei în sarcina unor salariați pentru tăieri ilegale. Demersurile de recuperare au fost insuficiente, în special înainte de insolvența debitorilor.
- Romsilva nu deține date statistice referitoare la necesarul real de lemn de foc pentru populație, ceea ce afectează fundamentarea deciziilor privind alocarea resurselor și planificarea intervențiilor.

Figura 3: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Mediu**

Sursa: CCR

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Ca urmare a efectuării misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- MMAP nu a evidențiat în contabilitate diferențele rezultate din reevaluarea bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea Administrației Naționale de Meteorologie și a Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva, în sumă totală de 1.039.521 mii lei. Astfel, au fost influențate situațiile financiare atât prin subevaluarea activelor necurente (*Terenuri și clădiri*), cât și a capitalurilor proprii (*Rezerve și fonduri*) cu suma de 1.039.521 mii lei.
- În evidența tehnico-operativă a ministerului, precum și în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* figurează aproximativ 3.100 mii ha din Fondul Forestier Național la o valoare egală cu „0”. Acestea nu au fost evaluate la valoarea justă, abaterea influențând situațiile financiare prin subevaluarea indicatorului *Terenuri și clădiri*.
- Evidențierea eronată a unor active, ca aparținând patrimoniului public al statului, a condus la necalcularea amortizării acestora. Astfel, la nivelul Administrației Bazinale de Apă (ABA) Dobrogea Litoral, bunurile necorporale înregistrate eronat au însumat 35.506 mii lei, constând în *Hărți de hazard, Plan de prevenire, protecție și diminuare a efectelor inundațiilor* și un *Master plan zonă costieră*. La nivelul tuturor administrațiilor bazinale de apă, valoarea activelor evidențiate eronat a fost de 188.398 mii lei.
- Au fost menținute eronat în evidența contabilă bunuri pentru care, prin decizii ale instanțelor de judecată, a încetat dreptul de administrare pentru Administrația Națională „Apele Române” în favoarea Agenției Naționale de Pescuit și Acvacultură (la nivelul ABA Jiu – 61.611 mii lei și ABA Dobrogea Litoral – 27.649 mii lei). Astfel, au fost influențate situațiile financiare prin supraevaluarea indicatorilor *Alte active nefinanciare* și *Rezerve și fonduri* cu valoarea totală de 89.260 mii lei.
- Ministerul nu a respectat principiul contabilității pe bază de angajamente în recunoașterea cheltuielilor, indicatorul *Cheltuieli operaționale* fiind supraevaluat cu suma de 199.432 mii lei ca urmare a:
 - evidențierii de către Administrația Fondului pentru Mediu, în exercițiul financiar 2023, a sumei de 202.429 mii lei, reprezentând cheltuieli ce aparțin anului 2022;
 - neevidențierii, până la 31.12.2023, a sumei de 2.996 mii lei, reprezentând avansuri acordate beneficiarilor proiectelor finanțate din Fondul pentru Mediu.
- ABA Dobrogea Litoral a încheiat un Acord contractual de proiectare și execuție în valoare de 48.774 mii lei, care are drept obiect servicii de proiectare lucrări, verificare de proiect, asistență tehnică din partea proiectantului și execuție lucrări în cadrul proiectului de investiții *Apărarea împotriva inundațiilor a localității Babadag, județul Tulcea*. În urma verificărilor efectuate au fost constatate următoarele nereguli și deficiențe:
 - Au fost efectuate plăți în sumă totală de 10.372 mii lei, din care 8.816 mii lei din fonduri externe nerambursabile și 1.556 mii lei de la bugetul de stat, fără un grafic de eşalonare a plăților și fără a fi stabilite condițiile/momentele în care fiecare parte de lucrări sau fază de execuție devine scadentă.
 - Au fost acordate avansuri în sumă de 8.706 mii lei, fără documente justificative din care să rezulte destinația acestora și fără să fie respectate graficele de rambursare a avansului.
 - Monitorizarea execuției lucrărilor a fost deficitară, iar ABA Dobrogea Litoral nu a luat măsuri pentru recuperarea avansurilor nejustificate. În ciuda întârzierilor constatate, nu au fost aplicate penalități sau sancțiuni, deși acestea erau prevăzute în contract și în legislația aplicabilă. La data auditului, soldul avansurilor acordate fără justificare era de 5.918 mii lei,

iar gradul de deducere a avansurilor era de doar 19,09%. Astfel, există riscul ca această sumă să nu fie justificată și dedusă, conform prevederilor legale, înainte de închiderea proiectului, care este finanțat în proporție de 85% din fonduri externe nerambursabile.

- ABA Dobrogea Litoral a derulat Proiectul *Reducerea eroziunii costiere faza II (2014-2020) – Protecția și reabilitarea Litoralului românesc al Mării Negre*, în cadrul căruia s-a încheiat Contractul de finanțare în valoare de 3.805.642 mii lei între Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene și Administrația Națională Apele Române - ABA Dobrogea Litoral. În urma verificărilor au fost constatate mai multe nereguli privind gestionarea avansurilor, precum și evidențierea acestora în contabilitate:
 - nu a fost prevăzută o dată până la care să fie justificate avansurile prin lucrări executate și nici nu a fost stabilită destinația avansurilor acordate;
 - avansurile acordate cu nerespectarea prevederilor legale, în sumă de 76.030 mii lei, nu au fost înregistrate în contabilitate și nici garanțiile de returnare a avansului în evidența extracontabilă sub forma unor scrisori de garanție bancară în valoare de 277.858 mii lei.
- Activele fixe constând în *Terenuri și clădiri* au fost supraevaluate cu suma de 11.250 mii lei ca urmare a supraevaluării indicatorului *Construcții* cu valoarea de 11.559 mii lei, prin neînregistrarea în evidența contabilă a operațiunilor privind ieșirea din patrimoniul entității și a subevaluării indicatorului *Construcții* cu suma de 309 mii lei, prin nemajorarea valorii unor active cu cea a lucrărilor de modernizare efectuate la acestea.
- Activele curente au fost supraevaluate cu suma de 5.652 mii lei, astfel:
 - *Creanțele din operațiuni comerciale, avansuri și alte decontări* au fost subevaluate cu 3.603 mii lei.
 - *Creanțe din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile și fonduri de la buget* au fost supraevaluate cu valoarea de 2.506 mii lei, reprezentând sume menținute în evidența contabilă generate de înscrierea eronată a centrelor de cost.
 - *Creanțele bugetare* au fost supraevaluate cu suma de 7.505 mii lei, în principal, ca urmare a menținerii în evidența contabilă și fiscală a unor drepturi asupra unor contribuabili aflați în stare de insolvență, precum și a prezentării de informații nereale cu privire la creanțele certe și exigibile asupra unor contribuabili radiati sau intrați în faliment, pentru care s-au emis titluri executorii, fără a se recupera însă drepturile de creanță reținute.
 - Indicatorul *Conturile la trezorerie, casa în lei* a fost supraevaluat ca urmare a menținerii în conturi a unor garanții de participare la licitație și/sau de bună execuție lucrări/servicii, ce nu se regăsesc evidențiate ca datorii, în valoare de 62 mii lei.
 - Cheltuielile în avans au fost subevaluate cu suma de 818 mii lei, prin neraportarea în bilanțul întocmit la 31.12.2023 a drepturilor de natură salarială reprezentate de dobânda legală, stabilite prin sentințele pronunțate de instanțele civile.
- Indicatorul *Personal, drepturi de natură salarială suplimentare* a fost subevaluat cu suma de 1.803 mii lei, prin neînregistrarea și neraportarea unor drepturi salariale suplimentare stabilite prin sentințele definitive ale instanțelor civile pronunțate și comunicate în anul 2023.
- *Sumele necurente – sume ce urmează a fi plătite după o perioadă mai mare de un an* au fost supraevaluate cu suma de 1.328 mii lei prin menținerea eronată în evidența contabilă a unor garanții pentru care au fost emise adrese/notificări de reținere definitivă a acestora, întrucât terenurile aferente nu au fost redacte în circuitul silvic la termenul și în condițiile prevăzute în actul de aprobare.

Audit de conformitate

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Regia Națională a Pădurilor - Romsilva

Ca urmare a misiunii de audit de conformitate desfășurate la **Regia Națională a Pădurilor - Romsilva**, Curtea a exprimat o **concluzie contrară**, fundamentată pe neconformitățile semnificative identificate cu privire la modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și în legătură cu legalitatea realizării veniturilor și efectuării cheltuielilor.

Aspectele de neconformitate identificate de Curte au constat, în principal, în următoarele:

- În perioada 2021-2023, **implementarea prevederilor privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice a fost deficitară** atât la nivelul autorității publice tutelare (MMAP), cât și la nivelul Regiei. MMAP nu a nominalizat un consiliu de administrație permanent, cu un mandat de până la patru ani, perpetuând numiri provizorii și succesive, în ciuda finalizării procedurilor de selecție. Contractele de mandat încheiate nu au inclus elementele legale obligatorii (criteriile și indicatorii de performanță financiari și nefinanțari, clauzele privind independența și integritatea sau criteriile de evaluare a activității).
- Nu a fost respectată separarea între funcțiile de conducere executivă și cele de supraveghere. Astfel, **membri ai Consiliului de administrație au deținut concomitent calitatea de salariați ai Regiei** (directori de direcții silvice, șefi de ocol sau reprezentanți ai autorității tutelare), ceea ce a generat o stare de incompatibilitate cu prevederile privind independența administratorilor.
- S-a constatat că **niciunul dintre membrii Comitetului de audit al Consiliului de administrație al RNP Romsilva nu îndeplinește cerințele prevăzute de normele legale în vigoare**. Astfel, cel puțin doi membri trebuiau să fie administratori independenți, iar președintele comitetului trebuia, de asemenea, să fie administrator independent. În plus, **niciun membru desemnat nu deținea calificarea de auditor financiar, care a devenit obligatorie începând cu 1 ianuarie 2023, și nici competențe dovedite în domeniul contabilității și al auditului statutar**, deși aceste cerințe sunt clar prevăzute de lege. Ca urmare, Curtea a constatat că prevederile legale aplicabile nu au fost respectate.
- La nivelul Romsilva **au fost depășite limitele bugetare pentru cheltuielile de natură salarială**, prevăzute în bugetele aprobate pentru anii 2021 și 2023. În perioada auditată au fost efectuate plăți necuvenite în valoare de 216.569 mii lei, reprezentând drepturi salariale acordate tuturor angajaților, cu titlu de „alte premii decât cele ocazionale”, **fără o fundamentare reală a performanțelor individuale**. Astfel, premiile care, conform reglementărilor, ar fi trebuit acordate în funcție de realizările personale au fost transformate în beneficii colective, fără a exista o evaluare documentată a contribuției fiecărui salariat la atingerea unor performanțe excepționale.
- Au fost identificate **erori în calculul și plata drepturilor salariale**, reprezentând ore suplimentare, spor pentru condiții grele de muncă, spor de fidelitate, precum și plata unei sume acordate în cadrul proiectului POIM, peste nivelul negociat în contractul de muncă cu timp parțial. Sporurile salariale au fost stabilite ca procent maxim, **fără să existe o ierarhizare a acestora pentru posturi similare**. Clasele de salarizare și sporurile acordate salariaților s-au stabilit prin negociere individuală, ceea ce a condus la situații în care salariați care ocupă posturi similare au negociat niveluri salariale și sporuri diferite (Direcția Silvică Călărași). De asemenea, același tip de spor a fost acordat în procente diferite, fără a fi stabilite criterii de acordare obiective și transparente, situație care a condus la **aplicarea unui tratament diferențiat pentru aceeași categorie de salariați**. Totodată, s-a constatat existența unor situații în care salariați care au ocupat posturi de execuție să negocieze salarii și sporuri salariale superioare altui salariat care ocupă un post de conducere (Direcția Silvică Suceava, structura centrală RNP Romsilva).
- La nivelul a trei direcții silvice ale județelor Bihor, Călărași și Vrancea, **trei salariați au avut și calitatea de asociați ai unor societăți comerciale cu care Romsilva are relații contractuale**, fapt ce contravine prevederilor Codului de conduită etică și profesională a salariaților Romsilva, Contractului colectiv de muncă și Codului muncii.
- La nivelul Romsilva **nu a fost asigurată evaluarea tuturor suprafețelor de teren care constituie Fondul Forestier Național aflate în proprietatea publică a statului și în administrarea Regiei**. Astfel, suprafețe semnificative, de 3.100.042,62 ha, au fost înregistrate doar în evidența tehnico-operativă, în unități naturale, fără a fi reflectate și contabil la valoarea justă. Totodată, în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, aceste suprafețe sunt înscrise cu valoarea „0” lei, deși constituie active din domeniul public. Astfel, nu s-a stabilit valoarea reală, justă a suprafețelor care compun fondul forestier național, subevaluându-se patrimoniul administrat de Regie.
- **Anumite suprafețe de teren din fondul forestier național au fost ocupate temporar, fără aprobare în condițiile legii, Regia neexercitându-și dreptul de a solicita despăgubiri pentru lipsa de folosință și de a iniția măsuri pentru readucerea terenului în circuitul**

silvic. Deficiența a fost constatată pe fondul nerespectării prevederilor *Codului silvic*, potrivit cărora în *Fondul Forestier Național* se pot aproba ocupări temporare de terenuri forestiere pentru perioade determinate de timp de maximum 10 ani, cu posibilitatea prelungirii pe perioade succesive de maximum 10 ani, cu condiția de a fi efectuate plăți anticipate ale obligațiilor bănești calculate în conformitate cu prevederile *Metodologiei privind scoaterea definitivă, ocuparea temporară și schimbul de terenuri și de calcul al obligațiilor bănești*.

- La nivelul unor direcții silvice județene nu a fost constituit și alimentat *Fondul de Conservare și Regenerare a Pădurilor* la valoarea corectă și reală, în baza tuturor sumelor încasate de la beneficiarii care au ocupat temporar terenuri din *Fondul Forestier Național*. Astfel, în perioada 2021-2023, *Fondul de Conservare și Regenerare a Pădurilor* a fost diminuat cu suma de 155 mii lei.
- OMV Petrom SA ocupă o suprafață de 13,41 ha pe raza Direcției Silvice Argeș, **fără să existe aprobări emise conform prevederilor legale în acest sens**. În prezent, mai există obiective OMV Petrom SA în situații similare pe raza direcțiilor silvice ale județelor Bacău (cca 11 ha), Giurgiu (0,29 ha), Gorj (19,62 ha). În majoritatea situațiilor, obiectivele petroliere ale OMV Petrom SA sunt istorice, există dinainte de anul 1990 și **nu există un inventar al obiectivelor și suprafețelor ocupate la nivelul Romsilva**.
- Nu au fost respectate, în toate situațiile, prevederile *Regulamentului de valorificare a masei lemnoase din fondul forestier proprietate publică*, astfel:
 - existența, la expirarea termenelor de reprimire a parchetelor, a unor cantități de masă lemnoasă în diferite faze ale exploatării și/sau a unor suprafețe necurățate de resturi de exploatare, fără a fi calculate, facturate și încasate penalități, conform prevederilor contractuale;
 - existența, la data de 31 decembrie a anului în care s-a realizat exploatarea, a unor cantități de masă lemnoasă aflată în diferite faze ale exploatării, fără a fi calculate, aplicate și încasate penalități conform prevederilor contractuale, în condițiile în care reprimirea parchetelor nu s-a făcut până la data expirării termenului prevăzut în autorizația de exploatare;
 - acceptarea ca instrumente de plată a unor bilete la ordin neavalizate de către unitatea bancară emitentă, existând riscul de neacoperire, respectiv de neîncasare a acestora;
 - acceptarea participării la licitația de masă lemnoasă, în 2023, a unui operator economic care avea contracte de masă lemnoasă „pe picior”, încheiate anterior și reziliate în ultimele șase luni din culpa sa, deși acesta nu se mai califică.
- La nivelul direcțiilor silvice județene, ***Fondul de accesibilizare a pădurilor nu a fost constituit în cuantumul legal corespunzător, ceea ce a afectat asigurarea resurselor necesare efectuării lucrărilor de constituire și intervenții de natura investițiilor la drumurile forestiere aflate în patrimoniul Romsilva***. Astfel, *Fondul* a fost diminuat, prin neconstituire, cu suma de 493 mii lei și, prin nevirare, cu suma de 1.998 mii lei. De asemenea, nu au fost constituite garanții de bună execuție aferente unor contracte de achiziție publică a lucrărilor de accesibilizare a fondului forestier, ceea ce generează **riscul ca Romsilva să nu poată formula pretenții în cazurile în care contractantul nu își îndeplinește, din culpa sa, obligațiile asumate prin contract**. Totodată, la nivelul Direcției Silvice Neamț, au fost efectuate plăți nelegale în sumă totală de 194 mii lei ca urmare a nerespectării prevederilor contractuale și/sau a prevederilor legale privind ajustarea prețurilor contractelor de achiziție publică.
- În perioada 2021-2023, Romsilva a expropriat o suprafață de 328,74 ha pentru realizarea perdelelor forestiere de protecție, însă a intabulat doar suprafața de 281,02 ha. Procesul de realizare a perdelelor forestiere a fost marcat de întârzieri și disfuncționalități. Au fost identificate **situații de nerespectare a prevederilor legale care reglementează realizarea perdelelor forestiere**, prin:
 - neatragerea tuturor surselor de finanțare prevăzute de legislația aplicabilă pentru implementarea Programului Național de realizare al perdelelor forestiere. Au fost utilizate exclusiv bugetul de stat și Fondul de conservare și regenerare a pădurilor, fără accesarea altor surse eligibile (Fondul de ameliorare cu destinație funciară, fonduri externe nerambursabile, Fondul de mediu etc.);
 - netransferarea documentațiilor tehnico-economice realizate de gărzile forestiere către Romsilva în vederea demarării investițiilor. Deși au fost elaborate 42 de documentații în valoare totală

de 202,67 milioane lei de către gările forestiere, acestea nu au fost transferate către Romsilva pentru a fi valorificate în procesul investițional;

- neintabularea întregii suprafețe expropriate pentru realizarea perdelor forestiere, afectând evidența juridică și patrimonială a bunurilor;
- nemonitorizarea sumelor existente în contul special destinat despăgubirilor pentru exproprierea terenurilor necesare perdelor forestiere, cont gestionat în baza unui protocol încheiat între Romsilva și unitatea bancară desemnată.
- **Direcțiile silvice nu au monitorizat, corespunzător și în timp util, drepturile de creanță ale Regiei**, rezultate din contracte comerciale (în special cele de exploatare a masei lemnoase), dar și din situații de nerecuperare a plăților necuvenite, pentru lucrări de întreținere care, în fapt, nu au fost executate de către operatorii economici contractanți, cazuri identificate prin acte de control. Astfel, s-au constatat:
 - creanțe neîncasate în suma de 3.213 mii lei, reprezentând contravaloarea masei lemnoase exploatare și a penalităților aferente, având o vechime cuprinsă între anii 2011-2023;
 - operatorii economici debitori aflați în insolvență sau faliment, pentru care Regia nu a efectuat demersurile de recuperare a tuturor drepturilor de creanță înainte de intrarea acestora în stări speciale și nici nu a solicitat atragerea răspunderii în solidar a administratorilor/asociaților acestora;
 - creanțe neîncasate în sumă de 5.088 mii lei, stabilite în sarcina unor salariați potrivit unor acte de control în care s-au constatat tăieri ilegale de arbori.
- **La nivelul Romsilva nu există date și informații statistice actualizate referitoare la necesarul anual real de lemn de foc pentru populație**, care să fundamenteze în mod corect și realist hotărârile Consiliului de administrație cu privire la lemnul destinat încălzirii.

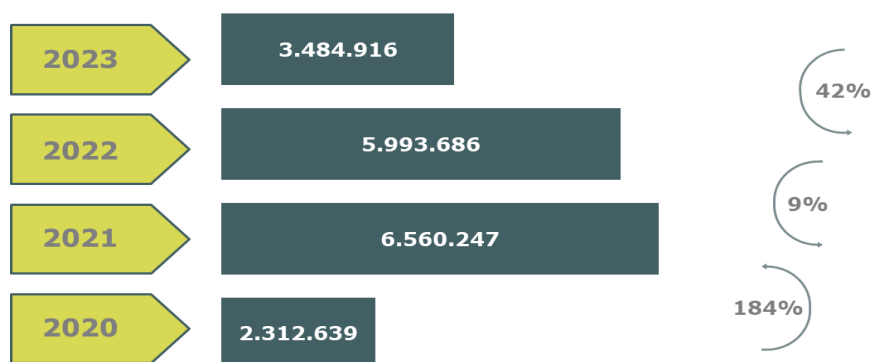
ECONOMIE, DIGITALIZARE ȘI MEDIU DE AFACERI

Domeniul **Economie, Digitalizare și Mediu de Afaceri** cuprinde Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării, entități publice clasificate în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*.

Anul 2023 a adus schimbări pentru domeniul *Economie, Digitalizare și Mediu de Afaceri* ca urmare a reorganizării prin fuziune prin absorbție a Ministerului Economiei cu Ministerul Antreprenoriatului și Turismului³⁹, devenind Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile pentru domeniul *Economie, Digitalizare și Mediu de Afaceri* au înregistrat variații în consumul de fonduri publice, fluctuații determinate, în principal, de reorganizările ministerelor de specialitate**. În anul financiar 2023, s-au utilizat fonduri publice de 3.484.916 mii lei, ceea ce reprezintă o scădere cu 41,9% față de 2022 și cu 46,9% față de 2021, dar o creștere cu 50,7% comparativ cu 2020.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului *Economie, Digitalizare și Mediu de Afaceri* în perioada 2020-2023 (mii lei)

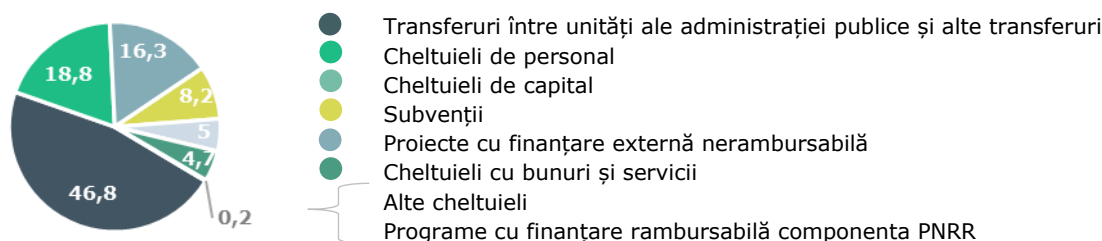

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul general anual de execuție a bugetului de stat aferent perioadei 2020-2023 de Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri/Ministerul Economiei/Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului și de Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării

• Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

În exercițiul financiar 2023, MEAT a efectuat cheltuieli în valoare de 1.120.863 mii lei, raportate în contul de execuție a bugetului MEAT pe anul 2023. Aceste cheltuieli au fost finanțate în proporție de **95,3% de la bugetul de stat** și de 4,7% din fonduri externe nerambursabile, venituri proprii și subvenții.

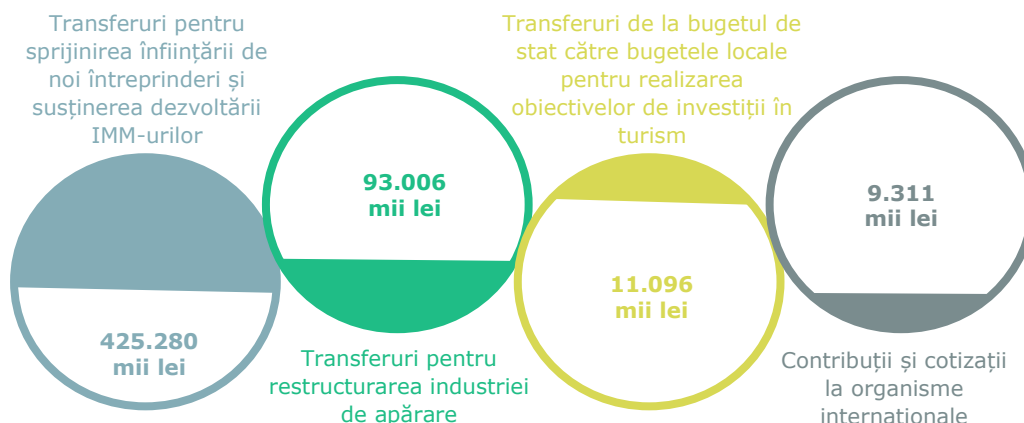
Figura 2: Structura cheltuielilor MEAT în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MEAT pe anul 2023

³⁹ OUG nr. 59/2023 privind stabilirea unor măsuri la nivelul administrației publice centrale

Figura 3: Destinația transferurilor efectuate din bugetul MEAT în anul 2023

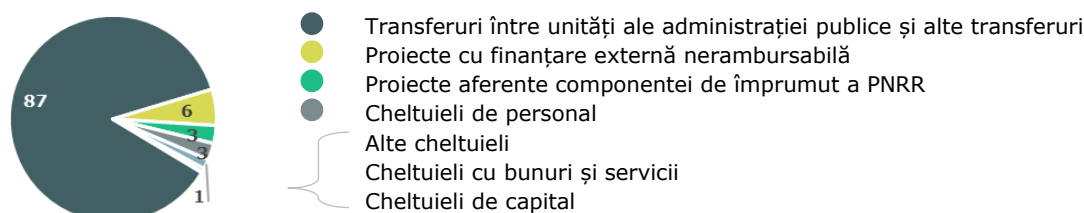

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MEAT pe anul 2023

• Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării

MCID a efectuat cheltuieli raportate în *Contul de execuție a bugetului ministerului pe anul 2023*, în valoare de 2.364.054 mii lei, finanțate în proporție de **95,7% de la bugetul de stat**, în proporție de 4,2% din venituri proprii și subvenții și de 0,1% din fonduri externe nerambursabile.

Figura 4: Structura cheltuielilor MCID în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MCID pe anul 2023

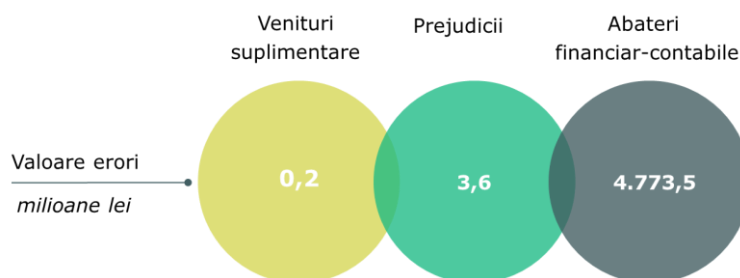

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Activele fixe, precum terenurile, clădirile și instalațiile tehnice, au fost raportate în situațiile financiare atât de către MEAT, cât și de Ministerul Energiei, ca urmare a neîntocmirii protocoalelor de predare-primire prevăzute de lege, ceea ce a generat suprapuneri în evidențele contabile. Activele financiare necurente au fost afectate de alocări către operatori economici din industria de apărare, fără ajustarea corespunzătoare a contribuției statului la capitalul social al acestor entități sau fără actualizarea informațiilor la ONRC. O altă problemă a fost menținerea în contabilitate a unor stocuri depreciate, unele cu o vechime de peste 60 de ani. De asemenea, clasificarea contabilă a activelor și calculul amortizării au fost realizate necorespunzător, ceea ce a amplificat denaturarea situațiilor financiare. Înregistrarea incorectă a unor construcții, terenuri, autovehicule, disponibilități din trezorerie și creanțe legate de ajutoarele de minimis a completat această listă de erori, afectând acuratețea raportărilor.
- Datoriile MEAT au fost, de asemenea, raportate în mod necorespunzător. De exemplu, garanțiile pentru participarea la târguri internaționale și obligațiile către bugetul de stat au fost reflectate eronat în evidențele contabile. În plus, unele provizioane nu au fost înregistrate și, implicit, nu au fost raportate în situațiile financiare anuale.
- Rezultatul raportat al MEAT a fost influențat negativ de utilizarea unor cursuri valutare diferite față de cele corespunzătoare datei efectuării cheltuielilor, ceea ce a condus la reflectarea nejustificată a unor diferențe favorabile în evidența contabilă. De exemplu, cheltuielile efectuate de Birourile de Promovare Comercială Externă și de personalul din Rețeaua de Reprezentare Externă Politici Comerciale (activități preluate ulterior de ARICE) au fost raportate folosind cursuri valutare care nu corespundeau datei tranzacțiilor.

- Cheltuielile MEAT au fost afectate de clasificări și înregistrări contabile eronate. Un exemplu notabil este tratarea serviciilor de dezvoltare și implementare a platformelor informatice drept cheltuieli curente, în loc să fie recunoscute ca imobilizări necorporale. De asemenea, fondurile alocate programelor naționale pentru IMM-uri, transferate către băncile partenere, au fost raportate integral drept cheltuieli, deși nu toate sumele au fost efectiv plătite beneficiarilor.
- Auditul a identificat probleme semnificative în gestionarea imobilelor. Un caz emblematic este un imobil situat în sectorul 4, București, preluat de MEAT prin protocol de la Ministerul Antreprenoriatului și Turismului. Acest imobil nu a fost înregistrat în evidența contabilă sau cadastrală și a fost raportat în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* la o valoare simbolică de 1 leu. Mai mult, MEAT nu a exercitat dreptul de administrare asupra acestuia, spațiile fiind utilizate de agenți economici privați fără o bază legală clară, iar veniturile generate au fost încasate de o asociație privată, nu de stat.
- S-au constatat neconcordanțe între cadrul legal de atribuire în administrare, evidența contabilă și cea cadastrală pentru unele terenuri și clădiri, exemplificate prin imobilul situat în șoseaua Viilor nr. 38, București, înregistrat eronat ca aparținând domeniului privat al statului.
- În anul 2023, MEAT a alocat 180.000 mii lei din bugetul de stat pentru finanțarea investițiilor derulate de opt operatori economici din industria de apărare, fără a identifica, la adoptarea *Legii bugetului*, investițiile specifice ce urmează a fi finanțate, în condițiile în care fondurile anterioare nu au fost utilizate integral. Sumele au fost utilizate pentru majorarea capitalului social al operatorilor, conducând la creșterea valorilor activelor financiare necurente ale MEAT.
- Auditul a constatat că MEAT a continuat să raporteze acțiuni deținute la societăți aflate în faliment, fără a le reevalua sau actualiza în evidențele ONRC, ceea ce a afectat valoarea reală a activelor financiare. În plus, la nivelul agențiilor teritoriale pentru IMM-uri și turism, deciziile de recuperare a ajutoarelor de minimis și a alocațiilor financiare nerambursabile nu au fost transmise organelor fiscale, împiedicând recuperarea sumelor datorate bugetului de stat.
- La nivelul MCID, auditul a evidențiat disfuncționalități privind centralizarea și raportarea situațiilor financiare, gestionarea activelor și respectarea principiilor contabile. Totodată, reevaluarea activelor fixe corporale nu a fost finalizată în termenul legal, iar rezultatele parțiale nu au fost înregistrate în evidența contabilă. Procesul de inventariere a fost formal, fără valorificarea rezultatelor, ceea ce a condus la menținerea în evidență a unor mijloace fixe și obiecte de inventar, deși fuseseră propuse pentru casare. De asemenea, nu au fost reflectate în contabilitate obligațiile pecuniare rezultate din litigii în curs, nu s-au constituit provizioane sau datorii contingente, iar obligațiile asumate prin acorduri internaționale au fost înregistrate doar la momentul plății, și nu la data angajării, contrar principiului contabilității de angajamente.
- Cu privire la evidența proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile, s-a constatat că MCID nu a asigurat detalierea cheltuielilor în conturi analitice defalcate pe surse de finanțare. În cazul proiectului Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics, s-a constatat o supradimensionare a creanțelor față de Comisia Europeană cu 2.070 mii lei, precum și neconcordanțe între sumele alocate prin bugetul MCID și cele efectiv rambursate, ceea ce a afectat acuratețea evidenței contabile a sumelor de primit sau restituit. Totodată, în derularea proiectelor din PNRR s-au identificat tratamente neunitare privind eligibilitatea cheltuielilor.
- La nivelul Autorității pentru Digitalizarea României, entitate aflată în subordinea MCID, s-au constatat plăți salariale nejustificate prin acordarea cumulativă a două tipuri de sporuri, fără respectarea cadrului legal. Sumele respective nu au fost înregistrate ca debite de recuperat, ceea ce a afectat acuratețea evidenței financiare.
- Auditul desfășurat la CN Loteria Română SA a evidențiat deficiențe privind realizarea obiectivelor generale de finanțare a interesului public național, atingerea indicatorilor de venituri și gestionarea fondurilor aferente câștigurilor neridicate și fondurilor speciale. Cele mai frecvente deficiențe au fost legate de concentrarea resurselor pentru promovarea comercială în detrimentul obiectivelor sociale, de nerealizarea integrală a veniturilor planificate și de abateri de la prevederile regulamentelor privind lozurile instant și fondurile speciale.

Figura 5: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Economie, digitalizare și mediu de afaceri**

Sursa: CCR

Rezultatele auditurilor efectuate în anul 2024

ECONOMIE ȘI MEDIU DE AFACERI

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului

Ca urmare a efectuării misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Economiei, Antreprenoriatului și Turismului** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- **Activele au fost supraevaluate cu suma de 4.103.783 mii lei** prin:
 - supraevaluarea activelor fixe de natura terenurilor și clădirilor, instalațiilor tehnice, precum și a cheltuielilor de dezvoltare (studii de cercetare) cu suma de 4.052.599 mii lei, care nu au fost preluate în condițiile legii, prin protocol de predare-primire de către Ministerul Energiei. Acestea au fost menținute și raportate în situațiile financiare atât de către MEAT, cât și de către Ministerul Energiei, cu excepția activelor date în folosință societății Petrotrans SA, în sumă de 111.002 mii lei;
 - supraevaluarea activelor financiare necurente cu suma de 46.250 mii lei, transferată unui număr de trei operatori economici din industria de apărare (UM Plopeni SA, Uzina Automecanică Moreni SA și Electromecanica Ploiești SA), în condițiile în care, deși au fost alocate aceste sume, nu a fost majorată contribuția statului la capitalul social al acestora, iar capitalul social înregistrat la ONRC nu a fost actualizat până la data de 31.12.2023;
 - supraevaluarea activelor cu suma de 2.693 mii lei, reprezentând produse de natura echipamentelor tehnologice și a stocurilor de materiale constituite la nivelul Filialelor Romarm SA și a IOR SA (entități aflate sub autoritatea MEAT), raportate ca fiind aprobate pentru scoaterea definitivă din rezerva de mobilizare, fără a fi valorificate sau casate conform prevederilor legale. Stocurile includ, în unele cazuri, bunuri cu o vechime de peste 60 de ani (provenind din perioada 1963-1992), iar unele dintre acestea prezintă semne de depreciere calitativă;
 - supraevaluarea activelor corporale nete concomitent cu subevaluarea activelor necorporale cu suma de 1.272 mii lei, prin înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor licențe și servicii de creare, testare și implementare a unei soluții informatice pentru realizarea unei platforme informatice, precum și prin necalcularea, în condițiile legii, și prin neînregistrarea în contabilitate a amortizării activelor fixe achiziționate în anul 2023, începând cu luna următoare punerii în funcțiune;

- supraevaluarea valorii nete a activelor fixe necorporale cu suma de 969 mii lei ca urmare a necalculării și neînregistrării în contabilitate a amortizării aferente activelor fixe achiziționate în anul 2023 de către Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, respectiv prin neînregistrarea în evidența contabilă, de către MEAT, a amortizării aferente activelor fixe necorporale preluate în bilanțul de deschidere de la Ministerul Antreprenoriatului și Turismului.
- **Activele au fost subevaluate cu suma de 127.469 mii lei prin:**
 - subevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor cu suma de 11.331 mii lei;
 - subevaluarea activelor nete cu suma de 131 mii lei, prin înregistrarea eronată în evidența contabilă a unui număr de șase autovehicule nou achiziționate, la valoarea de plată diminuată cu prima de casare, pentru care ministerul a beneficiat de finanțare din Fondul de mediu și nu la valoarea de intrare în patrimoniu, respectiv la nivelul costului de achiziție, precum și prin calcularea eronată a amortizării aferente;
 - subevaluarea sumelor raportate în conturile disponibile la Trezorerie, raportate în situațiile financiare ale anului 2023, prin preluarea eronată în evidența contabilă de la MAT la MEAT (în contul de disponibil în lei din fonduri externe nerambursabile la Trezorerie) a sumei de 52.535 mii lei, cu 300 mii lei mai puțin decât suma înscrisă în extrasul de cont la data de 20 decembrie 2023 (52.835 mii lei);
 - subevaluarea creanțelor curente/datoriilor curente cu suma de 115.707 mii lei, înregistrată în situațiile financiare ale anului 2023, abatere constatată la nivelul agențiilor teritoriale pentru întreprinderi mici și mijlocii și turism în legătură cu ajutoarele de minimis, pentru care s-a dispus recuperarea sumelor utilizate cu nerespectarea prevederilor legale și contractuale.
- **Datoriile au fost supraevaluate cu suma de 55.626 mii lei prin:**
 - supraevaluarea datoriilor curente concomitent cu supraevaluarea disponibilului aflat în conturi la trezorerie cu suma de 3.795 mii lei, reprezentând garanții de participare la târguri, nerestituite societăților participante și care nu au fost predate Agenției Române pentru Investiții și Comerț Exterior (ARICE), instituție înființată în subordinea Guvernului și coordonarea prim-ministrului, care a preluat o parte dintre atribuțiile și activitățile (privind investițiile străine și comerțul exterior) de la fostul MAT;
 - supraevaluarea datoriilor curente, înregistrate în situațiile financiare ale anului 2023, în contul *Alte datorii față de buget*, cu suma de 51.831 mii lei.
- **Datoriile au fost subevaluate cu suma de 841 mii lei** prin neînregistrarea provizioanelor în evidența contabilă la 31.12.2023 și, implicit, neraportarea acestora în situațiile financiare anuale.
- **Rezultatul reportat a fost supraevaluat cu suma de 588 mii lei prin:**
 - evaluarea nejustificată a cheltuielilor efectuate de Birourile de Promovare Comercială Externă, a căror activitate a fost preluată de ARICE, la un curs valutar mai mare față de cursul înregistrat la data efectuării cheltuielilor;
 - evaluarea nejustificată a deconturilor de cheltuieli efectuate de către personalul birourilor din Rețeaua de Reprezentare Externă Politici Comerciale din cadrul MEAT, la un curs valutar diferit de cel de la data efectuării cheltuielilor, fiind constatată o diferență în sumă de 11 mii lei, cu care a fost majorat în mod nejustificat soldul contului aferent decontărilor privind operațiuni financiare din activitatea operațională.
- **Cheltuielile operaționale au fost supraevaluate cu suma de 357.237 mii lei prin:**
 - înregistrarea eronată a sumei de 13.995 mii lei în contul *Alte cheltuieli cu serviciile executate de terți*, reprezentând servicii de dezvoltare și implementare a unor platforme informatice, care trebuiau recunoscute și înregistrate ca imobilizări necorporale;
 - înregistrarea eronată în conturile de cheltuieli a fondurilor primite de la bugetul de stat, destinare finanțării unor programe naționale pentru stimularea, înființarea și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii, virate în conturile bancare ale băncilor partenere, în condițiile în care nu toate sumele au fost efectiv plătite către beneficiarii de programe etc.

- Un imobil situat în sectorul 4, București, aflat în domeniul public al statului, preluat de către MEAT în administrare, nu a fost înregistrat în evidența contabilă a ministerului până la finele exercițiului financiar al anului 2023. Deși imobilul a fost preluat prin protocol de predare-primire de la MAT, acesta nu a fost înscris în evidențele cadastrale la Agenția Națională de Cadastru și Publicitate Imobiliară, iar în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* a fost înregistrat la valoarea simbolică de 1 leu.

MEAT nu și-a exercitat dreptul de administrare asupra imobilului, în condițiile în care în spațiile aferente se desfășoară activități economice de către diverse persoane juridice private, fără ca ministerul să justifice modul de atribuire a utilizării spațiilor de către acestea.

Astfel, în acest imobil și-au declarat sediul social un număr de 36 de agenți economici privați, iar, potrivit informațiilor comunicate de Oficiul Național al Registrului Comerțului, 55 de societăți comerciale și-au declarat sediul social sau punctul de lucru în acest imobil. În baza contractelor încheiate de Asociația Centrul Incubator de Afaceri cu respectivele societăți au fost percepute sume anuale cuprinse între 240 euro și 4.800 euro (fără TVA) per societate. În unele cazuri, spațiile au fost subînchiriate de către asociație, fără ca MEAT să exercite vreun control sau să obțină venituri aferente.

- În anul 2023, prin bugetul MEAT au fost alocate fonduri în sumă de 180.000 mii lei de la bugetul de stat pentru finanțarea investițiilor necesare protecției intereselor esențiale de securitate națională, derulate de opt operatori economici din industria de apărare, având ca destinație producția de armament și material de război, în condițiile în care:
 - Ministerul nu a identificat, la data adoptării *Legii bugetului de stat pe anul 2023*, investițiile care urmau a fi finanțate din aceste sume. La filele anului 2023 au fost înregistrate fonduri în sumă de 655.228 mii lei, care au fost destinate, în perioada 2018-2023, finanțării investițiilor necesare industriei de apărare, existând situații în care gradul de neutilizare a fost de 100%.
 - Un număr de 19 operatori economici din industria de apărare, inclusiv cei opt operatori cărora le-au fost virate sume în 2023, nu au utilizat integral sumele primite de la bugetul de stat, în perioada 2018-2020 și în anul 2022, pentru realizarea investițiilor prevăzute în listele obiectivelor de investiții aferente fiecărui an. Aceste sume au fost folosite pentru majorarea capitalului social al operatorilor economici, contribuind, implicit, la creșterea valorii activelor financiare necurente ale MEAT, la data de 31.12.2023.
- La înființarea MEAT, în bilanțul de deschidere încheiat la data de 30 noiembrie 2023 a fost preluată suma de 2.474 mii lei de la MAT, reprezentând materiale consumabile și obiecte de inventar scoase din evidență, înregistrate eronat de către MAT în contul de Decontări din operații în curs de clarificare. Pentru această sumă nu au fost identificate documente justificative și nu se cunoaște componența și/sau vechimea acestora, fapt ce face imposibilă identificarea bunurilor.
- Curtea a constatat evidențierea în situațiile financiare ale anului 2023, în categoria activelor financiare necurente, de acțiuni deținute de statul român prin MEAT la societăți aflate în faliment, care fie nu se mai regăsesc înregistrate la Oficiul Național al Registrului Comerțului, fie nu au fost reevaluate la data bilanțului.
- Au fost identificate neconcordanțe între cadrul legal de atribuire în administrare, evidența contabilă și cea patrimonială, în cazul unor imobile de natura clădirilor și terenurilor, înregistrate în situațiile financiare ale anului 2023, dar neînregistrate în evidențele cadastrale. În acest sens se exemplifică imobilul de natura terenului situat în șoseaua Viilor nr. 38, București, înregistrat în evidența contabilă în categoria bunurilor care fac parte din **domeniul privat al statului** (la valoarea de 2.390 mii lei), deși acesta este înscris în categoria bunurilor care fac parte din **domeniul public al statului**, fără a se menționa și suprafața aferentă. Acest teren nu este înregistrat în Cartea funciară pe numele MEAT.
- La nivelul agențiilor teritoriale pentru întreprinderi mici și mijlocii și turism nu au fost comunicate către organele fiscale, conform prevederilor legale, toate deciziile emise în anul 2023 pentru recuperarea ajutoarelor de minimis, respectiv a alocațiilor financiare nerambursabile acordate beneficiarilor programelor de stimulare și dezvoltare a IMM-urilor, care trebuie restituite de către aceștia. În acest sens se exemplifică situația de la ATIMMT Constanța (Iași), care nu a transmis decizii, în sumă de 5.544 mii lei, către organele fiscale competente ale ANAF, în vederea recuperării prin executare silită.

Ministerul Cercetării Inovării și Digitalizării

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- **Centralizarea situațiilor financiare la nivelul MCID nu s-a realizat în conformitate cu cadrul de raportare financiară și de reglementare aplicabil**, în sensul în care raportarea financiară a Agenției Spațiale Române nu a fost susținută de documentele financiare care au stat la baza întocmirii situațiilor financiare, iar cea a Institutului Național de Informare și Documentare nu a avut la bază situații financiare formalizate. Aceste aspecte au condus la denaturarea situațiilor financiare centralizate cu suma de 6.289 mii lei.
- La nivelul MCID **nu a fost respectată obligația de a efectua reevaluarea activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor aflate în patrimoniul instituțiilor publice** în termenul legal de minimum trei ani. Reevaluarea începută în 2023 nu a fost finalizată, iar rezultatele nu au fost înregistrate în contabilitate, ceea ce a condus la denaturarea valorii activelor și, implicit, a situațiilor financiare consolidate.
- Inventarierea elementelor patrimoniale de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii nu a fost realizată în conformitate cu legislația în vigoare, desfășurându-se într-o manieră formală și lipsită de rezultate concrete. Astfel, patrimoniul MCID a fost denaturat ca urmare a nevalorificării rezultatelor inventarierii și a menținerii în evidențele contabile a unor mijloace fixe și obiecte de inventar propuse pentru casare, în valoare de 44.645 mii lei.
- **Obligațiile pecuniare rezultate din litigii aflate în curs de soluționare nu au fost înregistrate în contabilitate și nici raportate în situațiile financiare**, deși exista un risc semnificativ ca aceste procese să se finalizeze în defavoarea instituției. Totodată, nu au fost constituite provizioane sau datorii contingente, iar la nivelul entității nu a fost instituit un mecanism de revizuire periodică a acestora. În consecință, situațiile financiare nu oferă utilizatorilor o imagine corectă, entitatea neînregistrând valoarea estimativă a sumelor solicitate în instanță, în cuantum de 812 mii lei.
- Obligațiile de plată stabilite în baza acordurilor internaționale nu au fost recunoscute în contabilitate la data angajării acestora, ci pe măsura efectuării plăților, contrar principiului contabilității de angajamente. Acest mod de raportare a condus la denaturarea datoriilor înregistrate de MCID, la neînregistrarea diferențelor de curs valutar corespunzător datelor calendaristice și la nerespectarea principiului buneii gestiuni financiare, plata cotizațiilor internaționale ce rezultă din calitatea de membru nefiind efectuată la termenul menționat în facturi. În aceste condiții, **situațiile financiare au fost denaturate, întrucât la data de 31.12.2023 nu au fost înregistrate angajamentele de plată față de furnizori în sumă de 61.226 mii lei, incluzând dobânzi penalizatoare în valoare de 1.804 mii lei, stabilite în sarcina MCID**.
- La nivelul MCID, **evidența contabilă a proiectelor FEN nu a fost realizată corespunzător**. Astfel, cheltuielile eligibile nu au fost evidențiate analitic pe surse/cote de finanțare. Finanțarea din fonduri externe nerambursabile și cea de la bugetul de stat nu au fost evidențiate (delimitate) distinct în conturile contabile și în balanța analitică.

În cazul Proiectului paneuropean de cercetare *Extreme Light Infrastructure – Nuclear Physics* (ELI-NP), reprezentând asistență financiară nerambursabilă (beneficiar Institutul Național de Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei” – IFIN HH), s-au constatat deficiențe privind evidența sumelor alocate prin bugetul MCID pentru susținerea cheltuielilor eligibile aferente Proiectului, astfel:

- raportarea denaturată a drepturilor de creanță față de CE prin supradimensionarea soldului acestora cu suma de 2.070 mii lei;
- neconcordanță între valoarea alocată prin bugetul MCID pentru susținerea cheltuielilor eligibile reprezentând asistență financiară nerambursabilă și sumele efectiv rambursate, având drept consecință denaturarea soldurilor privind sumele de primit sau de restituit.

- În cazul unor contracte aflate în derulare în exercițiul financiar 2023, s-a constatat nerespectarea clasificăției bugetare la angajarea și plata cheltuielilor aferente serviciilor de proiectare pentru reamenajarea holurilor clădirii MCID. Această deficiență a condus la denaturarea valorii imobilului din patrimoniul public cu suma de 783 mii lei și la neînregistrarea unor mijloace fixe și obiecte de inventar în valoare estimată de 257 mii lei.
- **La nivelul Autorității pentru Digitalizarea României, cheltuielile salariale ale echipei de management de proiect au fost majorate artificial prin acordarea simultană a două tipuri de sporuri**, pentru complexitatea muncii și pentru activitatea desfășurată în cadrul proiectelor finanțate din fonduri nerambursabile. Sumele astfel acordate, în valoare de 275 mii lei, nu au fost reflectate ca sume de recuperat în situațiile financiare.
- Referitor la activitatea de finanțare a proiectelor de cercetare-dezvoltare și inovare, s-a constatat că, în cadrul *Programului Instalații și obiective speciale de interes național-IOSIN*, **nu există un document formalizat care să ateste că a fost efectuată verificarea conformității declarațiilor și a documentelor justificative aferente cheltuielilor efectuate de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare, cuprinse în dosarul cererii de plată**. De asemenea, nu există o procedură operațională care să stabilească atât etapele necesare înregistrării, analizării și soluționării cererilor de plată pentru finanțarea proiectelor de cercetare-dezvoltare și inovare, cât și etapele aferente monitorizării și verificării modului de utilizare a fondurilor alocate, inclusiv responsabili și termene. Totodată, legislația în vigoare nu prevede mecanisme pe baza cărora să poată fi analizat procesul de acordare a finanțării/plății și de monitorizare/verificare a fondurilor alocate proiectelor de cercetare-dezvoltare și inovare administrate de MCID.
- În cadrul proiectelor finanțate din fonduri europene prin PNRR s-au constatat disfuncționalități privind evidența și eligibilitatea unor cheltuieli. Astfel, cheltuielile aferente indemnizației de concediu medical au fost tratate neunitar. Au fost decontate cheltuieli neeligibile precum cheltuieli juridice externalizate efectuate pentru reprezentarea MCID în instanță în cazul unui litigiu având ca obiect un conflict de muncă sau impozitul aferent unui voucher de vacanță.

Audit de conformitate

Regularitatea și corectitudinea modului de realizare a veniturilor provenite din produse loteristice destinate finanțării obiectivelor de interes public național

CN Loteria Română SA

În urma misiunii de audit de conformitate desfășurate la **CN Loteria Română SA**, cu excepția deficiențelor identificate cu privire la finanțarea unor obiective de interes public național, organizarea de acțiuni și obiective cu caracter umanitar, precum și la realizarea indicatorilor de venituri, s-a constatat că subiectul auditat este în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile de audit aplicate. Curtea a emis o **concluzie cu rezerve**.

Neconformitățile identificate au fost, în principal, următoarele:

- **Obiectivul general al CNLR, stabilit prin prevederile legale, respectiv finanțarea unor obiective de interes public național (în domeniul medical, educațional, sportiv, cultural etc.), nu a fost îndeplinit. De asemenea, nu au fost organizate acțiuni și obiective cu caracter umanitar.**
 - Statul, în calitate de acționar unic, decide asupra obiectivelor de interes național și asupra modului de finanțare al acestora. În acest sens, în anii precedenți au fost emise acte normative care au reglementat destinația rezultatului financiar al CNLR. Dacă, în trecut, profitul CNLR finanța direct proiecte naționale (locuințe, săli de sport, cultură), în prezent, 90% din profit este vărsat la bugetul de stat, iar doar 2% este direcționat către cultură prin Administrația Fondului Cultural Național.

În perioada 2022-2023, CNLR s-a concentrat preponderent pe creșterea performanței Companiei, fără a alocă fonduri semnificative pentru obiective umanitare sau sociale. Proiectele desfășurate au vizat, în principal, promovarea imaginii Companiei (campanii promoționale, dezvoltarea platformei de casino online).

Obiectivul *Rolul social* a fost încadrat eronat, fiind tratat ca parte din obiectivul *Îmbunătățirea imaginii companiei* (2022-2023) și, ulterior, din *Creșterea cifrei de afaceri* (2024), și nu a fost

corelat cu obiectivul general al entității, respectiv acela de finanțare a obiectivelor de interes național.

Majoritatea proiectelor planificate pentru perioada 2022-2023 au fost fie abandonate, fie implementate parțial, precum evenimente sportive și inițiative de promovare a sportului românesc.

Evenimentele sportive proprii („Cupa Loteriei Române Mountain Bike” și „Cupa Loteriei Române la Patinaj”) nu au fost organizate, iar campaniile de promovare a sportului românesc și parteneriatele cu TAROM și ROMSILVA au fost doar parțial implementate. De asemenea, alte inițiative, precum introducerea unor noi produse loteristice (Eurojackpot, casino online, pariuri în cotă fixă), au fost amânate sau realizate doar parțial.

Cu toate că, în anul 2023, CNLR a încheiat contracte de sponsorizare care au vizat domenii precum sănătate, educație, sport, evenimente recreative etc., valoarea acestora a reprezentat 70,5% din BVC destinat cheltuielilor cu sponsorizarea (705 mii lei).

- **Obiectivele privind încasările din vânzarea produselor loteristice stabilite pentru anul 2023 nu au fost realizate, având un impact negativ asupra îndeplinirii indicatorilor de venituri aprobați prin Bugetul de venituri și cheltuieli al Companiei.**

- Încasările au fost realizate în proporție de 87,63% din obiectivul stabilit pentru anul 2023 și au reprezentat 97,17% din nivelul anului precedent.

CNLR a planificat vânzări prin rețeaua mandatară online, începând cu ianuarie 2023, însă încasările au început să fie realizate abia din iulie 2023, din cauza întârzierilor în implementarea platformei pentru jocurile loto.

În anul 2023, CNLR a realizat doar parțial obiectivele stabilite pentru creșterea productivității și profitului. Au fost deschise doar 22 dintre cele 100 de agenții mandatate planificate, iar noile parteneriate cu rețelele pentru comercializarea produselor loteristice nu au fost încheiate. Pentru unele obiective nu au fost definite acțiuni concrete, ceea ce a împiedicat monitorizarea și analiza progresului (de exemplu gestionarea echipamentelor pentru videoloterie).

- **La data de 31.12.2023, în soldul contului *Creditori din câștiguri* au fost menținute câștiguri neridicate din lozuri instant în sumă de 32.981 mii lei, aferente unor serii de loz lansate cu mai mult de trei ani în urmă.**

- Regulamentul de joc prevede că un câștig poate fi revendicat pe toată durata vânzării seriei de lozuri și, ulterior, în termen de 60 de zile de la anunțul oficial privind retragerea acesteia. Totodată, la nivelul CNLR există o procedură internă care impune criterii suplimentare, condiționând închiderea unei serii de lozuri de atingerea unui prag de 94% din câștiguri acordate sau de finalizarea vânzărilor în proporție de 100%, urmată de un termen de 60 de zile. Neconcordanța dintre prevederile regulamentului și procedura internă a determinat întârzieri cu privire la închiderea seriilor de lozuri, precum și menținerea în evidențe peste termenul legal a câștigurilor neridicate.

În anul 2024, CNLR a efectuat o analiză care a condus la închiderea a 21 de serii de lozuri, lansate în perioada 2014-2020, care figurau încă în evidențele contabile la sfârșitul anului 2023. Câștigurile neridicate aferente acestor serii însumau 6.415 mii lei, adică 19% din totalul câștigurilor neridicate.

Astfel, s-a constatat supraevaluarea soldului contului *Creditori din câștiguri* la 31.12.2023, precum și subevaluarea rulajului contului *Venituri din câștiguri neridicate Loz instant* aferent anului 2023, cu impact asupra situațiilor financiare.

- **Fondul special constituit la lansarea seriei de loz *Timișoara 2023 - Capitală Europeană a Culturii* nu a fost înregistrat în evidența extracontabilă în anul 2023 și nu a fost utilizat în cazul jocurilor loto de tip loz instant.**

- Regulamentul de joc pentru *Loz instant* prevede că cel puțin 0,5% din valoarea totală a unei serii/emisiuni este alocată pentru fondul special. Fondul special neconsumat până la sfârșitul anului nu se reportează în anul următor.

La finalul anului, în evidența extracontabilă figura un fond special total de 900 mii lei, constituit pentru toate seriile de loz lansate în 2023, însă acesta nu a fost utilizat, fiind anulat la 31.12.2023.

Fondul special pentru lozuri instant nu a fost utilizat în ultimii 10 ani, deși ar fi putut fi alocat pentru câștiguri suplimentare, premii excepționale sau alte acțiuni organizate de companie.

Audit de conformitate

Controlul modului de administrare a patrimoniului de către operatorii economici din industria de apărare

Filiala Societatea Uzina Automecanică Moreni SA

Curtea a evaluat modul în care activitatea desfășurată în perioada 2021-2023 de **Societatea Uzina Automecanică Moreni SA** a respectat legislația, normele și reglementările în vigoare, aplicabile societăților care activează în industria de apărare națională. Ca urmare a misiunii de audit de conformitate, Curtea a exprimat **concluzie contrară** bazată pe neconformitățile constatate, ale căror efecte sunt semnificative și cu caracter generalizat în activitatea societății.

Neconformitățile identificate au fost, în principal, următoarele:

- La nivelul societății, contravaloarea produselor livrate de către o societate comercială nu a fost încasată până la termenul scadent, constatându-se întârzieri la plată de până la 66 de zile, pentru care nu s-au calculat dobânzi penalizatoare contractuale în sumă de 146 mii lei.
- În anul 2023 au fost majorate cheltuielile de natură salarială cu 13%, determinate de acordarea unor creșteri salariale și/sau de suplimentarea numărului de personal, deși nu exista o diversificare sau extindere a activității, și nu a fost respectată condiția privind diminuarea pierderilor realizate în anul precedent, în sumă de 302 mii lei.
- În anii 2021 și 2023 nu a fost respectată regula execuției bugetare, potrivit căreia cheltuielile totale se efectuează proporțional cu gradul de realizare a veniturilor totale, cu încadrarea în indicatorii de eficiență aprobați și cu încadrarea în limita nivelului anual al plăților restante aprobat prin bugetul de venituri și cheltuieli.
- La încheierea exercițiului financiar 2023, nu a fost aplicat principiul prudenței în estimarea cheltuielilor probabile necesare pentru stingerea obligației în valoare de 1.082 mii lei, aferentă unui litigiu privind drepturi salariale, pentru care au fost recunoscute ajustări pentru provizioane. Astfel, nu au fost recunoscute cheltuieli cu provizioanele în sumă de 355 mii lei, reprezentând dobânzi și penalități de întârziere, deși aceste sume fuseseră solicitate la plată până la data achitării integrale a obligației.
- În perioada 2021-2023, societatea nu a virat contravaloarea bunurilor achiziționate, a serviciilor prestate și a lucrărilor executate, în valoare totală de 10.344 mii lei, în conturile operatorilor economici beneficiari deschise la Trezoreria Statului, ci în conturi deschise de aceștia la bănci comerciale, contrar prevederilor legale.
- **Lucrările pentru execuția unui obiectiv de investiții, cu valoarea estimată de 25.090 mii lei, au fost divizate pe baza unor criterii nespecificate în documentația tehnică**, fiind atribuite șapte contracte de lucrări cu obiect similar în perioada 2020-2024. În aceste condiții, procedura de atribuire a fost aleasă eronat raportat la valoarea estimată a achiziției. Astfel, atribuirea contractelor de lucrări s-a realizat prin procedură simplificată, în condițiile în care valoarea cumulată estimată a fost mai mare decât pragul valoric legal, caz în care trebuiau aplicate procedurile de licitație deschisă sau licitație restrânsă.

Societatea a declarat admisibilă și câștigătoare oferta unui operator economic, fără a solicita clarificări, în condițiile în care aceasta avea un preț ofertat neobișnuit de scăzut raportat la valoarea estimată a contractului.

În perioada de derulare a contractului de lucrări, societatea a acceptat implicarea unui subcontractant, cu toate că: executantul nu a obținut în prealabil acordul autorității contractante, contractul de executant neavând prevăzută valoarea prestațiilor subcontractantului; subcontractantul nu a depus o declarație pe propria răspundere privind respectarea prevederilor caietului de sarcini și a propunerii tehnice depuse de către contractant la ofertă; subcontractantul

nu a furnizat certificatele și documentele necesare pentru a demonstra că nu se află în situații de excludere și pentru a confirma deținerea resurselor și a capacităților necesare îndeplinirii părții ce îi revenea din contract.

- **Au fost efectuate plăți pentru lucrări suplimentare în valoare totală de 350 mii lei, pentru care nu au fost emise dispoziții de șantier care să justifice necesitatea modificărilor.**

La efectuarea recepției la terminarea lucrărilor, în cazul a două contracte de lucrări, societatea nu a asigurat prezența unui reprezentant desemnat de către Inspectoratul de Stat în Construcții, ca membru obligatoriu în comisia de recepție, precum și a proiectantului, în calitate de invitat. În aceste condiții, lucrările au fost plătite și recepționate la terminare, fără ca beneficiarul să se asigure de executarea acestora în conformitate cu prevederile documentației de proiectare.

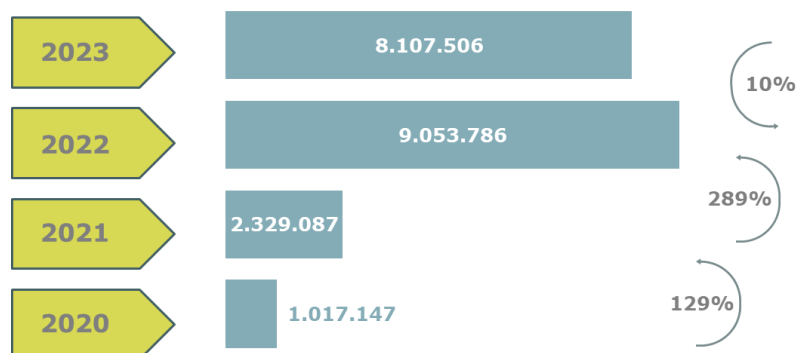

ENERGIE

Domeniul **Energie** cuprinde Ministerul Energiei, entitate publică clasificată în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*. Acest domeniu cuprinde și Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, instituție publică autonomă a statului, cu rol de reglementator al sectorului de energie, clasificată în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*, finanțată integral din venituri proprii și fonduri externe nerambursabile.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile pentru domeniul Energie au înregistrat un trend general ascendent**. În anul financiar 2023 s-au utilizat fonduri publice de 8.107.506 mii lei, în ușoară scădere, cu 10,4% față de anul 2022, și în creștere de 3,5 ori față de 2021 și de 8 ori față de 2020. Anul 2021 a fost anul liberalizării pieței de energie electrică și a pieței de gaze naturale, proces care a avut impact economic și financiar în perioada următoare, iar anul 2022 a marcat vârful investițional, fiind cel mai ridicat nivel de finanțare din perioada analizată.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Energie în perioada 2020-2023 (mii lei)

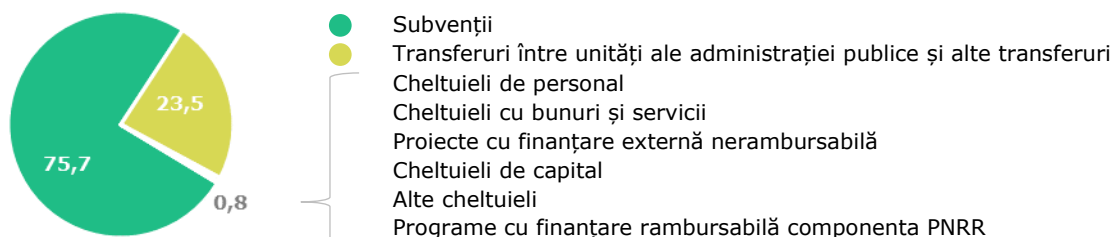

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul general anual de execuție a bugetului de stat aferent perioadei 2020-2023 de Ministerul Energiei/Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri și Raportul de execuție bugetară COFOG3 anual pentru perioada 2020-2023 al ANRE

• Ministerul Energiei

În exercițiul financiar 2023, Ministerul Energiei a efectuat cheltuieli în valoare de 7.974.959 mii lei, raportate în contul de execuție a bugetului ME pe anul 2023, care au fost finanțate în proporție de **99% de la bugetul de stat**, și de 1% din fonduri externe nerambursabile, activități finanțate integral din venituri proprii, precum și din venituri proprii și subvenții.

Figura 2: Structura cheltuielilor ME în anul 2023

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului ME pe anul 2023

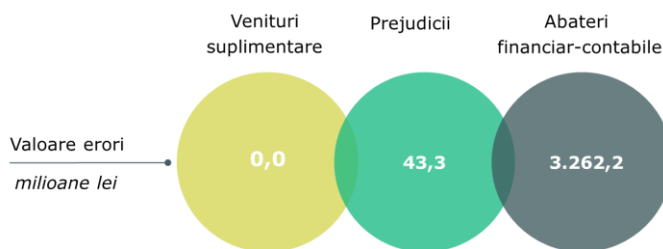

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Auditul financiar desfășurat la ME a evidențiat faptul că în situațiile financiare ale anului 2023 au fost prezentate elemente de natura activelor din domeniul public al statului, utilizate în domeniul energetic de către alte entități (Hidroelectrica SA, Electrica Oltenia SA, Petrotrans SA, RATEN, Romgaz SA, CE Oltenia SA, Electrica Serv SA) aflate sub autoritatea ME, care nu au fost preluate în condițiile legii, nefiind încheiat Protocolul de predare-primire cu MEAT. Clădirile preluate de la Complexul Energetic Hunedoara SA au fost supraevaluate, acestea fiind înregistrate, în mod eronat, la valoarea activului energetic, în condițiile în care în valoarea acestuia au fost incluse și alte active (terenuri, echipamente, mijloace de transport și imobilizări).
- La nivelul ME, cheltuielile operaționale au fost majorate ca urmare a înregistrării la plată a cererilor de decontare contrar principiului contabilității pe bază de angajamente, a nejustificării unor ajutoare de stat, a efectuării unor plăți din Fondul pentru modernizare în condiții de neeligibilitate, a plăților pentru lucrări fără legătură cu sectorul energetic nuclear, a acordării de ajutoare de minimis unor beneficiari neeligibili, a majorării salariilor peste limitele legale. Totodată, au fost efectuate plăți din fonduri de la bugetul de stat către furnizori de energie electrică și gaze naturale pentru compensarea taxelor/tarifelor aferente consumului unor clienți noncasnici, care nu erau eligibili să beneficieze de schema de sprijin.
- La ANRE, o deficiență semnificativă a fost subevaluarea activelor fixe (construcții și terenuri), a rezervelor din reevaluare și a fondurilor aferente domeniului public și privat al statului, ca urmare a neactualizării valorii acestora în termenul legal prevăzut de reglementările contabile. Ultima reevaluare a fost realizată în anul 2019, fiind depășit termenul de trei ani prevăzut pentru reevaluare.
- Exactitatea creanțelor raportate de ANRE a fost afectată prin diminuarea nejustificată a unui debit, parte a unei creanțe rezultate dintr-o hotărâre judecătorească definitivă. ANRE a compensat parțial creanța cu o sumă încasată pentru alte obligații, fără o evidențiere contabilă distinctă, fapt ce a generat reflectarea incorectă a situațiilor financiare.
- Reglementările interne ale ANRE privind documentele necesare regularizării contribuțiilor bănești au fost incomplete pentru operatorii economici străini care nu sunt înregistrați fiscal în România. Acest lucru a generat dificultăți în determinarea cifrei de afaceri pentru anul 2022 și, implicit, în calculul contribuțiilor datorate.
- La ANRE s-a constatat utilizarea neconformă a fondului locativ, prin atribuirea unor locuințe de serviciu pe baza unor criterii subiective și sociale, fără legătură cu scopul legal, respectiv relocarea personalului de specialitate. În plus, chiria stabilită a fost semnificativ mai mică decât amortizarea aferentă.
- Regulamentele interne ale ANRE nu au definit clar categoriile de funcții și criteriile profesionale pentru personalul de specialitate, ceea ce a permis negocierea salariilor în lipsa unor standarde obiective privind pregătirea, vechimea și performanța profesională. De asemenea, au fost constatate detașări ale unor persoane care nu îndeplineau cerințele de experiență relevantă în sectorul energetic pentru posturile ocupate, unele detașări fiind inițiate de alte instituții.
- La Transelectrica SA, una dintre cele mai semnificative deficiențe a fost acordarea unor prime salariale și adaosuri cu caracter special, în perioada 2020-2022, fără documente justificative și în lipsa unei fundamentări în bugetul aprobat. Aceste sume, în cuantum de peste 28.990 mii lei, nu au fost corelate cu realizarea unor activități de impact major, iar unele au fost acordate salariaților recent angajați, în lipsa unor criterii obiective. În plus, s-a constatat includerea nelegală a clauzelor privind arbitrajul internațional în contractele de mandat, cu nerespectarea prevederilor legale naționale, ceea ce a determinat plata unor cheltuieli arbitrale externe.
- Transelectrica SA nu a recuperat contravaloarea unor plăți reprezentând compensații pentru revocarea anticipată a unor membri ai Consiliului de Supraveghere și Directoratului, precum și bonusuri de performanță, stabilite prin decizii arbitrale sau sentințe civile definitive, fără epuizarea căilor legale de atac și fără analizarea cauzelor generatoare.
- Clauzele contractuale de neconcurență au fost aplicate cu o compensație echivalentă cu 12 salarii lunare brute, deși legislația nu prevedea astfel de beneficii pentru compania care deține monopolul național asupra sistemului electroenergetic, respectiv Transelectrica SA. Remunerațiile acordate membrilor organelor de conducere au fost majorate nelegal, iar cheltuielile de exploatare au fost, astfel, majorate nejustificat cu sume care au diminuat profitul imposibil și obligațiile față de bugetul de stat.

- o La Transelectrica au fost constatate deficiențe în derularea achizițiilor sectoriale de lucrări, prin ajustări nejustificate ale prețurilor, prin prelungirea nefundamentată a termenelor contractuale și prin neaplicarea penalităților de întârziere, afectând execuția investițiilor.

Figura 3: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Energie**

Sursa: CCR

Rezultatele auditurilor efectuate în anul 2024

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Energiei

Ca urmare a efectuării misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Energiei** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări cu influențe semnificative și generalizate asupra situațiilor financiare. În consecință, Curtea a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- **Activele necurente au fost supraevaluate cu suma de 2.986.492 mii lei.**
 - o Ministerul nu a calculat și înregistrat în contabilitate amortizarea aferentă unor active fixe necorporale și corporale începând cu luna următoare punerii în funcțiune, ceea ce a condus la majorarea acestora cu valoarea de 126 mii lei. În timpul misiunii de audit, entitatea a procedat la evidențierea în contabilitate a amortizării activelor.
 - o ME nu a înregistrat, în evidența contabilă, contravaloarea despăgubirilor plătite, în sumă de 7.878 mii lei, aferente unor terenuri pentru care a fost aprobată declanșarea procedurilor de expropriere, situate în **coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național**, și pentru care au fost emise decizii de expropriere. De asemenea, ministerul a înregistrat eronat, în evidența contabilă, terenurile înscrise în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, la o valoare mai mică cu 160 mii lei. În timpul misiunii de audit, entitatea a efectuat corecțiile necesare în contabilitate.
 - o **Valoarea clădirilor a fost supraevaluată cu suma de 627.134 mii lei** astfel:
 - **Clădirile preluate de la Complexul Energetic Hunedoara SA în valoare de 605.699 mii lei au fost înregistrate eronat în evidența contabilă**, la valoarea activului energetic, în condițiile în care, în valoarea acestuia, potrivit listei bunurilor activelor funcționale aprobate prin ordin al ministrului energiei, au fost incluse și alte active (terenuri în valoare de 4.784 mii lei, echipamente/instalații tehnice și mijloace de transport în valoare de 599.072 mii lei și imobilizări în curs în valoare de 1.843 mii lei). În această situație, acestea trebuiau să fie evidențiate și recunoscute în situațiile financiare în mod distinct.

De asemenea, în valoarea activelor funcționale energetice pentru care s-a aprobat înscrisura în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*, ministerul a aprobat includerea unor echipamente nefuncționale/neremediabile în valoare de 64 mii lei, în condițiile în care, potrivit legii, activele funcționale energetice trebuiau să cuprindă totalitatea bunurilor mobile și imobile care concură

la asigurarea siguranței Sistemului electroenergetic național și la furnizarea energiei termice în sistem centralizat. Mai mult, nu toate bunurile incluse în lista activelor funcționale energetice au fost supuse reevaluării.

În bunurile incluse în valoarea activelor industriale, declarate ca bunuri din domeniul privat al statului, au fost cuprinse și echipamente nefuncționale/neremediabile, încă din anul 2020. În lista activelor industriale au fost înscrise echipamente care au fost evaluate ca fiind funcționale, deși acestea erau depășite din punct de vedere tehnic, fiind puse în funcțiune în perioada 1990-1992, precum și echipamente care nu au fost reevaluate.

- ME a înregistrat eronat, în evidența contabilă, ca mijloace fixe, obiecte de inventar și stocuri în valoare de 17.539 mii lei, iar, în **evidența analitică, înregistrarea acestora a fost realizată la valoarea globală, fără a fi cunoscute/specificate elementele de identificare a acestora**, respectiv denumirea fiecărui produs/obiect în parte, cantitatea, numărul de inventar și valoarea.
- **Nu au fost înregistrate diferențe în valoare de 3.896 mii lei, constatate cu ocazia inventarierii efectuate la 31 decembrie 2023**, rezultând diferențe în valoare de 1.564 mii lei din inventarierea obiectelor de inventar și a stocurilor incluse în lista activelor industriale Lupeni, Lonea, Livezeni, Vulcan și Prestserv, precum și diferențe în valoare de 2.333 mii lei din inventarierea construcțiilor speciale.
- Ministerul a supraevaluat valoarea unor echipamente cu suma de 37 mii lei, reprezentând sistemul de control acces, în condițiile în care serviciile stabilite prin caietul de sarcini nu au fost prestate integral, **softul pentru generarea rapoartelor de pontaj nu și-a atins scopul pentru care a fost achiziționat**, iar serviciile cu instruirea personalului pentru softul de pontaj **nu au fost justificate cu documente din care să rezulte persoanele care au fost instruite pentru utilizarea softului**.
- Au fost supraevaluate activele financiare cu suma de 2.367.232 mii lei, prin înregistrarea eronată a aportului ME la capitalul social al societății Oil Terminal SA. În timpul misiunii de audit, entitatea a efectuat corecții în evidența contabilă.
- **Activele curente au fost supraevaluate cu suma de 4.083 mii lei** ca urmare a faptului că avansurile acordate unor beneficiari ai *Programului ElectricUp* nu au fost regularizate pe baza deconturilor depuse de cei 43 de beneficiari ai programului. În timpul misiunii de audit, entitatea a procedat la regularizarea cheltuielilor înregistrate.
- **Datoriile curente au fost subevaluate cu suma de 57.385 mii lei** prin:
 - înregistrarea datoriilor curente la o valoare mai mică cu 55.973 mii lei, reprezentând obligații de plată către furnizorii de energie electrică/gaze naturale aferente plafonării prețului gazelor naturale/energiei electrice solicitate în baza prevederilor *OUG nr. 27/2022*⁴⁰;
 - neînregistrarea obligației de plată în valoare de 736 mii lei către Ministerul Finanțelor, reprezentând 1/2 din cota de plată a lipsei de folosință a terenului ocupat de conducta de transport motorină aferentă Petrotrans SA, stabilită de instanța de judecată pentru perioada 2005-2015;
 - neînregistrarea obligației de plată în valoare de 77 mii lei, reprezentând contravaloarea serviciilor de înmagazinare probe foraje, stabilită de instanța de judecată;
 - neînregistrarea obligației de plată în valoare de 599 mii lei, reprezentând contribuția României pentru Fondul de Cooperare Tehnică TCF pentru anul 2023.
- **Cheltuielile operaționale au fost majorate cu suma de 209.722 mii lei**, abatere generată de:
 - nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente prin înregistrarea la momentul plății a contravalorii cererilor de decontare depuse de către operatorii economici beneficiari ai schemei de plafonare, ceea ce a condus la majorarea cheltuielilor operaționale cu suma de 170.203 mii lei;

⁴⁰ OUG nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei

- o nejustificarea sumei de 25.510 mii lei din ajutorul de stat acordat Complexului Energetic Valea Jiului pentru închiderea în siguranță a minelor de huiță;
 - o nerespectarea bunei gestiuni în utilizarea fondurilor în valoare de 238 mii lei, reprezentând contravaloarea unor servicii de consultanță privind modul de finanțare a Societății Complexul Energetic Valea Jiului SA;
 - o acordarea de ajutoare de minimis în valoare de 2.917 mii lei unor beneficiari ai *Programului ElectricUp*, care nu erau îndreptățiți să beneficieze de ajutorul de minimis potrivit actelor normative prin care a fost instituit acest sprijin;
 - o **plata unor lucrări realizate de Regia Autonomă Tehnologii pentru Energia Nucleară** în valoare de 1.497 mii lei, pentru care, în mod nejustificat, ministerul a angajat finanțarea acestora, în condițiile în care aceste lucrări **nu au contribuit la realizarea activităților din domeniul energiei nucleare**;
 - o **plata unor cheltuieli de investiții din *Fondul pentru modernizare*** în valoare de 6.446 mii lei pentru dezvoltarea rețelei de transport a energiei electrice, în condițiile în care aceste cheltuieli **nu îndeplineau condițiile de eligibilitate** stabilite prin contractul de finanțare, situație în care trebuiau a fi considerate cheltuieli neeligibile și suportate din sursele proprii ale aplicantului (Transelectrica SA);
 - o **majorarea cheltuielilor cu salariile cu suma de 28 mii lei** prin majorarea salariului de bază al unor salariați peste nivelul legal de 30% prevăzut de *OUG nr. 159/2020* și majorarea salariului de bază al unui salariat peste limita de 50% prevăzută de *Legea-cadru nr. 153/2017*;
 - o efectuarea de plăți în sumă de 2.883 mii lei din fonduri de la bugetul de stat către furnizorii de energie electrică și gaze naturale pentru **compensarea tarifulor/taxelor aferente consumului de energie electrică și gaze naturale furnizate unor clienți finali non-casnici, care nu erau îndreptățiți să beneficieze de schema de compensare** potrivit actelor normative prin care a fost instituit acest sprijin.
- ME⁴¹ a prezentat, în situațiile financiare ale anului 2023, **elemente de natura activelor din domeniul public al statului, utilizate în domeniul energetic de către alte entități** (Hidroelectrica SA, Electrica Oltenia SA, Petrotrans SA, RATEN, Romgaz SA, CE Oltenia SA, Electrica Serv SA) aflate sub autoritatea ME, care **nu au fost preluate în condițiile legii**, nefiind încheiat Protocolul de predare-primire cu MEAT. Astfel, **în evidența ME au fost înregistrate active în sumă totală de 3.941.597 mii lei, existente și în evidența MEAT**, singurele active neînregistrate în evidența ME la data de 31 decembrie 2023 fiind cele aferente Petrotrans SA, în sumă de 111.002 mii lei.
 - Ministerul a aprobat **încredințarea administrării activelor preluate de la CEH SA către CEVJ SA, în condițiile în care acestea puteau fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau puteau fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică**. Totodată, **bunurile de natura domeniului privat al statului au fost preluate CEVJ SA**, în condițiile în care dispozițiile *OUG nr. 60/2019* prevedeau valorificarea acestora (**valorificarea la prețul pieței**) sau **majorarea capitalului social** al unor companii, cu valoarea activelor.
 - În ceea ce privește *Programul ElectricUP*, ME **nu a stabilit limite pentru toate cheltuielile eligibile**, fiind identificate cheltuieli eligibile cu achiziția aceluiași produs, acceptate la decontare la prețuri diferențiate de la un contract la altul.
 - În perioada auditată, la nivelul ministerului au fost identificate neconcordanțe în valoare totală de **445 mii lei** între contribuțiile salariale ale asiguraților înregistrate în contabilitate și *Declarația 112*⁴² aferentă intervalului analizat;
 - ME nu a inițiat acte normative privind aprobarea înscrierii în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* a terenurilor aferente coridoarelor de expropriere a lucrărilor de utilitate publică de interes național, aflate în administrarea ministerului.

⁴¹ Ministerul Energiei s-a înființat în baza art. 2 alin. (7) din *OUG nr. 212/2020*, prin preluarea activităților, a personalului aferent și a patrimoniului corespunzător din domeniul energiei de la Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri

⁴² Declarația 112 *Declarație privind obligațiile de plată a contribuțiilor sociale, impozitului pe venit și evidența nominală a persoanelor asigurate*

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de către **Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate asupra acestora. Curtea a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- **Activele fixe de natura construcțiilor și terenurilor, rezervele din reevaluare și fondurile bunurilor care alcătuiesc domeniul public/privat al statului au fost subevaluate ca urmare a neefectuării reevaluării acestora cel puțin o dată la trei ani**, conform prevederilor legale, ultima reevaluare fiind realizată în anul 2019. În timpul auditului, un evaluator autorizat ANEVAR a efectuat reevaluarea, rezultând diferențe din reevaluare în valoare de 4.727 mii lei, care au fost ulterior înregistrate în contabilitatea ANRE.
- ANRE a diminuat cu suma de 829 mii lei debitul înregistrat în contul *Debitori din pagube materiale*, a cărui valoare totală era de 2.247 mii lei. Această eroare a dus la **stingerea nejustificată a creanței cu suma de 829 mii lei**, afectând exactitatea situațiilor financiare ale anului 2023.
 - Suma de 2.247 mii lei reprezintă despăgubiri achitate în anul 2021 de ANRE unui operator economic ca urmare a unei hotărâri judecătorești definitive, prin care a fost anulat un act administrativ emis de autoritate.

În urma auditului financiar asupra *Contului anual de execuție a bugetului de stat pentru anul 2021*, Curtea a constatat nerecuperarea despăgubirilor stabilite de instanța de judecată și a dispus recuperarea acestora.

Pentru recuperarea sumei, ANRE a inițiat o acțiune în instanță împotriva foștilor membri ai Comitetului de reglementare, litigiul fiind în curs de soluționare la data auditului.

Suma de 829 mii lei, reprezentând încasări de la același operator economic pentru obligații de plată aferente certificatelor verzi nefacturate de furnizorul de energie, a fost compensată cu creanța aflată în litigiu, fără evidențiere distinctă în evidența contabilă. Procedând astfel, ANRE a diminuat artificial valoarea creanței aflate în litigiu, fiind afectată exactitatea raportărilor financiare prin subevaluarea creanțelor ANRE.
- **Autoritatea nu a prevăzut în mod distinct, prin Ordinul ANRE nr. 140/21.12.2022, documentele necesare pentru regularizarea contribuțiilor bănești datorate de titularii de licență/ decizie de confirmare care nu sunt înregistrați fiscal în România și care nu au obligația depunerii situațiilor financiare anuale la autoritatea de administrare fiscală din România.** Acest aspect a condus la dificultăți în determinarea cifrei de afaceri aferente anului 2022, indicator esențial pentru stabilirea contribuțiilor datorate. În anul 2023, prin Ordinul ANRE nr. 118/20.12.2023 a fost introdusă obligativitatea transmiterii, de către aceste persoane juridice, a unor documente echivalente situațiilor financiare, necesare pentru regularizarea contribuțiilor bănești aferente anului 2024.
- **Regularizarea contribuțiilor bănești percepute pentru anul 2023 nu a fost finalizată în toate cazurile până la termenul-limită de 31 decembrie 2023**, conform prevederilor Ordinului Președintelui ANRE nr. 140/2022. Au fost identificate două situații relevante:
 - Compania Locală de Termoficare COLTERM SA nu a transmis situațiile financiare anuale aferente anului 2022 și nici declarația privind cifra de afaceri realizată, fapt ce a condus la imposibilitatea regularizării contribuției bănești declarate inițial, în cuantum de 290 mii lei. Potrivit informațiilor disponibile pe site-ul MF la data auditului, COLTERM SA nu depusese situațiile financiare aferente anului 2022.
 - Complexul Energetic Oltenia SA (CEO SA) a declarat inițial o cifră de afaceri estimată de 5.660.561 mii lei, însă, ulterior, la 12 iunie 2023, a declarat o cifră de afaceri realizată de 5.217.087 mii lei, rezultând o diferență de 445.941 mii lei. Această diferență reprezintă

cifra de afaceri estimată a sucursalei SE Craiova II, care și-a schimbat statutul juridic și licența în urma divizării CEO SA. Deși ANRE a întreprins demersuri pentru regularizare, acestea nu au fost finalizate până la încheierea misiunii de audit.

- În acest context, CEO SA a fost sancționată cu avertisment pentru netransmiterea documentației necesare, conform prevederilor Ordinului ANRE nr. 140/2022. Decizia ANRE a fost contestată în instanță de CEO SA și Electrocentrale Craiova SA, litigiul fiind în curs de soluționare.
- **Pentru neplata la termen a contribuțiilor bănești de către operatorii economici, ANRE nu a procedat la facturarea și înregistrarea în evidența contabilă a accesoriilor aferente (dobânzi și penalități), în mod periodic sau cel târziu la momentul stingerii debitului. În unele cazuri, aceste operațiuni au fost efectuate cu întârzieri de peste 8 luni de la data încasării creanțelor.**
- **Închirierea imobilelor aflate în domeniul privat al statului s-a realizat fără respectarea scopului principal stabilit prin legislația în vigoare:**
 - Atribuirea locuințelor de serviciu nu s-a realizat în scopul relocării personalului de specialitate pe întreg teritoriul țării, ci pe baza unor criterii de performanță (vechimea în ANRE, nivelul studiilor, calitative obținute) și criterii sociale (starea de sănătate a solicitantului și a familiei), criterii care nu au legătură cu scopul închirierii.
 - Nu a fost asigurat accesul liber și neîngrădit al tuturor angajaților la locuințele de serviciu, contractele de închiriere fiind încheiate pe întreaga durată a contractului individual de muncă, nu pe o perioadă determinată.
 - Chiriile percepute au fost stabilite la un nivel minim, pragul maxim fiind de până la 25% din venitul lunar al familiei, ceea ce a determinat încasări considerabil mai mici decât cheltuielile cu amortizarea imobilelor. În anul 2023, veniturile din chirii au fost de doar 9 mii lei, comparativ cu cheltuielile de amortizare de 72 mii lei. Chiriașii au achitat lunar sume cuprinse între 74 și 129 lei, insuficiente pentru acoperirea cheltuielilor cu amortizarea, aferente imobilelor în cauză.

În timpul auditului, ANRE a confirmat deficiențele constatate și a formulat propuneri de modificare a *Regulamentului de atribuire a locuințelor de serviciu din fondul locativ al ANRE*.
- **ANRE nu a definit categoriile de funcții care constituie personalul de specialitate și nu a stabilit criterii privind experiența necesară îndeplinirii atribuțiilor specifice fiecărei funcții în documentele sale interne, respectiv *Regulamentul de organizare și funcționare* și contractele colective de muncă pentru perioada 2022-2023.**
 - În *Regulamentul de organizare și funcționare* și în contractele colective de muncă nu au fost stabilite funcțiile care reprezintă personalul de specialitate, iar *Nomenclatorul de funcții și meserii al ANRE* din contractele colective de muncă nu prevăd criterii privind experiența necesară pentru ocuparea acestor funcții. Lipsa acestor reglementări a permis negocierea salariilor personalului angajat/detașat în anul 2023 în absența unor criterii clare, bazate pe principii obiective de remunerare, cum ar fi pregătirea profesională, experiența, performanța, complexitatea activităților etc. De asemenea, limitele maxime ale drepturilor salariale nu au fost prevăzute în aceste documente, acestea fiind stabilite prin decizie a președintelui.
- **Detașarea unor persoane de la alte instituții s-a realizat fără îndeplinirea cerințelor din fișa postului, iar, în unele situații, inițiativa detașării a aparținut angajatorului la care salariatul își desfășura activitatea.**
 - Detașarea unei persoane a fost inițiată de angajatorul salariatului (Parlamentul României), nu de ANRE, iar motivul detașării a fost necesitatea specializării acestuia în domeniul energiei. Persoana respectivă a fost angajată cu doar câteva zile înainte de detașare și, prin detașarea la ANRE, a beneficiat de un salariu semnificativ mai mare decât cel pe care l-a avut anterior, situație întâlnită și în cazul altor persoane detașate.
 - ANRE a acceptat detașarea unor persoane pe posturi de expert și investigator, fără ca acestea să îndeplinească cerințele din fișa postului. Acestea au ocupat anterior funcții fără legătură cu sectorul energetic (consilier birou parlamentar, expert în management) și nu au dovedit cu documente experiența minimă de trei ani în sectorul energetic sau în activitatea de reglementare.

- În cazul unei persoane detașate pe postul de investigator și, ulterior, transferată pe posturi de inspector și consilier juridic s-a menținut același nivel salarial, fără o negociere raportată la complexitatea și responsabilitățile noii funcții.
- **Investițiile aprobate prin Programul anual al achizițiilor publice și prin Lista de investiții – anexă la Bugetul de venituri și cheltuieli pentru anul 2023 nu au fost realizate integral, gradul de execuție fiind de doar 11,1%.**
 - Pentru anul 2023 au fost aprobate investiții în valoare totală de 12.256 mii lei, însă au fost încheiate angajamente legale de doar 1.365 mii lei, iar plățile efectuate au însumat 1.247 mii lei. Nerealizarea investițiilor a fost determinată, în principal, de anularea unei proceduri de achiziție publică pentru campania media (concept și creație, producție și grafică publicitară), având o valoare estimată totală de 10.000 mii lei. Aceasta fusese inițiată în SEAP, dar nu s-a finalizat.
- **La nivelul entității nu a fost aprobată o strategie sau un plan strategic prin care să se stabilească obiectivele generale ale entității, prioritățile și activitățile care trebuie îndeplinite pe termen mediu și lung.**

Audit de conformitate

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Transelectrica SA

În urma auditului efectuat la **Compania Națională de Transport al Energiei Electrice Transelectrica SA**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind sistemul de salarizare și modul de acordare a altor drepturi de personal, precum și achizițiile sectoriale de lucrări pentru investiții derulate de companie în perioada 2020-2022 nu este conform, sub toate aspectele semnificative. Neconformitățile identificate sunt generalizate la nivelul entității, motiv pentru care Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Neconformitățile identificate au fost, în principal, următoarele:

- În bugetul de venituri și cheltuieli al Companiei **nu au fost fundamentate și prevăzute, în mod distinct, sumele necesare acordării primelor cu caracter special și adaosurilor salariale** cu ocazia sărbătorilor legale sau a unor evenimente speciale.
- În perioada 2020-2022, la nivelul Companiei au fost acordate prime cu caracter special în valoare de 12.073 mii lei și adaosuri salariale în valoare de 16.917 mii lei, **fără respectarea prevederilor Contractului colectiv de muncă și fără a avea la bază documente care să justifice scopul prevăzut în contract**, respectiv realizarea unor acțiuni cu impact major în desfășurarea activităților derulate în cadrul Companiei, evenimente speciale sau sărbători legale. În unele cazuri, primele au fost acordate unor salariați încadrați chiar și în luna acordării acestora sau în luna anterioară, **fără a fi menționate acțiunile cu impact major realizate de aceștia** în perioada de câteva zile sau de o lună.
- În contractele de mandat a fost inclusă clauza de soluționare a litigiilor conform Regulilor de Arbitraj ale Centrului Internațional de Arbitraj al Camerei Federale Economice Austriece de la Viena, contrar prevederilor *HG nr. 722/2016*⁴³, potrivit cărora eventualele litigii rezultate din contractul de mandat se soluționează pe cale amiabilă sau sunt supuse instanțelor judecătorești române competente. Astfel, în mod nelegal, **competența de soluționare a litigiilor izvorâte din contractele de mandat a fost atribuită unui tribunal arbitral dintr-un alt stat, îngrădind dreptul de a fi soluționat de instanțele judecătorești din România**. În acest context, în cazul litigiilor izvorâte din contracte de mandat, Compania a efectuat plăți fără bază legală, reprezentând cheltuieli arbitrale în sumă de 145.107 euro, achitate către Curtea de Arbitraj Viena, în perioada martie 2022-ianuarie 2024.
- **Compania nu a recuperat contravaloarea unor plăți în valoare de 4.667 mii lei, reprezentând sume stabilite de instanțele arbitrale pentru revocarea din funcție, în anul 2021, a membrilor Consiliului de Supraveghere/Directoratului** (la nivelul celor stabilite prin

^a pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a unor prevederi din OUG nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice

contractul de mandat, pentru restul de executat din mandatul de 39 de luni), precum și pentru neplata unor bonusuri de performanță stabilite prin contractul de mandat.

- **Compania nu a recuperat contravaloarea unor plăți în valoare de 11.137 mii lei, rezultate din sentințe civile**, în condițiile în care nu în toate cazurile a epuizat toate căile de atac prevăzute de lege și nu a procedat la analiza cauzelor care au generat astfel de plăți. Plățile au fost efectuate în baza unor decizii civile definitive emise de instanțele de judecată cu privire la obligația de respectare a unor clauze incluse în contractele de mandat, reprezentând bonusuri de performanță-remunerații valorificate *Opțiuni pe Acțiuni Virtuale Transelectrica* în valoare de 21.522 mii lei, la care au fost adăugate dobânzi penalizatoare în cuantum de 9.137 mii lei, sume actualizate cu indicele inflației în cuantum de 1.803 mii lei și cheltuieli de executare silită în valoare de 197 mii lei.
- În contractele de mandat a fost prevăzută o clauză de neconcurență, remunerată cu echivalentul a 12 indemnizații lunare fixe brute plătite la data încetării contractului, în condițiile în care legislația nu prevedea recompensarea acestei clauze în cazul CNTEE Transelectrica SA. Entitatea are statut de unic operator de transport și sistem al Sistemului Electroenergetic Național.
- **Remunerarea membrilor provizorii ai Consiliului de Supraveghere, desemnați membri în Comitetul de Securitate Energetică, s-a efectuat în mod nejustificat cu o indemnizație fixă lunară brută** la valoarea maximă de 13.976 lei/lună (100%). Pentru perioada ianuarie-septembrie 2020, diferența plătită în plus acestora a fost de 1.397,6 lei/lună/membru, peste limita de 90% din indemnizația fixă lunară la care aveau dreptul, valoarea plăților necuvenite reprezentând 12,6 mii lei/membru. În aceste condiții, cheltuielile de exploatare au fost majorate în mod nejustificat cu suma de 140 mii lei, fiind diminuate profitul imposabil și impozitul pe profit cuvenit bugetului de stat.
- **Remunerarea membrilor Consiliului de Supraveghere și ai Directoratului a fost efectuată fără respectarea prevederilor OUG nr. 109/2011 privind guvernarea corporativă a întreprinderilor publice**, în sensul că:
 - Indemnizația fixă brută lunară a membrilor Consiliului de Supraveghere a fost majorată în mod nelegal, ulterior numirii acestora, respectiv de la 13.976 lei/lună la 15.532 lei/lună, ceea ce a determinat efectuarea de plăți necuvenite în sumă de 67 mii lei la nivelul Companiei.
 - Indemnizația fixă brută lunară a membrilor Directoratului a fost, de asemenea, majorată în mod nelegal, ulterior numirii acestora, respectiv de la 46.567 lei/lună la 55.050 lei/lună, ceea ce a determinat efectuarea de plăți necuvenite în sumă de 85 mii lei la nivelul Companiei.
- **În contractele de mandat ale membrilor provizorii ai Directoratului au fost incluse avantaje de natură salarială**, constând în decontarea cheltuielilor cu chiria locuinței la nivelul sumei nete de 780 de euro/lună și a contravalorii transportului la nivelul sumei nete de 2.000 lei/lună, **fără respectarea cumulativă a următoarelor condiții**:
 - includerea acestor avantaje în bugetul de venituri și cheltuieli aprobat al Companiei;
 - fixarea limitelor generale de către Adunarea Generală a Acționarilor;
 - îndeplinirea, în unele cazuri, a condițiilor de acordare în ceea ce privește numărul de km dintre București și domiciliul/reședința mandatarului, în contextul în care titularii contractelor aveau domiciliul la o distanță mai mică decât cea stabilită în contract (sub 75 km față de municipiul București).
- CNTEE Transelectrica SA a efectuat plăți necuvenite în sumă de 460 mii lei, în perioada ianuarie-decembrie 2020, unor membri provizorii ai Directoratului, reprezentând **avantaje de natură salarială, acordate în alte condiții decât cele legale în baza contractelor de mandat**.
- Procesul de recrutare și promovare a personalului nu a îndeplinit în totalitate condițiile stabilite în cadrul legal aplicabil, normele și reglementările proprii ale Companiei. În **procesul de recrutare nu a fost respectat principiul transparenței în evaluarea candidaților, în stabilirea unor cerințe de vechime și studii diferite pentru aceeași funcție, în numirea temporară în funcții de conducere a unor persoane angajate sau detașate** care nu îndeplineau cerințele din fișa postului.
- Reglementările privind ocuparea posturilor în cadrul Companiei nu au fost respectate. Au fost identificate situații în care **au fost ocupate posturi înființate în afara celor aprobate în**

organigramă, pe perioadă determinată, și a fost ocupat un post pe perioadă nedeterminată, **fără organizarea unui concurs sau examen**, contrar principiului egalității de șanse pentru toți candidații din interiorul sau exteriorul Companiei.

- **CNTEE Transelectrica SA nu a procedat la recuperarea sumei de 128 mii lei fără TVA, pentru ajustarea prețului unui contract de lucrări, efectuată în alte condiții decât cele legale.** Astfel, în loc să se limiteze la actualizarea doar a elementelor de cost/preț care au suferit modificări, au fost majorate în mod nejustificat cheltuielile cu manopera și profitul.
- **Compania nu a calculat și nu a recuperat penalitățile de întârziere în sumă de 10.196 mii lei, aferente unei investiții care nu a fost finalizată la termenul contractual.** Contractul a fost reziliat de CNTEE Transelectrica SA în iulie 2023, în condițiile în care nu au fost îndeplinite toate demersurile legale în vederea recuperării. La data rezilierii contractului, volumul total al lucrărilor executate pe parcursul a peste trei ani reprezenta doar 7% din totalul lucrărilor contractate.
- Compania nu a urmărit respectarea clauzelor aferente unui alt contract de lucrări al cărui obiect nu a fost realizat în termen (acesta fiind realizat în proporție de 25,4%), fiind denunțat de către executant ca urmare a intrării în insolvență. În acest context, Transelectrica SA **nu a procedat la calcularea și încasarea penalităților de întârziere cuvenite în valoare de 785.589,12 euro și de 595 mii lei, precum și la recuperarea avansurilor nejustificate în sumă de 130.268,43 euro.**
- **CNTEE Transelectrica SA a acceptat majorarea prețului unui contract de lucrări** ca urmare a aplicării formulei prevăzute în *OUG nr. 47/2022*⁴⁴, **fără a se lua în considerare impactul suplimentar al cursului valutar**, generat de facturarea lucrărilor în moneda euro, la cursul de schimb din data facturării. Acest fapt a generat o diferență de 257 mii euro, majorând artificial prețul contractului.
- Compania nu a urmărit respectarea clauzelor contractuale pentru un contract de lucrări pentru care a prelungit durata de execuție a unor etape în afara termenului stabilit în contract pentru realizarea acestora. În aceste condiții, **nu au fost calculate și recuperate penalitățile de întârziere în sumă de 14.347 mii lei**, aferente lucrărilor pentru care nu a fost respectat termenul din contract, și a efectuat plăți pentru bunuri și servicii care nu au fost integral prestate de către executant.
- **Prelungirea perioadei de execuție a fost realizată în mod nejustificat în cazul a opt contracte de investiții**, cu perioadele solicitate de executanți, pe motiv de forță majoră. Cu toate acestea, pe perioada producerii evenimentelor de forță majoră invocate de către executanți, executarea contractelor nu a fost sistată, lucrările continuând a fi executate în aceste intervale, ceea ce infirmă caracterul obiectiv al motivelor invocate. Perioadele de prelungire au fost cuprinse între **175 și 596 de zile/contract.**
- **Compania a acceptat, în mod nejustificat, ajustarea prețului unor contracte de achiziție sectorială** prin aplicarea coeficientului de ajustare (calculat în baza indicelui total de cost în construcții) asupra întregii valori din situația de lucrări aferentă fiecărei perioade, inclusiv asupra profitului, și nu doar asupra valorii de acoperire a costurilor pe baza cărora a fost fundamentat prețul contractului. În acest context, Compania a efectuat **plăți fără bază legală, în valoare de 663 mii lei, și a majorat patrimoniul ca urmare a înregistrării unor astfel de investiții a căror valoare a fost nelegal majorată prin ajustarea cotei de profit în situațiile de lucrări acceptate la plată.**

⁴⁴ privind ajustarea prețurilor contractelor de achiziție publică/contractelor sectoriale/contractelor de concesiune/acordurilor-cadru

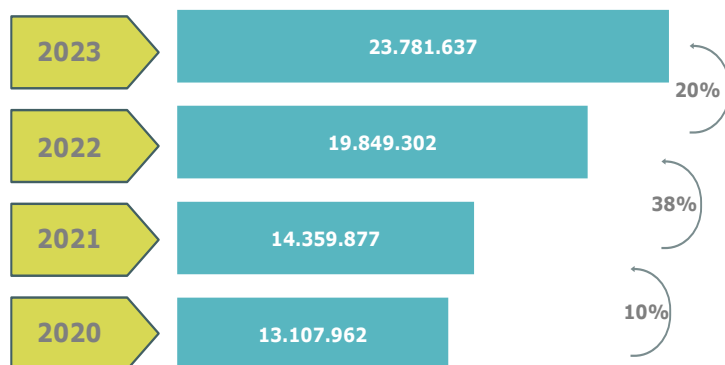

TRANSPORTURI ȘI INFRASTRUCTURĂ

Domeniul **Transporturi și Infrastructură** cuprinde Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, entitate publică clasificată în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile MTI au înregistrat un trend crescător**, astfel că, în exercițiul financiar 2023, creșterea cheltuielilor a fost cu 81,4% față de 2020. Comparativ cu anul 2022, acestea au înregistrat o creștere cu 19,8%, iar, față de 2021, cu 65,6%.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Transporturi și Infrastructură în perioada 2020-2023 (mii lei)

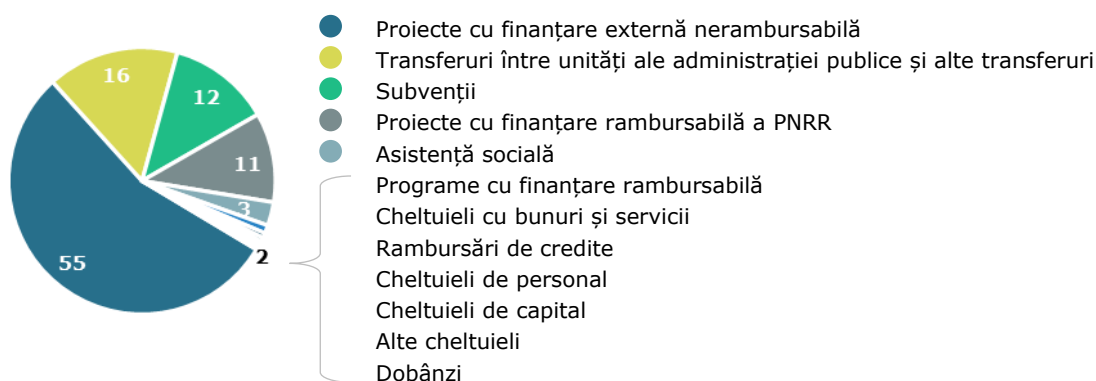

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul general anual de execuție a bugetului de stat aferent perioadei 2020-2023 de MTI

• Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

MTI a efectuat cheltuieli în valoare de 23.781.637 mii lei, raportate în contul de execuție a bugetului MTI pe anul 2023, care au fost finanțate în proporție de **98,9% de la bugetul de stat** și de 1,1% din fonduri externe nerambursabile, venituri proprii și subvenții.

Figura 2: Structura cheltuielilor MTI în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MTI pe anul 2023

Din totalul cheltuielilor înregistrate de MTI, 67% au reprezentat cheltuieli destinate derulării proiectelor cu finanțare externă nerambursabilă și rambursabilă inclusiv proiectelor din cadrul PNRR.

Figura 3: Destinația cheltuielilor MTI pentru susținerea activităților specifice domeniului în anul 2023 (mii lei)

	Întreținerea și dezvoltarea infrastructurii de drumuri și poduri	12.782.052
	Transport pe calea ferată	7.066.091
	Transport cu metroul	1.345.890
	Aviația civilă	763.040
	Transport pe apă	695.215
	Alte cheltuieli în domeniul asigurărilor și asistenței sociale	683.100
	Alte cheltuieli în domeniul transporturilor	581.718
	Spitale generale, servicii medicale ambulatorii, asistență medicală pentru specialități clinice, alte acțiuni sanitare	557.269
	Administrație centrală și alte servicii publice generale	138.516
	Sport	128.481

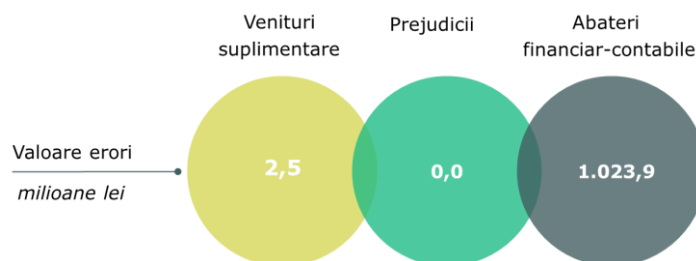
Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- MTI, împreună cu entitățile aflate în subordine, a înregistrat deficiențe semnificative, care au afectat fidelitatea raportărilor financiare și eficiența utilizării patrimoniului public. Printre cele mai importante probleme constatate se află evaluarea incorectă a activelor prin menținerea în evidență a unor bunuri fără documente justificative, neînregistrarea cheltuielilor aferente punerii în funcțiune a unor lucrări, precum și înregistrarea eronată a unor terenuri și construcții. Totodată, creanțele și datoriile nu au fost reflectate corespunzător, fiind identificate omisiuni în înregistrarea unor venituri și obligații. Inventarul bunurilor din domeniul public al statului nu a fost actualizat în conformitate cu prevederile legale, ceea ce a afectat acuratețea situației patrimoniale raportate.
- La CERONAV au fost identificate abateri privind atribuirea și derularea contractelor de investiții, constând în atribuirea unui contract de lucrări pe baza unei documentații tehnice eronate, în acceptarea unor ajustări de preț incorecte care au condus la depășirea valorilor estimate, în nerespectarea principiului transparenței în achizițiile directe și în prelungirea nejustificată a duratei de execuție a contractelor, cu impact asupra creșterii costurilor investițiilor.
- În cazul SNTFM „CFR Marfă” SA, auditul a relevat gestionarea defectuoasă a patrimoniului public și privat al statului, cu neconcordanțe între evidența contabilă și cea tehnico-operativă privind vagoanele, lipsa reevaluării activelor și nerespectarea normelor de inventariere. Au fost menținute în evidență vagoane deja transferate altor entități, iar, în lipsa pazei în punctele de lucru, s-au înregistrat pierderi de bunuri aflate în conservare.
- Pe plan operațional, CFR MARFĂ a înregistrat o rată scăzută de execuție a programului de investiții (6,42% în anul 2022) și nu a implementat contabilitatea de gestiune, limitând astfel capacitatea de analiză economică și de fundamentare a deciziilor. Situații punctuale de neconformitate au fost constatate la nivelul punctelor de lucru Brașov Triaj, Cluj, Palas Constanța și Socola Iași, unde au fost menținute în evidență active depășite, creanțe nerecuperate, neclarități privind regimul juridic al terenurilor și lipsa înregistrării daunelor provocate de incidente feroviare.

Figura 4: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Transporturi și infrastructură**

Sursa: CCR

Rezultatele auditurilor efectuate în anul 2024

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Transporturilor și Infrastructurii

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Transporturilor și Infrastructurii** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Spitalul Clinic Căi Ferate Sibiu a majorat cu suma de 4.957 mii lei valoarea activelor necurente, prin menținerea în evidențele contabile a unor active pentru care entitatea nu deține documente justificative care să ateste dreptul de administrare sau proprietate. Abaterea a fost remediată parțial prin corectarea evidenței contabile.
- La nivelul METROREX SA a fost diminuată valoarea activelor fixe din categoria construcțiilor și terenurilor cu suma de 301.638 mii lei, reprezentând diferența dintre soldul scriptic, reflectat în evidența contabilă a ministerului, și cel faptic, înscris în listele de inventariere a domeniului public.
- Administrația Fluvială a Dunării de Jos Galați a diminuat valoarea activelor raportate în situațiile financiare consolidate ale MTI și în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu suma de 20.504 mii lei, ca urmare a neînregistrării în valoarea activelor a cheltuielilor cu punerea în funcțiune a patru remorchere. Abaterea a fost identificată în exercițiul financiar 2022, nu a fost corectată și a fost preluată în anul financiar 2023.
- La nivelul Canalului Dunăre-Marea Neagră și al Portului Constanța, valoarea activelor raportate în situațiile financiare consolidate ale MTI și în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* a fost diminuată cu suma de 223.849 mii lei ca urmare a neînregistrării unor lucrări de modernizare efectuate asupra unor active din infrastructura acestora.
- Spitalul Clinic Căi Ferate Timișoara a majorat valoarea activelor raportate în situațiile financiare consolidate ale MTI și în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* cu suma de 688 mii lei, ca urmare a înregistrării eronate a unor terenuri și construcții concesionate către CN CFR SA, în proprietatea privată și în domeniul public al statului.
- Inspectoratul de Stat pentru Controlul în Transportul Rutier a diminuat eronat drepturile de creanță cu suma de 831 mii lei, prin neînregistrarea veniturilor aferente contribuției de 5% din tarifele încasate de RA „Registrul Auto Român” pentru servicii prestate către terți. Suma a fost ulterior înregistrată în evidența contabilă a ISCTR și încasată în timpul misiunii de audit.
- Autoritatea pentru Reformă Feroviară a diminuat creanțele de încasat de la un operator feroviar cu suma de 1.614 mii lei, reprezentând compensații necuvenite pentru anul 2022, ca urmare a nerealizării indicatorilor cantitativi prevăzuți în contractul de servicii publice privind transportul feroviar de călători. Potrivit prevederilor contractuale, aceste sume trebuiau regularizate cu bugetul

de stat până la termenul scadent de 31 ianuarie al anului următor, fapt care nu s-a realizat. Abaterea a fost remediată în timpul misiunii de audit, prin înregistrarea creanțelor în evidența contabilă.

- MTI nu a înregistrat în evidențele contabile datoria către Metrorex SA în sumă de 188.691 mii lei, reprezentând compensația de plată aferentă anului 2021, conform contractului de servicii publice, deoarece nu au fost stabilite costurile și veniturile eligibile pentru serviciul de transport public cu metroul. Acest aspect a fost remediat în timpul misiunii de audit.
- *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* nu a fost actualizat cu valoarea lucrărilor de modernizare și reparații efectuate asupra activelor necurente, existând neconcordanțe între situațiile financiare și acesta. Aspectele au fost semnalate la Spitalul General Căi Ferate Pașcani (suma de 5.738 mii lei) și la Spitalul General Căi Ferate Drobeta-Turnu Severin (suma de 606 mii lei).

Audit de conformitate

Regularitatea și corectitudinea atribuirii, a urmăririi și a executării contractelor finanțate din bugetul de stat pentru cheltuieli de capital

Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale - CERONAV Constanța

În urma auditului efectuat la **Centrul Român pentru Pregătirea și Perfecționarea Personalului din Transporturi Navale - CERONAV Constanța**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind regularitatea și corectitudinea atribuirii, a urmăririi și a executării contractelor finanțate din bugetul de stat pentru cheltuieli de capital în perioada 2022-2023 nu este conform, sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Principalele neconformități au fost următoarele:

- CERONAV a atribuit un contract de lucrări pentru un obiectiv de investiții în baza unui studiu de fezabilitate și a unui proiect tehnic întocmit eronat, fără luarea în considerare a riscurilor generate de scăderea nivelului Dunării. Contractul de lucrări nu a fost executat și a fost ulterior reziliat, constatându-se că executantul nu îndeplinea condițiile legale pentru efectuarea de lucrări hidrografice.
- Instituția nu a respectat principiul transparenței în cazul unei achiziții directe privind serviciile de supervizare și dirigenție de șantier aferente unui obiectiv de investiții. Achiziția s-a realizat cu un singur ofertant, alegându-se un criteriu neconform și fără determinarea prealabilă a valorii estimate a achiziției.
- Durata de execuție a unui contract de investiții a fost prelungită cu patru luni prin acte adiționale, fără respectarea clauzelor contractuale și în absența justificărilor obiective din partea executantului. Această prelungire nejustificată a dus la majorarea valorii contractului, prin aplicarea unor ajustări de preț calculate pe baza Indicelui de cost în construcții, care era în creștere în perioada de prelungire.
- La nivelul CERONAV au fost efectuate cheltuieli mai mari decât cele rezultate din actualizarea prețurilor în cazul a două contracte de investiții derulate, prin acceptarea unor ajustări de preț incorecte. Consecința a fost decontarea unor sume mai mari decât cele datorate.
- Au fost efectuate cheltuieli cu dotările la un obiectiv de investiții, peste valoarea prevăzută în oferta financiară și peste nivelul cheltuielilor diverse și neprevăzute din devizul general actualizat. De asemenea, au fost emise dispoziții de șantier suplimentare pentru operațiuni care nu erau prevăzute în legislația privind autorizarea lucrărilor de construcții.

Audit de conformitate

Controlul situației, al evoluției și al modului de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor

Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR MARFĂ” SA

În urma auditului efectuat la **Societatea Națională de Transport Feroviar de Marfă „CFR MARFĂ” SA**, Curtea a constatat că subiectul de audit privind situația, evoluția și modul de administrare a patrimoniului public și privat al statului, precum și legalitatea realizării veniturilor și a efectuării cheltuielilor nu este conform, sub toate aspectele semnificative, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Principalele neconformități au fost următoarele:

- La nivelul societății au fost identificate neconcordanțe între datele din evidența contabilă și cea tehnico-operativă privind vagoanele de marfă aflate în conservare.
- Inventarierea anuală a patrimoniului nu a respectat integral prevederile legale, fiind identificate disfuncționalități privind evidența și predarea vagoanelor vândute prin executare silită. Astfel, la finalul anului 2022, entitatea auditată a menținut în evidența contabilă un număr de 315 vagoane cu o valoare netă de 22.131 mii lei, deși acestea erau predate adjudecatarului licitației în perioada 2021-2023, în baza certificatelor de adjudecare ce constituie titluri de proprietate. Totodată, în cadrul inventarierii anuale au fost constatate lipsuri de echipamente la unele puncte de lucru, fără a fi evaluate și reflectate în situațiile financiare. La Punctul de lucru Palas Constanța s-au constatat lipsuri, în special la locomotivele trecute în conservare, aflate la revizia de vagoane Palas. Lipsa fondurilor a condus la neasigurarea pazei acestor bunuri, generând o pagubă la nivelul entității.
- La nivelul SNTFM „CFR Marfă” nu a fost realizată analiza soldului contului *Sume în curs de clarificare*, ceea ce a condus la menținerea în evidență a unor sume cu o vechime mai mare decât termenul legal, în valoare totală de 515 mii lei, aferente unui număr de 115 vagoane de marfă constatate lipsă la inventarierea anuală din perioada 2009-2022. Dintre cele 115 vagoane, 84 fac obiectul unor cercetări penale, 25 sunt incluse în contracte de casare aflate în derulare, iar trei vagoane au fost confiscate în baza unei hotărâri judecătorești definitive. Entitatea nu a solicitat actualizarea stadiului cercetărilor penale și nu a întreprins demersuri suficiente pentru clarificarea și regularizarea soldului.
- Societatea a înregistrat un grad scăzut de realizare a obiectivelor prevăzute în Planul de investiții pe anul 2022, respectiv din 85.235 mii lei a fost cheltuită doar suma de 5.473 mii lei (6,42%), cu impact negativ asupra capacității de transport și a atingerii obiectivelor societății.
- Entitatea nu a organizat și nu a condus contabilitatea de gestiune, ceea ce a determinat lipsa informațiilor necesare pentru realizarea de analize financiare relevante în fundamentarea deciziilor manageriale.

Principalele aspecte neconforme identificate la nivelul punctelor de lucru au fost următoarele:

Punct de lucru Brașov Triaj

- Au fost menținute în evidență bunuri cu valoare de inventar sub pragul legal pentru mijloace fixe, fără analizarea beneficiilor economice viitoare pentru recunoașterea sau declasarea acestora.
- Nu au fost calculate, evidențiate și încasate penalitățile de întârziere datorate de chiriașii care nu au respectat termenele de plată, conform clauzelor prevăzute în contractele de închiriere.

Punct de lucru Cluj

- La sfârșitul anului 2022, în soldul contului *Imobilizări corporale în curs de execuție* a fost menținută nejustificat suma de 131 mii lei, reprezentând plăți efectuate în perioada 2007-2008 pentru lucrarea de investiții *Extindere clădire revizia de vagoane Turda*, lucrare a cărei execuție a fost sistată, începând cu anul 2009, din lipsă de finanțare.
- Nu au fost înregistrate în conturi în afara bilanțului locomotivele primite în custodie de Punctul de lucru Cluj - Zona Dej de la alte entități și nici cele date în custodie de către Punctul de lucru Cluj - Zona Dej către alte entități.
- În sistemul integrat de cadastru și publicitate imobiliară nu au fost înregistrate elemente patrimoniale reprezentând clădiri și terenuri care fac parte din domeniul privat al SNTFM CFR Marfă SA - Punct de lucru Cluj, în valoare de 23.611 mii lei (clădiri – 20.958 mii lei și terenuri – 2.653 mii lei), ca urmare a neclarificării situației juridice a acestora.
- Nu au fost calculate, facturate și urmărite penalități pentru plata cu întârziere a contravalorii utilităților datorate de către SC Întreținere și Reparații Locomotive și Utilaje „CFR IRLU” SA, în cuantum de 86 mii lei.

Punct de lucru Palas Constanța

- Au fost menținute nejustificat în soldul contului *Imobilizări necorporale* softuri neutilizabile, pentru care nu se mai dețin licențe.
- Nu a fost realizată reevaluarea activelor imobilizate la termenul prevăzut de legislația în vigoare.

- Nu s-au finalizat demersurile pentru clarificarea regimului juridic al unor terenuri în vederea obținerii titlurilor de proprietate.
- Bunurile constatate lipsă la inventarierea anuală, în cazul activelor aflate în conservare, nu au fost evaluate și nici nu au fost dispuse măsurile legale în consecință.

Punct de lucru Socola Iași

- Nu au fost evidențiate în contabilitate creanțe reprezentând daune ce urmează a fi recuperate de către SNTFM CFR Marfă SA de la persoanele care prin faptele lor au produs incidente feroviare, dosare în care societatea are calitatea de reclamant.
- Nu au fost calculate, facturate și încasate venituri aferente contractelor de închiriere a spațiilor și terenurilor aflate în patrimoniul societății, nu au fost calculate dobânzi penalizatoare pentru sumele restante aferente contractelor de închiriere și nu s-au constituit garanțiile prevăzute în contractele de închiriere. De asemenea, nu au fost calculate daune interese pentru spațiile ocupate abuziv după terminarea contractelor de închiriere.

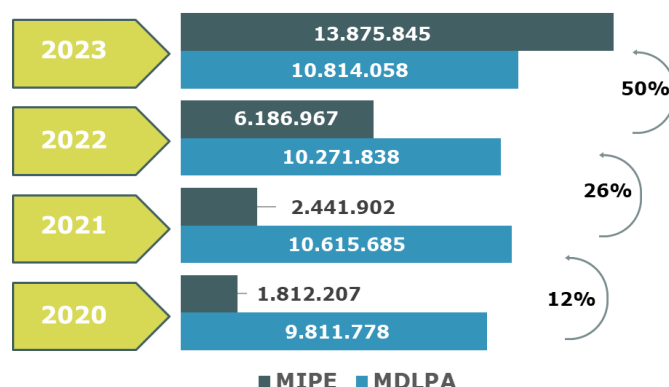

DEZVOLTARE ȘI INVESTIȚII

Domeniul **Dezvoltare și Investiții** cuprinde Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației și Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, entități publice clasificate în sectorul bugetar 01 *Buget de Stat*.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile pentru domeniul Dezvoltare și Investiții au înregistrat o evoluție ascendentă**, atingând valoarea de 24.689.904 mii lei în anul 2023, în creștere constantă față de anii anteriori, respectiv cu 50% față de 2022, cu 89% comparativ cu 2021 și cu 112,4% față de exercițiul financiar 2020. În perioada 2020-2022, cheltuielile efectuate de MDLPA au avut cea mai mare pondere în totalul cheltuielilor din domeniul *Dezvoltare și Investiții*. În exercițiul financiar 2023, această pondere s-a modificat, iar cheltuielile realizate de MIPE au devenit majoritare, reprezentând 56% din totalul cheltuielilor domeniului.

Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Dezvoltare și Investiții în perioada 2020-2023 (mii lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetelor MDLPA și MIPE 2020-2023

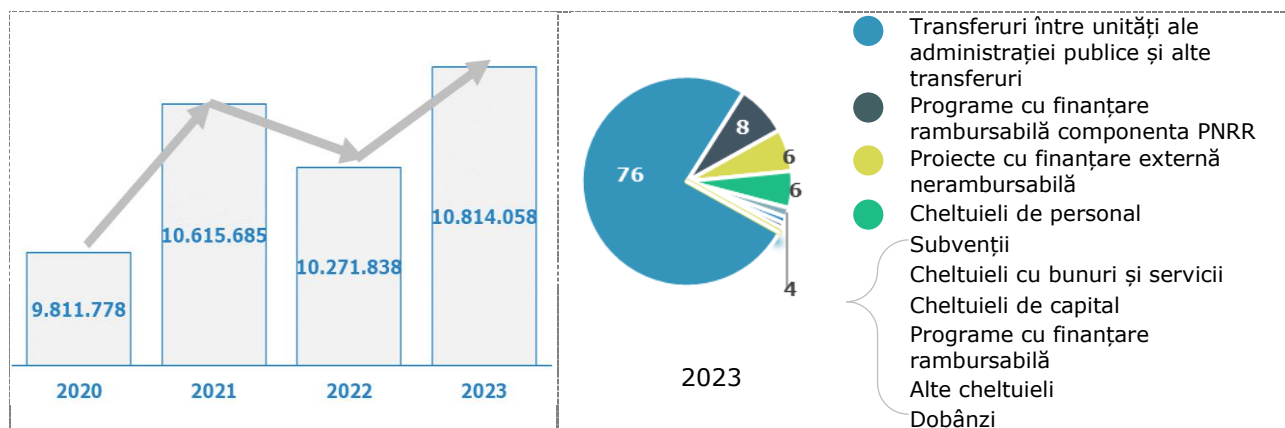
În perioada analizată, cheltuielile publice aferente domeniului *Dezvoltare și Investiții* au fost repartizate, în proporție de 63%, pentru susținerea cheltuielilor destinate dezvoltării, lucrărilor publice și administrației publice și, în proporție de 37%, pentru susținerea cheltuielilor destinate investițiilor și proiectelor europene.

• Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

În perioada 2020-2023, **consumul de fonduri publice bugetate pentru MDLPA a înregistrat o creștere moderată**, cu 10,2% în anul 2023 față de 2020, cu 1,9% față de 2021 și cu 5,3% comparativ cu 2022.

În exercițiul financiar 2023, MDLPA a efectuat cheltuieli în valoare de 10.814.058 mii lei, finanțate în proporție de **89,9% de la bugetul de stat**, 8,2% din venituri proprii și subvenții și 1,9% din fonduri externe nerambursabile și activități finanțate integral din venituri proprii.

Figura 2: Evoluția cheltuielilor MDLPA în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor MDLPA în anul 2023 (%)

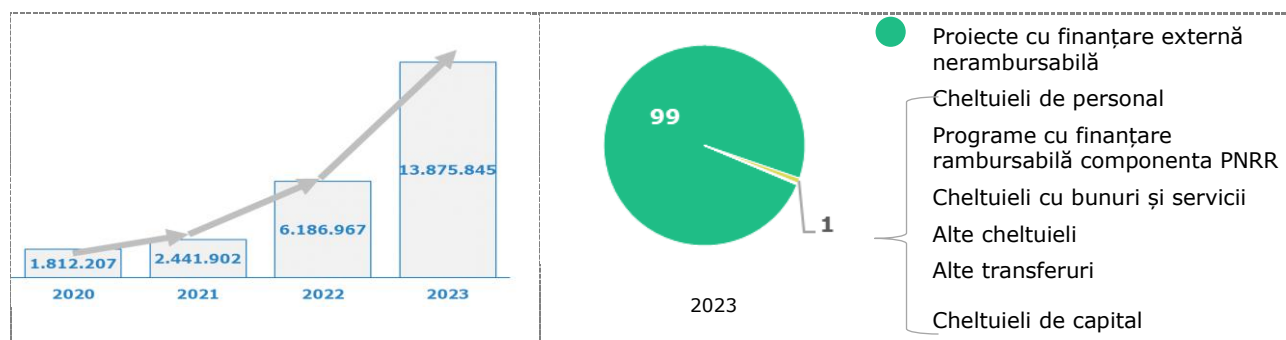
Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetului MDLPA 2020-2023

• Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

În perioada 2020-2023, **cheltuielile MIPE au avut un trend crescător**, astfel că, în exercițiul financiar 2023, creșterea cheltuielilor a fost de 2,2 ori față de anul precedent, de 5,7 ori față de 2021 și de 7,7 ori comparativ cu 2020.

În exercițiul financiar 2023, MIPE a efectuat cheltuieli în valoare de 13.875.845 mii lei, finanțate în proporție de **99,9% de la bugetul de stat** și de 0,1% din fonduri externe nerambursabile și activități finanțate integral din venituri proprii.

Figura 3: Evoluția cheltuielilor MIPE în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor MIPE în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetului MIPE 2020-2023

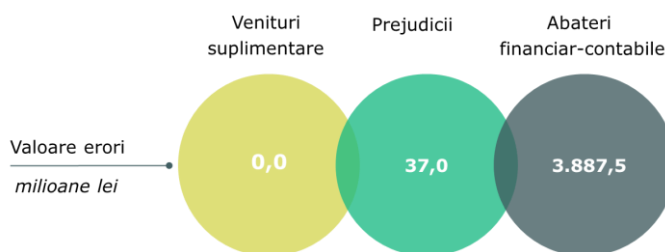

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Una dintre cele mai relevante deficiențe identificate a fost gestionarea inefficientă și monitorizarea insuficientă a programelor guvernamentale de dezvoltare locală, implementate prin intermediul MDLPA, programe care însumează peste 85% din bugetul total al instituției. Deși s-au alocat peste 9,5 miliarde lei în anul 2023, gradul de implementare a obiectivelor a fost redus, fiind constatate întârzieri sistematice, suprapuneri între programe și decontări nejustificate. Spre exemplu, Programul *Anghel Saligny* a avut o rată de contractare de doar 56% și plăți efective de sub 5% din alocare.
- Instrumentele de control și monitorizare ale MDLPA au fost insuficiente, ceea ce a permis transferuri de fonduri către UAT-uri pe baza unor documentații minime, fără verificări riguroase privind respectarea contractelor sau a indicatorilor de performanță. Lipsa monitorizării a favorizat efectuarea unor decontări nejustificate, iar, în cazul a 98 de obiective, s-au constatat plăți pentru lucrări neexecutate, materiale neutilizate sau articole de lucrări decontate la prețuri mai mari decât cele oferite.
- În cadrul *Programului național de construcții de interes public sau social* au fost înregistrate întârzieri semnificative, cu multiple prelungiri ale termenelor contractuale și ajustări succesive ale valorii lucrărilor, fără existența unei evidențe centralizate a obiectivelor finanțate, ceea ce împiedică evaluarea obiectivă a rezultatelor.
- În ceea ce privește *Programul de locuințe pentru tineri* derulat prin ANL, auditul a evidențiat lipsa unei evidențe centralizate a locuințelor închiriate sau vândute și a creanțelor aferente, ceea ce a condus la nerealizarea veniturilor planificate și la dificultăți în estimarea corectă a necesarului de finanțare de la bugetul de stat. De asemenea, ANL a păstrat în contabilitate obiective de investiții finalizate sau abandonate (în valoare de 240 milioane lei) și nu a constituit provizioane pentru riscurile din litigiile în curs, în valoare totală de peste 32 milioane lei.
- Patrimoniul ANL a fost afectat de prejudicii în cuantum de 47,4 milioane lei ca urmare a deciziilor instanțelor în litigiile privind Cartierul Henri Coandă. În plus, s-au identificat riscuri de vânzare a unor locuințe la prețuri subevaluate (raportate la valorile din perioada 2005-2010), ceea ce ar putea conduce la pierderi suplimentare pentru patrimoniul public.
- În cadrul *Programului național de cadastru și carte funciară*, gradul de implementare a fost foarte scăzut, doar 8,58% din UAT-uri fiind cadastrate la 30.09.2024, iar fondurile bugetare utilizate au reprezentat doar 15% din alocările previzionate, afectând ritmul național de înregistrare sistematică a proprietăților.
- Activitatea Institutului Național de Administrație a fost marcată de o contribuție marginală pe piața formării profesionale, acoperind sub 2% din necesarul de pregătire în administrația publică. Lipsa unei strategii coerente și a unei oferte adaptate nevoilor reale ale instituțiilor publice a făcut ca INA să nu-și atingă obiectivele pentru care a fost înființat.

- Auditul performanței asupra politicilor publice privind serviciile de apă și canalizare, aflate sub coordonarea ANRSC, a relevat accesul limitat al populației la aceste servicii. Astfel, 1 din 4 români nu are apă potabilă, 41% nu au canalizare, iar 21% nu dispun de toaletă sau duș în locuință. Cauzele au fost legate de absența unei politici publice coerente, de fragmentarea responsabilităților între instituții, de lipsa unui lider instituțional și de managementul defectuos al investițiilor.
- Investițiile în sectorul de apă și canalizare, deși susținute financiar (7 miliarde euro în ultimii 15 ani), nu au condus la îmbunătățiri semnificative, din cauza utilizării sub așteptări a fondurilor, a capacității administrative reduse, a lipsei de reglementare și a controlului deficitar asupra operatorilor, mulți dintre aceștia funcționând fără licențe sau autorizații sanitare.
- La nivelul MIPE, auditul a identificat menținerea în contabilitate a unor creanțe neperformante sau prescrise, în valoare de peste 105 milioane lei, nerealizarea reevaluării creanțelor în valută și erori de raportare. Unele creanțe preluate de la MDLPA nu au fost urmărite ani de zile, iar altele au fost înregistrate fără decizie formală de finanțare. Aceste practici au influențat negativ imaginea reală a activelor și a veniturilor din fonduri externe nerambursabile.
- MIPE a procedat la scoaterea din evidența contabilă a unor creanțe de ordinul a zeci de milioane de lei, fără documente justificative privind epuizarea căilor legale de recuperare, iar alte sume, în special provenite de la debitori radiati, au fost menținute în evidență fără o evaluare periodică a riscului de neîncasare. De asemenea, s-au constatat întârzieri semnificative sau absența demersurilor legale pentru recuperarea sumelor datorate de beneficiari activi, în ciuda vechimii mari a creanțelor și a obligațiilor contractuale clare.
- MIPE a preluat de la MDLPA creanțe în valoare de peste 27 milioane lei, fără a realiza o analiză documentară asupra vechimii, a stadiului juridic sau a potențialului de recuperare. În unele cazuri, creanțele reflectate contabil nu erau susținute cu documente justificative, iar debitorii fuseseră radiati de mai bine de un deceniu. În același timp, în contul *Sume în curs de declarare/justificare a cheltuielilor* au fost raportate sume neeligibile sau deja recuperate, în valoare de peste 5,5 milioane lei, care nu mai făceau obiectul declarării către Autoritatea de Certificare și Plată, fiind aferente unor nereguli, debite recuperate sau cheltuieli neeligibile.
- Auditul efectuat la MIPE nu a putut verifica în întregime soldul contului *Sume în curs de declarare/justificare a cheltuielilor*, în valoare de aproximativ 3,2 miliarde lei, întrucât autoritățile de management nu au furnizat evidențe analitice privind codurile SMIS, beneficiarii sau structura detaliată a sumelor.

Figura 4: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Dezvoltare și Investiții**

Sursa: CCR

Rezultatele misiunilor de audit efectuate în anul 2024

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de **Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Creanțele și disponibilitățile în valoare de 2.016.647 mii lei, precum și datoriile în valoare de 2.252.402 mii lei, aferente programelor de cooperare teritorială finanțate din fonduri externe nerambursabile nu au fost reevaluate în penultima zi lucrătoare a lunii în care se întocmesc situațiile financiare, la cursul InforEuro comunicat. Astfel, activele curente reflectate în bilanțul MDLPA au fost diminuate cu suma de 94.367 mii lei, iar datoriile curente au fost diminuate cu 143.040 mii lei. Eroarea contabilă a fost corectată în timpul auditului.
- Soldurile rezultate din tranzacții reciproce/interne la nivelul Direcției Generale Cooperare Teritorială Europeană nu au fost eliminate la centralizarea situațiilor financiare ale MDLPA, contrar prevederilor cadrului de reglementare contabilă aplicabil instituțiilor publice, care stabilesc eliminarea tranzacțiilor reciproce între structurile interne ale aceleiași entități. Ca urmare, postul bilanțier *Active curente* a fost denaturat cu suma de 134.905 mii lei (echivalentul în lei al soldurilor conturilor în valoare de 29.918 mii euro).
- Soldurile unor debitori proveniți din activitatea Inspectoratului de Stat în Construcții (ISC) de încasare a cotelor aferente obiectivelor de investiții au fost reflectate eronat în evidența contabilă. Astfel, activele curente au fost supraestimate cu suma de 13.901 mii lei.

Referitor la derularea programelor de dezvoltare locală cu finanțare de la bugetul de stat

Cea mai mare parte a bugetului, respectiv **87% din bugetul consolidat al MDLPA, a fost alocată derulării programelor de dezvoltare locală**. În acest context, analiza programelor guvernamentale finanțate de la bugetul de stat a evidențiat carențe în implementare și vulnerabilități în utilizarea fondurilor publice.

În anul 2023, MDLPA a gestionat un portofoliu amplu de programe guvernamentale de dezvoltare, finanțate din fonduri naționale și europene, cu **plăți totale de la bugetul de stat de 9,56 miliarde lei**. Din această sumă, **8,45 miliarde lei au fost alocate programelor finanțate integral de la bugetul de stat**, iar **1,11 miliarde lei au fost aferente investițiilor finanțate prin PNRR**. Din acestea, 245 milioane lei (22,3%) au reprezentat cheltuieli nerambursabile și 860 milioane lei (77,7%), cheltuieli rambursabile.

Auditul a evidențiat o serie de deficiențe în implementarea programelor, după cum urmează:

- **S-a înregistrat un nivel redus de eficacitate în derularea unor programe**, evidențiat prin:
 - Programe cu un nivel scăzut al sumelor decontate în ciuda alocărilor semnificative (*Programul național de consolidare a clădirilor cu risc seismic ridicat* – alocare: 200.000 mii lei, decontări: 2.271 mii lei);
 - Programe finanțate, dar fără decontări (programe ce nu au fost închise prin acte normative, însă au devenit perimate din lipsă de solicitări/beneficiari);
 - Programe fără finanțare, unele dintre acestea fiind inițiate chiar în cursul anului 2023 (*Programul de reabilitare termică, Programul pentru actualizarea PUG/RLU, PNI „Școli sigure și sănătoase” ș.a.*).
- **Au fost menținute unele programe de investiții care finanțează obiective similare prin mecanisme și structuri de implementare diferite** (paralelismul unor programe), generând suprapuneri în domenii precum infrastructura rutieră, rețelele de apă și canalizare, locuințe.
- **S-au constatat unele diferențe de abordare în funcție de sursa finanțării, astfel:**
 - Programele finanțate din fonduri naționale (*PNDL, PNI Anghel Saligny*) s-au caracterizat prin lipsa unor ținte și jaloane clare, verificări minime în procedurile de achiziție, decontări pe baza unei documentații sumare și fără monitorizarea indicatorilor stabiliți.
 - Programele finanțate prin PNRR presupun indicatori bine definiți, termene clare, responsabilități explicite pentru beneficiari, mecanisme de control riguroase și obligații de raportare periodică.
- **La majoritatea obiectivelor de investiții finanțate de MDLPA s-au înregistrat întârzieri semnificative în execuție și finalizare.**
 - *Programul Național de Dezvoltare Locală*, la aproximativ 11 ani de la lansarea etapei I și 8 ani de la demararea etapei II, a înregistrat o rată medie de finalizare a obiectivelor de doar 69,91% (82,93% pentru PNDL I și 62,79% pentru PNDL II).

- *Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”*, lansat în 2021, a înregistrat, de asemenea, întârzieri semnificative în implementare. Până la sfârșitul anului 2023, dintr-un buget total alocat de 52.615 mii lei, s-au contractat doar 56,36%, iar decontările au reprezentat doar 4,71% din alocări (2.478 mii lei). Lucrările au fost decontate pentru 950 de obiective dintr-un total de 4.852, iar aproape jumătate dintre acestea erau abia la începutul execuției (sub 10%).
- **MDLPA nu a analizat temeinicia prelungirii duratelor de execuție a investițiilor, considerând această responsabilitate exclusiv în sarcina UAT-urilor.** Această abordare generează riscul suplimentării valorii lucrărilor finanțate din bugetul MDLPA, prin ajustarea valorii contractelor, ca urmare a acceptării de către beneficiari a prelungirii contractelor chiar și în situații imputabile constructorilor, în contextul unei capacități administrative reduse și al unei monitorizări insuficiente a derulării contractelor.
- **La nivelul MDLPA nu au fost definite/implementate suficiente instrumente de control care să permită ordonatorului principal de credite gestionarea adecvată a programelor finanțate din fonduri naționale.** Plățile/transferurile către UAT-uri au fost realizate pe baza unei documentații minimale, responsabilitatea utilizării fondurilor din programe (procedura de achiziție, decontarea lucrărilor, recepția obiectivului) revenind exclusiv beneficiarilor (UAT).
- **Verificările ministerului cu privire la corectitudinea solicitărilor de plată au fost limitate.** Deși numărul controalelor efectuate a fost redus, rata erorii și nivelul neconformităților constatate nu sunt neglijabile. Valoarea sumelor neconforme constatate în anul 2023 a fost de 4.551 mii lei.
- **Controalele fizice efectuate de ISC au fost insuficiente, raportat la numărul și la volumul transferurilor anuale efectuate de MDLPA,** fiind subdimensionată structura cu atribuții de control din cadrul Inspectoratului (principala cauză fiind lipsa de personal și sistemul de salarizare nemotivat în raport cu piața muncii în domeniu). ISC a înregistrat în anul 2023, din partea MDLPA, un număr total de 6.590 de solicitări de verificare la obiective de investiții finanțate prin PNDL și PNI „Anghel Saligny”, față de care au fost efectuate 4.915 activități de monitorizare și control.
- **Au existat cazuri de utilizare eronată de către beneficiari a fondurilor publice transferate de MDLPA pentru finanțarea programelor de dezvoltare din fonduri naționale și un nivel al indisciplinei la UAT-uri ce nu poate fi ignorat.** Astfel, au fost constatate plăți efectuate de UAT-uri pentru lucrări neexecutate, materiale nepuse în operă, bunuri nelivrate și decontarea unor articole de lucrări cu prețuri mai mari decât cele oferite. La un număr de 98 de obiective de investiții au rezultat prejudicii în valoare de 10.973 mii lei, reprezentând 0,55% din valoarea plăților verificate. Estimarea extrapolată indică un prejudiciu potențial de aproximativ 55.758 mii lei.

Referitor la Programul național de construcții de interes public sau social

- Programul de investiții *Programul național de construcții de interes public sau social* (PNCIPS) a înregistrat cel mai ridicat nivel al finanțării din ultimii ani și o creștere semnificativă a numărului obiectivelor de investiții în derulare. Cu toate acestea, PNCIPS a fost afectat de întârzieri semnificative în execuția și finalizarea obiectivelor de investiții, prelungiri repetate ale termenelor de realizare a investițiilor, concomitent cu ajustarea valorii contractelor de execuție. De asemenea, s-au înregistrat curențe de monitorizare a programului, respectiv imposibilitatea evaluării obiective a rezultatelor și a impactului în viața cetățeanului. La nivelul MDLPA nu există o evidență proprie și un istoric al obiectivelor de investiții finanțate în cadrul PNCIPS.

Referitor la Programul de construcții de locuințe pentru tineri destinate închirierii

- La nivelul ANL nu există o evidență exhaustivă a veniturilor și nici certitudinea încasării corecte și complete a veniturilor din care se finanțează *Programul de construcții de locuințe pentru tineri destinate închirierii*, aspect ce poate influența negativ volumul sumelor solicitate de Agenția Națională de Locuințe (ANL) de la MDLPA/bugetul de stat. Pe de altă parte, la nivelul finanțatorului (MDLPA) nu a fost organizată o monitorizare privind necesarul real de finanțare și o corelare între veniturile realizate de ANL (surse proprii ale programului) și necesarul de finanțare de la bugetul de stat.

Referitor la Programul național de cadastru și carte funciară

- *Programul național de cadastru și carte funciară* (PNCCF) derulat de ANCPI a întâmpinat dificultăți serioase în implementare și a înregistrat întârzieri semnificative față de calendarul inițial, gradul de implementare fiind, la data de 30.09.2024, de doar 8,58% (273 dintre cele 3.181 de UAT-uri și 25,23% din suprafața

totală a României au fost cadastrate). Astfel, din perspectiva serviciilor de înregistrare sistematică, respectiv a necesității de a realiza cadastrarea teritoriului României, s-a constatat că ritmul de derulare a PNCCF s-a situat la aproximativ 15% din alocările și previziunea bugetară aferentă anului 2023.

Referitor la activitatea Institutului Național de Administrație

- La Institutul Național de Administrație s-a constatat faptul că scopul avut în vedere la înființarea Institutului nu a fost atins, acesta asigurând, într-o foarte mică măsură, necesarul de pregătire profesională din administrația publică raportat la dimensiunea totală a personalului din sectorul public din România. INA are un rol marginal și deține o cotă nesemnificativă pe piața formării profesionale a personalului din administrația publică (sub 2%), în contextul în care pe piață se manifestă o concurență neloială din partea unor operatori privați de formare și dezvoltare profesională.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Agencia Națională pentru Locuințe

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către **Agencia Națională pentru Locuințe** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- **La nivelul ANL au fost identificate deficiențe privind realizarea și înregistrarea veniturilor obținute prin Programul Construcții de locuințe pentru tineri destinate închirierii, precum și necalcularea penalităților în cazul nevirării la termen de către UAT-uri a obligațiilor de plată.** Aspectul a fost posibil prin neorganizarea evidenței tehnico-operative a locuințelor închiriate sau vândute, a inexistenței unei evidențe a creanțelor, precum și neluarea măsurilor legale pentru recuperarea de la UAT-uri a veniturilor din închiriere și vânzarea locuințelor. Deși, în cursul anului 2023, ANL a transmis solicitări de informații către 289 de UAT-uri care aveau în folosință apartamente prin Programul de locuințe destinate închirierii, instituția nu a reușit să organizeze o evidență exhaustivă a creanțelor. Prin raportare la cele 289 de UAT-uri, ANL a calculat creanțe constând în venituri din chirii doar pentru 80 de UAT-uri. Astfel, în cursul anului 2023 au fost încasate sume provenite din chirii în cuantum de 28.311 mii lei, din vânzări de locuințe în sumă de 111.706 mii lei și 235 mii lei din penalități.
- **Patrimoniul ANL a fost prejudiciat cu sume semnificative ca urmare a plății unor despăgubiri, cheltuieli de judecată, taxe de timbru și cheltuieli de executare silită stabilite prin hotărâri ale instanțelor în litigii cu beneficiari ai construcțiilor din Cartierul Henri Coandă.** În acest sens, până la data de 30.09.2024, ANL a achitat despăgubiri în baza sentințelor judecătorești în cuantum de 47.418 mii lei, iar, în anul 2023, ANL a achitat suma de 8.639 mii lei către 80 de beneficiari.
- Agenția a menținut, în mod nejustificat, creanțe în contul *Decontări în curs de clarificare* în sumă de 44.604 mii lei, **fără inițierea demersurilor de clarificare și fără ajustarea valorii nominale prin raportare la probabilitatea de realizare.** Conținutul contului a fost constituit, în principal, din despăgubirile plătite de ANL către beneficiarii locuințelor construite prin credit ipotecar în ansamblul Henri Coandă.
- **Creanțele imobilizate ale ANL au fost supraevaluate în raport cu probabilitatea de recuperare a acestora.** Astfel, a fost majorată valoarea activelor din bilanț cu 10,6 milioane lei, din care 3,2 milioane lei sunt creanțe față de un debitor la care a fost emisă ordonanța de clasare a plângerii penale formulate de Agenție, iar suma de 7,5 milioane lei reprezintă creanță față de un debitor condamnat penal, de la care în decursul a opt ani s-au recuperat doar 6 mii lei.
- **Agencia nu a recuperat creanțe în cuantum de 111 mii lei, reprezentând cote ANL facturate beneficiarilor locuințelor construite prin credit ipotecar în perioada 2009-2017.** Creanțele provin de la un număr de 113 debitori, au o vechime de peste șase ani, fiind depășit cu mult termenul legal de prescripție. Nu au fost identificate demersuri ale ANL de recuperare a acestor creanțe.

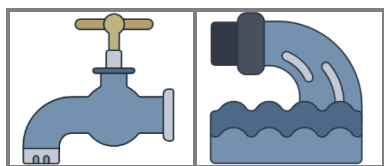
- În evidența contabilă a ANL **au fost menținute în soldul contului *Imobilizări corporale în curs de execuție*, obiective de investiții deja finalizate, recepționate și predate către UAT-uri.** Această situație a condus la supraevaluarea imobilizărilor corporale cu suma de 240.093 mii lei, reprezentând 32,5% din soldul imobilizărilor la data de 31.12.2023.
- **Agencia deține un număr de 11 obiective de investiții, cu vechime de peste 15-20 de ani,** pentru care s-au efectuat cheltuieli de 1,4 milioane lei, constând în servicii de proiectare, fără a se continua sau finaliza procesul investițional.
- **ANL nu a înregistrat în evidența contabilă venituri provenind din garanții de bună execuție, constituite în anii 2006 și 2009,** în valoare de 1,75 mil lei. Aceste sume au fost menținute în contabilitate, deși obligația ANL de restituire era prescrisă, iar respectivele garanții ar fi trebuit recunoscute drept venituri ale instituției.
- Agenția nu a respectat principiul independenței/separării exercițiilor financiare prin **înregistrarea ca venituri ale exercițiului financiar 2023 a sumei de 134.253 mii lei, reprezentând încasări din activitatea anilor anteriori,** provenite din închirierea și vânzarea locuințelor în cadrul *Programului Construcții de locuințe pentru tineri destinate închirierii*.
- **ANL este parte într-un număr de 285 de litigii în curs, iar cuantumul total al pretențiilor față de ANL în cadrul litigiilor este de 32,3 milioane lei, respectiv de 4.321 mii lei și de 5.620 mii euro, însă nu a constituit provizioane și nu a prezentat în situațiile financiare raportate la 31.12.2023 informații privind obligații viitoare de plată.**
- **În cadrul Agenției există riscul înstrăinării unor active contabilizate la o valoare nominală inferioară valorii de piață, reprezentând apartamente nerepartizate în cartierul Henri Coandă.** Au fost identificate obiective care, până în prezent, nu au fost contractate de beneficiari, astfel încât finanțarea investiției de 11,6 milioane lei s-a realizat integral din surse proprii ale ANL. **În prezent sunt depuse cereri de contractare a acestor imobile la prețuri calculate și publicate în urmă cu peste 15 ani, în condițiile în care ANL nu a actualizat costurile și valoarea imobilelor corespunzător valorii de piață.** Înstrăinarea acestor active la valoarea istorică a cheltuielilor efectuate de ANL în anii 2005-2010 ar avea ca efect o prejudiciere a patrimoniului ANL.

Audit al performanței

Politici publice în domeniul serviciului public de apă și canalizare. Echitate vs disparitate privind accesul populației la aceste servicii

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Obiectivul misiunii de audit finalizate în 2023 a fost evaluarea implementării politicilor publice privind accesul cetățenilor la serviciul public de alimentare cu apă și canalizare, din perspectiva accesibilității, echității și calității serviciilor, respectiv a coordonării finanțării și eficienței investițiilor în acest domeniu. Au fost evaluate cu prioritate activitățile și

evenimentele din ultimii 3-5 ani, iar, pentru analiza unor evoluții și tendințe pe perioade mai îndelungate, au fost prelucrate date statistice pe o perioadă de cel puțin 10 ani.

Misiunea de audit s-a desfășurat la nivelul **Autorității Naționale de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice**. Ulterior, au fost colectate și analizate informații atât de la instituții ale administrației publice centrale, precum Secretariatul General al Guvernului, Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației/Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor/Administrația Națională „Apele Române”, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale/Agencia pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, Ministerul Sănătății, Institutul Național de Sănătate Publică, Institutul Național de Statistică, cât și de la instituții și operatori de la nivel teritorial.

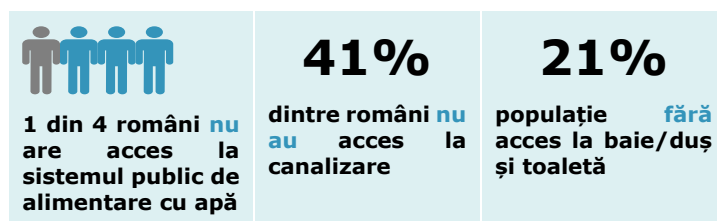
Auditul a avut ca punct de plecare **accesul limitat al cetățenilor la apă și canalizare și discrepanțele semnificative între mediul urban și cel rural, cea mai expusă categorie la lipsa unor servicii esențiale**

unui trai decent fiind populația cu venituri reduse. Absența acestor servicii esențiale împiedică dezvoltarea socială și economică a unor comunități și generează sentimentul de inechitate socială între cetățeni.

Care a fost contextul auditului?

Prin Tratatul de Aderare la UE, România s-a angajat să se conformeze acquis-ului comunitar în domeniul apelor și apelor uzate. Astfel, până în decembrie 2015 trebuia realizată conformarea cu anumiți parametri ai apei potabile, iar până în 2018 trebuiau îndeplinite obligațiile privind colectarea și tratarea apei uzate în aglomerările cu peste 2000 l.e.⁴⁵, cu termene intermediare, însă acestea nu au fost respectate. În anul 2015, România, alături de alte 192 de state, a adoptat Agenda 2030 a ONU în cadrul Summitului pentru Dezvoltare Durabilă. Unul dintre cele 17 obiective de dezvoltare durabilă ale Agendei ONU, ODD6 *Apă curată și sanitație*, vizează asigurarea disponibilității și a gestionării durabile a apei și sanitație pentru toți.

România are cea mai mică rată de racordare la sistemele de apă și canalizare dintre țările europene. Deși situația s-a îmbunătățit semnificativ față de momentul aderării la UE, în continuare, unul din patru români nu are acces la sistemul public de alimentare cu apă, 41% din populație nu are acces la sistemul de canalizare, iar 21% dintre locuitori nu au baie/duș și toaletă în locuință.

În ultimii 15 ani au fost realizate investiții importante în sectorul de apă, de circa 7 miliarde euro, însă necesarul de investiții pentru conformare este încă foarte mare, acesta fiind evaluat la minimum 24,5 miliarde euro. Până în prezent, o mare parte din investițiile în infrastructura de apă și canalizare a fost realizată cu finanțare din fonduri UE (circa 61% din valoarea totală), în timp ce contribuția finanțării naționale la dezvoltarea sectorului a fost mai modestă.

În continuare există un deficit mare de finanțare a investițiilor în sectorul de apă, estimat la peste 17 miliarde euro, în condițiile în care, în perioada 2021-2027, doar puțin peste 30% din nevoi vor fi acoperite, iar timpul necesar pentru conformare la cerințele UE a fost estimat la circa 30 de ani.

Comisia Europeană a declanșat, încă **din anul 2018, procedura de infringement împotriva țării noastre** pentru neconformare la cerințele UE privind apele urbane reziduale, ceea ce, într-un scenariu pesimist, poate conduce la **riscuri și costuri semnificative pentru România, de până la 10,34 miliarde de euro/an.**

Care au fost constatările Curții?

- În urma unui progres destul de lent în ultimii 15 ani, accesul populației la serviciile publice de apă și canalizare rămâne unul scăzut și semnificativ sub media europeană, cu discrepanțe majore între mediul urban și cel rural și inechitabil pentru grupurile de populație defavorizată/cu venituri reduse.
- În sectorul de apă din România se remarcă lipsa unei viziuni strategice integrate și coerente, responsabilitățile sunt fragmentate la nivelul mai multor ministere/autorități publice, și nu există un lider coordonator al domeniului. Politicile publice nu au ținte și indicatori bine definiți și sunt monitorizate superficial, fără a fi evaluate, astfel că rezultatele implementării acestora pot fi oricând puse la îndoială.
- Politica investițională guvernamentală a fost deseori neunitară și inconsecventă. Managementul programelor cu finanțare națională a fost unul deficitar, în condițiile în care fundamentarea acestora nu a avut la bază criterii suficient de solide de selecție și de prioritizare a proiectelor de investiții. S-au înregistrat suprapuneri și paralelisme între programe, precum și numeroase deficiențe în implementare, în final obținându-se rezultate

⁴⁵ Locuitori echivalenți – unitatea de măsură pentru dimensiunea poluării provenite de la o aglomerare umană, incluzând, pe lângă populație, și activitățile agroindustriale, comerciale, turistice etc.

sub așteptări. Acordarea finanțărilor în cadrul diferitelor programe s-a realizat pe baza unor criterii neunitare, care nu reflectă o viziune de consolidare strategică a sectorului, de atingere a ȋntelilor de conformare și de operare în condiȋii de siguranță și eficiență a serviciilor.

- Gradul relativ redus de utilizare a fondurilor alocate pentru investiȋii în apă și canalizare (78% în cazul programelor finanțate din fonduri europene, respectiv 74% în cazul celor din bugetul naȋional, conform datelor la 31.12.2022) indică rezultate nesatisfăcătoare și o eficacitate relativ scăzută a programelor de investiȋii gestionate de Guvern prin ministerele sale.
- Ritmul lent de execuȋie și de finalizare a obiectivelor de investiȋii, precum și mecanismele slabe de monitorizare și de evaluare a rezultatelor programelor de investiȋii cu finanțare naȋională au condus la o performanță redusă a acestora. Printre disfuncȋionalități întâlnite se numără: întârzieri mari în execuȋie, soluȋii tehnice necorespunzătoare, probleme de calitate a lucrărilor, investiȋii nefuncȋionale sau exploatate sub capacitate etc.
- Calitatea apei furnizate este adesea sub nivelul nevoilor și așteptărilor cetățenilor. Un număr semnificativ de operatori, în special din mediul rural sau din orașele mici, funcȋionează fără licență sau fără autorizaȋie sanitară, ceea ce înseamnă că nu există o garanție reală a calității serviciilor prestate. Totodată, există o capacitate insuficientă a instituȋiilor de reglementare și control pentru a garanta respectarea standardelor de calitate în domeniu.

Care au fost recomandările Curȋii?

- Este necesar ca Guvernul să se implice mai activ la nivel strategic și în coordonarea activităȋilor ministerelor implicate în sectorul apei. Se impune stabilirea unei „foi de parcurs” și a unui calendar realist de soluȋionare a problemei accesului la apă și canalizare și a reducerii inechităȋilor, inclusiv translatarea/transpunerea acestora în politici publice și programe guvernamentale. În acest sens, se recomandă desemnarea unui lider instituȋional (SGG, ANRSC sau o altă structură guvernamentală), care să asigure monitorizarea periodică a progreselor și evaluarea rezultatelor.
- Managementul programelor de investiȋii cu finanțare naȋională trebuie semnificativ îmbunătăȋit și se impune o ierarhizare mai clară a nevoilor, precum și o prioritizare mai responsabilă și transparentă a domeniilor și obiectivelor finanțate.
- Pentru programele finanțate din fonduri naȋionale (PNDL, PNCIPS, Anghel Saligny etc.) se impune, cu caracter de urgență, introducerea unor mecanisme de control și monitorizare ex ante și ex post a investiȋiilor, care să asigure creșterea eficienței și a eficacității utilizării fondurilor publice și garanȋia impactului pozitiv asupra vieȋii cetățeanului.
- În cazul operatorilor care nu îndeplinesc cerințele de siguranță a sănătăȋii publice, de protecȋie a mediului și de sustenabilitate economică (în special, micii operatori din mediul rural) se impun măsuri legislativ-administrative de accelerare a procesului de absorbȋie de către marii operatori.
- Creșterea capacităȋii instituȋionale a autorităȋilor cu atribuȋii de licenȋiere/autorizare și control, respectiv asigurarea independenȋei și autonomiei instituȋiilor responsabile în domeniul calității apei și al serviciilor de apă și canalizare. De asemenea, se impune implementarea unui cadru de măsuri și sancȋiuni mai ferme în cazurile în care nu sunt respectate reglementările privind calitatea, iar sănătatea publică și mediul sunt puse în pericol.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuȋie a bugetului de stat

Ministerul Investiȋiilor și Proiectelor Europene

Ca urmare a misiunii de audit asupra situaȋiilor financiare raportate de către **Ministerul Investiȋiilor și Proiectelor Europene** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observaȋiile de audit ale Curȋii au fost, în principal, următoarele:

Activele necurente au fost influențate cu suma totală de 14.235 mii lei.

- Activele nete raportate prin bilanț au fost diminuate cu suma de 618 mii lei ca urmare a faptului că au fost achiziționate echipamente/active fixe care nu au fost utilizate, în condițiile în care amortizarea aferentă acestora a fost calculată și înregistrată în contabilitate.
- Au fost menținute în evidența contabilă creanțe în valoare de 15.494 mii lei, preluate în baza protocolului încheiat între MDLPA și MIPE, aferente unor debitori radiati, pentru care există hotărâri definitive ale instanței încă din anul 2014. Creanțele au fost transmise la ANAF, însă nu au fost urmărite prin executare silită din anul 2015 până în prezent.
- Unele creanțe necurente evidențiate în valută nu au fost reevaluate, situație ce a condus la diminuarea indicatorului bilanțier cu suma de 641 mii lei, precum și la subevaluarea veniturilor financiare raportate prin *Contul de rezultat patrimonial*.

Activele curente au fost influențate cu suma totală de 431.749 mii lei.

- Au fost identificate erori în contabilizarea și gestionarea tranzacțiilor aferente unui proiect, ceea ce a determinat o majorare a creanțelor cu 1.234 mii lei. Din această sumă, 953 mii lei reprezintă avansuri justificate printr-o cerere de rambursare, care nu au fost înregistrate în contabilitate în anul 2023, 30 mii lei au provenit din avansuri contabilizate eronat, iar 251 mii lei reprezintă avansuri justificate, dar necontabilizate din cauza autorizării întârziate a cererii de rambursare.
- Au fost majorate creanțele din FEN cu suma de 316.506 mii lei, reprezentând 80% din totalul plăților efectuate în cadrul PEO Didactic pentru primele de carieră și primele profesionale, prin înregistrarea acestora în evidența contabilă ca sume de primit de la CE, deși nu a existat o decizie de finanțare din fonduri externe nerambursabile pentru aceste măsuri de sprijin. Comisia Europeană nu a agreeat includerea acestora în Programul Educație și Ocupare – Didactic 2021-2027, astfel că sumele respective nu reprezentau creanțe certe de încasat. Concomitent, au fost majorate și datoriile din operațiuni cu FEN. Totodată, în cadrul PEO Didactic au fost efectuate plăți necuvenite în valoare de 1.814 mii lei către personalul administrativ (1.814 beneficiari), deși aceste persoane nu erau eligibile pentru primele de carieră didactică. Această eroare a condus, de asemenea, la majorarea nejustificată a cheltuielilor operaționale reflectate în contul de rezultat patrimonial.
- Au fost menținute în evidența contabilă creanțe în valoare de 90.098 mii lei, aferente unui număr de 126 de societăți comerciale radiate. În cazul acestor creanțe, MIPE nu a efectuat o analiză în vederea stabilirii situației reale a debitorilor și nu a verificat dacă au fost epuizate toate căile legale de recuperare a acestora.
- În evidența contabilă a Organismului Intermediar Regional (OIR) Sud-Vest Oltenia, OIR Sud-Est și OIR Sud-Muntenia, entități subordonate ministerului, au fost înregistrate creanțe aferente concediilor medicale suportate din FNUASS, în valoare totală de 60 mii lei, deși nu era constituit un titlu de creanță în acest sens. Sumele au fost înregistrate eronat, odată cu statele de salarii și nu la momentul depunerii cererii la Casa de Asigurări de Sănătate.
- Au fost menținute erori identificate în misiunea anterioară de audit, care au afectat și situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2023, după cum urmează:
 - În soldul contului de creanțe la 31.12.2023 se aflau sume în valoare totală de 21.140 mii lei, aferente unui beneficiar pentru care entitatea a parcurs, în perioada 2015-2018, toate etapele legale de recuperare a debitorilor, inclusiv atragerea răspunderii organelor de conducere/administrare a entităților beneficiare.
 - Nu au fost întreprinse toate demersurile necesare pentru recuperarea unor sume datorate de beneficiari de fonduri externe nerambursabile, în valoare totală de 2.711 mii lei. Această situație poate afecta bugetul de stat, existând riscul de prescriere a dreptului de încasare a creanțelor.

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene

Ca urmare a misiunii de audit de conformitate privind constituirea, urmărirea și încasarea creanțelor bugetare în perioada 2021-2022, Curtea de Conturi a exprimat o **concluzie contrară**, întrucât neconformitățile constatate la nivelul MIPE au avut caracter semnificativ și generalizat, afectând integritatea raportărilor financiare și eficiența în recuperarea creanțelor.

Neconformitățile identificate au fost, în principal, în următoarele:

- **MIPE a scos din evidența contabilă creanțe în sumă de aproximativ 35 milioane lei, aferente unor debitori radiați fără a realiza o analiză privind demersurile întreprinse și posibilitatea reală de recuperare a acestora.** Această practică a avut ca efect prejudicierea bugetului de stat prin nerecuperarea sumelor rezultate din derularea defectuoasă a unor contracte de finanțare nerambursabilă. Operațiunea de scoatere a fost realizată în baza a cinci referate care nu conțineau documente justificative privind epuizarea tuturor căilor legale de recuperare.
 - Analiza unui eșantion de 17 creanțe, în valoare de 726 mii lei, constituite în perioada 2009-2020, a evidențiat că acestea au fost eliminate din evidență doar cu aprobarea directorului general al autorității de management, în absența unor documente care să ateste transmiterea titlurilor de creanță către ANAF, înscrierea la masa credală sau sesizarea organelor competente. Într-un caz analizat, deși existau indicii privind săvârșirea unei fapte penale, plângerea a fost formulată abia în timpul misiunii de audit.
- **MIPE nu a efectuat o analiză periodică a creanțelor, cel puțin cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului, în vederea determinării situației reale a acestora, a gradului de vechime și a posibilităților de încasare.** La data de 31.12.2023, în evidența contabilă erau reflectate creanțe în valoare de aproximativ 75 milioane lei, aferente unor debitori radiați, fără documente privind riscurile de neîncasare sau stadiul recuperării.
 - În cadrul eșantionului analizat, cuprinzând șapte creanțe totalizând 4.103 mii lei, aferente unor debitori radiați în perioada 2015-2022, au fost constatate deficiențe privind documentarea demersurilor de recuperare, neînscrierea la masa credală, utilizarea unor măsuri parțiale sau ineficiente de recuperare, precum și menținerea în evidența contabilă a unor creanțe datorate de entități radiate.
- **MIPE nu a întreprins demersuri concrete, suficiente și documentate pentru recuperarea creanțelor provenite din fonduri externe nerambursabile, de la beneficiari aflați în funcțiune.**
 - Pentru o creanță din anul 2012, în valoare de 205 mii lei, nu au fost identificate documente privind transmiterea titlului de creanță către ANAF pentru executarea silită. În alte cazuri, aferente anilor 2017 și 2022 (75 mii lei), măsurile legale au fost inițiate abia în timpul misiunii de audit. Totodată, pentru creanțe vechi de peste cinci ani nu a fost documentat stadiul recuperării, iar corespondența cu ANAF s-a limitat la adrese formale de revenire.
- **În evidența contabilă a MIPE au fost reflectate eronat creanțe în valoare de 1.807 mii lei, preluate de la MDLPA, aferente unor contracte finanțate din fonduri europene, pentru care documentele justificative nu au fost puse la dispoziția echipei de audit.**
 - Dintr-un eșantion de 19 creanțe analizate, pentru șase dintre acestea, entitatea nu a prezentat documentația necesară efectuării auditului. Solicitățile repetate pentru obținerea documentelor justificative au rămas fără rezultat, reprezentanții MIPE explicând că acestea nu se regăsesc în arhiva proprie, iar solicitările făcute către MDLPA nu au primit răspuns. Din informațiile disponibile din surse externe s-a constatat că doi dintre debitori, cu creanțe totalizând 130 mii lei, erau radiați încă din anul 2008, respectiv 2013.
- **În anul 2023, MIPE a preluat creanțe de la MDLPA în valoare de aproximativ 27 milioane lei, fără a analiza vechimea, situația juridică sau posibilitatea de recuperare, deși majoritatea debitorilor erau radiați între 2008-2022.**

- Din eşantionul analizat (9,2 milioane lei) au fost identificate demersuri insuficiente, creanțe nerecuperate, deși înscrise la masa credală, acțiuni respinse definitiv în instanță și lipsa măsurilor ulterioare, chiar și în cazuri cu răspundere stabilită. Au fost identificate și alte neconformități punctuale privind actualizarea valorii, menținerea eronată în evidență sau transmiterea cu întârziere a creanțelor spre executare.
- **MIPE a menținut în soldul contului *Sume în curs de declarare/justificare a cheltuielilor – Fonduri externe nerambursabile* sume în valoare totală de aproximativ 5.530 mii lei, care nu mai făceau obiectul declarării către Autoritatea de Certificare și Plată, fiind aferente unor nereguli, debite recuperate sau cheltuieli neeligibile.** Aceste sume au fost raportate eronat ca sume în curs de declarare, deși fie fuseseră retrase din aplicațiile de plată, fie făceau obiectul unor hotărâri judecătorești definitive în favoarea MIPE.
 - În cadrul *Programului Operațional Ajutorarea Persoanelor Dezavantajate* s-a menținut în evidență suma de 4.544 mii lei, rezultată din extrapolarea unor nereguli constatate de Autoritatea de Audit, fără a mai fi eligibilă pentru declarare. În cadrul aceluiași proiect s-a identificat suma de 362 mii lei, reprezentând debite recuperate de la beneficiari, aferente unor cheltuieli neeligibile din perioada 2018-2021, care nu mai justificau menținerea în cont.
 - În cadrul *Programului Operațional de Asistență Tehnică* (2007-2013) a fost menținută suma de 106 mii lei, aferentă unor nereguli confirmate prin hotărâri judecătorești definitive în favoarea MIPE, sumă care nu a fost restituită beneficiarilor, dar care fusese deja inclusă în declarația finală de cheltuieli aferentă respectivei perioade de programare.
 - În cadrul *Programului Operațional Capacitate Administrativă* (2014-2020), în soldul contului a fost păstrată suma de 517 mii lei, reprezentând debite recuperate și retrase ulterior de Autoritatea de Certificare și Plată în contextul constatării unor nereguli. Sumele respective făceau obiectul deducerilor anuale și se aflau în proces de reconciliere.
- **MIPE nu a respectat prevederile legale privind reevaluarea creanțelor exprimate în valută, aferente unor beneficiari de fonduri externe nerambursabile.** Pentru 27 de creanțe, reevaluarea nu s-a realizat la cursul oficial BNR din ultima zi bancară, ci la cursul InforEuro, aplicat neunitar și inconsecvent la nivelul autorităților de management. Această practică a condus la raportarea eronată a valorii creanțelor și la nerespectarea regulilor contabile, deși titlurile de creanță erau întocmite corect, la cursul oficial BNR.
- **MIPE nu a monitorizat în mod corespunzător respectarea termenelor contractuale privind justificarea avansurilor acordate beneficiarilor de fonduri externe nerambursabile.** Au fost identificate cazuri în care autoritățile de management au autorizat noi cereri de prefinanțare, deși beneficiarii nu justificaseră în termen legal sumele primite anterior. Notificările de întârziere au fost emise cu până la 10 luni de întârziere.
- **Curtea de Conturi a fost limitată în auditarea unui sold semnificativ, de aproximativ 3,2 miliarde lei, aferent contului *Sume în curs de declarare/justificare a cheltuielilor – Fonduri externe nerambursabile*, la data de 31.12.2022, din cauza absenței evidenței analitice la nivelul autorităților de management.** Pentru componenta de 3,1 miliarde lei, autoritățile nu au furnizat informații privind coduri SMIS sau partenerii contractuali, fiind disponibile doar balanțe sintetice. Doar AM POCA, AM POAT și AM POCU – POAD (0,1 miliarde lei) au prezentat situații detaliate.

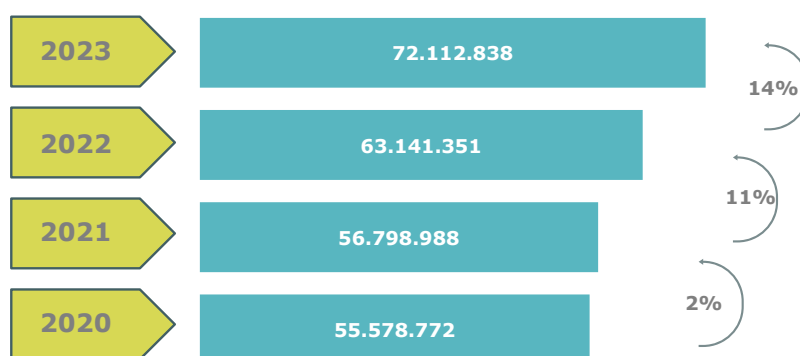

APĂRARE, ORDINE ȘI SIGURANȚĂ PUBLICĂ, AFACERI EXTERNE, JUSTIȚIE

Domeniul **Apărare, Ordine și Siguranță Publică, Afaceri Externe, Justiție** cuprinde Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Ministerul Afacerilor Externe, entități publice clasificate în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*. Acest domeniu cuprinde și entități din sectorul de justiție, cum ar fi: Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Justiției, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii, clasificate în sectorul bugetar 01 *Buget de stat*.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile domeniului Apărare, Ordine și Siguranță Publică, Afaceri Externe, Justiție au înregistrat o creștere constantă**, cu 14,2% față de anul anterior, cu 26,9% față de 2021 și cu 29,7% față de 2020.

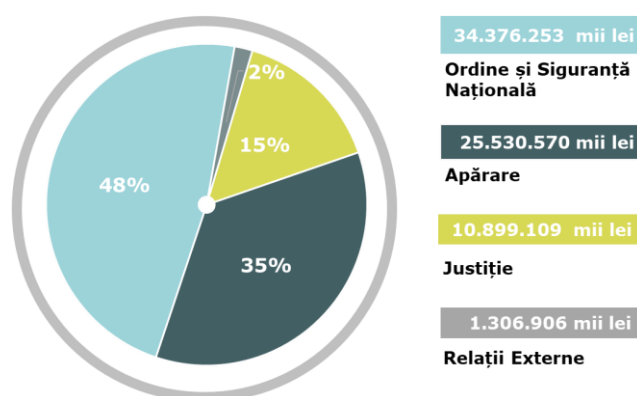
Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Apărare, Ordine și Siguranță Publică, Afaceri Externe, Justiție în perioada 2020-2023 (mii lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetelor 2020-2023

În vederea susținerii celor patru subdomenii specifice care alcătuiesc acest domeniu de interes național, în exercițiul financiar 2023, cheltuielile publice au fost repartizate în proporție de 83% pentru susținerea a două domenii, respectiv *Ordine și Siguranță Publică* și *Apărare*, astfel:

Figura 2: Cheltuielile publice aferente domeniului Apărare, Ordine și Siguranță Publică, Afaceri Externe, Justiție în perioada 2020-2023, repartizate pe subdomenii (%)

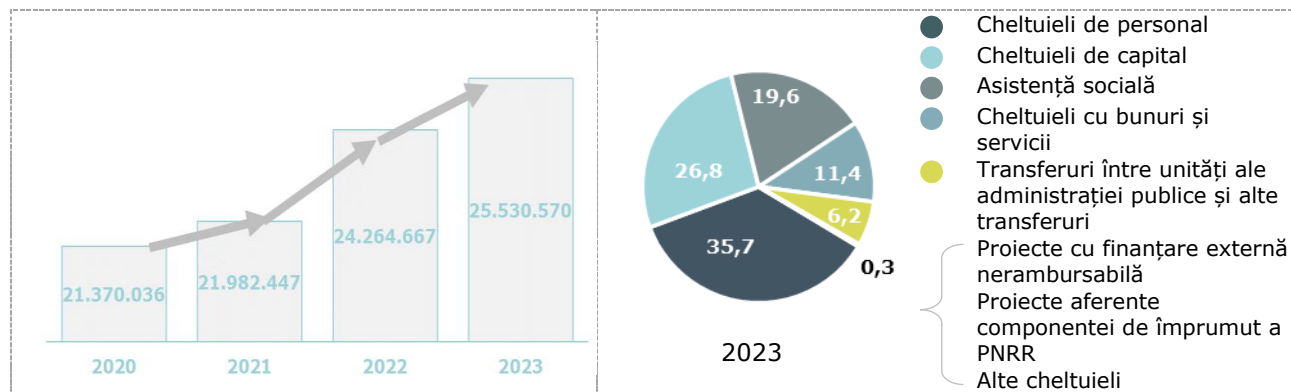

Sursa: Prelucrare CCR

• Ministerul Apărării Naționale

La nivelul exercițiului financiar 2023, MAPN a efectuat cheltuieli în valoare totală de 25.530.570 mii lei, finanțate în proporție de **90,2% de la bugetul de stat**, de 0,8% integral din venituri proprii, de 1,4% din venituri proprii și subvenții, de 0,5% din activități finanțate integral din venituri proprii și de 0,1% din fonduri externe nerambursabile.

Figura 3: Evoluția cheltuielilor MAPN în perioada 2020-2023 (mii lei) și structura cheltuielilor MAPN în anul 2023 (%)

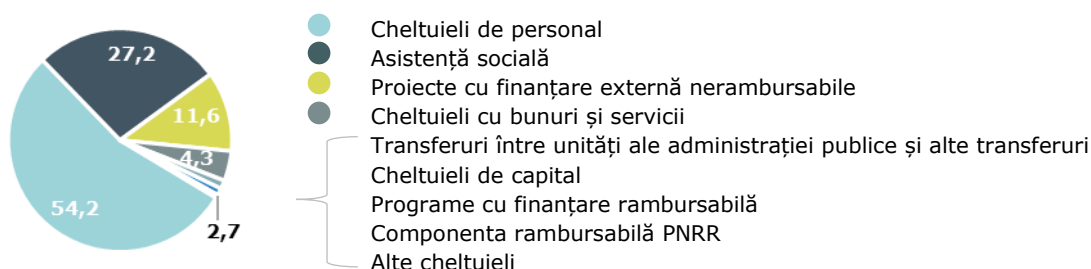

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MAPN pe anul 2023

• Ministerul Afacerilor Interne

La nivelul exercițiului financiar 2023, MAI a efectuat cheltuieli în valoare totală de 28.068.039 mii lei, raportate în contul de execuție a bugetului MAI, finanțate în proporție de **98,9% de la bugetul de stat** și de 1,1% din celelalte surse de finanțare, respectiv fonduri externe nerambursabile, activități finanțate integral din venituri proprii, venituri proprii și subvenții.

Figura 4: Structura cheltuielilor MAI în anul 2023 (%)

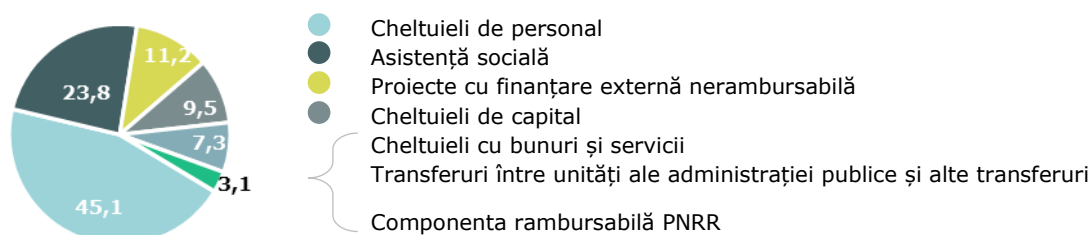

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MAI pe anul 2023

• Serviciul Român de Informații

SRI a efectuat cheltuieli în exercițiul financiar 2023 în valoare de 3.982.662 mii lei, raportate în *Contul de execuție a bugetului SRI*, finanțate în proporție de **99,7% de la bugetul de stat** și de 0,3% din celelalte surse de finanțare, respectiv fonduri externe nerambursabile și activități finanțate integral din venituri proprii.

Figura 5: Structura cheltuielilor SRI în anul 2023 (%)

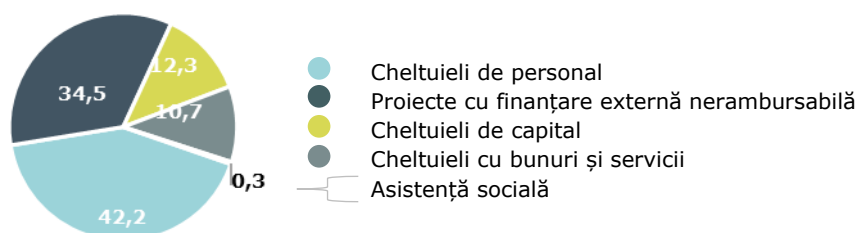

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului SRI pe anul 2023

• Serviciul de Telecomunicații Speciale

STS a efectuat cheltuieli în exercițiul financiar 2023 în valoare de 1.156.746 mii lei, finanțate în proporție de **99,9% de la bugetul de stat** și de 0,1% din fonduri externe nerambursabile.

Figura 6: Structura cheltuielilor STS în anul 2023 (%)

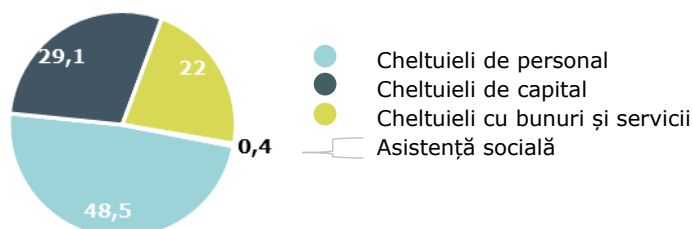

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului STS pe anul 2023

• Serviciul de Informații Externe

SIE a efectuat cheltuieli în exercițiul financiar 2023 în valoare de 680.497 mii lei, finanțate **integral de la bugetul de stat**.

Figura 7: Structura cheltuielilor SIE în anul 2023 (%)

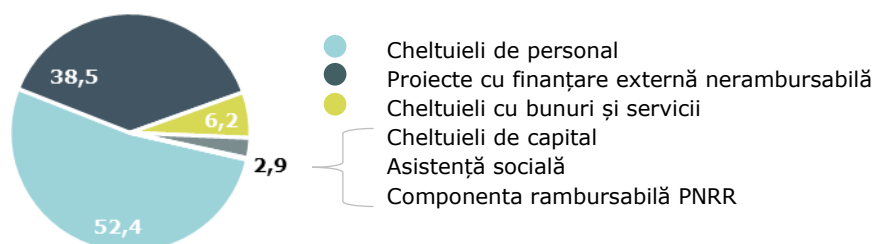

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului SIE pe anul 2023

• Serviciul de Protecție și Pază

SPP a efectuat cheltuieli în exercițiul financiar 2023 în valoare de 488.309 mii lei, finanțate **integral de la bugetul de stat**.

Figura 8: Structura cheltuielilor SPP în anul 2023 (%)

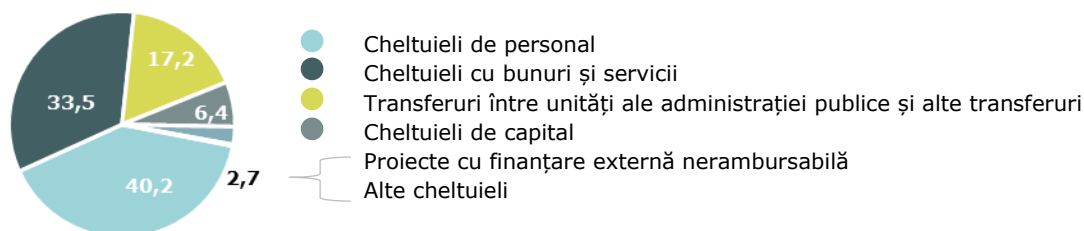

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului SPP pe anul 2023

• Ministerul Afacerilor Externe

La nivelul exercițiului financiar 2023, MAE a efectuat cheltuieli în valoare totală de 1.306.906 mii lei, raportate în contul de execuție a bugetului MAE, finanțate în proporție de **97,2% de la bugetul de stat** și de 2,8% din celelalte surse de finanțare, respectiv activități finanțate integral din venituri proprii și subvenții.

Figura 9: Structura cheltuielilor MAE în anul 2023 (%)

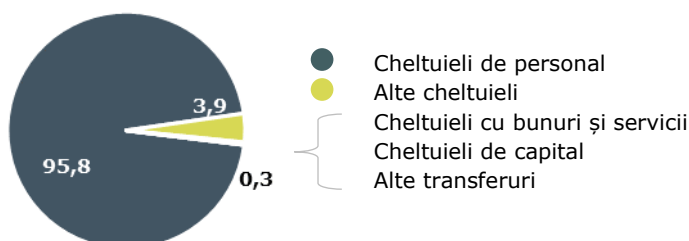

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MAE pe anul 2023

• Înalta Curte de Casație și Justiție

La nivelul exercițiului financiar 2023, ÎCCJ a efectuat cheltuieli în valoare totală de 3.552.614 mii lei, finanțate în proporție de **99,9% de la bugetul de stat** și de 0,1% din activități finanțate integral din venituri proprii.

Figura 10: Structura cheltuielilor ÎCCJ în anul 2023 (%)

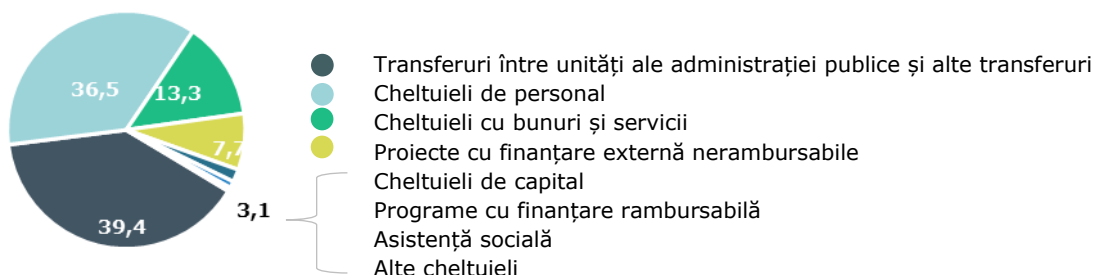

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului ÎCCJ pe anul 2023

• Ministerul Justiției

La nivelul exercițiului financiar 2023, MJ a efectuat cheltuieli în valoare totală de 5.125.725 mii lei, raportate în contul de execuție a bugetului ministerului, finanțate în proporție de **60,2% de la bugetul de stat**, de 39,2% din venituri proprii și subvenții și de 0,6% din fonduri externe nerambursabile și activități finanțate integral din venituri proprii.

Figura 11: Structura cheltuielilor MJ în anul 2023 (%)

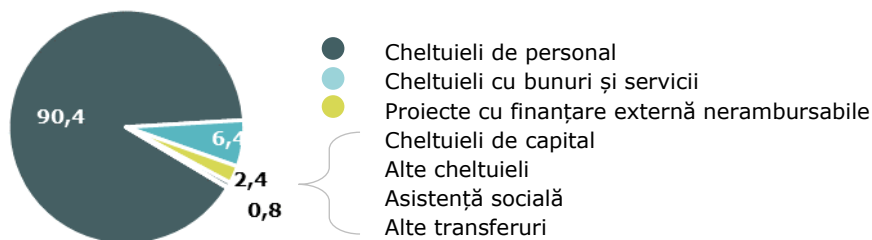

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MJ pe anul 2023

• Ministerul Public

La nivelul exercițiului financiar 2023, MP a efectuat cheltuieli în valoare totală de 1.933.241 mii lei, finanțate în proporție de **99,7% de la bugetul de stat** și de 0,3% din fonduri externe nerambursabile.

Figura 12: Structura cheltuielilor MP în anul 2023 (%)

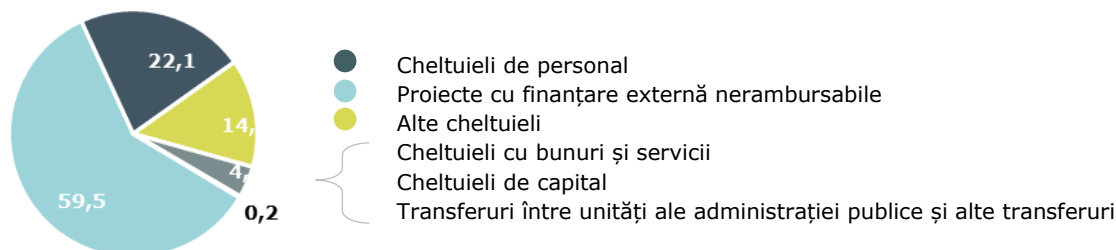

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului MP pe anul 2023

• Consiliul Superior al Magistraturii

La nivelul exercițiului financiar 2023, CSM a efectuat cheltuieli în valoare totală de 287.529 mii lei, finanțate în proporție de **98,8% de la bugetul de stat**, de 0,1% din activități finanțate integral din venituri proprii și de 0,1% din fonduri externe nerambursabile.

Figura 13: Structura cheltuielilor CSM în anul 2023 (%)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Contul de execuție a bugetului CSM pe anul 2023

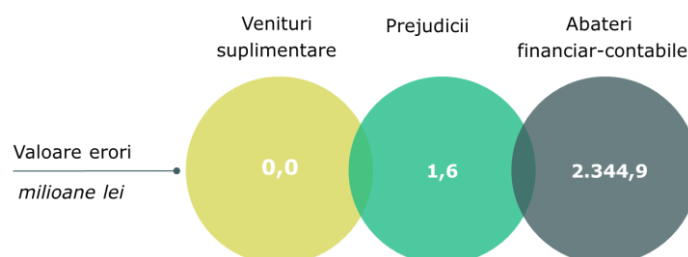
Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- O deficiență semnificativă a fost denaturarea valorii activelor gestionate de MAPN, în special a activelor fixe și a capitalurilor proprii. Activele necurente au fost subevaluate cu 477.318 mii lei, iar activele curente au fost supraevaluate cu 219.866 mii lei, din cauza neevidențierii unor facturi aferente programului de înzestrare militară și a menținerii în evidență a unor avansuri deja decontate. De asemenea, au fost raportate active fără clarificarea regimului juridic, precum terenuri în litigiu sau imobile atribuite altor instituții (Ministerul Educației), fără documente legale de transfer.
- Capitalurile proprii ale MAPN au fost afectate de neevidențierea unor bunuri în contul domeniului privat și de menținerea nejustificată a unor investiții finalizate în conturi de lucrări în curs. Evidența contabilă a fost afectată de numeroase erori precum: efectuarea unor înregistrări duble, utilizarea necorespunzătoare a conturilor contabile, supraevaluări ale datoriilor sau lipsa unor documente justificative pentru bunurile aflate în gestiune.
- *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public* nu a fost actualizat corespunzător. Diferența între valoarea contabilă și valoarea înscrisă în inventar a fost semnificativă. MAPN a inițiat măsuri pentru corectare, promovând 47 de proiecte de acte normative (42 aprobate, 5 în curs de avizare).
- Rezervele din reevaluare raportate de MAPN au fost supraevaluate în lipsa documentelor justificative care să confirme existența unor active reevaluate și neamortizate integral. Au fost raportate creanțe fără caracter cert, lichid și exigibil. Unele creanțe erau deja respinse definitiv în instanță, cum este cazul sumei de 329 mii lei în relația cu Romavia RA.
- MAPN, prin Clubul Sportiv al Armatei Steaua București, a gestionat Stadionul Steaua în baza unor reglementări interne care nu au fost corelate cu prevederile Codului administrativ. Clubul a

înregistrat stadionul în evidența contabilă și a obținut venituri din exploatarea acestuia, deși acestea reveneau legal MAPN.

- MAPN a înscris Stadionul Steaua în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* la o valoare diferită față de valoarea totală a investiției realizate din fonduri publice. Stadionul a fost înscris la valoarea de 364.120 mii lei, deși investiția totală a fost de 423.032 mii lei. Diferența de 58.913 mii lei, reprezentând dotări, a fost înregistrată în patrimoniul privat al CSA, fără bază legală, iar veniturile din chirii nu au fost evidențiate în contabilitatea MAPN, ci în cea a clubului sportiv.
- La Direcția Domenii și Infrastructuri din cadrul MAPN au fost constatate neconformități în administrarea bunurilor imobile (imobile neintabulate, active fără documente legale de proprietate, neactualizarea inventarului, lipsa demersurilor pentru demolări solicitate încă din 2015) și în derularea procedurilor de achiziții publice (erori în evaluarea ofertelor, lipsa transparenței în SEAP pentru anumite achiziții directe).
- Auditul performanței efectuat la MAI asupra sistemului național de adăpostire a populației a relevat o capacitate insuficientă în caz de conflict armat. Actualul sistem de adăpostire nu oferă un nivel adecvat de protecție, în special în zonele urbane dens populate. Capacitatea de adăpostire este foarte redusă, fiind estimată la doar 3,21% din populația totală în cazul adăposturilor special construite și 5,19% dacă se includ și spații alternative (metrou, tuneluri etc.). Dintre cele 5.072 de adăposturi existente, peste jumătate sunt nefuncționale, cu dotări tehnice învechite și întreținere deficitară. Activitatea nu a fost prioritară în strategiile de securitate, lipsind atât o evidență completă a fondului de adăpostire, cât și o concepție națională actualizată privind protecția populației în situații de urgență. Lipsa unei concepții naționale privind adăpostirea și lipsa acțiunilor de modernizare au fost considerate riscuri majore în actualul context geopolitic.
- Auditul efectuat la MAE a evidențiat deficiențe semnificative în evidența și gestionarea activelor, inclusiv erori în calculul amortizării, clasificări contabile eronate, lipsa inventarierii și neînregistrarea unor creanțe și stocuri. S-au constatat supraevaluări ale disponibilităților bănești și nereguli privind cheltuielile cu salariile, inclusiv virări nelegale în conturi proprii, fără documente justificative. La nivel patrimonial au fost identificate necorelări între evidențele contabile și cele tehnico-operative, lipsa evaluării corecte a bunurilor culturale și neactualizarea *Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului*.
- La Ministerul Justiției și la entitățile din subordine, precum și la ÎCCJ, auditul a evidențiat aplicarea neunitară a legislației privind salarizarea, în special în ceea ce privește personalul auxiliar. Modul de stabilire a salariilor a fost influențat de un cadru legislativ neunitar, ceea ce a condus la diferențe salariale între funcții similare, litigii numeroase și cheltuieli suplimentare cu penalități și dobânzi. Sistemul informatic destinat consolidării datelor financiare (RMS) a fost implementat parțial, ceea ce a afectat centralizarea și transparența raportărilor financiare.
- Auditul efectuat la Romtehnica SA a relevat deficiențe semnificative în gestionarea operațiunilor comerciale, a relațiilor contractuale și a deciziilor strategice. În perioada ianuarie 2022-octombrie 2024, compania a derulat, în nume propriu, tranzacții comerciale externe fără aprobarea obligatorie a organelor statutare, interpretând eronat tranzacțiile drept operațiuni de comision. Aceste practici au determinat înregistrarea incorectă a veniturilor și cheltuielilor.
- În relația contractuală cu structurile MAPN, Romtehnica a încasat cu întârziere veniturile din prestări servicii, fără a calcula și aplica penalitățile contractuale. Compania a prestat, totodată, servicii aferente unor contracte de donație internațională, fără perceperea unui comision și fără recuperarea integrală a costurilor indirecte (salarii, mentenanță, utilități), generând pierderi pentru societate.
- La nivel strategic, auditul a constatat lipsa unei strategii de administrare aprobate și a unui plan anual de management la Romtehnica SA, contrar obligației legale privind corelarea bugetului companiei cu obiectivele și criteriile de performanță stabilite în contractele de mandat.

Figura 14: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Apărare, Ordine și Siguranță Publică, Afaceri Externe, Justiție**

Sursa: CCR

Rezultatele misiunilor de audit efectuate în anul 2024

APĂRARE

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Apărării Naționale

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Apărării Naționale** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- **Activele necurente au fost subevaluate cu suma de 477.318 mii lei** ca urmare a neînregistrării în evidența contabilă a două seturi de facturi:
 - Primul set a inclus 55 de facturi, în valoare totală de 288.704 mii lei, aferente unor servicii recepționate în cadrul contractului interguvernamental de tip LOA (*Letter of Offer and Acceptance*), pentru programul de înzestrare *Avion multirol al Forțelor Aeriene*.
 - Al doilea set a cuprins trei facturi emise de CN Romtehnica SA, însumând 188.614 mii lei, pentru bunuri și servicii livrate conform unui acord cu Ministerul Apărării din Norvegia.
- **Activele curente au fost supraevaluate cu suma de 219.866 mii lei**, prin nejustificarea în evidența contabilă, în anul 2023, a avansurilor și a sumelor puse anterior la dispoziția CN Romtehnica SA, reprezentând achiziția unui activ (Navă tip vânător de mine clasa Sandown) care a fost primit și recepționat de beneficiar în cursul anului.
- **Capitalurile proprii au fost subevaluate cu suma de 335.374 mii lei** ca urmare a următoarelor situații:
 - Unele unități subordonate, în calitate de beneficiari, nu au evidențiat în contul *Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului* contravaloarea unor bunuri achiziționate centralizat, aparținând domeniului privat al statului. Acest fapt a determinat diminuarea valorii capitalurilor proprii și supraevaluarea veniturilor raportate în contul de rezultat patrimonial cu suma de 200.856 mii lei;
 - Valoarea *Fondului bunurilor din domeniul public al statului* a fost diminuată cu suma de 134.518 mii lei, prin menținerea, în mod nejustificat, la nivelul unor unități subordonate, în contul *Active fixe corporale în curs de execuție*, a cheltuielilor aferente unor obiective de investiții finalizate și recepționate, precum și a unor sume neclarificate provenind din perioadele anterioare. Pentru sumele de 342 mii lei și, respectiv, 25 mii lei, reflectate în soldul contului *Active fixe corporale în curs de execuție* la data de 31.12.2023, unitatea subordonată responsabilă nu a prezentat documente justificative.

- **MAPN a raportat, în situațiile financiare încheiate la data de 31.12.2024, terenuri cu o situație juridică incertă**, pentru care nu au fost promovate acțiuni în instanță în vederea constatării dreptului de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN asupra acestor suprafețe. Au fost identificate imobile neintabulate sau parțial intabulate, afectate de litigii sau situații litigioase, **fără ca entitatea să fi întreprins acțiuni legale pentru clarificarea regimului juridic**. În acest sens, exemplificăm:
 - Imobilul situat în Arieșeni, cu o suprafață de 60,9 ha și o valoare contabilă de 10.371 mii lei, nu este însoțit de documente care să ateste dreptul de proprietate. Lipsa acestora limitează capacitatea ministerului de a-și susține drepturile în fața instanțelor de judecată.
 - Imobilul situat în Floreni, cu suprafața de 3,911 ha, este utilizat integral ca poligon de instrucție, însă terenul a fost atribuit unei persoane fizice printr-un titlu de proprietate emis de Primăria Comunei Dorna Cândrenilor. Ministerul a adoptat o atitudine pasivă, fără a iniția acțiuni legale pentru clarificarea situației.
 - Două imobile situate în Pantelimon, constând în terenuri cu suprafețele de 6.542 mp și, respectiv, 900 mp, pe care sunt amplasate construcții și instalații de comunicații ale MAPN, sunt înregistrate în extrasul de carte funciară ca fiind administrate de Ministerul Educației. Transferul acestora nu este susținut de documente de predare-primire.
 - Imobilele situate în Clinceni, Păulești, Caransebeș, Știuca și Lipova, cu o suprafață totală de 1.865,65 ha, au fost atribuite unor persoane terțe – persoane fizice și juridice – deși acestea figurau în evidențele contabile ale MAPN. Ministerul nu a inițiat demersuri pentru constatarea dreptului de proprietate și de administrare asupra acestor terenuri.
- **Ministerul a efectuat înregistrări contabile eronate în valoare totală de 2.777 mii lei**, astfel:
 - regularizarea în valoare de 1.027 mii lei, în funcție de cursul valutar, a valorilor de înregistrare a unor mijloace fixe evidențiate în contabilitate, cu utilizarea contului *Cheltuieli cu activele fixe neamortizabile* și nu pe seama *Cheltuielilor aferente anilor anteriori* (rezultatul reportat);
 - înregistrarea unor bunuri achiziționate la o valoare diminuată cu suma de 360 mii lei, ca urmare a înregistrării eronate a valorii TVA aferente facturii în baza căreia acestea au fost înregistrate;
 - înregistrarea dublă a unei facturi în valoare de 850 mii lei;
 - înregistrarea transferului către o unitate beneficiară la o valoare diminuată eronat cu suma de 540 mii lei.

În timpul misiunii de audit s-a procedat la efectuarea corecțiilor pentru remedierea erorii în valoare de 360 mii lei, prin stornarea sumei de 850 mii lei, respectiv prin înregistrarea transferului de bunuri corespunzător diferenței de 540 mii lei.

- **Evidențierea incorectă a transferurilor de bunuri achiziționate centralizat pentru o unitate militară** prin aplicarea unei monografii contabile neadecvate a condus la dublarea rulajelor în valoare de 120.894 mii lei. Această eroare a afectat direct *Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului* și activele fixe corporale neamortizabile prezentate în bilanț.
- Transferul unor bunuri în valoare de 10.771 mii lei către o unitate militară beneficiară nu a fost înregistrat în evidența contabilă, deși existau documente justificative care atestau această operațiune.
- **Au fost înregistrate în contabilitate datorii în sumă de 17.973 mii lei, rezultate din derularea a două acorduri externe de tip LOA – *Letter of Offer and Acceptance***, deși aceste contracte prevedeau plata integrală în avans a bunurilor livrate și excludeau, astfel, posibilitatea existenței unor datorii restante față de furnizor.
 - Deficiențele au constatat în neevidențierea unor facturi aferente bunurilor recepționate (8.737 mii lei) și înregistrarea unor facturi pentru mijloace fixe peste necesarul contractat (9.236 mii lei), fără efectuarea recepției acestora. Aceste erori au condus la supraevaluarea datoriilor curente raportate în bilanțul contabil la data de 31.12.2023. În timpul auditului, o comisie desemnată a confirmat, pe baza datelor furnizorului, că toate bunurile livrate au fost achitate integral, fără a exista datorii restante.

- Consumul efectiv de combustibili (motorină) în valoare de 6.326 mii lei nu a fost înregistrat în evidența contabilă, determinând, astfel, o supraevaluare a stocurilor și o subevaluare a cheltuielilor raportate în contul de rezultat patrimonial cu aceeași sumă. În timpul misiunii de audit, abaterea a fost remediată.
- **Transferul de stocuri către o unitate militară, în valoare de 4.224 mii lei, nu a fost reflectat în contabilitate**, ceea ce a condus la raportarea eronată în bilanț a valorii stocurilor și la neînregistrarea cheltuielilor aferente în contul de rezultat patrimonial.
- **Au fost identificate erori în înregistrarea stocurilor de muniții ca active necurente, în valoare de 1.639 mii lei, la o unitate militară**, precum și în evidențierea unor bunuri aflate la terți ca materiale, în valoare de 340 mii lei, la o altă unitate militară. Aceste deficiențe au condus la denaturarea datelor înscrise în situațiile financiare, prin supraevaluarea activelor. În timpul misiunii de audit au fost dispuse măsuri pentru corectarea acestor erori.
- La nivelul mai multor unități subordonate au fost constatate deficiențe privind reflectarea în bilanț a rezervelor din reevaluare, în sumă de 26.374 mii lei. Suma a fost menținută în soldul contului *Rezerve din reevaluare* fără documente justificative și fără o analiză care să confirme existența unor active reevaluate și neamortizate integral. Eroarea a condus la supraevaluarea indicatorului *Rezerve, fonduri* din bilanț. În timpul misiunii de audit au fost dispuse măsuri în vederea remedierii deficiențelor.
- **Au fost raportate în bilanț creanțe în valoare de 3.898 mii lei, provenite din litigii, fără a exista elemente care să certifice caracterul cert, lichid și exigibil al acestora.** Creanțele au fost înregistrate în lipsa unor titluri executorii, iar, pentru o parte dintre acestea, instanțele de judecată au respins definitiv acțiunile formulate de entitate, cum este cazul sumei de 329 mii lei în relația cu România RA. Pentru această creanță nerecuperată s-a dispus efectuarea unei cercetări administrative.
- Înregistrările contabile efectuate de o unitate militară pentru stocurile primite de la alte unități subordonate, livrate direct de la furnizori, au fost efectuate în mod eronat. În locul utilizării conturilor de cheltuieli corespunzătoare, operațiunile au fost contabilizate prin debitarea conturilor de stocuri în corespondență cu contul *Rezultatul reportat*. Această deficiență a avut un impact negativ asupra bilanțului contabil, afectând atât structura capitalurilor proprii, cât și contul de rezultat patrimonial cu valoarea de 32.267 mii lei.
- Datele din *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* nu au fost actualizate pentru a reflecta modificările survenite, precum investiții noi, modernizări, reevaluări, transferuri între instituții și lucrări cadastrale. Astfel, la data de 31.12.2023, valoarea contabilă raportată a fost de 32.027.513 mii lei, în timp ce valoarea înscrisă în *Inventarul centralizat* a fost de 28.820.072 mii lei. Pentru remedierea acestor deficiențe, entitatea a inițiat măsuri prin elaborarea și promovarea a 47 de proiecte de acte normative pentru actualizarea *Inventarului centralizat*. Dintre acestea, 42 au fost aprobate de Guvern, iar cinci sunt în curs de avizare interministerială.
- **MApN nu a finalizat demersurile necesare pentru recuperarea sumei de 1.300 mii lei**, evidențiată la data de 31.12.2023 în contul *Debitori*, reprezentând despăgubiri achitate conform *Legii nr. 362/2004 privind aderarea României la acordurile NATO*. Aceste sume, aferente exercițiului Sabre Guardian 2023, trebuiau recuperate de la participanții la exercițiul militar.
- În anul 2023, la nivelul MAPN au fost stabilite, prin *Legea bugetului de stat pe anul 2023*, credite bugetare definitive pentru proiecte cu finanțare externă în sumă de 245.758 mii lei, fiind întocmite angajamente legale în sumă de 59.091 mii lei, de unde rezultă un **grad de execuție/contractare a fondurilor europene de 24,04%**.

Ministerul Apărării Naționale

În urma misiunii de audit de conformitate, desfășurată la **Ministerul Apărării Naționale**, cu privire la **activitatea de administrare și exploatare a Stadionului Steaua** s-a constatat că subiectul auditat nu este în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile de audit aplicabile, iar neconformitatea este generalizată la nivelul entității. Curtea a exprimat o **concluzie contrară**.

Neconformitățile identificate au fost, în principal, următoarele:

- În perioada iulie 2021-ianuarie 2024, administrarea și utilizarea noului Stadion Steaua pentru organizarea de activități sportive și cultural-educative au fost realizate de MAPN, prin intermediul instituției subordonate, *Clubul Sportiv al Armatei Steaua București*. Activitatea s-a desfășurat în baza unor reglementări interne care nu au fost corelate cu modificările cadrului legal primar privind exercitarea dreptului de administrare asupra bunurilor din domeniul public al statului, respectiv Codul administrativ. MAPN nu a corelat reglementările interne cu prevederile acestui act normativ, ceea ce a generat confuzii privind exercitarea prerogativelor administrative asupra stadionului de MAPN prin CSA Steaua București. Astfel, **CSA Steaua București a înregistrat stadionul în evidența contabilă și a obținut venituri din exploatarea acestuia, fără ca dreptul de administrare să fi fost reglementat printr-o hotărâre a Guvernului, așa cum prevede Codul administrativ. Veniturile obținute din închirierea stadionului către terți ar fi trebuit să revină MAPN, în calitate de titular al dreptului de administrare, conform prevederilor legale.**
- Ministerul a înscris obiectivul de investiții stadion Steaua în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* la o valoare diferită de cea corespunzătoare surselor bugetare utilizate, prin nerespectarea prevederilor legale în domeniu. Valoarea totală a investiției realizate din fonduri publice a fost de 423.032 mii lei, însă în *Inventarul centralizat* a fost înscrisă suma de 364.120 mii lei. **Diferența de 58.913 mii lei, reprezentând dotări de echipamente, instalații, materiale de inventar, a fost înregistrată în patrimoniul privat al CSA Steaua București.** Această evidențiere distinctă a fost efectuată în lipsa unei hotărâri a Guvernului care să reglementeze împărțirea bunurilor între domeniul public și patrimoniul privat al clubului. **Conform documentației tehnice, aceste dotări erau parte integrantă a investiției realizate din fonduri publice.**
- Analiza documentului privind baza de calcul a tarifelor pentru punerea la dispoziție a Stadionului Steaua a evidențiat că fundamentarea unor sume reprezentând amortizarea mijloacelor fixe nu a fost detaliată pe fiecare element. De asemenea, cheltuielile zilnice și orare aferente unor spații specifice (vestiare, loje, locuri de parcare etc.) nu au fost defalcate în funcție de consumurile normate. Nu a fost identificată o procedură operațională care să reglementeze elaborarea bazelor de calcul pentru stabilitatea tarifelor, ceea ce poate genera riscul aplicării unor tarife neadecvate, cu impact asupra veniturilor proprii. Pe fondul lipsei unor reglementări interne explicite emise de MAPN, privind punerea la dispoziție a stadionului, s-a constatat că **încheierea contractelor de prestări servicii s-a realizat, în unele cazuri, fără negociere (în perioada 2021-2022) și fără viza de control financiar preventiv.**

Direcția Domenii și Infrastructuri

În urma misiunii de audit de conformitate desfășurate la **Direcția Domenii și Infrastructuri**, s-a constatat că subiectul auditat este în conformitate, sub toate aspectele semnificative, cu excepția neconformităților menționate, cu criteriile de audit aplicate, derivate din reglementările care vizează administrarea bunurilor imobile, parcurgerea etapelor de planificare/pregătire, organizare a procedurilor de achiziții publice, atribuire și derulare a contractelor. Curtea a emis o **concluzie cu rezerve**.

Neconformitățile identificate au fost, în principal, următoarele:

Referitor la administrarea bunurilor imobile

- Nu au fost întreprinse toate demersurile necesare pentru clarificarea situației juridice și înscrierea în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară a unor bunuri din domeniul public al statului, aflate în administrarea entității. La data de 31.12.2023 existau cazărmi care nu erau intabulate integral în Cartea funciară, fapt motivat de existența unor litigii și proceduri administrative în curs.
- În evidența contabilă au fost înregistrate active fixe corporale (construcții, terenuri, amenajări de terenuri) în lipsa unor acte care să ateste apartenența la domeniul public al statului și administrarea de către MAPN și fără mențiuni clare în contractul de vânzare-cumpărare privind valoarea acestora. De asemenea, unele dintre aceste bunuri au fost predate sau figurează în evidența contabilă a altor unități.
- La nivelul unităților militare din compunerea DDI nu a existat o abordare unitară în calculul majorărilor de întârziere pentru neachitarea ratelor aferente contractelor de vânzare-cumpărare a unor imobile aflate în administrarea MAPN. De asemenea, în unele cazuri de neplată a ratelor scadente, nu au fost aplicate măsuri de executare silită, prin nerespectarea prevederilor legale și clauzelor contractuale.
- Unele imobile sau părți din acestea au fost utilizate de către terți pentru activități sportive și/sau în scopuri sociale, în absența angajamentelor legale sau a altor documente care să stabilească în mod clar drepturile și obligațiile părților implicate.
- *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* aflate în administrarea MAPN nu a fost actualizat pentru a reflecta modificările survenite, precum investiții noi, lucrări de modernizare, reevaluări, transferuri către alte instituții sau lucrări cadastrale.
- DDI nu a elaborat documentațiile și proiectele tehnice de demolare, deși au fost întocmite solicitări în acest sens încă din perioada 2015-2018. Această întârziere a avut ca efect neatingerea scopului prevăzut în fundamentarea acestor acte normative și nerealizarea unor potențiale venituri la bugetul de stat, rezultate din valorificarea deșeurilor rezultate din casare.
- În evidențele unităților militare din compunerea DDI figurează 139 de locuințe de serviciu, neînchiriate, aflate într-o stare necorespunzătoare, unele dintre acestea fiind situate în localități în care MAPN nu mai are structuri dislocate încă din anul 2000.

Referitor la atribuirea și derularea contractelor/acordurilor-cadru de achiziție publică

- În cazul procedurii simplificate având ca obiect *Lucrări de reparații curente la etajele 2 și 3 ale unui pavilion* dintr-un imobil aparținând unei structuri din domeniul apărării, situată în București, comisia de evaluare a declarat, în mod eronat, ofertele operatorilor economici ca fiind inacceptabile, deși acestea erau neconforme. De asemenea, comisia de evaluare nu a respectat termenul legal de întocmire a raportului procedurii, fiind încălcat principiul asumării răspunderii prevăzut de legislația în domeniul achizițiilor publice.
- Nu a fost publicată, pe platforma electronică SEAP, notificarea de atribuire cu privire la achiziția directă offline, având ca obiect *Achiziția serviciilor de expertiză tehnică judiciară și extrajudiciară*, fiind astfel nerespectate prevederile legale privind publicitatea și transparența.

**Audit de
conformitate**

Controlul legalității și regularității veniturilor realizate de CN Romtehnica SA

Compania Națională „Romtehnica” SA

Ca urmare a misiunii de audit de conformitate efectuate la **Compania Națională „Romtehnica” SA**, Curtea a exprimat o **concluzie contrară**, bazată pe neconformitățile identificate cu privire la modul de constituire, de evidențiere și de urmărire a încasării veniturilor în perioada ianuarie 2022-octombrie 2024.

Aspectele de neconformitate identificate de Curte au constat, în principal, în următoarele:

- În perioada ianuarie 2022-octombrie 2024, Romtehnica a efectuat **operațiuni, în nume propriu, de (re)vânzare către clienți externi a unor mărfuri achiziționate în acest scop de la furnizori externi în baza unor contracte/acte juridice care nu au fost analizate și aprobate de Consiliul de administrație al companiei și/sau de Adunarea generală a acționarilor**, contrar cerințelor și obligațiilor prevăzute în cuprinsul prevederilor *Legii societăților nr. 31/1990*, ale Actului constitutiv și ale contractelor de mandat aferente acestei perioade:
 - Deși, în cazul acestor tranzacții, prețul de vânzare a fost mai mare decât prețul de achiziție al mărfurilor, nu au fost identificate sau prezentate documente ori calcule care să evidențieze în mod clar modul de determinare, pe baze concurențiale, atât a prețului de vânzare (incluzând costurile efective suportate de companie pentru fiecare operațiune de achiziție și revânzare, precum și marja de profit aferentă), cât și a clauzelor contractuale. Aceasta, în contextul în care compania a dobândit dreptul de proprietate asupra mărfurilor achiziționate, iar prin (re)vânzare, a transferat acest drept către clienți.
 - În perioada 2022-2023, contractele de comercializare a mărfurilor, derulate în numele și pe seama companiei, au fost interpretate eronat ca fiind operațiuni de intermediere sau comision, ceea ce a influențat modul de înregistrare a veniturilor în evidența financiar-contabilă. Pe parcursul misiunii de audit, directorul general a prezentat Consiliului de administrație contractele încheiate în nume propriu în perioada 2022-2024, respectiv contracte de vânzare la export a unor mărfuri achiziționate în baza unor contracte de import, precizând că acestea au fost tratate ca fiind contracte de intermediere, în baza cărora compania a înregistrat venituri sub formă de comision, calculate ca diferență între prețul de vânzare și cel de achiziție.
- În evidența contabilă a companiei nu au fost reflectate corespunzător nici intrarea și ieșirea din gestiune a mărfurilor, nici cheltuielile și veniturile la valorile înscrise în facturile emise conform contractelor anterior menționate. **Tranzacțiile de (re)vânzare a mărfurilor achiziționate de la furnizori externi, derulate în nume propriu, au fost tratate contabil ca operațiuni de tip comision, deși nu au fost identificate contracte sau clauze contractuale care să stabilească în mod explicit caracterul de comision al acestor operațiuni.**
- La nivelul companiei, **veniturile din prestări servicii au fost încasate cu întârziere, fără ca pentru aceste întârzieri să fie calculate, facturate, înregistrate și încasate penalitățile prevăzute în clauzele contractuale.** Aceste venituri reprezintă contravaloarea remunerației cuvenite companiei, în calitate de comisionar, pentru serviciile prestate în baza contractelor de comision încheiate cu structurile militare din cadrul MAPN.
- În perioada 2022-2024, Romtehnica a fost autorizată prin diverse memorandumuri și/sau acte normative să presteze o serie de activități aferente derulării unor contracte de donație de bunuri din administrarea MAPN, încheiate între statul român prin MF și instituții ale altor state, fără perceperea unui comision, însă cu recuperarea cheltuielilor efectuate. Deși la nivelul companiei au fost luate măsuri de recuperare a costurilor aferente serviciilor vamale, cazare și diurnă, combustibil aferent deplasărilor, **nu au fost efectuate demersuri și pentru recuperarea costurilor indirecte (salarii personal utilizat, mentenanță echipamente/autoturisme, utilități etc.) în baza unei calculații de cost.**

Autorizarea Romtehnica pentru prestarea de servicii fără perceperea unui comision nu a făcut obiectul unei analize privind riscul de a înregistra pierderi ca urmare a costurilor efectiv suportate de companie și nu a fost aprobată de Adunarea generală sau Consiliul de administrație, nefiind identificate hotărâri sau mențiuni în acest sens în cuprinsul proceselor verbale din perioada 2022-octombrie 2024.
- La nivelul companiei, **nu a fost elaborată și aprobată, de către Consiliul de administrație, o strategie** care să stabilească obiectivele generale ale entității, prioritățile și activitățile ce trebuie desfășurate pe termen mediu și lung. De asemenea, **nu a fost întocmit un plan anual de management sau un alt document de planificare specific entității**, care să detalieze obiectivele specifice, activitățile necesare realizării acestora și resursele aferente. Aceasta, în condițiile în care, potrivit reglementărilor legale aplicabile operatorilor economici cu capital de stat, fundamentarea bugetelor de venituri și cheltuieli trebuie să se bazeze pe criterii de performanță specifice și obiective cuantificabile, stabilite prin contractele de mandat, în corelare cu strategia de administrare aprobată de Consiliul de administrație și cu planul de management al directorilor.

Ministerul Afacerilor Interne

De ce a efectuat Curtea acest audit?

Contextul geopolitic actual, caracterizat printr-un climat tensionat și de insecuritate generează preocupări legitime cu privire la asigurarea protecției civile în România, activitate componentă a sistemului securității naționale. Ca atare, subiectul adăpostirii populației în situații de conflict armat a revenit în atenția țărilor din Europa, începând cu anul 2014. În România, în cursul anului 2022, la solicitarea instituției Avocatul

Poporului, autoritățile responsabile au efectuat analiza adăposturilor de protecție civilă existente.

Auditul a vizat perioada 2021-2023 și a urmărit evaluarea măsurii în care:

- ✓ managementul activității de adăpostire în caz de conflict armat a fost eficient;
- ✓ adăposturile de protecție civilă sunt funcționale și pot fi utilizate în situație de conflict armat;
- ✓ adăposturile de protecție civilă care compun *Sistemul național de adăpostire* sunt suficiente pentru adăpostirea populației în caz de conflict armat.

Datele au fost colectate de la entități ale administrației publice centrale, locale, precum și din mediul universitar:

- ▶ *la nivelul administrației publice centrale:* MAI și structuri din subordine sau coordonare (DSU, DGRIP, IGSU, 42 de instituții ale prefectului), MAPN (DDI și ATM), ANRSPS, INS, Metrorex;
- ▶ *la nivelul administrației publice locale:* 40 de primării ale municipiilor reședință de județ și municipiul București (40 de primari ai municipiilor reședință de județ și șapte primari din București);
- ▶ *mediul universitar:* Universitatea Tehnică de Construcții București.

O analiză a adăpostirii populației este necesar a se efectua atât sub aspectul adaptării legislației depășite și elaborării unor acte normative care să reglementeze protecția populației împotriva urmărilor generate de atacuri teroriste, conflicte armate sau producerea unor situații de urgență, cât și sub aspectul reanalizării sistemului național de adăpostire, a modalității în care trebuie abordată adăpostirea populației, ținându-se cont de contextul actual geopolitic, militar, tehnologic, demografic etc.

Ce a constatat Curtea?

- ▶ Actuala organizare a Sistemului național de adăpostire din România nu asigură o protecție suficientă a populației în situația unui conflict armat, mai ales în zonele dens populate.
- ▶ Activitatea de adăpostire a populației în caz de atac aerian nu a reprezentat o prioritate în strategia de securitate națională și nici nu a fost elaborată o concepție privind modul în care, pe timp de pace, se face pregătirea adăpostirii populației în situație de conflict armat.
- ▶ Reglementările privind activitatea de adăpostire a populației în caz de conflict armat și dotarea majorității adăposturilor de protecție civilă și a punctelor de comandă au rămas la nivelul anilor '70.
- ▶ Unele componente ale Sistemului Național de Management al Situațiilor de Urgență nu au asigurat un management eficient al activității de adăpostire a populației în situație de conflict armat.
- ▶ În România nu se cunoaște numărul total al adăposturilor de protecție civilă și al adăposturilor simple (alte spații de adăpostire) care se pot amenaja în situația

unui conflict armat. Cele mai multe autorități publice locale nu au inventariat spațiile de adăpostire.

- ▶ **Capacitatea de adăpostire a populației în caz de atac aerian este de 3,21%** în adăposturi special construite, respectiv de 5,19%, dacă luăm în considerare și alte spații de adăpostire identificate (spații din metrou, parcuri, pasaje și galerii subterane, tuneluri etc.), raportat la totalul populației rezidente (19.053.815 persoane). **Din totalul de 5072 de adăposturi de protecție civilă, publice și private, 2543 sunt neoperaționale (50,14%).**
- ▶ **Fondul de adăpostire este vechi, 73% dintre adăposturi, respectiv 3711, sunt construite înainte de anul 1990**, iar jumătate dintre adăposturile existente nu îndeplinesc condițiile de funcționalitate.
- ▶ Unele structuri ale statului (consilii locale, instituții publice, operatori economici etc.) cu atribuții și responsabilități în administrarea adăposturilor publice, dar și unii administratori ai adăposturilor private nu asigură condițiile necesare protejării populației și creșterii rezilienței comunității în situații de conflict armat.

Care au
fost
recomand
ările

- ✓ Ministerul Afacerilor Interne, prin DSU, va elabora și aproba *Concepția națională a adăpostirii populației în situație de conflict armat*, ca activitate pe timp de pace de pregătire a adăpostirii populației.
- ✓ Ministrul Afacerilor Interne și șeful Departamentului pentru Situații de Urgență (DSU), în calitate de vicepreședinte al Comitetului național pentru situații de urgență, vor iniția demersuri pentru organizarea și actualizarea evidenței adăposturilor de protecție civilă și a adăposturilor simple (alte spații de adăpostire).
- ✓ În conformitate cu atribuțiile pe care le are la nivelul Comitetului național pentru situații de urgență, ministrul Afacerilor Interne și șeful DSU vor iniția organizarea unui grup de lucru pentru analiza fondului de adăpostire existent și pentru stabilirea criteriilor de selectare a adăposturilor care urmează să fie reabilite.

AFACERI EXTERNE

Audit
financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Afacerilor Externe

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către **Ministerul Afacerilor Externe** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit au fost, în principal, următoarele:

- **Activele necurente au fost diminuate cu suma de 10.460 mii lei**, astfel:
 - Au fost menținute unele erori privind calculul amortizării pentru activele fixe aflate în custodie la furnizor, identificate cu ocazia misiunii anterioare de audit financiar. Au fost calculate și înregistrate eronat cheltuieli cu amortizarea de 10.384 mii lei, din care 648 mii lei în anul 2023.
 - În situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2023 nu au fost reflectate active fixe în valoare de 76 mii lei, ca urmare a neprocesării înregistrărilor contabile la nivelul Centralei MAE, pentru operațiuni efectuate la anumite misiuni diplomatice, fapt care a influențat sumele raportate în conturile de disponibilități.
- Activele curente au fost influențate ca urmare a faptului că:

- Ministerul **nu a înregistrat cheltuieli în avans reprezentând contravaloarea chiriilor și a contribuțiilor/cotizațiilor internaționale pentru anul 2024**, în sumă totală de 23.128 mii lei (788 mii lei chirii și 22.340 mii lei contribuții/cotizații), aspect ce a condus la majorarea cheltuielilor operaționale reflectate în contul de rezultat patrimonial.
- În evidența contabilă **nu au fost înregistrate creanțe în sumă totală de 5.664 mii lei**, astfel:
 - suma de 5.478 mii lei, reprezentând plăți efectuate din componenta FEN, pe care beneficiarul de fonduri avea obligația de a le evidenția în conturile de creanțe până la data depunerii cererii de rambursare;
 - suma de 186 mii lei, constatată de către MIPE ca fiind neeligibilă la rambursare în cadrul proiectului P02 *Mentenanță infrastructură voce și virtualizare SNIV*, situație în care MAE a formulat cerere de chemare în judecată în vederea anulării deciziei.
- MAE **nu a finalizat demersurile de clarificare și recuperare a unor cheltuieli de 39.650 euro, echivalentul a 197 mii lei**, efectuate cu titlu de despăgubiri, penalități, cheltuieli de judecată, generate de gestionarea defectuoasă a imobilului închiriat ca locuință de serviciu pentru un salariat al MAE aflat în Serviciul Exterior.
- În situațiile financiare întocmite la data de 31.12.2023 nu au fost reflectate unele stocuri în valoare de 171 mii lei, ca urmare a neefectuării înregistrărilor contabile, la nivelul Centralei MAE, pentru operațiuni efectuate la anumite misiuni, fapt care a influențat sumele raportate în conturile de disponibilități. La o misiune diplomatică, entitatea nu a înregistrat în contul *Debitori* suma de 643 mii lei, reprezentând TVA de recuperat. Astfel, activele curente reflectate în bilanț au fost diminuate cu suma de 814 mii lei.
- Ministerul nu a clarificat și regularizat unele solduri istorice aferente analiticelor conturilor *Debitori* și *Avansuri de trezorerie*, unele solduri fiind negative (în sumă totală de 4.511 mii lei), iar altele fiind pozitive (în sumă totală de 4.095 mii lei).
- **Au fost supraevaluate disponibilitățile în casă și în conturi bancare cu suma de 54.762 mii lei**, după cum urmează:
 - suma de 6.021 mii lei, reprezentând diferența dintre disponibilitățile inventariate la misiuni și sumele raportate în bilanța de verificare. Această situație a fost generată, în principal, din următoarele cauze: imposibilitatea reevaluării automate a soldului în raport cu diferențele de curs valutar înregistrate, nepreluarea/neoperarea unor înregistrări;
 - suma de 48.742 mii lei, rezultată ca urmare a închiderii contului *Viramente interne* prin contul *Sume în curs de decontare*, fără ca sumele să fie în tranzit, în fapt acestea fiind deja utilizate, respectiv transferate de misiunile diplomatice, dar neevidențiate în registrul jurnal al MAE.
- Datoriile curente reflectate în bilanț au fost influențate astfel:
 - Plățile pentru salarii efectuate la misiunile diplomatice în anul curent (-16.274 mii lei), precum și stingerea obligațiilor de plată a salariilor sau a creditorilor din anii anteriori (+7.733 mii lei) nu au fost preluate în situațiile financiare.
 - Unele solduri istorice pozitive, în sumă de 54.681 mii lei, cât și unele negative, în sumă 31.432 mii lei, aferente conturilor *Alte datorii față de buget* și *Creditori*, pentru care entitatea nu a putut oferi informații cu privire la componența acestora, nu au fost clarificate (parte din aceste solduri fiind anterioare anului 2014).
- Cheltuielile operaționale reflectate în contul de rezultat patrimonial au fost influențate de:
 - Cheltuielile operaționale reflectate în contul de rezultat patrimonial au fost prezentate eronat, acestea fiind influențate cu suma totală de 16.308 mii lei ca urmare a neefectuării înregistrărilor contabile la nivelul Centralei MAE pentru operațiuni efectuate la anumite misiuni diplomatice, fapt care a influențat sumele raportate în conturile de disponibilități.
 - Au fost efectuate plăți nelegale din fonduri publice, în sumă de 78 mii lei, în perioada ianuarie-octombrie 2023, ca urmare a virării, de către un angajat, în conturile proprii deschise la mai multe bănci, a unor sume cu titlul de salarii, în condițiile în care acestea, în fapt, nu reprezentau drepturi salariale cuvenite. Există riscul să fi fost efectuate viramente nelegale și în alte perioade și conturi bancare, însă nu au fost puse la dispoziția auditorilor documentele necesare extinderii verificărilor.

- MAE nu deține informații cu privire la situația activelor curente și necurente, acestea fiind evidențiate în contabilitate la nivel global-valoric și neînregistrate în evidența tehnico-operativă, mijloace fixe și stocuri care totalizează 83.900 mii lei.
- Curtea a identificat existența unor bunuri de artă/culturale, pentru care MAE nu a finalizat demersurile de reevaluare, astfel încât sumele raportate prin situațiile financiare la 31.12.2023 să reflecte valoarea reală (de piață) a acestora. MAE a demarat reevaluarea acestor bunuri, reușind evaluarea doar a 4,5% din total până la finalul anului 2023, cu o creștere a valorii bunurilor de peste 5 milioane de lei.
- La nivelul Centralei MAE s-a constatat existența unei diferențe de 467 m² la un teren pentru care entitatea nu deține documente (sentințe judecătorești definitive) care să ateste suprafața actuală. Terenul este evidențiat în *Inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului* ca fiind în administrarea MAE.
- Ministerul nu a identificat faptic activul necorporal reprezentând *Software-ul de bază pentru centrele de date*, în valoare de 4.353 mii lei. Entitatea nu a prezentat lista de inventariere și nici nu a oferit explicații/declarații cu privire la gestiunea în care se află acest activ necorporal și stația de lucru pe care rulează.
- Au fost valorificate cu întârziere rezultatele operațiunii de inventariere pentru o parte din misiunile diplomatice. Pentru 83 de misiuni din cele 178 nu s-a realizat valorificarea inventarelor realizate anterior anului 2021, pentru 28 nu există informații referitoare la ultima valorificare a inventarierii, iar pentru 10 misiuni nu s-a realizat inventarierea patrimoniului în ultimii trei ani. Totodată, documentele aferente inventarierilor efectuate sau rezultate în urma verificărilor realizate în cadrul ministerului au relevat faptul că, anual, sunt identificate situații în care lipsesc bunuri de artă și/sau situații în care aceste bunuri nu sunt depozitate în spații adecvate și securizate.
- La nivelul misiunilor diplomatice nu se contabilizează stocurile de materiale consumabile, ci doar cheltuiala aferentă acestora și nici furnizorii de materiale consumabile și servicii (cca 60 milioane lei), procedându-se la înregistrarea plății în corespondență cu conturi de cheltuială.
- Obligațiile de plată către furnizorii de materiale consumabile și servicii, în valoare estimată de aproximativ 60 milioane lei, nu au fost evidențiate în contabilitate, ministerul procedând la înregistrarea directă a plății în corespondență cu conturi de cheltuială, cu încălcarea prevederilor normelor contabile aplicabile instituțiilor publice.

JUSTIȚIE

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Ministerul Justiției

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Ministerul Justiției** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Au fost identificate **aspecte semnificative, de ordin calitativ, vizând sistemul de salarizare specific domeniului Justiție**. Aceste aspecte au fost identificate și în misiunea de audit de conformitate cu tema *Verificarea modalității de respectare a legislației referitoare la salarizarea unitară la entitățile aparținând sectorului de justiție/sistemului judiciar la Ministerul Justiției*, care s-a efectuat anterior misiunii de audit financiar.

Aspectele calitative sunt semnificative prin natură și context și au în vedere jurisprudența în materie de salarizare a personalului din sistemul de justiție, **cadrul legislativ complex și predispus la dificultăți de interpretare juridică, marcat de modificări numeroase și frecvente**.

Aceste aspecte au generat **amplificarea fenomenului litigios, având ca obiect cererile angajaților de aliniere a salariilor aflate în plată** la drepturile stabilite de instanțele de judecată prin hotărârile definitive pronunțate.

În anul 2023, în acord cu sentințele judecătorești definitive pronunțate în favoarea angajaților și cu Decizia Curții Constituționale nr. 794/2016, ordonatorii de credite din cadrul MJ au emis acte administrative de salarizare prin care salariile de bază/indemnizațiile de încadrare au fost recalculate fără a fi afectate de limitările prevăzute de art. 38 alin. (6) din *Legea nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, având ca temei dispozitivul Sentinței civile nr. 1508/ 28.10.2020, pronunțată de Tribunalul Dâmbovița, rămasă definitivă prin Decizia Curții de Apel Ploiești nr. 600/23.03.2023.

Ca efect al acestei situații complexe s-au constatat **abordări diferite în ceea ce privește stabilirea salariilor de bază** atât pentru categoria funcționarilor publici la nivelul MJ și al instituțiilor subordonate, cât și pentru categoriile de personal ale căror salarii se calculează în baza VRS (respectiv personal de specialitate criminalistică și personal specific serviciilor de probațiune).

- La nivelul Oficiului Național al Registrului Comerțului, instituție subordonată MJ, a fost extinsă procedura de scutire la plata impozitului pe venitul realizat din salarii și la unele persoane care, prin atribuțiile de serviciu, nu desfășurau activități de creare programe informatice, activitate ce a beneficiat de această reducere fiscală.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Înalta Curte de Casație și Justiție

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Înalta Curte de Casație și Justiție** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Au fost identificate **aspecte semnificative de ordin calitativ vizând sistemul de salarizare specific autorităților judecătorești**. Aceste aspecte au fost identificate și într-o misiune de audit distinctă de analiză și evaluare a modului de asigurare a conformității cu reglementările legale privind salarizarea personalului din cadrul ÎCCJ și al unităților subordonate, pentru perioada 2021-2023.

Aspectele calitative sunt semnificative prin natură și context și au avut în vedere jurisprudența în materie de salarizare a personalului din sistemul de justiție, **cadrul legislativ complex și predispus la dificultăți de interpretare juridică, marcat de modificări numeroase și frecvente**. Aceste aspecte au generat amplificarea fenomenului litigios, având ca obiect cererile angajaților de aliniere a salariilor aflate în plată la drepturile stabilite de instanțele de judecată prin hotărârile definitive pronunțate.

Ca efect al acestei situații complexe s-a constatat o **practică neunitară de stabilire a salariilor de bază/sporurilor acordate personalului din cadrul instanțelor judecătorești**, context în care, în prezent, se înregistrează diferențe semnificative din punct de vedere valoric între salariile de bază și/sau sporurile acordate, aferente aceleiași funcții, grad, gradație, atât între ordonatorul principal și ordonatorii secundari, cât și între ordonatorii secundari, pentru categoriile profesionale personal auxiliar, personal conex, funcționari publici și personal contractual, exceptând categoria magistraților, pentru care actele administrative de salarizare au fost emise centralizat, la nivelul ordonatorului principal de credite.

Astfel, în anul 2023, în acord cu sentințele judecătorești definitive și cu Decizia Curții Constituționale nr. 794/2016 au fost emise acte administrative de salarizare prin care salariile de bază/indemnizațiile de încadrare au fost recalculate, fără a fi afectate de limitările prevăzute de art. 38 alin. (6) din *Legea-cadru nr. 153/2017*.

Complementar, preluarea de la MJ, la data de 1.01.2023, a bugetului pentru cheltuielile de personal și pentru alte categorii de cheltuieli intrinsec legate de cheltuielile de personal ale curților de apel,

tribunalelor, tribunalelor specializate și judecătorilor, în temeiul prevederilor art. 142 alin. (2) din *Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară*, s-a materializat prin preluarea de către ÎCCJ a unor datorii semnificative, reprezentând drepturi de personal câștigate în instanță de către angajați, precum și preluarea unui număr semnificativ de litigii aflate în prezent pe rolul instanțelor de judecată, în curs de soluționare.

Audit de conformitate

Verificarea modalității de respectare a legislației privind salarizarea unitară la entitățile aparținând sectorului de justiție/sistemului judiciar

Ministerul Justiției

Curtea a evaluat modul de stabilire a drepturilor salariale pentru personalul încadrat la **Ministerul Justiției** și în unitățile subordonate/aflate sub coordonare. În urma misiunii de audit de conformitate, s-a constatat că subiectul auditat, cu excepția aspectelor de neconformitate descrise în raportul de audit, este conform, sub toate aspectele semnificative, cu criteriile de audit aplicabile stabilirii drepturilor salariale ale personalului din cadrul Ministerului Justiției. Curtea a exprimat o **concluzie cu rezerve**.

Aspectele constatate au fost, în principal, în următoarele:

- Pentru perioada 2021-2023, Curtea a evidențiat existența unui cadru normativ complex, marcat de o frecvență ridicată a schimbărilor legislative (actualizări, completări, modificări), de necorelări între reglementările aplicabile, exemplificând acest aspect cu jurisprudența referitoare la salarizarea personalului din sistemul de justiție (decizii ale Curții Constituționale, hotărâri ale instanțelor judecătorești, acte administrative de salarizare emise pe baza sentințelor judecătorești definitive) și cu *Legea-cadru privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*.

Analiza modului de stabilire a salarizării personalului angajat în cadrul MJ și al unităților subordonate/aflate sub coordonare a evidențiat **abordări diferite în ceea ce privește procedura de stabilire a salariului de bază**, aspecte care au generat **practici neunitare de calcul al salariului de bază** pentru următoarele categorii profesionale: personal de specialitate criminalistică, personal auxiliar de specialitate criminalistică și personal specific serviciilor de probațiune și funcționari publici.

În acest context, Curtea a recomandat efectuarea unei analize asupra salariilor de bază/indemnizațiilor de încadrare și a sporurilor aferente acordate întregului personal din cadrul MJ și al instituțiilor subordonate/aflate sub coordonare, din punct de vedere al legalității și respectării principiului egalității. De asemenea, s-a subliniat necesitatea unor reglementări clare, care să asigure o aplicare unitară a salarizării.

- Institutul Național de Expertize Criminalistice a efectuat plăți în sumă de 77 mii lei, reprezentând venituri salariale aferente lunilor octombrie și noiembrie 2023 către două persoane având funcția de director și director adjunct, fără limitarea drepturilor salariale stabilite prin raportare la plafonul prevăzut de *Legea privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*.

Audit de conformitate

Verificarea modalității de respectare a legislației privind salarizarea unitară la entitățile aparținând sectorului de justiție/sistemului judiciar

Înalta Curte de Casație și Justiție

Curtea a evaluat modul de stabilire și de respectare a legislației privind salarizarea unitară pentru personalul încadrat la **Înalta Curte de Casație și Justiție**, precum și în unitățile subordonate/aflate sub coordonare. În urma misiunii de audit de conformitate, s-a constatat că subiectul auditat, cu excepția aspectelor de neconformitate descrise în raportul de audit, este conform sub toate aspectele semnificative. Curtea a exprimat o **concluzie cu rezerve**.

Aspectele constatate au fost, în principal, următoarele:

- Analiza modului de stabilire a salarizării personalului din cadrul ÎCCJ și al instanțelor judecătorești a evidențiat **o abordare și o practică neunitară, care a generat diferențe valorice semnificative la nivelul indemnizației de încadrare/salariului de bază și/sau sporurilor acordate personalului**, atât între ordonatorul principal și instanțele de judecată, cât și între instanțele de judecată, pentru categoriile profesionale: personal auxiliar, personal conex, funcționari publici și personal contractual, cu excepția magistraților pentru care actele administrative de salarizare au fost emise centralizat, la nivelul ordonatorului principal de credite.

Modul de stabilire a drepturilor salariale ale personalului la nivelul ÎCCJ și al instanțelor judecătorești a evidențiat **impedimente de ordin legislativ în contextul existenței unui cadru de reglementare complex, marcat de necorelări/conflicte de natură juridică** între *Legea-cadru nr. 153/2017* și jurisprudența în materia salarizării personalului din sistemul de justiție (sentințe judecătorești, decizii emise de Curtea Constituțională, acte administrative emise în baza hotărârilor judecătorești etc.).

Actele administrative de salarizare au fost emise, în mare parte, în baza sentințelor judecătorești definitive. Din analiza comparativă a nivelului venitului brut total aferent unei luni calendaristice cu salariile acordate plafonat (cu respectarea limitărilor prevăzute de *Legea nr. 153/2017*) cu nivelul venitului brut total aferent unei luni calendaristice în care salariile au fost acordate deplafonat (fără respectarea limitărilor prevăzute de *Legea-cadru nr. 153/2017*) **a rezultat o diferență totală în sumă de 35.724 mii lei pentru 14 curți de apel auditate.**

Conform datelor raportate în situațiile financiare încheiate la 31.12.2023, **datoriile reprezentând drepturi de natură salarială restante, stabilite prin acte administrative de salarizare și prevăzute în hotărâri judecătorești definitive, au fost în sumă totală de 6.799.140 mii lei.**

- Analiza modului de salarizare a personalului din cadrul ordonatorilor secundari, efectuată prin raportare la sistemul de referință prezentat, a relevat că, în perioada 2021-2023, la nivelul unor ordonatori secundari și terțiari de credite s-a înregistrat depășirea plafonului de 30% aplicabil sporurilor, prevăzut la art. 25 alin. (1) din *Legea nr. 153/2017*, cu modificările și completările ulterioare.

S-a constatat că, pe de o parte, *Legea-cadru nr. 153/2017* reglementează cuantumul sporurilor ca limită maximă de 30%, iar, pe de altă parte, **unele instanțe de judecată au recunoscut prin hotărâri judecătorești drepturi de natura sporurilor acordate în cuantum total de 45% din salariul de bază.** Ulterior, și alte curți de apel au acordat sporuri cumulate în cuantum de 45%, ca urmare a unor decizii pronunțate de instanțele de judecată sau ca urmare a extinderii aplicării acestora.

- Potrivit *Legii nr. 304/2022 privind organizarea judiciară*, bugetul aprobat pentru cheltuielile de personal aferent curților de apel, tribunalelor, tribunalelor specializate și judecătoriilor, precum și cel aprobat pentru alte categorii de cheltuieli intrinsec legate de cheltuielile de personal, este cuprins în bugetul ÎCCJ și este gestionat de aceasta, președintele ÎCCJ, având calitatea de ordonator principal de credite pentru instanțele judecătorești cu privire la aceste categorii de cheltuieli.

Din examinarea documentelor aferente perioadei 2021-2023 a rezultat că statele de funcții și de personal ale instanțelor judecătorești nu au fost aprobate de către ordonatorul principal de credite. În timpul misiunii de audit, președintele ÎCCJ a emis ordine prin care au fost aprobate statele de funcții ale ordonatorilor secundari, pentru perioada cuprinsă între data de 1.01.2023 și până la data auditului.

- În conformitate cu prevederile *HG nr. 1279/18.12.2023 privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în Bugetul de stat pe anul 2023, pentru suplimentarea bugetului Înaltei Curți de Casație și Justiție, al Ministerului Public și al Ministerului Justiției*, **bugetul ÎCCJ a fost suplimentat cu suma de 767.000 mii lei, destinată achitării drepturilor de natură salarială stabilite prin titluri executorii în favoarea personalului din cadrul ÎCCJ și din cadrul celorlalte instanțe judecătorești.**

Suma necesară achitării integrale a debitelor restante în anul 2023, atât la nivelul ordonatorului principal, cât și la nivelul celor secundari, terțiari și judecătoriilor a fost de 1.721 mii lei, iar **suma alocată din Fondul de rezervă a fost de 767.000 mii lei, ceea ce reprezintă aproximativ 44,57% din necesar.**

După alocarea de către ÎCCJ către ordonatorii secundari a sumelor reprezentând drepturi de natură salarială stabilite prin titluri executorii, **instanțele de judecată au restituit ca neutilizate credite bugetare în cuantum total de 28.254 mii lei, acest fapt reprezentând o blocare nejustificată a fondurilor bugetare.**

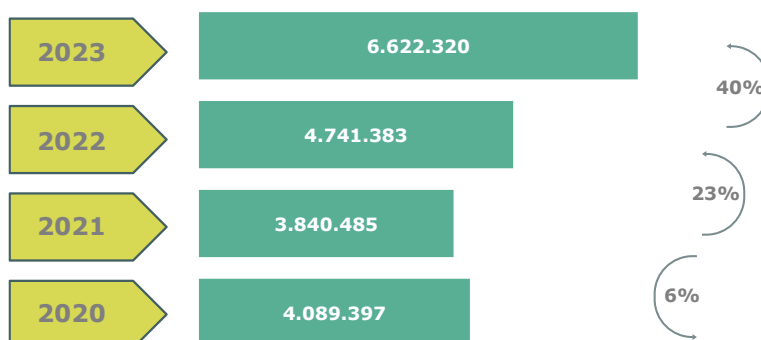

AUTORITĂȚI PUBLICE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

Domeniul **Autorități publice ale administrației publice centrale** este reprezentat de 21 de entități publice clasificate în sectorul bugetar 01 *Buget de Stat*, din care cincisprezece entități finanțate integral de la bugetul de stat și șase entități finanțate de la bugetul de stat, din fonduri externe nerambursabile, activități finanțate integral din venituri proprii, venituri proprii și subvenții.

În perioada 2020-2023, **cheltuielile domeniului Autorități publice ale administrației publice centrale au avut un trend crescător**, cu excepția anului 2021, când aceste cheltuieli au suferit o diminuare. Astfel, în anul 2023, cheltuielile au atins un nivel de 6.622.320 mii lei, în creștere cu 40% față de 2022. Raportat la anii 2020 și 2021, consumul de fonduri publice a crescut cu 62%, respectiv cu 72%.

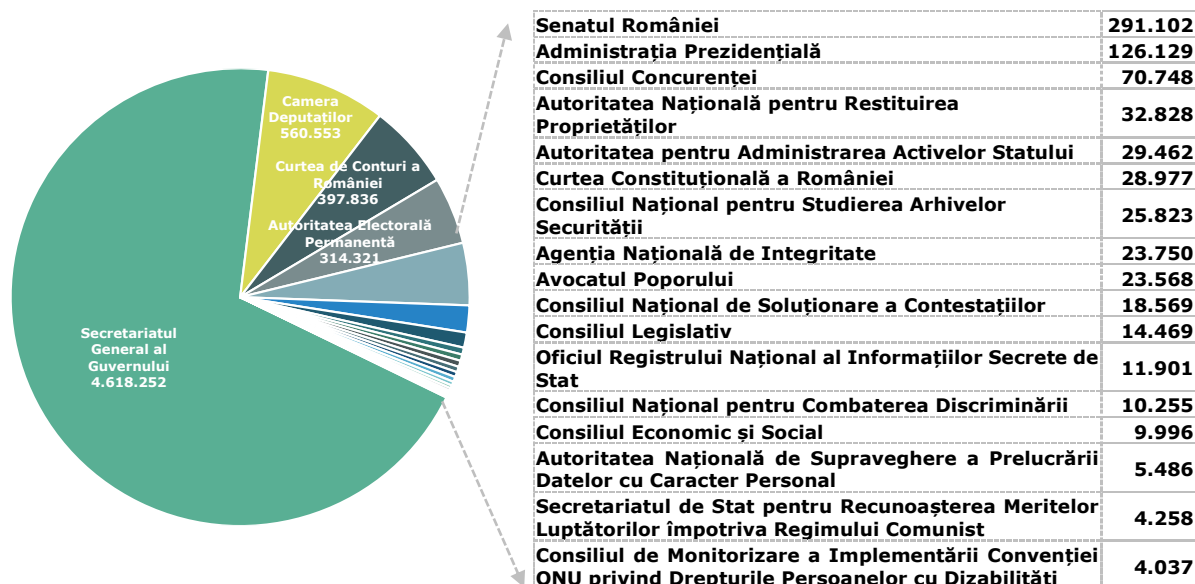
Figura 1: Evoluția cheltuielilor aferente domeniului Autorități Publice ale Administrației Publice Centrale în perioada 2020-2023 (mii lei)

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetelor instituțiilor publice din cadrul domeniului 2020-2023

În exercițiul financiar 2023, **cheltuielile efectuate de Secretariatul General al Guvernului au deținut aproximativ 70%** din totalul fondurilor publice consumate la nivelul domeniului *Autorități publice ale administrației publice centrale*.

Figura 2: Cheltuielile domeniului Autorități publice ale administrației publice centrale în anul 2023 (mii lei)

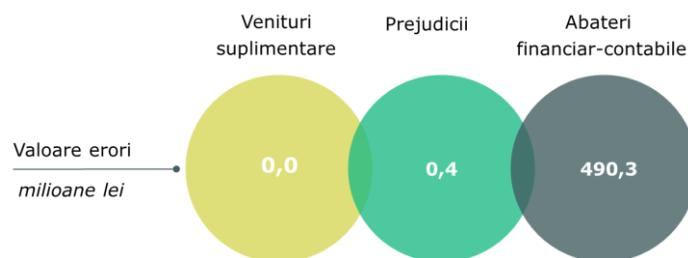
Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile de execuție a bugetelor instituțiilor publice din cadrul domeniului pe anul 2023

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- La SGG, auditul a evidențiat denaturarea valorii activelor prin înregistrarea integrală a imobilelor aferente Palatului Victoria și Institutului Hurmuzachi în contul *Construcții*, fără evidențierea distinctă a terenurilor. Au fost constatate, de asemenea, neinventarierea unor bunuri, menținerea în contabilitate a unor investiții sistate și suportarea de la bugetul de stat a unor cheltuieli neeligibile în cadrul unui proiect finanțat din fonduri externe, în absența stabilirii responsabilităților entităților implicate.
- La nivelul AEP au fost constatate erori în aplicarea reglementărilor privind salarizarea, care au condus la efectuarea unor plăți necuvenite. De asemenea, s-au constatat înregistrări contabile eronate privind popririle bancare, precum și omisiunea raportării unor cheltuieli cu subvențiile, fapt ce a condus la afectarea indicatorilor financiari și a respectării principiului contabilității pe bază de angajamente.
- Deficiențele constatate la AAAS au fost generate de reflectarea eronată a creanțelor, a participațiilor și a ajustărilor pentru deprecierea activelor. Entitatea a menținut în evidență creanțe vechi, inclusiv prescrise, în valoare totală de peste 8.324.263 mii lei, fără ajustări, și a înregistrat participații la societăți comerciale cu capitaluri negative la valoarea nominală, fără reflectarea pierderii de valoare. De asemenea, au fost constatate neconcordanțe între evidența contabilă și cea operativă, diminuări nejustificate de creanțe și lipsa documentației pentru renunțarea la drepturi de creanță.
- La CNSC, principalele erori au derivat din neînregistrarea obligațiilor salariale stabilite prin hotărâri judecătorești definitive, din existența unor creanțe nerecuperate și neinventariate, precum și din acordarea nelegală a unor drepturi salariale.
- Auditul a evidențiat disfuncționalități sistemice în activitatea instituțională la ANRP, ce afectează transparența și eficiența procesului de soluționare a dosarelor. Site-ul oficial nu afișează data înregistrării dosarelor de despăgubire, iar soluționarea acestora nu respectă principiul cronologic. Nu a fost elaborat un inventar lunar al dosarelor nesoluționate, iar procedurile interne nu definesc clar etapele de analiză. La nivelul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor lipsește o evidență clară a dosarelor nesoluționate și un calendar de analiză, iar procedurile interne nu definesc fluxul detaliat și termenele pentru dosarele incomplete.

Figura 3: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat în anul 2024 la entitățile din domeniul **Autorități publice ale administrației publice centrale**

Sursa: CCR

Rezultatele misiunilor de audit efectuate în anul 2024

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Secretariatul General al Guvernului

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Secretariatul General al Guvernului** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Nu au fost identificate, evaluate și înregistrate în evidența contabilă, suprafețele de teren aferente construcțiilor Palatului Victoria și Institutului Hurmuzachi, aflate în administrarea SGG, aparținând domeniului public al statului. Valoarea abaterii constatate a fost de 192.345 mii lei, reprezentând valoarea integrală a imobilelor, respectiv terenuri și construcții, înregistrată integral în contul *Construcții*.
- Direcția Județeană de Statistică Caraș-Severin, ordonator terțiar de credite aflat în subordinea Institutului Național de Statistică (ordonator secundar), nu a efectuat, în termenul legal, reevaluarea unui teren deținut în administrare.
- Un autoturism în valoare de 124 mii lei a fost transferat fără plată din proprietatea SGG în cea a Inspectoratului General al Poliției Române, fără ca operațiunea să fie înregistrată la momentul transferului, ceea ce a afectat corectitudinea datelor din situațiile financiare.
- La nivelul SGG nu au fost inventariate faptic bunuri intrate în patrimoniul instituției în cursul lunii decembrie 2023, în valoare totală de 4.398 mii lei, din care: 213 mii lei – programe informatice, 2.166 mii lei – mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție și alte active fixe și 2.019 mii lei – instalații tehnice, mașini, utilaje și instalații de lucru.
- Înregistrarea în contabilitate a unor obligații de plată în sumă de 1.078 mii lei nu s-a efectuat în momentul prestării serviciilor și a constatării obligațiilor, ci pe măsura efectuării plăților, nefiind respectat principiul contabilității pe bază de angajamente și nici cel al separării exercițiilor financiare.
- În cazul unui proiect cu finanțare europeană nerambursabilă, pentru suma de 26 mii lei, neautorizată la plată de către Autoritatea de Management, reprezentând drepturi salariale, entitatea nu a prezentat documente din care să rezulte analiza cauzelor și identificarea persoanelor responsabile. Suma a fost aprobată pentru a fi suportată de la bugetul de stat, deși era aferentă FEN.
- În soldul contului de *Imobilizări în curs de execuție* au fost menținute sume reprezentând obiective de investiții nefinalizate, fără a mai exista proiecte de investiții în derulare aprobate pentru acestea. Acest aspect reflectă o utilizare neeconomicoasă a fondurilor publice, obiectivele fiind doar parțial executate, neinventariate și nereevaluate la valoarea justă în situațiile financiare.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Autoritatea Electorală Permanentă

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Autoritatea Electorală Permanentă** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- La nivelul AEP au fost efectuate plăți necuvenite în sumă de 119 mii lei, de la Titlul I *Cheltuieli de personal*, fiind majorate *Cheltuielile cu salariile și contribuțiile aferente angajaților*. Începând cu data de 30 martie 2023, dintr-o eroare de interpretare a actelor normative incidente, entitatea a stabilit un cuantum al indemnizației lunare (pentru funcția de președinte) superior celui prevăzut de reglementările în vigoare. În consecință, calculul eronat al indemnizației lunare a avut incidență și asupra nivelului diurnei zilnice de deplasare, al cărei cuantum are ca bază de referință indemnizația lunară.
- În anul 2023, AEP a acordat indemnizația lunară pentru titlul științific de doctor persoanelor nou angajate și persoanelor numite temporar pe alte funcții din cadrul instituției, la un nivel superior celui prevăzut de reglementările în vigoare. Astfel, au fost efectuate plăți necuvenite în sumă de 66 mii lei de la Titlul I *Cheltuieli de personal*. Pentru sumele încasate necuvenit au fost încheiate angajamente individuale de plată, urmând ca debitorii salariați să restituie aceste sume potrivit graficului de rambursare lunară.

- Ca urmare a stabilirii de către Biroul Executorului Judecătoresc a calității de terț poprit a AEP, în solidar cu un debitor al BEJ, entitatea a înregistrat eronat suma de 1.860 mii lei pe seama datoriilor curente și a cheltuielilor în avans, fiind astfel supraevaluată valoarea indicatorilor bilanțieri *Cheltuieli în avans* și *Datorii comerciale*. În vederea remedierii acestei deficiențe, în timpul misiunii de audit, entitatea a procedat la efectuarea corecțiilor în contabilitate și la evidențierea în afara bilanțului a sumelor poprite, în contul *Datorii contingente*.
- Entitatea a omis să înregistreze în evidențele contabile cheltuielile cu *Subvențiile și transferurile* ca urmare a suspendării temporare de către AEP a plății subvențiilor cuvenite unei formațiuni politice, situație care a condus la subevaluarea cu suma de 2.100 mii lei a *Cheltuielilor operaționale* raportate prin *Contul de rezultat patrimonial*. Prin interpretarea eronată a reglementărilor contabile aplicabile a fost afectat principiul contabilității pe bază de angajamente. În timpul misiunii de audit, entitatea a procedat la înregistrarea în contabilitate a cheltuielii concomitent cu constituirea datoriei aferente.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare centralizate raportate de către **Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului** pentru anul 2023, au fost constatate denaturări, cu influențe semnificative și generalizate asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie contrară**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Inventarierea drepturilor de creanță ale AAAS nu a fost realizată în conformitate cu prevederile legale, **entitatea înregistrând în contabilitate creanțe neîncasate în sumă totală de 134.752 mii lei, unele prescrise încă din anul 2010**. Deși Curtea a dispus anterior măsuri în vederea remedierii acestor deficiențe, acestea nu au fost implementate integral de către AAAS.
- **AAAS a menținut în evidența contabilă creanțe cu o vechime mai mare de un an, în sumă totală de 8.324.263 mii lei, la valoarea lor de intrare, fără ca entitatea să calculeze și să înregistreze ajustări pentru deprecierea acestora**. De asemenea, în cazul creanțelor deținute de AAAS pe numele a cinci debitori (Galmopan Cereale SA, Mobilă Alfa SA, Agroindustrială Crișcom SA, Agroindustrială SA Șagu, Eximvio SRL), entitatea nu a efectuat o analiză completă și temeinică a cauzelor care au condus la nerecuperarea acestor creanțe, fiind astfel încălcate principiile contabile.
- Au fost constatate **neconcordanțe între valoarea participațiilor înregistrate în evidența contabilă și valoarea participațiilor din evidența operativă a AAAS** în cazul unui număr de cinci societăți comerciale din portofoliul entității (SC Clujana SA, SC Fondul Dunărea SA, SC Gelsor SA, SC Industrial Export SA, SC Sov Invest SA), diferența fiind în sumă de 32.750 mii lei.
- În evidența contabilă **nu au fost reflectate valorile reale ale titlurilor de participare deținute la societățile comerciale sau companiile naționale** aflate în portofoliul AAAS, prin neînregistrarea de ajustări pentru pierderea de valoare a acestora. Dintre cele 408 societăți comerciale la care AAAS deține participații, **în cazul a 140 de societăți pentru care s-a determinat valoarea activului net contabil per acțiune, aceasta era inferioară valorii nominale**, fără ca entitatea să constituie ajustări pentru depreciere.
- În anul 2020, în baza *OUG nr. 139/2020*⁴⁶ și a hotărârilor AGA, statul român, prin AAAS, a preluat în proprietate pachete de acțiuni reprezentând garanții pentru un împrumut garantat de stat în valoare de 300.775 mii lei, acordat SC Blue Air Aviation SA. **Participațiile preluate, în valoare totală de 1.371.268 mii lei, la SC Blue Air Aviation SA, SC Airline Invest SA și SC Blue Air Technic SRL, au fost înregistrate în evidența contabilă la valoarea nominală, și nu la valoarea justă/de piață**. Înregistrarea nu a ținut cont de situația economică defavorabilă a

⁴⁶ *OUG nr. 139/2020 privind instituirea cadrului legal pentru acordarea unor ajutoare de stat Societății „Compania Națională de Transporturi Aeriene Române TAROM” SA și Societății Blue Air Aviation SA pentru compensarea pierderilor economice suferite în contextul pandemiei de COVID-19*

entităților respective (capitaluri proprii negative și lipsa veniturilor), aspecte care impuneau constituirea de ajustări pentru pierderea de valoare.

- În anul 2023 au fost scoase din evidența contabilă drepturi de creanță cuvenite entității, în sumă de 200 mii lei, identificate pe numele a cinci debitori, în baza hotărârilor Colegiului Director, aprobate de președintele AAAS. **Pentru aceste creanțe, AAAS nu a efectuat o analiză completă și temeinică a cauzelor care au condus la nerecuperarea acestora și nu a stabilit eventualele persoane răspunzătoare.**
- Situațiile financiare ale anului auditat au fost influențate de **scăderea din evidența contabilă a entității a unei creanțe exprimate inițial în valută (5.577 mii USD), reprezentând diferențe de curs valutar în sumă de 6.617 mii lei, pe care AAAS a deținut-o împotriva unor debitori solidari.** Scăderea a fost efectuată în baza hotărârii Colegiului Director, fără prezentarea documentelor justificative privind încetarea executării silite. Această diferență de curs valutar, înregistrată în contabilitate ca ajustare ulterioară a cesiunii creanței principale către Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale, **nu a fost luată în considerare în protocolul de predare-primire și nu a făcut obiectul cesiunii legale.** Astfel, AAAS a procedat la diminuarea creanței fără ca dreptul de creanță să fi fost complet stins, în condițiile în care nu exista o mențiune expresă privind renunțarea la prerogativa de a urmări debitorii în solidar pentru recuperarea integrală a valorii datorate.

Audit financiar

Audit financiar asupra Contului anual de execuție a bugetului de stat

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor

Ca urmare a misiunii de audit asupra situațiilor financiare raportate de către **Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor** pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, dar nu generalizate, asupra acestora. În consecință, Curtea de Conturi a emis o **opinie cu rezerve**.

Observațiile de audit ale Curții au fost, în principal, următoarele:

- Entitatea nu a procedat la înregistrarea în evidența contabilă a sumelor aferente hotărârilor judecătorești definitive pronunțate în favoarea angajaților și devenite executorii în anul 2023, având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială personalului CNSC, a căror plată se efectuează eşalonat. Astfel, situațiile financiare încheiate de CNSC la data de 31.12.2023 au fost denaturate prin subevaluarea indicatorilor *Active* și *Datorii* cu suma de 4.523 mii lei. În anul 2024, entitatea a procedat la înregistrarea în evidența contabilă a sumelor aferente hotărârilor judecătorești devenite executorii în anul 2023.
- Analiza situațiilor financiare a relevat existența, în evidența contabilă, unor creanțe neinventariate reprezentând indemnizații suportate din bugetul CNSC și nerecuperate de la fondurile CASMB, CPMB și ANOFM. În anul 2024 au fost inițiate demersuri pentru recuperare, parte din sume fiind deja încasate.
- A fost acordată, în mod eronat, indemnizație de hrană unui angajat ale cărui venituri salariale depășeau limita maximă până la care se adaugă acest drept. De asemenea, au fost identificate situații în care indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă au avut ca bază de calcul veniturile realizate în altă perioadă decât cea prevăzută de reglementările legale în vigoare.

Audit de conformitate

Regularitatea și corectitudinea modului de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților

Ca urmare a auditului efectuat la **Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților** asupra modului de formare, administrare și utilizare a fondurilor publice în procesul de restituire a proprietăților, Curtea de Conturi a emis o **concluzie modificată cu rezerve**.

Aspectele de neconformitate identificate au fost, în principal, următoarele:

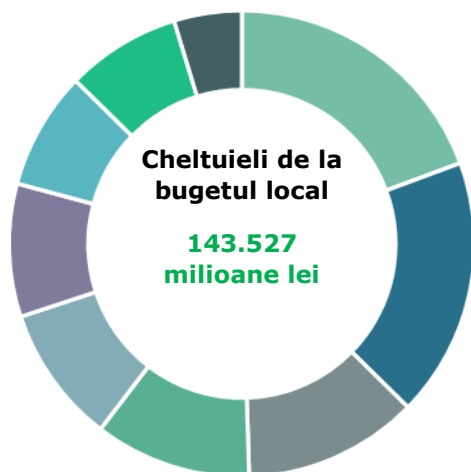
- Site-ul oficial al entității nu afișează data înregistrării dosarelor de despăgubire, deși aceasta este prevăzută de lege și de procedurile interne. Totodată, actualizarea informațiilor nu se realizează în timp real sau în termenul procedural de două zile, ceea ce afectează transparența asupra stadiului dosarelor.
- Dosarele pentru care au fost solicitate completări sunt soluționate în ordinea repartizării către consilieri și nu în funcție de data la care devin complete, fapt ce a generat decalaje între înregistrarea, analiza și soluționarea acestora.
- La nivelul Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor, la ședințele lunare, nu este prezentat un inventar al dosarelor nesoluționate și nu este stabilit un calendar de soluționare, deși comisia are atribuții în stabilirea ordinii de analiză.
- S-a constatat că *Procedura operațională privind soluționarea dosarelor întemeiate pe Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989* nu detaliază etapele de analiză pentru dosarele aflate „în analiză”, în special pe cele pentru care s-au solicitat completări de la titulari, de la instituții persoane juridice sau pentru cazurile de reluare a corespondenței. Având în vedere complexitatea situațiilor întâlnite și volumul considerabil al demersurilor suplimentare necesare, se impunea includerea acestor etape detaliate în procedura operațională.

3. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

Cât a cheltuit administrația publică locală în exercițiul financiar 2023 pentru fiecare domeniu de interes al comunității locale?

Pe domenii de activitate, cheltuielile bugetului general centralizat al unităților administrativ-teritoriale (BGCUAT) reflectă prioritățile administrației publice locale, corelate cu politicile de descentralizare și de asigurare a serviciilor publice.

Figura 1: Cheltuielile BGCUAT pe domenii de activitate, în exercițiul financiar 2023

SĂNĂTATE 27.806 milioane lei	19,3%
TRANSPORTURI 25.810 milioane lei	18,0%
ASISTENȚĂ SOCIALĂ 17.425 milioane lei	12,1%
AUTORITĂȚI PUBLICE 15.644 milioane lei	10,9%
LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ 13.711 milioane lei	9,6%
CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE 13.231 milioane lei	9,2%
ÎNVĂȚĂMÂNT 11.721 milioane lei	8,2%
PROTECȚIA MEDIULUI, COMBUSTIBILI ȘI ENERGIE 11.421 milioane lei	8,0%
ALTE DOMENII ȘI SERVICII PUBLICE GENERALE 6.758 milioane lei	4,7%

Sursa: Prelucrare CCR pe baza datelor raportate în Conturile anuale de execuție a bugetelor locale pe anul 2023

Distribuția sumelor pe domenii de activitate urmează aceeași tendință din anii anteriori, respectiv alocarea fondurilor celor patru domenii: Sănătate, Transporturi, Asistență socială și Autorități publice. Deși Sănătatea deține ponderea cea mai mare în totalul cheltuielilor (19,3%), totuși, față de anul anterior, ponderea acestui domeniu a scăzut cu 2,3%. În schimb, a crescut ponderea în total, față de anul anterior, a cheltuielilor din domeniul Transporturi cu 1,8% și din domeniul Locuințe, servicii și dezvoltare publică cu 1,1%.

Și în sume nominale, creșterile cele mai mari față de anul anterior sunt la Transporturi, +6.005 milioane lei (+30,3%) și la Locuințe, servicii și dezvoltare publică, +3.372 milioane lei (+32,6%), aceste creșteri fiind consecința derulării proiectelor cu finanțare din FEN și din programe guvernamentale care vizează îmbunătățirea infrastructurii locale (drumuri, poduri, străzi), dar și a infrastructurii aferente serviciilor publice (alimentări cu apă, canalizare, conducte gaze naturale, dotări transport în comun).

Care este ponderea veniturilor și cheltuielilor BGCUAT în bugetul general consolidat în anul 2023?

În 2023, deși veniturile BGCUAT au fost inferioare cheltuielilor, ponderea acestora în structura BGC a fost mai mare decât ponderea cheltuielilor.

Figura 2: Ponderea veniturilor BGCUAT încasate/cheltuielilor BGCUAT efectuate în bugetul general consolidat în anul 2023

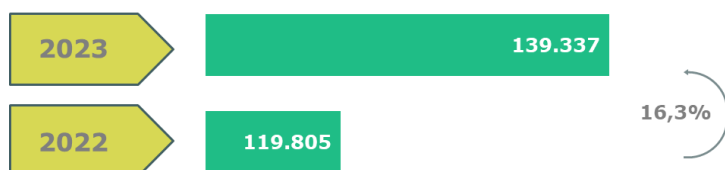

Sursa: CCR

• Veniturile administrațiilor publice locale

Pe ansamblul BGCUAT, veniturile realizate pentru anul 2023 au înregistrat o creștere cu 19.532 milioane lei (+16,3%) față de anul 2022.

Figura 3: Veniturile BGCUAT pe anii 2022 și 2023 (milioane lei)

Sursa: CCR

Încasările din **impozitele și taxele pe proprietate** au fost mai mari cu 6,1% comparativ cu anul 2022, deși a fost abrogată prevederea din *OG nr. 16/2022*, conform căreia, pentru anul 2023, consiliile locale adoptă hotărâri privind nivelurile impozitelor și taxelor locale. Totodată, a devenit aplicabilă prevederea din *Legea nr. 370/2022 privind aprobarea OG nr. 16/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, abrogarea unor acte normative și alte măsuri financiar-fiscale*⁴⁷.

Veniturile nefiscale au avut o dinamică asemănătoare, fiind cu 6,3% mai mari față de anul precedent, cele mai mari încasări fiind la venituri din concesiuni și închirieri, venituri din prestări servicii (în special, veniturile spitalelor din subordinea unităților administrativ-teritoriale din contractele cu casele de asigurări de sănătate), venituri din amenzi, penalități și confiscări.

Cotele din impozitul pe venit au crescut cu 22,0% față de anul 2022, dinamica fiind influențată pozitiv de evoluția fondului brut de salarii, care a înregistrat o creștere de 15,6%, impozitul pe venit fiind repartizat integral unităților administrativ-teritoriale.

Categoria **sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată** s-a menținut în tendința ultimilor ani, fondurile alocate sub această formă fiind direcționate către destinații prestabilite, respectiv pentru finanțarea cheltuielilor descentralizate la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor și județelor, pentru finanțarea drumurilor județene și comunale, pentru finanțarea învățământului particular și confesional acreditat, precum și pentru echilibrarea bugetelor locale.

Subvențiile primite de la bugetul de stat și de la alte administrații au înregistrat o creștere cu 12,4%, principalele destinații ale fondurilor fiind finanțarea investițiilor derulate potrivit *Programului Național de Dezvoltare Locală*, susținerea derulării proiectelor finanțate din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014-2020 și cadrului financiar 2021-2027, implementate la nivelul unităților administrativ-teritoriale, finanțarea *Programului național de investiții Anghel Saligny*, precum și implementarea investițiilor specifice locale din sume de la bugetul de stat aferente asistenței financiare nerambursabile a PNRR.

Sumele primite de la UE în contul plăților efectuate în anul 2023 au fost cu 68,7% peste nivelul înregistrat în anul 2022.

Astfel, veniturile rezultate ca efort propriu al unităților administrativ-teritoriale, respectiv veniturile din impozite, taxe, contribuții și alte venituri, reprezintă doar 24,4% din totalul veniturilor, în scădere cu 2% față de anul 2022, sume care sunt insuficiente chiar și pentru susținerea cheltuielilor de funcționare ale unităților administrativ-teritoriale.

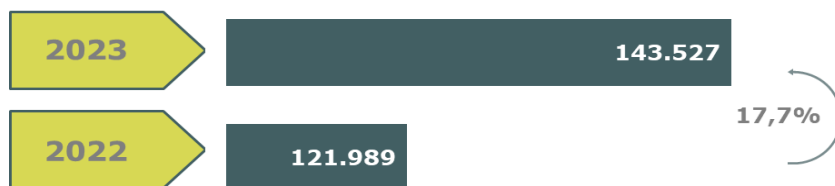
Această pondere scăzută a veniturilor proprii ale unităților administrativ-teritoriale relevă o capacitate încă redusă a autorităților locale de a-și asigura autonomia și sustenabilitatea financiară. Resursele administrațiilor locale sunt asigurate de cotele defalcate din impozitul pe venit (28,6%), de sumele defalcate din TVA (17,4%) sau de subvenții de la bugetul central (18,2%), pe fondul lipsei de implementare a unor strategii locale de diversificare a veniturilor proprii, al gradului scăzut de colectare a impozitelor și taxelor locale, al lipsei unor baze de date corecte privind evidența proprietăților, al lipsei unor politici sau măsuri care să stimuleze dezvoltarea economiei locale.

⁴⁷ potrivit căreia consiliile locale pot hotărî să acorde scutirea sau reducerea impozitului/taxe pe clădiri datorate și pentru clădirile noi sau reabilitate, cu destinație de locuință, pentru care proprietarii execută, pe cheltuială proprie, lucrări pentru creșterea performanței energetice, pentru instalarea de sisteme de producere a energiei electrice din surse fotovoltaice sau pentru sisteme ecologice certificate de colectare și de tratare a apelor uzate rezultate din consumul propriu

• Cheltuielile administrațiilor publice locale

Comparativ cu anul 2022, cheltuielile BGCUT au crescut în anul 2023 cu suma totală de 21.538 milioane lei (+17,7%).

Figura 4: Cheltuielile BGCUT pe anii 2022 și 2023 (milioane lei)

Sursa: CCR

Cheltuielile de personal au crescut cu 9,9%, creștere determinată în principal de majorarea indemnizației pentru funcțiile de primar și viceprimar, potrivit *Legii nr. 103/2024*, în funcție de care au fost majorate și salariile personalului din cadrul aparatului propriu al unităților administrative-teritoriale.

Cheltuielile cu bunuri și servicii au înregistrat o creștere cu 3,3% pe fondul aplicării prevederilor *OUG nr. 90/2023 pentru aprobarea unor măsuri de reducere a cheltuielilor bugetare pe anul 2023, în vederea încadrării în ținta de deficit bugetar asumată prin Programul de convergență*.

Cheltuielile cu dobânzile s-au majorat cu 47,8%, iar rambursările de credite cu 29,7%, fiind consecința amplificării contractării de împrumuturi pentru cofinanțarea proiectelor cu finanțare din FEN-uri, inclusiv finanțarea cheltuielilor eligibile, precum și pentru refinanțarea datoriei publice locale.

Cheltuielile cu asistența socială au înregistrat o creștere cu 27,5%, fiind direcționate pentru finanțarea sumelor acordate diverselor categorii de beneficiari vulnerabili.

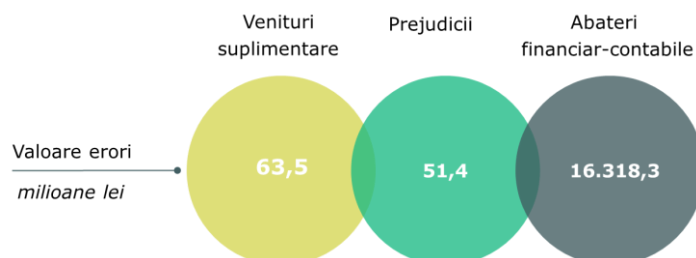
Cheltuielile pentru proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile au înregistrat cea mai mare creștere, respectiv cu 101,0%, fapt care demonstrează creșterea capacității autorităților administrației publice locale de a identifica, elabora și implementa proiecte de dezvoltare eligibile în cadrul programelor finanțate din fonduri nerambursabile.

Cheltuielile de capital au scăzut cu 2,9%, atât pe fondul restricțiilor aprobate prin *OUG nr. 90/2023*, cât și pe cel al diminuării sumelor alocate de la bugetul de stat pentru finanțarea PNDL.

AUTORITĂȚI PUBLICE

Cheltuielile cu aparatul administrativ al unităților administrativ-teritoriale se ridică la 15.644 milioane lei în anul 2023, reprezentând 10,9% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Figura 5: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2023 – domeniul **Autorități publice**

Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Deficiențele identificate relevă îndeplinirea neconformă a responsabilităților stabilite prin lege autorităților deliberative/autorităților executive, respectiv lipsa de responsabilitate în realizarea atribuțiilor de serviciu de către personalul din aparatul de specialitate.
- La nivelul unor autorități publice locale s-a constatat o pregătire profesională inefficientă. Lipsa pregătirii profesionale a aparatului de specialitate a generat necunoașterea și neaplicarea corectă a legilor și reglementărilor aplicabile în domeniul bugetar, financiar-contabil și fiscal și, uneori, lipsa de acțiune în remedierea neconformităților semnalate de instituțiile/structurile specializate (fiscale, de audit public intern etc.), inclusiv de Curtea de Conturi a României.
- Nu există o abordare coerentă și unitară în utilizarea instrumentelor digitale în administrația locală (lipsa unor baze de date comune/interoperabile).
- Nu există un sistem de monitorizare și de evaluare a performanței serviciilor furnizate în administrația locală, deoarece resursele sunt alocate preponderent de la nivel central, iar activitățile sunt realizate cu un număr redus de personal, având o specializare minimală comparativ cu diversitatea domeniilor care trebuie acoperite.
- În multe segmente de activitate există o lipsă de viziune strategică ca întreg, atât în ceea ce privește dezvoltarea organizațională, cât și în abordarea domeniului specific de responsabilitate.
- Nu în toate cazurile au fost implementate controale interne cu privire la verificarea legalității, regularității și conformității operațiunilor economico-financiare derulate ori a înregistrărilor din evidența contabilă și tehnic-operativă.

Observațiile de audit, în sinteză, au fost următoarele:

Stabilirea, evidențierea și urmărirea încasării veniturilor bugetare

- Nerespectarea prevederilor legale privind indexarea anuală a impozitelor și a taxelor cuvenite bugetului local și neaplicarea nivelurilor maxime prevăzute de Codul fiscal au fost constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: municipiul Oltenița, județul Călărași (21 mii lei); municipiul Motru, județul Gorj (12 mii lei); comuna Plugari, județul Iași (16 mii lei);
- Nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea veniturilor din impozite și taxe pe proprietate/clădiri/teren au fost constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: comunele Beceni, Merei și Gherăseni din județul Buzău (196 mii lei); municipiul Oltenița, județul Călărași (57 mii lei); municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița (878 mii lei); orașul Novaci, județul Gorj (96 mii lei); municipiul Miercurea-Ciuc, județul Harghita (228 mii lei); comuna Ribița, județul Hunedoara (98 mii lei); comuna Victoria, județul Iași (61 mii lei); orașul Popești-Leordeni, județul Ilfov (64 mii lei); comuna Ariceștii Rahtivani, județul Prahova (157 mii lei); municipiul Suceava, orașul Salcea și comuna Frumosu din județul Suceava (103 mii lei);
- Calcularea eronată a impozitului pe clădirile deținute de persoanele juridice ca urmare a neactualizării o dată la cinci ani a valorii impozabile a clădirilor, pe baza unui raport de evaluare întocmit de un evaluator autorizat, în conformitate cu standardele de evaluare a bunurilor: comuna Belciugatele, județul Călărași (238 mii lei);
- Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea încasării impozitului pe mijloacele de transport datorat de persoane fizice și juridice au fost constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: orașele Năsăud și Sângeorz-Băi din județul Bistrița-Năsăud (36 mii lei); municipiul Târgoviște (130 mii lei), comunele Poiana (42 mii lei) și Moroieni (12 mii lei) din județul Dâmbovița; comuna Lupeni, județul Harghita (18 mii lei); județul Maramureș (822 mii lei) și comuna Mănăstur (31 mii lei), județul Maramureș; comuna Blejoi, județul Prahova (167 mii lei); orașul Salcea, comunele Frumosu, Stulpicani și Șcheia (231 mii lei), județul Suceava;
- Nestabilirea, neîncasarea și neevidențierea/neînregistrarea în evidența contabilă a taxei pentru eliberarea certificatelor/documentațiilor de urbanism și a autorizației de construire/desființare/împrejmuire sau a unor penalități au fost constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Florești, județul Cluj (68 mii lei); municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița (202 mii lei); județul Iași (937 mii lei); județul Giurgiu (434 mii lei); comuna Snagov (75 mii lei), orașele Voluntari (13 mii lei) și Popești-Leordeni (12 mii lei) din județul Ilfov; municipiul Drobeta-Turnu Severin, județul Mehedinți (26 mii lei); județul Prahova (184 mii lei), comunele Bălțești (131 mii lei) și Târgșoru Vechi (48 mii lei) din județul Prahova;
- Reținerea nejustificată la bugetul UAT județul Giurgiu a sumei de 434 mii lei, reprezentând 50% din suma încasată din taxe pentru emiterea în anul 2023 a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire de către președintele Consiliului Județean, cu avizul primarilor comunelor pe a căror rază administrativă se execută obiectivele de investiții, cotă care, conform prevederilor legale, se face venit la bugetele locale;

- Neactualizarea, nestabilirea/neînregistrarea în evidența contabilă a redevențelor/chiriilor aferente contractelor de închiriere/concesiune și altor modalități de cedare a folosinței bunurilor, precum și necalcularea de penalități de întârziere pentru neachitarea chiriei au fost constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: județul Prahova (281 mii lei), municipiul Ploiești (458 mii lei), comuna Bălțești din județul Prahova; municipiul Orăștie (39 mii lei) și comuna Cârjiți (7 mii lei) din județul Hunedoara; orașul Voluntari din județul Ilfov (273 mii lei); municipiul Reghin din județul Mureș (57 mii lei), comunele Baia (140 mii lei) și Jijila (40 mii lei) din județul Tulcea; municipiul Cluj-Napoca (315 mii lei), comunele Luna (201 mii lei) și Tritenii de Jos (114 mii lei) din județul Cluj;
- Nestabilirea, neîncasarea și neînregistrarea chiriilor pentru bunurile aparținând domeniului public sau privat închiriate și neurmărirea veniturilor cuvenite bugetului local din derularea contractelor încheiate pentru terenurile și clădirile proprietate publică: municipiul Motru (10 mii lei) și comuna Mătășari (4 mii lei) din județul Gorj; comuna Berceni (426 mii lei), județul Ilfov;
- Nestabilirea și neurmărirea spre încasare a taxei pentru eliberarea autorizației de foraje sau excavări: orașul Darabani, județul Dâmbovița (28 mii lei);
- Nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea unor venituri din închirierea pășunii comunale au fost constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Ungureni, județul Dâmbovița (75 mii lei); județul Alba, comunele Bucium și Stremț din județul Alba (47 mii lei); comuna Bălțești, județul Prahova (34 mii lei); comuna Lunca Cernii de Jos, județul Hunedoara (24 mii lei);
- Necalcularea, neevidențierea și neîncasarea veniturilor fiscale din redevența obținută prin concesionare din activități de exploatare a resurselor la suprafață ale statului și a penalităților de întârziere datorate au fost constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Ariceștii Rahtivani, județul Prahova (36 mii lei); orașul Darabani, județul Dâmbovița (16 mii lei); județul Cluj (139 mii lei); comuna Vermeș, județul Caraș-Severin (66 mii lei); municipiul Târgu Secuiesc, județul Covasna (36 mii lei);
- Nestabilirea și neurmărirea spre încasare a taxei pentru afișaj în scop de reclamă și publicitate: comuna Afumați, județul Ilfov (76 mii lei), UAT Sectoarele 2, 3, 4 și 6 din București (83 mii lei);
- Subevaluarea veniturilor extraordinare și a capitalurilor proprii prin neurmărirea modului de valorificare a bunurilor materiale rezultate din casarea unor active fixe corporale aparținând domeniului privat al entității, constând în rețele electrice și linii de tramvai scoase din funcțiune și casate în anii 2020-2023, în vederea virării la bugetul local, de către Braicar SA Brăila, a sumelor încasate ca urmare a procedurii de valorificare – municipiul Brăila, județul Brăila (801 mii lei);
- Necalcularea, neevidențierea și nerealizarea veniturilor din penalități de întârziere calculate ca urmare a faptului că executantul lucrărilor nu și-a îndeplinit obligațiile contractuale agreeate de părți prin contractul de execuție lucrări, constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: orașul Moldova Nouă (291 mii lei) și comuna Mehadica din județul Caraș-Severin (126 mii lei); comuna Ghiroda din județul Timiș (419 mii lei);
- Neluarea măsurilor care se impun în vederea încasării unor creanțe bugetare din anii anteriori, pentru care există riscul să fie prescrise, constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: municipiul Deva (153 mii lei) și comuna Luna (88 mii lei) din județul Hunedoara; orașul Otopeni (3.801 mii lei) și comuna Afumați (1.984 mii lei) din județul Ilfov;
- Nestabilirea, neînregistrarea și neîncasarea veniturilor aferente activității de administrare a fondului forestier la următoarele unități administrativ-teritoriale: comunele Laslea (300 mii lei) și Jina (249 mii lei) din județul Sibiu;
- Neînregistrarea, neurmărirea și neîncasarea veniturilor pe proprietate, reprezentând redevențe miniere cuvenite bugetului, constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: județul Giurgiu (835 mii lei); județul Harghita și comuna Mădăraș din județul Harghita (214 mii lei);
- Nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea taxei de peaj de la toate persoanele fizice și juridice care au utilizat drumurile forestiere pentru exploatarea și transportul materialului lemnos – comuna Turia, județul Covasna (142 mii lei);
- Neaplicarea măsurilor de executare silită în vederea încasării creanțelor fiscale restante datorate bugetului local: orașul Anina din județul Caraș-Severin (174 mii lei); comuna Dobrotești din județul Dolj (139 mii lei); municipiul Reghin, comunele Nadeș, Răstolița și Sânpetru de Câmpie din județul Mureș (34.741 mii lei); comunele Filipeștii de Pădure (9.060 mii lei), Poiana (199 mii lei), Bălțești (98 mii lei) din județul Prahova; comuna Mihai Bravu din județul Tulcea (67 mii lei); UAT Sector 2, 3, 4 și 6 (975 mii lei);
- Necalcularea, neevidențierea și neîncasarea veniturilor din majorări de întârziere pentru împrumuturile pe termen scurt, nerambursate la termenele scadente – municipiul Ploiești, județul Prahova (1.248 mii lei).

Respectarea regulilor bugetare și a disciplinei financiar-bugetare

- Efectuarea unor cheltuieli de personal neprevăzute de legislația în vigoare, reprezentând drepturi salariale acordate personalului din cadrul aparatului de specialitate al primarului, în cuantum mai mare decât limita maximă legală, care depășesc indemnizația lunară a viceprimarului, precum și indemnizații lunare cuvenite pentru exercitarea funcțiilor de demnitate publică, a fost constatată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comunele Albeștii de Argeș, Bradu, Cepari, Mărăcineni, Budeasa și Stâlpeni din județul Argeș (535 mii lei); comunele Racovița (732 mii lei), Unirea (87 mii lei), Frecăței (34 mii lei) și Chișcani (22 mii lei) din județul Brăila; comuna Leșu, județul Bihor (29 mii lei), Sector 5 și municipiul București (1.502 mii lei); comunele Ciocănești, Curcani, Tămădău Mare din județul Călărași (412 mii lei); comunele Căndești (67 mii lei), Crevedia (47 mii lei) și Vișina (25 mii lei), județul Dâmbovița; comuna Pielești, județul Dolj (124 mii lei); orașul Tismana (22 mii lei), comunele Ionești (32 mii lei) și Mătășari (95 mii lei), județul Gorj; comunele Bătarci (61 mii lei) și Crucișor (159 mii lei), județul Satu Mare; comunele Bascov, Cepari, Domnești, Dragoslavele, Mărăcineni, Centrul Județean de Cultură și Arte Argeș, comunele Călinești și Rătești din județul Argeș (306 mii lei); județul Ilfov (993 mii lei); comunele Râșca, Dornești, Frătăuții Noi, Șaru Dornei, orașul Frasin, județul Suceava (165 mii lei); comunele Ghiroda (253 mii lei) și Comloșu Mare (52 mii lei), județul Timiș; comunele Peretu (692 mii lei) și Dobrotești (38 mii lei), județul Teleorman;
- Acordarea unor diferențe salariale personalului din aparatul de specialitate al primarului, cu invocarea eronată a prevederilor *Legii nr. 103/2023*, în condițiile în care beneficiul stabilit prin acest act normativ nu poate fi acordat retroactiv și altor categorii de personal și aleși locali în afara celor menționați în anexa IX lit. C la *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare*: comunele Albac și Roșia Montană din județul Alba (38 mii lei); comunele Nimigea, Josenii, Bârgăului și Spermezeu din județul Bistrița-Năsăud (54 mii lei); comunele Bucecea, Ungureni și Trușești din județul Botoșani (28 mii lei); comuna Mărăcineni, județul Buzău (20 mii lei); județul Dâmbovița (107 mii lei); municipiul Târgoviște (92 mii lei), municipiul Moreni (76 mii lei) și comuna Căndești (51 mii lei), județul Dâmbovița; comuna Filipeștii de Târg, județul Prahova (107 mii lei); orașul Livada (54 mii lei) și comuna Crucișor (73 mii lei), județul Satu Mare; comuna Mănăștiur, județul Timiș (23 mii lei);
- Efectuarea unor plăți nelegale, reprezentând cheltuieli de personal acordate pentru activitatea prestată în cadrul proiectelor cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, cu nerespectarea dispozițiilor legale, a fost constatată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comunele Josenii Bârgăului și Nimigea din județul Bistrița-Năsăud (35 mii lei); comunele Balta Albă (94 mii lei) și Mărăcineni (22 mii lei) din județul Buzău; comuna Șopotu Nou, județul Caraș-Severin (18 mii lei); comuna Călnic, județul Gorj (90 mii lei); comunele Vișina (48 mii lei), Gura Ocniței (33 mii lei) și Aninoasa (14 mii lei) din județul Dâmbovița; comuna Călinești, județul Maramureș (48 mii lei); orașul Urlați, județul Prahova (20 mii lei);
- Nestabilirea indemnizațiilor persoanelor cu funcție de demnitate publică pe baza grilei de salarizare în corelație cu numărul de locuitori (dimensiunea populației), fiind astfel plătite necuvenit cheltuieli de personal – comuna Mătășaru, județul Dâmbovița (49 mii lei);
- Plata unor indemnizații lunare acordate persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică – consilieri locali, calculate în cuantum mai mare față de prevederile legale în domeniu, constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: municipiul Alba Iulia, orașul Baia de Arieș, comunele Albac, Lupșa, Mogoș, Roșia Montană, Scărișoara și Stremț din județul Alba (223 mii lei);
- Efectuarea unor plăți nelegale către salariați ai entității, respectiv cheltuieli salariale peste cuantumul stabilit prin angajamentul legal (stat de salarii), plățile fiind efectuate prin virament în cont bancar și numerar prin casierie – comuna Vișina din județul Dâmbovița (597 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale pentru salariați, reprezentând cheltuieli de personal sub formă de prime/cadouri în bani acordate cu ocazia diverselor sărbători: Paște, Crăciun, 8 Martie etc., constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Mărăcineni (47 mii lei), județul Buzău; comunele Belciugatele și Curcani din județul Călărași (14 mii lei); comunele Scoarța (20 mii lei) și Baia de Fier (284 mii lei) din județul Gorj; comunele Comloșu Mare (79 mii lei) și Mașloc (24 mii lei) din județul Timiș;
- Efectuarea de cheltuieli nejustificate în sumă totală de 1.778 mii lei la Municipiul București și la unele entități subordonate, reprezentând cadouri pentru salariați, dar fiind considerate cheltuieli de asistență socială, care nu sunt permise însă de lege;
- Plata unor premii de excelență în sumă de 25 mii lei, pentru trei funcționari publici, contrar prevederilor *OUG nr. 168/2022*, conform cărora, în anul 2023, instituțiile și autoritățile publice, indiferent de sistemul de finanțare și de subordonare, nu acordă premii personalului din cadrul acestora – comuna Mărăcineni, județul Buzău;
- Efectuarea de către UAT județul Harghita, în calitate de lider al proiectului „Înființarea unui incubator de afaceri sectorial” – finanțat din fonduri externe nerambursabile, a unor plăți de 1.711 mii lei din bugetul propriu, nefiind inițiate demersuri în vederea recuperării acestora de la unitatea administrativ-teritorială parteneră;

- Efectuarea de plăți nelegale ca urmare a nerespectării prevederilor legale privind ajustarea prețurilor contractelor de achiziții publice încheiate pentru realizarea unor obiective de investiții, constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Manoleasa, județul Botoșani (40 mii lei); comuna Gurghiu, județul Mureș (71 mii lei); comunele Chirpăr (265 mii lei), Șeica Mică (69 mii lei) și Mihăileni (58 mii lei) din județul Sibiu; comuna Bogdănești, județul Suceava (279 mii lei); comuna Siliștea Glumești, județul Teleorman (1.710 mii lei); comuna Giroc, județul Timiș (2.407 mii lei);
- Efectuarea de plăți nedatorate, reprezentând contravaloarea TVA-ului aferent lucrărilor de construcții, de reabilitare și modernizare a unor unități spitalicești din rețeaua publică, care, în perioada 11.06.2023-31.12.2023, s-au aflat în sfera de scutire a obligației fiscale menționate – UAT județul Argeș (3.790 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale reprezentând penalități de întârziere calculate ca urmare a neachitării unor servicii de proiectare a sistemelor de energie electrică, contractate, facturate și recepționate în contextul unui refuz de viză de control financiar preventiv – comuna Pârteștii de Jos, județul Suceava (738 mii lei);
- Necalcularea și nededucerea din prețul contractului de execuție lucrări a unui obiectiv de investiții finanțat din fonduri externe nerambursabile, de penalități pentru neîndeplinirea, din vina exclusivă a prestatorului, a obligațiilor asumate prin contract – comuna Mătășaru, județul Dâmbovița (445 mii lei);
- Plata nejustificată a sumei de 440 mii lei, reprezentând diferențe plătite în plus pentru servicii de pază la UAT Sector 5, ca urmare a actualizării incorecte a tarifului orar contractat, respectiv „nu direct proporțional cu creșterea salariului minim pe economie”;
- Efectuarea de cheltuieli pentru bunuri și servicii fără contraprestație sau fără respectarea clauzelor contractuale, constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: municipiul Sibiu (21 mii lei), orașele Ocna Sibiului (30 mii lei) și Copșa Mică (2 mii lei), comunele Șelimbăr (647 mii lei), Cristian (2 mii lei), Nocrich (28 mii lei) și Roșia (17 mii lei) din județul Sibiu;
- Efectuarea de cheltuieli pentru lucrări neexecutate sau articole de deviz neefectuate, constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Lupșa, județul Alba (23 mii lei); comunele Holboca (29 mii lei) și Răducăneni (25 mii lei) din județul Iași; comuna Valea Chioarului (55 mii lei), județul Maramureș; comuna Bălțești din județul Prahova (148 mii lei); comuna Segarcea Vale, județul Teleorman (131 mii lei);
- Neaplicarea prevederilor legale privind valorificarea rezultatelor inventarierii cu contravaloarea elementelor patrimoniale constatate ca fiind „lipsă în gestiune” a fost constatată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Pielești din județul Dolj (71 mii lei); comuna Dumbrăvița din județul Timiș (620 mii lei);
- Vânzarea unui imobil deținut de primărie cu nerespectarea prevederilor legale incidente stipulate în Codul administrativ și în condițiile în care diferența între prețul din contractul de vânzare și valoarea de inventar al imobilului este de minimum 105 mii lei – comuna Pielești, județul Dolj;
- Decontarea cheltuielilor cu cazarea în vederea participării la cursurile de formare profesională, peste cuantumul legal, constatată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Bălțești (61 mii lei), județul Prahova; comuna Mașloc, județul Timiș (98 mii lei), comuna Scoarța din județul Gorj (31 mii lei);
- Supraevaluarea cheltuielilor cu bunuri și servicii prin realizarea de plăți nelegale pentru: servicii de medicina muncii și analize medicale, ce au fost angajate, lichidate, ordonanțate și plătite cu neaplicarea cadrului normativ aplicabil – comuna Coroiești (408 mii lei), județul Vaslui;
- Acceptarea la plată și decontarea efectivă a unor servicii de telefonie mobilă, contractate peste necesarul real de consum, respectiv a unor costuri suplimentare pentru servicii neincluse în abonament, constatate la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Mărtinești, județul Hunedoara (34 mii lei); comuna Nocrich din județul Sibiu (195 mii lei), comuna Moșnița Nouă (13 mii lei) din județul Timiș;
- Nerespectarea termenelor de plată în cazul unor sentințe ale instanțelor de judecată și a unor contracte civile încheiate cu diverse persoane juridice, pentru care UAT municipiul Ploiești a efectuat plăți din bugetul local în valoare totală 1.272 mii lei, reprezentând contravaloare lipsă folosință teren, penalități de întârziere, dobânzi penalizatoare, cheltuieli de judecată și cheltuieli de executare silită, fără să fie realizată o cercetare administrativă în vederea stabilirii cauzelor ce au condus la aceste plăți și, eventual, angajarea ulterioară a răspunderii patrimoniale a persoanelor vinovate, în vederea recuperării sumelor;
- Efectuarea de penalități de întârziere/cheltuieli de executare silită prin nepunerea în aplicare în termen a hotărârilor judecătorești – comuna Coroiești, județul Vaslui (155 mii lei).

Reflectarea reală și exactă a operațiunilor financiar-contabile în bilanțurile contabile și conturile anuale de execuție bugetară

- Nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente la înregistrarea în evidența contabilă a drepturilor de creanță ori a obligațiilor de plată, în sensul că acestea au fost evidențiate în contabilitate pe măsura încasării sau achitării lor și nu la momentul producerii acestora, a fost constatată la următoarele unități administrativ-teritoriale: județul Bistrița-Năsăud, municipiul Bistrița, comunele Livezile, Tiha Bârgăului, Zagra, Dumitrița, orașul Sângeorz-Băi din județul Bistrița Năsăud (12.264 mii

lei); Sectorul 3 și DGASPC Sector 3 (81.909 mii lei), Sector 4 și DGASPC Sector 4 (14.872 mii lei), Sector 5 și 2 școli gimnaziale (5.686 mii lei), Sectorul 6 (1.656 mii lei); municipiul Reșița (2.958 mii lei), județul Caraș-Severin; comuna Turda (7.401 mii lei), județul Cluj; județul Giurgiu (9.008 mii lei) și orașul Bolintin Vale (2.737 mii lei) din județul Giurgiu; municipiul Satu Mare (7.066 mii lei), județul Satu Mare; municipiile Suceava și Rădăuți, orașul Salcea, comunele Bosanci, Horodnic de Sus, Mălini și Șcheia din județul Suceava (4.732 mii lei);

- Neînregistrarea în conturile corespunzătoare de active fixe a obiectivelor de investiții finalizate, recepționate și puse în funcțiune/date în folosință, a fost constatată la următoarele unități administrativ-teritoriale: orașele Sângeorz-Băi și Năsăud, comunele Chiochiș și Teaca din județul Bistrița-Năsăud (106.539 mii lei); județul Brăila (153.066 mii lei); Sectorul 1 (22.547 mii lei), Sectorul 2 (18.143 mii lei), Sectorul 3 (5.973 mii lei), Sectorul 4 (199.691 mii lei), Sectorul 6 (10.207 mii lei) și Municipiul București (18.986 mii lei); municipiul Târgoviște, județul Dâmbovița (136.772 mii lei), municipiul Galați, comunele Ivești, Liești și Corni din județul Galați (27.056 mii lei); județul Giurgiu (26.819 mii lei); municipiul Deva (54.425 mii lei), județul Hunedoara; comuna Siliștea Gumești, județul Teleorman (29.787 mii lei);
- Neînregistrarea diferențelor rezultate din reevaluarea/neefectuarea operațiunii de reevaluare a activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor, cel puțin o dată la trei ani, eroare constatată la următoarele unități administrativ-teritoriale: municipiul Arad, județul Arad (73.146 mii lei); municipiile Călărași și Oltenița din județul Călărași (107.554 mii lei); orașul Pucioasa, județul Dâmbovița (42.061 mii lei); comuna Ștefănești de Jos (106.311 mii lei) și orașul Otopeni (99.032 mii lei) din județul Ilfov; municipiul Ploiești, județul Prahova (748.074 mii lei); județul Teleorman (453.529 mii lei);
- Necalcularea sau calcularea eronată a cheltuielilor cu amortizarea activelor fixe corporale aflate în domeniul privat al statului/unităților administrativ-teritoriale, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Leșu din județul Bistrița-Năsăud (548 mii lei); orașul Nehoiu și comuna Bozioru din județul Buzău (498 mii lei); comunele Florești (1.027 mii lei) și Poieni (300 mii lei), din județul Cluj; orașul Negrești Oaș (712 mii lei), județul Satu Mare; comuna Săcălăz, județul Timiș (370 mii lei);
- Neînregistrarea în evidența contabilă a ieșirii din patrimoniu a unor imobile aparținând domeniului public al unității administrativ-teritoriale, pentru care, prin hotărârea Consiliului Local, s-a aprobat darea în administrare către operatorul Compania de Utilități Publice „Dunărea” Brăila SA – comuna Chișcani, județul Brăila (586 mii lei);
- Neînregistrarea/înregistrarea eronată a unor mijloace fixe de natura clădirilor și terenurilor aparținând domeniului public sau privat al unităților administrativ-teritoriale (comunele Apața, Augustin, Bunești, Cristian și Voila din județul Brașov) sau menținerea în evidența contabilă a unor terenuri/clădiri ieșite din proprietatea entității (comuna Apața, județul Brașov);
- Neînregistrarea în evidența contabilă a unor active fixe corporale din categoria terenuri și clădiri, în sumă totală de 10.466 mii lei (municipiul Călărași);
- Neînregistrarea în patrimoniul propriu și nerefectarea în evidența contabilă a mijloacelor fixe (tronsoane din DJ 146) în valoare de 31.037 mii lei, preluate din domeniul public al Consiliului Județean Prahova în administrarea Consiliului Local al comunei Tomșani, în vederea realizării obiectivului de investiții „*Execuția de trotuare și elemente de scurgere a apelor de-a lungul drumului județean 146, comuna Tomșani, județul Prahova*”, pentru care a fost încheiat un contract de finanțare prin Programul național de investiții „*Anghel Saligny*” – comuna Tomșani, județul Prahova;
- Înregistrarea eronată a unor terenuri din perspectiva valorii și a suprafeței, a menținerii în evidență a unor imobile retrocedate sau care nu aparțin entității, precum și a unor bunuri care nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a fi clasificate ca active fixe a fost constatată la următoarele unități administrativ-teritoriale: municipiul Cluj-Napoca (17.297 mii lei), comunele Cornești (15.113 mii lei), Valea Ierii (458 mii lei) și Poieni (188 mii lei) din județul Cluj;
- Subevaluarea patrimoniului public și privat al UAT municipiul Ploiești, la 31.12.2023, cu suma de 567.035 mii lei, stabilită în cazul a 242 de bunuri imobile deținute de entitate, nerefectate în evidența contabilă a entității, ci înregistrate doar în evidența tehnico-operativă a Direcției de Gestiune Patrimoniu – municipiul Ploiești, județul Prahova;
- Nerespectarea reglementărilor contabile ca urmare a scăderii valorii terenurilor și clădirilor aparținând domeniului public și privat al unității administrativ-teritoriale, pe seama conturilor de capitaluri proprii, fără documente justificative întocmite și aprobate potrivit legii – comuna Frecăței, Brăila (18.982 mii lei);
- Neîntocmirea/neactualizarea inventarului bunurilor din domeniul public al statului și al unităților administrativ-teritoriale, în conformitate cu prevederile legale, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Răstolița, județul Mureș; orașele Recaș și Sânnicolau Mare, comunele Dumbrăvița și Giarmata din județul Timiș; județul Vaslui, comunele Vinderei, Băcești, Vutcani și Dragomirești din județul Vaslui;

- Nerespectarea prevederilor legale privind regimul juridic al domeniului public al unității administrativ-teritoriale ca urmare a înscrierii în evidențele cadastrale și de publicitate imobiliară, în domeniul privat al comunei Răstolița, a unor terenuri cu destinație forestieră care, potrivit legii, alcătuiesc proprietatea publică a acesteia – comuna Răstolița, județul Mureș;
- Neconformități cu privire la evidența contabilă analitică a fondurilor externe nerambursabile prin neînregistrarea tuturor cererilor de plată depuse, nediminuarea soldului cu avansurile încasate și cofinanțările eligibile ale beneficiarului, identificate la următoarele unități administrativ-teritoriale: județul Brăila (1.032 mii lei) și comuna Chișcani (1.796 mii lei) din județul Brăila; județul Harghita, comunele Mădăraș, Praid și Sândominic din județul Harghita (16.442 mii lei); județul Maramureș (2.966 mii lei);
- Efectuarea unor cheltuieli neeligibile, cu consecința nerecuperării sumelor plătite din fondurile europene nerambursabile, în valoare totală de 2.034 mii lei, la: UAT Sectorul 1 (179 mii lei, în cadrul „Programului Operațional Capacitate Administrativă”) și UAT Sectorul 5 (1.855 mii lei, în cadrul „Programul Operațional Capital Uman”);
- Nerespectarea în totalitate a prevederilor OUG nr. 90/2023 pentru aprobarea unor măsuri de reducere a cheltuielilor bugetare pe anul 2023 în vederea încadrării în ținta de deficit bugetar asumată prin Programul de convergență, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, prin depășirea nivelului mediei plăților efectuate în perioada ianuarie-septembrie 2023: orașul Chișineu-Criș, județul Arad; comuna Jebel, județul Timiș.

Audit de conformitate

Modul de organizare, recrutare și salarizare a personalului din cadrul instituțiilor publice finanțate din bugetul centralizat al unităților administrativ-teritoriale

Curtea a auditat **141 de unități administrativ-teritoriale și entități din subordinea acestora**, având ca subiect de audit obținerea unei asigurări rezonabile că atât controalele, cât și procedurile sistemului de organizare, recrutare și salarizare sunt în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante care au fost în vigoare pe parcursul exercițiului financiar 2023.

Principalele neconformități au fost următoarele:

- La nivelul autorităților administrației publice locale nu au fost identificate toate activitățile procedurale desfășurate și nu au fost elaborate proceduri operaționale prin care să se stabilească/descrie pașii de urmat, modalitățile de lucru, responsabilitățile persoanelor implicate, astfel încât activitățile să se desfășoare cu respectarea principiilor legalității, regularității și gestiunii eficiente în utilizarea resurselor financiare ale unităților administrativ-teritoriale.
- În cele mai multe situații, nu s-a procedat la actualizarea *Regulamentului de ordine interioară* corespunzător modificărilor aduse *Codului muncii* prin acte normative adoptate ulterior aprobării acestuia prin dispoziția primarului, precum și a modificărilor din organigrama și din *Regulamentul de organizare și funcționare* aprobate de autoritatea deliberativă.
- La nivelul unor entități se constată lipsa unor forme de control cu privire la activitățile de angajare, a întocmirii fișelor de post, a organizării instruirilor specifice, existând riscul asigurării unor servicii neprofesioniste. Astfel, nu au fost actualizate fișele posturilor în concordanță cu modificările intervenite în sfera atribuțiilor fiecărui salariat și cu prevederile din *Regulamentul de organizare și funcționare*, existând neconformități privind ținerea evidenței prezenței și a concediilor de odihnă.
- Nu au fost identificate nevoile de formare profesională a funcționarilor publici și a personalului contractual și, în același timp, nu s-a asigurat participarea salariaților la cursuri de formare profesională, astfel încât să se realizeze adaptarea salariatului la cerințele postului, actualizarea cunoștințelor și dobândirea unor cunoștințe avansate, a unor metode și proceduri specifice, necesare pentru realizarea activităților profesionale.
- La nivelul entităților nu funcționează un sistem de monitorizare și raportare a realizării activităților și nici nu au fost stabiliți indicatori de performanță la nivelul compartimentelor, nefiind, astfel, elaborate proceduri privind monitorizarea performanțelor activităților.
- Documentele privind organizarea și exercitarea controlului financiar preventiv nu au fost actualizate în toate cazurile, deși unele reglementări legale, aferente operațiunilor cuprinse în cadrul general al operațiunilor supuse controlului financiar preventiv, au suferit modificări.
- Auditul a relevat un aspect esențial, și anume necunoașterea prevederilor legale aplicabile administrației publice locale în domeniul salarizării, cu toate că *Legea-cadru nr. 153* este în vigoare încă din anul 2017.

- Majoritatea abaterilor identificate se referă la nerespectarea dispozițiilor legale cu privire la modul de stabilire și de acordare a drepturilor salariale convenite personalului de specialitate, precum și persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică, unele entități continuând practica acordării unor sporuri și adaosuri fără a exista bază legală în acest sens. Astfel, s-a reținut efectuarea nelegală a unor cheltuieli de personal, reprezentând:
 - drepturi salariale acordate personalului cu depășirea nivelului indemnizației vicepreședintelui consiliului județean/viceprimarului, după caz;
 - majorări ale indemnizațiilor primarului și/sau viceprimarului prin utilizarea unui salariu minim brut pe țară superior celui prevăzut de dispozițiile legale pentru calculul indemnizației persoanelor care ocupă funcții de demnitate publică;
 - majorări nelegale ale indemnizațiilor lunare acordate consilierilor locali prin raportare la indemnizațiile pentru funcțiile de demnitate publică care au fost majorate nelegal;
 - indemnizații de concediu de odihnă acordate în cuantum mai mare față de cel legal convenit;
 - drepturi salariale acordate fără bază legală: drepturi cu caracter reparatoriu, diverse premii și drepturi bănești acordate salariaților cu ocazia unor sărbători, sporuri pentru condiții periculoase și vătămătoare;
 - drepturi necuvenite sau calculate eronat pentru activitatea prestată în proiectele finanțate din fonduri europene nerambursabile.

Audit de conformitate

Regularitatea și corectitudinea plăților pentru bunuri și servicii efectuate de către unitățile administrativ-teritoriale

Curtea a auditat **94 de unități administrativ-teritoriale**, având ca subiect de audit obținerea unei asigurări rezonabile că atât controalele, cât și modul de realizare a angajamentelor legale concretizate în plăți pentru bunuri și servicii sunt efectuate în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante, în vigoare pe parcursul perioadei auditate.

Principalele neconformități au fost următoarele:

- Nerealizarea sau actualizarea întârziată a strategiei și a programului anual de achiziții publice, fundamentarea incorectă și nepublicarea în SEAP a programului anual de achiziții, neelaborarea corectă a referatelor de necesitate care stau la baza achizițiilor au afectat transparența și corectitudinea procesului de achiziție publică.
- Contractele au fost fragmentate pentru a realiza achiziții directe și pentru a evita procedurile competitive (licitații deschise sau restrânse etc.), dar au fost și cazuri în care nu au fost utilizate mijloace electronice pentru aplicarea procedurilor de atribuire. Nu au fost respectate întotdeauna regulile privind estimarea valorii contractelor, ceea ce a condus la selecția greșită a procedurii de achiziție.
- Numeroasele deficiențe identificate arată neexercitarea controlului financiar preventiv asupra contractelor de achiziție publică de bunuri și servicii și lipsa unei supravegheri adecvate a derulării contractelor. Decontările nelegale pentru servicii nejustificate subliniază necesitatea unor mecanisme stricte de supraveghere și respectarea întocmai a legislației din domeniu.
- Lipsa unor proceduri operaționale clare privind recepția bunurilor și a serviciilor achiziționate, precum și absența sau completarea formală a documentelor justificative au afectat transparența și legalitatea cheltuielilor.
- Efectuarea de plăți nelegale sau nejustificate, inclusiv pentru servicii care nu au fost prestate:
 - costuri suplimentare nejustificate pentru servicii de telefonie mobilă;
 - cheltuieli de transport și cazare ce depășesc plafoanele legale în cazul participării la cursuri de pregătire profesională;
 - acceptarea la plată a unor pierderi tehnologice, aparținând societăților de termoficare;
 - majorări ale contractelor cu peste 50%, fără a avea incluse în contract clauze de revizuire precise;
 - servicii juridice, mass-media, servicii medicale plătite în afara cadrului legal;
- Acceptarea unor prețuri mai mari decât cele contractate inițial.

- Angajarea și ordonanțarea cheltuielilor fără viza de control financiar preventiv.
- În unele cazuri, unitățile administrativ-teritoriale nu au înregistrat sau nu au constituit garanții de bună execuție pentru contractele încheiate și nu au aplicat în mod corespunzător penalitățile prevăzute în contracte, fie din cauza unei monitorizări deficitare, fie din lipsa unor proceduri clare de gestionare a obligațiilor contractuale. De asemenea, întârzierile la plată au generat cheltuieli suplimentare sub formă de dobânzi și penalități, afectând astfel echilibrul bugetar.

Audit de conformitate

Regularitatea și corectitudinea plăților pentru cheltuieli de capital efectuate de către unitățile administrativ-teritoriale, precum și verificarea modului de punere în funcțiune a obiectivelor de investiții

Curtea a auditat **148 de unități administrativ-teritoriale**, având ca subiect de audit obținerea unei asigurări rezonabile că atât controalele, cât și modul de realizare a angajamentelor legale concretizate în plăți pentru cheltuieli de capital sunt efectuate în conformitate cu legislația, normele și reglementările relevante în vigoare pe parcursul perioadei auditate.

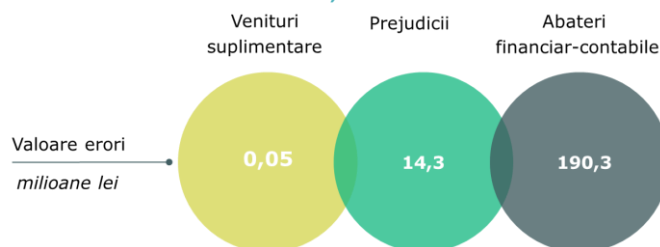
Principalele neconformități au fost următoarele:

- Auditurile efectuate au relevat un set de deficiențe recurente în practicile legate de elaborarea Programului anual al achizițiilor publice (PAAP), iar surprinzător este faptul că unele primării comunale nu întocmesc deloc PAAP. Chiar și în cazurile în care există parțial un plan, lipsesc etapele formale de aprobare internă (emiterea unei hotărâri de consiliu local sau a unei dispoziții de aprobare), ceea ce pune sub semnul întrebării asumarea instituțională a documentului. De asemenea, s-a remarcat faptul că multe UAT-uri care au un PAAP inițializat nu îl actualizează corespunzător atunci când intervin schimbări (precum aprobarea bugetului sau apariția unor proiecte noi).
- Respectarea clauzelor contractuale în achizițiile publice este esențială pentru asigurarea eficienței cheltuirii banilor publici și a livrării serviciilor/lucrărilor de calitate la timp. Cu toate acestea, numeroase rapoarte de audit au relevat abateri semnificative de la cantitățile, calitatea și termenele asumate prin contracte. Contractele publice prevăd clar cantitatea și calitatea lucrărilor ce trebuie executate, însă, în practică, apar frecvent discrepanțe. Au existat cazuri de lucrări neexecutate, dar decontate ca realizate, ceea ce indică deficiențe grave de control. Cu alte cuvinte, administrația plătește mai mult decât s-a realizat în realitate, ceea ce echivalează cu risipă sau chiar cu potențială fraudă. Aceste situații arată că verificarea calității și a cantității lucrărilor este adesea deficitară – fie din neglijență, fie din complicitate – permițând efectuarea de plăți pentru lucrări fictive sau neconforme.
- Contractele includ, de regulă, termene de finalizare și penalități de întârziere menite să descurajeze depășirea duratei de execuție. Cu toate acestea, unele administrații locale nu monitorizează strict progresul și nu sancționează depășirile. Acest fapt are drept urmare finalizarea lucrărilor cu mult peste termen, afectându-i pe beneficiari, în timp ce contractantul nu suportă consecințele financiare ale întârzierii. Astfel de practici încurajează potențialii executanți să nu trateze cu seriozitate termenele asumate.
- O altă categorie de deficiențe vizează ajustările de preț și costurile adiționale în contractele de lucrări. Deși legile achizițiilor publice conțin mecanisme de abordare și corectare a situațiilor în care prețurile cresc accelerat, aceste mecanisme nu au fost preluate întotdeauna în cuprinsul contractelor de achiziție publică, făcând astfel dificilă actualizarea valorilor contractelor în acest moment, cu atât mai mult cu cât nu există o abordare unitară pentru toate tipurile de contracte.
- Unele autorități locale au interpretat greșit sau au aplicat defectuos prevederile privind actualizarea valorii contractelor în anumite condiții (de exemplu, *OG nr. 15/2021* prevede ajustarea prețurilor pentru variațiile costurilor materialelor, excluzând însă în mod explicit ajustarea profitului), generând plăți nejustificate.

ÎNVĂȚĂMÂNT

Cheltuielile efectuate în exercițiul bugetar 2023 cu domeniul **Învățământ** au fost în valoare de 11.721 milioane lei, reprezentând 8,2% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Figura 6: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2023 – domeniul **Învățământ**

Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Auditul a relevat lipsa personalului auxiliar și nedidactic din școli sau pregătirea deficitară a acestuia, ceea ce îngreunează administrarea eficientă a unităților de învățământ.
- Partajarea finanțării între administrația centrală și cea locală amplifică riscul în realizarea formală a angajării, lichidării, ordonanțării și plății cheltuielilor bugetare.
- Dubla subordonare a finanțării poate avea ca impact și controale interne nefuncționale asupra înregistrărilor contabile efectuate, a inventarierii anuale și a reevaluării patrimoniului, precum și neimplicarea ordonatorilor principali/secundari de credite în înlăturarea cauzelor care au generat neconformități.
- Modificările în implementarea aplicațiilor informatice cu care se operează în domeniul financiar-contabil sau schimbările de aplicații informatice au favorizat apariția unor denaturări în documentele financiar-contabile și în evidența tehnico-operativă.
- Programele operaționale derulate prin bugetul UE au reprezentat o oportunitate pentru autoritățile locale de a accesa finanțări pentru investițiile în infrastructura școlară, fondurile putând fi utilizate pentru proiecte de construcție, reabilitare, modernizare și dotare a creșelor/grădinițelor/unităților de învățământ primar și secundar inferior/liceelor tehnologice și a școlilor profesionale.
- Achizițiile și derularea proiectelor de investiții în infrastructura școlară au fost afectate de anumite neregularități care au avut impact asupra corectitudinii datelor financiare, dar și asupra eficienței în alocarea și utilizarea resurselor bugetare.

Observațiile de audit, în sinteză, au fost următoarele:

- Nerespectarea întru totul, a destinației sumelor repartizate din bugetul de stat pentru finanțarea de bază: Școala Gimnazială Dârvari din subordinea comunei Dârvari, județul Mehedinți (11 mii lei);
- Nestabilirea, neînregistrarea și neurmărirea spre încasare a valorii arendei cuvenite pentru cele 13 ha de teren agricol, aflate în proprietatea Școlii Gimnaziale Mihai Bravu și arendate unei societăți: Școala Gimnazială Mihai Bravu, județul Tulcea (8 mii lei);
- Necalcularea, neînregistrarea și neurmărirea încasării penalităților contractuale în sumă de 698 mii lei, cuvenite Sectorului 3 de la furnizorul care nu și-a respectat obligațiile privind „revitalizarea spațiilor sportive” la o școală gimnazială;
- Efectuarea de plăți nelegale în sumă de 510 mii lei, în contul personal al administratorului financiar al Colegiului Național „Mihail Sadoveanu” Pașcani, județul Iași;
- Acordarea unor drepturi de natură salarială, care exced prevederile legale privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice la Liceul Teoretic „Ana Ipătescu” Gherla, județul Cluj (42 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale pentru cheltuieli de capital fără contraprestație la obiectivele de investiții „Finalizare lucrări și punere în funcțiune la Grădinița cu Program Prolungit nr. 4, realizare modernizare și extindere cu un corp nou” municipiul Suceava, „Reabilitare termică Școală veche din comuna Horodnic de Sus, județul Suceava în vederea creșterii gradului de eficiență energetică”, „Reabilitare interioară Școala nr. 2, comuna Mălini, județul Suceava”, „Lucrări de împrejmuire la Școala Gimnazială din sat Sf. Ilie, comuna Scheia, județul Suceava” și „Reabilitare și modernizare curte Școală Gimnazială Găinești, corp A, sat Găinești, comuna Slatina, județul Suceava” (120 mii lei);

- Acceptarea la plată și decontarea unor situații de lucrări supradimensionate, nereale, majorate nejustificate cu valoarea unor lucrări neexecutate și/sau ajustarea nelegală a prețurilor contractelor de achiziție publică încheiate pentru realizarea obiectivelor de investiții, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comunele Albeștii de Argeș, Cepari și Bughea de Sus din județul Argeș (70 mii lei); comunele Diosig, Sântandrei și Căbești din județul Bihor (86 mii lei); comunele Ungureni și Manoleasa din județul Botoșani (84 mii lei); comuna Caraula, județul Dolj (1.196 mii lei); comuna Copalnic Mănăstur, județul Maramureș (210 mii lei); comuna Gogoșu, județul Mehedinți (48 mii lei); comunele Târnava (148 mii lei), Moșna (66 mii lei) și Cristian (64 mii lei) din județul Sibiu;
- Acordarea de avansuri din fonduri publice pentru realizarea de obiective de investiții și servicii de proiectare, fără ca acestea să fie justificate în termenul legal: comuna Cernătești, județul Dolj (48 mii lei), comuna Ulmi, județul Giurgiu (1.953 mii lei);
- Supraevaluarea plăților aferente cheltuielilor de capital (active nefinanciare) prin decontarea nelegală a unor lucrări neexecutate sau ca urmare a unor ajustări și actualizări ce exced cadrului normativ în vigoare, în cazul a nouă obiective de investiții realizate la următoarele unități administrativ-teritoriale: comunele Pungești (470 mii lei), Dragomirești (340 mii lei) și Tăcuta (10 mii lei) din județul Vaslui.
- Nerespectarea prevederilor legale privind darea în consum/punerea în operă a unor materiale achiziționate, care au fost înregistrate în conturi de cheltuieli fără documente justificative legal întocmite și aprobate, din care să rezulte consumul/punerea în operă: Școala Gimnazială Comuna Bătrâni, județul Prahova (161 mii lei); Liceul Tehnologic „Mihai Novac” Oravița, județul Caraș-Severin (16 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale, nejustificate ca urmare a nelivrării unor piese de mobilier școlar și a unor echipamente și achiziționarea de mobilier cu încălcarea restricțiilor impuse de prevederile legale, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: orașul Urlați (151 mii lei), comunele Florești (528 mii lei), Filipeștii de Târg (155 mii lei), Poiana Câmpina (102 mii lei) din județul Prahova; orașul Bucecea, județul Botoșani (24 mii lei);
- Acceptarea la plată și decontarea nelegală a unor servicii de telefonie mobilă, abonamente/servicii nealocate/neutilizate, depășiri ale costurilor abonamentelor lunare, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Hopârta, județul Alba (15 mii lei), sumă care a fost recuperată; Liceul Teoretic Traian Lalescu și Liceul Tehnologic Dierna – municipiul Orșova, județul Mehedinți (14 mii lei);
- Decontarea nejustificată din contul bugetului de stat, în cadrul Programului-pilot de acordare a unui suport alimentară pentru preșcolari și elevii din unitățile de învățământ preuniversitar de stat, a unor sume ca urmare a acceptării la plată a unui preț unitar superior celui contractual – comuna Brețcu, județul Covasna (26 mii lei);
- Decontarea unor servicii de securitate în muncă, fără contraprestație: Școala Gimnazială Chevereșu Mare, județul Timiș (11 mii lei);
- Acordarea de burse elevilor fără a avea la bază documente justificative prevăzute de reglementările aplicabile în vigoare: Școala Gimnazială Mavrodin, județul Teleorman (216 mii lei);
- Acceptarea la plată și decontarea nelegală a facturilor emise de operatorul de termoficare, fără aplicarea cotei reduse de TVA prevăzută de Codul fiscal pentru livrarea de energie termică în sezonul rece, la Colegiul Tehnic Rădăuți, Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi”, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu”, Școala Gimnazială „Bogdan Vodă” și Școala Gimnazială „Gheorghe Popadiuc”, ordonatori terțieri de credite ai UAT municipiul Rădăuți, județul Suceava (118 mii lei);
- Efectuarea de plăți nejustificate în sumă totală de 3.847 mii lei, efectuate la Sectorul 2 (Direcția Generală pentru Administrarea Patrimoniului Imobiliar Sector 2) pentru lucrări de modernizare în școli, constând în ajustări nelegale ale prețurilor contractate;
- Necuantificarea, neînregistrarea și nerecuperarea de către Sectorul 2 (Direcția Generală pentru Administrarea Patrimoniului Imobiliar Sector 2) a sumei de 296 mii lei, reprezentând contravaloarea voucherelor pentru sport neutilizate în cadrul unui program școlar aprobat de Consiliul Local;
- Efectuarea unor cheltuieli neeligibile, cu consecința nerecuperării din fondurile europene nerambursabile a sumelor plătite din bugetul local, la Sectorul 2 (Direcția Generală pentru Administrarea Patrimoniului Imobiliar Sector 2), în valoare de 702 mii lei, în anul 2023;
- Neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidența contabilă a unor active, având drept consecință denaturarea informațiilor prezentate în situațiile financiare încheiate: Liceul Teoretic Traian Lalescu și Liceul Tehnologic Dierna din subordinea UAT municipiul Orșova (39 mii lei); Școala Gimnazială Corcova din subordinea UAT comuna Corcova (71 mii lei), Școala Gimnazială Dârvari din subordinea UAT comuna

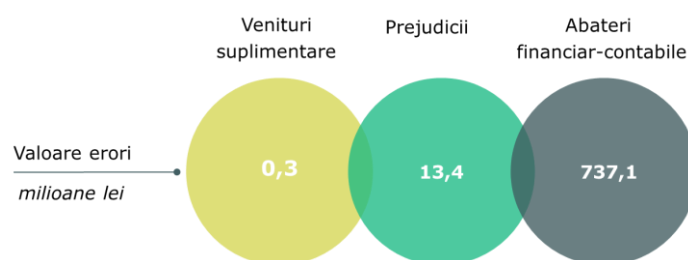
Dârvari (89 mii lei), Școala Gimnazială Șimian, Școala Gimnazială Cerneți și Liceul Tehnologic Tudor Vladimirescu din subordinea UAT comuna Șimian din județul Mehedinți (168 mii lei);

- Nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente prin înregistrarea eronată a operațiunilor și tranzacțiilor la data plății cheltuielilor, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comunele Chiochiș și Târlisua, județul Bistrița-Năsăud; Școala Profesională Comuna Bălțești subordonată comunei Bălțești (47 mii lei – în anul 2023 și 24 mii lei – în anul 2022), județul Prahova;
- Recunoașterea la venituri ale anului auditat a unor bunuri primite cu titlu gratuit anterior anului auditat, fiind încălcată aserțiunea de separare a exercițiilor și generând denaturarea rezultatului exercițiului financiar al anului 2023: Școala Gimnazială Călnic, comuna Călnic, județul Gorj (169 mii lei);
- Nerespectarea destinației creditelor bugetare aprobate în bugetul de venituri și cheltuieli, prin angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata unor active fixe corporale din creditele bugetare aprobate pentru *Bunuri și servicii*, plăți ce trebuiau efectuate de la *Active nefinanciare*, de către ordonatorul terțiar de credite de la Școala Gimnazială „Nicolae Labiș” Mălini, județul Suceava (126 mii lei);
- Menținerea nejustificată în soldul contului *Active fixe în curs de execuție* a valorii lucrărilor finalizate și recepționate la obiectivul de investiții „*Construire parcare la Căminul Cultural Scrada și Școala Gimnazială Scrada, din satul Scrada, comuna Berlești, județul Gorj*”: comuna Berlești, județul Gorj (119 mii lei);
- Neevidențierea/neraportarea prin situațiile financiare a unor obligații restante ce reprezintă contravaloarea unor lucrări realizate și neachitate în cursul exercițiului financiar 2023: comuna Manoleasa – Școala Gimnazială Manoleasa, județul Botoșani (566 mii lei);
- Înregistrarea eronată în evidența contabilă, la categoria obiectelor de inventar, a unor bunuri de natura mijloacelor fixe, precum și înregistrarea dublă a unor obiecte de inventar: comuna Sânzieni – Școala Gimnazială „Apor István”, județul Covasna (44 mii lei);
- Supraevaluarea activelor necurente prin neactualizarea și neaprobarea inventarului bunurilor din domeniul public/privat și neasigurarea concordanței între valorile acestuia și cele reflectate în situațiile financiare anual încheiate: comunele Rebricea (3.754 mii lei) și Voinești (758 mii lei) din județul Vaslui;
- Neefectuarea operațiunii de reevaluare a activelor fixe corporale de natura terenurilor și construcțiilor, aflate în patrimoniul unității de învățământ, cel puțin o dată la trei ani: Școala Gimnazială Bordei Verde (528 mii lei), Școala Gimnazială Unirea (578 mii lei) și Școala Gimnazială „General Stan Poetaș” Ulmu (21 mii lei) din județul Brăila.

SĂNĂTATE

Domeniul *Sănătate* a consumat fonduri publice în valoare de 27.806 milioane lei, reprezentând 19,3% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Figura 7: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2023 – domeniul *Sănătate*

Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Sistemul de salarizare a personalului din cadrul unităților sanitare de subordonare locală continuă să fie afectat de erori în interpretarea și aplicarea prevederilor legale cu privire la stabilirea salariilor, acordarea unor sporuri sau a altor drepturi salariale.

- Procesul de recrutare a personalului este încă deficitar în găsirea unor soluții de eficientizare a posturilor vacante, respectiv a unor modalități de atragere a personalului în zonele rurale.
- Evidența timpului de muncă relevă lacune în gestionarea și transparența programului de lucru pentru personalul medical.
- Au fost stabilite incorect procedurile de achiziții, prin divizarea în mai multe achiziții directe de valori mai mici, după coduri CPV diferite pentru produse similare, aspecte care au condus la utilizarea în exces a achizițiilor directe.
- Este esențial ca personalul implicat în desfășurarea procedurilor de achiziții să fie bine pregătit și să aibă cunoștințele necesare pentru a gestiona eficient procesele de achiziție și pentru a se asigura că se respectă toate reglementările legale și normele de etică.
- Sistemul sanitar din România este reglementat de o gamă complexă de acte normative; complexitatea legislației și frecvențele modificări afectează adeseori comportamentul furnizorilor de servicii medicale și pe cel al organismelor de reglementare, având un impact semnificativ asupra calității și accesului la servicii medicale.

Observațiile de audit, în sinteză, au fost următoarele:

- Plata unor drepturi salariale stabilite eronat prin calcularea sporului pentru condiții de muncă și/sau pentru munca prestată în zilele de repaus săptămânal, sărbători legale la Spitalul Județean de Urgență Botoșani, județul Botoșani (497 mii lei);
- Angajarea și efectuarea de plăți nelegale, reprezentând drepturi salariale stabilite în baza unor contracte de muncă, prin cumul de funcții, cu încălcarea prevederilor legale: Spitalul Municipal Sebeș, județul Alba (242 mii lei); Spitalul Județean de Urgență Satu Mare, județul Satu Mare (252 mii lei);
- Stabilirea și plata unor drepturi salariale cu nerespectarea cadrului legal în vigoare, reprezentând drepturi stabilite în baza unor decizii manageriale pentru efectuarea unor sarcini suplimentare: Spitalul Municipal Odorheiu Secuiesc, județul Harghita (1.037 mii lei);
- Stabilirea unor drepturi salariale aferente activității prestate în linia de gardă de către personalul sanitar cu pregătire superioară: Spitalul Orășenesc Hațeg, județul Hunedoara (1.556 mii lei); Spitalul Municipal Vulcan, județul Hunedoara (651 mii lei);
- Acordarea unor drepturi de natură salarială care exced prevederile legale privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice: Spitalul Clinic de Urgență pentru Copii Cluj-Napoca, județul Cluj (428 mii lei); Spitalul Clinic de Pneumoftiziologie „Leon Daniello” Cluj-Napoca, județul Cluj (379 mii lei);
- Efectuarea de cheltuieli de personal în baza unor contracte individuale de muncă nelegal încheiate prin încadrarea de personal pe posturile vacante, în perioada în care, conform prevederilor legale, ocuparea acestor posturi era suspendată: Spitalul Orășenesc Pucioasa, județul Dâmbovița (499 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale prin acordarea unor sporuri în quantum mai mare decât cel reglementat legal pentru personalul medical care își desfășoară activitatea atât în blocul operator, cât și în alte secții din cadrul Spitalului Județean de Urgență Târgu-Jiu (162 mii lei);
- Acordarea unor sporuri nereglementate de legislația în vigoare pentru persoanele care ocupă funcții de conducere: Spitalul Municipal Odorheiu Secuiesc, județul Harghita (101 mii lei); Spitalul Județean de Urgență Satu Mare, județul Satu Mare (95 mii lei);
- Nerespectarea prevederilor legale privind acordarea sporului pentru activitatea depusă în cadrul proiectelor cu finanțare din fonduri europene: Spitalul Județean de Urgență Deva, județul Hunedoara (136 mii lei);
- Stabilirea eronată și plata sporului pentru condiții deosebite personalului TESA și muncitor din cadrul Sanatoriului de Pneumoftiziologie Geoagiu, județul Hunedoara (885 mii lei);
- Acceptarea la plată a unor sume reprezentând TVA înscrisă în facturile fiscale emise de furnizori, deși operațiunile, conform prevederilor legale, erau scutite de la plata TVA: Spitalul „Sf. Ștefan” Rovinari, județul Gorj (56 mii lei); Spitalul Municipal de Urgență Pașcani, județul Iași (48 mii lei); Spitalul Județean de Urgență „Dr. Constantin Andreoiu” Ploiești, județul Prahova (227 mii lei); Spitalul Orășenesc Urlați, județul Prahova (122 mii lei); Administrația Spitalelor și Serviciilor Medicale București (252 mii lei);
- Efectuarea nelegală a unor plăți mai mari decât obligațiile reale de plată datorate unor furnizori: Spitalul Municipal de Urgență Caransebeș, județul Caraș-Severin (168 mii lei);

- Efectuarea de plăți nejustificate din creditele bugetare aprobate la cheltuieli cu bunuri și servicii, în sumă totală de 139 mii lei, la Spitalul Județean de Urgență Drobeta-Turnu Severin (6 mii lei) și Spitalul Municipal Orșova din subordinea municipiului Orșova (133 mii lei);
- Neînregistrarea în patrimoniu (nici la orașul Măcin și nici la Spitalul Orășenesc Măcin) a dotării ambulatoriului integrat al Spitalului Orășenesc Măcin, județul Tulcea cu echipamente de specialitate în valoare de 11.284 mii lei;
- Înregistrarea dublă în evidență a unor bunuri materiale destinate activității specifice de gestionare a crizei COVID-19 (echipamente medicale și materiale sanitare), atât în evidența contabilă a ordonatorului principal de credite, cât și în evidența ordonatorului terțiar de credite – Spitalul Municipal de Urgență Caransebeș, județul Caraș-Severin (10.470 mii lei);
- Neînregistrarea în evidența contabilă, în fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul public, a sumei de 12.108 mii lei, reprezentând valoarea de inventar a Unității Modulare de Terapie Intensivă a Spitalului Județean de Urgență Piatra Neamț, județul Neamț;
- Menținerea nejustificată în contul *Active fixe corporale în curs de execuție* a valorii obiectivelor de investiții finalizate, recepționate și date în folosință la Spitalul Județean de Urgență Miercurea-Ciuc, județul Harghita (9.193 mii lei) și la Spitalul Județean de Urgență „Dr. Constantin Andreoiu” Ploiești (29.470 mii lei);
- Neconstituirea și neînregistrarea, în totalitate, în evidența contabilă a provizioanelor pentru litigii la Spitalul Municipal Odorheiu Secuiesc, județul Harghita (3.440 mii lei), Spitalul Județean de Urgență Miercurea-Ciuc, județul Harghita (2.105 mii lei) și Spitalul de Pneumoftiziologie Baia Mare, județul Maramureș (1.312 mii lei);
- Neefectuarea reevaluării activelor fixe corporale de natura construcțiilor și terenurilor unor spitale, cel puțin o dată la trei ani: Municipiul București (Administrația Spitalelor și Serviciilor Medicale București și alte patru instituții publice subordonate) diferența neînregistrată pe active fiind de 491.722 mii lei; Spitalul Județean de Urgență Satu Mare, județul Satu Mare (6.912 mii lei).

Audit de conformitate

Modul de organizare, recrutare și salarizare a personalului din unitățile sanitare spitalicești de subordonare locală

Curtea a auditat **38 de spitale de subordonare locală**, având ca subiect de audit evaluarea modului de organizare, recrutare și salarizare a resurselor umane din instituțiile sanitare subordonate unităților administrativ-teritoriale, în raport cu legile, regulile și reglementările relevante.

Principalele neconformități au fost următoarele:

- Procesul de organizare al unităților sanitare spitalicești de subordonare locală a fost afectat, în unele cazuri, de nerespectarea prevederilor legale privind aprobarea organigramei și actualizarea statului de funcții, neactualizarea Regulamentului de organizare și funcționare, a Regulamentului intern, precum și neîntocmirea/neactualizarea fișelor de post.
- O parte dintre entitățile auditate nu au respectat cadrul legal ce reglementează modul de recrutare a personalului din domeniul unităților sanitare spitalicești de subordonare locală, existând cazuri de recrutare și angajare fără concurs, cazuri de menținere pe posturi de conducere a unor salariați prin prelungirea perioadelor de interimat, de angajare cu contract de muncă part-time a unor salariați care dețineau un contract de muncă pe perioadă nedeterminată, neexistând în unele unități sanitare proceduri scrise și formalizate privind recrutarea personalului.
- Au fost identificate cazuri în care, deși entitățile au avut posibilitatea organizării de concurs pentru angajarea de personal medical, s-a recurs la încheierea de contracte de prestări servicii, care s-au dovedit a fi neeconomice pentru activitatea entității, iar, în cadrul unor entități, a fost menținută activitatea profesională a medicilor care nu întrunesc condițiile necesare prevăzute de actele normative în vigoare în vederea prestării activității în unități sanitare publice după împlinirea vârstei de pensionare.
- Mai mult, misiunile de audit au reliefat neconcordanțe între datele înscrise în foile colective de prezență (pontaje) întocmite și datele preluate în statele de salarii, condicile de prezență, nerespectarea normelor legale în vigoare cu privire la evidențierea orelor de începere și de sfârșit

ale programului de lucru desfășurat de personalul medical, precum și neexistența unei evidențe clare a orelor prestate suplimentar ce urmează a fi recuperate ulterior prin timp liber corespunzător.

- Au fost constatate aspecte de nelegalitate în ceea ce privește modul de stabilire a salariului de bază, a salariului de încadrare pe post, precum și modul de acordare a sporurilor de orice fel în concordanță cu reglementările legale în vigoare (spor de tură, gărzi, spor de toxicitate, stimulente financiare etc.).

Audit de conformitate

Verificarea respectării dispozițiilor legale în domeniul achizițiilor publice efectuate de către unitățile spitalicești aflate sub coordonarea autorităților administrației publice locale

Curtea a auditat **34 de spitale de subordonare locală**, având ca subiect de audit verificarea modului de respectare a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice efectuate în ultimii trei ani (achizițiile directe din SEAP/din afara SEAP) și a procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică/acordurilor-cadru pentru bunuri și servicii, respectiv execuție lucrări.

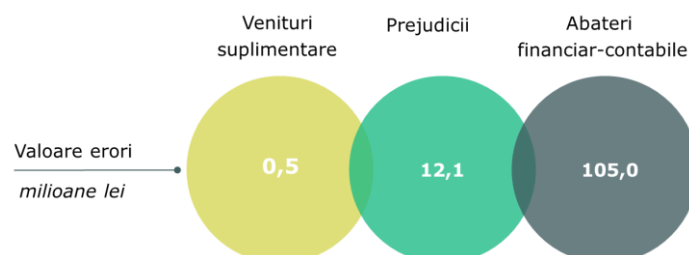
Principalele neconformități au fost următoarele:

- Programul anual al achizițiilor publice nu își atinge scopul de instrument managerial, atât în planificarea și monitorizarea portofoliului de procese de achiziție, cât și în planificarea resurselor necesare derulării proceselor, în condițiile în care nu cuprinde toate contractele de achiziții publice inițiate și atribuite și nici toate informațiile prevăzute de legislația în vigoare.
- Planificarea neadecvată a achizițiilor, transpusă prin identificarea incorectă a necesităților, necuprinderea în referatele de necesitate a valorii estimate a achizițiilor și lipsa unei strategii de contractare contribuie la creșterea riscurilor de anulare a procedurilor de achiziție sau de operare a diverselor modificări ale contractului de achiziție în funcție de disponibilitatea surselor de finanțare.
- Stabilirea unor necesități subestimate, precum și lipsa monitorizării modului de derulare a contractelor subsecvente încheiate în cadrul acordurilor-cadru conduc la efectuarea de achiziții/plăți ce depășesc angajamentele contractate.
- Aplicarea în mod excesiv a procedurii de achiziții directe și divizarea achizițiilor publice în valori mai mici, după diferite coduri CPV pentru produse similare, cu scopul încadrării în pragurile valorice pentru achiziții directe, au consecințe în neasigurarea cadrului concurențial în atribuirea contractelor de achiziții publice și în nerespectarea principiului transparenței.
- Publicarea cu întârziere sau nepublicarea anunțului de atribuire/documentelor constatatoare împiedică accesul persoanelor interesate la informațiile referitoare la contractele încheiate, respectiv la modul de îndeplinire/neîndeplinire a obligațiilor contractuale de către contractant, cu posibile consecințe asupra transparenței proceselor de achiziții.
- În unele cazuri, încălcarea principiului tratamentului egal în realizarea achizițiilor publice prin nesolicitarea de către comisiile de evaluare de clarificări/completări ale documentelor prezentate de ofertanți a condus la respingerea fără o motivare temeinică a ofertelor unor operatori economici.
- Prin neconstituirea/nerespectarea tratamentului contabil de înregistrare a garanțiilor de bună execuție, autoritatea contractantă este pusă în imposibilitatea de a emite pretenții asupra garanției de bună execuție oricând pe parcursul îndeplinirii contractului, inclusiv pe perioada de garanție acordată, în cazul în care executantul nu își îndeplinește obligațiile asumate prin contract.
- Nu a fost realizată o bună gestiune financiară în ceea ce privește asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în utilizarea fondurilor publice, fiind identificate neconformități cu privire la cheltuielile pentru asigurarea hranei pacienților, decontarea unor cheltuieli pentru lucrări nerecepționate în cantitatea facturată și plătită, acceptarea la plată a unor facturi în care s-a înscris un preț mai mare decât cel din actul adițional la contract, precum și acceptarea la plată a sumelor reprezentând TVA aferentă livrărilor de echipamente medicale scutite la plata TVA.

CULTURĂ, RECREERE ȘI RELIGIE

Cheltuielile efectuate în exercițiul bugetar 2023 cu domeniul **Cultură, recreere și religie** au fost în valoare de 13.231 milioane lei, reprezentând 9,2% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Figura 8: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2023 – domeniul **Cultură, recreere și religie**

Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Instituțiile publice de cultură asigură serviciile minimale de administrare a acestora și serviciile suport pentru producerea bunurilor și serviciilor culturale.
- Fondurile alocate domeniului **Cultură, recreere și religie** se mențin la același nivel ca pondere în total cheltuieli, fiind de remarcat sumele alocate în anul 2023 pentru proiecte care vizează rețeaua de infrastructură culturală publică (cu finanțare din FEN-uri).
- Au fost identificate și în acest domeniu neconformități legate de aplicarea corespunzătoare a reglementărilor cu privire la angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare; efectuarea înregistrărilor contabile; efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului.
- Nu a fost asigurat un control eficient asupra sumelor cheltuite din bugetul local pentru acordarea finanțărilor nerambursabile pentru structurile sportive, prin nerespectarea prevederilor legale în ceea ce privește urmărirea modului de decontare a sumelor alocate din bugetele locale.
- Procedurile de acordare a sprijinului financiar lăcașelor de cult nu au asigurat întotdeauna suficiente criterii pentru transparență și justificarea cheltuirii sumelor alocate.
- Au fost acordate finanțări nerambursabile pentru proiecte culturale a căror selecție nu este justificată și pentru care nu au fost prezentate deconturi conforme.

Observațiile de audit, în sinteză, au fost următoarele:

- Acordarea unor drepturi de natură salarială (salarii de bază și/sau sporuri) cu încălcarea prevederilor legale care reglementează sistemul de stabilire a salariilor pentru personalul din sistemul bugetar: Muzeul Național al Unirii Alba Iulia – ordonator terțiar de credite subordonat UAT județul Alba (44 mii lei); Clubul Sportiv Municipal Unirea Alba Iulia – ordonator terțiar de credite subordonat UAT municipiul Alba Iulia (40 mii lei); comunele Călinești, Rătești, Stâlpeni și Șuici din județul Argeș (104 mii lei); UAT județul Sibiu (280 mii lei);
- Acordarea unor drepturi nelegale reprezentând indemnizație pentru titlul științific de doctor, în quantum mai mare decât cel reglementat legal: Biblioteca Județeană „Panait Cerna” Tulcea și Institutul de Cercetări Eco-Muzeale „Gavril Simion” Tulcea, entități subordonate UAT județul Tulcea (33 mii lei); UAT județul Timiș (34 mii lei);
- Achitarea necuvenită de drepturi salariale unor persoane care în timpul programului normal de lucru la funcția de bază au desfășurat simultan și activități la alte instituții publice din localitate și din afara localității: Clubul Sportiv Cetatea Turnu Măgurele din subordinea municipiului Turnu Măgurele, județul Teleorman (327 mii lei);
- Efectuarea de plăți prin acceptarea și decontarea unor situații de lucrări supradimensionate, nereale, majorate nejustificat cu valoarea unor lucrări neexecutate, identificate în urma inspecției pe teren la lucrările de investiții executate: Muzeul Județean Botoșani (26,9 mii lei); Teatrul de vară „Nicolae Bălcescu” – Sectorul 1 – Administrația Domeniului Public Sector 1 (152 mii lei); municipiul Cluj-Napoca (387 mii lei); comuna Segarcea Vale, județul Teleorman (71 mii lei); comuna Florești, județul Prahova (49 mii lei); comuna Dolhești, județul Suceava (20 mii lei);

- Efectuarea de plăți pentru lucrări de investiții decontate pe bază de documente justificative care nu reflectă realitatea, decontarea unor situații de lucrări care conțin cantități de lucrări mai mari decât cele real executate sau a căror valoare a fost eronat ajustată, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comunele Batăr (52 mii lei), Lugașu de Jos (37 mii lei), Boianu Mare (10 mii lei), Sântandrei (10 mii lei) din județul Bihor; orașul Găești, județul Dâmbovița (18 mii lei); comuna Saschiz, județul Mureș (112 mii lei); județul Sibiu (56 mii lei);
- Angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata nelegală a unor cheltuieli de capital, reprezentând ajustări de prețuri calculate eronat pentru lucrări executate în cadrul obiectivului de investiții „Reabilitare, modernizare și dotare Cămin Cultural Buteni”, finanțat din fonduri externe nerambursabile: comuna Buteni, județul Arad (42 mii lei);
- Efectuarea de plăți pentru lucrări neexecutate în cadrul obiectivului de investiții „Reabilitare Cămin Cultural Păuliș”, finanțat din fonduri externe nerambursabile: comuna Păuliș, județul Arad (18 mii lei);
- Acordarea unui avans în sumă de 336 mii lei constructorului, avans nejustificat până la data misiunii de audit; neasigurarea/nepunerea în conservare a lucrărilor executate, existând un risc mare de depreciere; având în vedere întârzierile în executarea contractului, există riscul de a se pierde finanțarea, cu efect în prejudicierea entității auditate: comuna Baia, județul Tulcea;
- Efectuarea de plăți nelegale, aferente cheltuielilor cu bunurile și serviciile, ca urmare a decontării unor cantități nereale în situația de lucrări aferentă obiectivului „Lucrări de amenajare Sala de Marmură Castel Huniade – situat în Timișoara Piața Huniade, nr. 1”, derulat de Muzeul Național al Banatului, entitate subordonată UAT județul Timiș (305 mii lei);
- Efectuarea de plăți nejustificate pentru servicii de întreținere a spațiilor verzi neprestate, întrucât suprafața intabulată în cartea funciară a Parcului Bazilescu este mai mică decât cea facturată de furnizor: Sectorul 1 – Administrația Domeniului Public Sector 1, București (85 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale prin decontarea unor articole de cheltuieli prevăzute în devizul general (comisioane la credite, cote ISC, cheltuieli pentru obținere avize, autorizații), aferente obiectivului de investiții „Amenajare teren de sport cu gazon sintetic, comuna Viziru, județul Brăila”, fără existența documentelor justificative din care să reiasă că aceste cheltuieli erau datorate executantului: comuna Viziru, județul Brăila (21 mii lei);
- Efectuarea de plăți necuvenite reprezentând contravaloarea taxei pe valoarea adăugată decontată din bugetul local al comunei către un executant de lucrări, în condițiile în care acesta nu era înregistrat în scopuri de TVA: comuna Segarcea Vale, județul Teleorman (140 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale ca urmare a acordării unei finanțări Asociației Clubul Sportiv Fotbal Club Brașov–Steagul Renaște cu nerespectarea prevederilor legale, în condițiile în care în aprobarea cererii de finanțare depuse nu au fost respectate criteriile și condițiile de acces la fondurile publice pentru finanțarea proiectelor și programelor sportive și nici unele principii de atribuire a contractelor de finanțare: municipiul Brașov, județul Brașov (2.996 mii lei);
- Neasigurarea unui control eficient asupra sumelor cheltuite din bugetul local pentru acordarea finanțărilor nerambursabile pentru structurile sportive, prin nerespectarea prevederilor legale în ceea ce privește urmărirea modului de decontare a sumelor alocate: comunele Apahida (27 mii lei), Mihai Viteazu (45 mii lei); comuna Valea Lupului, județul Iași (150 mii lei);
- Acordarea de finanțări nerambursabile unor asociații sportive – persoane juridice de drept privat, fără respectarea prevederilor legale referitoare la regimul finanțărilor nerambursabile din fonduri publice: comuna Peretu, județul Teleorman (218 mii lei); Asociația Clubul Sportiv Municipal Delta Aegyssus Tulcea – municipiul Tulcea (80 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale cu titlu de sprijin financiar acordat unei asociații sportive pentru finanțarea unor programe sportive: comuna Boldur (38 mii lei), județul Timiș;
- Nestabilirea, neevidențierea în contabilitate și, implicit, neurmărirea încasării veniturilor proprii, abateri identificate în legătură cu activitățile desfășurate în cadrul „Campionatului Mondial de Esports” organizat la Iași: Clubul Sportiv Municipal Iași 2020 (58 mii lei);
- Alocarea unui sprijin financiar în cuantum de 225 mii lei către Parohia Ștefăneștii de Sus, cu nerespectarea prevederilor legale, fără a fi prezentate entității până la data de 31.12.2023, documente justificative care să ateste utilizarea sprijinului primit: comuna Ștefăneștii de Jos, județul Ilfov;
- Efectuarea de plăți nelegale reprezentând sprijin financiar acordat lăcașelor de cult pentru care documentele prezentate în vederea justificării sunt emise anterior primirii acestora: comunele Gostinu (240 mii lei) și Bucșani (75 mii lei), județul Giurgiu;
- Efectuarea de plăți către Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Timișoarei, reprezentând contribuții pentru personalul neclerical angajat în unitățile de cult, calculate în mod eronat, la numărul maxim de personal

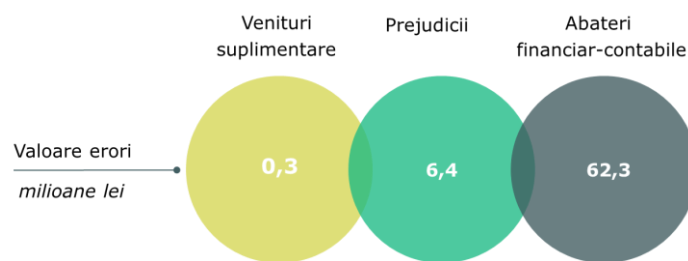
prevăzut de lege și nu la numărul de personal efectiv angajat: UAT județul Timiș (163 mii lei);

- Efectuarea unor înregistrări contabile eronate sau neînregistrarea unor elemente patrimoniale în sumă totală de 1.187 mii lei, la Sectorul 4 (Centrul European Cultural și de Tineret pentru UNESCO „Nicolae Bălcescu” – 518 mii lei) și la Municipiul București (neînregistrarea unor creanțe de 506 mii lei la Administrația Lacuri, Parcuri și Agreement București);
- Neurmărirea derulării, facturării și încasării creanțelor din operațiuni comerciale, reprezentând contraprestații aferente unor contracte de prestări servicii arheologice (supraveghere/cercetare) încheiate la nivelul Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța: UAT județul Constanța (895 mii lei);
- Neînregistrarea în evidența contabilă a veniturilor din donații, reprezentând tablouri realizate în timpul desfășurării unui eveniment cultural la nivelul municipiului Medgidia, județul Constanța (404 mii lei);
- Subevaluarea cheltuielilor de capital, ca efect al înregistrării, la cheltuieli de reparații curente în evidența contabilă, a unor lucrări de modernizare la obiectivul de investiții „Lucrări reparații acoperiș Muzeul de Artă Târgu Jiu”: UAT județul Gorj (572 mii lei).

ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Domeniul **Asistență socială** a consumat fonduri publice în valoare de 17.425 milioane lei, reprezentând 12,1% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Figura 9: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2023 – domeniul **Asistență socială**

Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Sistemul de asistență socială la nivel local se confruntă cu două probleme majore: nivelul de salarizare și numărul redus de posturi;
- Existența unui deficit de asistenți sociali în sistem duce la inechități în furnizarea serviciilor către toate categoriile de beneficiari, dar și la dezechilibre între mediul urban și cel rural;
- Sunt discrepanțe între salariile angajaților din diferite județe/localități – rezultate din aplicarea neunitară a prevederilor legii referitoare la creșterile salariale, unele instituții aplicând creșterile de salarii, altele nu, legea dând posibilitatea autorității locale să decidă în acest sens;
- S-au constatat practici diferențiate în aplicarea instrumentelor specifice de lucru din practica asistenței sociale, dar și interpretări diferite ale cadrului legislativ;
- Nu toate structurile de furnizare a serviciilor sociale au obținut licențe de funcționare a serviciilor sociale, contrar prevederilor legale. Alte structuri de furnizare a serviciilor sociale funcționau fără autorizațiile de securitate la incendiu și sanitară de funcționare, contrar prevederilor legale;
- Unele centre rezidențiale publice, destinate acordării de servicii sociale, sunt suprasolicitate ca urmare a depășirii capacităților maxime aprobate prin hotărârile autorităților locale.

Observațiile de audit, în sinteză, au fost următoarele:

- Acordarea unor drepturi de natură salarială cu încălcarea prevederilor legale care reglementează sistemul de stabilire a salariilor pentru personalul din domeniu: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția

Copilului Alba (10 mii lei); comunele Moșoaia, Bughea de Jos, Călinești, Pietroșani și Stâlpeni din județul Argeș (382 mii lei); comuna Racovița, județul Brăila (62 mii lei); comunele Belciugatele, Ciocănești și Curcani din județul Călărași (132 mii lei); comuna Mătăsaru, județul Dâmbovița (30 mii lei); Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu (18 mii lei); comuna Sândominic, județul Harghita (501 mii lei); orașul Bălan, județul Harghita (355 mii lei); comunele Țibana (217 mii lei), Șieu (109 mii lei), Bogdan Vodă (95 mii lei) și Călinești (62 mii lei) din județul Maramureș; UAT județul Satu Mare (72 mii lei); comuna Vurpăr, județul Sibiu (14 mii lei); comuna Săcălaz, județul Timiș (199 mii lei);

- Decontarea nelegală a unor indemnizații acordate persoanelor cu handicap, inclusiv a indemnizațiilor de însoțitori pentru persoanele cu handicap grav: municipiul Salonta și comuna Boianu Mare, județul Bihor (26 mii lei); orașul Dărăbani, județul Botoșani (201 mii lei); comuna Sândominic, județul Harghita (96 mii lei); comuna Șieu, județul Maramureș (228 mii lei);
- Menținerea eronată în plată a unor sume compensatorii cu caracter tranzitoriu acordate de legiuitor la momentul diminuării unor sporuri salariale pentru condiții periculoase de muncă (de la 50% la 15%) în scopul menținerii nivelului veniturilor salariale nete la acea dată, fără a se respecta condiția legală ca lunar să se determine suma compensatorie pentru perioada în care se îndeplinesc condițiile pentru acordarea acestora: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Gorj (1.082 mii lei);
- Plata unor drepturi de natură salarială peste nivelul legal aprobat, acordate în baza unor hotărâri judecătorești devenite executorii în perioada 1 ianuarie 2021-31 decembrie 2023, urmare utilizării unui mod de calcul eronat în ce privește actualizarea sumelor cu indicii prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică (INS) și dobânda legală remuneratorie: Direcția de Asistență Socială Târgoviște, județul Dâmbovița (208 mii lei);
- Stabilirea și plata la bugetul general consolidat al statului, peste nivelul legal aprobat, a unor contribuții sociale și a stimulentului de risc acordat în baza unor hotărâri judecătorești devenite executorii: Direcția de Asistență Socială Târgoviște, județul Dâmbovița (108 mii lei);
- Nerespectarea prevederilor legale privind calcularea, evidențierea și virarea la bugetul statului a sumelor datorate de instituțiile publice pentru neangajarea de persoane cu handicap: orașul Salcea, județul Suceava (62 mii lei);
- Acceptarea la plată și decontarea efectivă a unor finanțări în valoare totală de 32 mii lei, sumă recuperată în totalitate, achitate unei asociații fără respectarea tuturor condițiilor pentru primirea finanțării stabilite: comuna Hopârta, județul Alba;
- Efectuarea de plăți nelegale pentru diverse servicii sociale prestate, fără a avea la bază documente justificative: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bihor (327 mii lei);
- Supraevaluarea cheltuielilor efectuate din bugetul local reprezentând contravaloarea gratuității/facilității acordate unor categorii de persoane pentru servicii publice de transport local, cu nerespectarea prevederilor legale și/sau pentru care nu au fost îndeplinite condițiile stabilite prin regulamentele adoptate de către autoritatea deliberativă: municipiul Cluj-Napoca, județul Cluj (338 mii lei); municipiul Baia Mare, județul Maramureș (38 mii lei);
- Efectuarea nelegală a unor cheltuieli de asistență socială (ajutoare sociale) din creditele bugetare aprobate la titlul de cheltuieli „Bunuri și servicii”: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 (710 mii lei);
- Acordarea unor ajutoare de încălzire a locuinței pentru persoane care nu îndeplineau condiția de eligibilitate: comuna Mătăsaru, județul Dâmbovița (11 mii lei); Direcția de Asistență Socială Giurgiu (26 mii lei); orașul Salcea, comunele Bosanci, Mălini și Șcheia din județul Suceava (26 mii lei);
- Stabilirea eronată a stimulentelor financiare acordate tinerilor care au împlinit vârsta de 18 ani: comunele Ștefănești de Jos (24 mii lei), Afumați (48 mii lei) și Snagov (31 mii lei) din județul Ilfov;
- Decontarea nelegală a unor cheltuieli cu asistență tehnică din partea proiectantului privind achizițiile, urmărirea faze de execuție, recepții și autorizări, în condițiile în care astfel de servicii nu au fost efectiv prestate: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Cluj (87 mii lei);
- Plata nelegală a sumei de 33 mii lei, reprezentând elemente de cheltuieli nejustificate cuprinse în situațiile de lucrări executate la obiectivul de investiții „*Construire locuințe protejate cu regim de înălțime parter, localitatea Sighetu Marmăției, str. Avram Iancu nr. 22, județul Maramureș*”: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Maramureș;
- Efectuarea de plăți nelegale aferente cheltuielilor de capital ca urmare a decontării unor cantități nereale în situațiile de lucrări aferente obiectivului de investiție „*Centru de recuperare pentru copii cu dizabilități Speranța*”: UAT județul Timiș (254 mii lei);

- Acceptarea la plată și decontarea unor situații de lucrări supradimensionate, nereale, majorate nejustificat cu valoarea unor lucrări neexecutate, situație identificată în urma inspecției pe teren la lucrările de investiții realizate, în sumă de 22 mii lei, sumă recuperată în totalitate, abatere identificată la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Alba;
- Majorarea creanțelor din operațiuni cu fonduri externe nerambursabile reprezentând cereri de rambursare depuse la finanțator, autorizate la plată, dar neregularizate cu prefinanțarea încasată: comuna Câlnic, județul Gorj (4.319 mii lei);
- Nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente prin înregistrarea eronată a operațiunilor și tranzacțiilor în momentul încasării veniturilor/plății cheltuielilor, a indemnizațiilor pentru persoane cu handicap, a contribuțiilor lunare de întreținere: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Bistrița-Năsăud (464 mii lei); orașul Sângeorz-Băi și comuna Chiochiș, județul Bistrița-Năsăud (391 mii lei); comuna Ulmu, județul Brăila (81 mii lei); Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brăila (15 mii lei); Direcția Generală de Asistență și Protecția Copilului Buzău (19 mii lei); comuna Mihai Viteazu, județul Cluj (125 mii lei); municipiul Târgu Secuiesc, județul Covasna (193 mii lei); Unitatea Medico-socială Gănești, județul Galați (148 mii lei);
- Neconstituirea provizioanelor aferente unor litigii: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 4 (9.549 mii lei);
- Includerea nelegală în categoria activelor fixe corporale în curs de execuție a unor cheltuieli curente aferente proiectului „Măsurile integrate pentru combaterea sărăciei”: comuna Livezeni (1.193 mii lei), județul Mureș;
- Neînregistrarea în evidența contabilă și nedepunerea la trezorerie a unor valori bănești aparținând persoanelor internate în centrele de asistență socială: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 2 (904 mii lei);
- Neînregistrarea în evidența contabilă a bunurilor primite cu titlu gratuit: Direcția de Asistență Socială a Municipiului Galați (263 mii lei), județul Galați.

Audit de conformitate

Modul de organizare și funcționare a serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, administrate și finanțate din bugetele unităților administrativ-teritoriale

Curtea a auditat **45 de direcții generale de asistență socială și protecția copilului**, având ca subiect de audit verificarea respectării cadrului normativ privind administrarea, organizarea și finanțarea serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități, administrate și finanțate din bugetele unităților administrativ-teritoriale, în perioada 2021-2023, la direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului (DGASPC).

Principalele neconformități au fost următoarele:

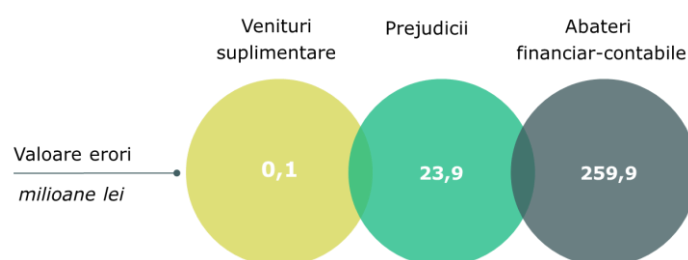
- Doar 20 de DGASPC-uri din 17 județe și trei sectoare ale municipiului București au avut strategie județeană de dezvoltare a serviciilor sociale activă pe întreaga perioadă analizată 2021-2023. Chiar și după apariția Strategiei Naționale privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități pentru perioada 2022-2027, există județe care nu au elaborat încă o strategie de dezvoltare a serviciilor sociale.
- Personalul care lucrează în domeniul serviciilor sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități nu este întotdeauna inclus în programul de formare și îndrumare metodologică al instituției, iar în situația în care este inclus gradul de realizare a activităților de pregătire profesională a personalului care administrează și acordă servicii sociale este unul scăzut.
- Modul de calcul al costului mediu de întreținere pentru persoanele cu dizabilități instituționalizate nu este reglementat printr-o procedură specifică care să stabilească o metodă unitară de calcul aplicabilă în toate cazurile. În general, instituțiile stabilesc costurile în baza propriilor estimări cu privire la cheltuielile aferente anului în curs sau prin utilizarea costului mediu de întreținere efectiv realizat pe beneficiar. În anul 2023, mai mult de jumătate dintre cele 45 de entități auditate au utilizat costuri medii de întreținere diferite pentru același tip de serviciu oferit în centre diferite de pe raza aceluiași județ.
- Analiza modului de stabilire, evidențiere și urmărire la încasare a contribuției lunare de întreținere datorată de beneficiarii serviciilor sociale (aparținătorii acestora) aflați în centrele rezidențiale proprii a scos în evidență următoarele aspecte:

- În vederea stabilirii cuantumului contribuției lunare de întreținere, entitățile nu au procedat la identificarea tuturor surselor de venituri și a datei de realizare a acestora de către aparținătorii legali ai beneficiarilor care pot fi obligați la plată în condițiile în care ancheta socială a relevat faptul că există susținători legali.
- Nu există o evidență clară a creanțelor reprezentând contribuția lunară de întreținere datorată de beneficiari pentru a putea urmări încasarea acestora ceea ce conduce inevitabil la neîncasarea acestora.
- Modalitățile de încasare sunt diferite, de la plata în numerar până la reținerea sumelor de către Casa Județeană de Pensii care ulterior face viramentul către Consiliul Județean sau virarea de către beneficiari a contribuției prin transfer bancar direct în contul de venit al Consiliului Județean.
- În ceea ce privește contractarea de servicii sociale prestate de furnizori privați, se poate concluziona că, de cele mai multe ori, neconformitățile întâlnite au vizat atribuirea serviciilor fără respectarea prevederilor legale, decontarea unor cheltuieli fără existența unor documente justificative care să ateste exactitatea și realitatea serviciilor prestate, precum și monitorizarea deficitară a obligațiilor prevăzute în contracte atunci când acestea se regăsesc în cuprinsul contractelor încheiate.

LOCUINȚE, SERVICII ȘI DEZVOLTARE PUBLICĂ

Cheltuielile efectuate în exercițiul bugetar 2023 în domeniul **Locuințe, servicii și dezvoltare publică** au fost în valoare de 13.711 milioane lei, reprezentând 9,6% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Figura 10: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2023 – domeniul **Locuințe, servicii și dezvoltare publică**

Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Fondurile alocate acestui domeniu au înregistrat cea mai mare creștere procentuală față de anul anterior, respectiv cu +32,6% (+3.372 milioane lei).
- Autoritățile locale au promovat proiecte de dezvoltare a infrastructurii în serviciile publice de alimentare cu apă, canalizare, gaze cu finanțare din fonduri europene, dar și din programe guvernamentale: PNDL și Anghel Saligny.
- În unele cazuri, s-a constatat o organizare neconformă a serviciilor publice, ca urmare a unor acțiuni formale/incomplete realizate de salariați puțini/ori cu sarcini delegate, inclusiv ca urmare a lipsei unor controale interne și corective.
- În cazul serviciului de alimentare cu apă, cele mai frecvente probleme sunt cele legate de: capacitatea redusă a operatorilor din zona rurală de a fundamenta și justifica nivelul prețurilor/tarifelor; aprobarea stabilirii prețurilor și tarifelor de către autoritățile administrației publice locale fără avizul ANRSC, de regulă la un nivel care nu asigură sustenabilitatea furnizării/prestării serviciului de către operator; subevaluarea prețurilor și a tarifelor prin neincluderea redevenței, a reparațiilor și/sau a cotei de pierderi de apă în nivelul acestora; neaprobarea cotei de dezvoltare ca potențială sursă de finanțare pentru proiectele de investiții în infrastructura de apă.
- Deși pentru furnizarea de servicii de interes public au fost instituite taxe/tarife pentru a acoperi

contravaloarea unor servicii prestate, la nivelul unor unități administrativ-teritoriale gradul de încasare a acestor taxe este foarte redus.

- În etapa de derulare a contractelor de achiziție publică, cele mai frecvente abateri au fost cele legate de decontarea unor lucrări neefectuate sau de ajustarea/actualizarea contractelor ce exced cadrului normativ.

Observațiile de audit, în sinteză, au fost următoarele:

- Nestabilirea, neurmărirea și neîncasarea creanțelor în valoare de 1.565 mii lei, reprezentând redevență generată de Contractul de delegare a gestiunii serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare: municipiul Baia Mare, județul Maramureș;
- Nestabilirea, neraportarea și neurmărirea încasării redevențelor aferente delegării serviciului public de amenajare și întreținere spații verzi și a locurilor de joacă, precum și a serviciului public de salubritate, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comuna Jilava, județul Ilfov (400 mii lei); Sector 5 (5.333 mii lei); municipiul Suceava, comunele Bosanci, Mălini, Zamostea și Zvoriștea, județul Suceava (108 mii lei);
- Efectuarea de plăți pentru lucrări/servicii supradimensionate, nereale, majorate nejustificat sau nepuse în operă pentru obiective de investiții, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: municipiul Curtea de Argeș din județul Argeș (136 mii lei); municipiul Oradea (1.234 mii lei), comunele Borod (173 mii lei), Diosig (127 mii lei) și Sântandrei (79 mii lei) din județul Bihor; comuna Galații Bistriței, județul Bistrița-Năsăud (67 mii lei); comuna Răchiți, județul Botoșani (86 mii lei); municipiul Călărași, județul Călărași (120 mii lei); comunele Comana (586 mii lei) și Adunații Copăceni (429 mii lei) din județul Giurgiu; comuna Coroieni, județul Maramureș (61 mii lei); comuna Ciucurova, județul Tulcea (645 mii lei); comuna Voinești, județul Vaslui (581 mii lei);
- Efectuarea de plăți nejustificate pentru servicii de dirigenție de șantier în condițiile în care aceste servicii nu făceau obiectul contractului pentru realizarea investiției aferente realizării sistemului de distribuție gaze: comuna Mănești, județul Dâmbovița (67 mii lei);
- Efectuarea de plăți din bugetul local, reprezentând utilități (energie electrică) aferente unor spații concesionate, fără recuperarea contravalorii acestora de la subconsumatori: comunele Corbii Mari (17 mii lei) și Pielești (95 mii lei) din județul Dâmbovița.
- Efectuarea de plăți nelegale privind efectuarea de cheltuieli de capital fără contraprestație, respectiv lucrări de investiții sau materiale nepuse în operă la obiectivul de investiții „Alimentare cu apă sat Comănești și sat Humoreni, comuna Comănești, județul Suceava”: comuna Comănești, județul Suceava (166 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale din bugetul local pentru finanțarea cheltuielilor de operare necesare funcționării și exploatării serviciului public de apă-canal, fără ca aceste cheltuieli să fie recuperate la bugetul local, prin încasarea de la utilizatori a contravalorii serviciilor furnizate/prestate, prin tariful practicat, aprobat potrivit prevederilor legale aplicabile, astfel încât structura și nivelul acestuia să acopere costul justificat economic al furnizării/prestării acestui serviciu: comuna Peretu, județul Teleorman (528 mii lei);
- Efectuarea de plăți nejustificate din creditele bugetare aprobate la cheltuieli cu bunuri și servicii, pentru achitarea unor cheltuieli de funcționare ale serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și pentru energia electrică consumată de stațiile de pompare pentru furnizarea apei consumate de către terțe persoane fizice și juridice din comună: comunele Dârvari (73 mii lei) și Podeni (29 mii lei) din județul Mehedinți;
- Efectuarea de plăți pentru cheltuieli care nu sunt strict legate de activitatea instituțiilor publice: Serviciul Public de Gospodărire Comunală Mizil, județul Prahova (13 mii lei);
- Efectuarea de plăți necuvenite, reprezentând contravaloarea taxei pe valoarea adăugată decontată din bugetul local executantului lucrării „Reabilitare (reparații) cișmele din satul Segarcea-Deal, comuna Segarcea Vale”, în condițiile în care acesta nu era înregistrat în scopuri de TVA: comuna Segarcea Vale, județul Teleorman (19 mii lei);
- Nedispunerea măsurilor legale de recuperare a împrumutului acordat din bugetul local unui ordonator terțiar de credite, împrumut care nu a fost rambursat în termenul legal, nefiind calculate nici majorările de întârziere prevăzute de normele legale: comuna Lăpușnicu Mare, județul Caraș-Severin (30 mii lei);
- Efectuarea de plăți, contrar prevederilor legale, cu titlu de creditare a societății comerciale în care unitatea administrativ-teritorială este unic acționar: comuna Apahida, județul Cluj (500 mii lei).
- Plata nejustificată de către UAT Sectorul 3 a sumei de 572 mii lei, reprezentând lucrări de reparații efectuate la obiective ce nu se află în administrarea acestuia;
- Acordarea de avansuri nejustificate și nerecuperarea acestora, contrar prevederilor legale, precum și în lipsa unor grafice de execuție: comuna Cogealac, județul Constanța (630 mii lei);

- Supraevaluarea cheltuielilor prin plata nelegală a sumei de 320 mii lei, reprezentând cota-parte din TVA-ul aferent cheltuielilor eligibile, în cazul proiectului comun „Înființarea infrastructurii inteligente de distribuție de gaze naturale și racordarea gospodăriilor și consumatorilor noncasnici publici în comunele Tomești, Cârna, Dănești, Mădăraș; Extinderea și modernizarea rețelei existente în comuna Sândominic”: comunele Mădăraș și Sândominic din județul Harghita;
- Neconstituirea, neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidența contabilă sau extracontabilă a garanțiilor de bună execuție aferente obiectivelor de investiții (comunele Tisău și Zărnești, județul Brașov);
- Neînregistrarea în conturile corespunzătoare de active fixe a obiectivelor de investiții finalizate și recepționate: comunele Sasca Montană (22.853 mii lei), Turnu Ruieni (12.460 mii lei), Carașova (4.806 mii lei) și Zăvoi (3.360 mii lei) din județul Caraș-Severin; comuna Baia de Fier, județul Gorj (4.093 mii lei); orașul Voluntari, județul Ilfov (1.628 mii lei).

Audit de conformitate

Regularitatea și corectitudinea atribuirii, a urmăririi și a executării contractelor de execuție de lucrări, precum și a modului de recepție și de evidențiere a obiectivelor de investiții finanțate prin programe guvernamentale

Curtea a auditat **84 de unități administrativ-teritoriale**, având ca subiect de audit verificarea modului de respectare a prevederilor legale cu privire la derularea contractelor de lucrări la nivelul unității administrativ-teritoriale finanțate prin Programul Național de Dezvoltare Locală, Programul Național de Investiții „Anghel Saligny” și Programul pentru construcții de locuințe și săli de sport.

Principalele neconformități au fost următoarele:

- În majoritatea cazurilor, procedurile de achiziție, execuție și recepție a lucrărilor sunt conforme cu reglementările în vigoare. Totuși, au apărut nereguli administrative, cum ar fi documentație incompletă, lipsa unor avize sau întârzieri în procesul de recepție și de evidențiere contabilă.
- În general, a fost respectat principiul transparenței prin publicarea anunțurilor de participare și atribuire, însă au existat și cazuri în care au fost semnalate posibile conflicte de interese sau restricționarea artificială a competiției prin cerințe tehnice excesive în documentația de atribuire.
- Majoritatea contractelor de execuție au fost implementate conform specificațiilor tehnice, dar s-au identificat întârzieri în execuție, cauzate de diverse factori. Unele contracte au suferit modificări de cost sau termen, fiind necesară verificarea justificării acestora.
- Recepția lucrărilor s-a efectuat în general conform procedurilor, dar s-au constatat cazuri izolate de acceptare a unor lucrări incomplete sau neconforme. În unele situații, înregistrarea investițiilor în contabilitate a fost întârziată sau incompletă.
- Majoritatea obiectivelor sunt funcționale și utilizate conform destinației. Totuși, în unele cazuri, lipsa întreținerii corespunzătoare poate duce la degradarea prematură a investițiilor.
- Fondurile alocate au fost utilizate conform destinației stabilite prin contractele de finanțare. Există cazuri în care s-au impus corecții financiare sau returnarea unor sume din cauza neconformităților constatate.

Audit de conformitate

Respectarea reglementărilor legale în privința modului de stabilire și de încasare a veniturilor din taxe pentru eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/demolare

Curtea a auditat **49 de unități administrativ-teritoriale**, având ca subiect de audit verificarea respectării cadrului normativ pentru stabilirea și încasarea veniturilor proprii din taxele pentru eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/demolare de către autoritățile administrației publice locale.

Principalele neconformități au fost următoarele:

- Eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire este adesea afectată de probleme aflate în sfera atribuțiilor autorităților locale, printre care: birocrăția excesivă, termenele lungi de eliberare, lipsa de personal calificat și supraîncărcarea angajaților, incoerența reglementărilor și lipsa unui plan urbanistic clar, necesitatea unui număr mare de avize și documente, implementarea deficitară a digitalizării, lipsa unei coordonări eficiente între instituțiile

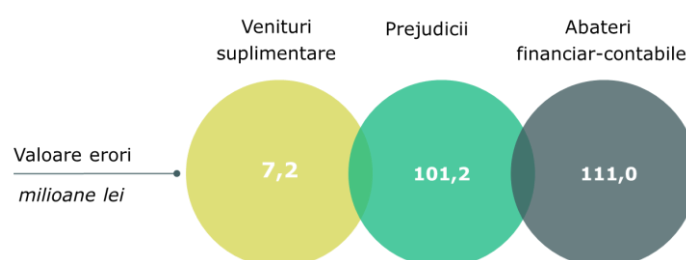
implicate, neaplicarea sancțiunilor pentru construcțiile ilegale. Aceste probleme afectează dezvoltarea echilibrată a municipiilor, orașelor și comunelor, întârzieri mari în execuția lucrărilor și costuri suplimentare, contribuind la haos urbanistic, dezvoltări imobiliare speculative și reducerea calității vieții cetățenilor.

- S-a constatat o organizare necorespunzătoare a activității de urbanism, prin neîndeplinirea de către personalul din cadrul entităților a atribuțiilor în ceea ce privește completarea registrelor obligatorii pentru evidența certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/desființare, cu toate datele necesare identificării acestora. Autoritățile au omis completarea corespunzătoare a fișelor de post, în sensul nespecificării atribuțiilor personalului de specialitate însărcinat cu desfășurarea activităților de urbanism, inclusiv prin menționarea tipologiei activităților.
- O deficiență generalizată o reprezintă lipsa unor evidențe atât scriptice, cât și informatice privind prelungirea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire, neasigurându-se, în esență, urmărirea trasabilității operațiunilor, începând cu emiterea actelor de autorizare, prelungirea, finalizarea lucrărilor, regularizarea taxelor și declararea construcțiilor în vederea impunerii. De cele mai multe ori, entitățile nu dețin toate informațiile referitoare la stadiul lucrărilor de construcție autorizate, iar construcțiile nefinalizate la termen, pentru care autorizațiile de construire au expirat, nu sunt identificate în termen util în vederea impozitării lor;
- La nivelul entităților s-a constatat organizarea necorespunzătoare a activității de stabilire, urmărire și încasare a veniturilor din taxele pentru eliberarea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire/desființare, prin stabilirea eronată a taxelor de eliberare a certificatelor și a taxei de regularizare. Entitățile nu cunosc situația reală a stadiului lucrărilor de construcții pentru care au fost emise autorizații de construire, datorită lipsei inspecțiilor în teren, fapt ce are un impact major asupra nestabilirii eventualelor venituri cuvenite bugetului local din taxa pentru regularizarea autorizației de construire și impozit pe clădiri.
- Entitățile au înregistrat deficiențe majore în privința organizării inspecțiilor pe teren, *compartimentele* de specialitate nu efectuează, în multe cazuri, verificări pentru stabilirea stadiului fizic al lucrărilor executate, nefiind realizată o evidență corectă și completă privind activitățile desfășurate, care să dea posibilitatea unei verificări facile pentru luarea măsurilor în timp real. Entitățile nu au dispus măsuri apte și eficiente de intrare în legalitate și nu sunt aplicate contravenții, în unele cazuri.

PROTECȚIA MEDIULUI, COMBUSTIBILI ȘI ENERGIE

Domeniul **Protecția mediului, combustibili și energie** a consumat fonduri publice în valoare de 11.421 milioane lei, reprezentând 8% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Figura 11: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2023 – domeniul **Protecția mediului, combustibili și energie**

Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- Fondurile alocate în acest domeniu au vizat următoarele direcții principale: salubritatea (3.348,8 milioane lei), colectarea, tratarea și distrugerea deșeurilor (844,1 milioane lei), canalizarea și tratarea apelor reziduale (1.491,8 milioane lei), energia termică (3.963,2 milioane lei).

- o Colectivitățile locale se confruntă cu un volum mare de deșeuri, fapt ce impune contractarea de servicii publice de salubritate eficiente pentru eliminarea acestor deșeuri în scopul protecției sănătății populației și al conservării și protecției mediului; asigurarea serviciului de salubritate se realizează de cele mai multe ori prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară.
- o Una dintre principalele provocări este alinierea la legislația în schimbare, atât în privința actualizării tarifelor impuse de legislație, cât și a implementării proiectului „Plătește pentru cât arunci”. Trecerea de la o factură generică pe persoană la sisteme care să permită facturarea volumetrică sau cântărirea efectivă a deșeurilor colectate generează numeroase dificultăți tehnice pentru operatorii de salubritate.
- o În ceea ce privește serviciul de termoficare au fost constatate o serie de neconformități cu privire la stabilirea și aprobarea cu întârziere, de către consiliile locale, a tarifelor pentru producerea, transportul, distribuția și furnizarea energiei termice prin sistemul de alimentare centralizată cu energie termică.
- o Ar fi necesară stabilirea unui sistem de monitorizare permanentă de către ANRSC/ANRE a operatorilor care nu își actualizează tarifele, respectiv a municipalităților care nu aprobă noile tarife în conformitate cu cadrul legal, și luarea măsurilor legale necesare.
- o Autoritățile locale au obligația să analizeze cauzele care generează dezechilibre în furnizarea serviciilor și să implementeze măsuri corective, în interesul colectivităților, pentru creșterea performanței serviciilor.

Observațiile de audit, în sinteză, au fost următoarele:

- Neconstituirea fondului de întreținere, înlocuire și dezvoltare al serviciului de colectare, transport și transfer al deșeurilor municipale, cu penalități contractuale, încasate de la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru serviciul de salubritate la UAT județul Prahova (2.542 mii lei);
- Efectuarea de plăți nedatorate în sumă totală de 136 mii lei, reprezentând contravaloarea cantităților de lucrări acceptate la plată și decontate, dar neexecutate la obiectivul de investiții „Stație de tratare mecanică, biologică și terțiară și instalație de primire vidană”: municipiul Curtea de Argeș, județul Argeș;
- Efectuarea de plăți nejustificate din creditele bugetare aprobate la cheltuieli cu bunuri și servicii, reprezentând contravaloarea serviciului de colectare a deșeurilor reziduale de la populație, fără a întreprinde măsuri de debitare și încasare ulterioare a acestor sume de la beneficiarii serviciului, eroare identificată la următoarele unități administrativ-teritoriale: comunele Căzănești (22 mii lei) și Corcova (63 mii lei) din județul Mehedinți; municipiul Vaslui (1.073 mii lei), comunele Băcești (343 mii lei), Fălciu (107 mii lei), Tăcuta (62 mii lei) și Vutcani (18 mii lei) din județul Vaslui;
- Efectuarea de plăți nelegale în sumă de 394 mii lei din bugetul local al comunei Peretu, reprezentând contravaloarea serviciilor de colectare, transport și depozitare a deșeurilor menajere prestate persoanelor fizice fără contract de salubritate, fără ca taxa specială de salubritate stabilită și încasată de la contribuabilii respectivi să acopere costul efectiv al serviciilor de salubritate: comuna Peretu, județul Teleorman;
- Plata nedatorată a sumei de 2.080 mii lei, reprezentând contravaloarea contribuției pentru economia circulară ce trebuia suportată de operatorul de servicii SC Salubritate Fapte S5 SA, aferentă cantităților de deșeuri municipale depozitate care au depășit indicatorii de performanță prevăzuți în contractul de delegare a gestiunii serviciului de salubritate: UAT Sectorul 5 București;
- Efectuarea de către SD3 - Salubritate și Deszăpezire S3 SRL, din cadrul municipiului București, a unor investiții de 5.793 mii lei pentru un obiectiv rămas neterminat, întrucât s-a sistat autorizația de mediu, în condițiile în care nu există documente justificative pentru toate plățile efectuate;
- Efectuarea de plăți nedatorate, reprezentând servicii nepuse în operă, facturate de către operatorul economic în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciului de salubritate al orașului Popești-Leordeni: orașul Popești-Leordeni, județul Ilfov (1.047 mii lei);
- Efectuarea de plăți nejustificate pentru cantități de servicii de curățenie stradală neprestate, în valoare de 1.765 mii lei la Sectorul 5 al Municipiului București și de 454 mii lei la Sectorul 2 al Municipiului București;
- Acceptarea la plată și decontarea prestărilor de servicii de măturat manual și mecanic/servicii de întreținere spații verzi pe suprafețe mai mari decât cele prevăzute în contract: municipiul Oradea (321 mii lei), comunele Sântandrei (17 mii lei) și Borod (15 mii lei) din județul Bihor;
- Acceptarea la plată și decontarea serviciilor de apă-canal către Compania de Apă Someș SA, în baza facturilor emise în anul 2023 și a anexelor aferente, care includ și apă pluvială aferentă străzilor modernizate cu scurgeri de ape pluviale, dar care, conform caracteristicilor constructive, nu se varsă în rețeaua publică de canalizare: municipiul Dej, județul Cluj (206 mii lei);
- Plata nedatorată a unor cantități de lucrări neefectuate și probe care, prin contract, au fost stabilite în sarcina executantului, contractul de lucrări având ca obiect proiectarea, execuția și finalizarea lucrărilor

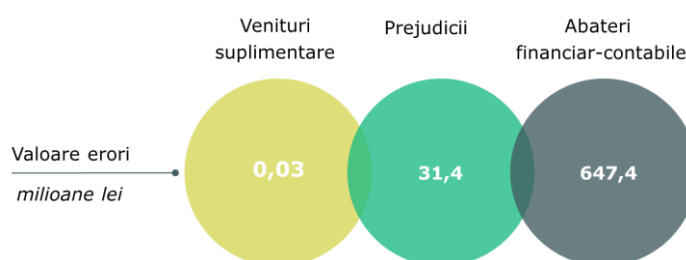
la obiectivul de investiții „Construirea unui bazin de 250 mc apă potabilă și a unei stații de clorinare, cale de acces, extindere rețea de energie electrică, împrejmuire zonă de protecție severă pe raza comunei Bălțești, satul Podenii Vechi pentru a deservi satele Bălțești și Izești”: comuna Bălțești, județul Prahova (149 mii lei);

- Plata nelegală a sumei de 50 mii lei, reprezentând elemente de cheltuieli nejustificate, cuprinse în situațiile de lucrări executate la obiectivul de investiții „Amenajarea unor platforme de compostare în vederea reducerii necesarului de depozitare (inclusiv amenajarea unei platforme pentru depozitarea deșeurilor biodegradabile și care nu pot fi supuse procesului de compostare) în județul Maramureș, comuna Satulung”: UAT județul Maramureș;
- Efectuarea de plăți nedatorate reprezentând cantități de lucrări nerealizate la obiectivul „Extindere rețea de canalizare menajeră și reabilitare rețea alimentară cu apă pe strada Crasna, sat Izvoarele, Comuna Izvoarele, județul Prahova”: comuna Izvoarele, județul Prahova (82 mii lei);
- Efectuarea de plăți în sumă de 179 mii lei pentru obiectivul de investiții „Extindere rețea de canalizare menajeră și racorduri canalizare în comuna Ghiroda, județul Timiș”, la care s-au constatat cantități de lucrări decontate fără contraprestație (articole de deviz neexecutate): comuna Ghiroda, județul Timiș;
- Majorarea plăților în sumă de 146 mii lei, achitate de municipiul Rădăuți, județul Suceava, ca urmare a aplicării eronate de către operatorul regional a prevederilor legale privind modul de determinare a cantității de apă meteorică preluată de rețeaua de canalizare, prevăzut în Regulamentul-cadru al Serviciului de Alimentare cu Apă și de Canalizare;
- Neefectuarea de către Serviciul Local de Salubritate, județul Constanța, a plăților în sumă de 234 mii lei, reprezentând contribuții din salarii datorate bugetului general consolidat al statului, la finele anului 2023;
- Majorarea nelegală a plăților prin aplicarea eronată și virarea în contul operatorului de termoficare a taxei pe valoarea adăugată la sumele alocate din bugetul local pentru acoperirea pierderilor induse de prestarea serviciilor publice de producție, transport, distribuție și furnizare a energiei termice pentru populație în sistem centralizat și neacceptate în preț/tarif, aprobate prin hotărârea Consiliului Local al municipiului Rădăuți (459 mii lei);
- Neînregistrarea și neraportarea în conturile de datorii curente a datoriei/obligației de plată în sumă de 256 mii lei, reprezentând lucrări de investiții la obiectivul de investiții „Extinderea și reabilitarea sistemului de canalizare în comuna Mănăstirea Humorului, județul Suceava”: comuna Mănăstirea Humorului, județul Suceava;
- Nestabilirea, neevidențierea și neurmărirea spre încasare a veniturilor bugetului local în sumă de 94 mii lei, reprezentând redevența anuală datorată în baza contractelor de delegare a gestiunii serviciului de salubritate și iluminat public de către delegați: orașul Pucioasa, județul Dâmbovița;
- Neconformități în aplicarea reglementărilor contabile privind reflectarea în contabilitate a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră deținute: SC Modern Calor SA Botoșani (3.243,8 mii lei);
- Utilizarea sumei de 69 mii lei, reprezentând veniturile obținute din taxa specială de salubritate, rămase după achitarea contravalorii serviciului prestat, pe alte destinații decât cea pentru care a fost instituită: comuna Ribița, județul Hunedoara.

TRANSPORTURI

Domeniul **Transporturi** a consumat fonduri publice în valoare de 25.810 milioane lei, reprezentând 18% din totalul cheltuielilor de la nivelul administrației publice locale.

Figura 12: Valoarea erorilor rezultate în urma auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de unitățile administrativ-teritoriale pentru anul 2023 – domeniul **Transporturi**

Sursa: CCR

Aspecte relevante identificate în urma auditurilor:

- În anul 2023, fondurile alocate domeniului *Transporturi* au înregistrat cea mai mare creștere în sume nominale față de anul 2022, respectiv cu 6.005 milioane lei (+30,3%);
- 40,9% din cheltuielile domeniului au fost direcționate către proiectele cu finanțare din fonduri externe nerambursabile, iar 27,6% reprezintă cheltuieli de capital, ambele categorii de cheltuieli acoperind zona de infrastructură rutieră la nivel județean și local (drumuri și poduri, străzi, transport în comun);
- Utilizarea alternativă a diferitelor fonduri pentru aceleași tipuri de infrastructuri impune existența unei structuri naționale de coordonare, care, pe de o parte, să cuantifice nevoile și cerințele de finanțare, iar, pe de altă parte, să asigure complementaritatea între fonduri și să elimine un risc de suprapunere a finanțărilor;
- Sunt necesare informații în materie de performanță privind eficacitatea și eficiența cheltuielilor pentru dezvoltarea infrastructurii în domeniu pentru a demonstra ce rezultate au fost obținute cu fondurile alocate și dacă acestea au fost cheltuite în mod corespunzător. Obiectivele de performanță ar trebui să fie cuantificate acolo unde acest lucru este posibil, pentru a facilita monitorizarea și implementarea proiectelor și pentru a furniza un feedback util asupra programelor de dezvoltare și politicilor de finanțare;
- Alocarea și utilizarea fondurilor a fost marcată și de identificarea unor neconformități care vizează: aprobarea documentațiilor tehnico-economice, respectiv a devizelor generale/actualizate; încălcarea regulilor privind modul de determinare/calcul al valorii estimate și derularea întregului proces al achizițiilor publice, inclusiv nerespectarea principiilor de transparență și tratament egal în realizarea acestora; prejudicierea bugetului local cu sumele plătite fără corespondent în lucrări efectuate ori aplicarea nelegală a ajustărilor/actualizărilor;
- Referitor la lucrările de reparații/întreținere a drumurilor publice, s-a constatat că lipsesc standarde de cost pentru reparațiile curente de întreținere, iar cerințele minimale de ordin tehnic a fi îndeplinite, corelate cu viabilitatea acestora, nu furnizează cadrul normativ complet pentru asigurarea unei bune gestiuni a fondurilor publice utilizate cu această destinație.

Observațiile de audit, în sinteză, au fost următoarele:

- Plata nelegală, către operatorii de transport public local de călători, a unor subvenții lunare cuprinzând valoarea abonamentelor de călătorie pentru pensionari decedați la data întocmirii decontului: municipiul Botoșani, județul Botoșani (59 mii lei);
- Alocarea din bugetul local, către operatorul de transport public local, SC Braicar SA Brăila, a unor abonamente sociale pentru transportul public de călători acordate unor persoane după data decesului acestora: municipiul Brăila (15 mii lei), județul Brăila;
- Plata unor lucrări/servicii neexecutate, pentru care nu au fost prezentate documente justificative sau pentru articole de lucrări care nu au fost efectiv regăsite în teren: municipiul Cluj-Napoca (64 mii lei), comunele Gilău (27 mii lei) și Rîșca (35 mii lei) din județul Cluj, comuna Miheșu de Câmpie, județul Mureș; comuna Săcălăz (603 mii lei), județul Timiș;
- Plata nelegală a sumei de 202 mii lei, reprezentând elemente de cheltuieli nejustificate cuprinse în situațiile de lucrări executate la obiectivul de investiții „Modernizare drumuri în comuna Oarța de Jos, județul Maramureș”: comuna Oarța de Jos, județul Maramureș;
- Efectuarea de plăți nelegale la obiectivul de investiții „Modernizare drumuri de interes local în comuna Unirea, județul Călărași”, aprobat pentru finanțare și implementat prin Programul Național de Investiții „Anghel Saligny”, pentru lucrări neexecutate: comuna Unirea (380 mii lei), județul Călărași;
- Efectuarea de plăți nelegale în sumă de 284 mii lei, reprezentând lucrări neexecutate la obiectul de investiții „Modernizare infrastructură de drumuri în comuna Malu Mare, etapa I, județul Dolj”: comuna Malu Mare, județul Dolj;
- Efectuarea de plăți nelegale către constructor pentru obiectivul de investiții „Modernizare strada Magnolia-DE391-DE670”, în valoare de 185 mii lei, și pentru obiectivul de investiții „Adăposturi pentru stații de autobuz”, în valoare de 164 mii lei: comuna Pielești, județul Dolj;
- Efectuarea de plăți nelegale în sumă de 121 mii lei, reprezentând elemente de cheltuieli nejustificate cuprinse în situațiile de lucrări executate la obiectivele de investiții: „Modernizare strada Dr. Vasile Ilea din Municipiul Sighetu Marmăției” și „Modernizare strada Titu Maiorescu din Municipiul Sighetu Marmăției”: municipiul Sighetu Marmăției, județul Maramureș;

- Efectuarea de plăți nelegale, rezultate din aplicarea eronată a coeficientului de actualizare determinat pe baza evoluției indicilor de cost în construcții asupra valorii lucrărilor executate la obiectivul de investiții „Modernizare drumuri locale”: comuna Gostinu (129 mii lei) și, respectiv, la obiectivul de investiții „Modernizare infrastructură de transport”: municipiul Giurgiu (55 mii lei), județul Giurgiu;
- Efectuarea de plăți nelegale pentru realizarea obiectivului de investiții „Regenerare urbană în zona marginalizată a Municipiului Ploiești - Cartier Pictor Rosenthal”, reprezentând cantități de lucrări neexecutate: municipiul Ploiești (361 mii lei), județul Prahova;
- Efectuarea de plăți nelegale pentru lucrări de investiții sau materiale nepuse în operă în cadrul proiectului „Îmbunătățirea infrastructurii de transport în zona transfrontalieră Suceava-Cernăuți” – UAT județul Suceava (146 mii lei) și pentru obiectivul de investiții „Modernizare străzi în orașul Salcea”: orașul Salcea, județul Suceava (125 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale în sumă de 408 mii lei la lucrările de iluminat arhitectural-ornamental aferente obiectivului de investiții „Pasaj Electroputere”: municipiul Craiova, județul Dolj;
- Efectuarea de plăți nelegale, reprezentând lucrări neexecutate sau executate necorespunzător la următoarele obiective de investiții din județul Timiș: „Amenajare Trotuare” și „Reparații străzi în comuna Dumbrăvița”: comuna Dumbrăvița (215 mii lei); „Modernizare străzi rurale în comuna Denta județul Timiș”: comuna Denta (87 mii lei); „Modernizare străzi, înființare piste pentru biciclete și modernizare publică în orașul Jimbolia”: orașul Jimbolia (3.019 mii lei); „Accese gospodării, trotuare și șanțuri în localitățile Remetea Mare și Ianova – Lotul 2: Accese gospodării, trotuare și șanțuri în localitatea Ianova”: comuna Remetea Mare (1.567 mii lei);
- Efectuarea de plăți reprezentând contravaloare lucrări neexecutate sau executate în cantități mai mici decât cele înscrise în situațiile de plată ori prevăzute în contract în sarcina executantului: comuna Osica de Jos, județul Olt (638 mii lei);
- Efectuarea de plăți nelegale, reprezentând lucrări neexecutate sau executate necorespunzător la obiectivul de investiții „Asfaltare drumuri de interes local în comuna Dragomirești, județul Vaslui”: comuna Dragomirești, județul Vaslui (189 mii lei);
- Acceptarea la plată și decontarea unor situații de lucrări supradimensionate, nereale, la lucrările de investiții executate, în sumă de 1.291 mii lei, din care s-a recuperat suma de 1.154 mii lei, abateri identificate la municipiul Blaj, comunele Ciuruleasa, Lupșa și Șona din județul Alba;
- Plata nejustificată a sumei de 245 mii lei, efectuată de UAT Sectorul 4 ca urmare a ajustării eronate a prețului contractat pentru lucrări de reabilitare străzi;
- Plata nejustificată a sumei de 144 mii, efectuată de UAT Sectorul 1 pentru cantități de lucrări (reparații curente și reabilitare străzi) neexecutate;
- Efectuarea de plăți nelegale în sumă de 380 mii lei, reprezentând lucrări neexecutate pentru obiectivele de investiții „Sistem rutier plus acces asfalt” și „Accese la proprietăți”: comuna Unirea, județul Călărași;
- Decontarea nelegală a unor lucrări de reparații pentru o porțiune de drum aflată în garanție, fără să se efectueze demersuri de recuperare a contravalorii acestora din garanția reținută, cu consecința prejudicierii bugetului local: comuna Șoimuș, județul Hunedoara (356 mii lei);
- Nerecuperarea în totalitate a avansului acordat constructorului pentru realizarea obiectivului de investiții „Modernizare rețea stradală în comuna Rona de Sus, județul Maramureș”: comuna Rona de Sus, județul Maramureș (238 mii lei);
- Plata nedatorată a sumei de 898 mii lei, reprezentând elemente de cheltuieli incluse nejustificat în situațiile de lucrări executate la obiectivul „Modernizare/reabilitare drumuri și străzi în comuna Repedea” și a sumei de 425 mii lei la obiectivul de investiții „Modernizare străzi de interes local în comuna Giulești”: comunele Repedea și Giulești din județul Maramureș;
- Actualizarea eronată a prețului lucrărilor executate în cadrul obiectivelor de investiții, având drept consecință producerea de prejudicii în sumă de 1.104 mii lei la: orașul Vânju Mare (59 mii lei), comunele Bâlvănești (504 mii lei), Corcova (10 mii lei), Obârșia Cloșani (21 mii lei) și Godeanu (510 mii lei) din județul Mehedinți;
- Efectuarea de plăți nejustificate ca urmare a unor ajustări eronate în valoare de 272 mii lei: comunele Cristian (212 mii lei), Șelimbăr (52 mii lei) și Săliște (8 mii lei) din județul Sibiu;
- Neconstituirea, neînregistrarea sau înregistrarea eronată în evidența contabilă sau extracontabilă a garanțiilor de bună execuție aferente obiectivelor de investiții la: UAT județul Buzău, comunele Boldu, Pardoși, Smeeni și Breaza din județul Buzău; comuna Baci, județul Cluj; comunele Vânători, Români, Bahna din județul Neamț; comunele Codăești, Dragomirești, Pungești, Tătărași și Vinderi din județul Vaslui;

-
- Efectuarea de către UAT Sectorul 5 a unor cheltuieli de capital în sumă totală de 974 mii lei, din creditele bugetare aprobate la titlul „Bunuri și servicii”, fără ca obiectivele „*Studiu de trafic pentru sistematizare rutieră Calea Rahovei – Șos. Alexandriei*” (321 mii lei), respectiv „*Modernizare spațiu public Dumbrava Nouă – Str. Ileana Cosânzeana*” (653 mii lei) să fie aprobate pe lista de investiții;
 - Încheierea de angajamente legale fără respectarea măsurilor de reducere a cheltuielilor bugetare pe anul 2023, impuse prin *OUG nr. 90/2023*: comuna Chiochiș, județul Bistrița-Năsăud (537 mii lei);
 - Nerespectarea principiului contabilității pe bază de angajamente, prin înregistrarea cu întârziere și/sau neînregistrarea unor facturi emise de furnizori: comuna Târlisua (325 mii lei), județul Bistrița-Năsăud;
 - Nerespectarea prevederilor legale referitoare la regularizarea cu bugetul de stat a alocațiilor din Fondul de intervenție la dispoziția Guvernului pentru lucrări de consolidare și refacere a infrastructurii locale afectate de calamități în anul 2019, rămase neutilizate până la încheierea exercițiului bugetar 2022: orașul Bălcești, județul Vâlcea (161 mii lei);
 - Efectuarea de lucrări de reparații drumuri și străzi aparținând domeniului public (localitățile Oloșag și Știuca), în sumă totală 728 mii lei, înregistrate direct pe conturi de cheltuieli, fără a se proceda la majorarea valorii de inventar a bunurilor în cauză: comuna Știuca, județul Timiș;
 - Menținerea eronată în evidența contabilă, ca active imobilizate în curs de execuție, a obiectivelor de investiții finalizate și recepționate: comuna Leșu (13.323 mii lei), județul Bistrița-Năsăud.
-

4. EVALUAREA SISTEMULUI DE CONTROL INTERN MANAGERIAL

Sistemul de control intern managerial reprezintă un ansamblu de politici, proceduri și practici instituționale, care contribuie la atingerea obiectivelor și la utilizarea resurselor publice în condiții de legalitate, eficiență, economicitate și eficacitate, precum și la respectarea cadrului legal aplicabil entităților auditate. Acesta constituie un instrument fundamental al bunei guvernante, fiind parte integrantă a procesului decizional și nu trebuie perceput exclusiv ca o activitate de verificare.

La nivelul entităților publice, responsabilitatea configurării, a dezvoltării și a implementării sistemului de control intern managerial revine conducerii, ținându-se cont de specificul cadrului legal și organizațional al acestora. Standardele de control intern managerial definesc un set minim de cerințe generale de management, pe care toate entitățile publice trebuie să le urmeze. Aceste cerințe sunt grupate în cinci componente ale controlului intern managerial. Scopul standardelor constă în crearea unui model de control intern managerial uniform și coerent, care să permită comparații între entități de același fel sau în cadrul aceleiași entități, la momente diferite, și care să facă posibilă evidențierea rezultatelor entității și a evoluției sale.

Componentele sistemului de control intern managerial

Mediul de control	Performanțe și managementul riscului	Activități de control	Informarea și comunicarea	Evaluare și audit
Etica și integritatea Atribuții, funcții, sarcini Competență, performanță Structura organizatorică	Obiective Planificarea Monitorizarea performanțelor Managementul riscului	Proceduri Supravegherea Continuitatea activității	Informarea și comunicarea Gestionarea documentelor Raportarea contabilă și financiară	Evaluarea sistemului de control intern managerial Auditul intern

Mediul de control reflectă angajamentul entităților față de principiile bunei guvernante, prin existența unui cadru normativ clar, a unor practici etice consolidate și a unei structuri organizaționale bine definite.

Performanța și managementul riscurilor vizează definirea, de către entitățile auditate, a unor obiective clare, planificarea activităților în concordanță cu obiectivele, evaluarea performanței și gestionarea eficientă a riscurilor care pot afecta legalitatea, eficiența, economicitatea și eficacitatea utilizării fondurilor publice.

Activitățile de control sunt analizate pentru a determina eficacitatea procedurilor în prevenirea abaterilor și în asigurarea conformității cu reglementările aplicabile.

Informarea și comunicarea au un rol esențial în asigurarea transparenței decizionale, iar auditul verifică măsura în care fluxul informațional sprijină deciziile fundamentate.

Evaluarea și auditul intern permit aprecierea capacității entităților de a corecta deficiențele și de a consolida controlul intern și managementul entității publice.

În procesul de evaluare a modului de implementare a sistemului de control intern managerial al entităților verificate, auditorii publici externi analizează formele de control exercitate la nivelul entității publice, inclusiv auditul intern, stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, precum și implementarea celor 16 standarde de control intern, grupate pe cele cinci componente ale controlului intern managerial.

Evaluarea transversală a sistemului de control intern managerial în administrația publică a evidențiat o serie de disfuncționalități sistemice, recurente și structurale. Deși este implementat în majoritatea entităților, SCIM funcționează parțial sau necorespunzător, ceea ce compromite buna guvernare, eficiența utilizării fondurilor publice și capacitatea de reacție a instituțiilor în fața riscurilor.

În acest context, cu ocazia misiunilor de audit efectuate, Curtea a evidențiat o serie de **disfuncționalități recurente și sistemice în funcționarea SCIM la nivelul administrației publice**, astfel:

Mediul de control

Vulnerabilități structurale ale mediului de control. Mediul de control, ca fundament al culturii organizatorice al SCIM este evaluat prin existența codurilor de conduită, claritatea responsabilităților, separarea funcțiilor, prin mecanismele de avertizare și coerența organizatorică. Evaluarea transversală a mediului de control a evidențiat disfuncționalități sistemice recurente, manifestate prin dificultăți în implementarea unui mediu organizațional sănătos.

Numeroase entități nu au actualizat sau aprobat coduri de conduită și etică a personalului și proceduri de consiliere etică sau mecanisme funcționale de semnalare a neregulilor, ceea ce limitează capacitatea de informare rapidă a conducerii și de prevenire eficientă a abaterilor. De asemenea, în multe cazuri nu au fost definite mecanisme de înlocuire a personalului-cheie, iar structurile critice, precum auditul public intern și IT-ul, au fost subdimensionate în raport cu necesitățile reale. Nu a fost asigurată corespondența între volumul de muncă, natura posturilor și competențele profesionale necesare.

Un aspect frecvent constatat îl reprezintă lipsa unui plan anual de perfecționare profesională, adaptat specificului fiecărui compartiment și corelat cu rezultatele evaluării performanțelor. În unele cazuri, planurile de formare, deși elaborate, nu au fost fundamentate pe o analiză reală a performanțelor individuale sau a necesităților de dezvoltare a competențelor, ceea ce poate reduce eficiența procesului de profesionalizare a personalului.

Performanța și managementul riscului

Deficiențe în definirea obiectivelor și managementul riscurilor. Entitățile publice au întâmpinat dificultăți în formularea obiectivelor SMART și în corelarea acestora cu resursele și indicatorii de performanță. La nivelul unor entități auditate au fost constatate deficiențe în stabilirea, monitorizarea și evaluarea obiectivelor instituționale, precum și în gestionarea riscurilor.

Lipsa unei planificări strategice reale, a unor indicatori de performanță adecvați și a unor mecanisme funcționale de identificare și tratare a riscurilor au afectat capacitatea entităților de a anticipa vulnerabilitățile și de a aloca resursele în mod eficient. De exemplu, activitățile relevante nu au fost integral identificate, documentele privind riscurile și răspunsurile aferente nefiind formalizate. Au existat situații în care nu au fost luate măsuri pentru eliminarea riscului generat de dependența de un singur programator IT.

La nivelul unor entități nu a fost întocmit un registru centralizat al riscurilor, ci doar registre la nivel de compartiment. Totodată, nu a fost organizată o evidență a riscurilor la nivelul aparatului propriu și al unităților subordonate. Riscurile de fraudă și corupție nu au fost incluse în registrul de riscuri, iar activitățile vulnerabile nu au fost identificate corespunzător. În lipsa unor mecanisme funcționale, riscurile expun bugetul public la pierderi semnificative.

Activități de control

Standardizarea și documentarea proceselor instituționale prin proceduri. În numeroase entități, activitățile procedurabile nu au fost integral identificate sau nu au fost reglementate prin proceduri. În unele cazuri, deși procedurile au fost elaborate, acestea nu au fost actualizate potrivit celor mai recente modificări legislative sau adaptate specificului entității. Au fost identificate situații în care nu existau manuale de politici contabile și registre centralizate ale procedurilor.

Activități relevante, precum gestionarea bugetului sau decontarea consumului, nu sunt reglementate procedural. Această lipsă afectează trasabilitatea, legalitatea și eficiența activităților publice. Activitățile de control au fost, în multe instituții, tratate într-un mod formal sau incomplet. Lipsa procedurilor, neactualizarea documentației contabile și aplicarea inconsistentă a mecanismelor de control afectează capacitatea instituțiilor publice de a gestiona corect resursele și de a asigura legalitatea operațiunilor.

Informarea și comunicarea

Lipsa integrării sistemelor de raportare financiară. La nivelul mai multor instituții, consolidarea situațiilor financiare s-a realizat prin metode manuale, prin aplicații parțial integrate sau prin sisteme IT necorelate. Această lipsă de integrare a generat timpi mari de procesare, risc crescut de eroare și afectarea

acurateții raportărilor centralizate. Exemple relevante includ utilizarea de fișiere Excel pentru consolidare, preluarea de date neverificate și riscul de pierdere a integrității datelor în procesul de reorganizare.

Deficiențele identificate arată o capacitate limitată a unor instituții publice de a colecta și utiliza informații relevante pentru luarea deciziilor. Fragmentarea sistemelor informatice, lipsa de interoperabilitate, raportările incomplete și lipsa procedurilor de corectare a erorilor informatice afectează transparența, eficiența și responsabilitatea instituțională. Absența unor mecanisme clare de comunicare internă și externă reduce capacitatea de reacție și adaptare în fața riscurilor și a cerințelor de guvernare.

Evaluare și audit

Vulnerabilități în funcționarea auditului public intern. Autoevaluările anuale ale SCIM au fost, în numeroase cazuri, formale și nu au reflectat vulnerabilitățile reale. Auditul public intern a fost nefuncțional sau parțial operațional în numeroase entități. Cauzele principale includ lipsa de personal, compartimente subdimensionate, o fluctuație ridicată a personalului și absența supervizării. În unele cazuri, auditul nu a acoperit activitățile critice sau nu a fost efectuat timp de luni întregi.

Activitățile esențiale, cum ar fi derularea programelor de investiții, funcționarea sistemelor informatice, gestiunea patrimoniului sau implementarea SCIM, au fost omise din misiuni, în favoarea unor domenii periferice sau recurente. Gradul redus de implementare a recomandărilor și omiterea domeniilor esențiale din planificarea anuală au limitat eficiența auditului ca instrument de guvernare și prevenire.

La nivelul unor entități nu a fost respectată obligația legală de a audita toate activitățile o dată la patru ani. Această slăbiciune afectează capacitatea instituțiilor publice de a se autoevalua și de a preveni erorile sau riscurile. Subdimensionarea structurilor, neocuparea funcțiilor-cheie, lipsa coordonării și absența supervizării profesionale afectează nu doar volumul, ci și calitatea misiunilor desfășurate. Sunt frecvente cazurile în care compartimentele funcționează cu un singur auditor sau exclusiv cu personal de execuție.

Deși este reglementat ca element-cheie al sistemului de control intern managerial, în numeroase instituții, activitatea de audit fie este formală, fie inexistentă sau reziduală, fără impact real asupra bunei guvernări și a utilizării fondurilor publice.

În multe cazuri, neimplementarea măsurilor dispuse de Curtea de Conturi sau persistența unor disfuncționalități sistemice a fost cauzată de lipsa unei implicări active a compartimentelor de audit public intern. Au fost identificate disfuncționalități precum lipsa avizării documentelor-cheie de către UCAAPI, lipsa normelor metodologice actualizate sau neconstituirea comitetelor de audit.

Concluzii și recomandări

Evaluarea sistemului de control intern managerial a evidențiat carențe majore în toate cele cinci elemente ale SCIM. Deficiențele constatate afectează capacitatea instituțiilor publice de a utiliza eficient resursele, de a gestiona riscurile operaționale și financiare și de a asigura transparența și responsabilitatea decizională. Pentru îmbunătățirea sistemului SCIM, se impune o implicare fermă a conducerii instituțiilor în consolidarea mediului de control, în implementarea managementului riscului, în actualizarea procedurilor interne, în modernizarea infrastructurii informatice și în revitalizarea auditului public intern.

Curtea a evidențiat faptul că la nivelul administrației publice centrale, procesul de implementare a sistemului de control intern managerial a fost unul cu caracter preponderent formal. Entitățile au apreciat sistemul ca fiind conform sau parțial conform, deși auditul extern a evidențiat deficiențe semnificative și neimplementări ale standardelor. Disfuncționalitățile identificate în procesul de evaluare a SCIM, respectiv de la incoerența organizațională și proceduri neactualizate la organizarea unor structuri de audit public intern nefuncționale și sisteme informatice fragmentate, afectează capacitatea entităților publice de a administra în mod eficient resursele publice.

Astfel, se evidențiază necesitatea consolidării sistemului de control intern managerial prin transformarea acestuia dintr-un mecanism formal într-un instrument activ de guvernare eficientă. Creșterea performanței administrative presupune existența unui control intern funcțional, a unui audit public intern activ și a unui management instituțional orientat către rezultate.

Curtea este un promotor activ al procesului de implementare și de bună funcționare a SCIM la nivelul entităților publice, având ca rezultat întărirea mecanismului de răspundere pentru actul de gestiune a resurselor bugetare și îmbunătățirea procesului de luare a deciziilor, utilizarea eficientă a resurselor și atingerea obiectivelor stabilite de către entitățile publice din România.

În vederea consolidării sistemului de control intern managerial, Curtea formulează o serie de recomandări care au ca scop o creștere calitativă a gradului de implementare a acestuia la nivelul entităților publice din România:

- ✓ **Întărirea mediului de control și promovarea eticii instituționale.** Se recomandă revizuirea și actualizarea Codurilor de conduită și instituirea unor mecanisme funcționale de semnalare a neregularităților. Structurile organizatorice trebuie corelate cu toate documentele oficiale, iar funcțiile de conducere trebuie ocupate prin proceduri transparente și conforme cu legislația aplicabilă.
- ✓ **Îmbunătățirea managementului performanței și al riscurilor.** Instituțiile trebuie să elaboreze și să actualizeze Planurile de management și Registrele generale de riscuri, asigurând identificarea, evaluarea și monitorizarea riscurilor operaționale și financiare. Obiectivele instituționale trebuie formulate clar, conform principiilor SMART, iar resursele alocate trebuie corelate în mod sistematic cu realizarea acestora.
- ✓ **Formalizarea și actualizarea activităților de control.** Se impune elaborarea, actualizarea și aplicarea procedurilor operaționale pentru toate domeniile de activitate, inclusiv cele financiar-contabile, achiziții publice și salarizare. Consolidarea datelor financiare trebuie automatizată prin implementarea unor sisteme informatice integrate, pentru a reduce riscurile de eroare și de neconformitate.
- ✓ **Modernizarea sistemelor informatice și integrarea proceselor.** Este necesară crearea unor platforme IT integrate pentru gestionarea datelor financiare și operaționale, care să asigure securitatea informațiilor și controlul automat al datelor. De asemenea, trebuie implicat personal IT specializat în procesele de protecție a datelor și de securizare a fluxurilor informatice, pentru a elimina vulnerabilitățile existente.
- ✓ **Revitalizarea funcției de audit public intern.** Funcția de audit trebuie consolidată prin asigurarea resurselor umane și materiale adecvate, prin planificarea auditului bazată pe evaluarea riscurilor și prin asigurarea acoperirii tuturor domeniilor critice. Este esențial ca autoevaluările SCIM să fie efectuate real, nu formal, iar implementarea recomandărilor rezultate din audit să fie monitorizată sistematic de conducerea instituțiilor.
- ✓ **Promovarea unei culturi organizaționale orientate spre performanță, responsabilitate și transparență.** Instituțiile publice trebuie să dezvolte programe de formare continuă, adaptate nevoilor reale de perfecționare, și să implementeze sisteme eficiente de evaluare a performanței, pentru a susține profesionalizarea administrației publice.

5. ACTIVITATEA DE FOLLOW-UP

Instituțiile supreme de audit au datoria de a monitoriza constant progresul implementării recomandărilor, de a publica rapoarte periodice și de a asigura transparența comunicării rezultatelor. Activitatea de follow-up oferă astfel o imagine detaliată asupra progreselor obținute, evidențiind atât realizările, cât și dificultățile întâmpinate în implementarea recomandărilor.

Pentru a maximiza efectele auditului, este esențial ca procesul de follow-up să fie bine structurat, bazat pe standarde clare și susținut de mecanisme eficiente de monitorizare. Astfel, Curtea de Conturi aliniază activitatea sa la bunele practici internaționale pentru a asigura eficacitatea procesului de follow-up, în conformitate cu standardele INTOSAI.

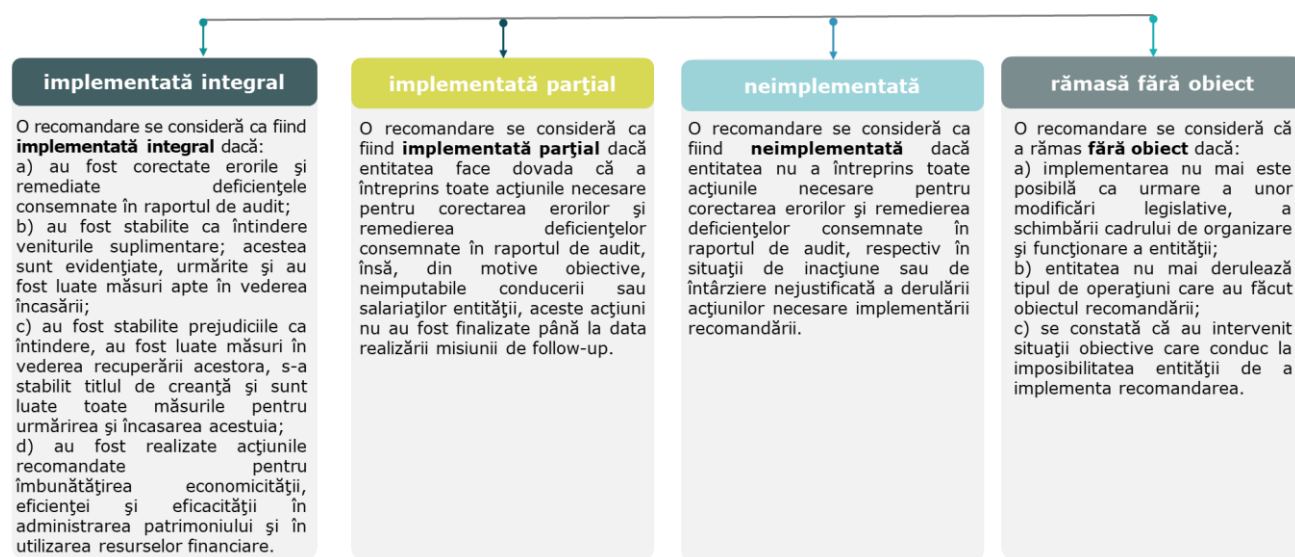
Activitatea de follow-up desfășurată de Curtea de Conturi a României constă în realizarea de misiuni de verificare a modului de implementare a recomandărilor, prin monitorizarea activităților întreprinse de entitățile auditate pentru a remedia aspectele și deficiențele identificate și comunicate conducerii entităților ca urmare a misiunilor de audit. Prin misiunile de follow-up, Curtea evaluează, totodată, impactul recomandărilor asupra activității acestora în ceea ce privește îmbunătățirea managementului pentru realizarea obiectivelor entității, îmbunătățirea activității entității auditate din punct de vedere al evidenței financiar-contabile, fiscale, al sistemului informațional, al resurselor umane, precum și obținerea unor rezultate economico-financiare mai bune.

Rapoartele de follow-up sunt accesibile cetățenilor și altor părți interesate prin publicarea pe pagina de internet a Curții de Conturi. Astfel, Curtea contribuie la creșterea transparenței și a responsabilității în gestionarea fondurilor publice, rezultatele acestor evaluări fiind, în acest mod, disponibile publicului și diferitelor părți interesate.

În luna ianuarie 2023 a intrat în vigoare *Regulamentul privind activitatea de audit public extern*, care a stabilit o nouă metodologie de audit ce reconsideră, printre altele, și modul de realizare a misiunilor de follow-up. Misiunile de audit efectuate de Curte începând cu anul 2023 se finalizează prin transmiterea unei scrisori către conducerea entităților auditate, document care cuprinde recomandările formulate punctual pentru fiecare observație de audit. În acest context, Curtea nu mai emite decizii – acte administrative în care erau cuprinse măsurile dispuse în sarcina conducerii entității auditate.

În *Regulamentul privind activitatea de audit public extern* sunt detaliate situațiile în care o recomandare este considerată a se afla într-unul dintre cele patru stadii de implementare.

Stadiile de implementare a recomandărilor Curții

Activitatea de follow-up în anul 2024

În anul 2024, la nivelul administrației publice au fost realizate 2.473 de misiuni de follow-up. În total, au fost verificate 12.198 de măsuri și recomandări. Dintre acestea, 83% au vizat entități din administrația publică locală.

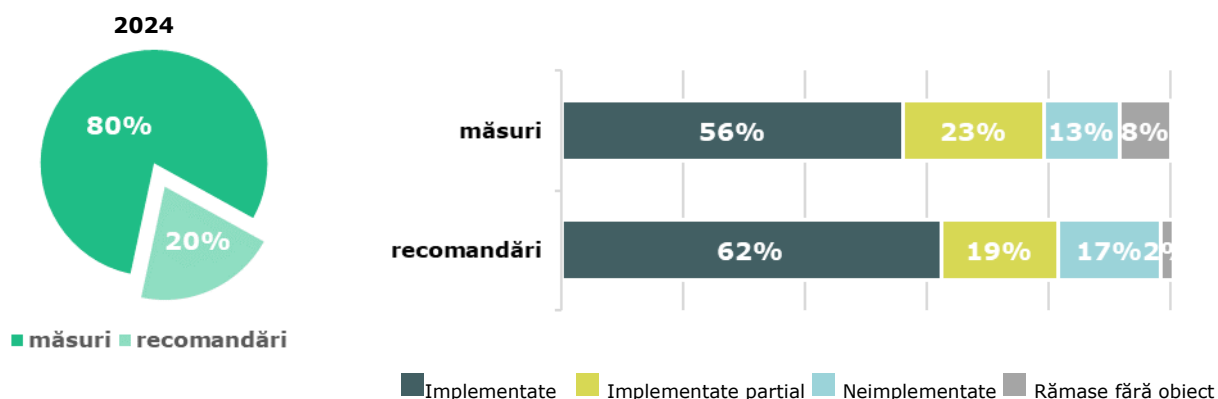
În cadrul misiunilor de follow-up desfășurate la nivelul administrației publice centrale și locale în anul 2024, Curtea a verificat 9.726 de măsuri (dispuse de către Curte până în 2022), ceea ce reprezintă 79,7% din total și 2.472 de recomandări (formulate începând cu anul 2023), care reprezintă doar 20,3% din totalul acestora.

Rezultatele misiunilor de follow-up care au avut ca obiect măsurile dispuse de Curte prin decizii au înregistrat următoarea stare de fapt: din totalul de 9.726 de măsuri verificate în anul 2024, Curtea a evaluat că stadiul implementării acestora a fost în proporție de 56% măsuri implementate, 23% măsuri parțial implementate, 13% măsuri neimplementate, iar 8% măsuri rămase fără obiect.

Stadiul măsurilor dispuse de Curte la nivelul administrației publice din România, care au făcut obiectul verificării, indică faptul ca acestea au fost implementate și parțial implementate în proporție de 79%, proporție apreciată ca bună prin prisma criteriilor de evaluare a contextelor instituționale pentru ducerea la îndeplinire a acestora (introducerea de acțiuni de entitățile publice auditate pe rolul instanțelor de judecată, pentru anularea măsurilor dispuse prin decizii, pentru recuperarea prejudiciilor de la persoanele răspunzătoare, în condițiile în care, procedura contestării și soluționării în instanță este de lungă durată, instituirea de măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare pe termen lung a administrației publice).

Din totalul de 2.472 de recomandări verificate în anul 2024, Curtea a evaluat că stadiul implementării acestora a fost în proporție de 62% recomandări implementate, de 19% recomandări parțial implementate, de 17% recomandări neimplementate și de 2% recomandări rămase fără obiect.

Figura 1: Stadiul implementării măsurilor și recomandărilor, în anul 2024

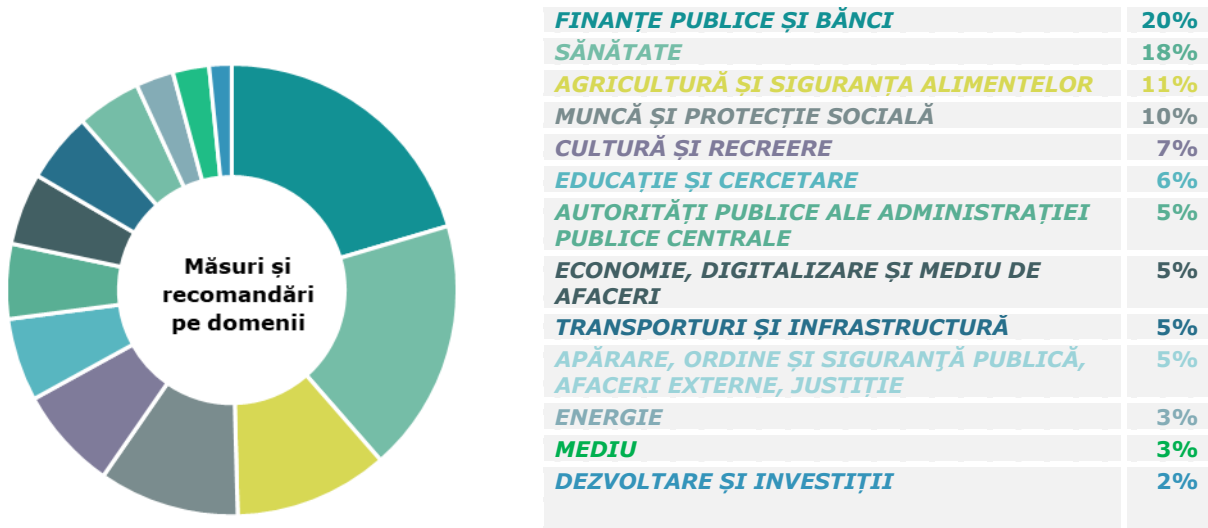
Sursa: CCR

Datele arată că recomandările formulate de Curte au înregistrat un grad de conformare superior celui aferent măsurilor, la finele anului 2024, la nivelul administrației publice din România. Aprecierea de către Curte a stadiului de implementare a recomandărilor a fost susținută de valoarea indicatorului de cuantificare a eforturilor depuse de autoritățile centrale și locale, respectiv de 82% recomandări implementate și parțial implementate.

Prin urmare, în condițiile noilor metodologii de audit adoptate, se remarcă un grad superior de implementare a recomandărilor față de măsurile dispuse prin deciziile Curții, ceea ce indică o eficiență mai mare în aplicarea acestora.

La nivelul administrației publice centrale, analiza pe domenii relevă faptul că, **în anul 2024, cele mai multe măsuri și recomandări au făcut obiectul misiunilor de follow-up desfășurate în domeniul Finanțe publice și bănci**, urmate de cele din domeniul Sănătate și domeniul Agricultură și siguranța alimentelor.

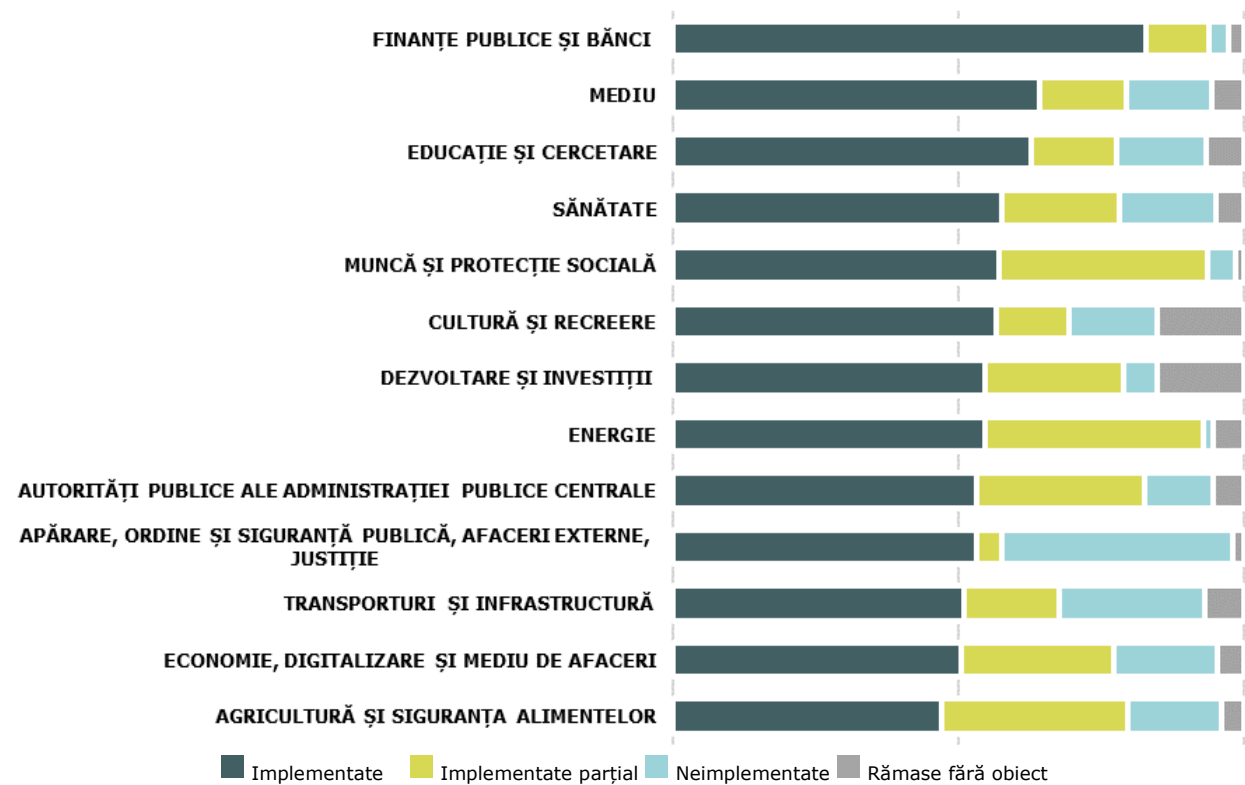
Figura 2: Măsuri și recomandări pe domenii de activitate

Sursa: CCR

Rezultatele misiunilor de follow-up desfășurate în anul 2024 au evidențiat că **cel mai ridicat grad al implementării recomandărilor Curții a fost înregistrat la nivelul domeniului *Finanțe publice și bănci***, în proporție de 83% din totalul recomandărilor acestui domeniu, urmat de domeniul *Mediu* cu un grad de implementare de 64% și domeniul *Educație și cercetare* cu un grad de implementare de 63%.

Figura 3: Gradul de implementare al recomandărilor și măsurilor

Sursa: CCR

Care a fost impactul implementării recomandărilor Curții?

În anul 2024, Curtea de Conturi a desfășurat activități de follow-up pentru a evalua stadiul implementării măsurilor și recomandărilor formulate în urma misiunilor de audit. Verificările au vizat instituții din toate domeniile administrației publice.

Sinteza de mai jos reflectă, pe domenii, **la nivelul administrației publice centrale**, nivelul de conformare, principalele progrese înregistrate și disfuncționalitățile persistente.

Activitatea de follow-up desfășurată în **domeniul finanțelor publice** a relevat măsuri importante privind eficientizarea colectării veniturilor bugetare, stimularea conformării fiscale voluntare de către contribuabili, consolidarea reglementărilor referitoare la datoria publică și corectarea disfuncționalităților în evidențierea garanțiilor guvernamentale. De asemenea, s-au înregistrat progrese în recuperarea sumelor încasate nejustificat de la bugetul de stat și întărirea controlului financiar preventiv. Aceste demersuri au contribuit la îmbunătățirea disciplinei bugetare și la creșterea transparenței în utilizarea fondurilor publice.

În **domeniul sănătății**, activitatea de follow-up a evidențiat progrese relevante în sectorul sanitar, în special în ceea ce privește consolidarea controlului managerial intern, digitalizarea proceselor administrative și transparența gestionării fondurilor publice. Instituțiile evaluate au implementat proceduri standard privind salarizarea, achizițiile, evidența contabilă și recuperarea prejudiciilor, contribuind la acuratețea raportărilor financiare și la eficiența utilizării resurselor. De asemenea, au fost întreprinse măsuri pentru corelarea evidenței tehnico-operative cu cea contabilă, pentru urmărirea trasabilității fondurilor FNUASS și întărirea auditului intern. Au fost reglementate aspecte esențiale legate de stocuri, achiziții publice și de raportarea creanțelor restante.

În **educație și cercetare** s-au evidențiat progrese în consolidarea evidenței contabile, în reglementarea activităților finanțate din venituri proprii, în actualizarea structurilor organizatorice și în transferul obiectivelor de investiții finalizate către autoritățile locale. Ministerul Educației a adoptat măsuri pentru asigurarea corectitudinii raportărilor financiare, alocarea eficientă a resurselor și digitalizarea sistemelor informatice (SIIIR). Academia Română și instituțiile subordonate acestora au întreprins acțiuni pentru recuperarea prejudiciilor și reevaluarea patrimoniului cultural.

În **domeniul culturii**, misiunile de follow-up au relevat consolidarea evidenței patrimoniului, reglementarea finanțării proiectelor culturale și optimizarea procedurilor de decontare pentru publicațiile culturale. Ministerul Culturii a adoptat măsuri pentru recuperarea prejudiciilor și a clarificat mecanismele de selecție și de monitorizare a proiectelor. Instituții precum Opera Națională București au aplicat măsuri pentru întărirea controlului financiar intern și transparentizarea contractelor de colaborare, contribuind la profesionalizarea managementului financiar în sectorul cultural.

În **domeniul muncii și protecției sociale** au fost constatate îmbunătățiri în evidența contabilă, în asigurarea corectitudinii în recalcularea și plata pensiilor și în recuperarea sumelor plătite necuvenit. Ministerul Muncii și Solidarității Sociale și Casa Națională de Pensii Publice au îmbunătățit raportarea financiară, au consolidat disciplina bugetară prin monitorizarea execuției și au luat măsuri pentru actualizarea sistemului informatic. Au fost întreprinse acțiuni pentru reîntregirea fondurilor publice și pentru prevenirea acordării nejustificate a beneficiilor sociale. CNPP a consolidat mecanismele de urmărire a creanțelor și a reevaluat activele aflate în administrare, iar MMSS a întărit procedurile de audit intern.

În **agricultură și siguranța alimentelor**, principalele îmbunătățiri au vizat recuperarea unor creanțe bugetare, clarificarea statutului juridic al imobilelor și optimizarea evidenței contabile. Unele agenții subordonate au implementat măsuri pentru consolidarea controlului intern, reevaluarea activelor și întărirea guvernantei contractelor de concesiune și postprivatizare. APIA a finalizat recuperarea unor ajutoare acordate eronat, iar Autoritatea pentru Administrarea Sistemului Național Antigrindină și de Creștere a Precipitațiilor a introdus un sistem informatic de gestiune financiară și un set actualizat de politici contabile, ceea ce a condus la o gestionare mai eficientă a resurselor publice.

În **domeniul mediului** au fost observate progrese semnificative în consolidarea controlului intern, în corectitudinea evidenței contabile și în eficientizarea activităților operaționale desfășurate de entitățile subordonate MMAP. Unele entități au actualizat procedurile privind inventarierea patrimoniului, controlul financiar preventiv, achizițiile publice și auditul public intern. GNM a înregistrat progrese în transparența activităților de inspecție în domeniul protecției mediului și planificarea achizițiilor, contribuind la consolidarea disciplinei financiare și protejarea intereselor statului.

În **domeniul economiei, digitalizării și mediului de afaceri** s-au evidențiat progrese în eficientizarea și optimizarea execuției bugetare, în consolidarea controlului financiar și în întărirea legalității în guvernanta corporativă a operatorilor economici aflați în portofoliul Ministerului Economiei. Au fost implementate măsuri pentru optimizarea cheltuielilor publice și elaborarea procedurilor privind achizițiile publice. Totodată, au fost inițiate demersuri pentru clarificarea evidenței titlurilor de participare și pentru creșterea transparenței în procesul de selecție a membrilor consiliilor de administrație. Institutul ECOIND a recuperat integral prejudiciile constatate în urma plăților nelegale. Măsurile adoptate au contribuit la îmbunătățirea disciplinei financiare, întărirea mecanismelor de control și creșterea transparenței instituționale.

În **sectorul energetic**, Ministerul Energiei și alte entități din domeniu au înregistrat îmbunătățiri în corectarea evidenței contabile, în recuperarea prejudiciilor și în consolidarea guvernantei. Au fost întreprinse măsuri pentru reflectarea corectă a aportului statului în capitalul social al companiilor energetice și pentru recuperarea sumelor plătite nelegal. ANRE a corectat deficiențele privind contractele de reparații și penalitățile de întârziere, în timp ce Transgaz SA a actualizat volumul și valoarea gazelor naturale din sistemul național de transport și a inițiat măsuri pentru virarea sumelor datorate bugetului de stat din valorificarea bunurilor casate.

În **domeniul transporturilor și infrastructurii** s-au obținut rezultate în ceea ce privește îmbunătățirea acurateței raportărilor financiare și în consolidarea disciplinei contractuale la nivelul MTI și al entităților aflate în subordine. Au fost implementate măsuri pentru aplicarea principiului contabilității de angajamente și pentru recuperarea sumelor datorate bugetului de stat din penalități, avansuri nejustificate și alte creanțe. Au fost corectate neconcordanțele dintre datele contabile și cele oficiale privind participațiile statului. De asemenea, s-au întreprins demersuri pentru punerea în funcțiune a echipamentelor medicale achiziționate în perioada pandemiei și pentru asigurarea conformității procedurilor de achiziții publice. TAROM SA a recuperat integral sumele datorate din diferențele de contribuții la FNUASS.

În **domeniul dezvoltării și investițiilor**, Compania Națională de Investiții a adoptat un set complex de măsuri corective și preventive pentru îmbunătățirea proceselor de achiziții publice, consolidarea capacității instituționale și creșterea transparenței în gestionarea contractelor. A fost actualizat cadrul procedural aferent evaluării ofertelor, fiind implementate soluții tehnice și operaționale pentru respectarea termenelor, prevenirea divizării artificiale a contractelor și publicarea transparentă a achizițiilor directe. Totodată, au fost introduse proceduri de verificare a eligibilității ofertanților, mecanisme automate de urmărire a termenelor și sisteme de monitorizare a contractelor, contribuind la creșterea transparenței și la întărirea guvernancei contractuale. Măsurile implementate au contribuit la creșterea disciplinei în achiziții, la întărirea guvernancei contractuale și la profesionalizarea funcției de management al investițiilor.

În **apărare, ordine publică, afaceri externe și justiție** s-au înregistrat îmbunătățiri în realizarea evidenței contabile, în recuperarea creanțelor și în corectarea erorilor financiare. Au fost adoptate măsuri pentru armonizarea evidențelor contabile, clarificarea soldurilor și aplicarea cadrului normativ privind angajarea, lichidarea și ordonanțarea cheltuielilor publice. Au fost identificate și recuperate plăți necuvenite, inclusiv drepturi salariale acordate nejustificat. Totodată, au fost realizate acțiuni de actualizare a situației patrimoniale, de înregistrare a mijloacelor fixe și de consolidare a controlului financiar preventiv propriu.

În ceea ce privește **autoritățile publice ale administrației publice centrale**, activitatea de follow-up desfășurată a evidențiat îmbunătățirea evidenței contabile, fundamentarea bugetară și actualizarea procedurilor interne, inclusiv în ceea ce privește utilizarea instrumentelor digitale. S-au înregistrat îmbunătățiri în aplicarea contabilității de angajamente, în corectarea evidenței bilanțiere și extrabilanțiere, precum și în reglementarea unor aspecte legate de salarizare și inventariere. Au fost implementate măsuri pentru recuperarea sumelor nejustificate și clarificarea tratamentelor contabile ale pierderilor. Persistă, totuși, probleme în gestiunea creanțelor restante și în delimitarea responsabilităților privind prejudiciile.

Activitatea de follow-up a generat o tendință pozitivă în ceea ce privește responsabilizarea entităților publice, recuperarea sumelor datorate, clarificarea regimului juridic al activelor și întărirea controlului intern. S-au remarcat îmbunătățiri în transparența decizională și digitalizarea proceselor. Totodată, s-au înregistrat îmbunătățiri în domeniul achizițiilor publice și în aplicarea măsurilor corective privind utilizarea nejustificată a fondurilor publice. Cu toate acestea, în anumite cazuri, implementarea măsurilor a fost parțială, fie ca urmare a complexității problemelor identificate, fie din cauza întârzierii soluționării acestora pe cale juridică. Persistă dificultăți legate de clarificarea creanțelor vechi, de corelarea evidențelor contabile și de finalizarea proceselor de reevaluare a activelor.

La nivelul administrației publice locale, analiza modului de implementare a măsurilor dispuse prin deciziile emise, respectiv a recomandărilor formulate prin scrisorile către management, a evidențiat următoarele:

În ultimii ani, o parte dintre entitățile locale auditate și-au întărit disciplina financiar-contabilă, bugetară și fiscală ca urmare a implementării recomandărilor/măsurilor din actele întocmite de Curtea de Conturi, fiind evidentă eficiența și impactul realizat și implicit îmbunătățirea activităților auditate.

Există entități locale care, prin conformarea la recomandările/măsurile primite, au implementat responsabilitatea în actul de administrație, transparența acestuia și, implicit, au asigurat utilizarea resurselor financiare în condiții de regularitate, legalitate și de bună gestiune.

La o parte dintre entitățile locale se manifestă un caracter de repetabilitate al abaterilor, formalism sau implicare insuficientă în implementarea măsurilor/recomandărilor, ca urmare a:

- minimizării rolului controlului intern managerial în toate activitățile realizate;
- neintegrării corespunzătoare a auditului public intern în controlul intern și a lipsei de acțiune prin implementarea formală ori neimplementarea la termen a recomandărilor formulate prin rapoartele de audit;
- caracterului formal al programelor de pregătire profesională ale resursei umane și, implicit, a celor ce ocupă funcții electivă (inclusiv din autoritățile deliberative);
- neutilizării canalelor de comunicare și informare privind buna practică în domeniile de interes ale administrației locale;
- insuficienței/inadecvenței canalelor de comunicare cu cetățenii care să poată contribui la transparența deciziilor, proiectelor/programelor ori a activităților desfășurate;
- managementului necorespunzător privind monitorizarea activității angajaților, aspect ce generează neîndeplinirea sarcinilor din fișele posturilor sau specifice activităților desfășurate, lipsa de asumare, precum și neatragerea niciunei forme de răspundere.

Autoritățile locale au un rol crucial în administrația publică, fiind responsabile de implementarea politicilor locale și de gestionarea resurselor la nivelul comunităților pe care le reprezintă. Totodată, au autoritatea de a elabora și implementa bugete, de a gestiona serviciile publice locale și de a dezvolta infrastructura necesară. Pe de altă parte, unitățile administrativ-teritoriale se confruntă cu numeroase provocări. Acestea includ probleme de finanțare, proceduri administrative complexe, lipsa de personal calificat și dificultăți în atragerea investițiilor, disparități economice și sociale între regiuni.

Cu toate acestea, există și oportunități semnificative pentru unitățile administrativ-teritoriale. Una dintre acestea este accesul la fonduri europene, care pot fi folosite pentru a sprijini proiectele de dezvoltare locală și regională. De asemenea, implementarea digitalizării este esențială pentru modernizarea și eficientizarea serviciilor publice, iar cooperarea între UAT-uri este esențială pentru dezvoltarea regională. Una dintre formele de cooperare este cea prin intermediul asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, care permit UAT-urilor să colaboreze în proiecte comune și să acceseze mai ușor fonduri europene. Aceste asociații sunt esențiale și pentru gestionarea problemelor la nivel zonal, cum ar fi gestionarea deșeurilor, transportul public sau infrastructura de apă și canalizare.

Care au fost cauzele ce au determinat neimplementarea recomandărilor Curții?

Analiza efectuată a evidențiat faptul că, în numeroase cazuri, măsurile dispuse nu au fost implementate integral, au fost implementate parțial sau au rămas fără obiect, ca urmare a unor factori interni sau externi de natură procedurală, legislativă sau instituțională. Constrângerile bugetare, capacitatea administrativă limitată, lipsa instrumentelor informatice de urmărire, fragmentarea competențelor și modificările frecvente ale cadrului normativ sunt doar câteva dintre cauzele recurente care afectează, în mod semnificativ, capacitatea instituțiilor de a remedia disfuncționalitățile semnalate de Curtea de Conturi.

Astfel, pe baza constatărilor din misiunile de follow-up desfășurate la nivelul entităților publice, s-au identificat următoarele **cauze frecvente** care au determinat neimplementarea/implementarea parțială sau rămânerea fără obiect a măsurilor/recomandărilor dispuse/formulate:

**Cauze
frecvente**

Multitudinea acțiunilor introduse pe rolul instanțelor de judecată. Entitățile verificate au formulat numeroase contestații împotriva recomandărilor formulate de Curtea de Conturi sau au demarat acțiuni în instanță pentru recuperarea prejudiciilor de la persoanele răspunzătoare. În astfel de situații, durata procedurilor judiciare de contestare sau de recuperare, coroborată cu lipsa unor hotărâri definitive, au condus la amânarea implementării recomandărilor formulate.

Fluctuația personalului și disfuncționalități administrative.

În numeroase entități, măsurile nu au fost implementate din cauza plecărilor frecvente ale personalului, a vacanțării unor funcții-cheie (juridic, contabilitate, achiziții publice, audit intern și control financiar preventiv) sau a exercitării defectuoase a activității responsabililor desemnați. Această situație a condus la lipsa continuității în exercitarea atribuțiilor.

Aplicarea legilor de exonerare de la plată. Măsurile de recuperare a unor venituri salariale stabilite ca fiind acordate fără bază legală nu au mai putut fi puse în aplicare ca urmare a intrării în vigoare a unor acte normative de exonerare (*OUG nr. 44/2022, Legea nr. 329/2022*). În consecință, prejudiciile au rămas nerecuperate, iar entitățile au invocat aplicabilitatea prevederilor legale incidente sau au așteptat adoptarea unor noi reglementări cu efect similar.

Constrângeri de timp și de buget. În unele cazuri, implementarea recomandărilor a fost întârziată sau abandonată pe fondul resurselor bugetare ori al presiunilor legate de termenele stabilite pentru punerea în aplicare a măsurilor, în special în ceea ce privește: reevaluarea activelor și a patrimoniului, actualizarea aplicațiilor informatice, reorganizarea structurilor funcționale și revizuirea procedurilor interne.

Reorganizări instituționale sau modificări de subordonare.

Unele recomandări nu au mai putut fi implementate în contextul în care instituțiile cărora le erau adresate au fost reorganizate sau desființate. Acest aspect a făcut imposibilă implementarea, fie pentru că responsabilitatea a trecut la o altă entitate, fie pentru că obiectul verificării a încetat să mai existe.

Intervenția unei decizii definitive a instanței sau finalizarea unor litigii.

În unele cazuri, măsurile de recuperare au fost anulate sau respinse definitiv de instanțele judecătorești, fie pe motiv de prescripție, fie din lipsă de temeinicie sau legalitate a pretenției. Odată ce litigiul a fost soluționat definitiv, măsura dispusă/recomandarea formulată nu a mai putut fi aplicată și este considerată fără obiect.

Implementarea ulterioară prin alte măsuri sau reglementări.

Au existat situații în care, între timp, obiectul măsurii a fost realizat prin alte demersuri, iar măsura inițială a devenit redundantă. Astfel, măsura dispusă a fost preluată în alte documente, planuri sau acte de control, pierzându-și caracterul individualizat.

Analiza transversală a constatărilor rezultate din activitățile de follow-up derulate asupra unui număr semnificativ de entități publice a evidențiat o serie de **cauze sistemice**, care afectează implementarea integrală și la timp a recomandărilor:

Cauze sistemice

Lipsa unui cadru procedural clar și uniform în interiorul entităților. În numeroase entități auditate, lipsa unor proceduri operaționale standardizate pentru implementarea, monitorizarea și raportarea măsurilor dispuse a determinat o abordare formală, necoordonată și, adesea, ineficientă. În numeroase cazuri, responsabilitățile privind monitorizarea măsurilor stabilite nu au fost clar definite. De asemenea, planurile de măsuri nu au fost integrate în documentele de planificare managerială și nu au fost corelate cu indicatorii de performanță, ceea ce poate limita posibilitatea monitorizării progresului în implementare.

Subdimensionarea capacității administrative. Un număr semnificativ de entități nu dispun de personal suficient sau calificat pentru implementarea măsurilor, în special în domeniile: financiar-contabilitate, audit intern, achiziții publice, tehnic și juridic. Lipsa resurselor necesare a avut ca efect întârzieri, aplicări parțiale ori necorespunzătoare ale recomandărilor și, în anumite cazuri, chiar abandonarea acestora.

Lipsa de asumare managerială și control intern formal. În numeroase situații, implementarea recomandărilor nu a fost tratată ca parte integrantă a procesului decizional al entităților auditate. De asemenea, în unele cazuri, entitățile nu au reacționat la constatări reluate în cadrul rapoartelor de audit succesive, fără a adopta măsuri corective corespunzătoare. Totodată, s-a constatat o implicare redusă a conducerii în supervizarea directă a stadiului de implementare a măsurilor.

Fragmentarea responsabilităților între instituții. În situațiile în care măsurile au vizat competențe distribuite între mai multe instituții sau niveluri de administrație, s-a constatat fragmentarea responsabilităților și lipsa unui mecanism de coordonare interinstituțională. În lipsa unei entități tutelare sau coordonatoare, colaborarea între instituții poate fi doar declarativă, iar implementarea efectivă a măsurii să fie blocată de divergențe de interpretare, lipsă de prioritizare sau de lipsa voinței comune.

Abordări formale fără finalitate efectivă. S-a observat tendința de a adopta soluții formale, fără aplicabilitate practică: emiterea de proceduri fără implementare reală, completarea unor fișe sau formulare pentru conformitate aparentă, redactarea de adrese fără a conduce la măsuri concrete. Aceste practici conduc la concluzia că, în lipsa unei verificări riguroase sau a unei evaluări reale a impactului măsurilor, implementarea tinde să devină doar un exercițiu birocratic.

Constrângeri legislative și juridice. Au fost înregistrate situații în care aplicarea măsurilor dispuse a fost afectată de factori juridici sau procedurali, precum: dificultăți în clarificarea regimului juridic al bunurilor, existența unor reglementări incomplete sau contradictorii, precum și imposibilitatea juridică de punere în aplicare a măsurilor (din motive precum prescripția, lipsa titlului de proprietate, hotărâri judecătorești defavorabile sau imposibilitatea legală de recuperare a unor creanțe prescrise).

Alte cauze:

- În unele instituții, resursele bugetare sunt direcționate spre activități curente, în detrimentul celor de conformare și remediere. Măsurile dispuse de Curtea de Conturi sunt percepute ca secundare sau puse în așteptare.
- Unele entități consideră că simpla redactare a unei proceduri, emiterea unei adrese sau întocmirea unui tabel constituie implementare, chiar dacă nu s-a produs nicio schimbare reală în activitate.
- Unele măsuri impun modificări în aplicații informatice, baze de date sau sisteme de evidență ceea ce presupune timp, contracte cu furnizori, testări etc.
- Schimbarea conducerii instituției între momentul auditului și follow-up. O cauză frecventă este discontinuitatea decizională, noua conducere nu cunoaște conținutul Scrisorii de management sau nu acordă prioritate implementării recomandărilor asumate anterior.

Propuneri pentru îmbunătățirea implementării recomandărilor Curții

Pe baza constatărilor rezultate din misiunile de follow-up și a analizei cauzelor sistemice care au împiedicat implementarea integrală a recomandărilor Curții de Conturi, se formulează următoarele recomandări strategice, adresate instituțiilor publice, autorităților centrale și structurilor cu rol de coordonare:

- ✓ Crearea unui cadru procedural standardizat pentru urmărirea implementării măsurilor;
- ✓ Întărirea capacității administrative și profesionale a entităților publice prin alocarea de resurse umane și bugetare dedicate pentru structurile de audit public intern, contabilitate, juridic și SCIM;
- ✓ Asigurarea continuității în funcțiile-cheie prin evitarea fluctuației personalului;
- ✓ Creșterea rolului auditului public intern. Implicarea directă a Compartimentului de audit public intern în verificarea periodică a stadiului implementării și în emiterea de rapoarte de progres;
- ✓ Consolidarea cooperării interinstituționale și clarificarea atribuțiilor între entități prin constituirea unor grupuri de lucru mixte pentru cazurile în care implementarea măsurii presupune colaborare între mai multe instituții (intabulări, recuperări de bunuri, decizii comune, partajarea patrimoniului aparținând domeniului public).

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Str. Lev Tolstoi nr. 22-24, sector 1, cod 011948, București, (+4) 021 3078818, www.curteadeconturi.ro, office@rcc.ro

ISSN 2821-4560

Tipărit de C.N. "Imprimeria Națională" S.A.